

Віктор Ідзьо

До історії однієї
могили на Закерзонні

Україна

Міністерство освіти і науки України
Національний науково-дослідний
Інститут Українознавства та всесвітньої історії
Кафедра Українознавства Інституту Східної Європи
Університету «Львівський Ставропігон»

Віктор Ідзьо

До історії однієї могили на Закерзонні

Львів-Перемишль, Видавництво
Університету «Львівський Ставропігон»,
2016р.

ББК 633(5Укр)-5

1-30

Монографія директора Інституту Східної Європи, завідувача Кафедрою Українознавства доктора історичних наук, професора, академіка АНВШ України В.С.Ідзьо “До історії однієї могили на Закерзонні” - з’ясовує аспекти проблеми національно-визвольного руху Організації Українських Націоналістів (ОУН), Української Повстанської Армії (УПА) на Закерзонні в 40-50 роках ХХ століття.

В монографії “До історії однієї могили на Закерзонні” взято за основу конкретну особу, члена ОУН - Олексу Степановича Снігура - Дмитра Богуша, яка пройшла скрізь всі події 40-50 років від участі в національно-визвольній війні ОУН-УПА за незалежність України на території Польщі, був ув’язнений польською комуністичною владою, брав участь у відновленні та керівництві в 60-80 роках ХХ століття української громадської діяльності у Вроцлавського відділення Українського - Суспільно-Культурного Товариства в Польщі.

Монографія академіка В.С.Ідзьо “До історії однієї могили на Закерзонні” вивчає проблему відновлення історичної пам’яті воїнів ОУН-УПА, які боролися за незалежність України на Закерзонні, в контексті сьогоденної боротьби української громадськості в Польщі за відновлення могил та встановлення пам’ятників, гідних для воїнів ОУН-УПА, які полягли за незалежність України на Закерзонні.

Серед живих свідків, які живуть і борються сьогодні за відновлення історичної справедливості та відновлення могил полеглих в боях воїнів ОУН-УПА є О.Снігур - Д.Богуш, боротьба і життя якого досліджується в цій монографії на основі спогадів, документів, судових засідань, свідчень преси та громадської думки.

Рецензенти:

В.В.Грабовецький – доктор історичних наук, професор, академік АН, Вищої Школи, завідував кафедри історії України Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника.

Я.Р.Дашкевич – доктор історичних наук, професор, керівник Львівського відділення Інституту української археографії і джерелознавства, завідував кафедри сходознавства Львівського національного університету ім. І.Франка.

П.П.Кононенко – доктор філологічних наук, професор, академік АНВШ, академік УАПН, академік МСАН, директор Національного науково-дослідного інституту Українознавства Міністерства науки і освіти України.

Я.Д.Баран – доктор філологічних наук, професор Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника.

На обкладинці рисунок художника **Ярослава Омеляна**

ISBN566-665-097-6

© Ідзьо В.С., 2016р.

Олекса Снігур - Дмитро Богуш

Складаю щиру подяку українським громадам міст Перемишля та Ярослава, а також громадським та культурним організаціям міста Львова, зокрема доктору історичних наук, професору, директору Інституту Східної Європи, завідувачу Кафедрою Українознавства Університету «Львівський Ставропігійон» **Віктору Ідзьо** за моральну підтримку мене в моїй боротьбі... **Слава Україні!**

Зміст

Вступ.....	6
Розділ I. До портрету та характеристики українця Закерзоння Олекси Степановича Снігура - Дмитра Богуша.....	8
Розділ II. Спогад незабутих хвилин.....	19
Розділ III. Діяльність Дмитра Богуша – як Голови Вроцлав- ського відділення УСКТ.....	28
Розділ IV. До питання про історію Повстанської Могили у Верхраті-Монастирі.....	41
Розділ V. Висвітлення пресою питання побудови пам'ятника в Верхраті-Монастирі.....	149
Висновок.....	197
Документи.....	200
Список джерел та використаної літератури.....	508
Післямова Дмитра Богуша.....	510

Дмитро Богуш і Перемишльський митрополит Іван

Вступ

В праці „До історії однієї могили на Закерзонні” - буде розглянуто аспекти національно-визвольного руху Організації Українських Націоналістів (ОУН), Української Повстанської Армії (УПА) на Закерзонні в 40-50 роках ХХ століття та роль в них народних мас та осіб.

В дослідженні „До історії однієї могили на Закерзонні” взято за основу конкретну особу, члена ОУН, Окружного провідника господарки: Жовківського, Рава-Руського та Любачівського районів Організації Українських Націоналістів Олексу Снігура - Дмитра Богуша на псевдо ”Економ”, який взяв активну участь у національно-визвольному русі на Закерзонні, пройшов через весь складний процес всіх цих перипетій і був очевидцем багатьох трагічних подій в житті українського населення Закерзоння. Його доля, і це буде показано в даній праці, на основі як особистих його свідчень, свідчень сучасників, польських документів, дає право відтворити в даному дослідженні конкретні події 40-50 років, зокрема національно-визвольну війну ОУН-УПА за незалежність України на території Польщі.

В даному дослідженні будуть розкриті аспекти, які проливають світло на долю українського населення, яке було поневолене польською комуністичною владою.

У вирі цих подій Олекса Снігур-Дмитро Богуш, який водночас і учасник українських національно-визвольних змагань 40-50 років і учасник відновлення в 60-80 роках ХХ століття українського громадського життя в Польщі, голова Вроцлавського відділення

Українського Суспільно-Культурного Товариства в Польщі.

В даній праці „До історії однієї могили на Закерзонні” буде піднята проблема відновлення історичної пам’яті воїнів ОУН-УПА, які боролися за незалежність України на Закерзонні, в контексті сьогоденної боротьби української громадськості в Польщі за відновлення могил та встановлення пам’ятників, гідних воїнів ОУН-УПА, які полягли за незалежність України на Закерзонні.

В праці наголошуватиметься, що серед живих свідків, які живуть і борються сьогодні за відновлення історичної справедливості та відновлення могил полеглих в боях воїнів ОУН-УПА є, Окружний провідник господарки ОУН: Жовківського, Рава-Руського та Любачівського районів, Олекса Снігур - Дмитро Богуш на псевдо "Економ", боротьба і життя якого досліджуватиметься на основі спогадів, документів, судових засідань, свідчень преси та громадської думки.

Історик Віктор Ідзьо в Перемишлі під час написання праці “До історії однієї могили на Закерзонні”.

Розділ І.

До портрету та характеристики українця Закерзоння

Олекси Степановича Снігура - Дмитра Богуша

Олекса Степанович Снігур, народився 30 березня 1921 року в селі Верхрата, присілок Лужки, повіт Рава-Руська, Львівської області.

Він народився в день, який у церковному календарі означений, як день Олексія, і тому батько, назвав сина Олексою.

Родина Олексія Степановича: мати Параскевія Ільківна, дівоче прізвище Шупер, народилася в 1896 році, батько Степан Михайлович Снігур, народився в 1885 році в селі Верхрата.

В сім'ї матері було четверо братів та одна сестра.

У сім'ї батька було чотири брати і дві сестри. Батько одружився вдруге на матері в 1920 році після повернення з Першої світової війни та визвольних змагань українського народу. Був стрільцем Української Галицької Армії і боровся за незалежність України. Батько багато і часто розповідав маленькому Олексі, як українські військові формування воювали за відновлення Української держави. Він брав участь у поході Української Галицької Армії до Києва, де відбулася злука українського народу.

Всі ці розповіді батька вплинули на подальший світогляд Олексія і були визначальними при його добровільному вступі в Організацію Українських Націоналістів.

Перша дружина і трьохлітній син, з якою був до війни одружений батько, померли від тифу, який лютував в Галичині і зокрема в селі Верхрата де вони проживали в 1915 році.

Із розповідей Олексій Степанович знав, що його батько і ще з одним чоловіком вивезли на цвинтар 52 померлих від цієї хвороби і не захворів, дякуючи тому, що їв багато часнику.

Мати закінчила сільську школу, добре читала і писала. 17-літньою дівчиною поїхала на роботу в Німеччину, як тоді називали "на пруси", навчилася добре говорити німецькою мовою.

Батько був неписьменний. Із австрійської армії попав до російської неволі. У полоні перебував на території України, працював у якомусь маєтку. Там товариші по полону навчили його читати і підписуватись, вже після цього хрестів на підпис не ставив.

Присілки Лужки і Німиця, були віддалені від села від 3 до 5 кілометрів, тому із них ніхто до школи не ходив. Коли Олексію Степановичу минуло 5 років, батько почав робити заходи, щоб збудувати школу. Громада дала площу і дерево на побудову школи. Працювали над побудовою всі люди, школу накрили соломною.

Коли Олексію Степановичу було 7 років, школа розпочала навчання дітей перший рік, що дало йому можливість піти навчатися до школи. До школи він ходив 7 років і закінчив 4 класи.

Олексій добре вчився. Вчителька викликала батька до школи три рази і радила Олексу вислати на навчання до гімназії.

Батько в цей час активно займався сільським господарством, щоб прогодувати сім'ю, купив 5 гектарів землі, мав багато боргів і не мав змоги послати Олексу на навчання до гімназії. Щоб самотужки вчитися далі, Олекса позичав підручники та книжки "Самоосвітник" і продовжував самоосвіту.

Сім'я Олекси Снігура було чисельною, коли він підростав у батька було три брати і сестра та мама батька і дочка по першій дружині.

Олекса був найстарший, а за ним майже щороку народжувались нові брати і сестри.

В 1941 році в Олекси було 4 брати і 4 сестри, а одне немовля вродилося неживим.

Після закінчення школи, він задумувався, де б знайти роботу, щоб не бути тягарем батькові. Мамин брат був шевцем і тому Олексу віддали до нього на навчання. Олекса навчався шевства 3 місяці і не побажав опісля продовжувати навчання.

В подальшому батько віддав Олексу навчатися на кравця, де він навчався 1 рік. Після навчання поїхав до Рави-Руської на подальше навчання. Там Олекса не платив за навчання тому, що вже опанував цю професію і міг виконувати кравецькі роботи. Кошти потрібно було платити тільки за проїзд поїдом з дому до Рави-Руської.

Коли квитки на поїзд подорожчали з 2 злотих до 5 злотих місячно, батько купив Олексі ровер і він 12 кілометрів доїздив до Рави-Руської на роботу.

В 1938-1939 роках Олекса відвідував вечірню школу в Раві-Руській, в якій підвищував свій фах кравця.

Коли почалась Друга світова війна Олексі виповнилося 18 років. Внаслідок воєнних дій вдома господарські будинки згоріли. Хата, яка була накрита дахівкою, залишилася неушкодженою. У родині Олекси згоріло все збіжжя, залишилася картопля і капуста. Батько купив Олексі стару кравецьку машину і він відкрив кравецьку майстерню вдома. Шив одяг людям, які розплачувалися за роботу збіжжям. У Олекси в сім'ї в цей

час було 9 дітей і родичі - було кого годувати і одягати.

В 1940 році Олекса Снігур, внаслідок національної свідомості та переконань, вступає в Організацію Українських Націоналістів.

Світлина Олекси Снігура від 1942 р.

В 1941 році на українську землю вступило німецьке військо. Олекса Снігур отримав від Організації Українських Націоналістів наказ переїхати до Рава-Руської і там організувати "Українську Книгарню", яку він організувавши, назвав "Наше Слово". В книгарні було організовано зв'язок з трьома районами: Любачівським, Рава-Руським та Жовківським, та округи з областю - Львовом.

З 1941 року книгарня „Наше Слово”, яку очолював Олекса Снігур, активно працювала до приходу червоної армії в 1944 році.

Світлина О.Снігура
від 11.X.1942 р.

Працюючи в книгарні він ходив навчатися до „Вечірньої Торговельної Школи” в 1941-1942 та 1942-1943 роках.

Діяльність Олекси Снігура була дуже активною і в 1943 році ним зацікавилася таємна німецька поліція – „гештапо”.

У березні 1944 року Організація Українських Націоналістів дала наказ Олексі Снігуру піти до праці в підпілля і обійняти роботу "господарника в окрузі" - Любачівським, Рава-Руським та Жовківським районах.

Світлина з архіву 1943 р. Зліва направо: Степан Снігур, ур. 1923 р. – згинув від большевиків у 1944 р., Михайло Шостака, ур. 1923 р. – згинув на роботах у Німеччині в 1944 р.

Світлина О.Снігура від 1944 р.

16 серпня 1944 року Олекса Снігур був поранений в ногу і забраний червоноармійцями, які завезли його до лікарні в Раві-Руській.

6 листопада 1944 року Організація Українських Націоналістів підготувала втечу Олексія зі шпиталу. За таких обставин він був змушений лікуватися у підпіллі до березня 1945 року.

Коли вилікувався і зміг ходити на нозі, яка була поранена, йому було доручено посаду господарника 4 району.

В 1946 році Олекса Снігур очолив посаду господарника 2 району, а в 1947 році господарника 1 району.

Світлина Олексі Снігура
від 1946 р.

Після проведення Польською Народною Республікою "Акції Вісла", осінню 1947 року, Олекса Снігур відійшов на північ Польщі разом з двоюрідним братом, членом Організації Українських Націоналістів, Михайлом Снігуром і пораненим воїном Української Повстанської Армії за псевдонімом "Мак", який був родом з Тернопільської області, в пошуках своїх людей.

26 вересня 1947 року був затриманий польською міліцією і сидів у в'язниці і опісля був засуджений на 15 років тюремного ув'язнення, з них 7 з половиною відсидів, як політичний в'язень у в'язниці "Голенів" (Goleniów).

Під час перебування у в'язниці Д.Богуш просив начальника тюрми про дозвіл на отримання освіти за 5, 6 і 7 класи загальноосвітньої польської школи. Декілька місяців Дмитро Богуш перебував у камері з людиною, яка мала вищу освіту. Одного разу в камеру було посаджено українця "козарлюгу", старшого віком. Він був учасником „Зимового походу” генерала Тютюнника і розказував, як їх більшовики розстрілювали, він впав до ями поранений і вночі виліз з під трупів. Люди його вилікували і допомогли йому перейти радянсько-польський кордон. У Польщі він працював у Варшаві, та більшовики його і там віднайшли і за те, що виліз з могили, польська комуністична влада по вказівці з Москви засудила його на 15 років. „Наше спільне перебування в камері – це лиш обговорення всієї складної історії України... Жаль, що не запам'ятав його прізвища” – сказав Дмитро Богуш.

Звільнений польською тюремною владою 29 січня 1955 року.

Вийшовши з в'язниці, Дмитро Богуш, приїхав у Вроцлав, де поступив у вечірню загальну школу-лицей, в якій здобував середню освіту в 1955-1959 роках.

З вересня 1959 по 1960 року закінчив річний курс технікуму і отримав спеціальність економіста-бухгалтера.

В 1960-1961 роках вчився на річному курсі педагогічного лицю і захистив диплом вчителя початкової школи.

Світлина Олекси Снігура від 1955 р.

В 1957 році одружився з Наталею Горечою з Рави-Руської, з якою в скорім часі почав виховувати двох синів Степана і Богдана.

Світлина Олекси Снігура з майбутньою дружиною
від 1947 р.

Навчатися Дмитро Богуш любив і коли вже діти його підросли він записався на вечірню „Вчительську Студію”. У 1966 році сюди ж поступила вчитися і його дружина, її прийняли на навчання, а Дмитра Богуша – ні, тому, що він вчителем не працював. Навчання це відбувалося в м. Ольштин двома сесіями, літня в часі канікул, і зимова в час шкільних зимових канікул. Хоча Дмитра Богуша і не було прийнято, однак він ходив на навчання, як вільний слухач. Коли Дмитро Богуш з дружиною вертались додому, він залишився у Варшаві, зайшов до головної управи УСКТ. Керівництво головної управи УСКТ написало прохання до міністерства і Дмитро Богуш отримав дозвіл на навчання і його прийняли на навчання у „Вчительську Студію”, яку він з дружиною закінчили у 1967 році.

Через рік в 1968 році, осінню, Дмитро Богуш поступив на вечірнє відділення „Вищої Школи Економічної” у Вроцлаві, які закінчив в 1971 році, однак магістерську дисертацію не захищав, оскільки це потребувало ще рік навчання. Отримавши диплом економіста і вищу освіту, він приступив до праці, з якої і пішов на пенсію в 1981 році...

Світлина з дружиною 2003 рік

Розділ II. Спогад незабутих хвилин...

„У житті кожної людини є пережиті хвилини, які не забуваються до кінця життя.

Такі хвилини за звичай є доказом охорони Ангела Хоронителя...

Постараюся розповісти про такі хвилини пережиті мною, а їх було доволі багато...

В 1944 році мною зацікавилося гештапо, я покинув функцію зв'язку ОУН з районами і областю. В кінці березня 1943 року, коли почало цікавитися мною гештапо, Провід Округи ОУН вирішив послати мене на працю в підпілля і доручив мені працю господарника в Окрузі.

Провірів я господарство в Угнівському та Любачівському районах. Перебув перехід фронту в місяці липні 1944 року. Війська радянського було так багато, що треба було бути голодним по два-три дні. Ще з одним другом, я перебував в селі Любича-Павлищі. Ніч пересиділи ми у криївці. В 10 годині ми вийшли поснідати. В цей час приїхали більшовики, повернутися назад в криївку було вже не можливо, ми почали втікати в поле, мене було поранено 600 метрів від села, куля потрапила в ліву ногу вище коліна. Із-за поранення, нога була зламана, я впав, витягнув пістолет, зняв з запобіжника і прицілив до вуха, щоб застрілитися і живим не здатися. Мені якийсь голос сказав: ”а може ти витримаєш” - було це 16 серпня 1944 року. Два російські солдати з віддалі 600 метрів бігли до мене, я біля себе вирив в землі ямку і сховав у неї свій пістолет і гранату, загорнув і перекотився від цього місця 6-8 метрів, тому, що загорнута ямка відрізнялася від сухої землі. Солдати прибігли, перев'язали мені

рану, зробили обшук і знайшли в моїй сумці один бинт для перев'язки. Сказали до себе "це санітар" і потягнули мене 800 метрів до села. Там віддали капітанові, доповідаючи йому, що це санітар. Капітан взяв палицю, яка призначалася для душення картоплі і питав мене, де знаходяться більше воїнів УПА. Він не писав жодного протоколу. Після допиту вони викинули мене під пліт на сонце. Води не давали пити до вечора. У вечері вкинули мене у машину і привезли до в'язниці в Раву-Руську. Там в келії було 18 осіб. Там я перележав до рання, а ранком біля 9 години повезли мене фірою до лікарні. Весь час по дорозі не давали пити. Коли везли до лікарні, мене побачила знайома дівчина і повідомила Наталію Гореч, а через неї я повідомив ОУН, що я ранений і лежу в лікарні".

В лікарні О.Снігур лежав до 6 листопада 1944 року. Перед жовтневими святами весь персонал лікарні пішов на мітинг, а ОУН підготувала фіру, яка під'їхала під лікарню, а дівчина прийшла і забрала О.Снігура на плечі і винесла до фіри. Десь по двох тижнях О.Снігура перенесли через кордон до Польщі і тут він лікувався в підпіллі до березня 1945 року. О.Снігура покликав заступник окружного провідника ОУН, зробив допит, звільнив його із посади окружного господарника і дав один місяць відпустки. Його було завезено до батьків і там О.Снігур сидів у криївці в оборозі. Після місяця відпустки О.Снігура відвідав районний провідник ОУН „Заруба” і забрав його до Куща ОУН. О.Снігур ще не міг, через поранення, добре ходити.

В травні 1945 року попросив О.Снігур командира Куща щоб з ним було відправлено до місця поранення

одного стрільця. Від місця постою Куща було близько 6 кілометрів.

Під вечір удвох О.Снігур пішов на місце поранення в чисте поле, де не було ні одного куща. О.Снігур взяв собі залізний дріт, щоб шукати заховану зброю. Коли вони дійшли на приблизне місце, перший укол дротом в землю потрапив просто на зброю, це був факт, підтвердження, про охорону О.Снігура Ангела Хоронителя.

Коли О.Снігур приніс пістолет і гранату, ОУН мала повне довір'я до нього, що він не пішов на співпрацю з НКВС. Після двох тижнів О.Снігуру було доручено посаду господарника в 4 районі. Це була друга хвили-на незабутнього пережиття.

”Акція Вісла” застала О.Снігура на північ від Перемішля в с. Торки. По різних перипетіях О.Снігур прийшов до рідного села Верхрата і з села під Ярославом йшов одинцем дві ночі. В кущі ліщини на гірці, яка розділяє село Верхрату і Девятир, пересидів весь день. Видно було кордон з Україною, як там люди працювали в полі, а зі сторони Польщі ніхто не працював, бо всі люди були вивезені. В цей час О.Снігур згадав лиш слова пісні:

”Сім літ минає
війна не кінчиться,
усі вікна і двері
забиті дошками,
кругом бур'яном заросло
А мати ходила
виглядати сина,
чекати його восени...”

„Через день було спокійно, не було війська, у вечері пішов я до криївки, яку збудував ще за німців, таку

невелику, на дві особи. В криївці знайшов свого двоюрідного брата і одного повстанця, який був поранений і його лікувала моя сестра Настя. Він уже одужав. Так утрюх ми пересиділи там до 28 серпня 1947 року.

Як пережили ми, не буду оповідати. Від друзів, які знаходилися в криївці, я дізнався, що люди з нашого села вивезені на північ в німецькі землі і знаходяться в повіті Ліцбарк, селі Добре Місто. За таких обставин ми прийняли рішення йти на північ до своїх людей.

В дорогу ми вийшли 28 серпня і йшли з різними пригодами до 26 вересня і в селі Тужа Велика Дзялдовського повіту були затримані польською міліцією. Повстанець був озброєний автоматом ППШ і чинив польській міліції опір. Внаслідок бою його було вбито, а мене втікаючого зловили, а двоюрідний брат втік. Він ще один тиждень йшов сам і таки знайшов своїх людей”.

О.Снігура без будь-яких на то причин побив польський міліціонер, внаслідок чого у О.Снігура на голові відкрилось 13 ран. Він весь був залитий кров’ю. У такому стані за 10 кілометрів від місця побиття його завезли до лікарні. Там О.Снігуру зробили перев’язку ран. На другий день біля 9 години ранку прийшов працівник польського Уряду Безпеки (УБ), лікар сказав, що рани не є глибокі. Працівник польської УБ сказав лікарю, що прийде забрати мене біля 3 години дня. Після відходу працівника УБ О.Снігуру в лікарні зняли пов’язки з голови, очистили рани і наклали нові перев’язки, повз які проглядалися тільки очі та рот.

Весь цей час О.Снігур нічого не їв і нічого не говорив. По перевезенні до УБ О.Снігура положили в маленькій кімнатці біля чергового по управлінню УБ.

Надійшла жінка - прислуга і працівник УБ сказав, щоб вона рано накормила О.Снігура, як дитину. Через непримкнуті двері О.Снігур почув розмову, яку вели працівники УБ між собою. „Було їх троє, одного вбито, другого зловлено, а третій втік”. О.Снігур тоді не спав цілу ніч, тільки думав, як йому пояснювати свою причетність до свого затримання працівниками УБ. Вирішив признатись, що був не членом ОУН, господарником 4 району, а тільки рядовим стрільцем УПА. Змінив своє ім'я і прізвище, а село подав, яке польські військові спалили ще в 1943 році, оскільки там ніхто не проживав і ніяких свідків не могло бути. Рано прийшла жінка і накормила його молоком, він закашляв і промовив слово. Зараз працівник УБ втішився, що О.Снігур може говорити. Перед цим молоком О.Снігур не їв і не пив. На слідстві його не били. Працівники УБ перепитали його декілька разів, О.Снігур говорив одне і те саме.

Згідно зі свідченнями О.Снігура, він закінчив тільки 4 класи школи і був насильно забраний до УПА в рядах якої перебував 4 місяці. Після допитів О.Снігура було завезено до в'язниці в Дзялдові. Через місяць міліціонер закутого в наручники О.Снігура завіз до Кракова до воєводського УБ. О.Снігура мали завезти до табору в Явожні. Офіцеру УБ, який у Кракові допитував О.Снігура, він говорив ті самі свідчення, що й при попередньому допиті офіцерами УБ в Дзялдові. Офіцер краківського УБ сказав до другого офіцера УБ, що ще рано його везти до Явожня, зараз слід відіслати до повіту, щоб показав ще бункери в яких скриваються воїни УПА, чи знаходиться зброя чи провіант.

Через тиждень О.Снігура в наручниках повезли до Варшави. Тут у третє О.Снігур згадав діяння Ангела

Хоронителя. Коли б О.Снігура завезли до Явожня, то там було багато людей, що знали про нього, що він член ОУН і господарник 4 району і сказали б, хто він є, а тоді в допитах його б забили, щоб вибити зізнання про Провід ОУН та УПА.

Навіть те, що О.Снігур подав інше село, його було привезено до Томашева, а коли б подав село Верхрату, були б привезли до Любачева, а там були двоє колишніх членів УПА, які пішли на співпрацю з УБ, вони його добре знали, яку посаду в ОУН він виконував і звичайно видали б, тобто викрили б його, а тоді у допитах смерть від польських офіцерів УБ – неминуха.

Це ще один доказ, що вчетверте його Ангел Хоронитель стояв на його сторожі...

З Томашова 30 конвоїрів і декілька офіцерів УБ везли О.Снігура до лісу, щоб їм показати бункери. О.Снігур вважав, що його везуть, щоб вбити, інсценувавши втечу. По поході по лісі, було знайдено відкритий вже бункер, О.Снігур ствердив, що це бункер в якому він переховувався. Офіцери УБ сказали, що він вже їм відомий і відвезли О.Снігура в Томашівську в'язницю УБ.

15 грудня 1947 року О.Снігура і ще одного юнака, який мав відношення до УПА, з с Люблінця було відвезено до тюрми в Любліні. О.Снігура було кинуте до камери в якій було 160 в'язнів, 20 з яких були українці.

„В камері мене спитали за слідство наді мною, і осуджували, що я зізнався, що був в рядах УПА”. О.Снігура осудили і радили відмовитися в прокурора від приналежності до УПА. О.Снігур знову не спав цілу ніч і роздумував, як слід побудувати свою найменшу причетність до УПА у прокурора.

Через місяць О.Снігура було визвано до прокурора в м. Люблін. Там він сказав, що є кравцем, працював в іншому селі, людей з села вивезли і він їхав сам за людьми. По дорозі у нього не було грошей, а сам він мав добрі чоботи і при зустрічі з двома не відомими людьми, запропонував їм купити свої чоботи. Вони домовились про ціну і поміняли чоботи. Грошей у нього не було, він дав мені пістолет і обіцяв, що в селі дасть гроші. Коли ми зайшли до села, нас там затримала міліція”. Коли міліція почала їх затримувати, вони всі почали втікати. О.Снігур вистрілив з пістолета в гору, його догнав міліціонер, побив по голові, розбив голову і він скривавлений впав, в ранах його було завезено до лікарні в м. Дзялдові.

Про хід ведення справ суддями йому не було відомо, оскільки адвокат фактично не вів захист невинності його особи... Сам адвокат прийшов в той час, коли суд давно розпочався, підійшов до О.Снігура, забрав ”Акт Оскарження” і в подальшому суду сказав, щоби ”суд дав справедливий вирок...”

Суд розглянув ”Справу” і засудив за зберігання зброї на 10 років, за постріл в сторону міліціонера 15. Разом суд засудив О.Снігура до терміну 15 років ув’язнення, який не підлягав жодній амністії.

Після трьох місяців після суду О.Снігура було привезено до в’язниці в Голеньові, де він відбував покарання до 29 січня 1955 року... Таким чином польській судовій системі не вдалося доказати причетність О.Снігура до Організації Українських Націоналістів та її збройних сил УПА.

Після виходу із в’язниці із-за ситуації зміни прізвища, О.Снігур, а зараз Дмитро Богуш не міг зайти до родичів, ані зустрічатися з родиною. За таких обставин

він почав проживати в Лідзбарку-Вармінським. Спочатку Дмитро Богуш прагнув виїхати в Україну, де на нього чекала дівчина Наталка Гореча.

Радянське консульство в Гданську відмовило Д.Богушу дати візу на в'їзд в СРСР, оскільки консул при зустрічі наголосив, що знає, що Дмитро Богуш є бандерівцем і хоча був суджений по кримінальній статті, але це формальне звинувачення. Насправді, наголосив радянський консул, - Д.Богуш є членом ОУН, що довести в суді було важко...

Після відмови в'їзду в Україну Д.Богуш виїхав до Вроцлава, де оселився для проживання, тому, що там не було осіб, які б могли засвідчувати УБ його причетність до ОУН та УПА.

Слід наголосити, в м. Лідзбарку одна жінка впізнала О.Снігура (Д.Богуша), що прискорило його виїзд до Вроцлава.

Проживаючи у Вроцлаві робив всі спроби для приїзду з України Наталії Горечої до Польщі. Після великих старань, вона приїхала до Вроцлава 29 травня 1957 року. В червні 1957 року вони повінчалися і проживали у Вроцлаві до 1983 року.

За час свого проживання у Вроцлаві Дмитро Богуш брав активну участь у згуртуванні української громади Вроцлавського воєводства.

З 1963 по 1984 роки Дмитро Богуш був головою Вроцлавської воєводської управи Українського Суспільно-Культурного Товариства (УСКТ), в 1973-1975 роках був членом контрольно-ревізійної комісії головної управи УСКТ, докладав зусиль для налагодження взаємовідносин між українцями Вроцлавського воєводства та Україною.

Дмитро Богуш - голова Вроцлавського УСКТ, 1965 рік.

Розділ III

Діяльність Дмитра Богуша – як Голови Вроцлавського відділення УСКТ

За таких обставин з'ясуємо діяльність Дмитра Богуша, яка залишилась нам як спогад про його діяльність у Вроцлавському відділі Українського-Суспільно-Культурного Товариства за час його головування.

Написані спогади по розповіді є по пам'яті:” У мене, наголошує Дмитро Богуш, є заховані записки всіх засідань правлінь Вроцлавського відділу УСКТ. Якщо писати розгорнуто, то напевно написав би про роботу у Вроцлавському УСКТ ширше і точніше. Однак на це потрібно більше часу. Прочитавши в Альманасі за 1996 рік статтю пана Василя Шоста, с.64-70, під заголовком: ”Лемки не хотіли миритися з національним небуттям”, у якій є висвітлені дуже докладно початки пробудження культурно-освітньої праці у Вроцлаві”.

Опис цей обіймає найкращий період відділу УСКТ у Вроцлаві. Жаль, що не описав подальші 4 роки культурно-освітньої праці у Вроцлавському УСКТ. Напевно пану В.Шосту це найкраще відомо...

Дмитро Богуш до Вроцлава приїхав у 1955 році по відбуттю 7,5-річної в'язниці. Розуміється, що старався тихо поводитись. За рік проживання, не знайшов нікого з українців. Випадково його зустрів пан Іван Новосад і вперше Д.Богуш з ним був в УСКТ в 1957 році. Там зустрів декілька знайомих, а головню панство Петригів з якими заприятелював. До УСКТ Д.Богуш заходив дуже рідко і тому йому не відомий цей їхній період праці. В квітні 1963 року Дмитро Богуш зайшов до УСКТ, яке знаходилось тоді на вул. Руській д.46. Цього дня там відбувались загальні збори Вроцлавсь-

кого гуртка, які проводив пан Дихтяренко. Дмитро Богуш не пам'ятає, хто висунув його на голову гуртка. Помимо заперечення, Дмитра Богуша усі присутні, а було десь біля 30 осіб, вибрали головою гуртка, хоч тоді Дмитро Богуш ще не був членом. Кого ще вибрали до управи не пам'ятає, охочих до праці в цій управі не було. На засідання приходило найбільше 3 члени. По закінченні зборів, йому віддали ключі від світлиці і від бюро. Жодного звіту, жодного протоколу попередніх засідань йому не дали і в бюро не було. В Бюро знайшов Дмитро Богуш статут, його читав і почав працювати на зразок праці читальні-просвіти, в роботі якої він раніше брав участь. Зал у цій світлиці був досить великий, приблизно 16x8м. В цьому залі не було сцени. Одна третя залу була загороджена заслоною, два метри високою, а там повно сміття, навіть смерекова суха ялинка від різдвяних свят там лежала. Через тиждень Дмитро Богуш ходив щовечора і робив порядок. Коли вже вичистив, в наступну неділю прийшло кілька осіб. Для допомоги в роботі заохотив кілька осіб, а Василь Говзан згодився бути світлицевим, він дуже багато допомагав. „Вдалося мені організувати танцювальну забаву, розуміється без спиртних напитків. Вже були гроші на оплату приміщення та за світло. Майже щомісяця відбувалися танцювальні забави. Міський гурток тоді оплачував гроші за світлицю, світло, воду, світлицевого і прибиральницю”. Хто платив за всі ці послуги в той час Дмитро Богуш не знав, однак скоро йому стало відомо, що Міська Рада давала дотацію на прохання українських осередків. Коли Дмитро Богуш звернувся, не одержав нічого. Воєводська управа УСКТ, головою якої був тоді пан М.Бачинський, також жодних грошей не давала. Ніхто

не проводив з ним розмови про те, як і що робити. Першою більшою роботою було поставлення в залі сцени шириною 4-5 метрів. Вже осінню випросив, як голова, у пані Ольги Гошовської підготувати виступ драмгуртка і великим зусиллями було поставлено п'єсу Івана Франка "Будка число 27". Осінню десь у жовтні, голова воєводського правління пан Бачинський відмовився бути головою даліше. Було скликано воєводську конференцію на якій Дмитра Богуша було вибрано головою воєводської управи. Хто став головою міської управи гуртка він не пам'ятає, але йому довелось керувати обома управами. В 1964 -1965 роках українська культурно-освітня праця Вроцлавщини помалу виходила з занепаду в усіх гуртках.

Будучи головою воєводського відділу УСКТ в 1964-1965 р. найбільшу увагу Дмитро Богуш звертав на організацію пунктів навчання дітей української мови. Дійшла до нього вістка, що в 1958-1960 р. було 32 пункти навчання, а коли він став головою, то було їх 6 чи 7. Треба було їхати по селах і збирати заяви від батьків, щоб їх діти вчилися української мови. Часами приходилось по декілька кілометрів добиратися до цих населених пунктів пішки, наприклад до Кемблова, повіт Волів, де він йшов від станції Рудна 6-8 км. Допоки там було організовано пункт навчання, то їздив 4 рази із вчителем Стефурою ходив по хатах, говорив з людьми і так збирались заяви від батьків для навчання дітей. Пригадує, що в селі Ожешкув за м. Воловом в селі було лиш 6 дітей, а щоб відкрити пункт навчання треба було 7 дітей, то директор школи, поляк, записав свого сина і таки пункт навчання української мови було там організовано. Завдяки його зусиль для організації пунктів навчання української мови, в 1964-1965

р. працювало вже від 18 до 22 пунктів навчання української мови. При обговорюванні шкільництва, слід згадати про Ліцей в Лігниці, який почав працювати від 1957 року в Злоторії, а після 2 років його переведено до Лігниці і розміщено при вул. Хойновській.

Всі перипетії, що мали місце за ліцей у питанні його ліквідації і протистояння, Дмитро Богуш описав у доповіді, на святкуванні 30-ліття Ліцею у 1987 році. В архіві Ліцею цей лист повинен знаходитись. Там було написано 34 сторінки машинопису (копії не може знайти, мабуть надіслав до редакції "Нашого Слова" або до преси до Львова).

Повертаючись до культурно-освітньої праці, щоб її пожвавити, Дмитро Богуш почав нав'язувати зв'язки з іншими осередками національних меншин у Вроцлаві. Такі зв'язки були налагоджені з колективами Товариств: Литовським, Грецьким, Німецьким, Жидівським, Російським. Російське товариство не мало жодного колективу. Співпрацю нав'язано зі всіма товариствами, окрім російського, оскільки в ньому не було ніякої освітньо-культурної праці. Коли він туди зайшов, то вони приймали його дуже радо, вгощали кавою та горілкою. На жаль Дмитро Богуш не пам'ятає в якому році російське товариство припинило свою діяльність. Найкраще вкладалась співпраця з Литовським і Грецьким товариствами. Гуртки тих товариств виступали на спільних концертах. „Дуже часто у нас виступав співучий гурток литовців, рідше виступали греки, а ще рідше німці і жиди”.

Запам'яталось Дмитру Богушу святкування 10-ти річчя УСКТ в 1966 році. Чисельніші гуртки, як Лігниця, Громадка, Михалів і Любінь робили свята у себе. Часто на такі свята їздив ансамбль із другого гуртка, а

найчастіше із Вроцлава. Управа гуртка у Вроцлаві вирішила відсвяткувати це свято так:

1. Організувати у світлиці фотовиставку.
2. Зробити два пам'ятні альбоми про минулу культурно-освітню працю у Вроцлаві. (Один альбом передати до головної управи, а другий залишити у Вроцлаві).
3. Організувати ювілейний концерт у грецькій світлиці, в якому візьмуть участь усі ансамблі співпрацюючих з нами національно-культурних гуртків національних меншин.
4. Підготувати виступ драмгуртка під керівництвом Ольги Гошовської з якоюсь українською п'єсою. Наприклад п'єса „За двома зайцями”.

Усі ці заплановані пункти були виконані. Ще Дмитру Богушу запам'ятався святковий концерт, що відбувся в залі грецького товариства. Кожний виступаючий ансамбль, а виступали тоді українці, литовці, німці, греки і жиди, мав визначений час 15-20 хвилин, а коли почали виступ жиди, то не можна було їх вигнати зі сцени, вони бажали показати всю приготовану програму.

Слід згадати про працю Вроцлавського драмгуртка під керівництвом пані Ольги Гошовської. Цього точно не можу описати. Гурток цей діяв від 1958 року, і поставив за цей час п'єси „Сватання на Гончарівці”, „Запорожець за Дунаєм” та інші.

За час головування Дмитра Богуша з 1963 року драмгурток мало працював. Виїхали з Вроцлава такі актори, як пан Сніжко та ще кілька і праця драмгуртка підупала. Вдалось тільки поставити „Будка число 27”, „За двома зайцями” і ще 2 чи 3 п'єси, назви яких він не запам'ятав. По святкуванні 10-ти літнього ювілею в

роках 1967-1968 культурно-освітня праця підупала, а головне, був брак кадрів, з якими можна було вести подальшу працю. В 1968 р. вибрано у Вроцлаві міську управу із молодих. Працювали так, що за оренду світлиці, за працю світлицевого та за світло мусила платити головна управа. Після першої виплати світлицевому головна управа відмовилася далі платити. Світлицевий перестав працювати. На третьому місяці праці цього правління був написаний лист, автором якого, на думку Дмитра Богуша, був пан П'ех, на сім сторінок машинопису, яке змістом було наклепом на особу Дмитра Богуша. Листа цього підписала ціла управа. В цьому листі стверджено, що Дмитро Богуш доробився у світлиці. Листа було вислано до головної управи і до керівника до внутрішніх справ у місті, який мав над товариством УСКТ шефство. Дмитра Богуша, щоправда, ніхто не запитав про це, що там було написано. В цьому часі проти нього виступив Петро Ковальчук. Д.Богуш написав до головної управи листа, у якому загрозив, що виступить зі скаргою до суду. У відповідь на цього листа Голова головної управи УСТ пан М.Королько, скликав воєводське правління і зняв Д.Богуша з голови воєводського правління. Не пам'ятає пан Дмитро, кого тоді призначив на голову воєводського правління, але праця в УСКТ підупала зовсім. „Пригадую, - каже Дмитро Богуш, - щось 4 місяці пізніше приїхав секретар головної управи пан Гнатюк і прийшов до мене і просив, щоб я очолив воєводське правління, однак я відмовився”. Після з'ясування ситуації, яку зробив секретар УСКТ, з великим небажанням Дмитро Богуш згодився бути далі головою воєводського правління на якому перебув до

1984 року, з перервою 6 місяців у 1979 році, оскільки виїздив тоді до США і Канади.

Йому довелось по новому організувати правління УСКТ у Вроцлаві та їздити по гуртках на Вроцлавщині. Два гуртки перестали зовсім діяти в Мазенціні і Олаві. Кілька гуртків також підупали, але там йому ще якось вдалося переобрати правління гуртків. В цей же час ситуація з грошима була тяжка. Від заснування УСКТ у Вроцлаві у 1956 році до 1963 року грошей на діяльність культурно-освітньої праці не було. Якщо потрібні були гроші, то секретар правління йшов до воєводського уряду і там отримував гроші на діяльність. А як влада перестала надавати грошову допомогу, припинилась робота. Слід наголосити, що за головування Дмитра Богуша від Воєводської Ради ані від головної управи з Варшави, він не одержав жодних грошей. Головне правління оплачувало лиш секретаря воєводського правління і диригента хору пані Дарію Базарник, яка вела репетиції. Світлиця до 1959 року знаходилась у вроцлавській ратуші, жодної оплати місто не надавало. Коли УСКТ перейшло на вул. Руську д. 46, хто оплачував рахунки, Дмитро Богуш не знає, може отримували допомогу від влади, але коли він став головою міської управи, а після 6 місяців воєводського, то всі оплати за світло, воду, в тому числі світлицевого та прибиральницю, та оплату за оренду світлиці сплачувалося міською управою. Дмитро Богуш намагався щомісячно організувати танцювальні заходи і з цього оплачував всі видатки. Заходи були щомісяця за винятком липня і серпня та грудня та великого посту. Тут слід згадати про заходи „Маланки”. У 1964 р. „Маланки” організовано у своїй світлиці, де було тісно, всі не помістились. Пізніше почали найма-

ти зал у греків, там могло розміститись близько 300 осіб. На більше осіб не давала згоди пожежна сторожа. У 1966 році, для проведення „Маланки“ наймали зал в товаристві польсько-радянської дружби. Там на українську забаву прийшло понад 500 осіб. Столиками заставлено 3 приміщення в партері і переходи на долині і на поверсі. І там було тісно. Пізніше українці Вроцлава знову робили забаву-маланку у грецькій світлиці. Продавали квитки лиш членам по - 2 (1 для не члена). В цей спосіб українська громада Вроцлава приєднувала нових членів, а головно з молоді. В кінці 70-х років, на забаву „Маланки” українці Вроцлава наймали зал в підприємства Пафаг, там був великий зал, не було обмеження в продажі квитків. Всі українські забави були безалкоголеві, а буфет організували самі. У Пафавазі буфет був підприємства. Забави „Маланка” були дохідними і з цих грошей оплачували приміщення за місяці, в яких не було забав.

Слід наголосити, що найбільший розмах діяльності Вроцлавського відділення УСКТ відбувся в 1966 році. Власне в цей час Вроцлавське відділення святкувало своє 10-ти річчя з дня заснування.

До ювілею була організована фотовиставка всіх досягнень за 10 років. Відбувалися також святкування по гуртках. Більші святкували самі, а до менших приїжджали ансамблі з Вроцлава, або з Лігниці. Найбільший концерт в честь 10-ліття відбувся в Вроцлаві в залі грецького товариства. В концерті брали участь гуртки національних меншин Вроцлава, а саме: литовський, німецький, жидівський.

Святкування 10-ти річчя УСТ (1966 р.)

Фотовиставка на 10-річчя УСКТ

Виступає ансамбль німецької громади м. Вроцлава).

12 лютого 1967 році у Вроцлаві відбулась IV Воєвідська звітно-виборча конференція, яка знову обрала Дмитра Богуша головою Вроцлавської воєвідської управи УСКТ.

10-та воєводська конференція УСКТ

Слід ствердити, наголошує Дмитро Богуш, про ще одну вартість забав "Маланка", вартості цієї не оцінюється ні в злотих ні в доларах. На таку забаву з'їжджались з усіх поселень наші „нешасні" українці. Скільки пар познайомилось і одружилось, цього ніякі статистики не скажуть... Про це можна твердити із випадку, який мав місце при продажі квитків. Приїхала одна жінка з Олави, а ми тоді могли продати лиш 300 квитків і вже квитків не було. Жінка з плачем просила продати два квитки, "я хочу, моя молодша донька знайшла когось із наших хлопців і яке її життя?" Її слова Дмитра Богуша так зворушили, що він витягнув свої два квитки і віддав жінці. Ось такі проходили забави Маланки у Вроцлаві, які організовував Дмитро Богуш.

Групова фотографія Вроцлавського УСКТ
Пан Дмитро розповідає ще про один випадок. Йому вдалося познайомитися з жінкою із фінансового відді-

лу воєводства, це було у 1966 році. Завдяки допомозі цієї працівниці за рік закупили для УСКТ 3 телевізори, 15 столиків і 50 крісел, коштувало це понад 50 тисяч злотих. На одній нараді керівник цього відділу сказав: „цей Богуш забере всі гроші з відділу”. Але це було лиш в одному році.

На цьому завершую опис зі слів Дмитра Богуша про роботу у Вроцлавському УСКТ. Як наголошує пан Дмитро: „Подробиць різних було багато, але про це не варто писати, зрештою вони не заслуговують на увагу...”

З 1983 року Дмитро Богуш переселився на історичну батьківщину в місто Перемишль, де активно приймає участь в житті української громади міста Перемишля. В свої завдання на рідній землі, як член Спілки українських політв'язнів, він поставив відновлення пам'яті воїнів ОУН-УПА, які загинули за волю України на Закерзонні.

Така діяльність спричинила його до відновлення могил, надання допомоги українцям для перегляду справ з несправедливо винесеними вироками. Дмитро Богуш робив і робить таку роботу, оскільки сам був 9 разів суджений в боротьбі за справедливість, однак не знайшов істини у польських судах і неодноразово за свою діяльність карався польськими судами уже в наш час штрафами в розмірі 1628 злотих, які польська влада стягувала йому з законно заробленої пенсії, щомісячно по 200 злотих...

Однак і сьогодні Дмитро Богуш не тратить оптимізму і гумору і продовжує розбудовувати українське національно-культурне та релігійне життя у Перемишльським краю...

Розділ IV

До питання про історію Повстанської Могили у Верхраті-Монастирі

В Україні пропливає дві ріки з однаковою назвою Буг, тому назвали їх Південний Буг і Західний Буг. В кожному із рік вливаються їх притоки.

До Західного Бугу з лівої сторони вливається річка не мала і не велика, яка називається Рата. Звідкіль ця назва, ніхто не знає, навіть легенд та переказів про її назву наукою не зафіксовано. Ріка Рата випливає з широкої долини між середньої висоти гірками на розтоці так званого Львівсько-Томашівського нагір'я.

В стародавній час люди зупинялися для проживання при водоймах та ріках, в більшій мірі на їх початках.

Біля витoku річки Рата також в сиву давнину постала оселя, яку назвали Верх-Рата, Верхрата, яку слід розуміти на українській мові, як початок ріки Рата.

Коли було засноване стародавнє поселення Верхрати, вченими достеменно не встановлено, українські архіви, теж мовчать про першопоселення цього села.

У польських архівах перша згадка про село Верхрату відноситься до 1444 року, а в 1507 році є свідчення, що село Верхрата було на праві Волоському.

До 1775 року село Верхрата і ще декілька сіл, які знаходились поблизу нього, носили назву Кріселкове і належало до Белзького воєводи.

Белзький воєвода отримував з сіл Кріселкових особисті доходи і користі.

Село Верхрата було найбільшим населеним пунктом на Східному розточчі.

В 1630 році в Верхраті було 190 домів і проживало 1140 жителів.

З плином століть село Верхрата розрослося. Оскільки вода заливала якісь ще земельні ділянки, то люди селились на узбіччі села, тому появились Присілки.

Після Першої світової війни до Верхати належало 14 присілків, а саме: Луг, Завалила, Лужки, Німиця, Медвежа, Дагани, Монастир, Гори, Мригори, Лози, Ставки, Майдан, Верховина, Горай.

Згідно зі свідчень церковних джерел (шаматизму) в 1934 в Верхраті з присілками проживало 2 тисячі 996 людей, а дочірня церква в селі Пріся подає інформацію, що тут проживало 422 людей. Людей які сповідували католицьку віру було 52 особи, протестантів 15 осіб, жидів 128 осіб.

Через Верхрату проходили транзитні та торгові стародавні шляхи. Розпочиналось воно на узгір'ї так званого Розточчя і з Північно-Східної сторони межувало з лісом, який давав захист для села.

В 1678 році на найвищій висоті було організовано монастир отців Василіан. Монастир цей був знесений за рішенням австрійської влади в 1806 році.

Біля цього монастиря на сусідній гірці розрослося село з тотожною назвою Монастир, яке було присілком великого села Верхрати. В ньому знаходилося до 60 будівель в яких проживали люди. В цьому присілку Верхрати була однокласна школа і читальня Товариства "Просвіта".

Присілки Верхрати: Дагани, Мриглоди, Монастир, Гори, Горай, були в лісах і там знаходили собі засоби для збереження воїни ОУН-УПА.

В Равськiм окрузі ОУН в 1943 році був організований перший відділ, командиром М. Він власне перебував в присілках Монастирі і Даганах. Територія ця відійшла до Польщі і знаходилася в 10 кілометрах від

встановленої більшовиками українсько-польського кордону. За таких обставин боротьбу з відділами УПА вела червона армія з Рави-Руської.

2 березня 1945 року червоноармійцям і яструбкам вдалося оточити наші чоти на присілках Мриглодах і Грушці. В таку сніжну завірюху, червоноармійці напали на відпочиваючі підрозділи УПА на Мриглодах і Грушці.

На Мриглодах загинула чота, яка нараховувала 42 воїни УПА, а на Грушці в боях загинуло 20 воїнів УПА.

Полеглі воїни УПА були поховані населенням в могили там де полягли.

На початку травня 1945 року командир підрозділу УПА Залізняк наказав полеглих в бою воїнів УПА перепоховати до Монастиря біля церкви. Через ніч їх усіх було перевезено і поховано в одній могилі в Монастирі біля церкви. Над похованими було висипано високу могилу і поставлено березовий хрест.

Після виходу з в'язниці у 1955 році в 1960 році Дмитро Богуш, клопочучись долею могили полеглих воїнів УПА, поїхав до Монастиря, де застав на могилі діл на 60 сантиметрів на місці могили.

Перша думка Д.Богуша була, що полеглих воїнів УПА з цієї могили було забрано. В дійсності, ця земля, яка стала їм останнім притулком, осіла в зв'язку з розкладом їх тлінних останків.

В кінці 80-х років ХХ століття кілька людей із села Любича відновили могилу полеглих воїнів УПА. Вони обложили навколо по три камені і наново насипали могилу, на вершині якої поставили березовий хрест.

Могила полеглих воїнів УПА

Як в 1991 році відновила свою незалежність Українська держава, українці, які проживають в Польській Республіці, відчували себе певнішими. Власне в цей час почалась реєстрація всіх могил полеглих в боях за волю України воїнів УПА. Багато могил були без хрестів, а деякі і без сліду. У селі Верхраті, на кладовищі, був похований брат Дмитра Богуша, Степан Снігур і брат батька Дмитро Снігур і ще 10 інших полеглих воїнів УПА. З цієї повстанської могили, яка в свій час була споруджена, не залишилося і сліду. Однак за свідченням місцевого жителя, який знав, і означив місце, де були поховані тіла 12 воїнів УПА, вдалося віднайти місце їх поховання.

В 1993 році Дмитро Богуш постановив поставити на цьому місці пам'ятник загиблим воїнам УПА.

Споруджений Дмитром Богушем пам'ятник
в с. Верхаті у 1993 р.)

Домовившись з одним інженером зі Львова, який порадив, як робити пам'ятник, він накреслив ескіз цього пам'ятника, а основний камінь замовив в Україні в місті Тербовлі і привіз його на кордон до с. Гребенного. Інженером цим був пан Ігор Гнаткевич, який вважав, що пам'ятник загиблим воїнам УПА повинен був бути побудований з каменю. Знайдений Дмитром Богушем був і виконавець, пан Тадей Талчинський. Замовники оглянули камінь, він був твердий і не надавався до обробки. Обговоривши проект, ми вирішили зробити пам'ятник з бетону. Майстер Тадей Талчинський зробив форми і залив в них бетон, завіз на кладовище, зробив відповідний фундамент і пам'ятник загиблим воїнам УПА прикрашує їх могилу вже 10 років. Слід наголосити, що кошти на побудову цього пам'ятника склали жителі села Верхрати.

Про побудову та встановлення цього пам'ятника Дмитро Богуш не вважав за потрібне сповіщати польську владу с. Верхрати, оскільки зрозумілий був гуманізм до полеглих воїнів УПА. Він думав, що влада підтримає його починання...

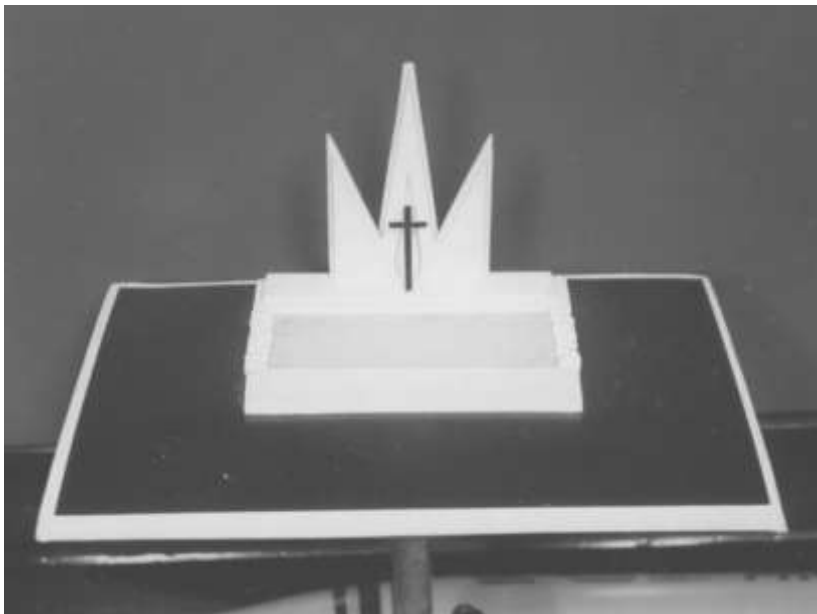
При посвяченні пам'ятника Дмитро Богуш сказав, що своїми зусиллями і стараннями він поставить пам'ятник і на могилі воїнів УПА, які похоронені в Монастирі, та не дотримав обіцянки із-за не розуміння української проблеми польською владою, яка затримала процес робіт над постановкою пам'ятника у Монастирі на невизначені часи...

Слід наголосити, що самі задуми побудови пам'ятника на могилі воїнам УПА в Монастирі узгоджувалися з відповідними людьми, які порадили написати клопотання до польської влади про надання дозволу в побудові пам'ятника на могилі в Монастирі.

Люди, які радили звернутися за дозволом мотивували тим, що сьогодні місце це не є кладовищем, а вся площа на якій знаходився Монастир сьогодні знаходиться у складі Народного Парку. Василіанська церква, архітектурна дерев'яна пам'ятка XVII століття, яка повинна б оберігатися законом, була розібрана, замість того, щоб бути реставрованою в 1953 році.

Коли у 1960 році Дмитро Богуш вперше після в'язниці, ходив на монастир, то знайшов за кілометр від монастиря половину старовинної ікони XVII століття, яка була намальована на дошці. Дуже дивно, що ця унікальна пам'ятка українського декоративного і прикладного мистецтва не зацікавила польських мистецтвознавців. Половину образу Дмитро Богуш поставив у каплицю, яка стояла біля підніжжя гори.

Вже 24 січня 1994 року Дмитро Богуш написав листа до Воєводського Консерватора Пам'яток про видання дозволу на побудову надмогильного пам'ятника на могилі в Монастирі.

Малюнок реконструкції надмогильного пам'ятника.

На превеликий жаль уряд такого дозволу не надав, а листа Д.Богуша скерував до Воєводського Комітету Охорони Пам'яток і Мучеництва в Перемишлі.

Через місяць Дмитро Богуш ходив два рази на тиждень до влади міста Перемишля, щоб отримати відповідь на своє клопотання. Від влади міста Перемишля Дмитро Богуш дізнався, що його клопотання перемиська влада вирішити не може, в зв'язку з чим вислала його клопотання до Центрального Комітету Охорони Пам'яток і Мучеництва Польщі, яке знаходиться в Варшаві.

Відповіді на звернення Дмитра Богуша із Варшави не було, однак працівник воєводської установи в Перемішлі дзвонила до Варшави до міністра і просила його вирішити це питання, на що міністр їй офіційно сказав: „що зараз у нього немає часу займатися цим питанням, оскільки він їде до Москви у питання Кашиня”.

До 1 серпня 1994 року на клопотання Дмитра Богуша не було відповіді, яка би або забороняла, або дозволяла спорудження пам'ятника.

Дмитро Богуш, зрозумів, що все, що не заборонено законом, то дозволено і розпочав побудову пам'ятника без отримання офіційної відповіді.

Він склав угоду про умови виготовлення пам'ятника з майстром Тадеєм Палчинським.

Ситуація ускладнювалася тим, що до Монастиря, де знаходилася могила воїнам УПА, не було дороги, була лише стежина. Щоб облаштувати дорогу, треба було зрізати 4-5 дерев, щоб трактором і двоколовою причепою доїхати до могили. Туди треба було все довозити: матеріали, пісок. Воду теж треба було привозити з ріки, яка знаходилася від Монастиря за 2 кілометри. У спорудженні пам'ятника майстрові помагав лише 15-ти літній син. До 18 серпня було зроблено в головній стіні лиш половину робіт. Скоро хтось про побудову пам'ятника на могилі повідомив перемиського воєводу. Воєвода повідомив повітовий уряд у Любачеві. Урядники з Любачева взяли ще дві особи в гміні Горинці і 18 серпня 1994 року прийшли на будову в Монастирі і затримали побудову пам'ятника і написали протокол, згідно з яким майстер дав свідчення та прізвища замовника цього пам'ятника. Районний уряд з Любачева вислав до Д.Богуша листа від 31 сер-

пня 1994 року, щоби він приїхав по цьому питанню до уряду м. Любачева, щоб з'ясувати всі аспекти побудови пам'ятника.

Уряд м. Любачева запросив Д.Богуша приїхати 14 вересня 1994 року, що й було зроблено Д.Богушом.

Адміністрація провела попередню розмову і за самовільне розпочаття будови наклали штраф в розмірі 400 тисяч злотих, яку тоді ж Дмитро Богуш зразу заплатив.

16 вересня 1994 року районний уряд м. Любачева видав постанову в якій Дмитру Богушу запропоновано перелік документів для подання до влади, щоб отримати дозвіл на подальше проведення побудови пам'ятника. Звичайно, що зразу Дмитро Богуш таких документів не міг отримати, а їх треба було отримати і подати до 31 жовтня 1994 року.

1 листопада 1994 року Дмитро Богуш звернувся до районного уряду з проханням продовжити термін подання та отримання відповідей по документах.

4 листопада 1994 року з районного уряду в м. Любачеві Дмитро Богуш отримав листа в якому наголошувалося, що він повинен надіслати відповідні документи для проведення побудови пам'ятника не пізніше ніж через 7 днів. Однак, Дмитру Богушу, так і не вдалося добитися від уряду потрібних для продовження будівництва пам'ятника документів.

Через три місяці Дмитро Богуш отримав виклик з'явитися до поліції м. Перемишля. В поліції Дмитра Богуша вислухали і склали протокол по питанню законності побудови пам'ятника в Монастирі.

Через два-три місяці Дмитро Богуш отримав виклик до прокурора м. Перемишля. Прокурор теж про-

вів своє розслідування і склав протокол по питанню побудови пам'ятника в Монастирі.

27 грудня 1995 року Дмитро Богуш отримав звинувачення в незаконній побудові пам'ятника в Монастирі від прокурора м. Перемишля.

13 лютого 1996 року відбувається перше судове слухання в м. Любачеві. На судове слухання приїхало більше 30 осіб з Перемишля і Ярослава. Мало з'явитися також і 14 свідків, визначених прокуратурою. Прибуло лиш 13 і через брак одного свідка не закінчилось судове слухання справи...

Пояснення до документів по справі Д.Богуша
Перемишль 24.01.1994,

Клопотання про надання права на побудову пам'ятника на могилі УПА у Верхраті-Монастирі.

За порадою знайомих осіб вирішено скласти клопотання про дозвіл від воєводського консерватора забитків пам'яток подається клопотання від Спілки Політв'язнів сталінського режиму в Кошаліні, членом управи якого являюся. Рішенням Управи, я уповноважений робити клопотання в питанні побудови пам'ятника загиблим воїнам УПА на могилі в Монастирі.

Лист до воєводського консерватора був надісланий 24 січня 1994 року (див. вставку 001).

Документ від 8 лютого 1994 р. В цьому документі повідомляється Дмитра Богуша, організатора постановки пам'ятника на могилі в Монастирі, що його листа направлено до Воєводського Комітету Охорони Пам'яток і Мучеництва в Перемишлю (див. вставку 002).

Копію цього документу направлено також до Спілки політв'язні в Кошаліні, уряду громади в с. Горинці

та Надлісництво в м. Любачів. Відповідь буде надіслано (див. вставку 003).

8 вересня 1994 року Воєводський Консерватор в Перемишлі пише листа до Воєводського Комітету Охорони Пам'яток, та нагадає, що не отримав жодної відповіді на листа з 8 лютого 1994 року у питанні побудови пам'ятника в Монастирі (див. вставку 004).

14 вересня 1994 року Дмитро Богуш поїхав до Любачева до Районного Уряду для з'ясування питання отримання дозволу на побудову пам'ятника загиблим воїнам УПА.

В Уряді був складений протокол, та подане прохання Дмитра Богуша на побудову пам'ятника.

Подаємо текст усного переказу, складеного в Уряді м. Любачева:

24 січня 1994 року було написаний лист до Воєводського Консерватора пам'яток в Перемишлю. Разом з листом були направлені і документи на проект самого пам'ятника.

8 лютого 1994 року Воєводський Консерватор Охорони Пам'яток Перемишля проінформував Дмитра Богуша, що цю справу переслав до Воєводського Комітету Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва в Перемишлі.

До вересня 1994 року Дмитро Богуш не одержав ніякої відповіді від консерватора забутків і ходив запитати в консерватора коли він дасть відповідь на моє клопотання.

31.08.1994 року отримав листа від Районного Уряду в Любачеві в якому сказано, що керівництво уряду викликає Дмитра Богуша до Любачева у питанні побудови пам'ятника у Монастирі і визначає день 12 вересня 1994 року (див. вставку 005).

Пояснююча записка до Уряду Любачева

8 вересня 1994 року воєводський консерватор пам'яток проінформував Дмитра Богуша, що питався про дозвіл для побудови пам'ятника в комітеті охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва в Перемишлі.

14 вересня 1994 року Дмитро Богуш не отримав жодної відповіді.

За таких обставин Дмитро Богуш зрозумів, що це є „тиха згода” на побудову пам'ятника в Монастирі і він розпочав побудову пам'ятника.

Водночас Дмитро Богуш усно звертається з проханням про відкликання заборони побудови пам'ятника. Розумію, що земля на якій розпочалась побудова пам'ятника є прицерковним кладовищем, на якому знаходяться захоронення в часі Першої світової війни.

16.09.1994. Керівник Уряду Районового в Любачеві наказує Дмитру Богушу наступне (див. вставку 00ба-б):

1. Затримати роботу побудови пам'ятника полеглим воїнам УПА, який розпочато без дозволу на побудову в місцевості Монастир.

2. Забезпечити розпочату будову перед знищенням.

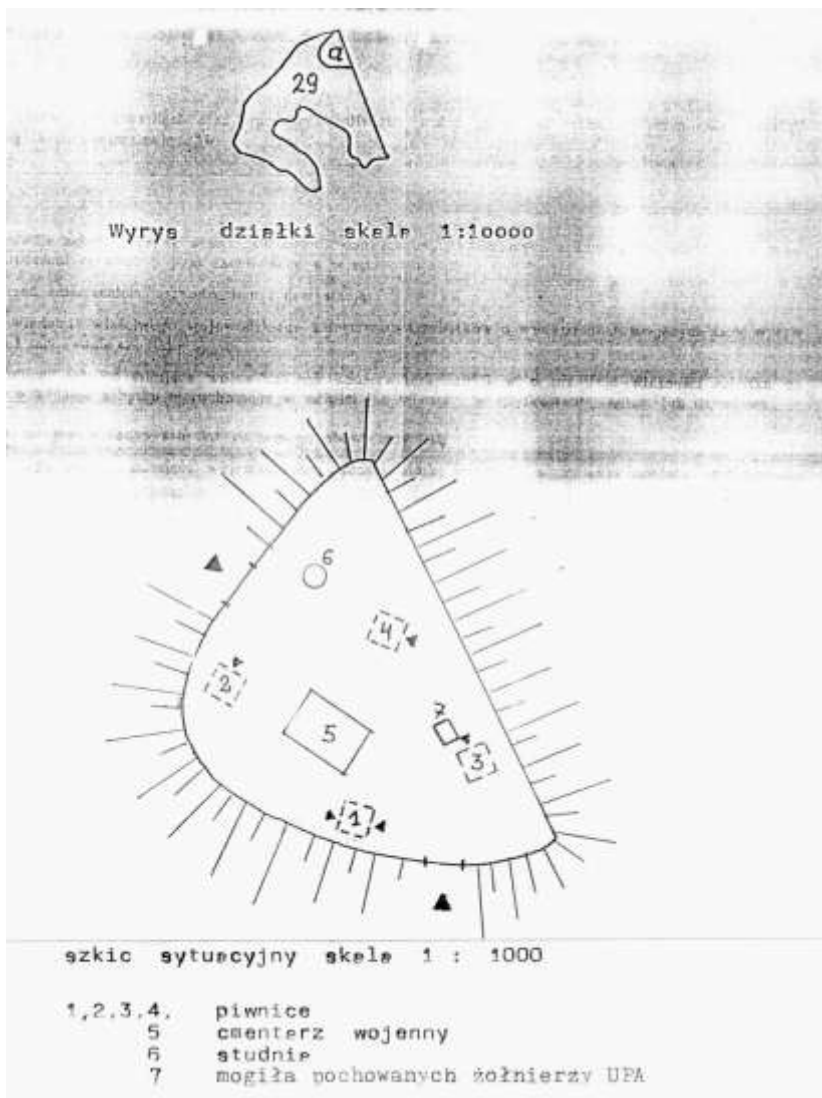
3. До 31 жовтня 1994 р. подати до уряду проектну документацію для подальшого вирішення долі пам'ятника, а саме:

а) надати план на якому місці буде споруджено пам'ятник - на частині дільниці №29.

б) надати проект технічний для побудови пам'ятника.

в) надати документ від власника землі, в якому стверджується, що він не заперечує на побудову пам'ятника.

г) витяг з реєстру ґрунтів і креслення з карти рельєфів ґрунтів.

д) отримати згоду від Воєводського Консерватора пам'яток в Перемишлі.

Всі перелічені документи, які було запропоновані вище для надання уряду були неможливі до швидкого отримання. Вище приведені державні інституції вимагали засвідчення дозволу на побудову пам'ятника від Воєводського Консерватора пам'яток в Перемишлі, а він усно відмовив в виданні такого документу. Інші інституції без цього документу також не хотіли видавати вище перелічених документів.

Задля отримання всіх необхідних документів Дмитро Богуш зробив багато заходів, написав багато клопотань до уряду, однак, відповіді так і не отримав .

8.IX.1994 р. Державна Служба Охорони Пам'яток направляє листа до Воєводського Комітету Охорони Боротьби і Мучеництва в Перемишлі (див. вставку 007).

В цьому листі Державна Служба Охорони Пам'яток нагадує, що вона не одержала відповіді на листа від 8 лютого 1994 р. по питанню побудови пам'ятника погиблим воїнам УПА в Монастирі.

Копію цього листа також направлено в Спілку Політв'язнів і до Дмитра Богуша.

20.IX.1994 року Дмитро Богуш написав листа до Воєводського Консерватора пам'яток в Перемишлі, в якому з'ясує, що на листа від 25.I.1994 р., в якому просить надати згоду на побудову пам'ятника в Монастирі, не має відповіді. Від часу написання прохання минуло 6 місяців і мовчання влади він повважав за тиху згоду влади і тому розпочав 1.VIII.1994 р. побудову пам'ятника.

19.VIII.1994 р. працівники Районного Уряду в Любачеві видали заборону подальшої побудови пам'ятника в Монастирі. Тоді написано звернення:

„Від імені Спілки Політичних В'язнів просимо Воєводського Консерватора видання засвідчення, що на горі Монастир, гміна Горинець, знаходиться під охороною консерватора прицерковне кладовище, на якому знаходяться захоронення офіцерів з Першої світової війни і що Воєводський Консерватор не забороняє поставити пам'ятник на могилах воїнів УПА” (див. вставку 008).

5.X.1994. Державна Служба Охорони Пам'яток направляє листа до Спілки Політв'язнів в Кошаліні в якому повідомляє, що не одержала відповіді на листа від 25.01.1994 р. від Воєводського Комітету Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва в Перемишлі, з яким вона зверталася листом від 8.02.1994 р.

Від цього залежить подальша доля побудови пам'ятника воїнам УПА в Монастирі. Копією листа Державна Служба Охорони Пам'яток в Перемишлі повідомляє Воєводський Комітет Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва в Перемишлі про те, що не одержання опінії від Воєводського Комітету Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва з Перемишля (див. вставку 009).

7.11.1994 р. Лист-клопотання про продовження терміну подання необхідних документів на видання дозволу будівництва пам'ятника загиблим воїнам УПА в Монастирі, подає Дмитро Богуш до керівництва Районного Уряду в Любачеві (див. вставку 010).

7.11.1994 р. Клопотання мешканців сіл Грушович та Гаїв направлене до воєводи міста Перемишля.

Цей лист не має відношення до побудови Д.Богушем пам'ятника воїнам УПА в Монастирі, а відноситься він до пам'ятника побудованого в с. Грушовичі. Пам'ятник цей був побудований без дозволу влади і є присвячений пам'яті погиблих воїнів УПА 4-х куренів, які воювали на Закерзонні. Цей пам'ятник зробив багато розголосу в пресі та у польському телебаченні". Така ситуація тривала роками, оскільки обласна газета "Nowiny", яка виходить в Ряшеві, від 19 жовтня 2000 року зобразивши пам'ятник і зробивши підпис під ним: „Нелегальний пам'ятник посвячений воїнам УПА в Грушовичах”, подала своє світобачення щодо спорудження монументу Слави всім воїнам УПА Закерзоння.

Розкриймо історію побудови монументу слави в с. Грушовичах, полеглим за незалежність України воїнам УПА на Закерзонні.

Історія побудови монументу в с. Грушовичі відноситься до 1994 року.

В 1994 році відбувся в Перемишлі загальний з'їзд Спілки українських політв'язнів у Польщі. Власне на цьому з'їзді вирішувалося побудувати пам'ятник всім погиблим воїнам УПА на Закерзонні.

Були пропозиції від делегатів з'їзду, щоб побудувати такий пам'ятник Слави загиблим воїнам УПА на Закерзонні в Перемишлі, однак на з'їзді компетентні діячі з Перемишля наголосили на тому, що Перемиська влада не дасть дозволу на побудову такого пам'ятника в місті Перемишлі.

За таких обставин було вирішено з'їзду встановити місце для побудови такого монументу. Було оглянуто місце біля церкви на дільниці Вовче, в Пикуличах та Грушовичах. Найбільш вірогідне місце було встанов-

лено в с. Грушовичах, оскільки на захороненнях воїнів УПА була висипана велика могила з піску на якій стояв березовий хрест.

Після дискусій, з'їзд утвердив побудову монументу Слави всім полеглим воїнам Закерзоння в с. Грушовичах.

Делегата від Перемишля з'їзд уповноважив зайнятися вирішенням побудови монумента Слави у с. Грушовичах.

Як бачимо із архівних документів, які зберігаються в Дмитра Богуша, він зразу ж після з'їзду узгодив проєкт пам'ятника з перемиським архітектором Юрієм Левосюком. За два тижні активної праці проєкт пам'ятника був готовий і був одобрений перемиським відділом Спілки Політв'язнів.

В цей же час Дмитро Богуш звернувся для остаточного вирішення проєкту пам'ятника до львівського інженера Ігора Гнаткевича. Він схвалив проєкт пам'ятника і вказав на шляхи реалізації цього проєкту. Інженер Ігор Гнаткевич замовив камінь у каменярів м. Тереховлі. Відбір каменю на монумент тривав близько двох місяців, організатор його побудови Дмитро Богуш разом з інженером Ігором Гнаткевичем особисто їздили до Тереховлі для відбору каменю на пам'ятник. Особливі труднощі були на кордоні з перевезенням каменю до Польщі, головно з польської сторони. В цей же час були привезені 4 металеві таблиці з написами назв куренів.

На побудову цього пам'ятника приїхали зі Львова інженер Ігор Гнаткевич і один майстер з Тереховлі. Велику допомогу надав житель с. Грушович Дмитро Ківер разом з сином Романом. Побудова монументу

тривала два тижні. Приміщення для виготовлення пам'ятника і проживання майстра надав Дмитро Ківер.

14 жовтня 1994 року відбулося урочисте відкриття пам'ятника.

Відкриття було дуже величавим, зі Львова приїхала велика делегація (три великі автобуси). Очолювала делегацію чота воїнів УПА в мундирах. Було багато прапорів, як українських державних, так і прапорів ООН.

Після відкриття монументу, такі урочисті святкування, яким передує Служба Божа в церкві с. Хотинці, відбуваються щорічно. Після богослуження святкова процесія йде 2 кілометри до с. Грушовичі до монумента Слави погиблим воїнам УПА.

Перед цим пам'ятником була ще одна могила висипана з піску, де був похоронений лікар (псевдонім Сірко), який був вбитий польськими солдатами в 1946 році. Управа політв'язнів вирішила на могилі лікаря поставити надгробну плиту. Її було виготовлено в 2002 році. Встановлення плити було утруднено урядниками гміни Стубно. Встановлення плити було заборонено владою в той час, коли вона вже майже була виготовлена на 70%. Завдяки праці жителя с. Грушовичі Дмитра Ківера, всупереч забороні, встановлення плити на могилі лікаря УПА було закінчено. Пропам'ятну плиту з написами, було встановлено весною 2003 року.

При позитивному вирішенні питання побудови могили в Грушовичах і мовчазній згоді польської влади на діяльність Дмитра Богуша, не все так гладко йшло по його другому проекту в с. Монастир, тому продовжимо далі з'ясовувати проблему побудови пам'ятника воїнам УПА в Монастирі.

Оскільки Дмитро Богуш не зумів зібрати всі необхідні для побудови пам'ятника документи, Районовий Уряд в Любачеві 4.11.1994 р. знову звернувся до нього з наступним листом у якому уряд виявив бажання, щоб Дмитро Богуш надав всі документи для побудови пам'ятника в терміні до 7 днів. Зміст документу подібний з аналогічним листом, який Дмитро Богуш отримав 16.9.1994 р.

В пошуках документів, які вимагав Районний Уряд м. Любачева, Дмитро Богуш, написав листа 14.XI.1994 р. до Надлісництва м. Любачева, в якому просив дати згоду на побудову пам'ятника загиблим воїнам УПА в Монастирі.

Відповідь на цього листа від Надлісництва м. Любачева надійшла 17.XI.1994 р. (див. вставку 011).

15.12.1994 р. Надання згоди на побудову пам'ятника загиблим воїнам УПА Надлісництво може надати після того, як таку згоду дасть Служба Охорони Пам'яток (див. вставку 012).

Воеводський Комітет Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва листом інформує Дмитра Богуша, що не бачить можливостей дати згоду на побудову пам'ятника згідно з поданим на затвердження проектом (див. стор. 50).

Уряд наголошує, що фасад пам'ятника бетонний і не відповідає естетичним вимогам на фоні лісового масиву. Не сподобався їм і напис який було запропоновано на могилі. На думку урядників, українці, які полягли в боротьбі з НКВС, мають право на гідну могилу і напис на ній з поданням імен та прізвищ та дату народження полеглих.

25.II.1995 р. Водночас, щоб з'ясувати цю проблему, Дмитро Богуш написав листа до Районовому Уряду в

Любачеві в якому попросив уряд продовжити термін оформлення документів на спорудження пам'ятника до кінця травня 1995 р. Він наголосив, що Воєводський консерватор пам'яток відтягує видання дозволу через те, що Воєводський Комітет Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва не затвердив представленого проекту (див. вставку 013).

Управа Співки Політв'язнів взяла цю справу під особистий контроль і направила клопотання до Головної Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва у Варшаву і звідтіля чекає кінцевого рішення

В цей же час, 1.ІІІ.95 р. Районовий Уряд в Любачеві направив листа до Служби Охорони Пам'яток, Воєводського Консерватора Пам'яток в Перемишлю, інформуючи перебіг справи по питанню початку побудови Дмитром Богушом пам'ятника в Монастирі без дозволу влади (див. вставку 014).

Це зроблено тому, що уряд отримав клопотання від пана Дмитра Богуша, яким просив продовжити термін оформлення документів для побудови пам'ятника. Справа надання дозволу Воєводським Консерватором зараз є утруднена тим, що Воєводський Комітет Охорони Пам'яток Боротьби і Мучеництва не прийняв представленого Дмитром Богушом проекту.

Управа Співки Політв'язнів взяла під особистий контроль цю справу і направила відповідного листа до Головної Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва у Варшаві, щоб там остаточно це питання вирішити.

21.ІІІ.1995 р. Дмитро Богуш написав листа до Воєводського Консерватора Пам'яток в Перемишль у якого просив видати згоду на відновлення пам'ятника на могилі воїнів УПА в Монастирі, громада с. Горинець,

яка знаходиться в Краєзнавчому Парку на території колишнього монастиря отців Василіян.

16 вересня 1994 р. Районний Уряд наказав надати проектну документацію на побудову пам'ятника. Для цього потрібне позитивне рішення Воєводського Консерватора пам'яток, тому, що цей район є під його охороною.

27.III.1995 р. Районний Консерватор Пам'яток у Перемишлі повідомляє Районовий Уряд в Любачеві, що чекають на надіслання Дмитром Богушом проектною документації по побудові пам'ятника (див. вставку 015).

31.III.1995 р. Дмитро Богуш направив листа до Воєводського Консерватора Пам'яток у Перемишлі. В цьому листі він намагається пояснити зміну проекту пам'ятника, оскільки старий проект був зроблений в 1990 році (див. вставку 016), коли в той час не було на місці захоронення висипаної могили, а лиш западина на 60 сантиметрів(див. вставку 017).

Коли стала організованою Спілка Політв'язнів на той час вже була висипана могила. яка була з низу обложена камінням. Щоб не марнувати суспільної праці ми змінюємо проект пам'ятника. До листа додаємо відбиток незакінченого пам'ятника(див. вставку 018).

13.IV.1995 р. Керівник Районого Уряду в Любачеві надсилає постанову в якій продовжує термін подання документації на будову пам'ятника до 31 серпня 1995 р. Керівник Районового Уряду в Любачеві взяв до уваги всі аргументи клопотань Дмита Богуша (див. вставку 019).

22.IV.1995р. Державна Служба Охорони Пам'яток, Воєводський Уряд у Перемишлі постановляє: відмовити проект побудови пам'ятника в Монастирі, пропонує

зміну проекту згідно якого на могилі повинна бути одноціла плита не вища 80 см. і на ній повинні бути вміщені прізвища тих, що там спочивають. Цей новий проект слід подати Воєводському Консерватору Пам'яток до затвердження (див. вставку 020).

В цей же час до Перемишля приїхала депутатська комісія Сейму Польського, яка займається питаннями національних меншин. Перед цією комісією виступив Дмитро Богуш з доповіддю 18.V.1995 р.

„Шановна Висока Комісіє! На вступі свого виступу прагну в'яснити, що в українській мові немає відповідника польського слова ”нагробек”, є воно замінене словом „пам'ятник” на могилі брата, матері, батька чи сестри і для того в листах є вжите слово пам'ятник, що в польському розумінні має зовсім інше розуміння. Найперше хочу представитись. Моє ім'я та прізвище Дмитро Богуш і я є членом Ради Співки Українських політв'язнів сталінського режиму, прошу допомоги в отриманні відкликання заборони на побудову пам'ятника полеглим воїнам УПА у Верхраті-Монастир, де похоронено біля 80 воїнів. В бою з військами НКВС 2.III.1945 р. в місцевості Верхрата-Мриглоди, загинули 62 воїни УПА. Інші загинули пізніше і тут теж їх поховали. Тоді, коли їх похоронено, стояла церква, яка була побудована 1678 року, яку розібрали за часів комуністичної влади в 1952 році. Є це місце, де знаходився монастир отців Василіан, який був закритий австрійською владою на початку XVIII століття. Знаходяться там також поховання німецьких офіцерів з Першої світової війни з 1915 року і тому ця площа підлягає воєводському консерваторові пам'яток”.

25.I.1994 р. був написаний лист до воєводського консерватора пам'яток, до якого була долучена документація пам'ятника на його побудову на могилі. Через деякий час Дмитра Богуша повідомив воєводський консерватор пам'яток, що він звернувся до Воєводської Ради Охорони Боротьби і Мучеництва в Перемишлі, щоб взнати їхню думку. Воєводська Рада Охорони Боротьби і Мучеництва вислала лист по цьому питанню до Начальної Ради охорони боротьби і мучеництва у Варшаві, про що Дмитра Богуша не було повідомлено. Про вислання цього листа Дмитро Богуш узнав в усній формі по кількох разових нагадуваннях. Варшава мовчала, відповіді не давала. З цієї причини, що до серпня 1994 року не було відповіді по дозвіл чи відмову побудови пам'ятника, Дмитро Богуш повважав, що влада дала тиху згоду на побудову пам'ятника і 1 серпня розпочав побудову пам'ятника. Не вистарчило тижня часу для закінчення побудови пам'ятника, як 19 серпня 1994 р. приїхали урядовці з Любачова, з районного уряду, і заборонили подальшу побудову пам'ятника.

Розпочались виклики до Любачева в справі допиту, після чого Дмитра Богуша було покарано штрафом 400 тисяч злотих (тоді це 100 ам. доларів) за самовільне розпочаття побудови пам'ятника. Влада зажадала від Дмитра Богуша складення документації, а саме:

1. План на якому місці буде споруджено пам'ятник - на частині дільниці № 29.
2. Надати проект технічний для побудови пам'ятника.
3. Надати документ від власника землі, в якому стверджується, що він не заперечує на побудову пам'ятника.

4. Витяг з реєстру ґрунтів і креслення з карти рельєфів ґрунтів.
5. Отримати згоду від воєводського консерватора пам'яток в Перемишлі.

Дмитро Богуш розпочав збір документів, одержав згоду від власника землі Надлісництва в Любачеві, одержав копію площі, де був монастир отців Василян (подаємо копію документа), лише Воєводський Консерватор Пам'яток відмовив видачу документу про згоду, тому що Воєводська Рада охорони боротьби і мучеництва Перемишля не дала згоди на цей проект. Дмитро Богуш представив макет пам'ятника і щойно 15 грудня 1994 року отримав відмову, у якій наголошувалось: „Представлений проект не відповідає естетичним вимогам на фоні лісового масивного вигляду”. Зміст напису не відповідає релігійному характеру, який повинна мати могила. На думку урядників, українці, які полягли в боротьбі з НКВС, мають право на гідну могилу і напис на ній з поданням імен та прізвищ та дату народження полеглих. За таких обставин Комітет не бачить можливості видати дозвіл на побудову пам'ятника”.

Якщо взяти до уваги, що нагір'я Монастир знаходиться в лісі і навколо нього в околі 2 км не має ні однієї забудови, поскільки всі українські люди були звідсіля насильно виселені, а народні поля заросли лісом. У своїй промові Дмитро Богуш намагався показати труднощі, які штучно ставить влада з наданням дозволу для побудови пам'ятника тільки в одному місці в Монастирі. Не будемо тут згадувати про місця в яких вбито невинних українських людей в Малковичах, Павлокомі та в інших місцевостях.

Прогулюючись сьогодні по Перемишлю, дивлячись на ці прегарні графіки на стінах, написи „З українцями до газу”, „Шибениці” і таке подібне, можна це порівняти лише з фашизмом у початковій стадії в 1931-1933 років в Німеччині, де були намальовані звізди на житдівських домах. Чи влада в Перемишлі є безсильна і не знає хто це робить? Чому не відреагує на це? Що може означати, що сама влада одобрює дії цих осіб.

Засоби масової інформації Польщі нічого про такі випадки не розповідають, а коли тільки було поставлено пам'ятник воїнам УПА у Верхраті, то редактор часопису „Новин Жешовських” пан Боженцький в статті „Пул Паменці” розпочав бурю, яка тягнеться донині.

Така сама ситуація була після поставлення пам'ятника воїнам УПА в с. Грушовичах. Цьому не можна дивуватись, що збудовано цей пам'ятник без дозволу. Відомо, що на побудову пам'ятника на діючих кладовищах дозволу не потрібно. Маючи гіркий досвід з видачею дозволу в Верхраті-Монастирі, будували ми пам'ятник без дозволу в с. Грушевичах і коли б, так як на нараді у воєводи в нашій справі була б зроблена легалізація, про що була мова, то все закінчилося б спокійно, а мовчання влади сприяло використанню нагоди через сили, які сіють непорозуміння народів польського і українського тут на прикордонні.

Зрозуміло, де двоє б'ються, третій користує, а всі ми знаємо хто тим третім є...

Ми українці не бажаємо нічого від влади польської, вимагаємо лиш відношення до українців нарівні з поляками. Ми не є тут якимись прибулими зайдами, які невідомо в цей край звідки прийшли. Ми жили в цьому Краї разом з поляками з стародавніх віків і тепер є разом, і з цим треба погодитись, а не затирати всякі

українські сліди, як наприклад, зняття куполу з колишньої української кафедральної церкви. Не розуміємо чому полякам вільно славити своїх героїв, а нам забороняється навіть по 50-літньому терміні часу.

Ще перед домовленістю між Польщею і Україною по питаннях захоронень з минулих часів, в Україні дозволена побудова пам'ятника на солдатах 27 дивізії АК, яка має славу на Волині, не меншу від слави УПА в Польщі. Нині, помимо висловленої вище умови, нам українцям робляться труднощі, не даючи зразу негативної відповіді.

Пам'ятник в с. Грушівцях стояв спокійно півроку, аж в кінці „охочі з Перемишля” обесчестили пам'ятник, а отже показали свою культуру, а вину склали на нас, що пам'ятник знищили самі українці. (Газета „Новини” №73, від 12.IV.1995, а також газета „Жиче Пшемиске” №14, від 5.IV.1995 р.).

Домагаємось, щоб були реалізовані домовленості згідно з договором між урядами Польщі та України про охорону пам'яті і місць захоронення жертв війни і політичних репресій, який був підписаний 21.III.1994 року в Варшаві, № 545, 546, в „Урядовому Деннику” № 112.

Дуже прошу секретаря Ради Охорони Боротьби і Мучеництва про надання згоди на закінчення побудови пам'ятника в Верхраті-Монастирі і означення всіх місць, де поховані воїни УПА (див. вставку 021а-в).

27.IX.1995 р. Дмитро Богуш одержує наказ від керівника Районового Уряду в Любачеві розібрати частину збудованого пам'ятника в Монастирі до 30 листопада 1995 р. (див. вставку 022, 023).

11.X.1995 р. Дмитро Богуш відповідає на лист керівника Районового Уряду в Любачеві, в якому було

сказано розібрати частину збудованого пам'ятника в Монастирі.

Він так відповідає уряднику: „Чемно прошу прийняти до відома, що жодна сила не змусить мене до розібрання пам'ятника. Розібрання може наступити тоді, як на Волині будуть розібрані пам'ятники на полеглих там воїнах АК. Вишукування законів і параграфів, на які опирається пан урядник, не є новиною. Ленін вже в 1918 році, сказав слова: „Давайте людей, а вину знайдемо”, так і пан урядник шукає законів, діючи всупереч логіці договору між Україною та Польщею від 21.III.1994 року. Постанова питання в такому ракурсі погіршує взаємні відношення між українським і польським народами, чого бажає собі третя сторона...Прощу розважливо віднестися до цього питання...” (див. вставку 024, 025).

20.X.1995 р. Отримавши листа від Дмитра Богуша Уряд Любачева ще раз звернувся до Воеводи Перемишля, у якому обговорює справу побудови пам'ятника загиблим воїнам УПА в Монастирі, про що сповіщає копією листа Дмитра Богуша та Спілку Політв'язнів в Польщі (див. вставку 026а-б).

20.XI.1995 р. Відповідь Воеводи м. Перемишля на лист Районового Уряду в Любачеві.

Воевода розглянув надіслані документи і утримав в силі рішення Районного Уряду в Любачеві, про що копією листа було повідомлено Дмитра Богуша та Спілку Політв'язнів Польщі (див. вставку 027а-з).

20.XI.1995 р. Районна Прокуратура в Перемишлю повідомляє Постановою про закриття слідства по питанню побудови пам'ятників в с. Грушовичах, с. Кальникові, с. Верхраті, с. Старого і Нового Любленця. В тих місцевостях були поставлені пам'ятники на моги-

лах воїнів УПА. Прокуратура затримала справу Дмитра Богуша про розпочаток побудови пам'ятника в Монастирі (див. вставку 028а-з).

В цій Постанові є проведене слідство по всіх побудованих пам'ятниках, з яких прокурор зняв обвинувачення за будову. Відносно Дмитра Богуша, то його звинувачено за розпочаток побудови пам'ятника в місцевості Монастир без дозволу уряду. В зв'язку з цим йому було надіслано акт обвинувачення.

20.XII.1995 р. Районний Уряд в Любачеві нагадує Дмитру Богушу про необхідність негайного розбору розпочатої побудови пам'ятника в Монастирі, призначає термін виконання робіт 7 днів (див. вставку 029).

30.XII.1995 р. Дмитро Богуш відповідає на лист Районного Уряду в Любачеві від 20.XII.1995 р.

„Дмитро Богуш вказує, що відносно розібрання пам'ятника він вже дав відповідь урядові м. Любачева від 11.X.1995 р. Тут же Дмитро Богуш наголошує, що відмовляється заплатити кошти 4 злотих 80 грош, тому, що він не просив уряд, щоб йому нагадували про вище означене (див. вставку 030).

27.XII.1995 р. Дмитро Богуш отримує від Районного Прокурора в Перемишлі Акт обвинувачення за розпочату, без дозволу, побудову пам'ятника в Монастирі (див. вставку 031а-ж).

18.I.1996 р. Районний Уряд в Любачеві написав листа до Анджея Пшевозніка, Генерального Секретаря Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва у Варшаві. В цьому листі він інформує секретаря про всі аспекти побудови пам'ятника воїнам УПА в Монастирі. Аналогічні копії цього листа він переслав до канцелярії Сейму Польського, для Юрія Телізи, голови комісії національних меншин Сейму Польського, для посла

Сейму Мирослава Чеха, воєводі Перемиському, в Спілку Політв'язнів в Кошалін, Посольство України в Польській Республіці і Дмитру Богушу.

В цьому листі Районний Уряд в Любачеві зробив всі спроби, щоб унеможливити побудову пам'ятника воїнам УПА в Монастирі (див. вставку 032а-б).

25.I.1996 р. Дмитро Богуш звертається до Районового Уряду в Любачеві листом наступного змісту: „Аналізуючи Вашого листа № NB-7355/18/95, від 18.I.1996 р., копію якого я отримав і за якого щиро дякую, прагну поінформувати про зауваження, які не відповідають істині, а саме:

1. На горі Монастир є руїни монастиря отців Василіян, а не як Ви подали Бенедиктинів, потрібно писати правду.
2. 150-літнє перебування на цьому місці монахів отців-Василіан, які також вмирили, а отже біля церкви у них було кладовище. Вони не захоронювали своїх монахів в лісі. В „Уряді заряду лісу і геодезії лісної” є запис, що на тій ділянці є кладовище. До нині стоять хрести на похованих там німецьких офіцерах з Першої світової війни, отже належить це місце вважати за не діюче кладовище, а на поставлення нагробної плити на кладовищі не потрібний дозвіл.
3. Я не згідний з твердженням, що це є пам'ятник, оскільки там похоронені люди, отже це є нагробна плита. Навіть в Енциклопедії немає інформації про вигляд нагробної плити. Прагну підтвердити, що поставлено на могилі стіну бетонну, яка буде охороняти могилу від розсуву, що знаходиться над схилом гори.

Поставлені Районовим Урядом вимоги потрібні для отримання дозволу, є такі, як би ми будували пам'ятник в місті, на площі, а в тій місцевості є ліс і від цього місця до першої хати в селі є понад 2 кілометри, отже чи сенс ставити такі вимоги? Копію цього листа вислано також А. Пшевозніку в Варшаву - Д.Богуш" (див. вставку 033).

3.II.1996 р. Дмитро Богуш написав листа до Районного Уряду в Любачеві і попросив від свого імені та від імені Спілки Політв'язнів, щоб повернутися до справи закінчення побудови пам'ятника в Монастирі, відхилити наказ розбору розпочатої побудови. Дати дозвіл на легальне закінчення побудови пам'ятника.

Свої клопотання п. Дмитро підтверджує наступними аргументами:

У 1994 році Спілка українських політичних в'язнів в Польщі постановила зробити відновлення могили воїнів УПА, які полягли в бою з відділами НКВС 2 березня 1945 р. під с. Мриглодами та с. Грушкою. Тоді в боях загинуло 62 воїни УПА, які були поховані в братській могилі на прицерковній площі біля церкви в Монастирі. Я особисто брав участь в цьому перезахороненні. На кладовищі тому в 1915 році були захоронені воїни австро-угорської армії (18 могил). Могила воїнів УПА була означена від 1945 року дерев'яним хрестом, який замінено пізніше на залізний хрест. З уваги на стан могили, та руйнування її з плином часу, в 1993 році постановлено відновити її, поставити пам'ятник та іменний напис, дати їх народження і смерті.

Тому в цій справі 24.I.1994 р. згідно з отриманими вказівками в гміні Горинець, я звернувся до воєводського консерватора пам'яток про надання дозволу на

будову пам'ятника воїнам УПА. Слово „пам'ятник” було вжито в розумінню загальному. В запропонованому проекті було виразно вказано, що це означає нагробок на могилі, яка була насипана на недіючому кладовищі. Воеводський Консерватор Пам'яток повідомив мене, що звернувся до Воеводського Комітету Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва, який цього листа вислав до Варшави і на нього не було відповіді. Оскільки до серпня 1994 року не було відповіді на листа, я повважав, що Воеводський Консерватор пам'яток не забороняє побудову пам'ятника по запропонованому мною проекту і за таких обставин розпочав побудову пам'ятника згідно з запропонованим проектом.

16.IX.1994 р. Районний Уряд в Любачеві видав Постанову № NV 7355/32/94 на підставі артикулу 36 „Права будівельного від 1974 р.” наказав - затримати будівельні роботи по побудові пам'ятника полеглим воїнам УПА, а виконану без дозволу побудову, на карті ґрунтів №29, яка знаходиться в межах села Верхрата, на території колишнього монастиря в місцевості Монастир, гміна Горинець - припинити.

Також до 31.X.1994 р. подати до уряду проектну документацію з метою подальшого розгляду справи:

1. План на якому місці буде споруджено пам'ятник - на частині ділянки № 29.
2. Надати проект технічний для побудови пам'ятника.
3. Надати документ від власника землі, в якому стверджується, що він не заперечує на побудову пам'ятника.
4. Витяг з реєстру ґрунтів і креслення з карти рельєфів ґрунтів.

5. Отримати згоду від воєводського консерватора пам'яток в Перемишлі.

В зв'язку з постановою уряду розпочав робити заходи для отримання всіх необхідних документів та дозволів.

Надлісництво в Любачеві листом від 17.11.1994 р. наголосило, що не бачить перешкод для відновлення могили, після отримання згоди від Державної Служби Охорони Пам'яток. В зв'язку з тим, що дана місцевість, на якій знаходиться кладовище, знаходиться під охороною воєводства Перемиського, а також від Управління Нагляду за Будівництвом.

На жаль Воєводський Консерватор пам'яток написав листа 22.IV.1995 р. № PSO-7-9-4049/13/95, в якому не наголосив, що він не відповідає оточенню охороненої площі.

В цей же час Воєводський Комітет Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва в Перемишлі уповноважений воєводою м. Перемишля Зигмунта Цюпінського листом від 15.XII.1994 р. № KST-4-0053/7/94, відхилив запропонований проект пам'ятника, і наголосив, що проект головної фасади пам'ятника, який зроблений з бетону, не відповідає естетичним вимогам лісового оточення. Зміст напису теж не відповідає релігійному характеру, який повинна мати могила.

В цьому листі „наголошено”, що українці, які полягли в боротьбі з НКВС мають право до гідної могили і напису з поданням імен і прізвищ, дат народження і смерті трагічно загиблих.

Комітет Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва наголошує, що пам'ятник такий треба поставити з дотриманням вище означених вимог.

Важко не побачити в цій відповіді виваженої форми цинізму...

За таких обставин побудова пам'ятника на могилі погиблих воїнів УПА, була затримана.

Влада видала наказ розібрати вже зроблену частину пам'ятника.

„Наказу цього я виконати не зміг з причин релігійних і моральних... Вважаю також, що цей наказ не має ніяких законних підстав. Я є одним із тих, що робив перезахоронення полеглих воїнів УПА в боротьбі з НКВС. Вважаю за свій моральний, християнський і народний обов'язок увіковічнити те місце, через побудову гідного їм пам'ятника, оскільки право на такий пам'ятник мають всі воїни, які загинули на території Польщі. Відмовляючи в постанові пам'ятників тільки полеглим українцям, з цією метою створюються штучні адміністративні перешкоди чи навіть, як у моєму випадку, розпочато процес покарання, як засвідчують документи Районного Суду м. Любачева (ПК23/96).

Вважаю, що є можливість гідно вирішити цю справу через відхилення наказу про припинення робіт і надання дозволу на закінчення робіт по побудові пам'ятника.

Беручи до уваги:

- 1) справа є з встановленням надгробної плити, а не пам'ятника в розумінні припису „Права Будівельного”, а затим зараховано не властиву „Правову підставу”, яка ставить даний проект поза законом.
- 2) нагробна плита має бути положена на території кладовища на місці де похоронені воїни УПА, а саме кладовище є розміщене в лісі, де в периметрі 2 км. немає жодної будівлі.

- 3) дотеперішні перешкоди, по питанню побудови надгробної плити на могилі воїнам УПА і видані рішення мали характер політичний і дискримінували українське суспільство в Польщі. Така була практика урядників.
- 4) практика така суперечить етиці і повазі до загиблих, а також суперечить польсько-українській угоді від 21.ІІІ.1994 р. (Дз.У.№112,роз.545).
- 5) комісія спільна, утворена Об'єднанням Українців Польщі та Комітетом Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва в Варшаві узгодили проблему по питанню українських могил в Польщі.

Звертаюся до пана керівника Районного Уряду в Любачеві з проханням відміни виданих постанов і зняття заборони, оскільки постановка на кладовищі плити надгробної не потребує дозволу для побудов пам'ятника на кладовищах. Прошу видати постанову, яка б дозволяла закінчити пам'ятник в Монастирі на могилі воїнів УПА.

Одночасно звертаюся з проханням до Воєводського Консерватора Пам'яток в Перемишлі і Воєводського Комітету Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва про зміну своєї Постанови в цій справі, беручи до уваги все вищесказане в цьому листі і позитивно вирішити питання утвердження проекту побудови пам'ятника на могилі воїнів УПА - Дмитро Богуш”.

Копії цього листа Дмитро Богуш відправив: Воєводському Консерватору Пам'яток в Перемишль, Воєводському Комітету Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва в Перемишлі, Воєводі міста Перемишля, Комітету Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва в Варшаві, в Сейм Речі Посполитої - комісію по питання національних меншин, в Посольство України в Респу-

бліці Польщі і в Об'єднання Українців в Польщі, в головну управу в Варшаву, Спілку Політичних В'язнів.

7.II.1996 р. Районний Уряд в Любачеві пересилає листа Дмитра Богуша від 3.II.1996 р. до Воєводи Перемиського (див. вставку 034).

13.II.1996 р. було визначене перше судове засідання в Районному Суді м. Любачева проти обвинуваченого Дмитра Богуша. Засідання Суду не відбулося по причині неприсутності представника Воєводської Прокуратури та Воєводського Консерватора Пам'яток, які мали бути свідками від міста Перемишля. На судове засідання приїхали з міста Львова представники Товариства "Надсяння" та української преси, радіо та телебачення (4 особи).

20.II.1996 р. На друге судове засідання приїхали з міста Львова представники Товариства "Надсяння" та українські преси, радіо та телебачення (9 осіб). Подаємо в загальних рисах хід судового засідання.

Суд над Дмитром Богушем схвилював всю українську громадськість в Перемишлі і її околицях. На „судилище” над ним в м. Любачів приїхало 25 членів української громади м. Перемишля та м. Ярослава. Захисником Дмитра Богуша на цьому ”процесі” був адвокат з Ярослава доктор Петро Блаєр. Судове засідання розпочалося з розгляду біографії Дмитра Богуша.

На судове засідання було запрошено 11 свідків, а з'явилося 10. Після промови прокурора розпочалось слухання свідків. Свідки не багато могли щось сказати про побудову пам'ятника, лиш 4 представники урядових структур, які спричинилися до затримання будівельних робіт розповіли, як це відбувалося. Був свідком і працівник Районового Уряду, який раніше робив до-

пит Дмитра Богуша відносно розпочаття побудови пам'ятника в Монастирі. Перед судом він наголосив, що покарав Дмитра Богуша штрафом за самовільний початок побудови пам'ятника в розмірі 400 тисяч злотих. Пред'явив суду документ, який уповноважував його від воєводи м. Перемишля проводити покарання за провини. Після його слів, Дмитра Богуша спитав адвокат, чи є в нього документ на оплату штрафу. Д.Богушем було сказано, що він штраф заплатив, але документу за оплату при собі не має. Адвокату надано цей документ.

Після виступу всіх свідків суд дізнання не зміг закінчити в зв'язку з відсутністю одного свідка і тому нове судове засідання було призначено на 13.III.1996 р. Судове засідання тривало без перерви 5 годин.

13.III.1996 р. відбулося третє засідання районного суду в м. Любачеві. На суді було заслухано останнього свідка. Після виступу прокурора слово було надане Дмитру Богушу, який звернувся до суду з такою промовою: "Високий Суде! Я не мав наміру виступати на цьому процесі, оскільки я ні в чому не винний, будував цей пам'ятник з обов'язку християнина і завдячую Господу Богу, що я є самотнім живим свідком, який ховав цих убитих воїнів УПА, що похоронені в цій могилі, і сумління наказує мені, щоби подбати про цю могилу, щоб вона передчасно не була розмита дощами. Вважаю, що будуючи цей пам'ятник, я не зробив нікому ніякої шкоди. Присутність на процесі додаткових обвинувачувачів та заслуханих судом свідків, які не внесли нічого нового, оскільки я в усьому признався, змусило мене виступити з висловленням свої думки.

Отже запитую панів, що додатково звинувачували мене, чи я Вам переорав межу, що Ви прийшли для мене вимагати більшого вироку? Мене цікавить, хто Вам повертає кошти за проїзд, бо пенсіонери не мають особливої можливості для витрат грошей на подорожі.

В теперішній Польщі, згідно конституції, всі мають рівні права, однак як розуміти факт, що в цій самій місцевості Верхраті 10 вересня 1939 р. німецькі літаки розбомбили поїзд з втікачами в якому загинуло понад 100 осіб і там на полі, недалеко залізничної станції побудовано пам'ятник без жодного дозволу на побудову, а на українцях, які загинули 2.III.1945 р. в бою з військами НКВС, таких самих ворогів, як українців так і поляків, Районний Уряд не дозволив закінчити пам'ятника. В дійсності тоталітарний керівник відділу з питань релігії у Воєводському Уряді в Ряшові писав в серпні 1956 року наступне: „на з'їзді і покликання до життя українського товариства суспільно-культурного в Варшаві, в декотрих повітах відізвався дух націоналістичний, так наприклад, на терені Верхраті, Любачівський р-н, постала відновленою могила греко-католицького священника, який був членом банди УПА і загинув в часи акції. На гробі цього священника поставлено хрест на українській мові: „поліг за вільну Україну”. Яка є правда? Священик цей помер в 80-ти літньому віці у 1938 році. Нагробна плита з хрестом стоїть біля церкви донині і можна уточнити зміст напису на таблиці. Схожим є лист Районного Уряду в Любачеві від 18.I.1996 р., який підписаний заступником керівника Районного Уряду в Любачеві п. Владислава Шика, який надісланий до п. Анджея Пшевозніка, Генерального секретаря Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва, де між іншим пишеться: „на горі

Монастир, на ділянці №29, поблизу руїн монастиря Бенедиктинів і військового кладовища часів Першої світової війни”. Прагну подати інформацію, що в цьому місці не має жодних руїн монастиря Бенедиктинів, як написано в листі, а лише монастиря Василян. Знаходиться там три печери і напівзруйнована пивниця у якій була статуя святого Онуфрія, яку також хтось розбив. Є ще там слід огорожі і декілька хрестів з німецькими написами, та великі широколисті дерева: акації, берези і інші. Запитую, навіщо така невірна інформація подається центральній владі?

Осмілююся запитати Воеводського Консерватора Пам’яток: Де був консерватор, як в 50-роках розібрано там в Монастирі дерев’яну українську церкву з XVII століття. Нині з кладовища, яке є записане в книгах Надлісництва, зроблено Народний Парк, чи ж би для того, щоб не дозволити побудову на могилі пам’ятника. Цей факт, що нині, вже всьоме стоїть сімдесят трьох літній старець перед обличчям високого суду, розумію так, всі українці, які проживають в Польщі, а також в Україні, що це є свого роду терор та залякування українців, щоб не ставили хрестів на могилах, не означували місць поховань своїх найближчих, яких в кордонах Польщі є понад сотні. Вважаю, що право є однакове в Любачеві і Перемишлі, однак прокурор, вихований тоталітарним режимом, працює згідно з вказівками Леніна в 1918 році, яка наголошує: „давайте людей, а вину знайдемо”. Жертвою цієї доктрини став і я. Причепилась до мене польська влада, кволого старого чоловіка, як сліпці до плоту і волочать його по судах. Згідно з рішеннями, які були дійсними в 1994 році, згідно з вироком суду від 13.ІІІ.1996 р. справа та залишилася в дійсності закінчена з оплачен-

ням в Районний Уряд в Любачів штрафу в розмірі 400 тисяч злотих. В розмові з прокурором, під час допиту, я наголошував на оплаті штрафу. Помимо цієї закінченої справи мене притягнуто до суду і від цього часу, я постійно в судах. Ці слова я направляю до Високого Суду, щоб суд взяв їх до уваги і прошу про видання дозволу на закінчення побудови пам'ятника на могилі 62 воїнів УПА, що є затверджено договором між урядами Польщі та України, який підписаний 21.III.1994 р.(Денник Устав 112).

Після виступу Дмитра Богуша суд надав слово адвокату доктору Перту Блаєру, який представив суду квитанції з оплатою штрафу і наголосив, що справа ця згідно з законом була фактично закінчена і суд не має ніяких підстав до осудження Дмитра Богуша.

Після рішення суду перемиський прокурор виніс апеляцію на рішення суду.

13.III.1996. Суд порадившись, оголосив вирок, згідно з висновками якого він не має ніяких підстав для осудження Дмитра Богуша (див. вставку 035а-з).

Подаємо свідчення очевидця, митрофорного протоєрея, отця Степана Жигала, настоятеля Свято-Успенської церкви с. Жовтанці, що на Львівщині, який у статті „Мої враження судового процесу Дмитра Богуша в Любачеві” так зображує сам хід процесу та його подальші наслідки:

„Хочу поділитися своїми враженнями від суду в польському місті Любачів, на якому я був присутній. Це було 13.III.1996 року. Запросив мене прибути на цей суд мій добрий знайомий Дмитро Богуш з Перемишля. Мав я з ним співпрацю ще з 1960-х років, коли я був парохом с. Снівичі на Золочівщині. Він хотів мати знайомих в Україні і хтось йому порадив, що зі

мною можна розмовляти на теми, які були актуальними для українців. Через нього я регулярно отримував газету „Наше Слово” в якій можна було знайти багато цікавого для душі, адже комуністичний режим в Польщі завжди був лагідніший ніж в СРСР. За це КГБ став проявляти інтерес до нього і до мене.

Сам Д.Богуш був неабиякою особистістю. Народився він 30 березня 1921 року в с. Верхрата, яке зараз на території Польщі. Загартований в боях вояк УПА, який поранений попав в руки енкаведистів і зумів втекти з рук ворогів прямо зі шпиталю в Раві-Руській. Охоронцєві з НКВД і на думку не спадало, що може втекти з шпиталю людина, яка була поранена в ногу. Дружина його була вчителькою за фахом і походила з Рави-Руської. Через нього я передавав значні пожертви для розвитку українського хору „Журавлі” в Польщі та будівництва української школи в Банях-Мазурських.

Після розпаду СРСР і здобуття Україною незалежності Дмитро Богуш вирішив вшанувати пам'ять вояків УПА, які загинули в боях з енкаведистами на горі Монастир біля Верхрати. Раніше на могилі полеглих стояв звичайний хрест, але польське населення відвертою ворожістю спиняло його працю. Особливо, коли побачили контури тризуба на підніжжі надмогильного пам'ятника. Спочатку його притягнули до адміністративної відповідальності за самовільне будівництво пам'ятника і покарали штрафом.400 тисяч старих польських злотих. Потім справа пішла в суд.

Їхали ми з дружиною на цей суд мою старенькою „Волгою”. Погода була погана, бо вітер замітав снігом по дорозі, наче відлякуючи нас від поїздки. Весна боролася з зимою, хоча підходила середина березня.

В приміщенні суду було 18 українців з Польщі і нас четверо з України. Окрім мене та дружини на суді я бачив ще головного редактора львівської газети „За Вільну Україну” п. Богдана Вовка та голову товариства „Надсяння” з Львова Володимира Середу.

Суд проходив у напруженій обстановці. Свідки-поляки постійно показували свою ненависть до ОУН та УПА і це визначало їхнє ставлення до будівництва пам’ятника полеглих. Але Д.Богуша захищав добрий адвокат і тому суддя Маріуш Косіняк мусів вести справу в правовому руслі, не піддаючись польським шовіністичним емоціям”.

Як виявилось Д.Богуш на місці звичайного хреста захотів збудувати більш довговічний пам’ятник з бетонною основою. Проект пам’ятника розробив один з львівських архітекторів. Справу побудови розпочав в серпні 1994 р. Коли на бетонній основі поляки побачили нижню основу тризуба, то заметушилися і дали знати владі. Та, оглянувши працю, дала наказ, призупинити спорудження пам’ятника. Робота призупинилася. 14 вересня Дмитра Богуша викликали до Районного Уряду в Любачеві. Далі любачівська влада 27 вересня 1995 року наказала йому до 30 листопада розібрати постамент пам’ятника. Д.Богуш подав протест до перемиського воєводи: „можу розібрати тоді, коли на Волині будуть розібрані пам’ятники воїнам АК”. Місцева влада письмово від 20 грудня 1994 р. нагадала про обов’язок розібрати пам’ятник. Д.Богуш цього наказу не виконав. На дворі була зима і пам’ятник був занесений снігом. Польська влада відкрила проти нього судову справу. На суді виявилось, що Комітет Охорони Пам’яті Боїв і Мучеництва в Перемишлі після звернення Д.Богуша визнав його невинним, а судову

справу припинив. З піднесеним настроєм ми повертали з Любачева додому. Тішилися, що в Польщі змінюється негативне ставлення до українців. Як виявилось наша радість була передчасною, бо польські шовіністи подали протест і справу переглядав Варшавський суд. Було соромно за українську владу, яка не забезпечує належного захисту українців за кордоном. Боліло серце від усвідомлення того, з якими труднощами зустрічаються українці на своїх віковичних землях, борючись за утримання національної свідомості. Адже воскресають там, де є могили, і згадалось Шевченкове:

і могили мої милі москаль розриває,
нехай рие–розриває - не своє шукає...”

Західні сусіди більш демократичні, вони намагаються так повести справу, щоб українські могили здолав час і природа, щоб заросли лісом, загубилися між бур'янами”.

В цілому, як згодом я довідався від Д.Богуша, в подальшому він цього приводу мав шість судових засідань в Любачеві та три в Перемишлі.

Нарешті пам'ятник був збудований у 2000 році за кошти Польської держави, хоч форму має зовсім не таку, яку хотів Дмитро Богуш.

На ньому таки є маленький тризуб, як символ держави, за яку боролися вояки УПА і яка досі не хоче їх офіційно визнати і взяти під державний захист”.

Наступний очевидець, Михайло Козак з Перемишля, у своїх споминах, які він назвав „Рішучість і стійкість Дмитра Богуша”, так подає хід цього процесу через призму сукупності біографічних та історичних реалій виникнення „справи” над Дмитром Богушем.

Був вересень 1941 року. Я, як 11-ти літній хлопець, поступив до 5-го класу початкової школи в Раві-Руській. Моя дорога у школу вела побіч української книгарні в Ринку, якою завідував молодий юнак Олекса Снігур. Книгарню Снігура відвідував щоденно, щоб на милуватись дитячою літературою „Дзвіночка”, „Малих Друзів” і інших.

Був час війни, час депортацій українського населення „Закерзоння”, а потім минали роки на „вигнанні” за західних землях Польщі.

Доля звела мене вдруге з Дмитром Богушем десь на I чи II З’їзді Українського Суспільно-Культурного Товариства (УСКТ) у Варшаві (1956-1960). Це був той же книгар з Рави-Руської Олекса Снігур. Його доля поведла через підпільну працю визвольних змагань 1940-х років, потім арешт, тюрма в Голеньові на Щецінщині, де ще більше загартувався, щоб не коритись долі молодий на той час юнак з Верхрати. Перед його очима не згасав образ, коли він, як вояк УПА, хоронив своїх друзів по зброї на Монастирській горі біля рідного села Верхрати. Він вже тоді запрягнув зберегти пам’ять про тих, які впали в нерівному бою з НКВД 3 лютого 1945 року в Мриглодах.

Довелося довго чекати. За той час Дмитро активно працює в мереж УСКТ на Вроцлавщині. Повернувшись жити на постійно у Перемишль, Дмитро вирішив на власне бажання на знаній йому могилі висипати курган, обведений тривалим муром на якому були б вибиті імена загиблих і поставити хрест. Під тиском перемиських шовіністів з Ради Охорони Пам’яті Боротьби і Мучеництва локальна влада наказала Дмитрові припинити далші роботи, а зроблене розібрати, щоб

не було сліду на могилі вояків УПА. Дмитро рішуче відмовився. Його оштрафовано, а згодом притягнуто до судової відповідальності. Судилище тягнулося роками. За той час відбулося 6 судових несправедливих і незаконних судів в Районному (Любачів), Воєводському (Перемишль) і Найвищому Адміністративному (Варшава) судах Польщі.

І тут мені довелося бути присутнім на кількох із них. Прокурори і судді, стоячи на сторожі закону доказували, що вояки з УПА не мають права на пам'ять навіть в глухому лісному масиві, де людська нога не заходить. У своєму слові Дмитро Богуш рішуче протестував, заявляючи, що він лише тоді розбере надмогильний пам'ятник, коли будуть розібрані такі ж польським окупантам, воякам АК на Волині і в Галичині.

Я тоді побачив рішучість і стійкість Дмитра Богуша. Його вдруге покарано штрафом, а гроші забирали з його пенсії, якої не вистарчало на прожиток його самого та сім'ї.

Судилище Дмитра Богуша за надмогильний пам'ятник в Монастирі стало розмінною картою пана Анджея Пшевозніка (Генерального Секретаря Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва) до гри за польські поховання на Личаківському цвинтарі у Львові. Не питаючись нікого п. А.Пшевознік отримав згоду і гроші, щоб на свій спосіб вирішити питання українських поховань у Монастирі і Перемишлі вояків УПА з Бірчі і Лішної без міждержавних узгоджень, без парадних заходів, без репрезентації представників української влади близького Львова. Одиссея Дмитра Богуша непомітно закінчилась нічим. У Дмитра зали-

шилася гіркота несправедливості і біля тисячі сторінок судових документів.

Побіч поховань на Монастирській горі Дмитро спорядив надмогильний пам'ятник своїм односельчанам з Верхрати на місцевому цвинтарі у Верхраті, які погинули в рядах УПА. Він організатор щорічних святкувань, які припадають на 29 серпня в день Успення Пресвятої Богородиці в Бучині коло Верхрати.

Дмитро Богуш був співорганізатором побудови пам'ятника Курням УПА і лікарю УПА д-ру П.Клочнику в Грушовичах, надмогильних пам'ятників в Цівкові і Радружі на Любачівщині, упам'ятнення місця загибелі Провідника ОУН Ярослава Старуха „Стяга”, робить заходи, щоб упам'ятнити місця поховань у Волі Володзькій і інших.

Він активний член Управи Спілки Українських Політ'язнів у Польщі і одинокий її представник на Перемищині. Активний у перемиському Об'єднанні Українців у Польщі, Народному Домі, українській школі і Церкві. Йому не байдужі громадські справи. Він присутній і активний в усіх заходах перемиської громади. Як 82-літня людина, скромний у своїй поведінці, на все знаходить час і без жодних нарікань. Він не „один у полі воїн”, який залишився вірним своїм ідеям.

Цей скромний портрет про Дмитра Богуша нехай буде доповненням до вищеописаного.

15.04.96. Воєвода Перемиський відповідає на листа Районного Уряду в Любачеві від 7.ІІ.1996 р. і постановляє відновити перегляд документів відносно розбору пам'ятника в Монастирі, побудову якого розпочав Дмитро Богуш.

У листі є згадка, яку висловив Дмитро Богуш, що постанова розібрати пам'ятник не має ніякої підстави, тому що:

1. Справа торкається до надгробної плити, а не пам'ятника в розумінні приписів „Права будованого”.
2. Плита надгробна буде зроблена і поставлена на території кладовища, на місці де похоронені полегли воїни.
3. Видані постанови мають характер політичний і впливають з дискримінаційної політики влади до суспільності української, що суперечить польсько-українській угоді від 24.ІІІ.1994 р. (див. вставку 036а-б)

6.V.1996. Перемиський Воевода повідомляє, що 14.V.1996 р. в Монастирі відбудеться перегляд площі № 29 в справі побудови пам'ятника на могилі загиблих воїнах УПА і в цій комісії візьмуть участь працівники „Будовляного Нагляду” (див. вставку 037).

14.V.1996. Дмитро Богуш отримав повідомлення від Воеводського Консерватора Пам'яток про локальний огляд місця в Монастирі 14.V.1996 р.

В цьому огляді брали участь:

1. Дмитро Богуш - Спілка Політ'язнів,
2. Станіслав Жулкевич - ВКОПВМ,
3. Галина Блахот - ВКП,
4. Єжи Немец - ВКП,
5. Збігнев Бар - ВКП,
6. Станіслав Собчишин - РУЛ,
7. Зіслав Урбан - ГУГ,
8. Гжегож Шафран - НЛ.

При оглядинах площі № 29 Станіслав Жулкевич ствердив, що плита надмогильна має вигляд

пам'ятника і під ним немає жодного захоронення. На відстані 70 метрів він вказав, що там є могила захованих. В цьому місці був закріплений хрест, знятий з церкви і обложений каміннями. Свою думку про заховання в Монастирі висловлювали 5 членів комісії, Станіслав Жолкевич сказав, що немає підстав на надання дозволу на подальше продовження побудови пам'ятника... (див. вставку 038)

28.V.1996 р. адвокат доктор Петро Блаєр звернувся до Воєводського Суду в Перемишлі з листом, в якому дає відповідь на апеляцію районного прокурора Перемишля від 15.V.1996 р. Він просить суд не приймати цієї апеляції, а утримати в силі вирок винесений судом м. Любачева (див. вставку 039а-г).

30.V.1996 р. Перемиський Воєвода скасовує своє рішення від 15.IV.1996 р. і вимагає розібрати до того часу побудований пам'ятник в Монастирі (див. вставку 040а-д).

31.V.1996 р. В зв'язку з апеляцією прокурора Перемишля на рішення суду, справа була передана з районного суду м. Любачева до воєводського суду в м. Перемишлі. Перемиський воєводський суд призначив нове слухання справи 31.V.1996 р.

На суді в м. Перемишлі свідки не заслуховувались, суд відмінив рішення районного суду м. Любачева і всю справу переслав для нового її розгляду (див. вставку 041а-г).

12.VI.1996 р. Дмитро Богуш надсилає до Головного Інспектора „Нагляду Будовляного в Варшаві” прохання відміни постанови Перемиського Воєводи в справі побудови пам'ятника воїнам УПА від 30.V.1996 р.

На закінчення свого листа Дмитро Богуш наголошує: „Прагну ствердити, що тепер не зустрічав зі сто-

рони органів польської влади порозуміння, які б сприяли дійти згоди у цій справі, щоб хоч би яка форма нагробної плити могла бути затвердженою відповідними органами влади. Вважаю, що ці органи влади не виконують своїх обов'язків, які виходять з польсько-української угоди від 21.III.94 р. в якій є мова про відновлення українських могил на території Польщі (див. вставку 041а-в).

26.VI.1996 р. Воєводський уряд в Перемишлі звертається листом до Головного Інспектора Будівельного Нагляду до Варшави.

В цьому листі стверджується, що в місцях суспільних на побудову пам'ятника потрібні дозволи, зокрема, щоб побудувати такий пам'ятник в Монастирі. На думку Воєводського Уряду, поставлення плити на місці похованих, як на кладовищах не потрібно згоди, але розпочата будова цього пам'ятника не є плитою надгробною, а виглядає в формі трикутника і його зараховано до пам'ятників... (див. вставку 043а-б).

22.VII.1996 р. адвокат доктор Петро Блаєр написав листа до Районного суду в Любачеві, а було це перед черговим розглядом справи, оскільки воєводський суд в Перемишлі повернув її до нового розгляду в районний суд м. Любачева. В цьому листі він посилається на закони, яких не було ще в 1994 році, а вони набули сили від 1 січня 1995 р. В 1994 р. закон зобов'язував з 24 жовтня 1974 р. і після цього закону Дмитро Богуш був покараний штрафом в розмірі 400 тисяч злотих, що документально зафіксовано (див. вставку 044).

22.VII.1996 р. адвокат доктор Петро Блаєр повідомляє Дмитра Богуша, що „30 липня 1996 р. в 9.30 відбудеться засідання суду по Вашій справі” (див. вставку 045).

28.VII.1996 р. Дмитро Богуш подає скаргу на постанову Головного Інспектора Будівельного Нагляду до Головного Адміністративного Суду у Варшаві, вул. Ясна 6.

Скарга

На постанову Головного Інспектора Будівельного Нагляду від 23.VII.1996 р. № ОА-053-12-888/96.

Подаю скаргу на вище означену постанову Головного Інспектора Будівельного Нагляду, а саме:

- не вияснив істотних для з'ясування справи причин,
- порушив закон про Адміністративні Взаємовідносини, а головне параграф 145, 1 КПА, а також 7,8,10, 1,77 КПА, які мають відношення до з'ясування справи. В зв'язку з вищесказаним прошу відмінити постанову вище означеної установи, а також постанови першої інстанції.

Підстави

Листом з дня 3.II.1996 р. просив про відновлення справи закінченої постановою воєводи перемиського від 20.XI.1995 р. „№ АН-V-4/7352/11/95 утримуючу в силі постанову керівника районного уряду в Любачеві з дня 27.IX.1995р. яка наказувала мені розібрання розпочатої побудови пам'ятника, як це написано в постанові „пам'ятника для полеглих в боях воїнів УПА, на площі примонастирській в місцевості Монастир”. Складаючи цю скаргу подаю нові факти, які можливо були неznані органам влади першої та другої інстанції, і які видали попередні постанови. Всі їх аргументи, як пізніше було вказано, були невірними. Окрім такого невірного розгляду справи урядників адміністрації і ухиленнях вказаних в листі постанов Перемиський воєвода постановою від 30.V.1996р. UFN-V-4/7355/2/96 відмовився виконувати свою раніше вида-

ну постанову від 20.XI.1995. Ця постанова дала можливість Головному Інспектору Будівельного Нагляду залишити без змін постанову воєводи, яку він видав 29.VII.1996р. за № ОА-053-К/888/96, на яку я подаю сьогодні скаргу до Головного Адміністраційного Суду.

Урядник другої інстанції повторив те саме рішення у своїй постанові, які були вирішені у першій інстанції, не беручи до уваги моїх аргументів які виклав у своєму листі відносно розгляду справи, як і які він порахував як емоційні висновки.

„Не представлено однак в тих рішеннях ніяких конкретних аргументів, які б спростовували мої аргументи. Відноситься це в загальному поданого через мене, що розпочата будова на терені старого монастирського і військового кладовища місцевості Монастир (ділянка 29 Верхрата) не є пам'ятником на пошану полеглих воїнів УПА, як то стверджують автори вище приведених постанов, а лиш збудованим на території кладовища на місці похованих полеглих в боротьбі з відділами НКВС воїнів УПА.

Не можу зрозуміти, на якій підставі перемиський воєвода, як і головний інспектор будівельного нагляду стверджують, що недостатньо аргументів, що власне там захоронені ці люди, а моє твердження „яке свідчить про мою участь у їх перезахороненні” - не взято до уваги. Оскільки мені відомо, ніхто не відкривав цієї могили, про це не вказують ніякі сліди, а як сторона я був повинен бути повідомлений. Стверджую також, що при проведенні справи адміністрацією ніхто мене не питав про захоронення воїнів УПА в цій могилі. Окрім мене про захоронення в цій могилі в цьому міс-

ці воїнів УПА можуть також ствердити наступні свідки:

1. Юрко Несторак - проживає в с. Верхрата Мриглоди.
2. Марія Бабик - проживає в с. Верхрата Мриглоди.
3. Петро Левчишин - проживає в Перемишлі.
4. Михайло Левчишин - проживає в Перемишлі.

Щоб відкидати мої твердження уряд повинен був надати документально підтверджені аргументи. Найкращим їх доводом було б відкриття могили. Яка користь від того ставити пам'ятник в місці де не було б захоронених воїнів УПА? Вважаю, що ці наведені факти самі собою становлять підставу до відхилення оскарженої постанови, як і попередніх постанов, виданих при з'ясуванні цієї справи.

Наступна суперечна проблема - це вигляд побудованого пам'ятника. Моя та Спілки політв'язнів думка, є відновлення могили та постановлення мурованої нагробної плити, який у листах названий пам'ятником, не має бути ним у прямому розумінні, а лиш надгробком, який в загальному вживанні в мові називається „пам'ятником”. Не думали, що це буде використано до зауваження, що ніби то ми побудуємо пам'ятник в розумінні великого монументу, який вимагає на це дозволу згідно з законом „Про побудову пам'ятника”. На вимогу адміністраційних урядників ми робили старання отримати відповідний дозвіл, однак зустрілися з мовчанням компетентних органів (воєводського консерватора пам'яток та воєводського комітету охорони пам'яті боротьби і мучеництва). З прикрістю стверджую, що перемиський воєвода і головний інспектор будівельного нагляду у своїх постановках керувалися фальшивими свідченнями про архітектурний вигляд надгробка. До таких тверджень відносяться:

що проект пам'ятника в загальному має 6 метрів, що не є правдою. Проектований пам'ятник у висоту має 3,6 метра, в висота могили 1 метр 20 см. Майже кожний хрест на могилі має таку саму висоту. Нам відомо, що такого роду надгробки мають різну форму, це залежить від архітектурних смаків і ціни. Тому суперечка відносно надгробка, який ми хочемо поставити на могилі воїнів УПА, які полягли в боротьбі з відділами НКВС за незалежність України, оскільки військові формування СРСР так само поневолювали Україну як і Польщу. Є це фактично могила військова і ми вважали за потрібне розміщення на надгробку символу, під яким боролось, а саме символу України - Тризуба, який є також державним гербом України, це узгоджується згідно з підписаною угодою між Польщею та Україною від 21.III.1994 р.

Уряди адміністрації не брали до уваги факту, що надгробок буде збудований на старому кладовищі на якому також є захоронення інших військових, зокрема 18 полеглих воїнів австро-угорської армії.

Закони „Права на будівництво” як старі так і сучасні, не передбачують дозволу на побудову надгробка на кладовищі. Додатково стверджую, що не правда, що я побудову надгробка розпочав самовільно, оскільки робив всі можливі спроби отримати дозвіл на побудову від офіційної влади. Відповідного листа було відправлено до воєводського консерватора пам'яток 25.I.1994 р., від якого отримав відповідь, що моє прохання відіслано до воєводського комітету охорони боротьби і мучеництва, а комітет відіслав до головної ради охорони боротьби і мучеництва до Варшави, звідки не було відповіді. Конкретну відповідь від Воєводського Комітету Охорони Боротьби і Мучеництва з

Перемишля я не отримав. Не маючи до кінця липня 1994 року відповіді вважав це за тиху згоду влади і на початку серпня 1994 р. розпочав побудову надгробка, а 19.VIII.1994 р. працівники районного уряду з Любачева затримали цю працю і до нині по цьому питанню ведеться переписка.

В світлі сучасних реалій і сучасних нових польських законів я і моє середовище не можемо по іншому трактувати це чекання, як вороже ставлення до української громадськості в Польщі.

Видана по цій справі постанова, а головне про розібрання вже частинно зробленого надгробка на могилі воїнів УПА, відчуваємо як обмеження конституційних та громадських прав для української громадськості в Польщі. Долучаю всі ці прохання до своєї скарги... (див. вставку 046а-г).

29.VII.1996 р. Головний Інспектор Будівельного Нагляду у Варшаві дає відповідь на листа Дмитра Богуша від 12.VI.96 р. в якому наголошує, що по перегляді документів затверджує постанову воєводи м. Перемишля (див. вставку 047а-б).

31.VII.1996 р. адвокат доктор Петро Блаєр повідомляє Дмитра Богуша, „що засідання суду 30 липня не відбулась з огляду на Вашу неприсутність через хворобу” (див. вставку 048).

13.IX.1996 р. Головний Адміністративний Суд направляє листа до Дмитра Богуша, щоб до 7 днів надіслав копію обвинувачення від 28.VII.1996 р. (див. вставку 049).

4.XI.1996 р. Головний Інспектор Головного Нагляду у Варшаві звертається листом до Головного Адміністративного Суду і дає відповідь на скаргу Дмитра Богуша.

У своєму листі Головний Інспектор Головного Нагляду у Варшаві одобрює свою постанову відмови, як і постанову перемиського воєводи та просить Головний Адміністративний Суд відхилення розгляду скарги Дмитра Богуша (див. вставку 050).

13.XII.1996 р. відбулося судове засідання нового складу суддів і прокурора, яке розглянуло справу Дмитра Богуша, повернуту із воєводського суду за клопотанням прокурора. Новий склад суду своєю постановою не засудив Дмитра Богуша, мотивуючи тим, що Дмитро Богуш уже заплатив штраф за попередні дії, що дає підставу завершити справу (див. вставку 051а-є).

25.II.1997 р. Районовий Уряд в Любачеві висилає листа до Дмитра Богуша, щоби до 7 днів розібрати самовільно побудовану частину пам'ятника. Уряд наголошує, що якщо дане доручення не буде виконане, то на Дмитра Богуша буде накладений новий штраф (див. вставку 052).

12.III.1997 р. Районовий Уряд в Любачеві повторно висилає листа до Дмитра Богуша і нагадує йому про необхідність розібрати розпочату побудову пам'ятника в Монастирі. Кошти за лист становлять 6 злотих, 80 грош (див. вставку 053).

12.III.1997 р. керівник районного уряду в Любачеві повідомляє Дмитра Богуша, що за невиконання розбірки пам'ятника накладає штраф в розмірі 1500 злотих, в випадку незаплатення з Дмитра Богуша ці гроші будуть стягнені з його пенсії (див. вставку 054а-б).

Прокурор м. Перемишля на рішення суду в Любачеві наложив апеляцію, справа була передана до Перемишля. Розгляд цієї справи відбудеться в 14-го і 17.III.1997 р. в воєводському суді м. Перемишля.

14-17.III.1997 р. відбувалося судове засідання справи Дмитра Богуша по питанню розпочатої ним побудови пам'ятника воїнів УПА в Монастирі.

Цей склад суду відхиляє вирок суду в м. Любачеві, а документи передає до районної прокуратури на доповнення. На цьому судовому розгляді справи було зауважено, що потрібно покарати ще майстра Тадеуша Палчинського, який на думку суду розпочав побудову пам'ятника без дозволу влади.

На цьому суді 14.III.1997 р., після виступу прокурора слово було надане Дмитру Богушу, який звернувся до суду з такою промовою: „Високий Суде! Я не мав наміру виступати на цьому процесі, оскільки я ні вчому не винний, будував цей пам'ятник з обов'язку християнина і завдячую Господу Богу, що я є одним живим свідком, який ховав цих убитих воїнів УПА, що захоронені в цій могилі, і сумління наказує мені, щоби подбати про цю могилу, щоб вона передчасно не була розмита дощами. Вважаючи, що будуючи цей пам'ятник, я не зробив нікому ніякої шкоди. Присутність на процесі додаткових обвинувачувачів та заслуханих судом свідків, які не внесли нічого нового, оскільки я в усьому признався, змусило мене виступити з висловленням своєї думки.

Отже запитую панів, що додатково звинувачували мене, чи я Вам переорав межу, що Ви прийшли для мене вимагати більшого вироку? Мене цікавить, хто вам повертає кошти за проїзд, бо пенсіонери не мають особливої можливості для витрат грошей на подорожі.

В теперішній Польщі, згідно конституції, всі національності мають рівні права, однак як розуміти факт, що в цій самій місцевості Верхраті 10 вересня 1939 р. німецькі літаки розбомбили поїзд з втікачами в якому

загинуло понад 100 осіб і там на полі, недалеко залізничної станції побудовано пам'ятник беж жодного дозволу на побудову, а на українцях, які загинули 2.III.1945 р. в бою з військами НКВС, таких самих ворогів, як українців так і поляків - районний уряд не дозволив закінчити пам'ятника. В дійсності тоталітарній керівник відділу з питань релігії у воєводському уряді в Ряшеві писав в серпні 1956 року наступне: „на з'їзді для покликання до життя українського суспільно-культурного товариства в Варшаві, в декотрих повітах відізвався дух націоналістичний, так наприклад, на терені Верхрати, Любачівський р-н, постала відновленою могила греко-католицького священика, який був членом „банди УПА” і загинув в часі акції. На гробі цього священика поставлено хрест з написом на українській мові: ”поліг за вільну Україну”. Яка є правда? Священик цей помер в 80-ти літньому віці у 1938 році. Нагробна плита з хрестом стоїть біля церкви донині і можна уточнити зміст напису на таблиці. Схожим є лист районного уряду в Любачеві від 18.I.1996 р., який підписаний заступником керівника районного уряду в Любачеві п. Владиславом Шиком, який надісланий до п.Анджея Пшевозніка, генерального секретаря Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва, у якому між іншим пишеться: „на горі Монастир, на ділянці №29, поблизу руїн монастиря Бернардинів і військового кладовища, часів Першої світової війни”. Прагну подати інформацію, що в цьому місці немає жодних руїн монастиря Бернардиктинів, як про це написано в листі, а був монастир отців Василіян. Знаходиться там три печери і напівзруйнована півниця у якій була статуя святого Онуфрія, яку також хтось розбив. Є ще там слід огорожі і декілька хрестів з німе-

цькими написами, та великі широколисті дерева: акації, берези та інші. Запитую, навіщо така невірна інформація подається центральній владі?

Воеводського консерватора пам'яток осмілююся запитати? Де був консерватор як 50-роках розібрано там в Монастирі дерев'яну українську церкву XVII століття. Нині з кладовища, яке є записане в книгах Надлісництва, зроблено народний парк, чи ж би для того, щоб не дозволити побудову на могилі пам'ятника. Цей факт, що нині, вже всьоме стоїть сімдесятьтрьохлітній старець перед обличчям високого суду, розумію так, як українці, які проживають в Польщі, а також в Україні, що це є свого роду терор на залякування українців, щоб не ставили хрестів на могилах, не означували би місця поховань своїх найближчих, яких в кордонах Польщі є понад сотні. Вважаю, що право є однакове в Любачеві і Перемишлі, однак прокурор, вихований тоталітарним режимом, працює згідно з вказівками Леніна в 1918 році, які наголошували: „давайте людей, а вини знайдемо”. Жертвою цієї доктрини став і я. Причепилась до мене польська влада, кволого старого чоловіка, як сліпці до плоту і волочать його по судах. Згідно з рішеннями, які були дійсними в 1994 році, згідно з вироком суду від 13.ІІІ.1996 р. справа та залишилася в дійсності закінчена з оплаченням в Районний уряд в Любачів штрафу в розмірі 400 тисяч злотих. В розмові з прокурором, під час допиту, я наголошував на оплаті штрафу. Помимо цієї закінченої справи мене притягнуто до суду і від цього часу я постійно в судах. Ці слова я направляю до Високо Суду, щоб суд взяв їх до уваги і прошу про видання дозволу на закінчення побудови пам'ятника на могилі 62 воїнів УПА, що є затвердже-

но договором між урядами Польщі та України, який підписаний 21.ІІІ.1994 р.(Деник Устав 112).

На цьому судовому засіданні було більше 20 осіб з Перемишля, а також 5 осіб зі Львова. Знімати судове засідання суд не дозволив. Через присутність людей та гостей з України суд не оголосив рішення, а сказав що його надасть через три дні, а тобто 17.ІІІ.1997 р. (див. вставку 055а-д).

17.ІІІ.1997 р. Районний Уряд в Любачеві направляє Дмитру Богуно листа, в якому повідомляє, що в листі №В-7355/32/95 від 12.ІІІ.97 р. у питанні штрафу Дмитра Богуша була зроблена описка „NB-7355/32/94” а має бути „NB-7355/18/96” окрім Дмитра Богуша він повідомляє 10 установ (див. вставку 056).

18.ІІІ.97 р. Дмитро Богуш написав листа до перемиського воєводи Станіслава Байди, в якому описує несправедливе покарання в 1500 злотих і просить воєводу зняти це покарання.

„Кару цю вважаю, як шантаж і залякування за спробу виконати свій християнських обов'язок перед загиблими в боях з НКВС воїнами УПА” (див. вставку 057).

18.ІІІ.97 р. Дмитро Богуш звертається з листом до керівника районного уряду в Любачеві, в якому описує несправедливе покарання в 1500 злотих і просить уряд Любачева зняти це покарання (див. вставку 058).

18.ІІІ.1997 р. Воєвода м. Перемишля відповідає Дмитру Богушу новою постановою, згідно з якою залишає в силі постанову головного інспектора за наглядом за будовою від 23.VII.1996 р.

18.ІІІ.1997 р. воєвода м. Перемишля залишає також в силі постанову районного уряду м. Любачева з дня 27.IX.1995 р., яка наказує розбірку самовільно розпо-

чатої побудови пам'ятника для полеглих воїнів УПА в місцевості Монастир (див. вставку 059).

1.IV.1997 р. районний уряд в Любачеві пише листа до перемиського воєводи у якому обговорює лист-оскарження від 18.III.97 р. відносно його оштрафування. Ознайомившись з цією справою, не знайшов підстав до зміни постанови. З цим своїм рішенням він ознайомив 10 закладів (див. вставку 060).

4.X.1997 р. Дмитро Богущ пише до Комісії Союму у Справах Національних і Етнічних Меншин у Варшаві.

Відкритий лист

Я, нижче підписаний Дмитро Богущ, проживаю в Перемишлі на вул. Баторого д.39 - член управи Спільки українських політичних в'язнів у Польщі, прагну проінформувати шановну комісію про наступні проблеми.

Згідно угоди між урядами Польщі та України в охороні місць пам'яті і захоронень жертв війни і репресій політичних, яка підписана 21.III.1994 р. (Dz.UN№112 p.jz.545,546-Załącznik №1), розпочато упорядкування могил похованих там осіб. В Україні упорядковано могили полеглих там воїнів АКА з 27 дивізії. Місцеві люди допомагали при упорядкуванні могил. Як виглядає реалізація цієї угоди в Польщі? Подаємо наступні факти. Зимою 1994 року на засіданні правління Спільки українських в'язнів політичних сталінського періоду була обговорена справа упорядкування могили в Монастирі гміна Горинець. З огляду на те, що проживаю в Перемишлі, найближчим до місцевості цієї могили, зобов'язано мене вирішити цю проблему. Скоро я взяв, що ця площа, де знаходиться ця могила, біля якої стояла недіюча церква XVII століття, колишнього монастиря отців Василіян, була передана воєводському консерваторові пам'яток в Перемишлі

2.V. 1993 р. Тут же знаходиться військове кладовище з Першої світової війни. За таких умов я звернувся з листом від 25.I.1994 р. з клопотанням надання згоди на побудову пам'ятника на могилі захоронених там 62 воїнів УПА, які загинули в боротьбі з військами НКВС 2.III.1945 р. в місцевості Мриглоди і Грушка - присілках села Верхрата віддалених в 2 км. від Монастиря (Zalaczik №2).

В цьому листі я вжив слово пам'ятник, а не надгробок, бо в цей час не знав такого терміну, тому, що в українській мові немає відповідника слова надгробник. До листа цього надав архітектурний вигляд надгробка, чи як тоді назвав пам'ятника" (Załącznik №3).

Воєводський Консерватор Пам'яток 8.II.1994 р. №PSOZ-I-4049/794 повідомив Дмитра Богуша, що проект є пересланий до воєводського комітету охорони пам'яті і мучеництва, що висказала свою думку. В свою чергу вони вислали до Головної Ради Охорони Боротьби і Мучеництва у Варшаві. Багато разів Д.Богуш ходив до воєводського уряду і нагадував і просив працівника, який вислав його клопотання до Варшави про надання офіційної відповіді. Завше відповідали йому – не маємо відповіді з Варшави". Одного разу при ньому було подзвонено до Варшави до пана Пшевозніка - Секретаря Головної Ради ОПМ і просилось, в якості винятку, надіслати відповідь на листа.

Пан Пшевознік відповів – „завтра від'їжджаю до Москви в справі Катиня, тим зайнятись не маю часу". До кінця липня 1994 р. відповіді не було. Це мовчання влади пан Д.Богуш зрозумів як „тиху згоду" і розпочав побудову надгробка, згідно з документацією, яку подав до клопотання.

В зв'язку з цим, що до цієї могили немає доїздної дороги, а матеріали і воду можна було привезти лише трактором і двоколовим причепом, праця по спорудженню нагробка на могилі просувалася дуже повільно.

19.VIII.1994 р. на місце побудови прийшли урядники з районного уряду м. Любачева і запитали майстра про дозвіл на побудову. Такого дозволу не було і вони затримали побудову, склавши відповідний протокол і від цього часу розпочалась переписка з владою по цьому питанню, яка нараховує близько 100 сторінок машинопису.

Районний Уряд в Любачеві визвав мене до себе 14.IX.1994 р. взяв з мене пояснення і покарав штрафом в розмірі 400 тисяч злотих, який я там заплатив. Від дня затримання праці побудови 19.VIII.1994 р. до сьогоднішнього дня на цьому нагробку не проводились ніякі роботи. В листі від 16.IX.1994 р. вимагалось від мене надати уряду до 31.X.1994 р. наступні документи:

1. План на якому місці буде споруджено пам'ятник - на частині діляниці №29.
2. Надати проект технічний для побудови пам'ятника.
3. Надати документ від власника землі, в якому стверджується, що він не заперечує на побудову пам'ятника.
4. Витяг з реєстру ґрунтів і креслення з карти рельєфів ґрунтів.
5. Отримати згоду від воєводського консерватора пам'яток в Перемишлі.

Одним словом, на побудову п'ятиповерхового дому більше документів не потрібно - а побудова ця знаходиться в лісі на недіючому кладовищі, який віддале-

ний в 2 км. від першого житлового дому. З своєї сторони я все зробив, щоб отримати всі ці документи. Від воєводського консерватора пам'яток одержав відповідь-відмову і з цього часу припинив збирати необхідні документи.

Конкретної відповіді на мого листа від січня 1994 року отримав 15.12.1994 р. №RST-0053/7/94 (Załącznik №5) районний уряд в Любачеві в листі з 27.IX.1995 №7355/18/95 наказує мені розібрати розпочату побудову нагробка. Відповіддю на цього листа є (Załącznik №4).

Районний Уряд в Любачеві мою відповідь вислав до воєводи, який підтримав постанову про розбірку пам'ятника. 18.V.1995 р. шановна Висока Комісія Сейму була на виїзній сесії в Перемишлю, якій я розповів про ситуацію з побудовою надгробка в Верхраті-Монастирі, вручив в руки головуючого зібрання листа.

На жаль до нинішнього дня не маю від нього відповіді. Переписку у цій справі веду до сьогоднішнього дня. Прошу дозволу на завершення будови пам'ятника, а мені постійно наказують його розібрати. Окрім переписки був визваний в поліцію на пояснення, де мене допитували 3 години, а через деякий час був на допиті у прокурора в Перемишлі, де мені було вказано, що я розпочав побудову нагробка без дозволу.

В цій справі відбулося три судових засідання в м. Любачеві, де було знято з мене обвинувачення.

Прокурор наклав на справу апеляцію і її ще раз переглянули в Перемишлі. Суд відхилив вирок Любачівського суду і відіслав до нового розгляду в новому складі суддів в суді м. Любачева.

На судовому засіданні в м. Перемишлі виступаючий прокурор, звинувачував суд в Любачеві в невзятті до уваги перспективного плану забудови цієї площі.

Навіть неучу є зрозумілим, що серед лісів на недіючому кладовищі, який може бути перспективний план?

І знову треба було їхати два рази до Любачева, а це від Перемишля є 70 км. Однак і в другий раз суд в Любачеві з мене зняв вину. Прокурор подав нову апеляцію на вирок суду. Помимо цього, що я признався про початок побудови, прокурор визвав на судові засідання аж 11 свідків, тим самим відірвав людей від щоденної праці. Коли б коштами не була обтяжена скарбниця держави, а пан прокурор платив би за все, то не було би в суді таких безпідставних звинувачень.

До розгляду залучую вирок суду в Любачеві, який виразно був завершений та моє останнє слово в кінці (Załącznik №6).

14.III.97 р. відбувся в Перемишлі 7 судові засідання. На цей раз суд вироку не проголосив, лиш після наради висловився, що вирок буде оголошений 17.III.1997 р., в 11 годині. Можливо це так зроблено тому, що на засіданні було три особи зі Львова. Один бажав знімати судові засідання на камеру, в чому суддя йому відмовив.

В понеділок 17.III.1997 р. о 12 годині мені зачитали вирок суду. Суд відмінив вирок Любачівського суду, а судову справу надіслав до прокуратури з метою її доповнення.

15.III.1997 р. отримав з Районного Уряду в Любачеві два листи №NB7355/32/94 і №7355/32/95 - в першій була постанова накладення штрафу, щоб приму-

сити до розібрання збудованої частини надгробка в розмірі 1500 злотих, в другім - доручення на виконання робіт по розборі нелегальної побудови пам'ятника на Монастирі в часі до 30 днів. Справа не була закрита і знаходиться в головному адміністративному суді, який присилає мені інформаційні листи.

Не можу цього інакше розуміти, як практичною атакою на мене, як українця, робиться це маючи за мету залякування українців, щоби ніде не ставили хрестів на могилах і не лишали слідів, що проживали тут колись їх прадіди та діди. Прагну додати, що в цих трьохлітніх суперечках, не запропоновано мені іншого варіанту вирішення питання, окрім, як розібрати розпочату побудову пам'ятника.

Перепрошую, що мій лист такий довгий, але справа пам'ятника в Монастирі тягнеться вже більше як три роки.

Звертаюсь до Комісії Сейму по питаннях національних та етнічних меншин, щоб положити кінець цій психічній довготривалій атаці, яку веде проти мене державна влада і дозволити закінчити побудову пам'ятника на могилі воїнам УПА в Монастирі, а також визначення місць інших могил у всім Закерзонні, що буде відповідати підписаній угоді між Польщею та Україною від 21.III.1994 р.

З повагою до Вас на активну творчу плідну співпрацю - Дмитро Богуш!"

11.V.1997 р. Дмитро отримав повідомлення, що йому необхідно з'явитися в прокуратуру в м. Любачів 14.V.97 р.

Дмитро Богуш був тоді в прокурора в Любачові, була прокурорша, яка провела з ним розмову у справі

побудови пам'ятника в Монастирі, показала листа, який прокуратура м. Любачева отримала з Перемишля від суспільних організацій, які вважали, що побудова пам'ятника для воїнів УПА - це ганьба для Польщі. Пані прокурор захотіла познайомитися з цією проблемою особисто. Вона не вела протокол, але коротко законспектувала деякі аспекти проблеми, які висвітлював Дмитро Богуш. Розмова була доброзичливою (див. вставку 061).

9.V.1997 р. Дмитро Богуш отримав повідомлення, що йому необхідно з'явитися в прокуратуру в м. Перемишля 16.V.97 р. Перебуваючи в прокуратурі йому пред'явили протокол взятий в Тадеуша Палчинського, який працював до затримання роботи над постановою пам'ятника в Монастирі. Протокол був на три сторінки, в якому було описано договір з Дмитром Богушом про побудову пам'ятника в Монастирі. Після ознайомлення з протоколом, прокурор заявив, що йому буде вислане акт звинувачення. Про проблему подальшої побудови пам'ятника не було ніякої розмови (див. вставку 062).

10.V.1997 р. Дмитро Богуш отримує листа від Комісії Сейму по питаннях національних та етнічних меншин наступного змісту. „Шановний пане Дмитре! Прошу пробачити за те, що з запізненням даю відповідь на Ваш лист, мав надію, що буду могли повідомити Вас про конкретне позитивне вирішення Вашої справи. На жаль, вона ще продовжується.

Тривають розмови з Об'єднанням українців Польщі на тему можливості відновлення пам'яті на могилах українців, які загинули в 1944-1949 роках. На жаль міжнародна угода від 21.III.1994 р., про яку Ви згадує-

те в своєму листі дуже загальна, щоби подолати всі наявні конфлікти, які вже ця справа викликала.

Розумію Вашу скорботу, але рани, які залишила братовбивча війна, тяжко загоюються. Маю всі підстави вірити, що відповідна постанова буде вирішена до кінця травня цього року. Zobov'язуюсь, що по її вирішенню Вас повідомлю. Лишаюсь з повагою - голова Комісії Яцек Куронь” (див. вставку 063).

12.V.1997 р. Дмитро Богуш отримує від прокурора з Перемишля постанову про частково припинене слідство. У цій постанові є згадка про це, що з допитаного Тадеуша Палчинського знято звинувачення.

А на самому кінці є згадка, що окреме обвинувачення отримає Дмитро Богуш (див. вставку 064а-ж).

18.VI.97 р. Дмитро Богуш отримує з районного суду м. Любачева нову обвинувачувальну постанову. В цьому обвинуваченню сказано все те, що було в попередньому, лиш добавлено 12 свідків. Окрім цього, прокурор вимагає від суду, щоб на судовому засіданні заслухати 8 протоколів, а саме:

1. Протокол усного повідомлення про вину.
2. Інвентаризацію пам'ятника.
3. Повідомлення про зроблені провини.
4. Документація пам'ятника.
5. Протоколи оглядин пам'ятника разом з зафотографованою документацією.
6. Свідчення знайомих про обвинуваченого.
7. Запит чи був раніше суджений.
8. Документ про майнове становище.

Прокурор також вимагав від суду зачитати протоколи 37 осіб, які допитувалися по справі побудови пам'ятників у різних місцях (див. вставку 065а-и).

20.VI.1997 р. прийшло повідомлення, що суд в м. Любачеві відбудеться 30.VI.1997р. Після цього Дмитро Богуш телефоном повідомив адвоката про судове засідання 30.VI.1997 р.

Адвокат відповів, що він в цей день зайнятий і не може бути присутнім на судовому засіданні, подав перенести судове засідання, а якщо засідання все ж таки відбудеться то нічого нового не говорити.

24.VI.1997р. адвокат, доктор Петро Блаєр написав листа до районного суду в Любачеві, в якому вносить пропозицію про припинення справи проти Дмитра Богуша, яка має відбутися 30.VI.1997 р. В цьому листі з точки зору права адвокат наголошує, що за самовільно розпочату побудову Дмитро Богуш був покараний штрафом, який заплатив і було в той час згідно тогочасних законів, вірно. Тепер його притягується до відповідальності по статті 90, яка в тому часі ще не була навіть прийнята. Сама ж побудова не спричинила нікому ніякої шкоди і тому адвокат просить суд цю справу завершити (див. вставку 066а-в).

28.VI.1997 р. Адвокат написав листа до Суду в м. Любачеві, щоб справу цю припинити, що прокурор не вніс до її слухання нічого нового.

30.VI.1997р. Дмитра Богуша було визвано на суд одного, це сталося тому, що в короткий термін часу Дмитро Богуш не зміг повідомити і організувати українську громадськість Перемишля. На судове засідання поїхали тільки Степан Богуш і Михайло Левчишин. Суд над Дмитром Богушем відбувався у малому судовому залі, до якого нікого не впустили, навіть сина. Суддею була жінка, прокурором була жінка, секретар

рем теж була жінка, адвоката не було і тільки Дмитро Богуш був сам на сам з прокурором та судом.

Після встановлення особи Дмитра Богуша суддя надав слово прокурору. У своїй доповіді прокурор запропонував суду закрити справу Дмитра Богуша через один рік. На його думку, що якщо на протязі року Дмитро Богуш не повторить провини, то справа буде залишена в силі. Після цього з залу суду попросили вийти Дмитра Богуша і почекати в коридорі. Через 10 хвилин Дмитро Богуш був визваний до залу суду, йому було прочитано рішення суду: „Заплатити 300 злотих на дім дитини в Любачеві”, оплатити 72 злотих витрат на судове засідання”. Тоді після рішення суду Дмитро Богуш звернувся до суду: „Високий Суде, прошу Вас дати мені таке рішення в письмовому вигляді, суддя відповіла, що не отримаю”. За таких обставин Дмитро Богуш не заплатив ніяких коштів. Пізніше Дмитро Богуш листом попросив суд про надіслання вироку, але відповіді не отримав.

4.VII.1997р. адвокат доктор Петро Блаєр повідомляє телефоном, а після цього надсилає листа, що вніс апеляцію проти рішення суду від 30.VI.1997 р. про визначення річного терміну закриття справи. Він наголошує, що за одну і ту саму провину Дмитра Богуша покарали другий раз (див. вставку 067).

1.IX.1997 р. Дмитро Богуш висилає листа голові Комісії Сейму по справах етнічних меншин Яцеку Куроно.

„Шановний Пане Голово! Перепрошую за сміливість, що пригадуюсь Вам. Щиро дякую Вам за лист від 10.V.1997 р., який Ви надіслали до мене.

В зв'язку з тим, що закінчується термін уповноваження депутатів Сейму, чемно прошу, допомогти закінчити справу з дозволу на закінчення будови надгробника на могилі УПА в місцевості Монастир.

В могилі цій спочиває 62 особи, які загинули від рук НКВС 2.ІІ.1945 р. в місцевості Мриглоди. Я є єдиним із живих свідків перенесення їх тіл до цієї могили. Дуже прошу надіслати позитивну відповідь на моє клопотання, за що щиро дякую.

З пошаною до Вас - Дмитро Богуш" (див. вставку 068).

22.І.1998 р. Районний уряд в Любачеві направляє листа до голови Спілки українців політв'язнів в Кошаліні в якому інформує Спілку, що побудова в Монастирі є заборонена і справа надіслана до розгляду в Головному Адміністративному Суді м. Варшави, тому, що немає остаточного рішення. Цим листом районний уряд Любачева повідомив 10 інституцій (див. вставку 069).

6.ІІ.1998 р. Подаємо протокол спільної комісії Ради Боротьби і Мучеництва і Головної управи Об'єднання українців Польщі. Комісія зібралася 6 березня 1998 р. проаналізувала стан справ:

1. Відносно побудови пам'ятника в Монастирі, комісія вирішила зробити новий проект (див. вставку 070f0.).

Новий проект вислати до Головного управління Об'єднання Українців Польщі, а управа передасть його Головній Раді Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва, вона це перешле до Перемиського воєводи з проханням зробити кінцеве одобрення з заінтересованими службами і інституціями: Воєводським консер-

ватором пам'яток, Надлісництвом в Любачеві, Гміною с. Горинець. Ці напрацювання будуть переслані до Ради Охорони Пам'яток Боротьби і Мучеництва, яка його передасть до головної управи Об'єднання українців Польщі. Узгіднено також напис, який має бути написаний на пам'ятнику українською та польською мовами: „тут спочивають полегли в ночі з 2 на 3 березня 1945 р. в боротьбі з НКВС в Монастирських лісах”.

Подаються також прізвища полеглих.

2. Було обговорено питання перезахоронення полеглих воїнів УПА в місті Бірчі. Рада Охорони Пам'яті і Мучеництва разом з Об'єднанням українців Польщі вирішить питання нового місця перезахоронення воїнів УПА (Бірча, Перемишль, вул. Вільчанська, або Перемишль, вул. Каштанова).

Узгіднено, що буде зроблене перезахоронення загиблих з теперішнього місця захоронення до визначеного.

Прийнято проект нагробка, який вшановує пам'ять погиблих.

Знайдене місце їх перезахоронення, пам'ятник буде зроблений до вимоги тієї місцевості. Узгіднено зміст напису на таблиці цієї могили, а саме: „Тут спочивають полегли за вільну Україну в Бірчі 7.І.1946 р.” Тут же будуть подані імена і прізвища і дати і місця їх народження”. Напис цей буде на українській і польській мовах, ім'я полеглих на українській мові.

Засідання скликав секретар Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва п. Анджей Пшевознік. Через місяць ця рада ще раз засідала по цих питаннях, але конкретного рішення не ухвалила.

Рада більше не скликалась і всі її рішення повисли в повітрі.

22.VI.1998 р. Районний суд в Любачеві розглянув справу проти Дмитра Богуша без його участі і без жодних свідків, вирішив справу закрити, а витрачені кошти взяти з державного бюджету.

Висновок Суду:

Районна прокуратура в Перемишлі звинуватила Дмитра Богуша, що від липня до серпня 1994 року в місцевості Монастир, Перемиського воєводства він побудував пам'ятник, який звеличує погиблих УПА, не маючи дозволу від влади на розпочаток побудови (tj. przest. z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. prawo budowlane /Dz.U.z 1994r.nr89, poz.41).

По досконалому і глибокому аналізу всього матеріалу слідства накопиченому в справі - рішення судів, немає сумніву, що обвинувачений Дмитро Богуш після наради і рішення Ради політв'язнів, яке відбулося в 1993 році, яке зобов'язало його до відновлення могили в Монастирі. 24.I.1994 р. він звернувся з листом до Воєводського Консерватора Пам'яток в Перемишлю про видачу відповідного дозволу у питанні побудови пам'ятника на могилі воїнів УПА в місцевості Верхта-Монастир р.

Маємо точні факти, що обвинувачений Д.Богуш до літа 1994 року не отримав жодної відповіді від воєводського консерватора пам'яток в Перемишлі і розпочав побудову пам'ятника і виконання робіт найнявши Тадеуша Палчинського.

19.VIII.1994 р. районний уряд в Любачеві, визнавши про будівництво без дозволу влади пам'ятника, повважав це за самовільне будівництво і 16.IX.1994 р.

через керівника районного уряду в Любачеві була видана постанова, яка затримувала будівництво пам'ятника. Це рішення уряду було виконане над замовником пам'ятника Дмитром Богушем і виконавцем Тадеушем Палчинським. Після проведеного розгляду цієї справи через урядників районного уряду в Любачеві 14.XI.1994 р. обвинувачений Дмитро Богуш був покараний штрафом 400 тисяч злотих, за скоєний злочин стаття 61, п.1, яка була діюча від 24.X.1994 р. Права Будівничого.

Одночасно постановою від 27.X.1995 р. керівник районного уряду в Любачеві наказав обвинуваченому розібрати будову пам'ятника до 30.XI.1995 р.

В зв'язку з цим, що до 19.XII.1995 р. не зроблено розбірки відчасти побудованого пам'ятника, листом від 20.X.1995 р. районний уряд в Любачеві ще раз нагадав обвинуваченому Дмитру Богушові, щоб він негайно розібрав частину вибудованого пам'ятника.

Вище приведені факти не можуть подавати жодних сумнівів, а саме в їх конфронтації з в'ясненням самого обвинуваченого Дмитра Богуша, який кілька разових пояснень по справі, признався, що організував побудову без дозволу відповідної влади на побудову пам'ятника, та доручення її виконати Тадеушу Палчинському, одночасно він виправдовує свою діяльність - загальним фактом не досконалого ознайомлення по цих питаннях законів і несення покарання за їх порушення.

Вище наведені факти в справі організації і нагляду за побудовою, обвинуваченого Дмитра Богуша знаходять повне підтвердження по матеріалах, які знахо-

дяться в актах справи, а саме в документах, які надані поліцією, як і свідків які викликались в суд.

Все, що вище описане, суд повважав, що діяльність обвинуваченого Дмитра Богуша, від липня до серпня 1994 р. в місцевості Монастир, узгоджується з законом 90, від 7.VII.1994. Будівельного Права і не порушує з огляду на невелику можливість небезпеки в тому розумінні, як це сказано в „Статуті Карному”. Глибокий аналіз всіх деталей, що є у справі, дає право зробити висновок, що Дмитро Богуш своєю діяльністю ніякої шкоди суспільству не зробив. Суд взяв до уваги всі матеріали слідства і прийшов до висновку, що діяльність Дмитра Богуша є дуже малою суспільною небезпекою. Розглядаючи всю сукупність свідчень судом з’ясовано, що в побудові цього пам’ятника, як і за нагляд за роботою Дмитро Богуш не отримав жодного винагородження. У своїх висновках суд стверджує, що діяльність обвинуваченого Дмитра Богуша, хоча і була зроблена через завдання Спілки політв’язнів, однак мотивована пошаною до загиблих співвітчизників і тому суд взяв ці його свідчення до уваги. Суд також взяв до уваги, що обвинувачений Дмитро Богуш не намагався повністю виконати побудову пам’ятника після того, яка влада заборонила йому подальшу побудову. З своєї сторони, він намагався законним шляхом отримати дозвіл від влади на побудову пам’ятника, а коли було затримано побудову пам’ятника не продовжував її далі. Не дивлячись на порушення закону Дмитром Богушем, суд взяв до уваги, що його діяння не викликали нікому ніякої шкоди.

Суд затвердив, що самовільно розпочата побудова пам'ятника не була небезпечна для людей і їх майна, а також не було загрози для навколишнього середовища.

Суд взяв до уваги, що згідно з законом від 24.X.1974 р. покарання за розпочаття побудови без дозволу відбулося через заплатавання штрафу, тому суд вирішив, що карати за один і той самий злочин вдруге немає ніяких підстав.

Суд наголошує, що його постанова не має нічого спільного з іншими висновками в справі побудови пам'ятника, його закриття чи легалізації. Суд не уповноважений розглядати подання адміністрації в питанні наложення штрафу на Дмитра Богуша адміністрацією.

Розглянувши всі вище визначені нами аспекти справи, суд прийшов до висновку, що рівень суспільної небезпеки вищеописаного злочину, є мінімальний і на підставі закону 299, п.1 закриває цю справу. Кошти витрачені на засідання судів, згідно з законом 549, п.2, в зв'язку з закінченням справи, взяти з державного фонду" (див. вставку 071а-е).

На цю постанову суду вніс апеляцію прокурор, яка наголошує, що Дмитро Богуш має бути покараний.

На це рішення склав скаргу адвокат доктор Петро Блаєр, який наголосив, що суд не вірно застосував закон.

Воєводський суд в Перемишлі, розглядаючи цю справу, вирішив відкинути апеляцію прокурора і адвоката. Справа в суді для Дмитра Богуша стала закінченою.

30.VI.1998 р. Адвокат доктор П.Блаєр направляє листа до Воєводського суду в Перемишлі. В цьому листі адвокат просить суд відмінити постанову закону

11, п.2. на закон 11, п.7. Цю зміну він мотивує тим, що після зупинення побудови пам'ятника Дмитро Богуш більше без дозволу влади та надання відповідного дозволу, не продовжував будови (див. вставку 072а-в).

10.VII.1998 р. Лист від Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва до Перемиського воєводи п. Леха Кіселя. При цьому листі був проект пам'ятника і прохання узгоднити проект цього пам'ятника з усіма заінтересованими службами. Узгоднений проект мав бути повернений до Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва, однак він ніколи не був переданий Об'єднанню Українців Польщі (див. вставку 073).

15.VII.1998 р. Воєвода м. Перемишля надсилає листа до секретаря Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва А.Пшевозніка разом з заключенням компетентних по будівництві пам'ятника осіб.

Зацікавлені служби повторюють, що необхідно дотриматись вимог, які вони вже вимагали на початковій стадії побудови пам'ятника (див. вставку 074а-в).

30.VII.1998 р. відбувся воєводський суд в м. Перемишлі, який розглядав справу Дмитра Богуша. Справа ця відбулася на скаргу прокурора, який оскаржив вирок Районного Суду м. Любачева, який був даний 22.VII.1998р.

Скаргу на цей вирок вніс також адвокат Петро Блер.

Прокурор подав скаргу в суд по причині суспільної небезпеки, чого суд першої інстанції не брав до уваги. Адвокат вніс скаргу, що Дмитро Богуш був покараний штрафом, який заплатив, тому другий вирок суду у цій справі є безпідставний. Адвокат наголосив, що суд уже два рази залишав в силі цей вирок. Суд не взяв до

уваги ні скарги прокурора, ні апеляції адвоката, а своє рішення залишив в силі (див. вставку 075а-в).

31.VII.1998 р. Адвокат Петро Блаєр пише листа до Дмитра Богуша в якому повідомляє, що після справи 30.VII.1998 р. воєводський суд не взяв до уваги скаргу прокурора, а також скаргу адвоката. Адвокат порадив написати скаргу до Найвищого Суду у Варшаві. Оплата за вислання скарги до Варшави в воєводському суді слід заплатити 300 золотих (див. вставку 076).

29.IX.1998 р. Об'єднання Українців в Польщі написало листа до Надлісництва м. Любачів у якому просить адміністратора і власника ґрунту, дати дозвіл на побудову надгробка. Це питання вже узгоджене з Радою Охорони і Боротьби і Мучеництва Охорони Пам'яті (див. вставку 077).

27.X.1998 р. Надлісництво Любачів надіслало листа до Об'єднання Українців в Польщі і дає відповідь на листа Об'єднання Українців в Польщі в якому наголошує, що Надлісництво не має такого права видавати дозвіл на побудову пам'ятників в лісових масивах.

Тривале користування лісовим масивом вимагає внесення запиту до Міністерства Охорони Середовища, Засобів Натуральних і Лісництва.

Зі своєї сторони прихильно ставиться до розгляду листа (див. вставку 078).

27.X.1998 р. Дмитро Богуш отримує від Головного Адміністративного Суду запрошення на 3.XI.1998 р., необов'язково бути присутнім на суді (див. вставку 079).

6.XI.1998 р. (Вставити 3.XI.1998 р.) Дмитро Богуш одержує копію вироку цього суду на подану скаргу, яку суд розглянув 3.XI.1998 р. Дмитро Богуш не був

присутній на розгляді. Суд вирішив, що не може задовольнити прислану скаргу. Головний Адміністративний Суд не має підстав до відхилення постанови, яку п. Богуш оскаржує (див. вставку 080а-г).

30.XI.1998 р. Рада Охорони Боротьби і Мучеництва пише листа до Голови Об'єднання Українців в Польщі пана Мирона Киртичака, в якому нагадує про необхідність доповнити документи до проекту по побудові пам'ятника в Монастирі, а також документ про дозвіл дирекції Надлісництва в Любачеві (див. вставку 081).

7.I.1999р. Головний Уряд нагляду за побудовами в Варшаві пише до Воєводського Уряду нагляду за побудовами в Ряшеві.

„В цьому листі висилаю ксерокопію вироку Головного Адміністративного суду в Варшаві 3.XI 1998 р.sygn. akt IV.S.A1525/96, повідомляючи, що залишаю в силі постанову на скаргу Дмитра Богуша на постанову головного інспектора будівельного нагляду від 23.II.1996 р.” (див. вставку 082).

20.01.1999 р. Підкарпатський Воєводський Уряд в Ряшеві направляє листа до повітового інспектора нагляду за побудовами в Любачеві. Лист отриманий з Варшави у справі відмови Головного Адміністраційного суду відносно скарги Дмитра Богуша інспектору нагляду за будівництвом в Любачеві.

23.III.1999 р. Об'єднання українців Польщі звертається листом до генерального директора державних лісів з проханням дати згоду на ділянці №29 в Монастирі на постанову пам'ятника для 62 воїнів УПА (див. вставку 083).

4.VI.1999 р. Дмитро Богуш звертається з листом до „Уряду Скарбового” про зняття фінансового стягнення з пенсії - snak US III/921/2163/99.

„В зв'язку з врученням мені виконавчого листа пг I/99 від 15.IV.1999 р. та повідомлення в справі зняття пенсії від 26.V.1999 р. прошу відхилити стягнення з пенсії згідно з протоколом рішення спільної комісії Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва і головного правління Об'єднання Українців в Польщі від 6.III.1998 р.” По узгодненню нового проекту пам'ятника в Монастирі, фінансове стягнення з пенсії буде відхилено.

Відповідні приготування стали опрацьовані і почали поступово просуватися в сторону реалізації.

Тому фінансове стягнення в цій справі є не правильне і суперечить вище узгодненій умові (див. вставку 084).

26.V.1999 р. Начальник фінансового уряду в Перемишлі (ЗУС), який робить виплати пенсії повідомляє Дмитра Богуша, що ЗУС буде забирати з пенсії по 200 злотих щомісячно, допоки не забере наложений штраф 1626 злотих, 50 грош (див. вставку 085).

4.VI.1999 р. Дмитро Богуш пише до голови комісії з питань національних і етнічних меншин Сейму Польського Яцека Куроня.

Продовження відкритого листа. „10.IV.1997 р. я написав на Вашу адресу відкритого листа у якому обговорював справу побудови пам'ятника на могилі воїнів УПА в Монастирі, гміна Горинець.

На попередній лист отримав відповідь ME-157-779-97 від 10.V.1997 р., якого копію долучую до сьогоднішнього листа. З цього часу проминуло понад два роки.

Прагну повідомити шановну комісію, як ця справа виглядає на сьогоднішній день. Щоб бути краще зрозумілим подаю копії листів №2 та №3. Прошу ці листи прочитати. Маю надію, що буду зрозумілим. Хвилює мене факт, як „Польське право”, до мене віднеслось, не до мене особисто, а до Спільки українських політ’язнів сталінського режиму, від імені якого я розпочав побудову нагробка на могилі в Монастирі. Відбулося за моєю участю 6 судових засідань в Любачеві і 2 судові засідання в Перемишлі в окружному суді, і по одному судовому засіданню в Любачеві і Перемишлі заочно. Чотири з половиною роки влада тягає мене по судах, а ще попередньо був на допитах в поліції та прокуратурі в Перемишлю та Любачеві. В кінці отримую постанову - ”завершити справу”, бо ступінь мого злочину не є великим для суспільства. За провину, самовільного розпочаття побудови, було заплачено 400 тисяч злотих і справа була закінчена. Така тяганина по судах потрібна для залякування нас українців, щоб ніде більше на могилах не ставили хрестів. І так сталося. В цей час урядом відмовлено ставлення хрестів на могилах замордованих українців. Виняток є в селі Фредополь, де громадський уряд допоміг упорядкувати кладовище і дозволив поставлення нагробка. Ось правда є така: в Японії перебуває людина п. Степан Костик, з тієї місцевості є родом. Він домагався в Польському посольстві в Японії, щоб було дано дозвіл на побудову цього надгробка і тому не було ніяких перешкод.

Незрозумілим є, чому через чотири з половиною років не вдалось мені випросити в уряді дозволу на побудову надгробка у монастирі і то серед лісів. Має-

мо це розуміти, як переслідування нас, як української меншини в Польщі?

Складається враження, що пан Анджей Пшевознік є всевладним і не підпорядковується комісії Сойму.

Від імені Спілки Українських-політв'язнів сталінського режиму і власного імені, прошу шановну Комісію Сойму поставити кінець цій проблемі і доручити компетентній владі видати дозвіл на закінчення пам'ятника в Монастирі після нового проекту, копію якого висилаю-№ 4 і 5. Слід взяти до уваги, що новий проект охоплює вже частину побудовану і немає потреби її руйнувати.

Покарання мене за відмову від руйнування показує лиш знуцання і тиранію відносно мене, як українця, по іншому цього не розумію.

Звертаюсь із просьбою позитивно вирішити моє прохання і видати дозвіл на закінчення розпочатого пам'ятника в Монастирі, за що щиро дякую” (див. вставку 086а-б).

7.VI.1999 р. Генеральна Дирекція Державних Лісів дає відповідь на листа Об'єднання Українців Польщі. „Відповідаючи на Вашого листа від 23.березня 1999 р. 145/99, який написаний до міністра охорони середовища і засобів натуральних і лісництва, і перенаправлений нам для вирішення питання в справі виділення на ділянці №29 на горі Монастир з метою побудови пам'ятника - Дирекція генеральна державних лісів інформує, що ця справа для Вас не може бути вирішена позитивно з наступних причин:

1. Ділянка №29, про яку просите, є записана 708 в окрузі Верхрата і описана є як ліс. Вона є власністю держави і є в складі Надлісництва Любачів, а на побу-

дову пам'ятника на вище вказаній ділянці мусить бути визначене місце на майбутньому плані перспективного розвитку цієї ділянки. Призначення лісових ґрунтів, які є в державному підпорядкуванні на цілі не господарські і лісні, вимагає згоди міністра охорони середовища засобів натуральних і лісництва при згоді гміни, яка складається згідно з постановою від 3.II.1995 р. „Про охорону ґрунтів господарських і лісних”. По призначенню лісів на цілі не господарські і лісові, можуть вони бути надані особам зацікавленим згідно з законом розділу 6а від 28.IX.1991 р.

2. З наданої інформації від Регіональної дирекції державних лісів в місцевості Кросно є сказано, що проблема дозволу на побудову пам'ятника була справою вирішення адміністративної влади, а також зі скаргую до головного адміністративного суду” (див. вставку 087).

В зв'язку з тим, що обласним центром Підкарпатського воєводства стало замість м. Перемишля м. Ряшів, Дмитро Богуш вирішив звернутися до старости в м. Любачеві про надання дозволу закінчити побудову пам'ятника в Монастирі.

8.VI.1999 р. Дмитро Богуш звертається листом до старости повіту Любачів.

Прохання

про відхилення останнього рішення керівника районного уряду в Любачеві від 27.IX.1995 р. znak NB 7355/8/95 в справі приказу розбору розпочатої побудови пам'ятника на могилі воїнів УПА в Монастирі, які загинули 2-3 1945 р. у боротьбі з військами НКВС, а також відкликання постанови стягнення штрафу з пенсії згідно з виконавчим листом №1/99 від 15.IV/1999 р.

Складений також новий проект пам'ятника, який був прийнятий секретарем Ради Охорони Боротьби і Мучеництва паном Андржеєм Пшевозніком. Новий проект пам'ятника охоплює вже частину побудовану і немає потреби її руйнувати.

До даного листа надаю копії документів частинно вибудованого пам'ятника. Прошу взяти до уваги вище сказане і дати позитивну відповідь (див. вставку 088).

13.IV.1999 р. Лист з Міністерства Охорони Середовища Засобів Натуральних і Лісництва до Генеральної Дирекції Державних Лісів.

Департамент лісництва, Охорони Природи Краєоб-разу надсилає листа Об'єднання Українців Польщі від 23.III.1999 р., який направлений до Міністерства Охорони Середовища Засобів Натуральних і Лісництва у справі доступу до ділянки, на якій має бути побудовано пам'ятник полеглих в боротьбі з військами НКВС воїнів УПА, з проханням розглянути це питання згідно з законом від 28.IX.1991 р. (див. вставку 089)

15.VI.1999 р. Повітове Староство в Любачеві направляє листа Повітовому Інспектору Нагляду за Будівництвом в Любачеві. Разом з листом направляє листа Дмитра Богуша, який він направив до старости, в якому він просить відмінити постанову керівника районного уряду в Любачеві відносно наказу розібрання розпочатої побудови пам'ятника на братській могилі УПА в Монастирі, до компетентного з'ясування (див. вставку 090).

24.VI.1999 р. Повітовий інспектор нагляду за побу-довами в Любачеві направляє листа до воєводського інспектора нагляду за побудовами в Ряшеві. Разом з листом висилає листа Дмитра Богуша від 8.VI.1999 р.

про відхилення постанови керівника районного уряду в Любачеві від 27.IX.1995 р., який наказує розібрати самовільно розпочату побудову пам'ятника в серпні 1994 р., присвяченого полеглим в монастирських лісах членів УПА на площі Помонастирській в місцевості Монастир (див. вставку 091).

30.VI.1999 р. Повітовий інспектор нагляду за побудовами в Любачеві видає постанову на лист Дмитра Богуша від 8.VI.99 р. у питанні припинення стягнення штрафу з пенсії. У своїй постанові він відмовляє припинення стягнення штрафу з Дмитра Богуша, а одобряє постанову перемиського воєводи від 20.XI.1995 р. (див. вставку 092а-б)

5.VII.1999 р. Дмитро Богуш звертається листом до Воєводського Інспектора нагляду за побудовами в Ряшеві

Скарга

на рішення повітового інспектора за наглядом та побудовою в Любачеві з дня 30.VI.1999 р. в якому відмовляється прохання Дмитра Богуша.

Заключення

Видаючи обговорену постанову повітовий інспектор нагляду за будівництвом не взяв до уваги нових клопотань у справі і не взяв до уваги нових фактів.

Отже, 6.III.1998 р. спільна комісія Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва та головна управа Об'єднання українців Польщі підписала протокол, узгоджень (пункт „е”). Долучаю ксерокопію цього документу.

Представлені в моїх листах до пана Старости в Любачеві ксерокопії листів, як і до Пана Інспектора вказують, на нові аспекти справи, які одобряють поняття

цього роду постанов без шкоди мого особистого інтересу, який вірний в інтересі взаємного поєднання української меншини, яка проживає в Польщі і віднови взаємної довіри між українською меншістю і польською більшістю у громадських відносинах. Хочу наголосити, що пам'ятника того не будував у власному інтересі, а з доручення Спілки Політичних В'язнів сталінського режиму, якої я є член, то чому покарано мене особисто. Утворення конфлікту по цьому питанню не сприяє встановленню добросусідських відносин, як взаємне розуміння в міжнародних відносинах Польщі і України. Мусимо бути толерантними там де стоїть питання про вшанування традиції української народної меншості в Польщі і передусім пошани у цих питаннях місцевої влади. Влада не повинна перешкоджати її функціонуванню. Наше незрозуміння є тим більше, що поховані там воїни, не погинули в боротьбі з військом польським, а боролись з військами НКВС, ворогом однаковим, як для українців так і поляків. То чому польська влада робить труднощі в побудові пам'ятника на їх могилі і не пошановує їхню боротьбу.

Все вищесказане прошу взяти і зайняти гідне становище в цій справі та припинення відносно мене репресій, які не сприяють розвитку демократичної держави та права (див. вставку 093а-б).

5.VII.1999 р. Дмитро Богуш звертається з листом до Воєводського Інспектора нагляду за побудовою в Ряшеві.

Згідно з листом Повітового Інспектора нагляду за побудовою в Любачеві від 24.VI.1999 р. №NB-7655/18/95 в справі відхилення постанови керівника

Районового Уряду в Любачеві від 27.IX.1995 р. складаю додаткові свідчення і факти. Додатково до листа від 8.VI.1999 р. в справі наложеного штрафу, який був виложений в листі I.IV.1999 р., доповняю зміст мого подання, в цей спосіб, що це в дійсності є внесок про відновлення справи і відміни постанови керівника районного уряду від 27.IX/1995 р. в справі постанови розібрання розпочатої будови на могилі вояків УПА, які загинули в боротьбі з військами НКВС, а не з військом польським в дні 2.III.1945 р. в місцевості Мриглоди і Грушка, пізніше переховані біля церкви в Монастирі, с. Верхрата, громада Горинець, не закриття відкликання постанови. В своєму листі до пана старости повітового в Любачеві, та інспектора нагляду за побудовою були додані додаткові документи, які вказують на проблеми справи які дають можливість дати постанову, яка не перешкоджає своїм інтересам, як рівно ж інтересам взаємопорозуміння української народної меншості, яка проживає в Польщі і відбудови взаємного довір'я між українською меншістю і польською більшістю в Прикарпатському воєводстві. Пам'ятника цього не будував з власного зацікавлення, а за дорученням Спілки політичних в'язнів, членом якого я являюся, то чому було винесене покарання однієї тільки моєї особи. Слід наголосити, що місцеві люди не вносять жодних скарг щодо побудови пам'ятника в Монастирі, а цей не толерантний розголос зробила ряшівська газета "Новіни" в своїй статті "Половина пам'яті" від 1994 р. Мусимо бути однодумцями в питанні зрозуміння вшанування традицій, які

є в українській народній меншості і задоволення їх національних і культурних потреб. Влада повинна шанувати традиції українців та їх культуру. Ми не розуміємо владу ще й тому, що поховані там воїни не загинули в боротьбі з польським військом, а боролися з військами НКВС, а боролися з ворогом рівним, як українців так і поляків. Незрозуміло чому тоді влада створює труднощі в побудові пам'ятника на їх братській могилі, не бажає зафіксувати пам'ять її боротьби.

Звертаюся з проханням до Пана Воєводського Інспектора нагляду за будівництвом про закінчення моєї чотири і півлітньої справи, яка гнобила мене судовими засіданнями, а тепер ще й штрафом.

Після утвердження нового проекту, прошу дати згоду на побудову нового пам'ятника, який вже є узгоджений з секретарем Ради Генеральної Охорони Боротьби і Мучеництва в Варшаві паном Андржеєм Пшевозніком.

Прошу дати на моє клопотання позитивну відповідь.

Залишаюсь з пошаною Дмитро Богуш (див. вставку 094а-б).

12.VII.1999 р. Повітовий інспекторат нагляду над будівництвом в Любачеві надсилає листа до інспектора Підкарпатського воєводства в Ряшові. З листом тим скаргу Дмитра Богуша на свою постанову від 30.VI.1999р. в справі відмови Дмитру Богушу в знятті штрафу за нерозібрання незаконно побудованого пам'ятника (див. вставку 095).0

15.VII.1999р. Підкарпатський воєводський інспектор нагляду за будівництвом в Ряшеві направив листа до Дмитра Богуша. „Відповідаю на Вашого листа від 8.VI.99 р., який Ви відправили до повітового старости в Любачеві в справі відхилення остаточної постанови керівника районного уряду в Любачеві від 27.IX.1995 р. у справі постанови розібрання, розпочатої будови пам'ятника на братській могилі воїнів УПА в Монастирі та лист від 5.VII.1999 р., який направлений до воєводського інспектора по нагляду за будівництвом. Інформую, що не бачу можливості відмінити вище затверджену постанову” (див. вставку 096а-б).

16.VII.1999 р. Повітовий інспекторат нагляду за будівництвом в Любачеві звертається з листом до начальника фінансового уряду в Перемишлі, про відповідь на листа від 23.VI.1999р. - інформую, що постанови виконавчі відносно нижче плаченого штрафу є далі актуальні і вимагальні (див. вставку 097).

20.VII.1999 р. Підкарпатський воєводський інспектор нагляду за будівництвом в Ряшеві надсилає листа, в яким постановляє утримати в силі оскаржену постанову відносно розбору побудованого пам'ятника присвяченого пам'яті воїнів УПА на монастирській площі в Монастирі (див. вставку 098а-б).

2.VIII.1999 р. ЗУС, відділ в Пшеворську повідомляє інспекторат в Перемишлі, що щомісяця буде вилучати з пенсії, починаючи з липня 1999 р., по 200 злотих аж до суми 1626 злотих.

12.VIII.1999 р. Дмитро Богуш написав листа до Головного Інспектора нагляду за побудовами у Варшаві.

Відкликання

Від постанови №WNB-ОА-7355/10/19/99 від 15.VII.1999 р. Підкарпатського воєводського інспектора нагляду за побудовами в Ряшеві, який відмовив розпочаток розгляду справи в зв'язку з утвердженням постанови керівника районного уряду в Любачеві від 27.IX.1995р. NB-7355/8/95, який дав наказ розібрати розпочату побудову надгробка на могилі воїнів УПА в Монастирі та відновлення розгляду цієї справи.

Дмитро Богуш у цьому листі жаліється на інспекторів нагляду за побудовами воєводського і повітового, які дали відмову на його клопотання (див. вставку 099а-б).

17.VIII.1999р. Дмитро Богуш звертається зі скаргою до Головного Суду Адміністраційного, Осередок Замісцевий в Ряшеві

Скарга

на постанову Підкарпатського Воєводського Інспектора нагляду за побудовами в Ряшеві від 20.VII.1999 р. про залишення в силі оскарженої постанови. „Нині оскаржую всю постанову. Постанову цю звинувачую:

- за легковажне відношення до права матеріального, а саме закони 6 і 7 к. р.а., які наголошують обминути факт, що розпочата побудова пам'ятника на могилі воїнів УПА в лісі поблизу с. Монастир, полеглих в боях з військами НКВС, не порушує інтересу суспільного, ані інтересу громадян і тепер не має потреби його розбирати, бо згідно з польсько-українським договором від 6.III.1999 р. цей надгробок входить до складу побудови після затвердження нового проекту.

- накладений штраф на Дмитра Богуша в сумі 1500 злотих, яка мала би змусити Дмитра Богуша розібрати

частину побудованого ним пам'ятника, в дійсності розбірка та не є потрібна.

- беручи до уваги вище, прошу про відхилення заскарженої постанови і затримання виплати штрафу до часу закінчення справи у побудові пам'ятника”.

Заключення

Заскаржена постанова є не вірна з наступних поглядів:

Отже розпочав побудову Дмитро Богуш на могилі полеглих воїнів УПА в лісі поблизу с. Монастир згідно постанови Спілки українських політв'язнів сталінського терору. Попросив про надання згоди на побудову у відповідних структур влади - через 6 місяців не було відповіді? Чи це відповідає законам Кодексу адміністративного поступованя.?

Чи так поступає адміністративна влада демократичної держави? Питання це належало для з'ясування направити до трибуналу. Коли однак розпочав побудову пам'ятника влада зразу ж розпочала діяти. Було затримано побудову. Дмитро Богуш відмовився від розібрання частково побудованого пам'ятника, за що на нього було накладено штраф в розмірі 1500 злотих, які розпочали стягувати з його пенсії. Побудова пам'ятника зроблена лиш частково і не потрібна його розбірка. Влада адміністрації не приймає цього до відома і стоїть на формальному відношенні, що постанова на розбірку є правомірна як і кара штрафом, а Головний Адміністративний Суд пов'язаний з часом подання скарги, повинген видати постанову, яка б скасувала штраф.

Рішення інспектора з нагляду за побудовою не служить нічому доброму. Те рішення є суперечним

інтересам Польщі, та не служить взаємній угоді і розвитку української меншини в Польщі, а також відбудові взаємної довіри української меншини і польської більшості на регіональному просторі. Пан Дмитро Богуш пам'ятника не будував по власному бажанню, а за дорученням Спілки політичних в'язнів сталінського терору, якої є членом, то чому покарано його особисто?

З найкращими побажаннями Дмитро Богуш (див. вставку 100а-б).

26.VIII.1999р. Підкарпатсько-воєводський інспектор нагляду за будівництвом в Ряшеві написав листа до Головного Інспектора нагляду за побудовою в Варшаві. Пересилаю листа пана Дмитра Богуша, який прикладається до мого листа від 15.VII.1999 р. разом з актами справи відносно постанови про розібрання самовільно розпочатої роботи по побудові пам'ятника на могилі воїнів УПА в Монастирі.

В цьому листі інспектор описує всі попередні відмови починаючи з Перемиського воєводи закінчуючи Повітовим Інспектором нагляду за побудовою в Любачеві.

Згадує, що в попередніх листах було сказано, що нове розглянення заяви на дозвіл на побудову пам'ятника можна буде розглянути тільки після розібрання вибудованого частково дотепер пам'ятника (див. вставку 101а-б).

27.VIII.1999 р. Головний Уряд Будівельного Нагляду в Варшаві направляє листа до Воєводського Інспектора Нагляду за Будівництвом в Ряшеві листа, в якому пересилає листа Дмитра Богуша. Разом з листом направляє до розгляду лист Дмитра Богуша і просить

з'ясування цієї справи згідно з законами 132, або 133 Адміністративного Кодексу (див. вставку 102).

28.VIII.1999 р. відбулося святкування Успення Матері Божої у Верхраті-Бучині, де колись стояла церква, яку було знищено в 50-х роках. На цьому місці щорічно відбуваються свята в честь Успення Матері Божої. Завдяки кількох родин там збудовано приміщення на зразок каплиці де відправляються богослуження. По закінченню богослуження, процесія впродовж 2 км. йде походом на могилу УПА в Монастирі. В 1999 р. також там були урочистості. На ці урочистості приїхав із далекої Японії професор Степан Костик, який прочитав нижче поданого листа (див. вставку 103а-б).

7.IX.1999 р. Головний Інспектор Нагляду за Будівництвом виносить постанову, що затримує в силі всі вище оскаржені Дмитром Богушем постанови.

Узагальнюючи цю постанову наголосимо, що всі щаблі польської влади одноставно схвалили відмову, яка забороняла закінчення побудови пам'ятника на могилі воїнів УПА (див. вставку 104а-б).

29.IX.1999р. Підкарпатсько-воєводський інспектор нагляду за будівництвом в Ряшеві написав листа до Головного Адміністративного Суду - Осередок Замісцевий у Ряшеві.

Всилає скаргу Дмитра Богуша на постанову Підкарпатсько-воєводського інспектора нагляду за будівництвом від 20.VII.1999 р.

Підкарпатсько-воєводський інспектор з'ясував, що Дмитро Богуш писав скаргу на повітового інспектора нагляду за будівництвом в Любачеві, з метою відмінити постанову керівника районного уряду в Любачеві, у

якій йому було наказано розібрати самовільно розпочату побудову пам'ятника, який присвячений пам'яті полеглих в боях воїнів УПА на ділянці №29, місцевості Монастир. Він просить не змінювати його постанови.

Дальше він в своєму листі наголошує, що ця справа вже була в Головного Інспектора нагляду за побудовою, а також в Головному Адміністративному Суді у Варшаві. Там теж скаргу Дмитра Богуша не було задоволено (див. вставку 105а-б).

20.XII.1999 р. Дмитро Богуш направляє листа до президента Польщі Александра Квасневського по проблемі дозволу закінчити побудову пам'ятника на братській могилі воїнів УПА в Монастирі, повіт Любачів та скасування штрафу за відмову розібрання частини вже побудованого пам'ятника.

„Я громадянин Польщі, української національності наважився звернутися до Пана Президента про допомогу в справі, яку нижче приводжу:

24.I.1994 р. я звернувся листом до воєводського консерватора пам'яток в Перемишлі про надання згоди на поставлення пам'ятника на братській могилі 62 воїнів Української Повстанської Армії, які загинули в бою з військами НКВС 2.III.1945 р. в місцевості Мриглоди і Грушка. Кілька тижнів після битви з наказу командира відділу полегли воїни УПА були перезахоронені в братській могилі на прицерковному кладовищі в місцевості Монастир, яка віддалена в 2-3 км. від місця битви. Поховано їх недалеко від стародавньої дерев'яної української церкви XVII століття. На могилі поставлено дерев'яний березовий хрест. Після виселення людей української національності в 1947 р., в 50

роках, цю українську церкву розібрали, а площу ту зарахували до лісу, як окрему ділянку за №29а із записом в реєстраційній книзі, що це кладовище.

В 1993 році площа та стала зарахована, до Народного Парку, тому що знаходилося там 18 хрестів похованих там австрійських офіцерів з 1915 року і була вона знаходилась під охороною воєводського консерватора пам'яток. Для того на цей адрес я направив свого листа”.

До складено листа п. Богуш додав проект пам'ятника. Після розгляду листа на місці його направили до Головної ради Охорони Боротьби і Мучеництва у Варшаві до пана Анджея Пшевозніка. Багато разів автор листа ходив до Воєводського уряду, до працівниці, яка цього листа відіслала до Варшави з проханням дати відповідь п. Богушу на його клопотання. Одного дня в його присутності працівниця провела розмову з паном Анджеєм Пшевозником і просила дати відповідь на того листа, він відповів: „не маю часу, завтра їду до Москви в справі Катиня”. До кінця липня 1994 року відповіді не поступило. 1 серпня Д.Богуш постановив розпочати побудову пам'ятника без дозволу. З огляду на те, що до могили тяжко було добратися, а матеріал і воду треба було довозити трактором і двоколкою, праця йшла дуже повільно.

18 серпня на місце побудови з'явилися урядовці районного уряду в Любачеві, на місці вони склали протокол, згідно якого вже було побудовано стіну, яка забезпечувала могилу з однієї сторони, і зупинили будівництво. Через два тижні Д.Богуш був закликаний до районного уряду в Любачеві, було складено протокол, а за самовільне розпочаття побудови без дозволу,

його покарано штрафом 400 тисяч злотих, який заплатив на місці. Йому було сказано, які потрібно робити заходи, щоб отримати дозвіл. Старання Д.Богуша не дали успіху, тому, що керівник воєводського уряду пам'яток не видав відповідного листа, а решту були залежні від його листа. Після кількох місяців чекання районний уряд в Любачеві, листом №7355/18/95 від 27.IX.1995 р. наказав Д.Богушу розібрати все, що було збудоване. Відмову про розібрання Д.Богуш дав письмово 11.X.1995 р. Від цього часу розпочалась складне його життя. Пана Богуша визивали в поліцію в Перемишлі, в районну прокуратуру м. Перемишля, відповідь від якого, акт звинувачення, скоро отримав. Була заведена адміністративна справа, яка була подана до суду в м. Любачеві. Їздив 6 разів на судові засідання. Три рази суд в Любачеві Д.Богуша не засудив, не знаходячи вини, а перемиський прокурор складав апеляцію і справа розглядалася в Воєводським суді в Перемишлі.

За першим разом суд відхилив осудження, що проходило в м. Любачеві, а справу вислав знову до Любачева до повторного розгляду. За другий раз Воєводський суд після розгляду справи відіслав справу до прокурора з метою доповнення. Останній вирок, який закривав справу видано в суді в Любачеві 26.VI.1998 р.

На цей вирок прокурор знову наклав апеляцію, лише цього разу Воєводський суд вироком 30.VII.1998 р. затвердив вирок суду в Любачеві.

За відмову розібрання побудованої на могилі стіни районний уряд в Любачеві покарав Д.Богуша штрафом 1500 злотих – лист №7355/32/94.

По моїй скарзі справа була направлена до Головного Адміністраційного Суду в Варшаві. На судове засідання я чекав два роки. Головний Адміністраційний Суд вироком від 3.XI.1998 р. IVS.A. 1525/96 не визнав моєї скарги. З наказу районного уряду в Любачеві, фінансовий уряд в Перемишлю зробив стягнення з моєї пенсії по 200 злотих щомісячно, грошове покарання нині виросло до 1627 злотих. Проживаю разом з сином, який вже 10 років є безробітний, а невістка працює в школі, де заробітки не є великі. З пенсії моєї і дружини роблю всі оплати комунальних послуг. Вважаю, що накладення на мене такого покарання є несправедливе, яке принижує мене.

Після проведення адміністративної реформи я звернувся до старости в Любачеві, а після до Воєводського уряду в Ряшеві про видання дозволу на закінчення побудови - отримав відмову. У відповіді написано, що „наперед слід розібрати пам'ятник, а пізніше звертатися про дозвіл”.

Справа побудови пам'ятника тягнеться вже 6 років. Всі ці перешкоди для мене вважаю, як переслідування мене, як українця. В цій справі було два виїзних засідання Комісії Сейму з питань національних та етнічних меншин в Перемишлі.

Вислав також листа від 4.VI.1999 р. на ім'я Голови цієї комісії пана Яцека Куроня. Навіть відповіді не отримав. Шановний Пане Президент Польщі, направляю цього листа повного жалю і горя з проханням по рятунок. Залишилася мені тільки можливість від Вас отримати дозвіл на закінчення побудови пам'ятника на могилі, полеглих 62 бійців УПА.

До такого вирішення зобов'язує мене християнський обов'язок та те, що я є самотнім живим свідком їх тогочасного перепоховання до цієї могили. Маю надію на позитивну відповідь у цій справі. за що щиро дякую. Лишаюсь з пошаною” - Дмитро Богуш (див. вставку 106а-б).

12.I.2000 р. канцелярія президента Польщі надсилає листа пану Дмитрові Богушу.

„Шановний Пане, наголошуємо, що отримали Вашого листа від 20.XII.1999 р. направленого до Препрезидента Польщі, до бюро листів з метою дати відповідь.

Інформуємо, що органи державної адміністрації у питанні проектування, побудови, отримання і розібрання побудови об'єктів мають закони від 7.VII.1994 р. ”Права Будівничого” (Dz.U.№89 poz.414).

Як це сказано в листі, справа була розглянена через компетентні органи нагляду за побудовами і Головним Адміністративним судом. Канцелярія президента не змінює затверджених постанов в справі будівництва і не має права втручатися до вище означених органів.

Одночасно повідомляємо, що Ваш лист пересилаємо до Головної Ради Охорони Боротьби і Мучеництва в Варшаві з проханням розглянути Вашу справу і надати допомогу в розв'язанні цієї проблеми і повідомити про це Вас і канцелярію” (див. вставку 107).

25.II.2000р. ЗУС, відділ в Пшеворську, надсилає листа до Дмитра Богуша: „У відповідь на Вашого листа від 16.II.2000р. в справі виставлення рахунку на забираєму в Вас суму ЗУС, інспекторат в Перемишлі інформує, що зробить вирахування за 1999 р. і перешле Вам в березні 2000 р.” (див. вставку 108)

17.II.2000 р. Дмитро Богуш направляє листа до ЗУС, інспекторат в Перемишлі. „У відповідь на Вашого листа №Е91972/01 від 2.VIII.99 р. в справі зняття з моєї пенсії по 200 злотих місячно. Прошу надання рахунку на відраховану суму. Вищевказаний рахунок прошу прислати на мою адресу” (див. вставку 109).

25.II.2000 р. Дмитро Богуш надсилає листа директорів канцелярії президента Польщі в Варшаві.

„Щиро дякую за відповідь на мій лист від 20.XII.1999 р. та Вашого листа від 12.I.2000 р.

Зі змісту листа, де сказано, що моє прохання надіслано до Головної Ради Охорони Боротьби і Мучеництва, а там воно буде направлено до Генерального Секретаря Ради Охорони Боротьби і Мучеництва пана А.Пшевозніка.

Справа побудови пам'ятника на могилі в Монастирі пану А.Пшевознякові є відома з лютого 1994 р., отже за 6 років до цієї пори не зумів він вирішити цього питання і дати дозволу на продовження його побудови. 6 березня 1998 р. відбулося засідання спільної комісії, на якій підписано протокол узгіднень. В першому пункті опису „а” і „б” були виконані, а опис „ц” - ні.

Від часу направлення на його адресу листа минув вже місяць, а відповіді немає. Маю надію, що навіть коли вона прийде, то не буде дозволу на закінчення побудови пам'ятника. Ці воїни не полягли в боротьбі з польським військом, а з військом НКВС, такими самими ворогами українців як і поляків. Болить мене факт, за що мене карають. Чому на їх могилах не можна збудувати пам'ятника?

До мого листа докладаю копію протоколу вирішення спільної комісії від 20.XI.1999 р.

Сердечно прошу Пана Директора про направлення мого прохання до Пана Президента Польщі, маю надію що пан президент не відмовить і дозволить закінчення побудови пам'ятника на братській могилі воїнів УПА в Монастирі.

За позитивне вирішення мого прохання буду дуже вдячний, не тільки я, але й українська громадськість в Польщі. Лишаюсь з повагою” - Дмитро Богуш (див. вставку 110).

15.III.2000 р. Канцелярія президента направляє листа до Головної Ради Пам'яті Боротьби і Мучеництва у Варшаві.

„Нагадуємо, що 12.I.2000 р. вислали до Вас лист за №BLO-O60/593667/00/WM разом з листом пана Дмитра Богуша з проханням розглянути його. Будемо вдячні за надіслані нам копії відповіді даної Дмитру Богушу через Ваш уряд згідно з нашим проханням” (див. вставку 111).

26.V.2000 р. Дмитро Богуш висилає листа директору канцелярії президента в Варшаві. „Щиро дякую за копію листа від 15.III.2000 р. Прагну повідомити Пана Директора, що до нинішнього дня не одержав відповіді від пана А.Пшевозніка, в зв'язку з цим прошу Пана Директора про направлення мого листа до пана президента з метою ознайомлення його, що від 26.II.1994 р. не можна отримати дозволу на побудову пам'ятника 62 воїнів УПА, яка знаходиться серед лісів. Як такий факт маю розуміти, як громадянин Польщі?

Лишаюсь з повагою” - Дмитро Богуш (див. вставку 112).

1.VI.2000 р. Канцелярія президента висилає листа до Головної Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Муче-

ництва у Варшаві. Вслід на нашими листами від 1.XII.2000 р. і 24.V.2000 р. бюро переписки канцелярії президента пересилає наступний лист до пана Дмитра Богуша з проханням про розгляд і отримання відповіді. Будемо вдячні за діслання копії відповіді на адресу канцелярії президента.

16.VI.2000р. Повітовий Інспектор нагляду за будівництвом постановив про виконання заміненої постанови:

1. В зв'язку з тим, що Дмитро Богуш відмовився розібрати розпочату побудову пам'ятника воїнам УПА в Монастирі на ділянці №29, Повітовий Інспектор звернувся про виконання цих робіт до підприємства в Ряшеві з метою розбору пам'ятника за гроші Дмитра Богуша.

2. Закликаю Дмитра Богуша заплатити за видання цієї заміни постанови 4 злотих терміном 14 днів (див. вставку 113а-б).

16.VI.2000 р. Керівник Районного уряду в Любачеві листом зобов'язує Дмитра Богуша розібрати самовільно побудований пам'ятник, полеглих в монастирських лісах воїнів УПА, на площі примонастирській в Монастирі. За надісланий лист до Дмитра Богуша просимо його заплатити 6 злотих 80 грош (див. вставку 114).

20.VI.2000р. Дмитро Богуш звертається з листом до президента Польщі Александра Квасневського.

В справі проведення розмови з паном президентом у Варшаві, або в Перемишлі, коли він буде 7.VII. 2000 р. в рамках передвиборної кампанії. Не знаю чи то можливе - дуже прошу надати мені можливість особистої розмови з Паном Президентом.

„Я маю вже 76 років, розпочав побудову пам'ятника 62 воїнам УПА, які полягли з військами НКВС і похованих на монастирській площі серед лісів місцевості Монастир, повіт Любачів, Підкарпатське воєводство. На дозвіл на побудову чекав від 21.I.1994 р. до 1.VIII.94 р. Коли побудову розпочав - то постановою було побудову затримано, а мене було покарано штрафом - разом з коштами стягнуто з моєї пенсії 1627 злотих. Тепер отримав листа, що коли не розберу розпочатої побудови то фірма за мій кошт це зробить. Написав скаргу, але не буде вона розглянена. Залишається в мене надія, що лиш Пан Президент мені допоможе. Воевода Підкарпатський пан Кухцінський - на зустрічі в якій були також представники Пана Президента обіцяв допомогти і відмінити штраф. Все залишилося тільки обіцянкою. Перепрошую за те, що осміююсь звертатися з проханням до Пана Президента, та не маю до кого більше звернутися за допомогою. Написав до канцелярії президента декілька листів в цій справі, але листи мої пересилались до А. Пшевозніка, який не дав жодної відповіді. Знаю, що Пан Президент є за встановлення дружніх польсько-українських взаємовідносин, може Пан Президент допоможе стоячому над гробом чоловікові. Лишаюсь з пошаною - Дмитро Богуш” (див. вставку 115).

21.VI.2000 р. Дмитро Богуш направляє листа до директора підприємства Івана Слиша, яке з владою мало угоду на розбирання частини побудованого пам'ятника в Монастирі.

Отримавши листа №NE7255/18/95 з 16.VI.2000 р. від Повітового Інспекторату нагляду за побудовою пан Богуш пише так:, „Ваше підприємство згодилося розі-

брати розпочату побудову пам'ятника в місцевості Монастир за мій рахунок. Хочу повідомити пана директора, що відмовляюся від оплати вашої роботи. Я є 76 літнім чоловіком, не маю жодного майна, живу зі скромної пенсії, а може пан директор зробить всю до- ручену роботу за власний кошт.

Залишаюсь з пошаною” - Дмитро Богуш (див. вста- вку 116).

26.VI.2000 р. Дмитро Богуш звертається з листом до Підкарпаського воєводського інспектора нагляду за побудовою в Ряшеві.

Скарга

„На постанову Повітового Інспектора нагляду за побудовою в Любачеві від 16.VI.2000 р. по питанню наказу на розібрання частини побудованого пам'ятника від 20.VI.2000 р. прошу про його відхи- лення.

Ця постанова розібрання не є потрібна, оскільки розпочата побудова пам'ятника воїнам УПА, які поля- гли в боротьбі з військами НКВД і поховані на мона- стирській площі в Монастирі увійде в будову нового проекту.

Новий проект пам'ятника узгоджений з відповід- ними структурами влади, так що не потребує ніякого розібрання раніше збудованого. На цю пору поставле- но є тільки частину пам'ятника. Постанова адмініст- рації уряду зупинила роботу по побудові пам'ятника.

Засвідчую, що маю 76 років і на старості через це є пригнічений з формальних поглядів, оскільки на до- звіл чекав з 21.I.1994 р. до I.VIII.1994 р. Відповіді не було і ніхто за це не поніс ніякої відповідальності. В такій ситуації, після стягнення з моєї пенсії штрафу в

розмірі 1627 злотих, думаю, що подальші вимоги до мене є неслухними.

Воєвода пан Кухцінський, як і особи з канцелярії президента, перебуваючи в Перемишлі на передвиборчих зустрічах, обіцяли, що Дмитро Богуш не буде цією справою більше пригноблюватися.

Залишаюся з пошаною” - Дмитро Богуш (див. вставку 117).

26.VI.2000 р. Повітовий Інспекторат повітового нагляду звертається до Підкарпаського Воєвіського Інспектора нагляду за побудовою в Ряшеві, з листом пересилає скаргу Дмитра Богуша від 21.VI.2000 р. на його постанову від 16.VI.2000р. у питанні розбору пам’ятника, який доручено установі м. Ряшева (див. вставку 118).

5.VII.2000р. Підкарпатський Воєводський Інспектор нагляду за будівництвом постановляє:

Ця постанова є відповіддю на скаргу Дмитра Богуша від 28.VI.2000 р. Скаргу Дмитра Богуша Підкарпатський Воєводський Інспектор нагляду за будівництвом відхиляє, а постанову утримує в силі (див. вставку 119а-в).

6.VII.2000 р. Дмитро Богуш звертається з листом до Інспектора нагляду за будівництвом в м. Любачів. „В відповіді на Вашого листа №NB-7355/18/95 від 4.VII.2000 р. повідомляю, що в цій справі вислав скаргу до Воєводи м. Ряшева Вашого листа від 26.VI.2000 р., тому те рішення не є обов’язуче.

У випадку не затримання роботи при розборі недокінченого пам’ятника в Монастирі не буду зобов’язаний до повернення коштів за розібрання

пам'ятника. Лишаюсь з пошаною” - Дмитро Богуш (див. вставку 120).

14.VII.2000 р. Канцелярія президента направляє листа до Дмитра Богуша і дає йому відповідь на листа від 20.VI.2000 р. в якому звертається пан Дмитро Богуш про зустріч з паном президентом Олександром Квасневским.

„З жалем повідомляємо, що багато державних обов'язків унеможливають Пана Президента зустрітися з Вами на безпосередню розмову.

Проблема пов'язана з побудовою пам'ятника на могилі полеглих воїнів УПА в боях у лісах монастирських є вияснена у відповіді від 15.VI.2000 р. яку дав Анджей Пшевознік, Секретар Головної Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва. З цього листа видно, що сторона польська і українська узгіднили спосіб вирішення цього питання. Однак з прикрістю ми є змушені повідомити, що в справі розпочатого через органи влади будівельного нагляду, ми не можемо ніяк допомогти Вам. Канцелярія президента не має права втручатися в такі справи і не відзиває грошових покарань, які накладені урядом адміністрації.

Надіємось, що приймете наше з'ясування Вашої проблеми з розумінням” (див. вставку 121).

18.VIII. 2000 р. відбулось вшанування на могилі в Монастирі, де Дмитро Богуш виголосив наступну промову:

”Шановна Українська Громадо!

Так склалось, що мені випала доля розповісти Вам історію цієї могили, яку я назвав”Курганом”. Пробачте мені, що почну все спочатку.

В нічну завірюху 2.ІІІ.1945 р., сотня УПА була гнана більшовицькою ордою, яка називалася ”Червона Мітла”. Повстанці відірвались від переслідування, вирішили відпочити і дві чоти розташувалися по хатах на присілку Мриглоди, а одна чота на присілку Грушка. Окрім вартових всі поснули глибоким сном. Та не спав ворог. Через ніч підтягнув велику силу війська, обліг ці обидва присілки і коли почало світати, розпочав наступ на повстанців. Наступали від лісу, відступ був лиш в углибленням дороги. Там поставили вороги два кулемети і усіх, хто туди втікав приймали перехресним скорострільним вогнем і там всі загинули. З Мригloedів одній чоті вдалося пробитися до лісу без втрат, а друга чота - всі загинули. Тоді там у Мриглодах загинули 42 повстанці. На Грушці загинуло 20 повстанців. Разом тоді загинуло 62 воїни. Місяць після битви командир дав наказ переховати полеглих повстанців тут на цьому місці біля церкви. Переховали, висипали могилу і поставили березового хреста. З цих, що брали участь в пережахванні залишився в живих тільки один я - Дмитро Богуш.

Прийшла ”Акція Вісла”, людей вигнали. В 50-х роках ”ревні християни поляки” церкву розібрали, а була це стародавня церква з XVII століття, залишилась тільки яма на могилі, та у 80-х роках студенти поправили могилу і поставили березовий хрест. Знайшовся добрий чоловік, подбав і поставив металевий хрест, якого тепер при будові ”Кургана”, забрали. В 1993 році за моїм старанням був поставлений пам’ятник в селі Верхрата, на похованих там повстанцях. При його посвяченні я сказав, що за рік буде поставлений пам’ятник на могилі в Монастирі. Вже в місяці січні

1994 р. я виступив з листом про дозвіл поставити на тій могилі пам'ятник і до 1 серпня не отримав відповіді. Тоді я розпочав побудову без дозволу, по двох тижнях прийшли урядники з Любачева, роботу затримали, а мене покарали штрафом 400 тисяч злотих, яку заплатив в Любачеві. Та цьому не був кінець. Почались допити на поліції, в прокуратурі, а відтак судові розправи, яких було 6 в Любачеві, а 2 в Перемишлі. Справа ця тягнулася аж 5 років. За відмову розібрати цього пам'ятника, що було вже зробленого, мене покарано штрафом 1627 злотих. Суму цю забрано мені з емеритури по 200 злотих місячно, навіть без визвання до заплати. Справа перепоховання повстанців Бірчі і цієї могили в Монастирі була предметом міждержавної розмови прем'єрів України та Польщі. Лиш за допомогою друзів зі Львова було перезахоронено повстанців з Бірчі на Пикуличах, а тут працівники з Ряшева розібрали, все що було зроблено і насипали оцей "Курган". Така то доля України, на костях наших воїнів, кургани насипали монголи, татари і поляки на полеглих козаках і тут поляки насипали курган на повстанцях. Дорогі друзі спіть спокійно під цим курганом і про долю України сніть. Ви заслужили на кращого пам'ятника та через 6 років поляки не дозволили нам поставити. Ми Вас, дорогі наші герої, ніколи не забудемо і будемо тут рік річно приходити і молитися. Нехай цей Курган буде для Вас пухом. Слава Україні!"

14.II.2001р. Головний Адміністративний Суд (осередок замісцевий в Ряшеві) видав вирок на внесену Дмитром Богушом скаргу від 17.VIII.1999р.

Справу цю розглянуто 14 лютого 2001 р. Суд вирішив скаргу подану Дмитром Богушем відхилити і зро-

бив остаточний висновок, оскільки скарга не заслуговує на увагу...

В цій постанові були перераховані відмови всіх щаблів влади і судів (див. вставку 122а-з).

5.III.2003р. Дмитро Богуш звертається до адвоката Петра Блаєра і просить копію із судового перегляду справи, яка відбулася 30.VI.1997 р. в м. Любачеві (див. вставку 123).

10.III.2003 р. Адвокат Петро Блаєр дає відповідь на листа Дмитра Богуша і стверджує, що 30.VI.1997 р. суд видав постанову про тимчасове припинення справи, яка тоді мала актовий №175/97.

Проти такої постанови адвокат подав апеляцію, і вирішення якої було відхилено, так само як і інші претензії прокурора.

Справа за яку боровся Дмитро Богу досягла, як ми бачимо із проаналізованих джерел широко резонансу. Про неї знали не тільки в Україні, Польщі, Росії але й в Сполучених Штатах Америки, Канаді і навіть в Японії. Справа неодноразово побувала і в голови адміністрації президента Польщі, лобіювалась посольством України в Польщі, стала предметом переговорів між прем'єр-міністрами Польщі та України, однак задовольнити прохання Дмитра Богуша, Спілки Політв'язнів, Об'єднання Українців Польщі влада із-за певних політичних амбіцій не побажала...

Ситуація з побудовою пам'ятника на загиблих воїнах УПА в Монастирі змінилася тільки тоді, коли польська сторона побажала відновити ряд поховальних комплексів польських воїнів, які загинули в 1918-1920 роках і захоронені у Львові...

За таких обставин питання побудови пам'ятника на братській могилі в Монастирі, було піднято під час спільних українсько-польських переговорів у Львові.

Там було вирішено, що польська сторона зробить перезахоронення воїнів УПА полеглих в Бірці, розстріляних українців в с. Лишні, а також побудує пам'ятник на братській могилі воїнів УПА в Монастирі. Слід наголосити, що польська сторона дотримала даного у Львові слова. Були перезахоронені воїни УПА в Бірчі на кладовищі в Пикуличах. Також були захоронені на цьому кладовищі розстріляні люди в с. Лишня.

Тоді ж було висипано на братській могилі в Монастирі курган висотою 1,7 метра, на могилі було поставлено мармуровий чорний хрест в середині якого знаходився тризуб, а також мармурову таблицю з вписаними іменами і прізвищами та рік народження воїнів УПА, які там спочивають.

Цвинтар перепохованих воїнів УПА
з Бірчі і Лішної в Пикуличах

Сучасний вигляд могили воїнам УПА в Монастирі

Так виглядала могила воїнам УПА
в Монастирі в серпні 2003 р.

Розділ V

Висвітлення пресою питання побудови пам'ятника в Верхраті- Монастирі

Слід наголосити, що українська і польська преса активно взяла участь у висвітленні проблеми побудови пам'ятника полеглим воїнам УПА в Монастирі.

Так газета Об'єднання українців Польщі вже в 1994 році статтею „Празник у Бучині” наголошувала: ”Від кількох років виселенці з деяких сіл на рідній землі стараються зберегти місця своєї пам'яті... в тому числі і з с. Верхрати. На місцях полеглих воїнів УПА відправляються Богослужіння, панахиди, на могилах ставляться пам'ятники загиблим українцям, які піввіку тому змагались за вільну Україну. Люди з'їжджаються, щоб ще раз зустрітися, порозмовляти, згадати друзів, село, тодішнє життя. Зібратись можна, однак, тільки в тому єдиному для кожного місці: на рідній землі, яку зможуть відчуті їхні стопи, а очі наяву бачити знайомі дерева, камені, ріки, дороги, часом ще свою або батьківську хату... Сьогодні, крім хреста на місці де була колись церква, від села Монастир не залишилося нічого, може тільки діри в землі, які були колись криницями біля хат, чорніють тепер побіч з дороги, яка іде в гору. Тут подібно: крім кам'яних залишків, які пам'ятають ще княжі часи, і кількох хрестів німецьких солдатів з Першої світової війни - навколо сам ліс. Щойно минулого року на могилі 45 упівців, трудом одного українця із села Гораєць цим загиблим поставлено залізний хрест з невеличкою табличкою, яка інформує про загиблих у нерівному бою. Цього літа роз-

почато монтаж бетонного пам'ятника у кшталті тризуба. Плановано його посвятити при нагоді панахиди. Однак прибулі побачили лише половину пам'ятника та сліди недокінченої роботи. За словами Дмитра Богуша – ініціатора святкувань, у п'ятницю (19.VII.1994 р.) до верхратчанина, який займався монтажем конструкції, приїхали представники гмінної управи з Горинця, які під загрозою штрафів і судових наслідків примусили його підписати заяву про припинення роботи. Спроби вияснення справи у вищих інстанціях не принесли поки що жодної позитивної відповіді. Після панахиди над могилою залунали слова журливої пісні, яка розповідала про трагедію у монастирських лісах. Багато людей було так зворушено, що не стримували сліз. Священики – о. Нестор Дзюбак з Любачева та о. Митрат Михаїл Фецюк з Кракова закликали всіх до молитви й пам'яті, а також до постанови каплички, при якій наступним разом можна було б помолитись...(Празник у Бучині. "Наше Слово". Варшава 11 вересня 1994 р., № 37, с. 1, с.3.)

В цей же час газета "Наше Слово" статею „Проблема пам'ятників” наголошує, що у попередніх номерах інформувала про зустріч у Перемишлі, присвячену обговорення питань, пов'язаних з пам'ятниками воякам Української Повстанської Армії. Наряду організував перемиський воєвода Зигмунд Цюпінський. Її термінове скликання він аргументував суспільною атмосферою, яка створилася на Перемищині після спорудження пам'ятника в Грушовичах.

Справді, після врочистого посвячення цього пам'ятника в пресі, радіо і телебаченні з'явилося багато матеріалів, які обговорювали цю подію. Польські

організації з Перемишля оприлюднили заяви в яких гостро засудили спорудження пам'ятників воїнам УПА, домогалися розвалення грушовицького монумента. На сьогоднішній день фіналом є нарада у воєводській управі.

Однак, чи не буде дійсно фінал – виявиться згодом. Тон пресових повідомлень був різним: від об'єктивного представлення фактів до тверджень про „грушовицьку провокацію”. Лунали слова обурення з приводу, як писалося, „поставлення пам'ятника бандитам з УПА, які мордували поляків”. Найбільше контроверсій викликав напис на пам'ятнику в Грушовичах „Слава героям УПА”, а також спорудження монумента без згоди влади.

Всі ці факти стривожили українську громаду, особливо Перемишля і Перемищини, адже, кожне погіршення атмосфери безпосередньо позначається на ставленні до нас з боку більшості.

В міру об'єктивну оцінку подій представив публіцист щоденника „Rzeczpospolita” Анджей Качинський у статті „Каміння незгоди” (номер за 9 листопада). Він подав хронологію фактів, аргументи української та польської сторін. Написав, що в Перемишлі з часів Першої світової війни існують російські, німецькі і два австро-угорські цвинтарі. В цьому місті знаходяться могили та єврейське, православне, мусульманське і обох обрядів католицькі кладовища.

Автор ствердив „історія цієї землі написана в некрополіях, чи справедливо? А чи історія взагалі справедлива, як сказав генерал Макатур: „кінець війни бачать лише полегли””.

А Качинський, розповідаючи про пам'ятник у Монастирі, на якому написано, що полеглі вояки УПА (в березні 1945р.) боролися також за волю польського народу написав: „може це і був жест поєднання, проте поєднання не можна будувати на неправді”.

Саме це можна віднести і до польської сторони. Публіцист щоденника „Rzeczpospolita” наводить слова відомого перемиського історика д-ра Станіслава Стемпя, який сказав: „важко погодитися з тим, що герої одних, це противники інших”. Ми ще не звикли до того, що синьо-жовті кольори і тризуб – це державні символи України. Це ними печатаються міжнародні угоди, наприклад договір з Річ Посполитою Польською, на якій вони сусідні з печаткою орла. Не можна з погордою, писати „Тризуб”(…), адже це так, якби про польський герб написати „орел””.

Свою статтю А. Качинський закінчує такою констатацією: „були порушені закони і це взагалі не підлягає сумніву. І це українці повинні без викрутів визнавати, однак справу треба бачити у відповідній пропорції. Про розібрання пам'ятників не можна говорити. По-перше, тому, що вони накривають справжні гроби.(…) А, по-друге, тому, що мало би для нас дуже шкідливий міжнародний резонанс. На Волині в цьому році відкрито два пам'ятники 27 дивізії АК. Чи хочемо довести до того, щоб появилася вимога їх демонтування?”. Увазі читачів пропонуємо чотири документи, які з'явилися після посвячення грушовицького пам'ятника. Думаємо, що додатковий коментар тут зайвий. Тексти подаємо за щоденником „Nowiny” перекладеного записаним перекладачем магістром Ганною Богуш.

Намагаємось легалізувати пам'ятник

У зв'язку з численними публікаціями в місцевій пресі відносно пам'ятника УПА в селі Грушовичі, заряд перемиського відділу Об'єднання українців у Польщі бажає повідомити суспільство, що ініціатором будови пам'ятника та святкувань зв'язаних з його відкриттям було Об'єднання Українських Політв'язнів з місцезнаходженням в Кошаліні.

У святкуваннях на цвинтарі в Грушовичах приймали участь члени Об'єднання Українських Політв'язнів Сталінського Періоду, Краєвого братства УПА, Об'єднання Українців у Польщі та українці - жителі м. Перемишля і с. Гушовичі. Брала участь також мешканці довколишніх сіл, переважно Хотинця і Кальникова.

Як відомо, на кладовищі в Грушовичах не застосовувалось практики одержування дозволів яких-небудь органів для спорудження надгробників або пам'ятників. Попри те Об'єднання Українських Політв'язнів Сталінського Періоду звернулося до нас з проханням прийняти дії для легалізування пам'ятника Українській Повстанській Армії. Тому, що Об'єднання Українських Політв'язнів Сталінського Періоду немає відділу в Перемишлі, перемиський відділ Об'єднання Українців у Польщі прийнявся цього завдання, виступаючи з відповідним клопотанням до Керівника Районного управління в Перемишлі одночасно повідомляючи про це Війта Гміни Стібно.

Ми переконані в тому, що всякі дії, однаково нашого об'єднання, як і інших організацій, що об'єднують українську нацменшину в Польщі, повинні бути згідні з діючим законом і приписами, тому маємо надію, що швидко пам'ятник узакониться.

Від імені Заряду Відділу
Об'єднання українців у Польщі
Ярослав Сидор

Потурання беззаконню – це небезпечний прецедент

Нижчепідписані перемиські товариства, до глибини обурені фактом спорудження в нашій воєводстві, чергового пам'ятника винуватцям масових убивств польського народу в роках 1942-1948, українським націоналістам з-під знаку УПА, заявляємо рішучий протест і домагаємось негайного розібрання цього самовільного витвору в селі Грушовичі.

Влада в нашому воєводстві якби забула, що її обов'язок це не лише захищати закон, але також, а навіть, у першій черзі, стояти на сторожі національної гідності та поваги до крові поляків, що полягли за Батьківщину, вшанування і вічної пам'яті соток тисяч невинних поляків на Східних окраїнах, звіряче вбитих бандитами УПА, а також тих, які за лозунги "Бог, Честь, Батьківщина" відали своє життя.

Прикре те, що мусимо це вам, які держать владу в нашому воєводстві про це пригадувати. Не можемо повірити дитячим запевнянням пана вїйта, немов він про нічого не знав?! А якщо так, то повинен негайно податися у відставку, тому, що не забезпечує захист польських національних вартостей (...)

Зовсім не до прийняття є споруджування в Польщі пам'ятників вбивцям польського народу, до яких безсумнівно належать злочинні націоналістичні формації ОУН-УПА. А тут в Грушовичах здвигнено пам'ятник з антипольського спрямування зі змістом написів недвозначно підтверджуючим українськість цих земель. Це чергова спроба українізації Перемиського воєводства. Чергова провокація не лише місцевих українських націоналістів, але також, а навіть передусім, втручанням

у це української сторони. Це саме зі Львова привезено готові деталі й написи, це у Львові виготовлено проект і Львів фінансував будову та торжества дня 8-9 жовтня 1994 року в Грушовичах і Перемишлі. А де ж були наші прикордонні служби? Що робить Управління охорони держави? Чи глум над Польщею нікого вже у цьому воєводстві не цікавить? Ці питання направляємо Перемиському воєводи як представника Уряду Республіки Польща та голови Воєводської ради охорони пам'ятників боротьби і мучеництва.

Надіємось, що цей раз не закінчиться на представленні юридичних складностей, а буде спричинена швидка й надійна ліквідація цього скандального символу.

Остерігаємо також, що ця безлична провокація, у випадку потурання владою безправ'я, може спричинити неконтрольовані реакції зі сторони поляків - що було б здійсненням наміру провокаторів.

Звертаємо також увагу пана воєводи, що це черговий доказ антипольських дій Візантійсько-української єпархії на чолі з єпископом Іваном Мартиняком, який разом з іншими священиками цього обряду брав участь у цих провокаційних подіях.

Товариство Польської Власності
Товариство Пам'яті Перемиських Орлят
Об'єднання Воєнних Інвалідів
Об'єднання Сибіраків II РП
Світове Товариство Жолнежи
Армії Крайової

Лише толерантність й співжиття різних національностей повернуть Перемишлеві добре ім'я

Члени нашого Товариства з непокоєм і турботою слідкують за зростаючою хвилею дезінформації й маніпуляції на тему згаданих національних конфліктів у Перемишлі.

При нагоді висказуються погляди й думки, що ображаючі гідність жителів Перемишля, а справи, що стосуються власності деяких об'єктів насвітлюються односторонньо й тенденційно, часто зі штучним перебільшенням.

Члени нашого Товариства - це сини і дочки кресового суспільства II Речіпосполитої, де толерантність і співжиття багатьох народів творило великі загальнолюдські вартості, а всякі націоналізми приносили жорстокий врожай злочину і ненависті.

Тому ми живо зацікавлені будівництвом суспільства людей доброї волі, спертого на правді та справедливості.

На жаль, дія багатьох засобів масового переказу, що наздоганяють сенсацію та зиск - рішуче шкодить цій великій справі. З боєм стверджуємо, що:

- непримиренне ставлення української нацменшини в справі повернення будинків;
- брак взаємності зі сторони Української Держави, особливо на території Львова;
- некомпетентне становище чергових Урядів РП, та розгарячення деяких осіб, роблять труднощі у здійсненні цих важких справ у духу порозуміння й спільного добра.

Очікуємо від усіх представників масмедіїв ретельних і згідних з правдою повідомлень з нашого міста, а

від сторін конфлікту занехаяння партикулярних, направлених на інтереси власної нації, народу чи стану дій.

Вважаємо необхідним прийняття зусиль на користь спільного добра всіх громадян міста та повернення Перемишлеві доброго імені, на яке за свою 1000-літню історію він собі заслужив.

Управління і Члени
Товариства любителів Львова
і південно-східних окраїн
у Перемишлі.

Цей пам'ятник - це поклін вбивцям.

Воєводське Управління Об'єднання бувших професійних воїнів у Перемишлі, від імені всіх військових пенсіонерів і військових пенсіонерів по інвалідності воєводства висловлює свій гострий і рішучий протест проти безправного спорудження й посвячення пам'ятника УПА "з тризубом" у Грушовичах, гміна Стібно. Пам'ятник цей присвячено найбільш жорстоким катам і вбивцям поляків, а перш за все жовнірів Польського війська, які стерегли границь й захищали польськість земель південно-східної Польщі. Жертвами їх звірячих вбивств були сільські господарі, вчителі, службовці, міліціонери, а також жінки та діти. Злочинцям і вбивцям поляків сьогодні в II Річпосполитій споруджується пам'ятник з написом „хвала героям УПА воїнам УПА за вільну Україну”.

Ми, жовніри Польського війська в запасі і в стані спочинку, вірні пам'яті вбитих колег, які стерегли і захищали польськість південно-східних земель, домагаємося:

1) негайного розібрання беззаконно спорудженого

- пам'ятника в Грушовичах;
- 2) у майбутньому, не допускати до створювання подібного факту увічнення ймовірного „геройства” українських убивць типу „Залізняка”.

Голова Воєводського управління
Об'єднання бувших професійних жовнірів
Плк Станіслав Голомб

(Наше Слово.№48. Варшава 27.XI. 1994р.)

В цей же час “ Dzienik Polski”, що виходить в Варшаві від 8 листопада 1995р. в статті „Pomniki ku czci UPA” наголошував, що в Перемишлі відбулася зустріч у воєводи Станіслава Байди, з головою Об'єднання Українців Польщі п. Юрієм Рейтом. На цій зустрічі був також голова української громади в Перемишлі п. Я. Сидор та представники курії візантійської та церкви православної.

Були там також представники громадських організацій і директори відділів воєводського уряду.

Темою зустрічі була „Справа українських пам'ятників в Перемишльській області” побудованих українськими організаціями, без дозволу польської влади.

В двох останніх літах поставлено шість таких пам'ятників: Монастир, Верхрата, Бюбленець-Старий, Любленець-Новий, Кальників та Грушовичі.

По двогодинній емоціональній дискусії обидві сторони згодились, що справу ту буде вирішувати комісія під керівництвом генерального секретаря Головної Ради Охорони пам'яті Боротьби і Мучеництва п. Анджея Пшевозніка, який приїде до Перемишля на святкування свята Незалежності України 11.XI.1995 р.

На другий день він зустрінеється у воєводському уряді з представниками „патріотичних” польських товариств, які написали скарги у питанні нелегальних українських пам’ятників воїнам УПА. Гість з Варшави ознайомиться з думкою воєводи, голови перемиського відділу Об’єднання українців Польщі.

У пізнішому часі відбудеться спільний огляд усіх тих пам’ятників. Останнє заключення наголошує, що написи на тих пам’ятниках слід змінити, щоб не ображати громадськості Польщі.

Проблема написів на пам’ятниках буде вирішуватися на зібранню головної ради Пам’яті Боротьби і Мучеництва.

Перемиський воєвода Станіслав Байда висловив надію, що обидві сторони виконають рішення головної ради Пам’яті Боротьби і Мучеництва.

(Dzennik Polski. Warszawa. 8.IX.1995.)

На історичний біль Закерзонців з України відгукнувся голова Товариства “Надсяння” Володимир Середа статтею “Війна пам’ятників на Перемишльщині триває”, яку він опублікував 10.II.1996 р., у Львівській газеті “За Вільну Україну” і в якій наголошує:

„В місті Любачеві, що по той бік кордону наступного вівторка відбудеться суд над 72-річним учасником національно-визвольних змагань у Надсянні, Дмитром Богушем з Перемишля.

Ніби рядовий судовий процес, про порушення ним статті польського будівельного права. Вірю в професіоналізм та безпристрасність любачівських суддів, тому про правові аспекти цієї судової справи хай висловлюються правники

Однак знаючи її передісторію та підгрунтя, переконаний, що будівельним правом прикривають тут свої політичні цілі.

То яка ж передісторія та підгрунтя справи Дмитра Богуша?

На початку березня 1945 року біля сіл Мриглоди і Грушка, що на пограниччі довоєнних Рава-Руського і Любачівського повітів, в бою з енкаведистами полягли шістдесят два українські повстанці. Ці молоді українці загинули в боротьбі не з поляками, а з їхніми ж поневолювачами, бо каральні загони НКВД на цих теренах боролись, як з вояками УПА, так і з членами АК, та інших польських антикомуністичних збройних формувань. Загиблих у цьому бою вояків УПА невдовзі переховали в спільній могилі на цвинтарі неподалік Монастиря, де й справді був колись монастир, стояла старовинна з 1678 року церква Покрови Пресвятої Богородиці. На жаль, сучасні вандали у 50-х роках знищили цю старовинну церковцю, колишній примонастирський цвинтар, навколишню місцевість перетворили у лісові нетрі.

На могилі повстанців у повоєнні роки спочатку стояв скромний дерев'яний, пізніше з'явився залізний, хрест

І власне Дмитро Богуш – керівник Перемиського воєводського відділу Спілки Українських Політ'язнів у Польщі, за її дорученням на початку 1994 року почав підготовку до встановлення на повстанській могилі в Монастирі гідного їхньої слави надмогильного пам'ятника (надгробка). А щоб встановити такий надгробок, то потрібно було отримати дозволи, або позитивну відповідь від: власника території (Любачівсько-

го надлісництва), воєводського консерватора пам'яток у Перемишлі (територія цвинтаря включена до національного парку), воєводського комітету охорони пам'яті боротьби і мучеництва (комітет очолює воєвода) та районної управи в Любачеві.

Півроку безрезультатно чекав прохаючий п. Богуш на відповідь від воєводського консерватора пам'яток і в кінці липня, вважаючи, що якихось застережень до запропонованого проекту пам'ятника немає, розпочав його будівництво. Але вже 19 серпня того ж року працівники районної управи з Любачева, які прибули на місце будови, заборонили дальше будівництво.

Після того всі причетні чинники оперативно включилися у справи. Восени 1994 року у Польщі спочатку на сторінках преси, а потім і на офіційному рівні почалась “війна пам'ятників”, а конкретніше, кампанія проти вшанування пам'яті загиблих вояків УПА і жертв антиукраїнського терору 1944-1947 рр. На Перемишльщині перед вели так зване товариство вшанування пам'яті жертв злочинів українських націоналістів, лідером місцевих українофобів став Станіслав Жулкевич.

Як кажуть і пішло, і поїхало. Зрозуміло, що подальші офіційні відповіді, які отримував пан Дмитро Богуш, були однозначно негативні.

Воєводський консерватор пам'яток мотивував свою негативну позицію тим, що “проект має монументальну форму, що не відповідає пам'ятковому оточенню”. А воєводський комітет охорони пам'яті боротьби і мучеництва в особі тодішнього воєводи Зигмунта Цюпінського вважав, що “проект містить вирішення головного фасаду з бетону, що не відповідає естетичними

вимогам як щодо постаменту пам'ятника, так і дерево-стану на його тлі". Яка турбота, щоб, бува, в майбутньому пам'ятник не виглядав понад навколишні хащі і не лякав, мабуть, лісової дичини, бо в радіусі двох кілометрів навколо нема жодної оселі.

У листі комітету охорони пам'яті боротьби і мучеництва, заслуговує на особливу увагу ще одне речення: "Комітет вважає, що українцям, полеглим в боротьбі з НКВС належить право до гідної могили..." І тут же відмова в встановленні надгробка, який би реалізував це право. "Трудно знайти більш рафіновану форму цинізму", - так оцінив позицію комітету пан Богущ.

На вимоги районної управи з Любачева розібрати недовершений надмогильний пам'ятник пан Дмитро відповів, що "... жодна сила не змусить мене розібрати пам'ятник. Розбір може наступити лише, якщо на Волині будуть розібрані пам'ятники на могилах полеглих там вояків АК". А буквально кілька днів тому в листі керівної районної управи в Любачеві підтвердив причини відмови розібрати надгробок: "Наказу цього не можу виконати з релігійних і моральних мотивів. Вважаю, що він не має також правової підстави. Я є особою, що здійснювала поховання полеглих в боротьбі з НКВС вояків УПА. Вважаю своїм моральним, християнським і національним обов'язком вшанувати це місце встановленням їм гідного надгробка, так як право до надгробка мають всі інші померлі та полегли на території Польщі. Відмовляється у ньому виключно полеглим українцям. З цією метою створюються штучні адміністративні бар'єри, а навіть, як в моєму випадку, порушується карма справа".

На теренах сучасної Південно-Східної Польщі опинилися сотні колишніх цвинтарів, могил українських повстанців. Деякі з цих цвинтарів стерті з лиця землі бульдозерами, інші, кажучи офіційно, не чинні, а реально – сплюндровані, заросли хащами, негласно перетворилися у сільські сміттєзвалища. Як на мене, наголошує в своїй статті Голова Товариства Надсяння Володимир Середа, ставлення до могил померлих, замучених, вбитих на полі бою, стан цвинтарів – то свідчення про рівень морального і політичного здоров'я суспільства.

Отож судовий процес у Любачеві – це не рядова судова справа громадянина Дмитра Богуша. Це дуже небезпечний прецедент, інспірований силами, які не хочуть, нормального українсько-польського співжиття на нашому багатотраждальному пограниччі, а в кінцевому підсумку, не хочуть добра ні польському, ні українському народам.”

(За Вільну Україну. №18, 10.ІІ.1996 р).

В подальшому перемиський кореспондент газети “Наше Слово” Богдан Гук статтею “Між національною демократією та національною пам’яттю” розповідає про розпочатий судовий процес над організатором побудови пам’ятника на могилі воїнам УПА в Монастирі, Дмитром Богушем: ”Тричі відбувалося засідання Районного суду в Любачеві, щоб розглянути справедливність позову Районного любачівського уряду проти Дмитра Богуша за його не узгоджений з будівельним законодавством почин: будову пам’ятника на могилі 62 стрільців УПА, які полягли в селі Монастир в бою проти НКВД на початку березня 1945 року. Розгляд

судової справи щодо цього позову закрито 13 березня”.

На початку 90-х років нам здавалося, що нарешті можна буде просто піти й поставити надгробок чи пам’ятник на тому місці, де лежать убиті люди, партизани УПА. Нині можна сказати, що такі пам’ятники є в Люблинці, Кальникові, Верхраті, Грушовичах, може й Пикуличах. Правда, Дмитра Богуша в Любачеві не засуджено, проте, вважаю, що засуджено або бодай хотіли деякі засудити нашу національно-визвольну історію.

У 1994 році Спілка українців-політв’язнів сталінського періоду відновила могилу повстанців УПА, що полягли 2 березня 1945 року в Мриглодах і Грушці. Виконати цей задум вирішив Дмитро Богуш, єдиний сьогодні свідок похорону з-перед 50 років. Листом від 24 січня 1994 року він звернувся до воєводського реставратора архітектурних пам’яток у Перемишлі з проханням про дозвіл побудувати пам’ятник. Отримав відповідь, що реставратор звернувся щодо цього за опінією до Воєводської Ради Охорони Місць Боротьби й Мучеництва (в якій чільне місце займає, м.і. Станіслав Жулкевич, відомий з антиукраїнських заходів голова Товариства Пам’яті Перемиських Орлят), звідти письмо пішло до Варшави, звідки відповіді не було понад пів року. Зваживши на це, Дмитро Богуш вирішив почати будову, яка була припинена після того, як 16 вересня 1994 року Районний уряд у Любачеві дав відповідний наказ, спертий на статтю 36 будівельного права. Відтак почався обмін листами між кількома установами міст Перемишля та Любачева, який довів до того, що 27 грудня 1995 року з повідомлення Ра-

йонного уряду в Любачеві районна прокуратура сформулювала проти Дмитра Богуша звинувачення щодо порушення цитованої на початку статті будівельного права.

Районний суд у Любачеві перше засідання в цій справі відбув 13 лютого 1996 року. Було воно дуже коротке, тому що не прибув у зал засідань прокурор. Чимале здивування групи перемишлян та гостей зі Львова, що приїхали на суд, викликав як цей факт, так і те що громадським (допоміжним) обвинувачем мав бути Станіслав Жулкевич, як представник Воєводської Ради Охорони Місць Боротьби й Мучеництва в Перемишлі. Як удалося мені з'ясувати, в такій ролі під час судової розправи може виступати потерпіла внаслідок порушення закону особа або установа. Звичайно, Воєводська Рада претендувати до цього не могла, радше повинна сприяти справі пам'ятника на могилі в Монастирі. Те, що Станіслав Жулкевич міг на розгляді судової справи з'явитися, завдячує наперед районному прокуророві Адамові Фіді, який помістив Воєводську Раду Охорони Пам'яті, Боротьби й Мучеництва у список покривджених, хоч і не додав до цього ніякого пояснення. А відтак суддя, який не мусив та все ж допустив туди Станіслава Жулкевича та Казімежа Вальчака з Окружної комісії досліджень злочинів проти польського народу. Був це елегантний, але непродуманий, як виявилось під час наступних засідань, жест.

Друга розправа відбулася 20 лютого, прибули всі: прокурор, обвинувачений, свідки, допоміжні обвинувачі, адвокат, група українців-обсерваторів з Перемишля та Ярослава. Уже на початку засідання суддя заборонив журналістам (між іншим, чотирьом з газети

“За Вільну Україну” зі Львова) записувати хід розправи на відеокамери й магнітофони, посилаючись на статтю 317 кримінального кодексу. До речі, це був єдиний неелегантний жест судді, тому, що дана стаття не допускає до запису розправи лише тоді, коли суперечить цьому суспільний інтерес. А вже група очевидців доказувала, що суспільство досить зацікавлене справою.

Суд заслухав понад 10 свідків. Питання, крім судді, оборони звинуваченого Дмитра Богуша й прокурора могли ставити також громадські обвинувачувачі, які зосередилися на тому, щоб довести, що будівля в Монастирі має вигляд Тризуба та взагалі звести справу на політичну платформу в контексті УПА - поляки. Їхні зусилля закінчилися невдачею, тому що суддя тримався лише статті 90 будівельного права, не дозволяючи на розширення інтерпретації злочину, причому неодноразово поставив Станіслава Жулкевича в жалюгідно смішне становище.

Оскільки під час слухання свідків встановлено, що Районний уряд в Любачеві покарав Дмитра Богуша штрафом, засідання перенесено на 13 березня з метою знайти і представити судові відповідний документ.

Для кожного хоч трохи зорієнтованого в судочинстві був цей знак, що справа Дмитра Богуша може мати щасливий кінець.

Таке ж відчуття мусили мати й панове Жулкевич та Вальчак. Тож на початку розправи – 13 березня – звернулися вони з пропозицією підтягнути її іншу статтю, наприклад, 270 кримінального кодексу: про знеславлювання честі польського народу. Гадаю, якраз у зв’язку з цією статтею ці панове мали бажання доказати, що пам’ятник в Мриглодах мав бути Тризубом, хоч не

знати як довели б, що Тризуб ображає гідність польського народу. Суд їхню пропозицію відхилив... (Богдан Гук. “Між національною демократією та національною пам’яттю”).

Наступною по висвітленню цієї проблеми, є стаття Богдана Галицького “Суд у Любачеві: пошукують...прокурора” поміщена на шпальтах газети “За Вільну Україну” в якій наголошується, що: ”Минулого вівторка у місті Любачеві, що по той бік кордону України з Польщею, до зали районного суду зібралися українці як з етнічних, так і матірних земель. Мали судити 72-річного учасника національно-визвольних змагань у Надсянні Дмитра Богуша...

“Вина” пана Богуша полягає в тому, що він вирішив спорудити пам’ятник на місці загибелі 62 українських повстанців в бою із загоном енкаведистів. Чим порушив, як вдалося зрозуміти, певні статті польського будівельного права. Причому притягнули пана Богуша до суду у той момент, коли він половину робіт уже виконав.

Обвинувачем у справі виступає перемиський прокурор. Яким же ж було здивування присутніх у залі судових засідань, коли суддя оголосив про перенесення слухання справи у зв’язку з...непоявою прокурора! Нічого нікому не пояснюючи (чому прокурор не з’явився, чи попередив він про це суд листовно, чи, може зателефонував), головуючий просто відклав справу на наступний вівторок.

Цілий ряд запитань виникає у справі Богуша. Чи не найважливіші такі: чи справді прокурор не прибув з поважних причин? Чому, виявивши звинувачення при подачі звинувачення, він так раптово “охолов”, коли

призначили слухання по суті? Чи дійсно полякам належить на порушенні саме будівельного законодавства (зважаючи на присутність у залі лідера тамтешніх українофобів Станіслава Жулкевича?) Чи щирими, нарешті, є заяви офіційних польських чиновників про те, що треба дивитися вперед на фоні відкриття меморіальних дощок антиукраїнського спрямування?

Як би там не було, але наступного вівторка група українців зі Львова має намір знову відвідати Любачівський районний суд. Сподіватимемось, що цього разу перемиський прокурор буде при доброму здоров'ї і в повній бойовій готовності. (За Вільну Україну №21, 17.ІІ.1996 р.)

В цей же час українська громадськість в Польщі намагається розповісти громадськості про справедливу боротьбу УПА на Закерзонні. А.Ожеховський в статті "Бій УПА з ВП в Заставнях та його наслідки" розповідаючи про всі події тих часів наголошує повагу до хороброї боротьби воїнів УПА в Монастирі, подаючи в статті фото - висипана пластунами в 1993 р. могила вояків УПА в Монастирі, що впали в бою з НКВС 2 березня 1945 року. (Анджей Ожеховський. Бій УПА з ВП в Заставнях та його наслідки. Наше Слово. № 7. Варшава 18.ІІ.1996 р., с. 3. Продовження. Наше Слово. № 8. Варшава 25.ІІ.1996 р., с. 3.)

В подальшому Йосиф Пазяк в статті "Пікет біля консульату", яку він розмістив 20.ІІ.1996 року в газеті "За Вільну Україну", наголошує: "Вчора у Львові біля Генерального консульства Республіки Польща відбулася маніфестація, організована представниками громадсько-політичних організацій краю з приводу судового процесу, який проходив у м. Любачеві. Як пові-

домлялось, польська влада притягнула до суду 72-річного учасника національно-визвольних змагань у Надсянні Дмитра Богуша за те, що він вирішив спорудити пам'ятник на місці загибелі 62 українських повстанців в бою з енкаведистами.

Маніфестанти нагадали офіційним польським представникам, що на Львівщині влада не чинить жодних перешкод для вшанування історичної пам'яті польського народу, навіть іде назустріч. У Львові на Личаківському та Янівському цвинтарях встановлено величезні меморіали польським жовнірам і нікому не приходить на думку когось за це судити. До чогось подібного могла додуматись лише колишня більшовицька влада.

Представникові Генконсульства було вручено письмовий проект з приводу ганебного суду у Любачеві. (За Вільну Україну №22, 20.ІІ.1996 р.)

Наступна стаття Богдана Галицького "Прокурор знайшовся. Пану Богушу ніщо не загрожує. Доля пам'ятника залишається нез'ясованою...", яку він помістив 22.ІІ.1996 р. в газеті "За Вільну Україну" в якій наголошувалось: "Позавчора в Любачівському районному суді відбулося перше судове слухання у справі 72-річного мешканця Перемишля Дмитра Богуша, який вирішив спорудити пам'ятник на місці загибелі 62 вояків УПА, що полягли в бою з енкаведистами. Цього разу прокурор знайшовся (ним виявився уже немолода, але ще приваблива пані... Отже, під час 4,5-годинного слухання вдалося з'ясувати таке. Дмитро Богуш з самого початку звернувся до польської влади за дозволом на спорудження пам'ятника. Однак справа не вирішувалася протягом довгого часу і дійшла аж до

Варшави. Тим часом пан Дмитро, міркуючи, що дозвіл рано чи пізно буде отримано (адже не задумав він щось крामольне, а лише спорудження надгробка на місці могили, де вже до того був піщаний насип, обкладений камінням і металевий хрест з табличкою), розпочав будівництво. Властиво він лише заплатив гроші, а роботи виконував польський муляр, підробляючи собі і родині на життя. Коли приблизно половина справи була зроблена, почалися перевірки, і офіційні польські чиновники заборонили дальшу працю. Лояльний Богуш підкорився – роботи було припинено.

Цікаво, що суд дуже детально намагався з'ясувати: що саме задумав побудувати пан Богуш на могилі – стилізований тризуб чи щось інше. Прокурор та громадські обвинувачі наполягали на варіанті тризуба, пан Дмитро назвав запроектовану споруду “трираменником”, котрий комусь може нагадувати тризуб, а комусь – навіть орла чи іншу птицю з розчепіреними крилами. Відверто кажучи, не зовсім зрозуміло – чому цьому нюансові суд у Любачеві надав такого великого значення. Адже українським журналістам суддя заборонив використовувати під час слухання відео- та аудіоапаратуру і фотоапарати, під претекстом, аби не надавати розголосу в мас-медіа “цій звичайній справі”, котра лежить виключно у площині будівельного законодавства Польщі. Але навіть коли б це було і не так, то хіба між Україною і Республікою Польща не підписано угоди, відповідний пункт якої дозволяє використання на подібних пам'ятках як релігійної так і національної атрибутики? Тим паче, що на Волині пам'ятники польським жовнірам споруджуються без особливих проблем, а у їх помпезному відкритті бе-

руть участь найвищі місцеві достойники з боку української влади.

Є й інший, м'яко кажучи, негарний момент у справі надгробка. Полякам дуже залежало на тому, як будуть перелічені загиблі на плиті: чи лише вказані прізвища, чи також їхні звання і військовий статус? Знову ж таки були розглянуті підходи до справи пошанування пам'яті вояків та мучеників, що загинули в Україні і в Польщі, бо на добросусідські і зичливі жести українців польський орел усе ще пригліпує з явною погордою.

Разом з цим викликає симпатію любачівський суддя. Представник чи не наймолодшого покоління польських правників, він у багатьох місцях продемонстрував об'єктивістську позицію, чим явно присоромив шовініста-українофоба Станістава Жулкевича, котрий виступав обвинувачем і прискіпувався навіть до дрібниць.

На вимогу адвоката пана Дмитра Богуша, суд має розглянути ще деякі документи, що їх не вдалося вистребувати до попереднього засідання. Може трапитися так, що, оскільки обвинувачуваний уже був покараний за свої дії штрафом, тому повинен бути звільнений від подальшої відповідальності, бо за одне і теж діяння два рази не карають. Такий варіант був би прийнятним як для українців так і для поляків, по крайній мірі для тих із них, які дивляться на українсько-польське добросусідство не через шовіністичні скельця, а з розумінням цивілізованих людей, котрі бачать перспективу.

Важче з пам'ятником. Якщо суд не вважає можливим визнати цю справу нормальним і природним бажанням польського громадянина, християнина і українця

нського патріота Дмитра Богуша гідно вшанувати пам'ять своїх товаришів по зброї, які боролися також і проти ворогів Польщі, то під великим знаком запитання опиниться діло добросусідства і спокою на прикордонні зокрема і українсько-польських взаємовідносин взагалі... Наступне засідання в Любачеві призначено на 13 березня цього року". (За Вільну Україну №23, 22.ІІ.1996 р.)

Подальшу інформацію про "справу" Дмитра Богуша нам подає у №22 за 23.ІІ.1996 р. київська газета "Молодь України". Її спеціальний кореспондент Богдан Кушнір так відображає ці події: "Вдруге у Любачеві районний суд розглядає, на перший погляд, буденну справу. Принаймі такою її хочуть бачити у Польщі. З Перемишля за десятки кілометрів приїжджає старий чолов'яга і звично займає місце поруч зі своїм адвокатом. На трьох невеличких лавах розміщуються представники української громади з навколишніх населених пунктів. Кімната невеличка, тіснувата, навіть лава для особливо небезпечних злочинців, огорожена бар'єром, зайнята тими, хто хоче стати свідками небаченої досі в Польщі кримінальної справи.

Старенький дідусь, якому згідно з офіційними документами, 72 роки – вперше за довгий вік опиняється в незвичній для себе ролі підсудного. Колись його вже хотіли запроторити в концтабори сталінські прислужники. Довелося на три роки помолодшати, аби легше вибратися з кагебістських лабіринтів. І тепер похилого українця Дмитра Богуша судить польський суд. І коли Перемиська прокуратура доведе свою правоту, пана Дмитра можуть на два роки ув'язнити.

Але в нас створилося враження, що ні представник прокуратури, яка на перше засідання не з'явилася, ні суддя Маріуш Косіняк, який старається відсікти політичний накіп від будівельного права, щиро не хочуть бачити в тюрмі 75-річного Дмитра Богуша, дуже мирну і дуже добру людину.

Так сталося, що наймолодшими за віком у судовому засіданні були, мабуть, суддя і прокурор. Вони щиро хочуть зрозуміти українця Дмитра Богуша і його польських громадських обвинувачів з так званих патріотичних (вірніше – антиукраїнських) перемиських організацій. Прокурор займає пасивну позицію, але йому дрімати не дають патріоти-шовіністи на чолі з перемиським україножером Станіславом Жулкевичем. Ці громадські обвинувачі так старалися, що суддя час від часу мусів вгамовувати пристрасні допити.

Що ж такого накоїв колишній економіст з Перемишля, що польські “патріоти” хотіли б запроторити його за ґрати? Трагедія Дмитра Богуша в тому, що він мав нещастя народитися на етнічних українських землях, які Сталін згодом передав Польщі. Рідне село називається Верхрата. Поруч в місцевості Монастир колись стояв василіанський монастир. До 50-х тут діяла старовинна українська дерев'яна церква, збудована 1678 року. Нині тут занедбаний старий цвинтар, де покоївся прах вояків ще Першої світової війни: росіян, австрійців, німців. Розсипався викладений з каміння надгробок над 62-ма вояками Української Повстанської армії, які загинули наприкінці Другої світової війни в бою з енкаведистами.

Спливав час, а до військових поховань ніхто не навідувався. Місцевість тут тиха, навколо на кілька кі-

лометрів – жодної оселі. Кругом ліси. Ще 1993 року пан Богуш захотів відновити надмогильний пам'ятник. Колись він брав участь у перезахороненні вояків УПА, і тепер не міг спокійно дивитися, як западає забута могила. Звернувся пенсіонер чи не в усі організації, від Перемишля до Варшави, які б могли дати дозвіл на реставраційні роботи. Надіслав навіть проект надмогильного пам'ятника чи надгробка. Чекав понад півроку відповіді, але не дочекався.

Листи стали масово надходити, коли почались будівельні роботи. Воєвода написав, що воякам УПА належить гідний пам'ятник спорудити, але запропонований варіант не підходить. Аналогічні відповіді надійшли з інших інстанцій. Ми не станемо вникати в тонкощі польського будівельного права, за порушення якого Перемиська прокуратура зараз притягає Дмитра Богуша до кримінальної відповідальності. Але факт залишається фактом: за спробу відновити військове поховання українських вояків у Любачеві судять Дмитра Богуша.

Суддя Маріуш Косиняк приймає ухвалу – заборонити українським журналістам (польських не було жодного) знімати й користуватися в залі засідання диктофоном. У зв'язку з тим, що це стосується порушення першої статті будівельного права, не варто мас-медіями збурювати громадську думку.

Насправді ми в суді бачили зовсім іншу картину. Найдовше підсудного допитували, чи мав бути на пам'ятнику тризуб – чи не мав. Допитувався пан Жулкевіч, „найбільший у Перемишлі поляк” У тому Перемишлі, де постійно на стінах чорною фарбою пишуть: українці, геть звідси; де постійні проблеми з українсь-

кою церквою. Для остаточного реваншу ще не вистарчало політичного судового процесу над українцем? Польські власті зробили все, щоб свідомо штовхнути Дмитра Богуша на порушення будівельного права. Територія Монастиря віднесена до національного парку. І потрібно мати позитивну опінію-думку воєводського консерватора пам'яток. І також комітету охорони місць боротьби та мучеництва. Цей комітет номінально очолює воєвода, а керує той же пан Жулкевіч. Крім того, треба було дістати дозвіл аж від чотирьох різних комітетів, навіть від надлісництва, після чого дозвіл видає районна управа в Любачеві. Із самого початку спроба відновити поховання була приречена на провал.

І найбільшим злочином Дмитра Богуша було намагання на могилі встановити, крім хреста, “трираменник”, який нагадував тризуб. За це йому в суді перепало найбільше. Але між урядами Польщі і України діє угода про використання в надгробках, пам'ятниках національних та релігійних символів. Тризуб визнаний офіційно гербом України. У Польщі очевидно, цього ще не знають?

„Як на нас, то ця справа має виразне, неприховане політичне підґрунтя, - вважає Володимир Середа, голова львівського суспільно-культурного товариства “Надсяння”, який приїхав на судовий процес у Любачів. – На теренах сучасної південно-східної Польщі є дуже багато, буквально сотні місць поховань вояків УПА, а також жертв антиукраїнського терору 1944-1947 років. Я особисто оцінюю справу Дмитра Богуша, як дуже небезпечний прецедент. Якщо вона завершиться так, як розраховують антиукраїнські сили,

представлені на судовому процесі допоміжними оскаржувачами, як пан Станіслав Жулкевіч і його колеги, то це був би перший судовий процес на прикордонних етнічних українських теренах з яскраво вираженим українським підґрунтям. Мета їх проста: цим судовим процесом задемонструвати, що спроби вшанувати пам'ять полеглих безуспішні, з тим треба примиритися. Пройдуть десятиліття і місця ті будуть забуті, зникнуть будь-які сліди історичної пам'яті. Тут два аспекти: внутрішній – зліквідувати сліди української присутності на цих теренах, і зовнішній – тут є певні інспірації третіх сил, які маніпулюють отими людьми, зараженими антиукраїнськими настроями шовінізму, і саме в той момент, коли намічається певне пом'якшення наших стосунків”.

Суд відклали до 13 березня. З'ясувалося, що підсудного вже за цей “злочин” карали штрафом. Тільки Перемиська прокуратура забула чи навмисне не захотіла прилучати документи до справи.

Нам залишається ще раз подивуватися мужності й твердості переконань 75-річного українця з Перемишля Дмитра Богуша, який на запитання судді, чи визнаєте себе винним, відповів:” Так я відновлював цей нагробок, але винним себе не визнаю. Жодна сила в світі не змусить мене розібрати те, що ми встигли зробити. Нехай вони спочатку розберуть свої пам'ятники на Волині”.

Тим часом у польській пресі дедалі частіше з'являється новий термін – війна пам'ятників. Невже й мертвих будемо з могил піднімати?!

В подальшій своїй статті Богдан Галицький в газеті “За Вільну Україну” від 12.III.1996р. в статті “Суди-

лище не пройде” наголошує:” Завтра в містечку Любачів (Республіка Польща) розпочнеться третє і, мабуть, останнє судове засідання у справі Дмитра Богуша та його пам’ятника на могилі 62 вояків УПА, котрі загинули в бою НКВД. Кореспондент Богдан Галицький наголошує, що газета “За Вільну Україну” неодноразово повідомляла і про сам суд, і про пов’язані з ним перипетії. За час, що минув, Дмитро Богуш відвідав Львів, де мав зустрічі з громадою і, здається, ще більше утвердився в думці, що робить добру справу, від якої не відступить. Сам суд набув розголосу, про нього заговорили не лише у Львові і Перемишлі, але й у Варшаві та Києві, причому не тільки рядові громадяни – читачі та слухачі, а також дипломати обох країн.

Очевидно, що вирішальне слово належить польській Феміді, яку в даному випадку представляє молодий суддя, але вже зараз стає зрозумілим – групці шовіністів – з-над Сяну не вдалося здійснити судилище над українським патріотом Дмитром Богушем, “вина” котрого полягає виключно у прагненні вшанувати похристиянськи пам’ять своїх побратимів.(За Вільну Україну №31,12.III.1996р.)

Слід наголосити, що питанню побудови пам’ятника в Монастирі і судовому процесу над Дмитром Богушем присвячувала свої шпальти і польська преса. Так кореспондент газети “ Zycie Przemyskie” Вієслав Век від 13 березня 1996р. в статті ”Пам’ятники незгоди”, так висвітлює ці події:

Переклад: ”Пам’ятники незгоди”.

Перед районним судом в Любачеві розпочалось судове слухання проти Дмитра Богуша з Перемишля з подання перемиської районної прокуратури. Підсуд-

ного звинувачують в побудові декілька метрового висоти пам'ятника без дозволу влади на площі Монастирській в Монастирі. Відносини між українцями і поляками, які проживають на південно-східних околицях Польщі не є вільні від взаємного недовір'я і глибокої взаємоповаги.”

Історики з кожної сторони є готові подати суспільству багато аргументів на утримання в собі запеклої ненависті. В такому світобаченні губиться згідне співжиття двох народів, яке споріднюється ще близькістю релігійних обрядів. Від конфліктів, це вже історична дійсність - користує завжди хтось третій. Колорит міжнародної співпраці на Прикордонні надавав і до нині надає цим сторонам неповторного характеру і вроди, якої даремно шукати де в іншому місці. В наших часах на неповторність має важіль торговельний. Може бути головною туристичною зацікавленням регіону, під умовою, що ці можливості не перекреслять екстремістські середовища польські і українські.

На жаль всякі крайності легше пробиваються на перші шпальти газет і телевізійних новин, ніж приклади взаємного толерантного життя. Трагічні випадки останньої війни і літ післявоєнних зробили глибокі рани в свідомості обох народів. Сумнозвісна ”акція Вісла”, яка зустріла всю без винятку людність українську, без огляду на поодинокі симпатії політичні - чекає ретельного дослідження через істориків і політиків обох сторін..

До руїн монастиря Василян в Монастирі дійти можна кам'яною лісовою стежкою. На висоті посеред дерев і кущів вихиляється солідний фундамент з міцного бруснівського каменю та уцілілі фрагменти за-

лишків з побудови монастиря. Свавільний ліс через ціле десятиліття обнімав цю запущену і знищену людьми будівлю. Півстоліття тому оточено в тих сторонах один з відділів УПА. З оточення не вийшов ніхто живий. Через півстоліття ліс загоїв давні рани і заріс на могилах, а на давньому просторому подвір'ї лиш є могили тих, які вмерли смертю наглою, старі гроби з Першої світової війни, де спочивають австрійські і російські солдати, а також могила загиблих воїнів УПА. Тишу цього лісового некрополю поклопотали знову суперечки живучих, які принесли тут ще раз давні образи. Таке саме, яке скоріше закінчилось могилою. На доручення Дмитра Богуша розпочато побудову високого на п'ять метрів обеліску у формі тризуба. Він був свідком пам'яті полеглих членів відділу УПА. Монумент був побудований без жодного дозволу влади і від початку вважано його за провокацію. Районна прокуратура в Перемишлі після заключення Любачівської прокуратури розпочала в цій справі розслідування з метою з'ясувати причину побудови і направила звинувачення до районного суду в Любачеві, у якому оскаржується про доручення побудови Дмитрові Богушу. Засуджений прийшов на перше судове засідання в товаристві кільканадцяти осіб, які намагалися реєструвати перебіг суду за допомогою відеокамер і магнітофонів. Суддя не дав на це згоди. Дмитро Богуш старався представити свою ініціативу, як охоту відзначення пам'яті полеглих воїнів-українців через вибудування пам'ятника на могилі в Монастирі, а не якісь політичні амбіції. Однак планований розмір і застосування символіки заперечував твердження Д.Богуша. На цьому судовому засіданні був свідок - представник

воєводського Комітету Охорони Місць Боротьби і Сучеництва Станіслав Жолкевич, який дав довідку, що пам'ятник поставлений не на гробах полеглих, а щоб був краще бачений з усіх сторін. Між підсудним Дмитром Богушом дійшло до гострих дискусій в коридорі Любачівського суду. Керівник нагляду за будівництвом Любачівського районного уряду, Роман Зьомик говорив перед судом, як свідок - не був добре зорієнтований в параметрах будованого Дмитром Богушем пам'ятника, його осудження опиралося лиш на порушенні "Права Будівельного" і побудову пам'ятника без дозволу.

Наступне засідання суду в цій справі заплановане на 13 березня.

(*Pomniki niezgody. Życie Przemyskie. 13 marca 1996r.*)

Наступною, про побудову пам'ятника подала газета польської еміграції в Нью-Йорку "Nowy Dziennik" від 17 квітня 1996р. статтею "Нові пам'ятники в Перемишлі" в якій наголошувала, що в " В Перемишлі поставили два нові пам'ятники. Жертв українських націоналістів та польського вояка - оголосив Пресовий Річник перемиського воєводи Даріюш Іванечко. Постанову таку підняла президія воєводського комітету Охорони Боротьби і Мучеництва. В Перемишлі в цьому році буде опрацьована документація пам'ятників, на що передбачено вже відповідні кошти. Комітет виступить ще з проханням до громад у справі упам'ятнення замордованих від рук поляків, від рук ОУН в різних місцевостях Перемиського воєводства. Пам'ятник польського воїна знесений буде в Перемишлі в місці, де тепер стоїть пустий постамент з якого в 1990 р. знято постать генерала Кароля Сверчевського. В цьому році

буде також виданий путівник по місцях пам'яті народу в Перемишлі.

(Nowy Dziennik (NewYork) 17 kwetnnia 1996r.)

В цей же час проблема побудови пам'ятника загиблим воїнам УПА і суд над Дмитром Богушем привернула увагу редакції української діаспори в Нью-Йорку „Новий Шлях”, яка 20 травня 1996р. в статті “Покарання за побудову пам'ятника на могилах” так розповідає про ці події: ”Польський районний суд в Любачеві судив 13 лютого 1996р. українця Дмитра Богуша за те, що він в селі Монастир Перемиського воєводства поставив пам'ятник воїнам УПА, які загинули на початку 1945 року в бою з відділом НКВД. Пише про те газета “Наше Слово” 7 березня 1996 р. Судовий процес тривав до 13 березня. Громадськими обвинувачувачами виступили знані перемиські україножери Станіслав Жулкевіч і Казімеж Вальчак. Суд не виніс покарання тому, що за побудову пам'ятника Дмитро Богуш був уже до того покараний штрафом. (Новий Шлях. Тижневик США, 18.V.1996р.)

В цей же час в ході судів над Дмитром Богушем перемиський кореспондент газети “Наше Слово” Богдан Гук в рубриці свідчення, статтею “Вояки УПА родом з наших міст і сіл”, намагався встановити дані про вояків УПА та членів підпілля, які брали участь в бойових діях УПА на Закерзонні в 1944-1947 роках. В середині статті він помістив фото братської могили воїнів УПА в Монастирі, яку означив, як: ”Могила невідомих вояків УПА на цвинтарі в Монастирі (присілок Верхрати)”. Побіч з могилою вояків УПА, які згинули в бою у Мриглодах, хто лежить у цій маловідомій могилі?

(Богдан Гук . “Вояки УПА родом з наших міст і сіл”. “Наше Слово” № 39. Варшава 28 вересня 1997, с. 3.)

Як бачимо, згідно свідчень преси, побудова пам'ятника в Монастирі і суд над Дмитром Богушем стала справою міжнародною. Попробувала з'ясувати це питання кореспондент варшавської газети “Rzeczpospolita” Данута Фрей, яка в статті ”Forma upamiętnienia UPA”. Наголошує:

Головний Адміністративний Суд має розглянути, питання знесення пам'ятника на монастирській площі в Монастирі, який поставлений нелегально для вшанування Української Повстанчої Армії (УПА) чи нагробок для полеглих членів, на котрих не було потрібного дозволу. Спір є фрагментом ширшого конфлікту історичного і політичного, який вперше попав на судове засідання.

Скаргу подав Дмитро Богуш з Перемишля, діяч Спілки українців - в'язнів політичних. Він на монастирській площі монастиря отців Василіан в Монастирі, воєводство Черемиське, розпочав в 1994 році зведення монументального об'єкту, пам'ятника, який увінчує тризуб (теперішній державний герб України і є історичним знаком УПА). Скоріше був одним з ініціаторів подібної побудови у Верхраті. Постали такі пам'ятники в Кальникові, Старих і Нових Люблінцях, Малковичах, Бірчі, Грушовичах і інших. Найсильніші протести в зв'язку з формою і змістом їх напису вміщених на них - звеличаючих УПА, зробив цей останній поставлений, як і всі інші без дозволу, пам'ятник.

Слідство розпочате в 1995 р. скаргу районного прокурора в Перемишлі на рішення Товариства погіб-

лих українських націоналістів, закінчилось частковим закриттям. Прокурор затвердив, що хоча порушено закон про побудову, однак не порушено законів у поверненню згідно з правом, що стоїть на дорозі адміністративній.

Слідство також охопило Дмитра Богуша. Акт звинувачення потрапив до суду, який закінчив справу. Залишилася в силі покарання постанова розібрання пам'ятника в Монастирі, видана в 1995 році через районний уряд в Любачеві, а розпочата праця була затримана.

Постанову утверджено по недотриманні законів. Які-небудь інвестиції на охороняємім місці монастирським вимагали згоду воєводського консерватора пам'яток, а на пам'ятник потрібно було позитивного дозволу воєводського комітету Ради Охорони Пам'яті Боротьби і Мучеництва. Дмитро Богуш розпочав побудову без цього, пізніше ці обидві інституції зарахували за негативне, закинули, що упам'ятнення носить виразні риси пам'ятника і стоїть на місці, де немає захоронених. Монументальна бетонова брила не відповідала лісовому оточенню, напис не мав характеру релігійного.

Дмитро Богуш твердить, що не є це жадний пам'ятник, лиш надгробок над могилою 62 воїнів УПА, полеглих в 1945 році в бою з відділами НКВС і поховані на монастирській площі, а на надгробки не потрібно жодних дозволів і мають вони різну форму, тому що це могила воїнів, тут вміщено їх символ, під яким вони боролись, це знак тризуба. Дотеперішні перешкоди і видані постанови мали характер політичний. Керівник районного уряду в Любачеві, отримав

також листа з 74 підписами, які протестували проти розібрання пам'ятника. Перемиський воєвода та головний інспектор нагляду за побудовою, відмовили, бо не було нових фактів, які би давали можливість Дмитрові Богушові побудувати пам'ятник. Дмитро Богуш оскаржив цю постанову до Головного Адміністративного Суду. Тим часом в минулому році повсталася спільна комісія Ради Охорони Пам'яток і Мучеництва та Об'єднання Українців у Польщі, яка поставила собі за ціль узгоднення пам'ятників на могилах воїнів УПА, що мали попередньо порушення прав, а тепер відпрацювати форми пам'ятників на майбутнє. Порозуміння це не обнімало могил УПА, а лиш гроби замордованих цивільних людей. Узгоднено, що з огляду гуманітарного і уваги на вимоги, які виходять з угоди польсько-української не можна відновляти поховань членів УПА.

Упам'ятнення повинні бути зв'язані з негативним відношенням до поляків чи місцевих людей, що може бути на написах. Рада і головне правління Спільки українців виразили надію, що під час праці комісії вдасться їм знайти вирішення питання пам'ятників. В головній управі ради довідалися ми, що комісія збирається через якийсь час, щоб вирішити спільні справи. В справі упам'ятнення воїнів УПА в Монастирі комісія засідала 3.VI.1998 р. В протоколі пересланому районному уряду в Любачеві встановлено, що новий проект упам'ятнення воїнів УПА за згодою Ради Охорони Боротьби і Мучеництва, а також головної управи Об'єднання Українців у Польщі буде доставлено перемиському воєводі узгоднених проектів.

Такі вступні проекти одержали і виразили згоду "Rz" Станіслав Ружицький з районного уряду в Любачеві. По узгодженнях проектів, воєвода передасть їх до Ради Об'єднання Українців у Польщі до подальшої реалізації. Узгіднено також зміст напису на пам'ятниках. Не відомо лиш, чи буде побудований чи знесений теперішній пам'ятник. Новий проект є інший. Дмитро Богуш, однак, скарги не забрав. Після відложення справи по причинах процедурних, судове засідання має бути продовжене, однак час його ще не визначено...

(Rzeczpospolita, 6.VIII.1998. "Forma upamiętnienia UPA".)

В цей же час Дмитро Богуш пояснював свою позицію по питаннях пам'ятників під час Свята покрови в День армії у Грушовичах. Перемишляни приїхали сюди автобусом, другим приїхали львів'яни. Опісля відправлення панахиди від імені Спільки політв'язнів – ветеранів УПА узяв слово Д.Богуш з Перемишля, наголошує кореспондент газети "Наше Слово": "З поміж героїчних сторінок нашого недалекого минулого на перше місце нині вибивається коротке слово УПА, тобто один з найгероїчніших подвигів в обороні свободи людини й народу, які знає історія людства. Коли говоримо про культ героїв і могил, стоїть перед очима зрошена кров'ю найкращих синів і дочок українська земля. І саме з неї черпаємо нашу свідомість. Ця „Кривава Багрянниця” засіяна могилами героїв, на яких у нас і хреста забороняють поставити, однак вона споконвіку була, є і буде нашою. Тут жили наші предки, на ній живуть також їхні нащадки. Хай буде вічна слава тим,

що тут і по всіх усядах склали голови за гідне майбутнє українського народу” наголосило “Наше Слово”...

(Свято Покрови й День армії у Грушовичах. Наше Слово, №46, 15 листопада 1998р.,с.3.)

В розпалі пресового огляду по проблемі побудови пам’ятника на могилі загиблим воїнам УПА в Монастирі з поясненням стану проблеми виступив на шпальтах київської газети “Шлях Перемоги”, від 18.VIII.1999 р. сам обвинувачений Дмитро Богуш зі статтею “Захистимо прах вояків. Правда про “рівноправність” української меншини в Польщі, або що діється з повстанською могилою в Монастирі” в якій наголошує: ”Давно вже у пресі Перемишльщини та деяких часописах Польщі не згадується про повстанську могилу в Монастирі, за котру чотири роки тому судили Дмитра Богуша з Перемишля. Щоб краще зрозуміти слово “монастир”, слід згадати історію цієї місцевості.

Отож, біля джерел річки Рати, притоки Бугу, колись постало село Верхрата, що означало верхів’я Рати. Навкруг розрослося аж 13 невеликих присілків. Один із них мав назву Монастир. На схилі невисокої гори присілка, наче ластів’ячі гнізда, причепилися 54 селянських господарства. Була тут своя читальня “Просвіти”, філія кооперативи й однокласова школа. На дещо вищій протилежній гірці стояв монастир отців Василіан, збудований 1678 року. Від нього й назва присілка Монастир. 1812 року за наказом австрійського цісаря Василіанський монастир було знесено, а чернече братство переведене в Крехівський монастир, що недалеко від Жовкви. І до нині тут зберігається ікона Верхратської Божої Матері. На місці ж колишнього

Верхратського монастиря залишилися лише старенька дерев'яна церковця, збудована ще в XVII столітті і кілька печер.

2 березня 1945 року тут, на монастирських полях, бойовий відділ УПА зіткнувся з карателями НКВД. У нерівній битві впало 62 українських хлопці-повстанці. Тіла їхні поховали місцеві українці у братській могилі біля старої церкви в присілку Монастир.

У 50-х роках, після ганебної акції “Вісла”, за наказом польських властей стареньку церкву розвалили. Могила хлопців-повстанців провалилася, зник із неї березовий хрест. Лиш у 70-х роках українські студенти могилу відновили, згодом встановлено металевий хрест. Як одному із свідків поховання українських повстанців, управа Спілки колишніх політичних в'язнів доручила мені зайнятись організацією побудови пам'ятника на могилі. Ще 1994 року я звернувся з цього питання до перемиського воєводського консерватора пам'яток за дозволом на будівництво монумента, на що отримав негативну відповідь. Ніби ділянка, на якій є могила, належить нині до “Парку народного” – міністерства лісництва.

Звертаючись до багатьох державних інстанцій, дійшов до Варшави, до секретаря національної ради охорони пам'яток і, не отримав жодного разу позитивної відповіді, вирішив на власну відповідальність розпочати будівництво пам'ятника на могилі українських героїв. Місцева польська влада занепокоїлася і наказала мені припинити будівельні роботи. Проти того розпочато слідство, накладено штраф у розмірі 400 тисяч злотих (старої ваги). Суму цю довелося сплатити, однак судова розправа триває. Влада вимагає розібрати

те, що збудовано. За відмову мене ще раз покарали штрафом на 1540 злотих (близько 500 американських доларів), який щомісячно вираховують із моєї пенсії.

П'ять років триває тяганина. В Україні нині відбудовуються польські костели, впорядковуються могили та цвинтарі польських вояків, що йшли колись поневолювати український народ. Польські ж власті на споконвічних українських землях Перемищини щодо українців діють протилежно.

Такою є правда про “рівноправність” української меншини в Польщі. (Шлях Перемоги, №32-33, Київ. 18.VIII.1999 р.)

Судова справа Дмитра Богуша та проблема побудови пам'ятника на могилі воїнів УПА в Монастирі зацікавила українську громадськість в Америці, тому Дмитро Богуш в газеті “Новий Шлях”, тижневику, який видається українською мовою в Нью-Йорку в США, від 29.IX.1999р подав велику статтю під заголовком “Правда про становище українців в Польщі! Що діється з повстанською могилою в Монастирі”, в якій редакція наголошує:

„За пам'ятник на могилі воїнів УПА в Монастирі Любачівського повіту, Польща, через 5 років судила Дмитра Богуша з Перемишля.

Щоб краще зрозуміти цю болісну проблему українців у Польщі у збереженні залишків українських історичних пам'яток, в тому сакральних, цвинтарів, могил своїх рідних, які трагічно погинули, могил воїнів УПА тощо, друкуємо матеріал, автором якого є один із тих, якого польські суди судять і карають тільки за те, що посмів поставити хрест на могилі та написати, ту спочив в тій потом і кров'ю зрошеній українській землі.

Біля джерел ріки Рата, яка вливається до ріки Буг, постало село, яке взяло назву від цієї ріки і названо його Верхрата (верх - початок ріки Рата). Крім центру, до села приналежних ще було 13 присілків. Один з тих присілків названо Монастир. На схилі невисокої гори причепилися неначе ластівчине гніздо 54 селянських хати. Була там також читальня “Просвіти”, Філія кооперативи та однокласова школа. На захід від селянських хат була друга гора, дещо вища від першої. На ній з 1678 р. збудовано монастир оо. Василян. У 1813 р. монастир цей за наказом австрійського цісаря був знесений, а ченці перенеслися до Крехова, в Жовківський район. В цьому монастирі в Крехові зберігається до нині образ Верхратської Божої матері. До наших днів на місці монастиря залишилося кілька монаших печер і могили і дерев’яна церковця, яку знищили у 1959 році.

2 березня 1945 року відділ УПА вів нерівний бій з військами НКВД у Мриглодах і в Грушці, також присілках Верхрати, віддалених 3-4 км. Від Монастиря. В цьому бою загинуло 62-ох повстанців. Спочатку їх поховано на полі, там де впали. Два місяці пізніше за наказом командира „Залізняка” полегли повстанці були перепоховані до спільної могили біля церкви в Монастирі.

Я як один з тих, що брали участь у перепохованні, залишився при житті. По акції „Вісла” польські варвари стару, але ще в доброму стані церковцю, розібрали в 50-х роках. На могилі був поставлений березовий хрест, котрий з бігом часу повалився. По виході з тюрми, коли я вперше відвідав цю могилу, на цьому міс-

ці, де поховано повстанців, була лише яма, так запалася земля.

У 70-их роках молоді студенти відновили могилу, на яму вдруге насипали піску і поставили вдруге березовий хрест.. Десять років пізніше один чоловік поставив на могилі металевий хрест, який стоїть донині.

Будучи самотнім свідком перепоховання, задля того, щоб дощі не розмили піскової могили, порушив я цю тему на засіданні управи Спілки українських політв'язнів сталінського періоду у Польщі. Управа Спілки поручила мені зайнятися цією могилою і побудувати відповідний пам'ятник.

Площу, де стояла церква колишнього монастиря оо. Василіян, влучено до лісу, і у 1993р. визнано цю територію „Парком народовим”, який підлягає воєводському консерватору пам'яток культури. 25 січня 1994 р. від імені Спілки українських політв'язнів звернувся я до воєводського консерватора у Перемишлі про згоду поставити на цій могилі пам'ятник. По довгих перипетіях моє звернення відіслали до Варшави, до генерального секретаря Ради охорони пам'яток боротьби і мучеництва Анджея Пшевозніка. Від січня до 1 липня 1994р. не було жодного рішення - дозволити чи забронити. І я рішив розпочати будову надмогильного пам'ятника. Вести роботу було дуже важко, бо матеріал і воду треба було довозити трактором з двоколівною. Працю при будові було зупинено 18.VIII.1994 р. урядовцями з Любачева. Прийшли на місце будови, списали протокол, і майстер мусів відійти з роботи. Почалося слідство. Мене покарано карою в розмірі 400 тисяч злотих (старої валюти). Кару цю я заплатив, а відтак заложено ще одну судову розправу за розпочат-

тя будови без дозволу. В Любачеві відбулося 6 судових розправ, а в Перемишлі, вищій судовій інстанції - 2. Суд в Любачеві три рази мене уневиннив, а перемиський прокурор за кожним разом закладав апеляцію. Справа протягувалась 4 і пів року і у кінцевому вирокі написано, “що це невелика провина, справу належить уморити” (занехаяти).

До часу заборони ведено працю при побудові пам'ятника, зроблено вже половину запланованої. По заплаченню кари районна управа в Любачеві наказала мені розібрати те, що зроблено. На письмі я відмовився, мотивуючи відмову тим, що як на Волині будуть розібрані пам'ятники польським жовнірам АК, тоді я розберу в Монастирі. По довшій кореспонденції в цій справі я написав відкликання до суду Варшави. На розглянення цієї справи довелося чекати два роки. Районна управа в Любачеві за мою відмову розібрати пам'ятник покарала мене карою 1540 злотих (коло 500 доларів США), але по трьох днях тодішній перемиський воєвода задержав виконання цієї кари до часу рішення суду у Варшаві.

У листопаді 1998 року вищезгаданий суд розглянув мою справу, на жаль відхилив мої зажалення, а 28.V.1999 р. я одержав наказ до заплачення кари вже не 1540 злотих, а 1627 злотих, які мені будуть побирати, одну четверту, з моєї пенсії. Зроблено це без візвання до заплати, а вона ж (ця кара) була задержана перемиським воєводою у виконанні.

Все вищесказане проминуло, залишилася історія. Мабуть кожного читача поцікавить, як ця справа побудови надмогильного пам'ятника представляється сьогодні.

Нам відомо, що як А.Пшевознік був у Львові, то запевняв львів'ян, що справа могили в Монастирі вже полагоджена. У Бірчі перепоховання закопаних на полі повстанців УПА також. А слід нам знати, що всі звернення про дозвіл на впорядкування могил є керовані до А.Пшевозніка у Варшаву. Він в тих справах є вирішальним і виступає на рівні міністра. А що ця справа мала бути полагоджена, свідчить “Протокол узгоджень”, підписаний ним ще 6 березня 1998 року. А як було далі?

Новий проект на побудову пам'ятника в Монастирі було представлено А.Пшевозникові і все йшло згідно з домовленням з Об'єднанням Українців в Польщі. ОУП мало дістати дозвіл на будову від власника ділянки, яка належить до лісу, а ліс – власність держави. Після звернення ОУП до Надлісництва в Любачеві, надійшла відповідь, що дозвіл має право дати тільки міністр лісництва, а чи до нього ОУП надсилало такого листа, мені не відомо. Ось так через рік не можна добитися дозволу побудови пам'ятника на могилі повстанців УПА в Монастирі, які загинули від більшовиків, а не від поляків.

Справа перепоховання повстанців в Бірчі також спить блаженним сном. Так представляється реалізація узгоднень з паном А.Пшевозником. Не забули лише про кару, яку дали мені за відмову розібрати те, що вже було зроблене, і будуть самі щомісячно побирати з моєї пенсії. Така є правда про рівні права української меншини в сучасній Польщі”.(Новий Шлях. Тижневик США, 29.IX.1999 р.)

В цей час пан Дмитро Богуш через посередництво газети “За Вільну Україну” від 14.IV.2000 р. статтею

“Що діється в Монастирі” довів до громадськості Львівщини істину, згідно з якою, як зробила висновок газета: „За спорудження скромного пам’ятника на могилі воїнів УПА в Монастирі Любачівського району (Польща) Дмитра Богуша з Перемишля судили за те, що посмів поставити хрест на могилі і написати, хто у тій потом і кров’ю зрошеній землі спочиває”.

Як наголошує в своїй статті пан Дмитро Богуш: „... Біля витоків ріки Рати, яка вливається у Буг, постає село, яке взяло назву від цієї ріки – Верхрата (верх – початок ріки Рати). Крім села було ще 13 присілків. Один з них – Монастир. На схилі невисокої гори причепилися, неначе ластівчине гніздо, 54 селянські хати. Була там читальня “Просвіти”, Філія кооперативи та однокласова школа.

2 березня 1945 року відділ УПА вів нерівний бій з військами НКВД в Мриглодах і в Грушці, також присілках Верхрати, віддалених 3-4 км. від Монастиря. В цьому згинуло 62 повстанці. Спочатку їх поховали на полі, там де впали, а через два місяці, за наказом командира “Залізняка”, полегли повстанці були перепоховані до спільної могили біля церкви в Монастирі.

„Я брав участь у перепохованні. На могилі був поставлений березовий хрест, котрий з бігом часу повалився. По виході з тюрми, коли я вперше відвідав цю могилу, на місці, де поховано повстанців, була яма – запалася земля. У 70-их роках студенти відновили і поставили вдруге березовий хрест. Десять років пізніше один чоловік поставив на могилі металевий хрест, який стоїть донині.

Будучи самотнім свідком перепоховання, щоб дощі не розмили піскової могили, порушив це питання

на засіданні управи Співки українських політ'язнів сталінського періоду у Польщі. Управа Співки доручила мені зайнятися цією могилою і побудувати відповідний пам'ятник.

25 січня 1994р. від імені Співки українських політ'язнів звернувся я до воєводського консерватора пам'яток у Перемишлі про згоду поставити на цій могилі пам'ятник. По довгих перипетіях моє звернення відіслали до Варшави, до генерального секретаря Ради охорони пам'яток, боротьби і мучеництва Анджея Пшевозніка. Від січня до 1 серпня 1994р. не було відповіді. І я вирішив розпочати будову надмогильного пам'ятника. Працю було зупинено 18.VIII.1994 р. урядовцями з Любачева. Мене покарано на 400 тис. злотих (старої вартості). Кару цю я заплатив, а відтак розпочато ще одну судову справу за будову пам'ятника без дозволу. В Любачеві відбулося 6 судових засідань, а в Перемишлі, вищій судовій інстанції –2. Суд у Любачеві три рази мене уневиннював, а перемиський прокурор за кожним разом писав апеляцію. Справа тривала 4 і пів року, і в кінцевому вирокі написано, що „що це не велика провина, справу належить припинити”.

Районна управа в Любачеві наказала мені розібрати те, що зроблено. Я відмовився, мотивуючи тим, що як на Волині будуть розібрані пам'ятники польським жовнірам АК, тоді я розберу а Монастирі. По довшій кореспонденції в цій справі я написав відкликання до суду Варшави. На розгляд цієї справи довелося чекати два роки. Районна управа в Любачеві, за мою відмову розібрати пам'ятник, поклала на мене 1540 злотих (біля 500 доларів США), але через три дні тодішній пе-

ремиський воєвода відкликав виконання цієї кари до часу рішення суду у Варшаві.

У листопаді 1998 р. вищезгаданий суд розглядав мою справу, відхилив мою скаргу, а 28.V.1999р. я одержав наказ сплатити не 1540 злотих, а 1627 злотих, які мені будуть забирати (одну четверту) з моєї пенсії. Зроблено це без повідомлення про сплату, а вона ж (ця кара) була відкликана перемиським воєводою.

Все вищесказане – вже історія. А як ця справа виглядає сьогодні? Нам відомо, що коли Генеральний Секретар РОПБіМ А.Пшевознік був у Львові, то запевняв львів'ян: могили в Монастирі - полагоджено. У Бірчі перепоховання закопаних на полі повстанців УПА – також. Але це не так.

Новий проект на побудову в Монастирі було представлено А.Пшевознікові і все йшло згідно домовленням з Об'єднанням Українців у Польщі. ОУП мало дістати дозвіл на будову від власника ділянки, яка належить до лісу, а ліс – власність держави. Після звернення ОУП до Надлісництва в Любачеві надійшла відповідь, що дозвіл має право дати тільки міністр лісництва... Ось так, через рік, не можна добитись дозволу на побудову пам'ятника на могилі повстанців УПА в Монастирі, які загинули від більшовиків, а не від поляків.

Справа перепоховання повстанців у Бірчі також спить блаженним сном. Так представляється реалізація порозумінь з паном А.Пшевозніком. Не забули тільки про кару за відмову розібрати те, що вже було зроблене – щомісячно стягувати з моєї пенсії. Така є правда про рівні права української меншини в сучасній Польщі. (За Вільну Україну. 14.IV.2000 р.)

Підсумовує ситуацію навколо українських пам'ятників в Закерзонні обласна польська газета "Nowiny", яка виходить в Ряшеві, і яка в статті від 19 жовтня 2000 р. „Нелегальний пам'ятник посвячений воїнам УПА в Грушовичах” подала своє світобачення щодо спорудження монументу Слави всім воїнам УПА Закерзоння, який дещо полегшує зробити щодо всієї цієї проблеми наші висновки... (“Nowiny”. 19 października 2000 r. Jacek Borzęcki, Bartosz Bakal: „Muszą Respektować Prawo”).

Висновок

У висновок нашого дослідження наголосимо, що справа в побудові пам'ятника в Монастирі, за яку так довго і настирливо боровся Дмитро Богуш вирішилась позитивно завдяки його невтомній діяльності та допомозі світової української громадськості.

Сьогодні ми не маємо документів які б проливали світло на проблему, яким чином польська влада найшла в свої законах ті положення, які б давали можливість на законних підставах постанову пам'ятника.

В даному дослідженні ми з'ясували, що польська влада створила цілі проекти бюрократичних рішень, по яких відмовляла Дмитру Богушу впродовж семи років в постанові пам'ятника на могилі полеглих у бою з відділами НКВС воїнів УПА, організовуючи над ним залякуючі його і українську громадськість Польщі „судилища”, резонанс яких проходив від Любачева, Перемишля до Варшави та Києва, від Нью-Йорка до Львова, штрафуючи його, пенсіонера, обтяжливими штрафами, перед якими не міг оборонитись, звертаючись у цій справі до президента Польщі Олександра Кваснєвського.

Однак, все ж таки, як бачимо, польській владі, якимось чином, вдалося знайти законні підстави для побудови пам'ятника на братській могилі воїнів УПА, що дає право робити висновки у вірності вибору Дмитром Богушем тактики і методів боротьби за свої національні, релігійні та культурні ідеали як і ідеали християнської моралі та істини, що крізь час вони не померли в нього з поваги до своїх полеглих побратимів, до перезахоронення яких в цій братській могилі він в свій час був безпосередньо причетний.

Так виглядає повстанська могила в Монастирі.
Світлина виконана 2001 р.

На закінчення наголосимо, що торжество історичної справедливості у вирішенні проблеми побудови пам'ятника на могилі воїнів УПА в Верхраті-Монастирі, відбулося внаслідок активної, безкомпромісної, впертої боротьби та аргументованої дискусії з усіма структурами польської влади українця з Перемишля Дмитра Богуша та Об'єднання Українців у Польщі, що заставило польську владу прийняти рішення на користь задоволення національних та культурних потреб та відновлення історичної пам'яті і національної самоідентифікації української громадськості в Польщі...

Документи

2 березня 1947 р. віддали УПА ніз нервний бій з військами НКВД в Мригтодах і в Грушці, також присіліх Верхрати, відділених 3-4 км від Манастиря. В цьому бою загинуло 62-ох повстанців. Спочатку їх поховано на полі, там, де вицли. Два місяці пізніше за наказом командира «Задлянка» полети повстанці були перепоховані до спільної могилы біля церкви в Манастирі.

Я як один з тих, що брали участь в перепохованні, записався при житті. По акції «Вісла» польські варвари стару, але ще в зброму статі церкву розібрали в 50-их роках. На могилі був поставлений березовий хрест, котрий з бігом часу повалився. По виході з тюрми, коли я вперше відвідав цю могилу, на цьому місці, де поховано повстанців, була лише яма, так запахла земля. У 70-их роках молоді студенти відновили могилу, на яму виспалали піску і поставили дарує березовий хрест. Десять років пізніше

я записався, а підкаж можеш ще одну судову розправу за розривання будови без дозволу. В Любачеві відбулося 6 судових розправ, а в Перемислі, який судовий інстанції - 2 Суд в Любачеві три рази мене уневинивля, а перемислькй прокурор за кожним разом закладав апеляцію. Справа протягувалась 4 і шіроку, і у кінцевому вирокі написано, «що це невелика провина, справу належить уморити» (зачекати).

До часу зборони ведено працю при будові пам'ятника, зроблено вже половину запланованої. По запланованню кари районна управа в Любачеві наказала мені розібрати те, що зроблено. На письмі я відмовився, мотивуючи відмову тим, що як на Волкні будуть розібрані пам'ятники польським жовнірам АК, тоді я розберу в Манастирі. По довгій кореспонденції в цій справі я надіслав відкликання до Суду Варшави. На розглядання цієї справи довелося чекати два

українців у тюрмі. Єдиний милодістати дозвол на будову від власника ділянки, яка належить до ІСУ, а не - власність держави. Після звернення ОУП до Надднісничка в Любачеві, надійшли відповіді, що дозвол має право дати тільки міністер лісничства, а чи до нього - ОУП написало такого листа, мені не відомо. Ось так через рік не можна добитися дозволу побудови пам'ятника на могилі повстанців УПА в Манастирі, які загинули від більшовиків, а не від поляків.

Справа перепоховання повстанців в Бірні також спить блаженним сном. Так предсталається реалізація узгоджень з паном А. Пішевоніком. Не забули лише про кару, яку мені дали за відмову розібрати те, що вже було зроблено, і будуть самі щомісячно побирати з моєї пенсії. Така с'правда про рівні права української меншини в сучасній Польщі.

Дмитро Богун,
Перемисль

Pomniki niezgody

Przed Sądem Rejonowym w Lubaczowie rozpoczął się proces przeciwko Dymitrowi B. z Przemysła z oskarżenia przemyskiej prokuratury rejonowej. Pod sądemu zarzuca się zlecenie wzniesienia w ruinach klasztoru bazylianów w Monasterzu, koło Werchraty w gminie Horyniec, kilkumetrowej wysokości pomnika bez zezwolenia władz.

Stosunki między Ukraińcami i Polakami, i zamieszkującymi południowo-wschodnie obszary Rzeczypospolitej, nie są wolne od wzajemnej niechęci i głębokich fobii. Usługi historycy gotowi są każdej ze stron dostarczyć na zamówienie argumentów na pielegnowanie w sobie urazu i zapiekłej niechęci. W tej optyce znikają gdzieś z pola widzenia całe dziesięciolecia zgołonego współżycia obu narodów potwierdzane jeszcze bliskością religijnych obchodów. Na konfliktach – tu już historyczny smutek – korzyści wyciągał zawsze ktoś trzeci. Kolory wielonarodowej wspólnoty zamieszkującej kresy nadawał i do dziś nadaje tym stronom niepowtarzalnego charakteru i urody, której darmo by szukać gdzie indziej. W naszych czasach ta niepowtarzalność ma istotny walor handlowy: może być główną atrakcją turystyczną regionu. Pod warunkiem, że nie przekreśla jej szerszy nieodpowiedzialne działanie ekstremistycznych środowisk polskich i ukraińskich. Niestety, wszelkie skrajności łatwiej przebijają się na pierwsze strony gazet i telewizyjnych wiadomości niż przykłady wzajemnego współdziałania i tolerancji.

Tragiczne wydarzenia

Tragiczne wydarzenia ostatniej wojny i lat powojennych przeorały głębokie rany w świadomości obu narodów. Czytali etnicznie przeprowadzane przez oddziały OUN i UPA na terenach przygranicznych, odwetowe rajdy polskich jednostek partyzanckich na ukraińskie wsie i osławili akcja "Wisła", której skutki dotknęły całą bez wyjątku ludność ukraińską, bez względu na indywidualne sympatie polityczne – to spiszona po czasach, które czekają jeszcze na

rzetelną ocenę i osąd przez historyków i polityków obu stron. Do dziś stanowią one źródło napięć i konfliktów, są wylegarnią upiorów przeszłości.

Wąska, kamienista dróżka

Do ruin klasztoru bazylianów w Monasterzu dotrzeć można wąską, kamienistą, leśną ścieżką. Na wzgórzu spośród drzew i krzewów wyłaniają się nagle solidne fundamenty z twardego bruznieńskiego kamienia. To ocalałe fragmenty zabudowań klasztoru. Zachlany las przez całe dziesięciolecie obejmował we władanie tę opuszczoną i zniszczoną przez ludzi budowlę. Pół wieku temu otoczono w tych stronach jeden z ostatnich oddziałów UPA. Z okrzepienia nikt nie uszedł z życiem. Przez pół wieku las zabił dawne rany i porastał mogiły. A na dawnym klasztornym podwórzu są tylko mogiły ludzi zmarłych śmiertelnie gwałtownie: stare groby z I wojny światowej, gdzie zbrani śmiertelnie spoczywają obok siebie żołnierze rosyjscy i austriackim oraz zbiorowa mogiła poległych po II wojnie bojowców UPA. Ciszę tej leśnej nekropolii zakłóciły znowu swary żyjących, którzy przynieśli tu raz jeszcze dawne urazy. Takie same jakie wczesniej skończyły się mogiłą.

Na zlecenie Dymitra B. z Przemysła zaczęto tu wznosić wysoki na pięć metrów obelisk, w kształcie „tryzuba”, mający być świadectwem pamięci o poległych członkach oddziału UPA. Monument wznoszony był bez żadnego pozwolenia władz i od początku uznany został za prowokację. Prokuratura Rejonowa w Przemyslu (po wyłączeniu się lubaczowskiej prokuratury)

wszczęła w tej sprawie postępowanie wyjaśniające i w jego wyniku skierowała do Sądu Rejonowego w Lubaczowie akt oskarżenia przeciwko zleceniodawcy budowy, czyli Dymitrowi B. Oskarżony stał się na pierwszej rozprawie w towarzystwie kilkunastu osób, które zamierzają rejestrować przebieg rozprawy przy pomocy kamer wideo i magnetoфонów. Sędzia przewodniczący posiedzeniu sądu nie wyraził jednak na to zgody. Dymitr B. stał się przedstawił swoją inicjatywę jako chęć uczczenia pamięci zmarłych rodaków przez wybudowanie nagrobka na mogiłach w Monasterzu, a nie jakiś gest polityczny. Jednak planowany rozmiar i charakter zastosowanej w budowlu symboliki zaprzeczal omyślnie deklaracjom. Na ten aspekt sprawy starał się zwrócić sądowi uwagę zeznający jako świadek przedstawiciel Wojewódzkiego Komitetu Obrony Mięsiej Walki i Męczeństwa Stanisław Żółkiewicz dowodząc, że pomnik nie jest zlokalizowany na grobach poległych, ale w takim miejscu, aby był lepiej widoczny z klasztornej wzgórza. Między podsiądem Dymitrem B. oraz Śt. Żółkiewiczem doszło do ostrej wymiany zdań na korzyść budowlanego lubaczowskiego sądu.

Kierownik wydziału nadzoru budowlanego lubaczowskiego Romana Ziomek zeznający przed sądem w charakterze świadka – nie był dobrze zorientowany w istocie zarzutów stawianych inicjatorom budowy, choć oskarżenie opiera się na zarzucie złamania prawa budowlanego poprzez wzniesienie budowli bez wymaganego zezwolenia. Następnie posiedzenie sądu w tej sprawie planowane jest na 13 marca.

Wiesław BEK

Судилище не пройде

Завтра в містечку Любачів (Республіка Польща) розпочнеться третє і, мабуть, останнє судове засідання у справі Дмитра Богуща та його пам'ятника на могилі 62 вояків УПА, котрі загинули в бою з НКВД.

Газета «За вільну Україну» неодноразово повідомляла і про сам суд, і про пов'язані з ним перипетії. За час, що минув, Дмитро Богущ відвідав Львів, де мав зустріч з громадою і, здається, ще більше утвердився в думці, що робить добру справу, від якої не відступить. Сам суд набув розголосу, про нього заговорили не лише у Львові і Перемишлі, але й у Варшаві та Києві, причому не тільки рядові громадяни — читачі та слухачі, а також дипломати

обох країн.

Очевидно, що вирішальне слово належить польській Феміді, яку в даному випадку представляє молодий суддя, але вже зараз стає зрозумілим — групі шовіністів з-над Сяну не вдалося здійснити судилище над українським патріотом Дмитром Богущем, «вина» котрого полягає виключно у прагненні вшанувати по-християнськи пам'ять своїх побратимів.

Б.Г.

На знімку: Дмитро Богущ.

«ЗА ВІЛЬНУ УКРАЇНУ», п. 51(1046), 12.03.1996.

4 ТИЖНЕВИК

by Saturday
 y Publishers Ltd.
 110, Orl. MST 152
 960-3424
 ISTRATION NUMBER 1666

LE NOUVEAU CHEMIN
Hebdomadaire ukrainien

\$1.00 к. 20, 18.05, 1996.

VOL. LXVII, NO. 20, MAY 18, 1996

Покарання за побудову пам'ятника на могилах

Полтавський районний суд в 1996 р. Судовий прохос трини Любичів - суди 13 лютого до 13 березня. Проводилися 1996р українця Дмитра Богуша обвинувачуючи виконати збудувати пам'ятник на могилах в селі Монастир (періодіст) укрїнцями Перемиського воєводства Стовпів Жуківців і Каштанівців пам'ятник воєнам між Вальках. Суд в мист-УПА, від загрозил на початку покарання тому що збудову 1945 року в бою з відділом пам'ятника Дмитро Богуш НКВД. Паше про те гадати був уже до того покараний «Наше стовос» Т. березня штрафом.

В Україні в Дніпропетровській області 1996 року, в місті Дніпропетровськ, в районі Заводський, в селі Монастир (періодіст) укрїнцями Перемиського воєводства Стовпів Жуківців і Каштанівців пам'ятник воєнам між Вальках. Суд в мист-УПА, від загрозил на початку покарання тому що збудову 1945 року в бою з відділом пам'ятника Дмитро Богуш НКВД. Паше про те гадати був уже до того покараний «Наше стовос» Т. березня штрафом.

В Україні в Дніпропетровській області 1996 року, в місті Дніпропетровськ, в районі Заводський, в селі Монастир (періодіст) укрїнцями Перемиського воєводства Стовпів Жуківців і Каштанівців пам'ятник воєнам між Вальках. Суд в мист-УПА, від загрозил на початку покарання тому що збудову 1945 року в бою з відділом пам'ятника Дмитро Богуш НКВД. Паше про те гадати був уже до того покараний «Наше стовос» Т. березня штрафом.

В Україні в Дніпропетровській області 1996 року, в місті Дніпропетровськ, в районі Заводський, в селі Монастир (періодіст) укрїнцями Перемиського воєводства Стовпів Жуківців і Каштанівців пам'ятник воєнам між Вальках. Суд в мист-УПА, від загрозил на початку покарання тому що збудову 1945 року в бою з відділом пам'ятника Дмитро Богуш НКВД. Паше про те гадати був уже до того покараний «Наше стовос» Т. березня штрафом.

В Україні в Дніпропетровській області 1996 року, в місті Дніпропетровськ, в районі Заводський, в селі Монастир (періодіст) укрїнцями Перемиського воєводства Стовпів Жуківців і Каштанівців пам'ятник воєнам між Вальках. Суд в мист-УПА, від загрозил на початку покарання тому що збудову 1945 року в бою з відділом пам'ятника Дмитро Богуш НКВД. Паше про те гадати був уже до того покараний «Наше стовос» Т. березня штрафом.

В Україні в Дніпропетровській області 1996 року, в місті Дніпропетровськ, в районі Заводський, в селі Монастир (періодіст) укрїнцями Перемиського воєводства Стовпів Жуківців і Каштанівців пам'ятник воєнам між Вальках. Суд в мист-УПА, від загрозил на початку покарання тому що збудову 1945 року в бою з відділом пам'ятника Дмитро Богуш НКВД. Паше про те гадати був уже до того покараний «Наше стовос» Т. березня штрафом.

алла, любачів!

**ЗА ЩО В ПОЛЬЩІ СУДЯТЬ
75-РІЧНОГО УКРАЇНЦЯ
ДМИТРА БОГУША**

ПРАВДА ПРО СТАНОВИЩЕ УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ

ЩО ДІЄТЬСЯ З ПОВСТАНСЬКОЮ МОГИЛОЮ В МАНАСТИРІ

За пам'ятник на могилі воїни УПА в Манастирі Любачівського повіту, Польща, через 5 років судили Дмитра Божува з Перемішля.

Щоб краще зрозуміти про болюсну проблему українців у Польщі у збереженні заповіді історичних пам'яток, в тому сакральних, пам'ятників, могил своїх рідняк, які трагічно погинули, могила воїни УПА того, друкуємо матеріал, автором якого є один з тих, якого польські суди судять і карать тільки за те, що посмія поставити хрест на могилі та написати, хто спочив в тій могилі і крім втраченої українській землі.

У джерел ріки Рата, яка вливається до ріки Буг, постало село, яке взяло назву від цієї ріки, і названо його Верхата (верх - початок ріки Рата). Крім центру, до села приналежних було ще 13 присілків. Один з тих присілків названо Манастир. На схилі невисокої гори призначили певне постійне місце, 54 селянських хат. Була там також читальня «Просвіти», Філія кооперативи та одновласива школа. На захід від селянських хат була друга гора, депо вище від першої. На ній у 1678 р. збудовано манастир оо. Василіян. У 1813 р. манастир цей за наказом австрійського імператора був знищений, а члени перенеслися до Крехова, а Жовківський район. В цьому манастирі у Крехові зберігається довший образ Верхатської Божої Матері. До наших днів на місці манастира залишилося кілька монашеских печер і могили та дарок яна першовця, яку знищили у 1959 р.

Один чоловік поставив на могилі металевий хрест, який стоїть донині.

Будучи опинившись свідком перепоховання, злякавшись, щоб доші не розмили піскові могили, порушив я цю тему на засіданні управи Спідки українських політів з'явив стайківського періоду у Польщі. Управу Спідки доручила мені зайнятися цією могилою і побудувати відповідний пам'ятник.

Плону, де стояла церква колишнього манастира оо. Василіян, влучено до місц. і у 1993 р. визнано цю територію «Парком народолюб», який підлягав восвідському консерваторові пам'яток культури. 25 січня 1994 р. від імені Спідки українських політів з'явив звернувся я до восвідського консерватора у Перемішлі про згоду поставити на цій могилі пам'ятник. По довгих перипетіях мос звернення відіслали до Варшави, до генерального секретаря Ради охорони пам'яток боротьби і мучеництва Анджея Пшевозніка. Від січня до 1 серпня 1994 р. не було жодного рішення дозволити чи заборонити і я рішуче розпочав будову надмогильного пам'ятника. Вести роботи було дуже важко, бо матеріал і воду треба було довозити трактором з двоколіською. Працюючи будови було зупинено 18 08 1994 р. урядовцями з Любачева. Прийшли на місце будови, списали протокол, і майстер мусів відійти з роботи. Почалося слідство. Мене покарано карою гривини 400.000 zł. (старої вартості). Кару цю

роки. Районна управа в Любачеві за мою відмову розібрати пам'ятник покарала мене карою 1540 zł. (доло 500 дол. США), але по трьох днях тодішній перемиський восводи задержав виконання цієї кари до часу рішення суду у Варшаві.

У листопаді 1998 р. вищезгаданий суд розглядав мою справу, на жаль, відхилив мої зажалення, а 28. 05. 1999 а одержав наказ до виплатення кари вже не 1540 zł., а 1627 zł., які мені будуть побирати, одну четверту, з моєї пенсії. Зроблено це без візвання до заплати, а вона ж (ші кара) була задержана перемиським восводою у виконанні.

Все вищесказане проминуло, зашпигався історія.

Мабуть, кожного читача поцікавить, як ця справа побудови надмогильного пам'ятника представляється сьогодні.

Нам відомо, що як А. Пшевознік був у Львові, то заповідав лаяти ян, що справу могили в Манастирі вже полагоджена. У Бірці перепоховання закопаних на молі повстанців УПА також. А едла нам знати, що всі звернення про дозвіл на вторгнення могили с керовані до А. Пшевозніка у Варшаву. Він в тих справах с варіанціальним інститутам на рівні міністра. А що ця справа мала бути полагоджена, свідчить «Протокол узгоджень», підписаний ним ще 6 березня 1998 р. А як було далі?

Новий проект на побудову пам'ятника в Манастирі було представлено А. Пшевознікові і все йшло згідно з домовленням з Об'єднанням

"За Вільну Україну" ч.21, 17.02.1996.

● Україна — Польща:

між нами, сусідами

384

Суд у Любачеві:

№21,

17. II 1996

пошукують... прокурора

Минулого вівторка у місті Любачеві, що по той бік кордону України з Польщею, до зали районного суду зібралися українці як з етнічних, так і з матірніх земель. Мали судити 72-річного учасника національно-визвольних змагань у Надсянні Дмитра Богуша...

«Вина» пана Богуша полягає в тому, що він вирішив спорудити пам'ятник на місці загибелі 62 українських повстанців в бою із загоном енкаведистів. Чим порушив, як вдалося зрозуміти, певні статті польського будівельного права. Причому потягнули пана Богуша до суду у той момент, коли він половину робіт уже виконав.

Обвинувачувачем у справі виступає перемишльський прокурор. Яким же ж було здивування присутніх у залі судових засідань, коли суддя оголосив про перенесення слухання справи у зв'язку з... неявкою прокурора! Нічого нікому не пояснюючи (чому прокурор не з'явився, чи попередив він про це суд листовно, чи, може, зателефонував), головуєчий

просто відклав справу на наступний вівторок.

Цілий ряд запитань виникає у справі Богуша. Чи не найважливіші такі: чи справді прокурор не прибув з поважних причин? Чому, виявивши зацікавлення при подачі звинувачення, він так раптово «охолов», коли призначили слухання по суті? Чи дійсно полякам залежить на порушенні саме будівельного законодавства (зважаючи на присутність у залі лідера тамтешніх українофобів Станіслава Жулкевича)? Чи щирими, нарешті, є заяви офіційних польських чинників про те, що треба дивитися вперед на фоні відкриття меморіальних дощок антиукраїнського спрямування?

Як би там не було, але наступного вівторка група українців зі Львова має намір знову відвідати Любачівський районний суд. Сподіватимось, що цього разу перемишльський прокурор буде при доброму здоров'ї і в повній бойовій готовності.

Богдан ГАЛИЦЬКИЙ.

"За Вільну Україну", ч.22/1037/, 20.02.1996.

Пікет біля консульату

Вчора у Львові біля Генерального консульства Республіки Польща відбулась маніфестація, організована представниками громадсько-політичних організацій краю з приводу судового процесу, який проходить у м.Любачеві. Як повідомлялося, польська влада притягнула до суду 72-річного учасника національно-визвольних змагань у Надсянні Дмитра

Богуша за те, що він вирішив спорудити пам'ятник на місці загибелі 62 українських повстанців в бою з енкаведистами.

Маніфестанти нагадали офіційним польським представникам, що на Львівщині влада не чинить жодних перешкод для вшанування історичної пам'яті польського народу, навіть іде назустріч. У Львові на Личаківському та Янівському

цвинтарях встановлено величезні меморіали польським жовнерам і нікому не спаде на думку кетось за це судити. До чогось подібного могла додуматись лише комуністська більшовицька влада.

Представникові Генконсульства було вручено письмовий протест з приводу ганебного суду у Любачеві.

Йосиф ПАЗЯК.

СЪСТАВИТЕЛ: ДИМИТАР БОРИСОВ

PRAWO CO DNIA

13

10.000 500 zł 6 sierpień 1998

• KONFLIKTY Pomnik czy nagrobek

„Rzeczpospolita” № 125 z dnia 6.08.1998

Forma upamiętnienia UP

Niemniej był Administracyjny nie rozstrzygał, czy obiekt wzniesiony na terenie byłego obojtu politycznego w Mościcach jest podobnym do grobu pomnikiem dla szesnastu Ukraińców. Pomnik jest podobnym do grobu pomnikiem dla szesnastu Ukraińców. Pomnik jest podobnym do grobu pomnikiem dla szesnastu Ukraińców. Pomnik jest podobnym do grobu pomnikiem dla szesnastu Ukraińców.

... w tym celu, podjęcie podjęcie jak pomnik, jest uznawana. Szesnastu, podjęte w 1991 r. przez Prezydium Rady Państwa w ramach planu wojennego. Komisją ds. Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów, skierowały się do... (text continues with details of the commission's work and the political context of the monument's construction).

... pomnik jest podobnym do grobu pomnikiem dla szesnastu Ukraińców. Pomnik jest podobnym do grobu pomnikiem dla szesnastu Ukraińców. Pomnik jest podobnym do grobu pomnikiem dla szesnastu Ukraińców.

... Pomnikiem w obliczu tego, że... (text discusses the historical and political significance of the monument and the role of the Ukrainian community in its creation).

... W sprawie upamiętnienia w Mościcach Komisja... (text mentions the involvement of the Mościce community and the state in the monument's construction).

... Skazany został Dymitr II z... (text continues with the story of Dymitr II, a Ukrainian national hero, and the monument's dedication to him).

... Dymitr II, bohater... (text provides more details about Dymitr II's life and his significance as a national hero).

... Dymitr II, bohater... (text continues with the story of Dymitr II, mentioning his role in the Ukrainian struggle for independence).

... Dymitr II, bohater... (text discusses the monument's location and its symbolic value for the Ukrainian community).

... Dymitr II, bohater... (text concludes the article by reflecting on the monument's role in preserving the memory of the Ukrainian struggle).

• COŚCIELOWANI Nieupamiętniony w bankowni seife

Pomniki niezgody

Przed Sądem Rejonowym w Lubaczowie rozpoczął się proces przeciwko Dymitrowi B. z Przemysła z oskarżenia przemyskiej prokuratury rejonowej. Posađnemu zarzuca się zlecenie wzniesienia w ruinach klasztoru bazylianów w Monasterzu, koło Werchraty w gminie Horyniec, kilkumetrowej wysokości pomnika bez zezwolenia władz.

Stosunki między Ukraińcami i Polakami, i zamieszkującymi południowo-wschodnie obszary Rzeczypospolitej, nie są wolne od wzajemnej nieufności i głębokich lobi. Uszłoni historycy gotowi są każdej ze stron dostarczyć na zawołanie argumentów na pielegnowanie w sobie urazu i rapiekłej niechęci. W tej optyce znikają dzieł z pola widzenia całe dziesięciolecia zgodnego współżycia obu narodów potwierdzane jeszcze bliskością religijnych obrządków. Na konfliktach – to już historyczny truizm – korzyści wyciągał zawsze ktoś trzeci. Koloryt wielonarodowej wspólnoty zamieszkującej kresy nadawał i do dziś nadaje tym stronom niepowtarzalnego charakteru i urody, której darmo by szukać gdzie indziej. W naszych czasach ta niepowtarzalność ma istotny walor handlowy: może być główną atrakcją turystyczną regionu. Pod warunkiem, że nie przekreśla tej szansy nieodpowiedzialne działanie ekstremistycznych środowisk polskich i ukraińskich. Niestety, wszelkie skrajności łatwiej przebijają się na pierwsze strony gazet i telewizyjnych wiadomości niż przykłady wzajemnego współdziałania i tolerancji.

Tragiczne wydarzenia

Tragiczne wydarzenia ostatniej wojny i lat powojennych przeorały głębokie rany w świadomości obu narodów. Czystki etniczne przeprowadzane przez oddziały OUN i UPA na terenach przygranicznych, odwetowe rajdy polskich jednostek partyzanckich na ukraińskie wsie i osławiona akcja "Wisła", której skutki dotknęły całą bez wyjątku ludność ukraińską, bez względu na indywidualne sympatie polityczne – to spuścizna po czasach, które czekają jeszcze na

rzetelną ocenę i osąd przez historyków i polityków obu stron. Do dziś stanowią one źródło napięć i konfliktów, są wylęgarnią upiorów przeszłości.

Wąska, kamienista drożka

Do ruin klasztoru bazylianów w Monasterzu dotrzeć można wąską, kamienistą, leśną ścieżką. Na wzgórzu spośród drzew i krzewów wylaniają się nagle solidne fundamenty z twardego brunszefińskiego kamienia. To ocalałe fragmenty zabudowań klasztoru. Zachłany las przez całe dziesięciolecie obejmował we władanie tę opuszczoną i zniszczoną przez ludzi budowlę. Poł wieku temu otoczono w tych strninach jeden z ostatnich oddziałów UPA. Z okropienia nikt nie uszedł z życiem. Przez pół wieku las zabiłżniał dawne rany i porastał mogiły. A na dawnym klasztornym podwórzu są tylko mogiły ludzi zmarłych śmiercią gwałtowną: stare groby z I wojny światowej, gdzie zbratani śmiercią spoczywają obok siebie żołnierze rosyjski z austriackim oraz zbiorowa mogiła poległych po II wojnie bojowców UPA. Ciasną tej leśnej nekropolii zakłóciły znowu swary żyjących, którzy przynieśli tu raz jeszcze dawne urazy. Takie same jakie wcześniej skończyły się mogiła.

Na zlecenie Dymitra B. z Przemysła zaczęto tu wznosić wysoki na pięć metrów obelisk, w kształcie „tryzuba”, mający być świadectwem pamięci o poległych członkach oddziału UPA. Monument wznoszony był bez żadnego pozwolenia władz i od początku sznany został za prowokację. Prokuratura Rejonowa z Przemysła (po wyłączeniu się lubaczowskiej prokuratury)

wszczęła w tej sprawie postępowanie wyjaśniające i w jego wyniku skierowała do Sądu Rejonowego w Lubaczowie akt oskarżenia przeciwko zleceniodawcy budowy, czyli Dymitrowi B. Oskarżony stał się na pierwszej rozprawie w towarzystwie kilkunastu osób, które zamierzają rejestrować przebieg rozprawy przy pomocy kamer wideo i magnetofonów. Sędzia przewodniczący posiedzenia sądu nie wyraził jednak na to zgody. Dymitr B. starał się przedstawić swoją inicjatywę jako chęć uczczenia pamięci zmarłych rodaków przez wybudowanie nagrobku na mogiłach w Monasterzu, a nie jakiś gest polityczny. Jednak planowany rozmiar i charakter zastosowanej w budowlu symboliki zaprzeczal oym deklaracji. Na ten aspekt sprawy starał się zwrócić sądowni uwagę zeznający jako świadek przedstawiciel Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Miejsc Walki i Męczeństwa Stanisław Żółkiewicz dowodząc, że pomnik nie jest zlokalizowany na grobach poległych, ale w takim miejscu, aby był lepiej widoczny z klasztornego wzgórza. Między posądnym Dymitrem B. oraz St. Żółkiewiczem doszło do ostrej wymiany zdań na korytarzach lubaczowskiego sądu.

Kierownik wydziału nadzoru budowlanego lubaczowskiego Urzędu Rejonowego Roman Ziomek zeznający przed sądem w charakterze świadka – nie był dobrze zorientowany w istocie zarzutów stawianych inicjatorom budowy, choć oskarżenie opiera się na zarzucie złamania prawa budowlanego poprzez wznieszenie budowli bez wymaganego zezwolenia. Następnie posiedzenie sądu w tej sprawie płaosowane jest na 13 marca.

Wiesław BEK

ZESPÓŁ ADWOKACKI Nr 1

/O-16/6213271

37-500 JAROSŁAW,

ul. Jana Pawła II Nr 6,

Tel. ~~34 46 31 00 11~~**Adres prywatny: 35-302 RZESZÓW, ul. Sobótki 4, Tel./0-17/ 391-47****Adwokat dr Piotr BLAJER**

Jarosław, dnia 31 lipca 1998r.

Sz.Pan
Dymitr Bogusz

Zawiadamiam Pana, że w dniu dzisiejszym otrzymałem odpis postanowienia Sądu Wojewódzkiego w Przemyślu z dnia 30 lipca 1998r., które oddała moje zażalenie oraz zażalenie Prokuratora na postanowienie Sądu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 22 czerwca 1998r. Odpis tego postanowienia Sądu Wojewódzkiego przesyłam Panu w załączeniu.

Uważam, że od tego postanowienia Sądu Wojewódzkiego w Przemyślu z dnia 30 lipca 1998r. należy sporządzić i wnieść kasację do Sądu Najwyższego. Argumenty zawarte w moim zażaleniu nie zostały rozpoznane. Ponadto uważam, że dobrze będzie jeżeli w Pana sprawie najmie stanowisko Sąd Najwyższy.

Kasację trzeba wnieść w ciągu 30 dni od dnia 31 lipca 1998r. Oczywiście nie można zostawić tego na ostatnią chwilę gdyż kasacja wymaga opracowania.

Jeżeli Pan uzna, że wnosimy kasację - proszę dać mi znać, w terminie jaknajszybzym - ponadto proszę o wpłacenie w kasie Sądu Wojewódzkiego w Przemyślu do sprawy II.Kz.84/98 kwotę 300 zł., jako opłatę kasacyjną i proszę doręczyć mi pokwitowanie, dowód wpłaty, gdyż trzeba załączyć go do kasacji.

Przy wpłacie proszę ~~skazać~~ podać numer sprawy - II.Kz.84/98 - swoje imię i nazwisko - wskazać, że jest to opłata od kasacji.

Załącz.
odpis postanowienia SW.

adwokat:

ZESPÓŁ ADWOKACKI Nr 1
37-500 JAROSŁAW
ul. Jana Pawła II Nr 6
37-500 JAROSŁAW
Tel. 34 46 31 00 11
Piotr BLAJER

Jarosław, dnia 31 lipca 1996r.

ZESPÓŁ ADWOKACKI Nr 1
adwokat dr Piotr Blajer
ADWOKAT
dr PIOTR BLAJER

Sz. Pan
Dymitr Bogusz

Uprzejmie zawiadamiam, że w dniu wczorajszym rozprawa nie odbyła się i Sąd Rejonowy w Lubaczowie zwraca się do Przygodni w której się Pan leczy o nadesłanie odpisu historii choroby oraz o podanie - kiedy będzie mógł Pan stawić się w Sądzie.

Jeżeli Pan może proszę o podanie mi kiedy będzie mógł się Pan stawić w Sądzie aby zakończyć postępowanie przed Sądem Rejonowym w Lubaczowie.

W załączeniu przesyłam Panu odpis wyroku Sądu Wojewódzkiego w Przemyślu z dnia 31 maja 1996r., w sprawie Pana.

Przed rozprawą proszę o skontaktowanie się ze mną w Zespole.

zał.1.

odpis wyroku

adwokat:

z dnia 24.10.1994 r. Prawo Budowlane, gdzie art. 61 ust. 1 dotyczący samowoli budowlanej stanowi wykroczenie, zaś art. 61 ust. 2 dotyczy zlokalizowania budowy na terenie do tego nie przeznaczonym i stanowi przestępstwo.
Dymitr Bogusz został oskarżony o przest. z art. 70 Ustawy z dnia 7.07.1994 r. Prawo Budowlane, który to przepis penalizuje karami w przypadkach określonych w art. 48, 50 ust. 1 pkt. 1 i 50 ust. 1 pkt. 2 cytowanej wyżej ustawy.
Wydaje się więc, że biorąc pod uwagę literalne brzmienie tych przepisów należałoby stwierdzić, że karze podlega ten, kto bez wymaganego zezwolenia wykonuje roboty budowlane.

W związku ze zmianą tych przepisów należy rozważyć i zastosować reguły określone w przepisach art. 2 § 1 k.k., oraz uzasadnić swoje stanowisko.

Ponieważ oczywiste jest, że okaranie za czyn będący wykroczeniem nie stanowi przesłanki wyłączającej okaranie za przestępstwo za ten sam czyn i w tym przypadku nie zachodzi res iudicata.
W przypadkach gdzie czyn ze względu na okoliczności sprawy jest przestępstwem jak i wykroczeniem to zachodzi tzw. idealny jednoczynowy błąd przestępstwa i wykroczenia. Powoduje to równoległy tok postępowania przed Sądem i Kolegium. Jeżeli zaś w obu przypadkach wymierzono prawomocne kary, kara orzeczona za wykroczenie nie podlega wykonaniu, a w razie jej wykonania zalicza się ją na poczet kary wymierzonej za przestępstwo / art. 10 k.w. /.
/ Komentarz do k.p.k. J. Bafia i inni - Warszawa 1976 r. tom 27 do art. 11 k.p.k. str. 52 /.

Nie przesądzając rozstrzygnięcia w tej sprawie Sąd I Instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy dokona tylko analizy zebranego materiału dowodowego pod kątem prawnym i może poprzeć na ujawnieniu zebranych dowodów bez konieczności ponownego przesłuchania świadków, gdyż nie miało to wpływu na uchylene

wyroku / art. 391 § 2 k.p.k. /.

Należy jeszcze dodać, że Sąd Wojewódzki w przypadku gdyby dokonał oceny prawnej zebranego materiału dowodowego i wydał merytoryczne rozstrzygnięcie to wówczas pozbawiłby strony możliwości zakazania takiego orzeczenia i tym samym jego kontroli. W tej sytuacji podziałając zarzuty apelacji należało uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania.

Powyższe rozstrzygnięcie znajduje podstawę prawną w przepisach art. 386 § 1 i 405 k.p.k.

Prokurator Generalny
Zespół

U Z A S A D N I E N I E

Dymitr Bogusz był oskarżony o to , że w okresie od lipca do sierpnia 1994 r. w miejscowości Manasterz woj. przemyskiego wybudował pomnik ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii nie posiadając zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych tj. o przest. z art. 90 Ustawy z dnia 7.07.1994 r. Prawo Budowlane / Dz. U.nr 89 poz.41/.

Sąd Rejonowy w Lubaczowie wyrokiem z dnia 13 marca 1996 r. na zasadzie art. 361 § 1 k.p.k. w zw. z art. 11 pkt. 7 k,p,k, umorzył postępowanie przeciwko Dymitrowi Bogusz o czyn z art. 90 Ustawy z dnia 7.07.1994 r. Prawo Budowlane, a kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Wyrok powyższy zaskarżył apelacją Prokurator zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego oraz obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia oraz wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Wojewódzki zważył co następuje :

Apelacja Prokuratora jest uzasadniona.

Sąd I instancji prawidłowo zebrał i ocenił materiał dowodowy tak , że stan faktyczny nie budzi żadnych wątpliwości. Rozważenia wymagają natomiast przepisy prawa materialnego oraz procesowego. Czyn popełniony przez oskarżonego został w czasie obowiązywania

Sygn.akt.II.Kr.141/96

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 1996 r.

Sąd Wojewódzki w Przemyślu Wydział II Karny w składzie
następującym :

Przewodniczący : SSW Andrzej Kluz
Sędziowie : SSW Marek Byliński
: del.SSR Marek Zawadzki/spr/
Protokolant : Grażyna Fedyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Wojewódzkiej Adama Kościa,

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 1996 r.s p r a w y :

DYMITRA BOGUSZA - oskarżonego o przest.z art. 90 ustawy z dnia
7 lipca 1994 r.Prawo budowlane / Dz.U.Nr 89 poz.141/ - na skutek
apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Przemyślu
od wyroku Sądu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 13 marca 1996 r.
sygn.II.K.23/96

u c h y l a zaskarżony wyrok i sprawę
przekazuje Sądowi Rejonowemu w Lubaczowie
do ponownego rozpoznania.-

Nazwa i adres sądu
Zgodnie z art. 331 § 1 k.p.k.
Sędziowie
_____

Prenyél, dnia 1995.03.31.

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Prenyślu
ul. Waygarta 8.

Dot. pisma Nr PSCZ-I-4049/13/95.

Różnicę projektu nagrobka w Monastyrzu wyjaśniamy tym, że ów pierwotny projekt był robiony w roku 1990, gdy nie było tam wysypanej mogiły, a tylko kłębnięty dół, gdzie pochowani zostali żołnierzy.

Gdy powstał nasz Świątek mogiła taka, jak jest obecnie, już została wysypana. Bawując na sasadsie nie marnować społecznej pracy postanowiliśmy zmienić projekt i robić renowację mogiły w obecnym stanie. Do niniejszego pisma dołączamy projekt nagrobka oraz odbitki mogiły, nagrobka i nieukończonego nagrobka.

Uprzejmie prosimy o pozytywną opinię, która pozwoli nam ukończyć rozpoczętą budowę nagrobka.

Za Zarząd Związku

Dymitr Bogusz.

Bogusz

Bogusz Dymitr
ul. Batoroego 39.
37-700. Przemysł.

Przemysł, dnia 1995.12.30.

Urząd Rejonowy
w Lubaczowie.

Nawiązując do Waszego pisma, znak SB-7855/18/95 z dnia 20.12.1995 uprzejmie informuję, że odnośnie rozebrania nagrobka w Monastyrzu, gmina Horyniec, zrosumiale wypowiedziałem się w swoim piśmie z dnia 11.10.1995.

Odnośnie zapłaty kosztów na upomnienie, to odmawiam zapłaty, albowiem o upomnienie nią nieprosiłem.

Bogusz Dymitr..

-2-

Analizując przedłożone akta i odwołanie organ II instancji nie znalazł podstaw do zmiany względnie uchylenia decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.95r.

W myśl obowiązujących w okresie realizacji pomnika przepisów tj. art. 28 ust. 3 Prawa budowlanego z dnia 24 października 1974r /Dz. U. nr 38, poz. 229/ oraz §19 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20.02.1975r. w sprawie nadzoru urbanistyczno-budowlanego /Dz. U. nr 8, poz. 48 z 1975/ wnoszenie w miesiącach publicznych pomników, posągów, kapliczek i innych obiektów kultu religijnego wymaga uzyskania pozwolenia na budowę.

Przedmiotowy obiekt położony jest na terenie objętym ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków pod nr A-615. W związku z tym, w myśl art. 4 ust. 1 oraz art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15.02.1962r. o ochronie dóbr kultury wymagane jest uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w przedmiocie budowy pomnika.

Postanowieniem z dnia 22.04.95r. znak :PSOZ-I-4049/13/95 Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemysłu projekt pomnika zaakceptował negatywnie, z możliwością akceptacji zrealizowanej dolnej części /po niezbędnych zmianach/i zastrzeżeniem, że ostateczny projekt należy przedstawić WKZ do zaakceptowania.

Zgodnie z art. 29 ust. 5 cyt. Prawa budowlanego inwestor winien wykazać się prawem do dysponowania nieruchomością -co w tym przypadku nie zostało udokumentowane.

W/w obowiązków inwestor nie dopełnił.

Prace przy budowie pomnika zostały wykonane samowolnie i bez wymaganych uzgodnień.

Konsekwencją naruszenia wyszczególnionych przepisów było wydanie przez organ I instancji decyzji na rozbiórke samowolnie wybudowanego pomnika, w myśl art. 36 ust. 3 Prawa budowlanego.

Inwestor, przed uzyskaniem prawomocnej decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nie powinien był rozpoczynać prac budowlanych. Skoro Pan Bogusz wykonał przedmiotowe prace bez stosownego pozwolenia na budowę, nie zastosował się do obowiązku natychmiastowego obiektu z dnia 15.04.95r i nie przedłożył w określonym terminie/dwukrotnie przedłużanym/ wymaganych przepisami dokumentów -w tej sytuacji organ nadzoru budowlanego wydał nakaz likwidacji skutków zaistniałej samowoli poprzez rozbiórke obiektu.

Odnośnie twierdzenia Pana Bogusza, że o budowie pomnika j.w decyduje Komisja Mieszana przy Radzie Głównej Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa wyjaśniam, że w myśl art. 4 ustawy z dnia 21.01.88r. o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa /Dz. U. nr 2/88/ organy właściwe w sprawach wydawania zezwoleń na wykonanie trwałych znaków i obiektów upamiętniających walki i męczeństwa są obowiązane do zasięgnięcia opinii Rady i jej rozpatrzenia przed wydaniem decyzji. Z powyższego wynika jednoznacznie, iż wymieniona przez Pana Bogusza Rada jest organem opiniującym. Organem właściwym do wydawania pozwoleń na budowę jest w tym przypadku Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie i jedynie ten organ jest władny do wydania decyzji w tym przedmiocie.

W związku z tym zarzut strony nie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc powyższe pod uwagę o r z e k a m jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna i może być naskarżona do Naczelnego Sądu Administracyjnego -Ośrodek Zamiejscowy w Rzeszowie ,ul.Piłsudskiego 28 ,w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania.

Otrzymują :

- 1) Pan Dymitr Bogusz
zam. Przemysł, ul. Batorego 39
2. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk
i Męczeństwa w Przemysłu
3. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemysłu
4. Stowarzyszenie Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu
Stalinowskiego ,ul. Piłsudskiego 6/1 Koszalin
5. Nadleśnictwo Lubaczów
6. Wójt Gminy Horyniec
7. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie + zwrot akt
8. a/a WUA INB UW w Przemysłu BB

z up. Wojewody

mgr inż. Edward GEOLTA
Wydokł. Włocławek
I Kancelaria Wojewody

URZĄD REJONOWY
W LUBACZOWIE

NB-0560/465/94

Lubaczów 31.08.1994r.

Pan
Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
37-700 Przemysł

Na podstawie art. 50 Kodeksu postępowania administracyjnego
wzywam Pana w sprawie budowanego pomnika na górze Monaster gm. Horyniec
do stawienia się w tut. Urzędzie pok. 50-52 w dniu 12.09.1994r.
o godz. 10⁰⁰ w celu złożenia wyjaśnień.

P o u c z e n i e

Kto będąc obowiązany do osobistego stawienia się /art. 51 Kpa/
mimo prawidłowego wezwania nie stawił się bez uzasadnionej przyczyny
jako strona, świadek lub biegły albo bezzasadnie odmówił złożenia
zeznania, wydania opinii, okazania przedmiotu oględzin albo udziału
w innej czynności urzędowej, może być ukarany przez organ
przeprowadzający dowód grzywną.

Otrzymują:
1. Adresat
2. a/a

mgr inż. Edward GEOLTA

mgr inż. Edward GEOLTA
Wydokł. Włocławek
I Kancelaria Wojewody

Decyzja

Działając na podstawie art.138§1 pkt 1 ustawy z dnia 14.06.1960r-Kodeks postępowania administracyjnego/Dz.U.nr 9,poz.26 z 1980r z późniejszymi zmianami/,art.36 ust.3 ustawy z dnia 24 października 1974r.-Prawo budowlane/Dz.U.nr 38,poz.229 z późniejszymi zmianami/,po rozpatrzeniu odwołania Pana Dymitra Bogusza zam. Przemysł,ul.Batorego 39 od decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.95r.znak :NB-7355/18/95 nakazującej w terminie do 30 listopada 1995r.rozebrać samowolnie wykonany pomnik,poświęcony pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA ,na terenie poklasztornym,w miejscowości Monaster obręb Werchrata,gm.Horyniec,na działce nr ewid.gr.29, będącej w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Lubaczów

u t r z y m u j ę w nocy zaskarżoną decyzję

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 27.09.95 znak :NB-7355/18/95 Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazał Panu Dymitrowi Boguszowi,zam. Przemysł,ul.Batorego 39 rozebrać samowolnie wybudowany pomnik, poświęcony pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA ,na terenie poklasztornym w m.Monasterz,obr.Werchrata, gm.Horyniec,na działce nr ewid.gr.29,będącej w zarządzie Lasów Państwowych-Nadleśnictwo Lubaczów. Nie zgadzając się z rozstrzygnięciem pierwszoinstancyjnym, Pan Bogusz odwołał się do Wojewody Przemyskiego twierdząc, iż o budowie pomników dla członków UPA zadecyduje Komisja Mieszana przy Radzie Głównej Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie i na taką decyzję oczekuje obecnie strona.

W trakcie postępowania odwoławczego organ II instancji ustalił co następuje :

- Podczas wizji lokalnej przeprowadzonej 19.08.94r.pracownicy Urzędu Rejonowego w Lubaczowie stwierdzili rozpoczętą budowę pomnika na Górze Monaster,w obr.Werchrata-bez pozwolenia na budowę.
- Decyzją z dnia 16.09.94r.znak :NB-7355/32/94 Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie zobowiązał Pana Bogusza do wstrzymania prowadzonych robót budowlanych i przedłożenia stosownej dokumentacji celem ewentualnej legalizacji obiektu.
- Upomnieniem z dnia 14.11.94r.przypomniano inwestorowi o nałożonym obowiązku informując jednocześnie, iż w przypadku nie wykonania obowiązku w podanym terminie zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne.
- Na wniosek Pana Bogusza Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie odroczył termin wykonania nałożonego obowiązku do dnia 31.08.95r.
- Do chwili obecnej inwestor nie wywiązał się z nałożonego decyzją z dnia 16.09.94r.obowiązku.

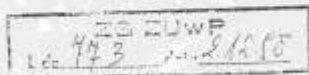
RADA OCHRONY PAMIĘCI WALK I MĘCZENSTWA

00-921 Warszawa, ul. Wspólna 2, Telefon: 628-45-04, fax 628-03-75

SEKRETARZ GENERALNY

Warszawa, dn. 30 XI 1998 r.

L. dz. R-1-S/666/4076/98

Pan
Miron Kertyczak
 Prezes Zarządu Głównego
 Związku Ukraińców w Polsce

Szanowny Panie Prezesie,

Zgodnie z przyjętymi ustaleniami Komisji Wspólnej Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa i Związku Ukraińców w Polsce, Zarząd Główny ZUP zobowiązał się do uzupełnienia dokumentacji projektu budowlanego upamiętnienia na mogile poległych z UPA, którzy zginęli w walce z Wojskami Wewnętrznymi NKWD w dniu 3 marca 1945 r. i zostali pochowani na wzgórzu Monasterz (gm. Horyniec).

Podjęcie działań mających doprowadzić do ostatecznego załatwienia powyższej sprawy możliwe będzie dopiero po przedłożeniu uzupełnionego i poprawionego projektu budowlanego pomnika (w formie nagrobka). Dlatego też będę wdzięczny Panu Prezesowi za poinformowanie Rady OPWiM czy wspomniana powyżej dokumentacja pomnika została przez Związek Ukraińców w Polsce uzupełniona, a także czy Dyrekcja Nadleśnictwa Lubaczów wyraziła zgodę na udostępnienie części działki leśnej na wzniesieniu Monasterz w celu dokonania na tym terenie upamiętnienia. Będę zobowiązany za zwrócenie uwagi na zgodność napisu inskrypcyjnego projektu z tekstem napisu uzgodnionym na posiedzeniu Komisji Wspólnej w dniu 6 marca br.

Z wyrazami szacunku

Uzasadnienie:

Sąd Rejonowy w Lubaczowie cytowanym wyżej postanowieniem umorzył postępowanie przeciwko Dymitrowi Bogusz z uwagi na znikomy stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu.

Obrońca oskarżonego w swoim zażaleniu kwestionuje podstawę umorzenia postępowania i wnosi o przyjęcie, że w tym przypadku nastąpiła powaga rzeczy osądzonej.

Prokurator w swoim zażaleniu kwestionuje rozstrzygnięcie Sądu w zakresie oceny społecznego niebezpieczeństwa czynu i wnosi o uchYLENIE zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Wojewódzki zważył co następuje:

Jak słusznie zauważył Sąd I instancji stan faktyczny sprawy nie budzi wątpliwości i nie jest kwestionowany przez żadną ze stron.

Ocenie należało poddać zachowanie się oskarżonego, kwalifikację prawną czynu i stopień winy.

Nie można podzielić poglądu wyrażonego w zażaleniu obrońcy oskarżonego, że postępowanie należało umorzyć na mocy art. 11 pkt. 7 k.p.k., gdyż ukaranie oskarżonego mandatem karnym nie stoi na przeszkodzie do prowadzenia postępowania karnego i ewentualnego ukarania, co rozstrzyga art. 10 § 1 k.w.

Co do zażalenia Prokuratora, to należy stwierdzić, że polemizuje ono z oceną zachowania się oskarżonego oraz ze stopniem społecznego niebezpieczeństwa czynu, której dokonał Sąd I instancji. Ocena ta została przeprowadzona należycie w oparciu o zebrany materiał dowodowy w sprawie oraz prawidłowo uzasadniona.

Sąd I instancji rozpoznał zarówno przesłanki podmiotowe leżące po stronie oskarżonego, jak też przesłanki przedmiotowe.

Jeżeli chodzi o te pierwsze, to jak stwierdza Sąd Rejonowy, oskarżony podjął pewne starania by uzyskać zezwolenie na budowę, które w jego przekonaniu były wystarczające, a następnie odstąpił od dalszej budowy po otrzymaniu stosownej decyzji administracyjnej.

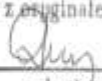
Jeżeli zaś chodzi o przesłanki przedmiotowe, to jak zauważył Sąd I instancji budowa ta nie zagrażała bezpieczeństwu ludzi i mienia, bądź zagrożeniu środowiska.

Rozważone zostały również wszystkie okoliczności towarzyszące budowie tego pomnika oraz właściwie ocenione przez Sąd I instancji.

Skoro ocena dokonana przez Sąd I instancji jest prawidłowa i zgodna z regułami procesowymi, Sąd Wojewódzki nie znalazł podstaw do jej kwestionowania i dlatego nie uwzględniając wniesionych zażaleń- utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy.

Na oryginale właściwy podpis
Zgodność z oryginałem stwierdzam.

sekretarz Sądu

Sygn. akt II.Kz. 84/98

Dnia 30 lipca 1998 r.

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 1998 r.

Sąd Wojewódzki w Przemyślu Wydział II Karny w składzie następującym :

Przewodniczący : Prezes SW Andrzej Kluz

Sędziowie : SSW Marek Zawadzki / spr/

: del. SSR Artur Pelc

Protokolant : Grażyna Fedyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Wojewódzkiej Stanisława Kality

po rozpoznaniu w dniu 30 lipca 1998 r. s p r a w y :

DYMITRA BOGUSZ- oskarżonego o przest. z art. 90 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r.

prawo budowlane

w przedmiocie : zażalenia obrońcy oskarżonego i zażalenia Prokuratora Rejonowego w Przemyślu na postanowienie Sądu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 22 czerwca 1998 r. II.K. 205/97

po wysłuchaniu wniosku Prokuratora

na podstawie art. 386 § 1 k.p.k.

postanawia

zażaleń nie uwzględnić .

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie służy stronom zażalenie do Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie za moim pośrednictwem w terminie 7 dni od dnia doręczenia.

Przy wnoszeniu zażalenia obowiązuje opłata skarbową w wysokości 1 zł 50 gr i po 15 gr od załączników.

Otrzymują
za zwrotnym potwierdzeniem odbioru

1. Pan Dymitr Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego 39
2. Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie
3. Starosta Lubaczowski
4. A/a

(SR-30.06.1999 r.)

POWIATOWY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO
mgr inż. Stanisław Radości

Lubaczów, 30.06.1999 r.

POSTANOWIENIE

Na podstawie art.59 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji /tekst jednolity Dz.U. z 1991 r. Nr 36, poz.161, z późniejszymi zmianami/ po rozpatrzeniu wniosku Pana Dymitra Bogusz z dnia 08.06.1999 r. w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego

postanawiam

odmówić umorzenia postępowania egzekucyjnego w sprawie spełnienia przez Pana Bogusza Dymitr zam. Przemysł ul. Batorego 39 obowiązku nałożonego decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. znak: NB-7355/18/95 nakazującą rozbiórkę samowolnie wybudowanego w miesiącu sierpniu 1994 r. pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, obręb Werchrata, gmina Horyniec, na działce o nr ewid. gruntów 29 będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów, utrzymanej w mocy ostateczną decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20.11.1995 r. znak: UAN-V-4/7352/11/95.

Uzasadnienie

Rozpatrując wniosek Pana Dymitra Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego 39 z dnia 08.06.1999 r. w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego zmierzającego do wyegzekwowania wykonania obowiązku nałożonego na Pana Dymitra Bogusz decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. znak: NB-7355/18/95 dotyczącą nakazu rozbiórki samowolnie wybudowanego w miesiącu sierpniu 1994 r. pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz ustaliłem, że nie zachodzą okoliczności określone w art. 59 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, będące podstawą do umorzenia postępowania egzekucyjnego. Powołany w uzasadnieniu wniosku Pana Dymitra Bogusz protokół ustaleń Komisji Wspólnej Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa i Zarządu Głównego Związku Ukraińców w Polsce z dnia 06.03.1998 r. nie stanowi przesłanki do umorzenia postępowania egzekucyjnego zmierzającego do wyegzekwowania obowiązku nałożonego w/w decyzją utrzymaną w mocy ostateczną decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20.11.1995 r. znak: UAN-V-4/7352/11/95.

W związku z powyższym należało orzec jak w sentencji niniejszego postanowienia.

U z a s a d n i e n i e

sd.II.

Bardzo szlachetnie Sąd Rejonowy w Lubeczowie umorzył postępowanie przeciwko oskarżonemu, wydając postanowienie na posiedzeniu niejawnym bez przeprowadzenia rozprawy. Te postępowanie karne winno być tak właśnie zakończone.

Jednak podstawą umorzenia winna być przesłanka zawarta w art.11 pkt.7/. k.p.k.

O przyjęcie takiej właśnie podstawy umorzenia postępowania, wniesiono we wniosku obrońcy oskarżonego o umorzenie postępowania z dnia 24 czerwca 1997r. Zażalenie podtrzymuje ten wniosek oraz jego uzasadnienie.

W szczególności:

- czyn oskarżonego, według aktu oskarżenia, mieł miejsce w okresie od lipca do sierpnia 1994r. Został on w tym czasie zakończony.

Jest okolicznością w sprawie bezsporną, że w dniu 16 września 1994r. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubeczowie nakazał oskarżonemu wstrzymanie budowy /k-178/ i oskarżony dalej już żadnych prac nie wykonywał.

- W czasie popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu obowiązywały przepisy ustawy z dnia 24 października 1974r., prawo budowlane, Dz.U.Nr 38, poz.229.

Czyn oskarżonego został zakwalifikowany jako wykroczenie z art.61 ust.1. tego prawa budowlanego i oskarżony został ukarany mandatem karnym.

- Jak wynika z czynu, określonego w obecnym akcie oskarżenia, oskarżonemu zarzuca się ponownie i wyłącznie wybudowanie pomnika bez zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych A zatem zarzuca się oskarżonemu popełnienia czynu w postaci, za który został już ukarany prawomocnym mandatem karnym.
- Akt oskarżenia wskazuje art.90 nowego prawa budowlanego, które w 1994r. nie obowiązywało.

Jeżeli powołuje się przepis art.90 nowego prawa budowlanego, to koniecznym jest wzięcie pod uwagę, że przepis ten mówi o przypadkach określonych w art.48, art.50 ust.1. pkt.1/ lub art.50 ust.1.pkt.2/ tego prawa. Takich przypadków, wskazanych w tych przepisach, czyn zarzucany oskarżonemu, spełnić nie wymienia.

Ponadto nassuwa się tutaj jeszcze jedna istotna kwestia

wynikająca z art.2 § 2 k.k. Otóż mając na uwadze, że w czasie czynu obowiązywały przepisy dawnego prawa budowlanego - przypadki określone w art.90 nowego prawa budowlanego muszą być karalnymi także według konkretnych przepisów dawnego prawa budowlanego.

Mamy zatem do czynienia z przebiegłą wymienioną w art. 11 pkt.7/. k.p.k.

Poglądu tego nie zmienia w żadnym wypadku wyrok SN z dnia 25 czerwca 1996r., V KRN 43/96, OSNKW 1997, nr 1-2, poz.17, s.84. W konkretnej bowiem sprawie nie mamy do czynienia z dalszą samowolą budowlaną oskarżonego, polegającą na wykonywaniu przez niego - "robót budowlanych, pomimo wydanych decyzji o rozbiórce lub wstrzymaniu tych robót."

Jak już wskazano w zażaleniu oskarżony po wstrzymaniu robót żadnych dalszych prac budowlanych nie wykonał.

W tym stanie zażalenie jest uzasadnione.

obrońca:

Jaroslaw, dnia 30 czerwca 1998r.

advokat dr Piotr Blajer

W JAROSLAWIE
ul. Jana Pasa 61/62
ADWOKAT
dr PIOTR BLAJER

Do
Sądu Wojewódzkiego
w Przemyślu
Wydział II Karny

za pośrednictwem

Sądu Rejonowego
w Lubaszowie
Wydział II Karny
II.K.205/97

Z a ż a l e n i e

advokata dra Piotra Blajera, Zespół Adwokacki Nr 1 w Jarosławiu,
obroncy oskarżonego Dymitra Bogusza, s. Stefana, zam. Przemyśl,
ul. Beterego Nr 39, upoważnienie do obrony w aktach,:

na postanowienie Sądu Rejonowego w Lubaszowie Wydział II
Karny, z dnia 22 czerwca 1998r., w sprawie II.K.205/97 -
o umorzeniu postępowania na sesadzie art.11 pkt.2/. k.p.k.
w zw. z art.26 § 1 k.k.

- I. Na sesadzie art.409 k.p.k. na powyższe postanowienie składam zażalenie.
- II. Na sesadzie art.376 § 2 oraz art.387 pkt.2/. k.p.k. postanowieniu temu zarzucam:
obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść tego postanowienia w szczególności obrazę art.11 pkt.7/.k.p.k. przez nieprzyjęcie jako podstawy umorzenia przesłanki zawartej w tym przepisie.
- III. Na sesadzie art.376 § 1 oraz 386 k.p.k. wnoszę:
o zmianę oskarżonego postanowienia przez umorzenie postępowania przeciwko oskarżonemu Dymitrowi Bogusza na sesadzie art.11 pkt.7/. k.p.k.

Jerostaw, dnia 30 czerwca 1998r.

adwokat **PIOTR BLAJER**

ul. Jana Pawła II 117 B
ADWOKAT

ul. PIOTR BLAJER

Sa. Pen
Dymitr Bogusz

Sąd Rejonowy w Łabaczowie postanowieniem z dnia 22 czerwca 1998r., umorzył postępowanie przeciwko Panu - przyjmując jako podstawę unikome społeczne niebezpieczeństwo czynu - art. 26 § 1 k.k.

Na to postanowienie składam zażalenie, którego odpis Panu przesyłam.

Sa. Rej.
odpis zażalenia

adwokat

- 2 -

Dwuzgodniając zażądania strony Wojewoda Przemyski postanowieniem z dnia 95-01-15 znak: UAN-V/4/7335/2/96 w trybie art.145 §1 pkt5 - Kodeksu postępowania administracyjnego wznowił postępowanie w przedmiocie nakazanej rozbiórki samowolnie rozpoczętej budowy pomnika na terenie poklasztornym w m.Monasterz gmina Werchrata, gmina Horystac na działce nr ewid.29A.

Uznał bowiem, że zachodzi konieczność dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego w świetle aspektów podniesionych przez Pana Bogusza. Postanowił uzupełnić materiał dowodowy o elementy budzące wątpliwość organu sędziowskiego, stąd w dniu 14 maja 1998r. przeprowadzono wizję lokalną w terenie z udziałem uczestników działającej równoległe Komisji Konserwatorskiej. Sporządzono jednoczesną dokumentację fotograficzną i rysunkową obrazującą elementy objęte postępowaniem administracyjnym. Analizując załącznik posiadanego materiału dowodowego odnosił zrealizowanego w całości, w sposób samowolny pomnika na terenie poklasztornym, upamiętniającego poległych żołnierzy UPA, stwierdzam, że w stanie faktycznym i formalno-prawnym sprawie nie zachodzą okoliczności wymienione w art.145 §1 - Kodeksu postępowania administracyjnego, stąd brak przesłanek prawnych do przyjęcia rozstrzygnięcia w trybie art.151 §1 pkt2 tej ustawy.

Pan Dymitr Bogusz we wniosku o wznowienie postępowania administracyjnego w sprawie zakończonyj decyzją ostateczną z dnia 95-11-20, nie ujawnił nowych istotnych dla sprawy faktycznych okoliczności ani też nowych dowodów istniejących w dniu wydania decyzji nakazującej rozbiórkę, a nie znanych organowi, który ją wydał. Przedstawienie jako dowodu w sprawie kopii plenu urzędzenia lasu, nie daje podstawy do zmiany warunków decyzji ostatecznej, bowiem plan ten nie potwierdza faktu istnienia mogiły w miejscu, gdzie rozpoczęto budowę pomnika. W trakcie wizji lokalnej Pan Bogusz oświadczył, że budowę nagrobka /jego zdaniem/ rozpoczęto na mogile zbiorowej 42 zwłok przeniesionych z miejsca walki tj. w Krzygłodzie, a pochówki poległych we wskazanym przez niego miejscu odbył się 17 kwietnia 1945r., po czym ustawiono w tym miejscu krzyż drewniany. Niemniej jednak nie udokumentował faktu ekshumacji zwłok w określone miejsca, ani też nie potwierdził faktu istnienia pochówku w płu-wach. i płu-zach. narodziłku terasie klasztoru. Z oświadczeniem Pana Bogusza nie zgodził się uczestniczący w wizji V-Przewodniczący Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Walk i Męczeństwa w Przemyslu. Jego zdaniem upamiętnienie poległych nosi wyrażenie cechy pomnika i wg rozważania tegoż Komitetu zrealizowany samowolnie pomnik stoi w miejscu gdzie nie ma pochówku. Oświadczył, że na terenie byłego klasztoru istnieją prawdopodobnie dwa miejsca pochówku tj. w płu-wach. i płu-zach. narodziłku tego terasie upamiętnione ustawianiem krzyży i kwiatami, niemniej jednak ostateczna potwierdzenia tego przypuszczenia może nastąpić jedynie w drodze ekshumacji.

V-Przewodniczący Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Walk i Męczeństwa w Przemyslu wskazał również, że ewentualna realizacja mogiły ku czci poległych członków UPA winna spełniać trzy kryteria, natomiast w miejscu wznieszonego pomnika nie ma ani oznak grobu, ani znak zbiorowej mogiły.

Przedstawicielka Państwowej Służby Ochrony Zabytków oświadczyła do protokołu, że cały teren objęty działką nr ewid.29a został wpisany do rejestru zabytków w 1993r. i bez wiedzy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków realizacja jakichkolwiek obiektów na tym terenie stanowi naruszenie prawa.

Wybudowany w części pomnik nie uzyskał pozytywnej opinii konserwatorskiej natomiast dolna część obiektu zrealizowana została bez wiedzy służb konserwatorskich.

Przedstawiciel zarządzającego terenem Nadleśnictwa Lubaczów oświadczył do protokołu oględzin, że Panu Boguszowi nie wydano dokumentu uprawniającego do dysponowania terenem. Potwierdził również fakt, że teren na którym usytuowano pomnik, pozostawał do chwili jego realizacji bez oznak kultu.

Reasumując, zeznania stron uczestniczących w wizji lokalnej służyły potwierdzeniu faktu, że rozpoczęta budowa spornego obiektu nastąpiła z oczywistym uchybieniem obowiązujących w tym zakresie przepisów. Bezspornie fakt ten wynika z materiału dowodowego z zebrałego w sprawie przez Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie. W toku postępowania I instancji Pan Dymitr Bogusz nie okazał wymaganej decyzji pozwalającej rozpoczęcie robót budowlanych, czyli realizując obiekt w terenie bezspornie naruszył wymogi prawa materialnego w szczególności art.28 ust.3 ustawy - Prawo budowlane z 1974r. zapis cyt.art. stanowi jednoznacznie, że Kapliczki i inne podobne obiekty kultu religijnego wymagają uzyskania pozwolenia na budowę, a w myśl art.29 ust.1 c/w ustawy pozwolenie na budowę uprawnia do rozpoczęcia i wykonywania robót budowlanych. Pan Bogusz obowiązku tego nie dopełnił.

Kierownik Urzędu Rejonowego jako organ właściwy do rozstrzygnięcia, odniósł się pozytywnie do zaistniałego stanu faktycznego - popełnionej samowoli budowlanej.

Dał temu wyraz w decyzji własnej z dnia 94-09-16 znak: NB-7355/32/94 wydanej w trybie art.36 - Prawa budowlanego, zobowiązał Inwestora do przedłożenia niezbędnych wymaganych prawem dokumentów, których rozpatrzenie umożliwi wydanie stosownego zezwolenia na ewentualne kontynuowanie rozpoczętych samowolnie robót. Organ I instancji ustalił jednocześnie termin wykonania zobowiązania, bowiem w treści art.3 ust.3 - Prawa budowlanego ustawodawca zastrzegł, że niespełnienie w wyznaczonym terminie nałożonego obowiązku skutkować może wydaniem nakazu przymusowej rozbiórki.

Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie wykazał dalekoidące zrozumienie dla problemów Inwestora związanych z uzyskaniem żądanych dokumentów i uzgodnień w sprawie, poprzez wydanie kolejnej decyzji z dnia 95-04-13 znak: NB-7355/18/95 o odroczeniu terminu wykonania zobowiązania, zgodnie z żądaniem Pana Bogusza.

Po upływie kilkunastu miesięcy Kierownik Urzędu Rejonowego stojąc w obliczu braku dobrej woli i szczególnego zainteresowania sprawą ze strony przede wszystkim Inwestora, a także innych osób związanych z tym problemem, zobowiązany był podjąć decyzję rozstrzygającą kwestię samowoli w oparciu o obowiązujące przepisy prawa materialnego. Będąc w posiadaniu negatywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 95-04-22 jak również wobec nieudokumentowania przez Pana Bogusza prawa do dysponowania terenem organ I instancji wydał decyzję z dnia 95-09-27, nakazującą rozbiórkę wybudowanego w części pomnika.

Stawisko Kierownika Urzędu Rejonowego uznaję za słuszne i zgodne z prawem.

Pa wkrępnym przesłanizowaniu całości akt w oparciu o złożone do protokołu oględzin oświadczenia członków Komisji konserwatorskiej stwierdzam, że w sprawie zakończonej decyzją ostateczną z dnia 95-11-20 postępowanie nie jest dotknięte żadną z wad wymienionych w art.145 §1 - Kodeksu postępowania administracyjnego, stąd nie zachodzą przesłanki prawne do zmiany decyzji ostatecznej w trybie art.151 §1 pkt2 - K.p.a., zgodnie z oczekiwaniem Pana Bogusza. Bezsprzecznie pozostaje, że Pan Bogusz rozpoczynając samowolnie roboty budowlane przy budowie pomnika na terenie Nadleśnictwa Lubaczów, wpisanym do rejestru zabytków, dopuścił się do rażącego naruszenia prawa poprzez niezachowanie wymogu art.28 ust.3, art.29 ust.1, ust.5 ustawy - Prawo budowlane oraz §19 ust.1 pkt2 rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975r. w sprawie nadzoru technicznego-budowlanego. Przepisy prawa materialnego przewidują możliwość zwolnienia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę obiektu kultu religijnego, niemniej jednak stwierdzony stan faktyczny nie znajduje oparcia w przepisach prawa.

Nie zachodzi okoliczność wynikająca z treści §19 ust.2 cyt./rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975r., zrealizowany częściowo pomnik nie jest sytuowany na terenie cmentarza bądź terenie przykościelnym, lecz na terenie b.Klasztoru O.Bazylianów, obejmującym kompleks lasny zarządzany przez Nadleśnictwo Lubaczów.

Pan Dymitr Bogusz nie dopełnił obowiązku wynikającego z decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego z dnia 94-09-16, a przedłożony przez niego projekt budowy pomnika znacznie odbiegający od wykonanej częściowo realizacji w terenie, nie mógł stanowić podstawy do wydania decyzji o pozwoleniu na kontynuowanie robót budowlanych, tymbardziej, że został on negatywnie zaopiniowany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, / postanowienie z dnia 95-04-22 znak: PSO2-I-4049/13/95, oraz Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu / pismo z dnia 94-12-15 znak: KST.I-0053/7/94 /.

Nie jest wolą organu stworzenie sztucznych barier administracyjnych uniemożliwiających realizację zamierzenia wnioskodawcy, jest natomiast obowiązkiem organów I i II instancji przestrzeganie przepisów prawa, nad czym kontrolę sprawują Naczelny Sąd Administracyjny. Przestrzeganie prawa ustanowionego w Rzeczypospolitej Polskiej jest również obowiązkiem Pana Bogusza i wymagało dopełnienia przez stronę jego warunków i wymogów. Zainteresowany nie wywiązał się z nałożonego decyzją administracyjną obowiązku, nie wykazał również dobrej woli i poszanowania prawa, uniemożliwiając tym samym doprowadzenie do uregulowania prawnego popełnionej przez siebie samowoli budowlanej.

Przedstawiając powyższe stwierdzam brak podstaw prawnych do uznania żądań wnioskodawcy jako zasadnych w świetle obowiązujących przepisów. Nie znajdują również przesłanek prawnych do ich uwzględnienia i zmiany własnej decyzji z dnia 95-11-20.

Wobec powyższego o r z e k a m jak w sentencji decyzji.

Od decyzji niniejszej służy stronom odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Warszawie - za pośrednictwem Wojewody Przemyskiego w terminie 14-tu dni od daty doręczenia decyzji.

O t r z y m u j a :

z dołączonym potwierdzeniem /

1. Pan Dymitr Bogusz
37-700 Przemysł ul. Batorego 39
2. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemysłu
3. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemysłu
4. Stowarzyszenie Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinskiego
Koszalin ul. Piłsudskiego 6/1
5. Nadleśnictwo Lubaczów
6. Wójt Gminy Horyniac
7. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie
8. s/a Wydział UAiNB
H.B./J.P.

z up. Wojewody
mgr inż. arch. Jan HAWAJSKI
Dyrektor
Wydziału Urbanistyki, Architektury
i Nadzoru Budowlanego

D o w i a d o m o ś c i :

Pan Jerzy Kiełtyka

Pełnomocnik Wojewody Przemyskiego
d/s mniejszości narodowych
i etnicznych

UAN-V-4/7355/2/96

DECYZJA

Na podstawie art.151 §1 pkt1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. - Kodeks postępowania administracyjnego / tekst jednolity z 1980r. Dz.U.Nr9, poz.26 z późniejszymi zmianami /, art.103 ust.2 ustawy z dnia 07 lipca 1994r. - Prawo budowlane / Dz.U.Nr89, poz.414 /, w związku z art.28 ust.3, art.29 ust.1 i ust.5, art.31 ust.1 ustawy z dnia 24 października 1974r. - Prawo budowlane / Dz.U.Nr38, poz.329 z późniejszymi zmianami /, oraz §19 ust.1 pkt2 rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975r. w sprawie nadzoru urbanistyczno-budowlanego / Dz.U.Nr8, poz.48 z późniejszymi zmianami /, po ponownym rozpatrzeniu materiału dowodowego w sprawie rozpoczętej budowy pomnika na terenie b.Klasztoru O.Bazylianów w m.Monasterz, poświęconego pamięci poległych członków UPA,

o d a w i a m uchylenia ostatecznej decyzji z dnia 95-11-20 znak: UAN-V-4/7352/11/95, utrzymującej w mocy decyzję Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 95-09-27 znak: NB-7355/18/95, nakazującej rozbiórkę samowolnie rozpoczętej budowy pomnika ku czci poległych członków na terenie poklasztornym w m.Monasterz, na działce nr ewid.29 położonej w obrębie Werchrata.

UZASADNIENIE

Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie decyzją z dnia 95-09-27 znak: NB-7355/8/95 nakazał Panu Dymitrowi Bogusz rozbiórkę samowolnie rozpoczętej budowy pomnika ku czci poległych w lasach cmentarskich członków UPA, usytuowanego na terenie b.Klasztoru O.Bazylianów objętego ochroną konserwatorską, pozostającego w Zarządzie Nadleśnictwa Lubaczów.

Wskutek odwołania wniesionego przez Pana Dymitra Bogusz do wyższej instancji, Wojewoda Przemyski decyzją ostateczną z dnia 95-11-20 znak: UAN-V-4/7352/11/95 utrzymał w mocy rozstrzygnięcie I-instancyjne.

Mimo prawidłowego pouczenia stron o przysługującym prawie zaskarżenia decyzji ostatecznej do sądu administracyjnego, skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek Zamiejscowy w Rzeszowie nie została złożona.

Natomiast przy piśmie z dnia 96-02-03 Pan Dymitr Bogusz zwrócił się do Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie o wznowienie postępowania w sprawie budowy nagrobka na mogile żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii w m.Monasterz, z jednoczesnym wnioskiem o uchylenie decyzji nakazującej rozbiórkę rozpoczętej budowy nagrobka na terenie cmentarza i wyrażenie zgody na dokonanie budowy. Przedmiotowy wniosek wraz z aktami sprawy Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie przekazał do Wojewody Przemyskiego, jako organu właściwego do rozpatrzenia sprawy z mocy art.150 §1 - Kodeksu postępowania administracyjnego.

postępowania w w/w sprawie został załatwiony odmownie decyzją Wojewody Przemyskiego utrzymaną w mocy przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego decyzją z dnia 29 lipca 1996 r. Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie oddalił skargę Pana Dymitra Bogusza wyrokiem z dnia 3 listopada 1998 r. sygn. akt IV SA/1525/96.

Również kolejny wniosek o wznowienie postępowania, złożony przez Pana Dymitra Bogusza do Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie został załatwiony negatywnie (decyzją z dnia 15 lipca 1999 r. nr WNB-OA-7355/10/19/99), gdyż nie wystąpiły żadne nowe okoliczności w sprawie, które pozwoliłyby wznowić postępowanie. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego w Warszawie decyzją z dnia 7 września 1999 r. nr OA/ORZ/4411/768/99 utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję (kserokopia w załączeniu).

W związku z powyższym obowiązek nałożony decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 30 czerwca 1995 r. dotyczący nakazu rozbiórki jest wymagalny. W rozpatrywanym przypadku nie zachodzi żadna z okoliczności określonych w art. 59 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. - Dz.U. Nr 36, poz. 161 z 1991 r. z późn. zm.). Zatem brak jest podstaw prawnych do umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie w sprawie wykonania obowiązku rozbiórki.

Biorąc powyższe pod uwagę wnoszę, jak na wstępie.

Nadmieniam, że do dnia dzisiejszego akta sprawy nie zostały zwrócone do tut. Inspektoratu. Po ich zwrocie z Głównego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Warszawie zostaną niezwłocznie przesłane do Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodka Zamiejscowego w Rzeszowie.

PODKARPACKI WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR NADZORU
BUDOWLANEGO W RZESZOWIE
MGR INŻ. ARCH. Ryszard WITEK

Otrzymują:

1. adresat + zał.
2. Dymitr Bogusz, zam. Przemysł ul. Batorego 39
3. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie
4. A/a

PODKARPACKI WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR NADZORU
BUDOWLANEGO W RZESZOWIE
35-064 Rzeszów, ul. Targowa 1
WNB-OA-7355/10/22/99

Rzeszów, 1999 - 09 - 29

Naczelny Sąd Administracyjny
Ośrodek Zamiejscowy w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 4a
35-016 Rzeszów

Dotyczy: skargi Pana Dymitra Bogusza, zam. Przemyśl, ul. Batorego 39, przesłanej przy piśmie sygn. akt SA/Rz 1386/99, na postanowienie Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie z dnia 20 lipca 1999 r. nr WNB-OA-7355/10/22/99.

W załączeniu przesyłam akta sprawy I i II instancji posiadane przez Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie dot. złożonego zażalenia Pana Dymitra Bogusza na postanowienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie z dnia 30 czerwca 1999 r. nr NB-7355/18/95 odmawiające umorzenia postępowania egzekucyjnego w sprawie wykonania przez Pana Dymitra Bogusza, zam. Przemyśl ul. Batorego 39, obowiązku nałożonego decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995 r. nr NB-7355/18/95 nakazującą rozbiórkę samowolnie budowanego pomnika poświęconego pamięci poległych członków UPA, na działce nr ewid. gr. 29 w miejscowości Monasterz, obr. Werchrata gm. Horyniec

wnosząc o **oddalenie skargi.**

UZASADNIENIE

Decyzja Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie, z dnia 30 czerwca 1995 r. nr NB-7355/18/95 nakładająca na Pana Dymitra Bogusza obowiązek wykonania rozbiórki pomnika została utrzymana w mocy decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20 listopada 1995 r. znak: UAN-V-4/7352/11/95. Również wniosek Pana Dymitra Bogusza o wznowienie

Warszawa, 29.09.1998 r.

L.dz. 629/98

Nadleśnictwo Lubaczów

Związek Ukraińców w Polsce zwraca się do Dyrekcji Nadleśnictwa z prośbą o wyrażenie zgody na udostępnienie części działki nr 29 z obrębu 207 na wzniesieniu Monasterz w związku z przygotowywanym upamiętnieniem, pochowanych tam poległych w walce z wojskami NKWD, 62 członków UPA.

Zgoda administratora i właściciela terenu niezbędna jest w celu uzyskania pozwolenia na budowę nagrobka.

Nadmieniamy, że upamiętnienie w Monasterzu zostało uzgodnione z Radą Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie.

Prosimy o życzliwe rozpatrzenie naszego wniosku, co umożliwi godne upamiętnienie miejsca pochówku.

Z poważaniem

Prezes Zarządu Głównego

Miron Kertyczak

Do wiadomości:

1. Pan Andrzej Przewoźnik – Sekretarz Generalny ROPWiM
2. Pan Leszek Kisiel – Wojewoda Przemyski

W załączeniu:

– kopia mapy z zaznaczeniem przedmiotowej działki

Dodatkowo należy podnieść, iż Pan Dymitr Bogusz wnosząc o wznowienie postępowania administracyjnego w sprawie zakończonej decyzją ostateczną z dnia 20 listopada 1995 r. nie ujawnił nowych okoliczności w sprawie ani też nie przedstawił nowych dowodów istniejących w dacie wydania decyzji nakazującej rozbiórkę, a nie znanych organowi, który ją wydał. W tej sytuacji podjęcie z upoważnienia Wojewody Przemyskiego przez Z-cę Dyrektora Wydziału Urbanistyki, Architektury i Nadzoru Budowlanego decyzji w dniu 30 maja 1996 r. było działaniem słusznym i jedynie możliwym na gruncie obowiązujących przepisów prawnych. Emocjonalne potraktowanie sprawy przez Pana Dymitra Bogusza, jak to wynika z jego odwołania nie może być podstawą do legalizowania oczywistej samowoli budowlanej.

Biorąc pod uwagę w/w okoliczności orzekam jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna.

Może ona zostać zaskarżona bezpośrednio do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie, przy ul. Jasnej 6 w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia.

Otrzymują:

- 1) Pan Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
Przemyśl
2. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci
Walk i Męczeństwa w Przemyślu
3. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych
Okresu Stalinowskiego
ul. Piłsudskiego 6/1
Koszalin
4. Nadleśnictwo Lubaczów
5. Wojewódzki Konserwator Zabytków
ul. Waygarta
Przemyśl
6. Urząd Wojewódzki
Wydział Urbanistyki, Architektury
i Nadzoru Budowlanego
Pl. Dominikański 3
37-700 Przemyśl

Z upoważnienia
GŁÓWNEGO INSPEKTORA NADZORU BUDOWLANEGO
DYREKTOR DEPARTAMENTU
Orzecznictwa Administracyjnego

mgr Tomasz Surawski

**GŁÓWNY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO**

Warszawa, 1996.07.29.

OA-053-K-888/96

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jednolity ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Dz. U. Nr 9 z dnia 28 marca 1980r., poz. 26 z późn. zm.) po rozpatrzeniu odwołania Pana Dymitra Bogusza od decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 30 maja 1996 r. znak: UAN-V-4/7355/2/96 odmawiającej uchylenia decyzji ostatecznej z dnia 20 listopada 1995 r. znak: UAN-V-4/7352/11/95 utrzymującej w mocy decyzję Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995 r. nakazującą rozbiórkę samowolnie rozpoczętej budowy pomnika ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, na działce nr ewid. gr. 29, obręb Werchrata

- utrzymuję w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

Analiza akt sprawy wykazała co następuje:

Z materiału dowodowego nie wynika, by przedmiotowa sprawa dotyczyła nagrobku usytuowanego w miejscu pochówku 62 osób narodowości ukraińskiej, gdyż brak jest dowodów na okoliczność, iż w tym miejscu są pochowani ludzie, a gołosłowne twierdzenie Pana Dymitra Bogusza, nie poparte żadnym dowodem nie może być podstawą do uznania, iż samowolnie realizowany pomnik jest nagrobkiem. Gabaryty budowli (6,45 x 3,30), jej forma nawiązująca do tryzuba z częścią środkową w projektowanej wysokości do 6 m i ekspozycja, udokumentowane zdjęciami fotograficznymi znajdującymi się w aktach sprawy wskazują na realizację pomnika tj. obiektu budowlanego wznoszonego bez pozwolenia na budowę. Ponadto wykonywany obiekt zlokalizowany został na terenie objętym ochroną konserwatorską, stąd też projekt pomnika powinien być pozytywnie zaopiniowany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, która to opinia jest jednym z warunków koniecznych do uzyskania pozwolenia na budowę. W związku z powyższym oraz i sytuacji gdy projekt pomnika nie uzyskał takiej pozytywnej opinii, działania podjęte przez Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie, nakazujące rozbiórkę samowolnie rozpoczętej budowy są zgodne z obowiązującymi przepisami. Decyzja wydana z upoważnienia Wojewody Przemyskiego w dniu 30 maja 1996 r. zawiera szczegółowe uzasadnienie z którym organ odwoławczy zgadza się w całości.

instancji, wydającym wskazane we wniosku decyzje, natomiast dowody na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktycznie okazały się fałszywe.

Mimo wskazania tych ustawowych przesłanek wznowienia postępowania administracyjnego i uchylecia wskazanych we wniosku decyzji Wojewoda Przemyski decyzją z dnia 30.05.1996 r. znak UAN-V-4/7355/2/96 odmówił uchylecia swej decyzji ostatecznej z dnia 20.11.1995 r. Decyzja ta została następnie utrzymana w mocy decyzją ostateczną Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 29.07.1996 r. Nr OA-053-K/888/96, którą zaskarżam do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Organ II instancji powtórzył w uzasadnieniu swej decyzji argumenty zawarte w decyzji organu I instancji, nie uznającej moich argumentów zawartych zarówno we wniosku o wznowienie postępowania jak i w odwołaniu za głosowne. Nie przedstawiono jednak na te okoliczności żadnych dowodów przeciwnych. Dotyczy to w szczególności podniesionego przeze mnie zarzutu, że wzniesiona budowla na terenie starego, poklasztornego i wojskowego cmentarza w miejscowości Monasterz (działka Nr ewid. gr. 29 obręb Werchrata) nie jest "pomnikiem ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii", jak to sprawę traktują autorzy decyzji, lecz zbudowanym na terenie cmentarza i na miejscu pochówku poległych w walce z oddziałami NKWD żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii.

Nie mogę zrozumieć na jakiej podstawie Wojewoda Przemyski jak i Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego stwierdzają, iż "brak jest dowodów, iż w tym miejscu pochowani są ludzie" a moje twierdzenie (mimo, iż dokonywałem ich pochówku) uznawane jest za głosowne. O ile mi wiadomo nikt nie dokonywał odkrycia tej mogiły. Nie wskazują na to żadne ślady a nadto, jako strona, powinienem być o przeprowadzeniu takiego dowodu powiadomiony. Ponadto w toku prowadzonego postępowania administracyjnego nikt mnie nie pytał jakie istnieją dowody na fakt pochowania ludzi w tym miejscu. Okoliczność tę mogą potwierdzić bowiem również inni świadkowie pochówku i usypanie dokładnie w tym miejscu mogiły m.in.:

1. Jerzy Nestorak, zam. Werchrata-Mrzygłody, p-ta Werchrata, gm. Horyniec,
2. Maria Babyk, zam. Werchrata-Mrzygłody, p-ta Werchrata, gm. Horyniec,
3. Piotr Lewczyszyn, zam. Przemysł, ul. Zakopiańska 18,
4. Michał Lewczyszyn, zam. Przemysł, ul. Sikorskiego 5/21.

Ponadto, by wysuwać twierdzenie o "głosowności" moich twierdzeń organ powinien dysponować dowodami, dokumentującymi jego stanowiska. Najlepszym sposobem sprawdzenia tej kwestii jest odkrycie mogiły.

Ponadto w jakim celu miałbym czynić starania o ustawienie nagrobka w innym miejscu niż miejsce pochówku poległych żołnierzy?

Uważam, że niewyjaśnienie tej okoliczności samo w sobie stanowi podstawę do uchylecia zaskarżanej decyzji jak i decyzji, których uchylecia domagam się na wniosku o wznowienia postępowania.

Następną sporną kwestią jest charakter budowli. Moją oraz Związku Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego intencją była renowacja mogiły oraz ustawienie murowanego nagrobka. Określenia "pomnik" w pismach kierowanych do odpowiednich organów administracji używaliśmy w znaczeniu potocznym (nagrobki w mowie potocznej nazywane są "pomnikami"). Nie przypuszczaliśmy, iż zostanie to wykorzystane do uczynienia nam zarzutu zbudowania pomnika w znaczeniu obiektu budowlanego wymagającego przewidzianych prawem budowlanym pozwoleń i procedury.

Na wymóg organów administracyjnych staraliśmy się zresztą uzyskać odpowiednie pozwolenie lecz spotkaliśmy się z milczeniem tych organów (Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa).

Z przykrością stwierdzam, że Wojewoda Przemyski jak i Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego posługują się w swych decyzjach fałszywymi stwierdzeniami, dla podbudowania swego stanowiska. Należy do nich między innymi stwierdzenie, iż projektowana wysokość pomnika wynosi 6 metrów co jest ewidentną nieprawdą. Projektowana wysokość wynosiła 3,6 m., zaś wysokość rzeczywista wyniesiona 1,20 m. Niemal każdy krzyż na mogile osiąga tę wysokość. Jest rzeczą oczywistą, że stawiane nagrobki posiadają różną formę, w zależności od upodobań lub ocen osób je stawiających.

Będący przedmiotem zaskarżonych decyzji nagrobek ustawiony jest na mogile żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii poległych w walce o niepodległość Ukrainy z oddziałami NKWD, formacji polityczno-wojskowej ZSRR, realizującej zadanie zniewolenia i okupacji zarówno wobec Ukrainy jak i Polski. Jest to zatem mogiła żołnierska wobec czego uznaliśmy, za stosowne umieszczenie na nagrobku symboli, pod jakimi walczyli, a w szczególności narodowego godła Ukrainy - Tryzubą, które jest też godłem państwowym niepodległej Ukrainy. Jest to zgodne z treścią umowy zawartej między Rzeczypospolitą Polską a Ukrainą 21.03.1994 r. (Dz.U. nr 112 §545)

Organa administracji nie biorą też pod uwagę faktu, że nagrobek ma być zbudowany na starym cmentarzu, na którym jest też szereg innych grobów wojskowych, m. in. 18-tu poległych w czasie I-ej wojny światowej żołnierzy armii austro-węgierskiej.

Przepisy prawa budowlanego zarówno stare jak i aktualnie obowiązujące nie przewidują uzyskania pozwolenia na zbudowanie nagrobka na mogile znajdującej się na cmentarzu. Dodatkowo podnoszę, że nie jest prawdą, iż budowę nagrobka rozpocząłem samowolnie, albowiem czyniłem wszelkie starania o uzgodnienie tej sprawy z właściwymi organami. Odpowienie pismo do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków złożyłem 25.01.1994 roku. Otrzymałem odpowiedź, iż podanie odesłano do Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Walk i Męczeństwa, tem zaś odesłał do Naczelnej Rady Ochrony Walk i Męczeństwa do Warszawy skąd nie było odpowiedzi. Konkretną odpowiedź z Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Walk i Męczeństwa otrzymałem 15.12.1994 r. pismo Nr k 97-I-0053/7/94. Nie mając do końca lipca 1994 roku odpowiedzi uznałem to za cichą zgodę i z początkiem sierpnia 1994 r. rozpocząłem budowę nagrobka, nad którym prace przerwali pracownicy Urzędu Rejonowego z Lubaczowa dnia 19.08.1994 r. i do dzisiaj w tej sprawie prowadzona jest korespondencja.

W świetle podniesionych okoliczności oraz obowiązujących i przytoczonych przepisów prawa, ja jak i moje środowisko nie możemy traktować inaczej niż jako szykany, podyktowanej wrogością wobec ukraińskiego społeczeństwa w Polsce. Wydane w tej sprawie decyzje, a w szczególności nakaz zburzenia nagrobka, zawierającego symbole religijne i narodowe poległych odczuwamy to również jako akt ograniczenia konstytucyjnych i obywatelskich praw naszej społeczności. Wobec powyższego wnoszę jak w skardze.

Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
37-700 Przemysł

Przemysł, dnia 28.07.96 r.

Naczelny Sąd Administracyjny
w Warszawie
ul. Jasna 6

SKARGA

na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 23.07.1996 r.
nr 0 A - 053 - 12 - 888/96.

Wnoszę skargę na wyżej oznaczoną decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, której zaznaczam:

- niewyjaśnienie istotnych dla rostrzygnięcia sprawy okoliczności
- naruszenie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, a w szczególności art. 145 § 1 kpa, a także 7, 8, 10 § 1, 77 kpa, mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

W związku z powyższym wnoszę o uchylenie zaskarżanej decyzji a także decyzji organu I instancji.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 03.02.1996 r. złożyłem wniosek o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 20.11.1995 r. Nr AN-V-4/7352/11/95 utrzymujące w mocy decyzję Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. nakazujące mi rozbiorę rozpoczętej budowy, jak to określono w decyzji, "pomnika ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz" ... Składając powyższy wniosek wskazałem nowe okoliczności, które, być może, nie były znane organom I i II

nie posiadając zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych."

Innych elementów czynu zarzucanego oskarżonemu nie zawiera.

Tak sformułowany przez Prokuratora czyn zarzucany oskarżonemu wyczerpuje jedynie dyspozycję art.61 ust.1. ustawy z dnia 24 października 1974r., prawo budowlane, która obowiązywała w czasie popełnienia przez oskarżonego tego czynu. Wskazując tutaj jeszcze raz trzeba, że akt oskarżenia wyraźnie określił czes czynu - od liżą do sierpnia 1994r.

Z tych względów odpowiedzialność karna oskarżonego może być rozważana wyłącznie na podstawie przepisu art.61 ust.1. prawa budowlanego, przed chwilą opisanego, a czyn określony w tym przepisie był wykroczeniem i za to wykroczenie oskarżony został już ukarany.

Apelacja Prokuratora uważa, że czyn oskarżonego - opisany w akcie oskarżenia - jest przestępstwem z art.61 ust.2. dawnego prawa budowlanego a więc nie jest wykroczeniem. Porząd ten jest całkowicie niezgodny z następującymi przytoczonymi - art.61 ust.2. dawnego prawa budowlanego takżadnie stanowi:

"2. Jeżeli w następstwie czynu określonego w ust.1. powstały okoliczności, o których mowa w art.37,"

- czyn zarzucany oskarżonemu w akcie oskarżenia przez Prokuratora nie zawiera żadnych elementów z art.61 ust.2. dawnego prawa budowlanego a w szczególności nie podaje następstw o których mowa w art.37. tego prawa.

W takiej sytuacji rozważanie w apelacji elementów z art.61 ust.2. dawnego prawa budowlanego, które nie były spełnione a czynie zarzucany oskarżonemu przez akt oskarżenia, jest niedopuszczalne albowiem wychodzi poza granice oskarżenia - naruszając jedną z podstawowych zasad procesu karnego, niezmienności przedmiotu postępowania.

Z tego względu zupełnie niesroczumiskym jest zarzut uchyleny Sądowni przez apelację na s.4-tej, że Sąd zapomniał o przepisie art.37 dawnego prawa budowlanego. To przecież Prokurator elementów tego przepisu do czynu zarzucanego oskarżonemu nie wprowadził i ekszuznie gdyż musiał w ten sposób uznać, że faktycznie tych elementów nie ma.

W tym stanie oskarżony może jedynie odpowiadać z art.61 ust.1.dawnego prawa budowlanego a nie z art.90 nowego prawa budowlanego, i ta kwalifikacja prawna aktu oskarżenia jest całkowicie niezdająca.

Z uzasadnienia aktu oskarżenia oraz z uzasadnienia apelacji wynika, że Prokurator uważa, iż oskarżony popełnił czyn z art.61 ust.2. dawnego prawa budowlanego i poprzez art.2 § 1 k.k. odpowiedzialność oskarżonego ma być przeniesiona do art. 90 obecnego prawa budowlanego. I ten pogląd nie jest uzasadniony z następujących przyczyn:

- jak już wyżej wykazano z czynnie zarzucanym oskarżonemu w akcie oskarżenia nie ma zupełnie okoliczności z art.37 dawnego prawa budowlanego, które te okoliczności stanowią o czynie z art.61 ust.2.dawnego prawa budowlanego.
- Dysepozycja art.90 obecnego prawa budowlanego zawiera węższy zakres okoliczności koniecznych do odpowiedzialności karnej od art.61 ust.2.dawnego prawa budowlanego.

Wytorowy porównać art.37 dawnego prawa budowlanego, który stanowi o odpowiedzialności karnej z art.61 ust.2. dawnego prawa budowlanego z art.48,art.50 ust.1.pkt.1.lub art.50 ust.1.pkt.2. obecnego prawa budowlanego, które te przepisy stanowią o odpowiedzialności karnej z art.90 obecnego prawa budowlanego.

Uzasadniając uczynił tak dlatego aby zgodnie z obecną tendencją do sądów trafićo jaknajmniej spraw i aby sądów budowlany był w sąsiedztwie tym miejscem gdzie są rozpatrywane zdarzenia dotyczące samowoli budowlanej.

według uzasadnienia apelacji oskarżony popełnił czyn z art.61 ust.2.dawnego prawa budowlanego: "... chociażby ze względu na zlokalizowanie budowy na terenie nie przeznaczonym do tego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, oraz z uwagi na inne ważne przyczyny a to budowanie na terenie objętym ciężką opieką konserwatorską i uchwów ustawow usankcjonowanym opinioz władzowych organów."/s.4 uzasadnieni apelacji/.

Wtóż tych okoliczności zupełnie nie zawierają przepisy art.48, art.50 ust.1.pkt.1 lub art.50 ust.1.pkt.2.nowego prawa budowlanego, stanowiące wyłącznie o odpowiedzialności karnej z art.90 nowego prawa budowlanego.

Innymi słowy czyn oskarżonego w rozumieniu uzasadnienia aktu oskarżenia oraz uzasadnienia apelacji nie jest już obecnie nabroniony pod groźbą kary./art.2 § 2 k.k./

Zresztą zagadnienie to wyjaśnia bardzo dokładnie Sąd Rejonowy w Lubeczowie w uzasadnieniu swego wyroku.Sąd słusznie akcentuje bardzo zasadniczą okoliczność - oskarżony po dniu 19 sierpnia 1994r.,kiedy za niego u zarzęcia była kontrola nadzoru budowlanego - nie wykonał już żadnej czynności budowlanej. Odpowiedzialność bowiem oskarżonego z art.90 nowego prawa budowlanego byłaby rozważana wówczas gdyby takie czynności oskarżony po dniu 19 sierpnia 1994r.wykonywał./art.48 nowego prawa budowlanego/. /Czaszeta Prawna Nr 9/1996r.- z dnia 27.II.-4.III.1996r.- s.23.Przepisy karne w prawie budowlanym./

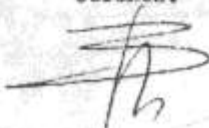
Do zakończenie wskazać wypada na jeszcze jedno zagadnienie. W akcie oskarżenia lista ujawnionych osób pokrzywdzonych zawiera 4 instytucje - organizacje. Jedną z nich nie jest wymieniona jako pokrzywdzona w czynie zarzucanym oskarżonemu w akcie oskarżenia.

Mając na uwadze kwalifikację prawną aktu oskarżenia - przepis z zakresu prawa budowlanego - pokrzywdzonym a co zatem idzie oskarżycielem posiłkowym może być jedynie Urząd Rejonowy w Lubeczowie,sprowadzający nadzór budowlany./art.40 § 1 k.p.k./.

zał.1.

odpis pism

obrońca:

nadano dnia 28 maja 1996r.

adwokat dr Piotr Blajer

Do
Sądu Wojewódzkiego
w Przemyślu
Wydział II Karny

dot. II. Kr. 141/96
rozprawa dnia 31 maja 1996r.

Pisemna odpowiedź na apelację

złożona przez adwokata dra Piotra Blajera, Zespół Adwokacki Nr 1 w Jarosławiu, obrońcy oskarżonego Dymitra Begusza, upoważnienie do obrony w aktach.

Na zasadzie art. 398 § 2 k.p.k. składam pisemną odpowiedź na apelację Prokuratora Rejonowego w Przemyślu, z dnia 15 kwietnia 1996r., wniesioną od wyroku Sądu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 13 marca 1996r., w sprawie II.K.23/96 oraz w n o s z e :

o nieuwzględnienie tej apelacji oraz o utrzymanie w mocy oskarżenia tą apelacją wyroku.

Uzasadnienie

Wyrok Sądu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 13 marca 1996r. jest wyrokiem słusznym. Uzasadnienie tego wyroku jest bardzo dokładne i w pełni odpowiada wymogom zawartym w przepisie art. 372 § 1 k.p.k. Sąd bardzo precyzyjnie wyjaśnił podstawę tego wyroku.

Sąd Rejonowy w Jarosławiu bardzo słusznie wyszedł od rzeczy zasadniczej głównicie od czynu zarzucanego oskarżonemu w akcie oskarżenia. /art. 295 § 1 pkt. 2/. k.p.k./.

Ten właśnie czyn, dokładnie określony przez Prokuratora w akcie oskarżenia, mający w szczególności ściśle określone - czyny oraz sposób jego popełnienia - były przedmiotem rozpoznania przez Sąd.

Prokurator Rejonowy w Przemyślu w sporządzonym akcie oskarżenia zarzucił oskarżonemu popełnienie czynu:
- w czasie - od lipca do sierpnia 1994r.,
- w sposób - "wybudował pomnik ku czci poległych członków UPA

Na zasadzie art. 16 i art. 21§ 1 kpk sprawa podlega rozpoznaniu przez Sąd REJONOWY w Lubaczowie w postępowaniu zwyczajnym.

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 19 stycznia 1995r Komenda Rejonowa Policji w Przemyślu wszczęła dochodzenie w sprawie wybudowania na cmentarzu w Bruszowicach pomnika ku czci członków Ukraińskiej Powstańczej Armii bez wymaganego prawem zezwolenia na budowę co rodziło podejrzenie popełnienia przestępstwa z art. 61§ 2 ustawy z dnia 24 października 1995r prawo budowlane.

W toku dochodzenia ustalono, że budowle o podobnym charakterze powstały także w innych miejscowościach a między innymi w Kalnikowie, Werchreacie, Starym i Nowym Lublińcu, oraz w Monasterzu. Po uwzględnieniu złożonego przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów zawiadomienia o przestępstwie i łącząc postępowania w sprawach wzniesienia poszczególnych budowli Prokuratura Rejonowa w Przemyślu wszczęła kompleksowe śledztwo.

W toku przeprowadzonego w powyższej sprawie postępowania przygotowawczego ustalono między innymi następujący stan faktyczny.

W 1993r Związek Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego z siedzibą w Koszalinie podjął decyzję o upamiętnieniu w miejscowości Monasterz mogiły członków UFA poległych w dniu 2 marca 1945r w miejscowościach Krygla i Guszka łącznie około 62 osób. Na organizatora budowy wybrano Dymitra Bogusza, który miał brać udział w ekshumacji poległych w 1945r i przeniesieniu zwłok do mogiły na wzgórzu poklasztornym w Monasterzu. Dymitr Bogusz był jedyną osobą, której związek dał pełnomocnictwo między innymi do zakwaterowania wszelkich formalności związanych z rozpoczęciem budowy. Pomnik miał być wybudowany na podstawie projektu, którego autorem był jeden z lwowskich architektów i za pieniądze pochodzące od rodzin osób pochowanych w tej zbiorowej mogile. Komitety 1962 a 1990 rokiem nieustalone osoby podcypały zapadniętą mogiłą i ustawiły na niej krzyż telezny.

Wiosną 1994 roku oskarżony DYMITER BOGUSZ zwrócił się osobiście do właściciela terenu, na którym miał powstać pomnik to jest do "adlesnictwa" w Lubaczowie o udzielenie informacji w sprawie trybu uzyskania zezwolenia na budowę. Tam też został prawidłowo pouczone o tym, że przed rozpoczęciem prac budowlanych powinien uzyskać decyzją zezwalającą na rozpoczęcie prac budowlanych w Urzędzie Rejonowym w Lubaczowie, oraz że taka decyzja jest uzależniona od wydania stosownych opinii przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu i Wojewódzką Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu. Poinformowano również oskarżonego, że teren ten został wpisany do rejestru zabytków i że z tego powodu korzysta ze szczególnej ochrony prawnej.

Według zeznań świadka Marka GOSZTYLI Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Sekretarza Wojewódzkiej Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa oskarżony do lipca 1994r nie zwracał się do właściwych organów o wydanie opinii poprzedzających decyzją zezwalającą na rozpoczęcie budowy.

W tym czasie, to jest w lipcu 1994 roku DYMITER BOGUSZ zwrócił się do Michała Lewczyszyna by ten pomógł mu znaleźć wykonawcę prac budowlanych i ten polecił mu jako fachowca w tych sprawach Tadeusza Pałczyńskiego. Oskarżony przekazał wykonawcy projekt i pieniądze na zakup niezbędnych materiałów, uzgodnił wysokość wynagrodzenia nie wprowadzał Tadeusza Pałczyńskiego w aspekty prawne związane z budową.

Do 16 września 1994r kiedy Urząd Rejonowy w Lubaczowie wstrzymał decyzją prace budowlane nad pomnikiem, Tadeusz Pałczyński wykonał trzy żelbetonowe płyty stanowiące podstawę dużego trzybna pośrodku kt rych stał ustawiony wcześniej krzyż metalowy. Płyty te zostały otoczone cokołem z kamieni. Na krzyżu znajdował się napis zawierający datę " 17.V.1945r". Budowla ta miała niewątpliwie charakter trwały. Po wstrzymaniu prac budowlanych Tadeusz Pałczyński pozostawił na placu budowy pozostałe elementy betonowe nie wykonując ich dalszego montażu na pomniku. Po wydaniu decyzji wstrzymującej prace budowlane oskarżony podjął działania

zniechęcające do wydania decyzji administracyjnej mającej niejako zalegalizować ten niewątpliwy fakt samowoli budowlanej, jednakże spotkał się z negatywnym stanowiskiem wszystkich organów decyzyjnych. W tym miejscu podnieść należy, że pomnik w miejscowości Monasterz wzniesiono na terenie nie będącym czynnym cementarzem w rozumieniu ustawy z dnia 31 stycznia 1959r o cementarzach i chowaniu zmarłych, oraz pod rządami starej ustawy z dnia 24 października 1974r prawo budowlane, która straciła moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1995r, kiedy to zastąpiła ją ustawa z dnia 7 lipca 1994r.

Wyczerpujące znamiona przestępstwa z art. 11 ust. 2 starszej ustawy postępowanie Dymitra Bogusza stało się z mocy przepisów prawa przestępstwem z art. 90 nowej ustawy, przy czym zespół znamion i sankcja karna pozostały niezmienione.

Stan faktyczny ustalono na podstawie zeznań świadków: Stanisławy Rótyckiego /k 210/, Zdzisława Urbana /k 215-216/, Macieja Łuszczyszyna /k 218/, Stanisława Soborczyzna /k 211-212/, Romana Ziomka /k 213/, Heleny Hrymak /k 217/, Jana Bałajdy /k 208/, Mieczysława Leczyńskiego /k 232/21, Grzegorza Szafrańskiego /k 347-349/, Anny Goszyły /k 350/, Tadeusza Pałczyńskiego /k 214, 353/, na podstawie wyników oględzin miejsca dokonania przestępstwa /k 301-302, 322-323/, szkiców pomnika k 86, 87, 158 i 159/.

Sluchany w charakterze podejrzanego Dymitr BOGUSZ przyznał się do zarzucanego mu czynu i złożył obszernie i zasadniczo wiarygodne wyjaśnienia. W szczególności, czemu orzeczy świadek Marek Goszyła, oskarżony miał w styczniu 1994r wystąpić do Rady Pamiąci Walk i Męczeństwa z wnioskiem o wydanie odpowiedniej opinii i zniecierpliwiony zwłoką w zajęciu przez radę stanowiska postanowił rozpocząć budowę bez stosownej decyzji Urzędu Rejonowego w Lubaszowie.

Okoliczność ta nie ma istotnego znaczenia dla oceny prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu.

Dymitr Bogusz nie był karany w miejscu zamieszkania posiada pozytywną opinię.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 1995r Prokuratura uchyliła wobec braku cech przestępstwa postępowanie przygotowawcze w sprawie wybudowania pomników w Kalnikowie, Hruszowiecach, Werchracie, Starym i Nowym Lublińcu, zaś w pozostałych ujawnionych faktach samowoli budowlanej toczy się odrębne postępowanie.

Zebraany materiał dowodowy w powyższej sprawie nie dostarczył podstaw do przedstawienia zarzutu innym osobom a w szczególności Michałowi Leżyzyszynowi i Tadeuszowi Pałczyńskiemu.

Swoim postępowaniem Dymitr Bogusz wyczerpał znamiona czynu zabronionego z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r prawo budowlane.

PROKURATOR PROKURATURY
REJONOWEJ

Adam Fieda

LISTA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WEZWANIU NA ROZPRAWĘ

O s k a r ż o n y :

k 355-357   Dymitr Bogusz -zam. Przesyśl
ul.Batorego 39

Ś W I A D K O W I E :

k 210 t.II	1. Stanisław Różycki zam.Dachów 234 gm.Cieszanów
k 215-216 t.II	2. Zdzisław Urban - zam.Horyniec ul.Armi Krajowej 37
k 214 t.II	3. Tadeusz Pałczyński -zam.Werchrata numer 3

k 208 .	t. II	4. Jan Bałajda zam. Lubaczów ul. Norwida 8 / 26
k 232	t. II	5. Michał Lewczyszyn zam. Przemysł ul. Sikorskiego 5/21
k 218	t. II	6. Maciej Łuszczyszyn zam. Horyniec ul. Zielona 2a
k 211-212	t. II	7. Sta isław Sobokyszyn zam. Stary Dzików ul. Kościuszki 7
k 213	t. II	8. Roman Ziomek - zam. Lubaczów Osiedle Mickiewicza 4/9
k 217 -218	t. II	9. Helena Hryniak - zam. Horyniec ul. Sobieskiego 24/4
k 347-349	t. II	10. Grzegorz Szafran "adłaństwo Lubaczów
k 350-352	t. II	11. Marek Gosztyła - Urząd Wojewódzk w Przemysłu

WYKAZ DOKUMENTÓW DO ODCZYTANIA NA RZECZPRAWIE I DO
WGLĄDU

k 4	t. I	1. protokół ustnego zawiadomienia o przestępstwie
k 10-13	t. I	2. inwentaryzacja nagrobków
k 58-59	t. I	3. zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa
k 86-87, 150-159	t. I	4. szkice pomników
k 296-306 320-332	t. II	5. protokoły oględzin pomników wraz z dokumentacją fotograficzną
k 397	t. II	6. wywiad środowiskowy o oskarżonym
k 398	t. II	7. karta karna dot. oskarżonego

k	t.	8. zaświadczenie o stanie majątkowy oskarżonego
k 399	t.II	8. zaświadczenie o stanie majątkowy oskarżonego
Na zasadzie art. 296 §2 kpk wnoszą o zaniechanie wezwania świadków i odczytanie na rozprawie ich zeznań		
k 42-43 119-120	t.I	1. Dymitr Kier
k 44-45	t.I	2. Jan Teusz Zwierkowski
k 46, 98-99	t.I	3. Jarosław Sydor
k 47	t.I	4. Mariusz Olorowski
k 48-49	t.I	5. Zbigniew Gudnik
k 118	t.I	6. Andrzej Terlecki
k 121	t.I	7. Jan Kowalów
k 122	t.I	8. Ignacy Janczy
k 123 133-134	t.I	9. Piotr Sadowy
k 124-125	t.I	10. Michał Janczy
k 126	t.I	11. Jan Grębas
k 127	t.I	12. Michał Sadowy
k 128	t.I	13. Stanisław Stecyk
k 129	t.I	14. Bohdan Mielnik
k 130	t.I	15. Piotr Decków
k 131-132	t.I	16. Roman Kiwer
k 135-136	t.I	17. Piotr Kowalów
k 137	t.I	18. Jan Maholnik
k 138-140	t.I	19. Henryk Kasia
k 141-142	t.I	20. Józef Myca
k 199-200	t.I	21. Michał Konec
k 204-205	t.II	22. Stefan Migus
k 209	t.II	23. Jan Kot
k 273-274	t.II	24. Jan Oliwek

k 275	t.II	25. Jan Kowal
k 276-277	t.II	26. Zdzisław Zadworny
k 282-283	t.II	27. Andrzej Kilar
k 285-287	t.II	28. Jerzy Opole
k 307-308	t.II	29. Feliks Białochocki
k 309-311	t.II	30. Bogumił Gaska
k 312-314	t.II	31. Bazyl Zabrocki
k 316-318	t.II	32. Stanisław Zdzikiewicz
k 338-339	t.II	33. Kazimierz Florak
k 340	t.II	34. Bogdan Stepan
k 341	t.II	35. Barbara Bilas
k 344	t.II	36. Stanisław Gajewski
k 345-346	t.II	37. Michał Opaliński

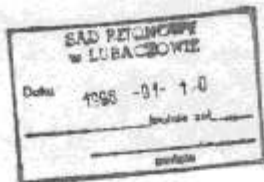
LISTA UJAWNIONYCH OSÓB POKRZYWDZONYCH

1. Wojewódzka Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu Plac Dominikański 3
2. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyślu
3. Urząd Rejonowy w Lubaszowie ul. Jaśna 1
4. Nadleśnictwo we Lubaszowie ul. Chopina 20

PROKURATOR REJONOWY
REJONOWEJ

Adam Kida

Prokuratura Rejonowa
ul. St. Konarskiego 6
Przemyśl, dnia 27 kwietnia 1995r
sygn. 1Ds 1541/95

AKT OSKARŻENIA

przeciwko

Dymitrowi Boguszowi
o przestępstwo z art. 90 ustawy
z dnia 7 lipca 1994r prawo budowlane
/Bz.U.Nr 89, poz. 41 z 1994r/

OSKARŻAM :

D Y M I T R A   B O G U S Z A

s.Stefana i Marii zd.Kostyszyn ,
ur. 30 marca 1924 w Lubyczy Święcie
zam. Przemyśl ul. Batorego 39, obywatelstwa polskiego , o wykształceniu wyższym,
z zawodu ekonomistą , emeryta , żonatego ,
ojca dwojga dzieci w wieku 36 i 37 l
nie karanego , na wolności wobec
którego nie zastosowano żadnego
środka zapobiegawczego,

o to, że :

w okresie od lipca do sierpnia 1994r w miejscowości Monasterz
województwa przemyskiego wybudował pomnik ku czci poległych
członków Ukraińskiej Powstańczej Armii nie posiadając zezwolenia
właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych,

tj. o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r
prawo budowlane /Dz.U.Nr 89, poz. 41 z 1994r /.

Lubaczów 27.10.1998 r.

Zn. spr. 21-123/98

tel. izba A Prusoc m. b.

YZA ZUWP
L. 403 21.10.98

Związek

Ukraińców w Polsce

03-614 Warszawa

ul. Kościeliska 7

dot. Stanowiska L.P. Nadleśnictwa Lubaczów w przedmiocie Waszego wystąpienia o udostępnienie części działki na wzniesieniu Monasterz.

W nawiązaniu do Waszego pisma z 29 września br. L.dz. 629/98 dotyczącego wyrażenia zgody na udostępnienie części działki nr 708 w oddziale 29a w obrębie ewidencyjnym Werchrata, w celu budowy nagrobka upamiętniającego śmierć członków UPA z wojskami NKWD, uprzejmie informuję, że tut. Nadleśnictwo w świetle ustawy „O lasach” nie jest upoważnione do dysponowania gruntami leśnymi.

Trwale zadysponowanie gruntami j.w. wymaga wniosku Dyrektora Generalnego L.P. oraz zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (art. 38 cyt. wyżej ustawy „O lasach”).

Ze swojej strony deklarujemy wstępną pozytywną opinię Waszego wniosku. Proszę o uwzględnienie naszego stanowiska w kontekście cytowanych wyżej unormowań formalno-prawnych, tym bardziej, że o powyższym szczegółowo poinformowaliśmy Kurię Metropolitalną Obrządku Greckokatolickiego w Przemyślu.

Z poważaniem

NADLEŚNICTWO

27.10.1998

P o s t a n o w i e

Oś niniejszej decyzji uprawniaje do odwołania do Wojewody
Wrocławskiego za pośrednictwem w. s. i. z. z siedzibą w Wrocławiu, ul. Dąbrowskiego 101, otrzymania.
Przy uwzględnieniu obciążenia obowiązku wpłaty w wysokości 1,50 zł i
po 13 groszy od załącznika.

Z im. Kierownika Urzędu

mgr inż. Edward Krawiec
Kierownik Urzędu

Otrzymują:

1. Pan Dyrektor Biuro Sam. Przemysł ul. St. Batorego 26	- do realizacji
2. Miasto Wrocław	- do wiadomości
3. Stowarzyszenie Pracowników - Robotników Politycznych Okręgu Wrocławskiego, ul. Piłsudskiego 5/1 75-711 Koszalin	- do wiadomości
4. Wojewódzki Inspektorat Zabytków w Poznaniu ul. Młyńska 8	- do wiadomości
5. Zarząd Województwa Wrocławskiego ul. Stawackiego 22	- do wiadomości
6. Instytut Wodociągów	- do wiadomości

**KIEROWNIK
URZĘDU REJONOWEGO
w LUBACZOWIE**

BA-7355/32/94

Lubaczów 1395.09.27

D E C Y J I J A

Na podstawie art.36 ust.3 ustawy z dnia 24 października 1974 r. - Prawo budowlane /Ow. U. Nr 38 poz.229 z późniejszymi zmianami/, w związku z art.104 ustawy z dnia 14 czerwca 1968 r. - Kodeks postępowania administracyjnego /tekst jednolity Dz. U. Nr 9 poz.26 z późniejszymi zmianami/, po pobraniu przeanalizowaniu sprawy samowolnie rozpoczętej budowy pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz gm.Werchrata, na działce położonej w obrębie Werchrata, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz gm.Werchrata, nr ewid. gruntów 29, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów,

n a k a z u j e

Ferni Dymitrowi Bogusz zam. Przemysł ul.Stefana Batoroga 39
w terminie do **30 listopada 1995r. z r o z e b r a ć** samowolnie wybudowany w miesiącu sierpniu 1994r. pomnik poświęcony pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz gm.Werchrata, gm.Werchrata, na działce położonej nr ewid. gruntów 29, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów.

U z a s a d n i e n i e

Opierając na podstawie art.53 i 54 cytowanej na wstępie ustawy Prawo Budowlane jako organ nadzoru urbanistyczno i techniczne - budowlanego ustaliłem, że prowadził Pan budowę pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, bez wymaganych przepisami art.28 pozwolenia na budowę, na działce o nr ewid. gruntów 29 położonej w obrębie Werchrata (góra Monasterz), gmina Noryniasc.

Art.36 wspomnianej wyżej ustawy stanowi, że właściwy terenowy organ administracji państwowej wstrzymuje roboty budowlane, gdy są one wykonywane bez wymaganego pozwolenia, oraz określi jakie czynności i zmiany lub przeróbki należy wykonać w celu uzyskania decyzji pozwalającej na wzniesienie robót.

Decyzją BA-7355/32/94 z dnia 16.04.1994r. wstrzymałem wykonywanie robót przy budowie tego pomnika i nałożyłem obowiązek opracowania dokumentacji projektowej w terminie do 31 października 1994r. łącznie z pozytywnymi opiniami Wojewódzkiej Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (obszary położony na terenie objętym ochroną konserwatorską) oraz od właściciela terenu dokument potwierdzający prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.

Decyzją tą uprawomocniła się i po upływie oznaczonego terminu spowolnieniem przypomniałem Panu o nie wykonaniu obowiązku. Po moim upomnieniu złożył Pan wniosek o wydłużenie terminu z uwagi na skierowanie sprawy do Krajowej Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie. Termin wykonania obowiązku przedłożyłem skutkownie lecz do chwili obecnej nie został wykonany jak również nie wpłynął żaden dokument potwierdzający prowadzenie postępowania w przedmiotowej sprawie. W tych okolicznościach wypełniając postanowienia zawarte w art.36 ust.3 cytowanej na wstępie ustawy Prawo budowlane orzekam jak w sentencji niniejszej decyzji.

Warszawa, 1999-08-27

**Główny Urząd
Nadzoru Budowlanego**

OA/ORZ/4411/768/ 99

**Wojewódzki Inspektorat
Nadzoru Budowlanego
dla województwa podkarpackiego
ul. Targowa 1
35-064 Rzeszów**

Główny Urząd Nadzoru Budowlanego przesyła w załączeniu złożone niezgodnie z art. 129 Kodeksu postępowania administracyjnego odwołanie Pana Bogusza Dymitr, zamieszkałego w Przemyślu przy ul. Batorego 39 od decyzji Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego znak: WNB-OA-7355/10/19/99 z dnia 15 lipca 1999r. odmawiającej wszczęcia postępowania w sprawie uchylecia decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995r. dotyczącej nakazu rozbiórki samowolnie rozpoczętej budowy pomnika ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, na działce nr ewid. gr. 29, obręb Werchrata.

Tutejszy Urząd odsyłając w/w odwołanie z dnia 12 sierpnia 1999r. (data stempla pocztowego 12.08.1999r.) wraz z załączonymi dokumentami - prosi o nadanie biegu przedmiotowej sprawie w oparciu o art. 132 względnie 133 Kodeksu postępowania administracyjnego .

Do czasu otrzymania stanowiska organu pierwszej instancji w niniejszej sprawie oraz akt sprawy, bieg terminów zostaje wstrzymany.

Zał.: odwołanie Pana Bogusza Dymitr z 12.08.1999r.
+ zał. dokumenty (plik)

INSPEKTOR
DEPARTAMENT ORZECZNICTWA
ADMINISTRACYJNEGO
Zbigniew Szora

Do wiadomości :

1. Pan Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl
2. a / a - DST

PROJEKTOWA BIURO ARCHIT. ZABYTKÓW
beton w Wojewódzki w remyżu
Woj. Konserwator Zabytków
ul. Wyciąga 6, tel. 38-44
PSOZ-JI-40487+3/95

Przemyśl, 1995-03-27

Urząd Rejonowy
37-600 LUBACZÓW

W odpowiedzi na pismo z dnia 8.03.95r., znak:NB-7355/18/95 w sprawie budowy pomnika poświęconego poległym członkom UPA w m.Monastyr informuję, że w związku z faktem, iż przedstawiony mi do akceptacji w dniu 24.I.1994r. projekt pomnika znacznie różni się od dokonanej częściowej jego realizacji, stosowne stanowisko zajmę po dokonaniu wizji lokalnej i przedstawieniu mi przez Stowarzyszenie Ukraińców właściwego projektu.

p.o. Wojewódzki
Konserwator Zabytków
mgr Krzysztof Szumowski

Otrzymują:

1. Adresat
2. Stowarzyszenie Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego
75-511 KOSZALIN, ul. Piłsudskiego 6/1 - p.Dymitr Bogusz zam.Przemyśl,
ul.Batorego 39
3. Teozka obiektu
4. a/a

IZ/KS

Pan Andrzej Przewoźnik
Sekretarz Generalny Rady Ochrony
Pamięci Walk i Męczeństwa
ul. Kruczy 36
00-921 W a r s z a w a

Sejmowa Komisja Mniejszości Narodowych
Pan Poseł RP Jerzy Szteliga
ul. Wiejska 10 /sprawdzić/
W a r s z a w a

Pan Poseł RP Mirosław Czech
ul. Kościeliska 7
03-614 W a r s z a w a

Pan Stanisław Bajda
Wojewoda Przemyski
ul.
37-700 P r z e m y ś l

Związek Ukraińców w Polsce
ul. Kościeliska 7
03-614 W a r s z a w a

Ambasada Ukrainy
~~Al. Szuca 7 lub Sucha 7~~
00-580 W a r s z a w a

Drogi Dрузі!

Мені Дмитру Богушу наказано Раціоналим Урядом в Дубачові розібрати пам'ятник в Монастирі. Мене переслухували на Поліції і в Прокуратурі. В короткі будуть судити за самовільне розпочаття будови пам'ятника в Монастирі.

У Прокуратурі я мав змогу переглянути акта справи. Знайшов там підписи під висловленим протестом проти будови пам'ятників для УПА. Вони були збірні по усіх громах воєводства перемиського, а росли на комбатанти. На цих листах було не раз лям кілька підписів, а на інших по кількадесят.

Мені прийшла думка чому-си нам не зложити також підписи під протестом децизіі розібрати пам'ятник в Монастирі. Могуть це робити не лише верурачики, але і з інших місцевостей, мовляв, що там спочивав мій брат чи дворідний брат.

У письмі належить дати свою адресу, написати зміст, який полар в польскій мові, мена троху змінити зміст, щоб не виглядало, що це е zorganizоване, підписати кілька - чи кільканадцять підписів і скерувати їх до:

1. Sejmowa Komisja Mniejszości Narodowach на ręce Pana Posła S. Siteliga.
2. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa W-wa на ręce Pana Andrzeja Przewoźnika.
3. Do Pana Posła Mirosława Czecha.
4. Wojewoda Przemyski - Przemysł
5. X. U. P. Warszawa.
6. Ambasada Ukrainy Warszawa.

На долинні письма належить написати до кого висилається. Такому письму належить вислати якнайбільше і якнайскорше заки відбудеться розскрані Зміст.

My niżej podpisani jesteśmy ^{tych} zdziwieni i ^{miejsce} oburzeni, że w Polsce ^{a miejscowość} takie skandaliczne wydarzenia, ^{nakazuje się} rozzebranie nagrobka w miejscowości Monastyr, gmina Horyniec, woj. Przemyskie.

Decyzję taką dla Pana Dymitra Bogusza wydał Urząd Rejonowy w Lubaczowie.

Jest nam wiadomo, że w mogile tej spoczywają prochy 62 ~~wojskowej UPA~~^{os. cud. n. n. s. r. o. d. k.}, którzy ~~pożegnani~~^{z w. k.} w dniu 2.03.1945 roku ~~z wojskami NKWD, a więc nawet nie z Polakami i im nie należy się nagrobek?~~^{z wojskami NKWD, a więc} Gdzie ^{tu} jest chrześcijańska ^{nietykalność} etyka moralności, a żeby ^{niekiedy} nawet po 50-ciu latach nie dać spokoju.

Dziełanie takie jest ^{niekiedy} umową między państwami, zawartą w dniu 21.03.1994 między Polską, a Ukrainą. Dziennik Urzędowy, Nr II 2, poz. 545 i 546. Upzejmie prosimy o odwołanie decyzji rozzebrania i zezwolenie ukończenia budowy nagrobka ~~renowacji~~^{renowacji} mogiły w Monasterze, a także wyrezyrowanie ~~spedy~~^{spedy} na postawienie nagrobków w miejscach ~~gdzie pochowani są~~^{gdzie pochowani są} ~~wojskowej UPA~~.

Podpisali:

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
ODDZIAŁOWA KOMISJA ŚCIGANIA
Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
w RZESZOWIE
35-991 RZESZÓW, Al. Piłsudskiego 28

Pan(i) Dymitr Bogusz
ul. Batoro 39

37-710 Przemyski

(oznaczenie OKSZNIP)

(błędz)

Termin dnia 10 listopada 2000r.

Dnia 26. 10 2000 r.
Nr 5/100/ŻK

W odpowiedzi należy podać
datę i numer

WEZWANIE

Wzywa się Pana(ią) do osobistego stawiennictwa w dniu 10. 11. 2000r.

o godz. 10³⁰ w Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
w Prokuraturze Okręgowej przy ul. Wajgarta 8
w Przemysku

pokój nr 208 jako podejrzanego, świadka, biegłego, tłumacza*) w sprawie zabójstwa
Dymitra Bogusza i postępowanie śledcze w sprawie
podjętej o przestępstwo z art. 225 § 1 d-kk

kk.

Wezwany(a) powinien(na) posiadać przy sobie dwie kopiece lub inny ważny dokument
stwierdzający jego(jej) tożsamość.

*) Wyrazy niepotrzebne skreślić.

Gg 128PN. Drukarnia Nr 1. 02-621 Warszawa, Rakowiecka 37, tel. (0-22) 640-81-70, fax (0-22) 640-81-71
Zam. 2573/00. Zatwierdzono do druku 29.09.2000 r.

**Prokurator Oddziałowej Komisji
Ścigania Zbrodni przeciwko
Narodowi Polskiemu w Rzeszowie**
Jolanta Jedrzejewska
(Jolanta Jedrzejewska)

wnioskodawców pozostałości dotychczasowego upamiętnienia. Po spełnieniu tego warunku zostanie umorzona dotychczas prowadzone postępowanie administracyjne i egzekucyjne”

Zgodnie z art. 35 ust.5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. Nr 89, poz. 414 z późn. zm.) wydanie nowej decyzji w sprawie budowy przedmiotowego pomnika (nagrobka) możliwe będzie dopiero po dokonaniu rozbiórki samowolnie wybudowanego pomnika

W związku z powyższym nie było podstaw do rozpatrywania złożonego wniosku o wznowienie postępowania, gdyż nie dokonano rozbiórki pozostałości dotychczasowego pomnika.

W przypadku potraktowania mojego pisma jako decyzji o odmowie wznowienia postępowania administracyjnego stwierdzam, że odwołanie Pana Bogusza zostało wniesione po terminie (w 23 dniu od daty otrzymania w/w pisma).

Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego
Z. Moko
 Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego

Otrzymują:

- 1 adresat + akta sprawy
- 2 Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego
- 3) P. Dymitr Bogusz, zam. Przemyśl, ul. Batorego 39
- 4 a/a

**Główny Inspektor
Nadzoru Budowlanego
ul. Krucza 38/42
00-926 Warszawa 63**

W załączeniu przesyłam pismo Pana Dymitra Bogusza, zam. Przemysł, ul. Batorego 39, nazwane przez niego „odwołaniem” dotyczące mojego pisma z dnia 15 lipca 1999 r. nr WNB-OA-7355/10/19/99 wraz z aktami sprawy dot. nakazu rozbiórki samowolnie rozpoczętej budowy nagrobka na zbiorowej mogile żołnierzy UPA na wzniesieniu Monaster.

Pismem tym stwierdzono, że nie ma podstaw do wszczęcia postępowania w sprawie uchylecia decyzji nakazującej rozbiórkę rozpoczętej samowolnie budowy pomnika żołnierzy UPA, gdyż nie wystąpiły żadne nowe okoliczności do wznowienia postępowania w przedmiotowej sprawie.

Nadmieniam, że poprzednio Pan Bogusz złożył wniosek o wznowienie postępowania w tej samej sprawie, tj. uchylenie decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. znak NB-7355/18/95 o nakazie rozbiórce pomnika żołnierzy UPA w Monasteru oraz utrzymującej w/w decyzję w mocy - decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 20.11.1995 r. nr UAN V-4/7352/11/95. Wojewoda Przemyski decyzją z dnia 30.05.1996 r. nr UAN V-4/7352/11/95 odmówił uchylecia w/w decyzji. Po złożeniu odwołania przez P. Bogusza decyzja ta została utrzymana w mocy przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego decyzją nr OA-053-K-888/96 z dnia 23 lipca 1996 r. Również: Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 3 listopada 1998 r. sygn. akt IV SA 1525/96 oddalił skargę Pana Bogusza na w/w decyzję.

Pan Bogusz nie przedstawił żadnych nowych dowodów w przedmiotowej sprawie, a w załączonym przez Pana „Protokole ustalen...” stwierdzono:

„Skierowanie wniosku będzie równoznaczne z wszczęciem nowego postępowania administracyjnego przez Urząd Rejonowy w Lubaczowie, łącznie z rozbiórką przez

tryzuba (narodowego symbolu ukraińskiego) z częścią środkową w projektowanej wysokości do ok. 6 m.

Gabaryty budowli, jej formę i ekspozycję unaocznią dokumentacja fotograficzna. Wzniesiona budowla znanionuje swoimi cechami rodzaj upamiętnienia pomnikowego o zdecydowanej dominacji monumentu symbolicznego. Pan Dymitr Bogusz, w dotychczasowym postępowaniu, posługiwał się do tej pory, terminem pomnik w odniesieniu do realizowanej inwestycji. Obecnie natomiast, zapewne celem pomniejszenia skali problemu, używa sformułowania nagrobek. Forma przyjętego nazewnictwa jest zresztą sprawą nie mającą znaczenia dla przyjętego rozstrzygnięcia. Bezsprzeczne jest bowiem, że realizowany obiekt wymagał podjęcia działań określanych przez prawo budowlane jako **roboty budowlane**, te zaś w myśl art. 20 ust. 1, w/w ustawy, rozpocząć można było jedynie po uzyskaniu pozwolenia na budowę. Ponieważ projekt pomnika, z racji lokalizacji obiektu w terenie objętym ochroną konserwatorską, nie uzyskał pozytywnej, dla swej formy, opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, będącej warunkiem koniecznym uzyskania pozwolenia na budowę, oczywistym stało się rozstrzygnięcie organu I instancji o nakazie rozbiórki. Szczegółowe omówienie toku postępowania prowadzonego przez organ I instancji jak i w trybie odwoławczym przez Wojewodę Przemyskiego, zawiera uzasadnienie zaskarżonej decyzji, oraz decyzji ostatecznej z dnia 20.11.1995r. znak: UAN-V-4/7352/11/95, w załączeniu przekazanych akt sprawy. Wobec powyższego, wnoszę o utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji.

zał. akte sprawy

o t r z y m u j ą :

z Up. Województwa
mgr inż. Edward GERULA
Zastępca Dyrektora
Wydziału Pracowniwa, Architektury
i Konserwacji Zabytków

1. adresat (+zał.)
2. Pan Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39, Przemysł
3. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk
i Męczeństwa w Przemysłu
4. Stowarzyszenie Ukraińców-Więźniów
Politycznych Okresu Stalinowskiego
ul. Piłsudskiego 6/1, Koszalin
5. Nadleśnictwo Lubaczów
6. Wojewódzki Konserwator Zabytków
ul. Wąygarta, Przemysł
7. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie
8. Wójt Gminy Noryniec
9. UAN-a/a (WP)

Główny Inspektor
Nadzoru Budowlanego

ul. Krucza 38/42
00 518 Warszawa

Zgodnie z art.133 Kodeksu postępowania administracyjnego, przesyłam w załączeniu odwołanie Pana Dymitra Bogusza, od decyzji z dnia 20.05.1996r. znak:UAN-V-4/7355/2/96,

odmawiającej uchylenia decyzji ostatecznej z dnia 1995.11.20, znak:UAN-V-4/7352/11/95, utrzymującej w mocy decyzję Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie, z dnia 95.09.27, znak:NB-7355/18/95, **nakazującej rozbiórkę** samowolnie rozpoczętej budowy pomnika ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii, na terenie poklasztornym w m.Monasterz, na działce nr ewid.gr.29, obręb Werchreata.

Po zapoznaniu się z wniesionym odwołaniem nie znalazłem podstaw do uchylenia lub zmiany decyzji w myśl art.132 Kpa.

Równocześnie, w odniesieniu do zarzutów naniesionych w odwołaniu Pana Dymitra Bogusza, stwierdzam, że nie zasługują one na uwzględnienie.

W argumentacji odwołania, strona podnosi jako zasadnicze w sprawie, że rozpoczęty obiekt jest **nagrobkiem** usytuowanym w miejscu pochówku 62 ludzi, narodowości ukraińskiej, poległych w walce z NKWD, a zatem jego wzniesienie nie wymagało uzyskania pozwolenia na budowę. Wynika to, zdaniem strony, z treści cyt. w decyzji przepisu art.28ust3 - ustawy z dnia 24.10.1974r. - Prawo budowlane, odnoszącego się do wznoszonych kapliczek i innych obiektów kultu religijnego. Pełna treść art.28ust3 w/w ustawy, stanowi o obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę w przypadku wznoszenia w miejscach publicznych **pomników, posągów, wodotrysków i innych obiektów architektury ogrodowej, urządzeń wpływających na wygląd obiektów budowlanych oraz kapliczek i innych podobnych obiektów kultu religijnego.** Przyjęty za podstawę rozstrzygnięcia zaszkodzonej decyzji art.28 jest w pełni zasadny, zważywszy na charakter wznoszona budowl. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że przedmiotem sprawy jest pomnik, skoro, czego dowodzą oględziny na miejscu, wzniesiono budowlę na cokole w rzucie prostokąta o wym. 6.45 x 3.30, w formie nawiązującej do

Przemysł, 2000-06-26

Do

Podkarpackiego Woj. Inspektora
Nadzoru Budowlanego

w Lubaszowie

za pośrednictwem

Powiatowego Inspektora
Nadzoru Budowlanego
w Lubaszowie

WB-7355/10/95

Odwołujący się: Dymitr Bogusz - zam. 57-700 Przemysł
ul. Batorskiego 39

E A A A L S B I A
= = = = =

na postanowienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lubaszowie
z dnia 16-06-2000r. o wyk. naniu zastępczym.

Niniejszym saskarżam w całości powyższe postanowienie doręczone mi
w dniu 20-06-2000r. i wnoszę o jego uchYLENIE.

Powyższe postanowienie nie jest słuszne, gdyż rozbicie rozpoczętej
budowy pomnika członków UPA poległych w walce z wojskami NKWD i pocho-
wanych na terenie pokleśnionym w Monasterku gm. Horzyniec jest błędna.

Otóż nowy projekt pomnika zaakceptowany przez stosowne władze
niejako wchłonie to co już wybudowano. Postawilem tylko część pomnika,
gdym budowa decyzją administracyjną została wstrzymana. "atem zasada słusz-
ności - art. 7 k.p.a. - nakazuje - niezależnie od formalnej strony przed-
miotowej kwestii - abyto od wybudowań w stadium początkowym p-ostała
i było wykorzystane przy aktualnej budowie.

"asmackam, że mam 76 lat życia. U schyłku życia jestem gnębiony
ze względów formalnych. Na pozwolenie czekałem od 21-01-1994 do 1-08-1994z
Odpowiedzi nie było. Stosowne terminy przewidziane w k.p.a. zostały
przekroczona. Czy ktoś za to poniesz jakiegokolwiek ~~konsekwencje~~.

W tej sytuacji - po ściągnięciu mojej emerytury 1627 zł grzywny-
wyślę, że dalsze postępowanie w tej sprawie jest jaskrawo krzywdzące mnie
i niesłuszne. "arówna wicewojewođa Ian Kuchciński jak i inne osoby
m.in z Kancelarii Prezydenta RP będące na spotkaniu w Przemysłu obiecywał
że nie będę już w tej sprawie gnębiony. "atem proszę jak wyżej:

Bogusz Dymitr

Lubaczów, 26.06.2000 r.

Podkarpacki Wojewódzki
Inspektor Nadzoru
Budowlanego w Rzeszowie
35-064 Rzeszów Ul. Targowa 1

Zgodnie z art. 133 Kodeksu postępowania administracyjnego przesyłam w załączeniu zażalenie Pana Dymitra Boguz sam. Przemysł ul. Batorego 39, z dnia 21.06.2000 r., na moje postanowienie z dnia 16.06.2000 r. znak: NB-7355/18/95 w sprawie zastosowania w trybie postępowania egzekucyjnego wykonania zastępczego obowiązku objętego tytułem wykonawczym z dnia 12.03.1997 r. znak: JW. dot. rozbiórki samowolnie wybudowanego w miesiącu sierpniu 1994 r. pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UFA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, obręb Wierchrata, gmina Horyniec, na działce o nr ewid. 29 będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów, objętej decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. znak: NB-7355/18/95, utrzymana w mocy decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20.11.1995 r. znak: UAN-V-4/7352/11/95.

Zażalenie wniesiono w terminie.

Przy wnoszeniu zażalenia nie uiszczono opłaty skarbowej.

Po zapoznaniu się z zażaleniem nie znalazłem podstaw do uchylecia lub zmiany postanowienia w myśl art.132 Kpa.

POWIATOWY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO
mgr inż. Sławomir Rzycki

Otrzymują

1. Adresat
2. Pan Boguz Dymitr sam. Przemysł ul. Batorego 39
3. Wojewoda Podkarpacki
4. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie
5. Wójt Gminy Horyniec
6. Nadleśnictwo Lubaczów ul. śląskiego 20
7. Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu ul. Jagiellońska 29
8. Stowarzyszenie Ukraińców- Wsielców Politycznych Okręgu Stalnowskiego ul. Piłsudskiego 6/1. 73-511 Kossalin
9. Starosta Lubaczowski
10. A/a

Zajęta część emerytury **BSK S.A. O/Poznań** na rachunek bankowy
10501546-1202546519

zawiadamiając Urząd Skarbowy o kalendarzowej wpłacie oraz całkowitym pokryciu egzekwowanej należności.

Jednocześnie Urząd Skarbowy wzywa organ rentowy do:

- 1) nadania w terminie 7 dni zastąpienia o wysokości emerytury lub renty za okres trzech miesięcy poprzedzających zajęcie;
- 2) złożenia oświadczenia, czy i jakie przeszkody stanęły do wypłaty emerytury lub renty a w szczególności, czy do tej emerytury została skierowana egzekucja przez inny organ egzekucyjny;

Niewykonanie obowiązków wymienionych w tych punktach zagrożone jest karą grzywny w wysokości do trzykrotnej wysokości najniższego wynagrodzenia określonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, obowiązującego w dniu nabrania grzywny. Otrzyma może być postawiona.

W razie zbiegu egzekucji administracyjnej z sądową należy zawiadomić o tym Urząd Skarbowy. Dokonane zajęcia posiadają w takim przypadku w mocy, z tym że należy wystrzymać się z przekazywaniem zajętych kwot do czasu smutyzynności, który organ będzie w dalszym ciągu prowadził egzekucję.

Ponadto Urząd Skarbowy informuje, że:

- 1) organ rentowy, który złożył oświadczenie emerytur lub rent wraz ze wszystkimi dodatkami niezgodnie z prawdą lub dokonał wypłaty niezgodnie z uczwaniem - odpowiada za wyrażoną przez to szkodę;
- 2) jeżeli zakład rentowy bezpośrednio będzie uchylił się od przekazania zajętej części emerytury lub renty na pokrycie egzekwowanych należności, należność ta zostanie ściągana od organu rentowego w drodze egzekucji administracyjnej.

Z upoważnienia
Naczelnika Urzędu Skarbowego

(podpis z pełniącego obowiązki naczelnika i stanowiska służbowego)
Komunikat Skarbowy

(za potwierdzeniem odbioru)

Przebieg odpis powyższego zajęcia, zawiadamia się, że zgodnie z art. 79 § 1 pkt 2 wymienionej ustawy, nie wolno Panu(-) odbierać emerytury poza częścią wolną od zajęcia, ani nią rozporządzać.

Przebieg - 26.05.1988 r.
(miejscowość i data)

Zobowiązany

Bogusław Dziubiński
Przebieg
||-||-|| 26.05.1988

Przebieg się jako załącznik odpis tytułu wykonawczego, wymienionego w powyższym zawiadomieniu

Z upoważnienia
Naczelnika Urzędu Skarbowego

(podpis z pełniącego obowiązki naczelnika i stanowiska służbowego)
mgr Mariolara Świątek
Komunikat Skarbowy

Prasa 26.05.2000 r.

ZUS - Prasa 26

WYDZIAŁ KASOWO-WYPŁATOWY
- w Praszynie

ZAWIADOMIENIE w sprawie objęcia
zastępstwa - osoby
ZUS W 1932/21/63/39

Najpóźniej do dnia 30 kwietnia 2000 r. w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (ZK 1) z 1999 r. Nr 26, poz. 364 i dalej, oraz z w sprawie z art. 200 §1 ustawy z dnia 14 grudnia 1998 r. o ubezpieczeniu społecznym Przewoźników i Służnic (ZK 1) z 1999 r. poz. 365 i dalej, art. 1 - zgodnie ze zmianą
Wzrost: 175 cm
DYMIETR BOGUSZ zam. Praszyna, ul. Batorskiego 39

na podstawie załącznika:

nr	Numery tytułu wykonawczego	Wzrost (wzrost) i wykształcenie (poziomość) wykształcenie	Za okres	Suma objętych	WZROST (wzrost) i WYKSZTAŁCENIE (poziomość) wykształcenie
1	11-22/1932/1/39	znajomość	1997 r.	1 840,-	
2	11-26/1932/1/39	specjalistyczne	1997 r.	680,-	
Suma objętych				2 520,-	
Kwota				1 626,90	- odsetki od należności

Załącznik jest dołączony do zbioru dokumentów stanowiącego dowód wykonania
Wzrosty i tytuły wykonywania - w 300 egzemplarzach
- wykonanie obywateli - w 300 egzemplarzach
- wykonanie obywateli z korektą i korektami w danych personalnych - w 300 egzemplarzach
- dane osobowe - w 100 egzemplarzach
Zawieszanie i tytuły wykonawcze lub tytuły - wykonanie i wykonanie przez
tytuły przez wykonanie wykonawstwa - przez wykonanie lub tytuły wykonawstwa
konkretnie wyrażone w danych personalnych obywateli.
1) 10% kwoty objętych tytułów wykonawczych - przez wykonanie lub tytuły
wykonawstwa konkretnie wyrażone w danych personalnych obywateli oraz w
dokumentach stanowiących dowód wykonania.
2) 10% kwoty objętych tytułów wykonawczych lub tytuły - przez wykonanie lub tytuły
wykonawstwa.
3) 10% kwoty objętych tytułów wykonawczych lub tytuły wykonawstwa - przez wykonanie lub tytuły
wykonawstwa.
4) 10% kwoty objętych tytułów wykonawczych lub tytuły wykonawstwa - przez wykonanie lub tytuły
wykonawstwa.

1.000.000.000.000

Bogusz Dymitr
ul. Batorskiego 39
37-700 Praszyna

Praszyna, dnia 26.05.2000 r.

Dyrektor
Kancelarii Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 16
Warszawa

Serdecznie dziękuję za kopię pisma Nr ELO-060/59567/02/00/WN z dnia 15.03.2000.

Pragnę poinformować Pana Dyrektora, że do dnia dzisiejszego nie otrzymałem odpowiedzi od Pana A. Przewoźnika.

W związku z powyższym uściślam się ponownie prosić Pana Dyrektora o skierowanie mego pisma do Pana Prezydenta celem zapoznania, że od dnia 25.02.1994 nie można otrzymać zezwolenia na budowę nagrobka na mogile 62 żołnierzy UPA, która znajduje się wśród lasów. Jak taki fakt mam rozumieć jako obywatel Polski.

Z wyrazami szacunku.

Bogusz Dymitr

Lubaczów 25.02.1997 r.

NB-7355/18/95

Pan
Dymitr Bogusz
zam. 37-700 Przemysł
ul. Batorego 39

U P O M N I E N I E

Stosownie do art. 15 ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 1991r. Nr 36 poz. 161 z późniejszymi zmianami) **wzywam Pana do wykonania w terminie 7 dni od dnia doręczenia niniejszego upomnienia następującego obowiązku :**

Dokonać rozbiórki samowolnie wykonany poanik, poświęcony pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA na działce o nr ewid. gruntów 29 położonej w obrębie Werchrata będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów.

Obowiązek ten wynika z decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. znak: NB-7355/18/95 oraz Wojewody Przemyskiego Nr UAN-V-4/7352/11/95 z dn. 20.11.1995 r.

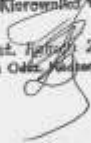
Obowiązek stał się wymagalny dnia 30.11.1995 r.

Upredzaja się, że w razie niewykonania obowiązku w podanym na wstępie terminie, zostanie wszczęte przeciwko zobowiązanemu postępowanie egzekucyjne

Należność za niniejsze upomnienie w wysokości 6.80 zł (słownie: sześć złotych 80/100) należy wpłacić do kasy Urzędu Rejonowego w Lubaczowie lub na konto Urzędu w NBP Przemysł Nr 10101498-8572-223-1.

W razie nieuiszczenia należność zostanie ściągnięta w trybie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych.

Z up. Kierownika Urzędu

mgr inż. Ziomek
Kierownik Oddz. Nadzoru Budowl.

Otrzymują:

1. Adresat
2. Urząd Gminy w Horyńcu
3. Nadleśnictwo Lubaczów ul. Słowackiego 20
4. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemysłu ul. Waygarta 8
5. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walki i Męczeński w Przemysłu
6. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego ul. Piłsudskiego 6/1 75-511 Koszalin
7. Oddział Księgowości w/m
8. a/a Oddział Nadzoru Budowlanego

BT/ST

Przemysł, dnia 25 lutego 1995.

Urząd Rejonowy

w Lubaczowie

ul. Jasna I,

37-600 Lubaczów.

Dot. sprawy KB-7355/32/94.

Kawiążując do zobowiązania przedłożenia dokumentacji w sprawie budowy pomnika w Monastyrzu do dnia 28.02.95 - uprzejmie proszę o przedłużenie terminu do końca maja br.

Sprawa wydania pozwolenia przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków została skomplikowana tym, że Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa nie zaakceptował przedłożonego projektu. Zarząd Stowarzyszenia Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego przejął tę sprawę i skierował do Głównej Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie i tam zapadnie decyzja ostateczna.

Serdecznie dziękuję za pozytywne załatwienie.

Dymitr Bogusz

Bogusz
Do wiadomości:

Stowarzyszenie Ukraińców-
więźniów Politycznych
Okresu Stalinowskiego
w Koszalinie.

Przemysł, dnia 25.02.2000 r.

Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39
37-700 Przemysł

**Dyrektor
Kancelarii Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 16
Warszawa**

Serdecznie dziękuję za odpowiedź na mój list z dnia 20.12.1999 r. - Wasze pismo Nr BLO-060/59367/01/99 UM z dnia 12.01.2000 r.

Z treści listu dowiaduję się, że moja prośba została skierowana do Naczelnej Rady Ochrony Walk i Męczeństwa, a tam trafił do Generalnego Sekretarza Pana Andrzeja Przewoźnika. Sprawa budowy nagrobka na mogile w Monasterzu Panu Andrzejowi Przewoźnikowi jest znana od lutego 1994 roku, a więc od sześciu lat i od tej pory nie uznał on za stosowne wydanie właściwego zezwolenia. W dniu 6 marca 1998 roku odbyło się posiedzenie Komisji Mieszanej, na którym podpisano Protokół ustaleń. W punkcie 1 pozycje a i b zostały wykonane, natomiast pozycja c - nie.

Od daty skierowania pod jego adresem pisma minął już miesiąc, a odpowiedzi nie otrzymałem. Sądzę, że gdy nawet nadejdzie, to z pewnością nie będzie to zezwolenie na ukończenie budowy nagrobka.

Ci żołnierze nie polegli w walce z Wojskiem Polskim, a z wojskami NKWD - takimi samymi wrogami Ukraińców jak i Polaków. Boli mnie więc fakt, za co mają być ukarani. Dlaczego na ich mogile nie można zbudować nagrobka?

Na potwierdzenie mojego pisma załączam kopię Protokołu ustaleń i mojego pisma z dnia 20.12.1999 r. Serdecznie proszę Pana Dyrektora o skierowanie mojej prośby wraz z w/w do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż wierzę, że tylko Pan Prezydent nie odmówi i zezwoli na ukończenie budowy nagrobka na zbiorowej mogile w Monasterzu.

Za pozytywne załatwienie mojej prośby będę wdzięczny nie tylko ja ale i ukraińska społeczność w Polsce.

Z wyrazami szacunku,

Bogusz Dymitr

29. 7. 2000

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
ODDZIAŁ W PRZEWORSKU

ul. Dworcowa 1
37-200 Przeworsk

telefon 648-75-42
telex 0633480 telefax 648-80-46

25 LUT. 2000

Przemyśl dnia .....

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
INSPEKTORAT W PRZEMYŚLU
Rajewski A. ul. Batorego 39 PRZEM.
ul. Brodzińskiego 17-700-Przemyśl
centrale tel. 670-49-94

Pan
Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39
37-700 PRZEMYŚL

E/91972/01

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 16.02.2000r. w sprawie wystawienia rachunku potrąconej kwoty, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w Przemyślu uprzejmie informuje, że rozliczenie za rok 1999 (PIT) otrzyma Pan w miesiącu marcu 2000r. na adres domowy.

INSPEKTOR UBEZPIECZEŃ

Alicja Król

Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39
37-700. Przemysł.

Przemysł, dnia 1996.01.25. -----

Urząd Rejonowy
w Lubaczowie

Nawiązując do Waszego pisma Nr NB-7355/18/95 z dnia 1996.01.18,
którego kopię otrzymałem do wiadomości, za którą uprzejmie dziękuję,
pragnę poinformować o zauważonych niescisłościach, a mianowicie:

1. Na górze Monastyr są ruiny Klasztoru OO. Bazylianów, a nie jak po-
dano "Benedyktynów", należy prawdę pisać.
2. 150 letni pobyt na tym terenie Zakonu OO. Bazylianów, także umierali,
a więc obok cerkwi istniał cmentarz, nie chowali zmarłych w lesie.
Biuro Urzędów Lasu i Górczki Leśnej posiada, że na tej działce
zapisany jest cmentarz.

Do dziś stoją krzyże na pochowanych tam niemieckich oficerach
z I wojny światowej, a więc należy tu miejsce uwarzać za cmentarz,
nieczynny, a na postawieniu nagrobka na cmentarzu nie jest potrze-
bne pozwolenie.

3. Nie zgadzam się z ujęciem twierdzenia, że jest to pomnik, przecięt
tam spoczywają pochowani ludzie, a więc jest to nagrobek. Nawet w
Encyklopedii nie ma hasła omawiającego wygląd nagrobka.
Należy nadmienić, że dlatego stawiano za mogiłą ścianę betonową,
iż jest to ochrona przed rozsuwaniem się mogiły, znajdującej się
nad stokiem góry.

Postawione przez Urząd Rejonowy wymogi potrzebne do uzyskania pozwo-
lenia są takie, jakby pomnik miał być budowany w mieście na placu
z przecierzą to jest las i od tego miejsca do pierwszej chaty we wsi
jest ponad dwa kilometry, a więc czy jest sens stawiać takie wymogi

Bogusz Dymitr.

Bogusz

Do wiadomości:

Pan A. Przewodnik - Warszawa.

Lubaczów, 24.06.1999 r.

**Wojewódzki inspektor Nadzoru Budowlanego
Ul. Targowa 1
35-064 Rzeszów**

Na podstawie art.65 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego przekazuję w załączeniu podanie Pana Dymitra Bogusz zam. Przemyski ul. Batorego 39 z dnia 08.06.1999 r. o uchylenie decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. znak: NB-7355/18/95 nakazującej rozbiórkę samowolnie wybudowanego w miesiącu sierpniu 1994 r. pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach czcionków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, obręb Werchrata, gmina Horyniec, na działce o nr ewid. gruntów 29 będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów, utrzymanej w mocy decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20.11.1995 r. znak: UAN-V-4/7352/11/95.

Ponadto przekazuję w załączeniu akta dotyczące przedmiotowej sprawy.

POWIATOWY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO

mgr inż. Stanisław Jezicki

Otrzymują do wiadomości:

1. Pan Dymitr Bogusz zam. Przemyski ul. Batorego 39
2. Pan mgr inż. Józef Michalik - Starosta Lubaczowski
3. A/a

(SR-24.06.1999 r.)

uniesioną oskarżonego,

- przez Sąd Wojewódzki w Przemyślu Wydział II Karny, jako Sąd odwoławczy w wyroku z dnia 17 marca 1997r.

Z wyroków tych wyrażnie wynika następujące zasadnicze kwestie, które jeżeli chodzi o wyrok Sądu Wojewódzkiego mają charakter zapstryżeń prawnych i wskazań co do dalszego postępowania a mianowicie:

- oskarżony Dymitr Bogusz ze wybudowanie w lipcu i sierpniu 1994r. pomnika bez zezwolenia właściwego organu zostało skazany prawomocnym mandatem karnym ze wykroczenie z art.61 ust.1. obowiązującego wtedy prawa budowlanego.
- Jeżeli oskarżony ma odpowiedź z art.90 ustawy nowego prawa budowlanego trzeba ustalić, że oskarżony ten - popełnił inne uchybienia, oprócz budowy bez zezwolenia i ocenić czy te inne uchybienia odpowiadają przesłankom z art.90 nowego prawa budowlanego.

Jak wynika z czynu określonego w obecnym skacie oskarżenia - oskarżonemu zarzuca się ponownie i wyłącznie wybudowanie pomnika bez zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych. A zatem zarzuca się oskarżonemu popełnienie czynu w postaci, za który został już ukarany prawomocnym mandatem karnym. Według wtedy obowiązującego prawa budowlanego była to tzw. samowola budowlana w podstawowej postaci - art.61 ust.1. tego prawa - stanowiąca jedynie wykroczenie

Jeżeli powołuje się przepis art.90 nowego prawa budowlanego to koniecznym jest wzięcie pod uwagę, że przepis ten mówi o przypadkach określonych w art.48, art.50 ust.1, pkt 1 lub art.50 ust.1, pkt 2. tego prawa. Takich przypadków czyn zarzucany oskarżonemu w skacie oskarżenia zupełnie nie wymienia.

Tutaj jednak nasuwa się jeszcze istotna kwestia. Mając na uwadze, że w czasie czynu obowiązywały przepisy dawnego prawa budowlanego - przypadki określone w art.90 nowego prawa budowlanego muszą być karalnymi także według konkretnych przepisów dawnego prawa budowlanego. /art.2 § 2 k.k./.

W tym stanie słusznym jest wniosek o umorzenie postępowania - postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie ukończona. /art.11 pkt.7/. k.p.k./.

Ponadto oskarżony oświadcza, że lista osób ujawnionych w akcie oskarżenia jako pokrzywdzone nie odpowiada przesłankom definicji osoby pokrzywdzonej, wskazanej w art.40 § 1 k.p.k. Zresztą osoby te nie są wymienione jako pokrzywdzone w czynie przypisanym oskarżonemu.

Gdyby Sąd rozważył zgodzenie dopuszczenia tych osób do udziału w sprawie w charakterze oskarżycieli posiłkowych, to oskarżony się temu sprzeciwia.

zał.1.

odpis wniosku

obrońca:

ZESPÓŁ ADWOKATÓW
w Warszawie
ADWOKAT
dr PIOTR BLAJER

Jeroszów, dnia 24 czerwca 1997r.

advokat dr Piotr Blasjer

Do
Sądu Rejonowego
w Lubeczowie
Wydział II Kermy

dot.II.K.175/97

rozprawa dnia 30 czerwca 1997r.

Wniosek o umorzenie postępowania

advokata drs Piotra Blasjers, Zespół Adwokacki Nr 1 w Jeroszawiu,
obronicy oskarżonego Dymitru Bogusza, upoważnienie do obrony w
aktech.

Wnoszę o umorzenie postępowania - na zasadzie art.11 pkt.
7/.k.p.k. - przeciwko oskarżonemu Dymitrowi Bogusz, o czyn z art.
90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r.prawo budowlane,/Dz.U.Nr 89,poz.41,
z 1994r./,obecnie sprawa II.K.175/97 Sądu Rejonowego w Lubeczowie.

U z a s a d n i e n i e

Dymitr Bogusz ponownie oskarżony jest o to, że w okresie od
lipca do sierpnia 1994r.w miejscowości Monasterz województwa
przemyskiego wybudował pomnik ku czci poległych członków
Ukraińskiej Powstańczej Armii nie posiadając zezwolenia właściwego
organu na rozpoczęcie prac budowlanych, t.j. o przest. z art.90
ustawy prawo budowlane, opisaną wyżej.

Jest to ta sama postać czynu oraz ustawa karna, jakie zostały
wskazane oraz określone w skacie oskarżenia poprzednim, w postępo-
waniu zakończonym przekazaniem sprawy Prokuraturze, celem
uzupełnienia postępowania przygotowawczego.

Postać czynu oraz ustawa karna określone oraz wskazane
w poprzednim skacie oskarżenia zostały ocenione:

- przez Sąd Rejonowy w Lubeczowie w wyroku z dnia 13 marca 1996r.,
umarzający postępowanie,
- przez Sąd Rejonowy w Lubeczowie w wyroku z dnia 13 grudnia 1996r.

STOWARZYSZENIE
WIEŹNIÓW POLITYCZNYCH
80 STALINOWSKIEGO
1. Piłsudskiego 6/1
11 KOSZALIN

Przemysł, dnia 1994.01.24.

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Przemysłu, ul Wajgarta

Dot. Wydania zezwolenia na budowę pomnika poległych żołnierzy UPA
w miejscowości Werchrata - Monastyr.

Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego w Polsce zwraca się z uprzejmą prośbą do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wydanie zezwolenia na budowę pomnika żołnierzy UPA poległych w walce z wojskami NKWD w dniu 1945.03.02 w Werchracie - Mryglodach, a pochowanych w Monastyrze obok cerkwi zniszczonej przez komunistów.

W Gminie Horyniec powiedziano nam aby zwrócić się o zezwolenie pod Wasz adres ponieważ miejsce to znajduje się na terenie Parku Krajoznawczego.

Do niniejszego podania załączamy projekt pomnika.

Prosimy o przychylne załatwienie naszej prośby.

Odpowiedź prosimy nadesłać na adres Bogusz Dymitr, Przemysł
ul. Batorego 39, tel 60-71.

Za kierownictwo Stowarzyszenia:

Bogusz Dymitr
Bogusz Dymitr.

25.01.94
BT 2 BOST

**GLÓWNY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO**

Warszawa 1996-11-04

PN/053-K-434/96

sygn.akt IV SA 1525/96

Naczelny Sąd Administracyjny
ul. Jasna 6
00-013 Warszawa

Odpowiedź na skargę

Zgodnie z art.38 ustawy z dnia 11 maja 1995r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U.Nr 74 poz.368) przekazuję odpowiedź na skargę Pana Dymitra Bogusza na moją decyzję z dnia 23 lipca 1996r. znak:OA-053-K-888/96

z wnioskiem o oddalenie skargi.

Decyzją z dnia 23 lipca 1996r. znak.j.w. po rozpatrzeniu odwołania Pana Dymitra Bogusza utrzymałem w mocy decyzję Wojewody Przemyskiego z dnia 30 maja 1996r. znak:UAN-V-4/7355/2/96 odmawiającą uchylenia decyzji ostatecznej z dnia 20 listopada 1995r. znak:UAN-V-4/7352/11/95 utrzymującej w mocy decyzję Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995r. nakazującą rozbiórkę samowolnie rozpoczętej budowy pomnika ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, na działce nr ewid.gr.29, obręb Werchata.

Merytoryczne i prawne uzasadnienie rozstrzygnięcia zawarłem w skarżonej decyzji.

Istotnym dla przedmiotowej sprawy faktem jest pobudowanie przez skarżącego na terenie objętym ochroną konserwatorską bez wymaganego prawem pozwolenia na budowę pomnika upamiętniającego poległych żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii.

Nie zasadny jest zatem zarzut skarżącego, iż działania organów państwowych mają inne podłoże niż przeprowadzenie postępowania w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi procesu budowlanego.

We wznowionym postępowaniu zakończonym decyzją Wojewody z dnia 30 maja 1996r. strona nie wykazała zaistnienia okoliczności wymienionych w przepisie art.145 §1 Kpa dających podstawę do uchylecia i zmiany przez organ decyzji stosownie do art.151 §1 pkt.2Kpa. Podstaw takich nie znalazł również organ odwoławczy. Podnoszone przez skarżącego fakty nie mogą wpłynąć na treść decyzji, zaś utrzymana w mocy decyzja Wojewody Przemyskiego z dnia 30 maja 1996r. tak pod względem formalnym jak i proceduralnym zgodna jest z obowiązującymi przepisami prawa.

Skarżący w swojej skardze do Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 lipca 1996r. nie powołują nowych istotnych dla sprawy dowodów i faktów.

W związku z powyższym wnoszę o oddalenie skargi.

w załączeniu акта sprawy.

Otrzymują:

Z Urzędu Województwa Przemyskiego
DIREKCJA WOJEWÓDZKIEGO BIURA OCHRONY
NADAWCZYCH I PRACOWNI
DOWODOWYCH

mgr Janina Rybak Kiedłowska

- 1) Pan Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
Przemyśl
2. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci
Walk i Męczeństwa w Przemyślu
3. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych
Okresu Stalinowskiego
ul. Piłsudskiego 6/1
Koszalin
4. Nadleśnictwo Lubaczów
5. Wojewódzki Konserwator Zabytków
ul. Waygarta
Przemyśl
6. Urząd Wojewódzki
Wydział Urbanistyki, Architektury
i Nadzoru Budowlanego
37-700 Przemyśl
7. a/a

Warszawa, 23.03.1999 r.

L.dz. 144/99

Dyrektor Generalny
Lasów Państwowych

Związek Ukraińców w Polsce zwraca się do Dyrekcji Lasów Państwowych z prośbą o wyrażenie zgody na udostępnienie części działki nr 29 z obrębu 207 na wzniesieniu Monasterz w związku z przygotowywanym upamiętnieniem, pochowanych tam poległych w walce z wojskami NKWD, 62 członków UPA.

Zgoda administratora i właściciela terenu niezbędna jest w celu uzyskania pozwolenia na budowę nagrobka.

Nadmieniamy, że upamiętnienie w Monasterzu zostało uzgodnione z Radą Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie.

Prosimy o życzliwe rozpatrzenie naszego wniosku, co umożliwi godne upamiętnienie miejsca pochówku.

Z poważaniem

Prezes Zarządu Głównego

Miron Kertyczak

Do wiadomości:

1. Pan Andrzej Przewoźnik – Sekretarz Generalny ROPWiM

W załączeniu:

— kopia mapy z zaznaczeniem przedmiotowej działki

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ * ZWIĄZEK UKRAIŃCÓW W POLSCE

03-614 Warszawa, ul. Kościeliska 7 tel. 679-96-77, 679-96-95 fax 679-96-95

Warszawa, 23.03.1999 r.

L.dz. 145/99

Pan Jan Szyszko
Minister Ochrony Środowiska,
Zasobów Naturalnych i Leśnictwa

Związek Ukraińców w Polsce zwraca się do Pana Ministra z prośbą o wyrażenie zgody na udostępnienie części działki nr 29 z obrębku 207 na wzniesieniu Monasterz w związku z przygotowywanym upamiętnieniem, pochowanych tam poległych w walce z wojskami NKWD, 62 członków UPA.

Zgoda administratora i właściciela terenu niezbędna jest w celu uzyskania pozwolenia na budowę nagrobka.

Nadmieniamy, że upamiętnienie w Monasterzu zostało uzgodnione z Radą Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie.

Prosimy o życzliwe rozpatrzenie naszego wniosku, co umożliwi godne upamiętnienie miejsca pochówku.

Z poważaniem

Prezes Zarządu Głównego

Miroł Kertyczak

Do wiadomości:

1. Pan Andrzej Przewoźnik – Sekretarz Generalny ROPWiM

W załączeniu:

— kopia mapy z zaznaczeniem przedmiotowej działki

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ * ZWIĄZEK UKRAJŃCÓW W POLSCE

03-614 Warszawa, ul. Kościeliska 7 tel. 679-96-77, 679-96-95 fax 679-96-95

Warszawa, 23.03.1999 r.

L.đz. 144/99

**Dyrektor Generalny
Lasów Państwowych**

Związek Ukraińców w Polsce zwraca się do Dyrekcji Lasów Państwowych z prośbą o wyrażenie zgody na udostępnienie części działki nr 29 z obrębu 207 na wzniesieniu Monasterz w związku z przygotowywanym upamiętnieniem, pochowanych tam poległych w walce z wojskami NKWD, 62 członków UPA.

Zgoda administratora i właściciela terenu niezbędna jest w celu uzyskania pozwolenia na budowę nagrobka.

Nadmieniamy, że upamiętnienie w Monasterzu zostało uzgodnione z Radą Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie.

Prosimy o życzliwe rozpatrzenie naszego wniosku, co umożliwi godne upamiętnienie miejsca pochówku.

Z poważaniem

Prezes Zarządu Głównego

Miron Kertyczak

Do wiadomości:

1. Pan Andrzej Przewoźnik – Sekretarz Generalny ROPWiM

W załączeniu:

— kopia mapy z zaznaczeniem przedmiotowej działki

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 września 1995 r. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazał Panu Dymitrowi Boguszowi dokonanie rozbiórki samowolnie wybudowanego, bez uzyskania pozwolenia na budowę, pomnika poległych członków UPA, na działce nr 708 w oddziale 29a w w obrębie ewid. Werchrata, gm. Horyniec w miejscowości Monasterz.

Decyzja ta została utrzymana w mocy decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20 listopada 1995 r. nr UAN-V-4/7352/11/95. Ponieważ zainteresowane strony nie złożyły skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego decyzja ta stała się wykonalna.

W związku z niewykonaniem obowiązku zawartego w w/w decyzji Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie wszczął postępowanie egzekucyjne w celu wyegzekwowania rozbiórki pomnika.

Upomnienie nr NB-7355/18/95 z dn. 25.02.1997 r. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie przesłał w dniu 26.02.1997 r. Postanowienie o nałożeniu grzywny w w celu przymuszenia nr NB-7355/32/94 r. (w wysokości 1500 zł) wraz z tytułem wykonawczym nr NB-7355/18/95 wydano w dniu 12.03.1997 r. Po złożeniu zażalenia przez P. Bogusza zostało wstrzymane wykonanie tego postanowienia do czasu rozpatrzenia przez Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargi P. Bogusza na odmowę wznowienia postępowania w sprawie nakazu rozbiórki pomnika.

Ponieważ Naczelnego Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 3 listopada 1998 r. sygn. akt IV.SA.1525/96 oddalił skargę na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego utrzymującą w mocy decyzję Wojewody Przemyskiego o odmowie wznowienia postępowania - decyzja o rozbiórce nadal jest obowiązująca.

Organ I instancji słusznie stwierdził, że nie zachodzą przesłanki wynikające z art. 59 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. z 1991 r. nr 36, poz. 161 z późn. zm.) i odmówił umorzenia postępowania egzekucyjnego, postanowieniem z dnia 30.06.1999 r. nr NB-7355/18/95.

Ponieważ w dalszym ciągu obowiązek nie został wykonany, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie w dniu 16 czerwca 2000 r. nr NB-7355/18/95 wydał postanowienie o wykonaniu zastępczym. Jako wykonawcę obowiązku wyznaczył Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „P.O.S.” Spółka z o.o. w Rzeszowie, ul. Wetlińska 3a.

Na postanowienie to złożył zażalenie Pan Dymitr Bogusz. Wnosi w nim o uchylenie nakazanego obowiązku, twierdząc, że istniejącą już część pomnika można wykorzystać w trakcie realizacji nowego pomnika.

Informuję, że podniesione przez zażalącego okoliczności nie zasługują na uwzględnienie. Nakaz rozbiórki dotyczy całego obiektu budowlanego i przy pozostawieniu niektórych jego elementów nie można uznać, że obowiązek nałożony decyzją został wykonany.

Ponadto, zgodnie z art. 35 ust.5 ustawy - Prawo budowlane organ architektoniczno budowlany nie udzieli pozwolenia na budowę nowego obiektu pomnika z uwagi na znajdujący się na działce obiekt budowlany, w stosunku do którego orzeczono nakaz rozbiórki.

Reasumując stwierdzam, że postępowanie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie nie narusza obowiązujących przepisów prawa.

W związku z powyższym postanowiłem, jak w sentencji.

Niniejsze postanowienie jest **o s t a t e c z n e**.

Postanowienie to może być zaskarżone przez strony do Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodka Zamiejscowego w Rzeszowie, ul. Kraszewskiego 4a, 35-016 Rzeszów, skr. poczt. 117, w razie wykazania jego niezgodności z prawem w terminie 30-tu dni od daty jego doręczenia.

**PODKARPACKI
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO
W RZESZOWIE**

mgr inż. arch. Ryszard WITEK

Otrzymują :

1. Dymitr Bogusz, zam. Przemyśl, ul. Batorego 39
2. Wojewoda Podkarpacki
3. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
ul. Krucza 36, 00-921 Warszawa
4. Wójt Gminy Horyniec
5. Nadleśnictwo Lubaczów, ul. Słowackiego 20
6. Wojewódzki Odział Służby Ochrony Zabytków, Przemyśl, ul. Jagiellońska 29
7. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego
75-511 Koszalin, ul. Piłsudskiego 6/1
8. Starosta Lubaczowski
9. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie
ul. Jasna 1
10. a/a

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 i art. 144 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. -Dz.U. Nr 9, poz. 26 z późn. zm.), art. 127 i art. 128 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. z 1991 r. Nr 36 poz. 161) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 lipca 1990 r. w sprawie opłat za czynności egzekucyjne oraz sposobu przeprowadzania publicznej licytacji i trybu postępowania przy przechowywaniu i egzekucyjnej sprzedaży niektórych rodzajów nieruchomości (Dz.U. Nr 47, poz. 281 z późn. zm.)

po rozpatrzeniu

zażalenia Pana Dymitra Bogusza, zam. Przemyśl, ul. Batorego 39, na postanowienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie z dnia 16 czerwca 2000 r. nr NB-7355/18/95 o wykonaniu zastępczym obowiązku nałożonego na Pana Dymitra Bogusza, zam. Przemyśl, ul. Batorego 39, decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995 r. nr NB-7355/18/95, tj. dokonania rozbiórki samowolnie wybudowanego pomnika poświęconego pamięci członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, na działce nr 708 w oddziale 29a w obrębie ewidencyjnym Werchrata gm. Horyniec, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów. Obowiązek ten zostanie wykonany zastępczo przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „P.O.S.” Spółka z o.o. w Rzeszowie na koszt zobowiązanego tj. Pana Dymitra Bogusza.

postanawiam

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

Jerusalem, dnia 22 lipca 1996r.

ZESPÓŁ ADWOKACKI Nr 1
adwokat dr Piotr Blajer

dr PIOTR BLAJER

Sz. Pan
Dymitr Bogusz

Jak już zapewne Panu wiadomo - w dniu 30 lipca 1996
o godz. 9.30 przed Sądem Rejonowym w Lubaczowie odbędzie się
ponowna rozprawa p-ko Panu.

W załączeniu przesyłam Panu odpis mego wniosku
jaki składam do Sądu Rejonowego w Lubaczowie o umorzenie
postępowania.

Proszę by Pan skontaktował się ze mną przed
rozprawą - w Zespole Adwokackim w Jeruzalemie. Proszę jednak
wcześniej zatelefonować w celu zgodnienia terminu.

zał.1.

odpis wniosku

adwokat:

Uzasadnienie

Prokuratura Rejonowa w Przemyślu oskarżyła Dymitra Bogusza o to, że

w okresie od lipca do sierpnia 1994r. w miejscowości Monasterz woj. przemyskiego wybudował pomnik ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii nie posiadając zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych;

tj. o przest. z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. prawo budowlane /Dz.U. z 1994r. nr 89, poz. 41).

Po dokładnym i dogłębnym przeanalizowaniu całokształtu materiału dowodowego zalegającego w aktach sprawy - w ocenie Sądu - nie może budzić wątpliwości, iż oskarżony Dymitr Bogusz po ustaleniach poczynionych jesienią 1993r. na naradzie Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego z siedziba w Koszalinie pismem z dnia 24 stycznia 1994r. wystąpił do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu o wydanie stosownej opinii w przedmiocie budowy pomnika poległych żołnierzy UPA w miejscowości Werchrata - Monasterz (k.169).

Wobec faktu, iż oskarżony do lata 1994r. nie otrzymał żadnej odpowiedzi od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu zdecydował się on na rozpoczęcie prac budowlanych, których wykonanie - według dostarczonego przez siebie projektu - zlecił Tadeuszowi Pałczyńskiemu.

W dniu 19 sierpnia 1994r. Urząd Rejonowy w Lubaczowie - poinformowany o zaistniałym fakcie samowoli budowlanej przez Urząd Wojewódzki w Przemyślu - dokonał kontroli miejsca budowy, czego konsekwencją była wydana w dniu 16 września 1994r. przez Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie decyzja nakazująca wstrzymanie prac budowlanych, do której to decyzji zarówno oskarżony, jak i wykonawca dostosowali się, wstrzymując całkowicie prace przy pomniku. Po przeprowadzonym postępowaniu w tej sprawie przez

nie on o uzyskanie stosownej opinii od Wojewódzkiego Urzędu Zabytków w Przemyślu - „wystarczającej” w jego imieniu do zalegalizowania budowy - występując w tym celu ze zbieżnym piśmiennym, jak również fakt, iż od czasu wydania decyzji o rozpoczęciu budowy - do chwili obecnej - nie podejmował on żadnych kroków przy rozpoczęciu wznoszenia pomnika, starając się na drodze prawnej uzyskać legalizację i pozwolenie na kontynuację tego przedsięwzięcia.

W tym stopniu społeczne niebezpieczeństwo czynu oskarżonego wynika również na jego elementy przedmiotowe a w szczególności z dobra, w które godził czyn oskarżonego oraz rozmiar i charakterystyka grożącej temu dobru.

W powyższych okolicznościach nie sposób bowiem uznać za taki sam lub podobny ładunek społeczne niebezpieczeństwa działania polegające na samowolnym prowadzeniu prac budowlanych „w sposób mogący spowodować zagrożenie życia, zdrowia ludzi i mienia, bądź zagrożenie środowiska” z tym prowadzeniem prac zagrożenia takiego nie powodującymi skutkami jakie bez wątplenia podjął oskarżony Dymitr Bogusz przy budowie przedmiotowy pomnik.

W marginesie wskazać należy, iż jakkolwiek oskarżony Dymitr Bogusz swoje działania podjął pod rządami ustawy z dnia 24 października 1974r. prawo budowlane obejmująca min. sankcja karna w art. 60 ust. 2 samowolę budowlaną tj. rozpoczęcie prac bez uzyskania zezwolenia właściwego organu, a która to ustawa nie została uchylona, nie mniej po uchyleniu cytowanej wyżej ustawy działanie takie stało się również znamię przestępstwa samowolę budowlaną w art. 90 ustawy z dnia 7.07.1994r. prawo budowlane obejmująca samowolę budowlaną, a które to stanowisko Sądu Rejonowego w Przemyślu przedmiotowe zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego (np. wyrok z dnia 25.06.1996r. V KKN 43/96). Na takie stanowisko nie mogło mieć nadto żadnego wpływu ukaranie oskarżonego w postępowaniu mandatowym za wykroczenie z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 24 października 1974r., w

urzędników Urzędu Rejonowego w Lubaczowie w dniu 14 listopada 1994r. oskarżony Dymitr Bogusz ukarany został mandatem karnym w wysokości 400.000 /starych / złotych z popelnienie wykroczenia z art. 61 ust. 1 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 24.10.1974r. prawo budowlane.

Jednocześnie decyzją z dnia 27 września 1995r. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazał oskarżonemu rozebrać budowlę do dnia 30 listopada 1995r.

Wobec okoliczności, iż do dnia 19 grudnia 1995r. nie dokonano rozbiórki wybudowanej części pomnika, pismem z dnia 20 grudnia 1995r. Urząd Rejonowy w Lubaczowie wezwał ponownie oskarżonego Dymitra Bogusza do samowolnej rozbiórki wybudowanej części budowli. (k.29)

Powyższe okoliczności stanu faktycznego nie mogą budzić żadnych wątpliwości w szczególności w ich konfrontacji z wyjaśnieniami samego oskarżonego Dymitra Bogusza, który w wielokrotnie składanych wyjaśnieniach w niniejszej sprawie, przyznał się do inwestorowania i organizacji bez wymaganych zezwoleń właściwych organów przedmiotowej budowy oraz zlecenia jej wykonania Tadeuszowi Pałczyńskiemu, jednocześnie usprawiedliwiając własne działania - generalnie - faktem niedokładnej znajomości obowiązujących w tym przedmiocie przepisów i procedur oraz w konsekwencji ich własną, błędną interpretacją. (k.335-357, 435-536).

Powyższe okoliczności dotyczące faktu organizacji i nadzorowania budowy przez oskarżonego Dymitra Bogusza znajdują pełne potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym załączającym w aktach sprawy, a w szczególności w dowodach z dokumentów oraz zeznań świadków słuchanych tak w postępowaniu przygotowawczym, jak i przed Sądem.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał jednak, iż jakkolwiek działanie podjęte przez oskarżonego Dymitra Bogusza w okresie od lipca do sierpnia 1994r. w miejscowości Monasterz formalnie

wyczerpuje ustawowe znamiona czynu zabronionego z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. prawo budowlane nie stanowi jednak przestępstwa ze względu na znikomy stopień społecznego niebezpieczeństwa jego czynu, w rozmiarze jakie nadaje mu ustawa kodeks karny.

Powyższe stanowisko Sądu uzasadnia dogłębna analiza wszystkich okoliczności przedmiotowych i podmiotowych współokreślających społeczną szkodliwość czynu oskarżonego.

W tym przedmiocie Sąd zważył przede wszystkim na elementy podmiotowe składające się na znikomy stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu oskarżonego, rozważając w tym przedmiocie pobudki i motywy towarzyszące przestępnemu zachowaniu się oskarżonego i zachowanie to poprzedzające, a skłaniające w konsekwencji oskarżonego do podjęcia takiego działania. W szczególności wskazać bowiem należy, iż bez wątpienia działaniom oskarżonego nie sposób przypisać przymiotu podjętych w celu osiągnięcia jakiegokolwiek korzyści majątkowej. Realizowana bowiem samowola wybudowania pomnika w żaden sposób nie może być uznana za mogącą przynieść oskarżonemu nawet w przyszłości wymierna korzyść majątkowa, tym bardziej, iż w aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dowodu lub jego początku wskazującego, iż oskarżony za organizację i nadzór przedmiotowego przedsięwzięcia miałby otrzymać jakieś wynagrodzenie.

Nadto zważyć należy, iż bez wątpienia przyczynowym procesem psychicznym stymulującym podjęcie przestępnego działania przez oskarżonego było jego subiektywne - chociaż potwierdzone stosowną uchwałą związku którego jest członkiem - przekonanie o konieczności wybudowania tego pomnika, uwarunkowane jego przekonaniem i przynależnością narodowościową, nie zaś szeroko pojmowana chęć zemsty lub odwetu czy poniżenia swoim działaniem kogokolwiek, a którą to okoliczność Sąd wziął również pod rozwagę.

Sąd zważył również, iż oskarżony podejmując swoje działania nie wykazywał się przy tym jakkolwiek bezwzględnością czy uporczywością w dążeniu „za wszelką cenę” do osiągnięcia zamierzonego celu. Takie stanowisko Sądu uzasadnia bowiem fakt, iż bez wątpienia przed przystąpieniem do realizacji zamierzonej budowy

ności ze względu na fakt, iż art. 10 § 1 k.w. - mający również zastosowanie - w sposób jednoznaczny rozstrzyga "podwójnego" ukarania w razie idealnego zbiegu wykroczenia i przestępstwem.

Wniosek w konkluzji podnieść należy, iż powyższe rozstrzygnięcie w żaden sposób nie może mieć wpływu na toczące się równoległe postępowanie administracyjne w przedmiocie samowolnego wzniesienia i ewentualnej jej legalizacji lub rozbiórki, jak również należy, iż Sąd nie jest w żadnej mierze władny rozstrzygać tych kwestii przekazanych stosownymi przepisami do właściwych odpowiednich organów, w tym również co do egzekucji przez nie wydanych.

Biorąc na uwadze wszystkie naprowadzone wyżej okoliczności, Sąd nie widzi stopień społecznego niebezpieczeństwa wyżej opisanego oskarżonego jest znikomy na podstawie art. 299 § 1 pkt 1 k.p.k. i art. 11 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 26 § 1 k.k. umorzył postępowanie w niniejszej sprawie.

W kosztach orzeczono po myśli art. 549 § 1 pkt 2 k.p.k. wobec braku obowiązku postępowania obciążając nimi Skarb Państwa.

Za zgodność z oryginałem
Sekretarz Sądu Rejonowego
w Lubaszewicach

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 1998r.

Sąd Rejonowy w Lubaczowie w Wydziale II Karnym

w składzie:

Przewodniczący: **ASR Jacek Leszczak**

Sędziowie *)

Ławnicy

Protokolant: **Małgorzata Sokołowska**

w obecności ..... Prokuratora .....

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko **Dymitrowi Boguszowi**

oskarżonemu o przest. z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. prawo budowlane

z urzędu

w przedmiocie **umorzenia postępowania**

na podstawie art. 299 § 1 pkt 1 k.p.k. i art. 11 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 26 § 1 k.k. i art. 549 § 1 pkt 2 k.p.k.

postanawia

I. u m o r z y ć postępowanie

II. kosztami postępowania o b c i ą ż y ć Skarb Państwa

postaci:

- w postaci podstawowej z art.61 ust.1., która była jedynie wykroczeniem.

Zgodnie z przepisem art.61 ust.1. tego prawa budowlanego odpowiada za wykroczenie ten: "Kto przystępuje do budowy lub s budowlą obiekt budowlany bez dopełnienia wymagań określonych ustawą lub przepisami wydаныmi na jej podstawie albo zmiany bez zgody właściwego terenowego organu administracji państwowej sposób użytkowania obiektu budowlanego."

- w postaci kwalifikowanej z art.61 ust.2., która to samowola budowlana była dopiero przestępstwem.

Polegała ona na tym, że do przepisu podstawowego z art.61 ust.1. musiały dodatkowo zaistnieć okoliczności z art.37 ust.1. tego prawa budowlanego a ustalenie zaistnienia tych okoliczności winno być dokonane przez Prokuratora a następnie przez sąd.

M.Bojarski, W.Rudecki: Penalkodexowa przepisy karne z komentarzem - Oficyna Wydawnicza "Profi" Warszawa 1992, s.88-94.

II.

Czyn zarzucany oskarżonemu Dymitrowi Bogucnowi przez Prokuratora:

- odpowiada wyłącznie podstawowej postaci samowoli budowlanej z art.61 ust.1. dawnego prawa budowlanego a zatem jest wykroczeniem, za które oskarżony ten został już ukarany, która to okoliczność jest w postępowaniu bezsporną.
- nie zawiera ani jednej okoliczności z art.37 ust.1. dawnego prawa budowlanego dlatego nie może być umiarkowany z art.61 ust.2. dawnego prawa budowlanego, a więc jako przestępstwo.

III.

Art oskarżenia jako przepis ustawy karnej, pod który ma podpaść czyn zarzucany oskarżonemu - wskazał art.90x ustawy z dnia 7 lipca 1994r., prawo budowlane, Dz.U.nr 89, pon.414.

Niekoniecznie tego przepisu ustawy karnej jest nieistotne a następujących przewidywa

- przepis ten jako przepis nowego prawa budowlanego obowiązującego od dnia 1 stycznia 1995r. nie obowiązował w czasie ukarania w okoliczności oskarżenia.

Zgodnie z art.2 k.k. odpowiedzialność karne za przestępstwo

oskarżonego Dymitra Boguśa według nowej ustawy prawo budowlane mogłoby wchodzić w rachubę jedynie wówczas gdyby przepis karny nowej ustawy przewidywał odpowiedzialność karną za przestępstwo także za takie same przypadki jak dawna ustawa prawo budowlane.

Jak już wskazano przed chwilą w ust.XI wniošku w czynie marnocennym oskarżonemu nie ~~nie~~ ani jednej okoliczności z art.37 ust.1.dawnego prawa budowlanego i dlatego nie można spełnić przesłanek - czy te okoliczności odpowiadają przypadkom określonym w art.48,art.50 ust.1.pkt.1./lub art.50 ust.1.pkt.2.,wskazanym jako podstawy odpowiedzialności karnej z art.90 nowego prawa budowlanego.

Proszę uprzejmie o wzięcie tutaj pod uwagę argumentacji zawartej na s.3-ciej, odpowiedzi obrońcy na apelację Prokuratora złożoną od wyroku Sądu Rejonowego w ~~Szczecinie~~ Lubecznowie z dnia 13 marca 1996r.,wydanym w tej sprawie.Argumentacja ta wykazuje w szczególności, że:

- dyspozycja przepisu art.90 obecnego prawa budowlanego zawiera wąski zakres okoliczności koniecznych do odpowiedzialności karnej za przestępstwo od art.61 ust.2.dawnego prawa budowlanego,
- okoliczności wskazane w apelacji nie mają odniesienia do przepisów art.48,art.50 ust.1.pkt.1. lub art.50 ust.1.pkt.2.nowego prawa budowlanego,stanowiących znak o odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art.90 nowego prawa budowlanego,
- czyn marnocenny oskarżonemu Dymitrowi Boguśowi nie zawiera ani jednej okoliczności - przypadku określonego w art.48, art.50 ust.1.pkt.1 lub art.50 ust.1.pkt.2.,który wyłącznie może skutkować odpowiedzialnością karną z art.90 nowego prawa budowlanego.

IV.

Skazanie oskarżonego Dymitra Boguśa za wykroczenie z art.61 ust.1.dawnego prawa budowlanego jest prawomocne.

Dla porządku wskazać jednak wypada, że posek nie jest wymieniony jako obiekt budowlany w art.2.ust.1. dawnego prawa budowlanego.

Sąd odwoławczy, Sąd Wojewódzki w Przemyślu w uzasadnieniu swego wyroku z dnia 31 maja 1996r. zawarł wskazania do dalszego postępowania /art.319 § 3 k.p.k./.

Sprowadzają się one w zasadzie do konieczności analizy zebranego materiału dowodowego pod kątem prawnym.

Z tego względu niniejszy wniosek jest uzasadniony.

odrońsa:

zał.1.

odpis wniosku

A handwritten signature in black ink, consisting of several stylized, overlapping strokes, positioned to the right of the typed text 'odrońsa:'.

redano dnia 22 lipca 1996r.

adwokat dr Piotr Klajor

Do
Sądu Rejonowego
w Lubaczowie

Wydział II Karny

dot. II.K.198/96

rozprawa dnia 30 lipca 1996r.

Wniosek o umorzenie postępowania

adwokata dra Piotra Klajora, Kancelaria Adwokacki Nr 1 w Jarosławiu,
obrońcy oskarżonego Dymitra Bogusza, upoważnienie do obrony
w aktach.

Wnoszę o umorzenie postępowania przeciwko oskarżonemu
Dymitrowi Bogusz, obecnie sprawą II.K.198/96 Sądu Rejonowego
w Lubaczowie - na zasadzie art.11 pkt.7/. k.p.k.

Uzasadnienie

Dymitr Bogusz oskarżony jest o to, że w okresie od lipca
do sierpnia 1994r. w miejscowości Kanastrza woj. przemyskiego
wybudował pomnik ku czci poległych żołnierzy UPA nie posiadając
zozwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych
tj. o przest. z art.90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane
/Dz.U. Nr 89, poz.41/.

Przedmiotem obecnego postępowania karnego jest tak
określony czyn zarzucený oskarżonemu i tak wskazana ustawa
karna. /art.295 § 1 pkt.2/. oraz pkt.4/. k.p.k./.

Nając na uwadze takie elementy aktu oskarżenia prosię
uprzejmie o rozważenie następujących kwestii:

1.

W czasie objętym aktem oskarżenia obowiązowały wyłącznie
przepisy ustawy z dnia 24 października 1974r., prawo budowlane,
/Dz.U. nr 28, poz.229 z późn. zm./, które w art.61 określały
odpowiedzialność karną za tzw. samowolę budowlaną w dwójkię

Przenyśl, 1999-04-22

POSTANOWIENIE

Ornając na podstawie art.123 kpa oraz art.21 ust.1 i art.27 ust.123 ustawy z dnia 15 lutego 1962r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz.U.Nr 10,poz.48 z późniejszymi zmianami) po rozpatrzeniu sprawy budowy pomnika na grobie poległych członków UPA na terenie poklasztornym na górze Monastyr wzniesionej w piśmie Stowarzyszenia Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego z dnia 31.03.95r.

postanawiam

- zasapisać przedstawiony projekt pomnika negatywnie;
- zaakceptować zrealizowaną dolną część pomnika pod warunkiem wykończenia jej w formie jednolitej płyty(w wysokości nie większej niż ok.80cm) z możliwością umieszczenia na niej nazwisk pochowanych;
- ostateczny projekt pomnika(wykorzystujący już zrealizowaną część) należy przedstawić Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków do zaakceptowania.

UZASADNIENIE

Teren użytkowania pomnika podlega ochronie konserwatorskiej na podstawie wpisu do rejestru zabytków pod nr A-515. Przedstawiony projekt ma zbyt monumentalną formę nie odpowiadającą zabytkowemu otoczeniu. Do zaakceptowania jest upamiętnienie pochowanych w mogile osób w formie krzyża, obelisku bądź wykorzystania już zrealizowanej części pomnika celos wykończenia jej w formie płaskiej "tablicy" do umieszczenia na niej napisów.

Na postanowienie nie służy zażalenie, a strona może je saskarżyć tylko w odwołaniu od decyzji (art.142kpa).

prof. Wojewódzki
Konserwator Zabytków
mgr Krzysztof Szewowski

Otrzymują:

1. Stowarzyszenia Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego 75-511 KOSZALIN, ul.Piłsudskiego 5/1
2. Pan Dymitr Bogusz zam.Przenyśl, ul.Batorego 39
3. Urząd Rejonowy w Lubaszowie
4. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przenyślu

VERTEL

5. Rado Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa 00-921 W-wa, ul.Krucza 36
6. Nadleśnictwo Lubaszów, ul.Stopana 56
7. Urząd Gminy w Horyńcu
8. Poczta obiektu
9. s/a + zał.

Lubaczów 22.01.1998 r.

Pan inż Józef Myca
Prezes Stowarzyszenia
Ukraińców - Więźniów Politycznych
Okresu Stalinowskiego
ul. J. Piłsudskiego 6/1
75-511 Koszalin

W odpowiedzi na Pana pismo (zawiadomienie) z dnia 15.01.1998 r. o zamiarze przystąpienia do zakończenia budowy pomnika w miejscowości Monasterzk, gmina Horyniec informuję, że sprawa budowy tego pomnika była przedmiotem rozpatrywania przez ten organ.

Decyzją z dnia 27.09.1995 r. znak: NB-7355/18/95 Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazał Panu Dymitrowi Bogusz zam. Przemysł ul. Stefana Batorskiego 39, rozebrać przedmiotowy pomnik. W wyniku wniesionych odwołań sprawa ta obecnie rozpatrywana jest przez Naczelny Sąd Administracyjny.

Wobec powyższego informuję, że przystąpienie do zakończenia budowy niniejszego pomnika, objętego nakazem rozbiórki, ponownie spowodowałoby popełnienie czynu zabronionego, określonego w art.90 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane /Dz.U. Nr 89, poz. 414 z późniejszymi zmianami/.

Ponadto informuję, że w myśl art.35 ust.3 w/w ustawy właściwy organ nie może zatwierdzić projektu budowlanego i udzielić pozwolenia na budowę, jeżeli na terenie, którego dotyczy projekt zagospodarowania działki lub terenu, znajduje się obiekt budowlany, w stosunku do którego orzeczono nakaz rozbiórki.

Jednocześnie pragnę zwrócić Pana uwagę na art.28 wymienionej wyżej ustawy Prawo Budowlane, który stanowi, że roboty budowlane można rozpocząć jedynie na podstawie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę. Do wniosku o udzielenie pozwolenia na budowę inwestor obowiązany jest dołączyć :

- 1.projekt budowlany wraz z opiniami, uzgodnieniami i pozwoleniami, wymaganymi przepisami szczególnymi,
- 2.dowód stwierdzający prawo dysponowania nieruchomością na cele budowlane,
- 3.decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Reasumując, uprzejmie proszę o honorowanie w/w przepisów w kontekście porozumienia zawartego pomiędzy Radą Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa a Zarządem Głównym Związku Ukraińców w Polsce .

Otrzymują:

1. Adresat.

2. Pan Dymitr Bogusz zam. Przemysł ul.Batorskiego 39
3. Wojewoda Przemyski
4. Urząd Wojewódzki w Przemyslu - Wydział Urbanistyki, Architektury i Nadzoru Budowlanego
5. Wójt Gminy Horyniec
6. Nadleśnictwo Lubaczów, ul. Słowackiego 20
7. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyslu, ul.Waygarta 8
8. Rada Pamięci Walk i Męczeństwa 00-921 Warszawa, ul. Krucza 36
9. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przy Wojewodzie Przemyskim
10. Związek Ukraińców w Polsce 03-614 Warszawa ul. Kościeliska 7

11. a/m

(NR/SS-22.01.1998 r.)

Bogus Dymit
ul. Batorskiego 39
37-700, Przemysł

Przemysł, dnia 21.06.2000.

Pan Dyr. Jan Szyss
Przedsiębiorstwa Wielebrantowego
P.O.S. Spółka s o.o.
ul. Wetlińska 3 a.

35-000 Rzeszów.

Otrzymałem pismo Nr KR-7255/18/95 z dnia 16.06.2000 z Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie, że Wasze Przedsiębiorstwo ma rozebrać rozpoczętą budowę nagrobka w miejscowości Monastera na mój rachunek.

Pragnę uprzejmie zawiadomić Pana Dyrektora, że odmawiam zapłaty. Jestem 76 letnim staruszkim, majątku nieposiadam, żyję ze skromnej emerytury chyba, że Pan Dyrektor wykona te polecenie na własny koszt.

Resztuję z uszanowaniem.

Dymitr Bogus

Przemyśl, 1995.03.21

Wojewódzki Konserwator Zabytków
Przemyśl
ul. Wajgarta 8.

Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinow -
skiego w Polsce zwraca się z uprzejmą prośbą o wyrażenie zgody
na renowację nagrobka na mogile w Monastyrzu, gmina Horyniec,
która znajduje się w Parku Krajoznawczym na terenie poklasztornym.
Nadmieniamy, że roboty renowacyjne zostały rozpoczęte w sierpniu
ubiegłego roku, a które to zostały wstrzymane przez Rejonowy Urząd
w Lubaczowie.

Decyzją z dnia 1994.09.16 Rejonowy Urząd zarządził złożenia doku-
mentacji projektowej, a między nimi jest potrzebna pozytywna opinia
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków albowiem teren ten znajduje
się pod Waszą ochroną.

Uprzejmie prosimy o wydanie takiej opinii, którą przedłożymy
w Urzędzie Rejonowym w Lubaczowie.

Uprzejmie dziękujemy za pozytywne załatwienie naszej prośby.

Za Kierownictwo Stowarzyszenia

Dymitr Bogusz.

Bogusz

Podatnik: St.	litr
Wzrost: 170	21.03.95
L. 111	-1305

Prezydent RP
Aleksander Kwaśniewski
Kancelaria Prezydencka
ul. Wiejska 10
Warszawa

Dotyczy: zezwolenia ukończenia budowy nagrobka na zbiorowej mogile żołnierzy UPA w Monasterzu, pow. Lubaczów oraz anulowania kary za odmowę rozbiórki części już wybudowanej.

Jako obywatel Polski narodowości ukraińskiej ośmielam się zwrócić do Pana Prezydenta o pomoc w niżej wymienionej sprawie:

W dniu 24.01.1994 rok wystąpiłem do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu o wyrażenie zgody na postawienie nagrobka na zbiorowej mogile 62 żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii, którzy zginęli w walce z wojskami NKWD w dniu 02.03.1945 roku w miejscowości Mrzygłody i Gruszka. Kilka tygodni po stoczonym bitwie z rozkazu dowódcy oddziału polegli żołnierze zostali pochowani w zbiorowej mogile na przyckerkiewnym cmentarzu w miejscowości Monasterz oddalony 2-3 km od miejsca stoczonym bitwy. Pochowano ich niedaleko od zabytkowej drewnianej cerkwi z XVII w. Na mogile postawiono drewniany brzoźowy krzyż.

Po wysiedzeniu w 1947 roku ludności narodowości ukraińskiej, w latach 50-ych cerkiew została rozebrana, a teren ten został włączony do lasów państwowych jako oddzielna działka, oddział 29a z adnotacją w księgach wieczystych „cmentarz”. W 1993 roku działka ta została zakwalifikowana jako „Park narodowy” albowiem znajdowało się tam 18 krzyży pochowanych oficerów austriackich z 1915 roku i była w gestii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, dlatego pod tym adresem skierowałem swoje pismo.

Do złożonego pisma dołączyłem projekt nagrobka. Po rozpatrzeniu pisma na miejscu zostało ono skierowane do Naczelnej Rady Ochrony Walk i Męczeństwa w Warszawie do Pana Andrzeja Przewoźnika.

Wiele razy chodziłem do Urzędu Wojewódzkiego do pracownicy, która to pismo odesłała do Warszawy upominając się o decyzję. Jednego dnia w mojej obecności telefonicznie rozmawiała o decyzji na to pismo z Panem A. Przewoźnikiem, który odpowiedział tak: nie mam czasu, jutro jadę do Moskwy w sprawie Katynia.”

Do końca lipca 1994 r. odpowiedzi nie otrzymałem. Pierwszego sierpnia podjąłem decyzję budowy nagrobka bez zezwolenia. Ze względu na uciążliwość terenu materiał i wodę trzeba było dowozić ciągnikiem i dwukółką. Prace postępowały bardzo powoli.

18 sierpnia na miejscu budowy zjawili się urzędnicy z Rejonowego Urzędu Pracy w Lubaczowie. Spisali protokół na miejscu i wstrzymali prace na budowie (wybudowano do tej pory ścianę zaporową z jednej strony mogiły).

Dwa tygodnie później zostałem wezwany do Urzędu Rejonowego w Lubaczowie. Spisano protokół a za samowolne rozpoczęcie prac bez zezwolenia ukarano mnie grzywną 400.000 zł., którą uiściłem na miejscu.

Pouczono mnie jakie mam czynić starania ażeby uzyskać zezwolenie. Moje starania spełży na niczym albowiem Kierownik Urzędu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

nie wydał mi odpowiedniego pisma, a inne żądania były uzależnione od pisma Konserwatora.

Po kilku miesiącach oczekiwań Rejonowy Urząd w Lubaczowie pismem Nr 7355/18/95 z dnia 1995.09.27 nakazał mi rozebrać to, co zostało zbudowane. Odmówiłem rozbiórki pismem z dnia 11.10.1995 r. Od tego czasu rozpoczęła się gehenna mego codziennego życia. Byłem przesłuchiwany na Komendzie Policji w Przemyślu. Zostałem wezwany na przesłuchanie do Rejonowego Prokuratora w Przemyślu, od którego otrzymałem akt oskarżenia. Sprawa została skierowana do Sądu w Lubaczowie. Jeździłem 6 razy na rozprawy sądowe. Trzy razy Sąd w Lubaczowie mnie uniewinnił, a przemyski prokurator składał apelację i sprawa była rozpatrywana w Sądzie Wojewódzkim w Przemyślu. Pierwszy raz sprawę przekazano do Sądu w Lubaczowie. Za drugim razem w celu ponownego rozpatrzenia aktu sprawy odesłano do uzupełnienia do prokuratora.

Ostatni wyrok umarzający sprawę wydano w Sądzie w Lubaczowie z 22.06.1998 r. Od wyroku tego prokurator również złożył apelację lecz tym razem Sąd Wojewódzki wyrokiem z dnia 30.07.1998 r. Zatwierdził wyrok Sądu w Lubaczowie.

Za odmowę rozebrania wybudowanej na mogile ściany ochronnej Rejonowy Urząd w Lubaczowie ukarał mnie grzywną 1500 zł. – pismo Nr 7355/32/94.

Sprawa moja znalazła się w Naczelnym Sądzie Administracyjnym w Warszawie. Czekałem na rozprawę dwa lata. Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 3.11.1998 r. Nr IV S.A. 1525/96 nie uznał mego zażalenia.

Na polecenie Rejonowego Urzędu w Lubaczowie Urząd Skarbowy w Przemyślu zrobił zajęcie z mojej emerytury i pobiera po 200 zł miesięcznie. Kara obecnie wynosi 1627 zł. Mieszkam razem z synem, który już 10 rok jest bez pracy, a synowa pracuje w szkole, gdzie pobory nie są wysokie. Ma na utrzymaniu troje dzieci, zarobku wystarcza tylko na życie. Z emerytury mojej i żony pokrywam wszystkie opłaty. Uważam, iż nałożenie na mnie takiej kary jest niesprawiedliwe i krzywdzące.

Po reformie administracyjnej zwróciłem się do Starosty w Lubaczowie a następnie do Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie o wydanie zezwolenia na ukończenie budowy, lecz otrzymałem odpowiedź odmowną. W odpowiedzi napisano, że „najpierw rozebrać, a wówczas zwracać się o zezwolenie” (kserokopia w/w pisma w załączeniu).

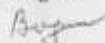
Sprawa budowy tego nagrobka ciągnie się już sześć lat. Cała tę zaistniałą sytuację odczytuję jak prześladowanie mnie jako Ukraińca. W sprawie tej było dwa posiedzenia Komisji Sejmowej ds. Mniejszościowych i Etnicznych tutaj w Przemyślu. Wysłałem też pismo z dnia 1999.06.04 na ręce Przewodniczącego tej Komisji Pana Jacka Kuronia. Nawet odpowiedzi nie otrzymałem (kserokopia w/w pisma w załączeniu).

Do Pana Panie Prezydencie RP piszę to pismo pełen żalu i goryczy z prośbą o ratunek. Została mi tylko możliwość uzyskania zezwolenia na ukończenie budowy nagrobka na mogile poległych 62 żołnierzy UPA. Do takiego postanowienia zobowiązują mnie chrześcijański obowiązek oraz to, że jestem jedynym żyjącym świadkiem ich pochówku w tej mogile.

Mam nadzieję na pozytywne załatwienie tej sprawy, za co serdecznie dziękuję.

Pozostaję z wyrazami szacunku,

Dymitr Bogusz

Do wiadomości:

1. Adresat
2. Związek Ukraińskich Więźniów Politycznych
Okresu Stalinińskiego, ul. Piłsudskiego 6/1, 75-511 Koszalin
3. Ambasada Ukrainy

**URZĄD REJONOWY
w LUBACZOWIE**

Lubaczów 20.12.1995r.

NB-7355/18/95

**Pan
Dymitr Bogusz
ul. Stefana Batorego 39
37-700 Przemyśl**

U P O M N I E N I E

Stosownie do art. 15 ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 1991r. Nr 36 poz. 181) **wzywam Pana do wykonania w terminie 7 dni od dnia doręczenia niniejszego upomnienia następującego obowiązku :**

- 1/ rozebrać samowolnie wybudowany w miesiącu sierpniu 1994r. pomnik poświęcony pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz obręb Werchrata, gm.Horyniec, na działce oznaczonej nr ewid. gruntów 29, będącej w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Lubaczów.

Obowiązek ten wynika z decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995r. znak: NB-7355/18/95.

Uprowadza się, że w razie niewykonania obowiązku w podanym na wstępie terminie, zostanie wszczęte przeciwko zobowiązanemu postępowanie egzekucyjne.

Należność za niniejsze upomnienie w wysokości 4,80 zł (słownie : cztery złote 80/100) należy wpłacić do kasy Urzędu Rejonowego w Lubaczowie lub na konto Urzędu w NBP Przemyśl Nr 65009-8572-223-1.

W razie nieduiszczenia należności zostanie ściągnięta w trybie egzekucyjnej administracyjnej należności pieniężnych.

Otrzymują :

1. Adresat
2. Wojewoda Przemyślski
3. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, ul.Piłsudskiego 6/1 75-511 Koszalin
4. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyślu
5. Nadleśnictwo Lubaczów ul.Słowackiego 20
6. Wójt Gminy Horyniec
7. Oddział Księgowości w/m
8. a/a

SS

KIEROWNIK Urzędu
[Podpis]
mgr Józef Karak

Sygnalem do wszczęcia postępowania przygotowawczego w tej sprawie był szereg artykułów prasowych, w których różne środowiska i grupy obywateli wyrażały zaniepokojenie z zaistnienia powyższego faktu.

W toku wstępnych czynności dochodzeniowych ustalono, że zjawisko budowania pomników upamiętniających członków UPA na terenie województwa przemyskiego ma szerszy zakres niż początkowo sądzono. W szczególności ustalono, że budowle o podobnym charakterze jak w Hruszowicach powstały także w miejscowościach Kelników, Werchrata, Stery Lublinieć, Nowy Lublinieć i Monasterz. Uwzględniając złożone do Prokuratury zawiadomienie o przestępstwie przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Upamiętnienia Ofier Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów i łącząc postępowania w sprawie wzniesienia tych budowli Prokuratura Rejonowa w Przemyślu wszczęła kompleksowe śledztwo.

W trakcie postępowania przygotowawczego ustalono, że z inicjatywą budowy pomnika w Hruszowicach wystąpił Związek Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego z siedzibą w Koszalinie jeszcze w 1993r. Koordynatorem prac budowlanych i organizacyjnych był przewodniczący tego związku Dymitr Myca. Z jego inicjatywy na Ukrainie przygotowano projekt techniczny pomnika jak i wykonano poszczególne elementy przygotowane do montażu w Polsce. We wrześniu 1994 roku elementy pomnika przywiezione do Polski i w ciągu około jednego tygodnia czasu pod kierownictwem projektanta i majstra będących obywatelami Ukrainy, grupa mieszkańców wsi Hruszowice i Gaje zmontowała go. Ustalono, że w skład grupy budowlanej pracującej pod kierownictwem wspomnianych wyżej obywateli Ukrainy wchodziło: Dymitr Kiłra, Roman Kiwers, Jan Nachojnik, Jarosław Biał, Jan Stecyk, Jan Jacholik, Adam Myszka i Bohdan Melnyk. Pomnik w Hruszowicach wzniesiono na terenie cmentarza komunalnego będącego pod zarządem Urzędu Gminy "w Stubnie". Pomijając w tym miejscu opis techniczny budowli zaznaczyć należy, że na wmurowanych w niego tablicach widnieją napisy w języku ukraińskim: " Gerojom UPA słowa, borcom za woliw Ukrainy" , " Kurin Prirwy-Bierkuts", " Kurin Komika Bajdi", " Kurin Rena " i "Kurin Żeleźniaks".

Na pomniku znajdują się flagi państwowe Republiki Ukrainy i znak tryzub. Pomnik postawiono na dwóch sąsiadujących ze sobą grobach bez pytania o zgodę Urzędu Gminy w Stubnie, co potwierdził Wójt Tadeusz Zwierkowski. Po fakcie, 18 października 1994r Związek Ukraińców w Polsce Zarząd Oddziału w Przemyślu powołując się na upoważnienie Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego zwrócił się do Kierownika Urzędu Rejonowego w Przemyślu z prośbą o zalegalizowanie pomnika, który wskazał Urząd Gminy w Stubnie jako właściwy do załatwienia sprawy. Należy zaznaczyć, że stanowisko Urzędu Gminy było uzależnione od opinii, które w tym zakresie powinien wydać Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyślu i Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu.

W dniu 5 stycznia 1995 roku Wojewódzki Konserwator Zabytków powołując się na fakt, iż cmentarz komunalny w Hruszowicach podlega ochronie konserwatorskiej na podstawie ustaleń zawartych w Miejscowym Planie Ogólnym Zagospodarowania Rzeczpospolitej Gminy Stubno postanowił zaopiniować pomnik negatywnie pod względem proponowanej formy architektonicznej. Zważywszy zaś na treść uchwały Nr 1 w sprawie niezgodnych z obowiązującymi przepisami prawa upamiętnień ukraińskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wydanej 25 stycznia 1995r przez Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, stanowisko Rady uznać należy za jednoznacznie negatywne.

W 1992r lub 1993r na spotkaniu z mieszkańcami Kalnikowa nieżyjący już Przewodniczący Wojewódzkiego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce Jerzy Stabiszewski zaapelował o wybudowanie w tej miejscowości pomnika upamiętniającego Ukraińców poległych po II wojnie światowej a spoczywających na miejscowym cmentarzu komunalnym. Sam zobowiązał się do załatwienia wszystkich elementów pomnika, który miał być następnie zmontowany przez mieszkańców. Począwszy od 1993 roku Piotr Sadowy, Michał Janczyszyn, Piotr Dachów, Andrzej Terlecki, Piotr Wybitko, Jan Grabas, Piotr Hajduk, Jan Soroka, Władysław Choma i Roman Czopko wyrównali istniejący już na cmentarzu kurhan ziemny, a następnie ustawili na nim krzyż i wmarowali tablicę z symbolem tryzubą

i napisem w języku ukraińskim "Wieczna pamięć żartwam totalitarnowo reżimu ..." ta żertwam akcji Wisła-1945-1947 RR". Wokół kurhanu ziemnego ustawiono niski kamienny murek. Według relacji świadków pod kurhanem nie ma grobów choć miejsce to znajduje się w obrębie cmentarza będącego pod zarządkiem Urzędu Gminy w Stubnie. Podobnie jak w wypadku Hruszowic nikt nie występował do zarządcy o zgodę na wykonanie pomnika, oraz do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa o wyrażenie stosownych opinii zważywszy, że cmentarz ten jest wpisany do rejestru zabytków. W październiku 1994 roku Związek Ukraińców w Polsce Zarząd Oddziału w Przemyślu działając w imieniu Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego z siedzibą w Koszalinie zwrócił się do Kierownika Urzędu Rejonowego w Przemyślu o zalegalizowanie tej budowy, przy czym urząd zajął stanowisko analogiczne jak w sprawie pomnika w Hruszowicach. Wielce istotnym faktem jest, że wbrew temu co zeznał budujący pomnik Michał Jencyzsyn Związek Ukraińców w Polsce wniósł o legalizację budowy pomnika postawionego "na mogile /?/ poległych żołnierzy UPA /? /", co pokazuje intencję wnioskodawcy.

W 1992 roku działający z poparciem Związku Ukraińców w Polsce komitet społeczny złożony z trzech obywateli polskich Dymitra Kuszczaka, Michała Komara i Stefana Huli, oraz z obywateli ukraińskich Iwana Kuszczaka i Iwana Łewkowycza zwrócił się do Urzędu Rejonowego w Lubeczowie z wnioskiem o wydanie pozwolenia na budowę ogrodzenia na istniejących cmentarzach komunalnych w Starym i Nowym Lublińcu znajdujących się pod zarządkiem Urzędu Gminy w Cieszanowie. Wraz z powyższym wnioskiem działający w imieniu Komitetu Dymitr Kuszczak przedstawił projekt pomników, które miały być wybudowane na obu cmentarzach ku czci członków UPA poległych w walce z NKWD i UB. W sierpniu 1992 roku na naradzie u Burmistrza Miasta Cieszanowa z udziałem przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego w Przemyślu i samego

wnioskodawcy ustelono zmianę treści tablic z pominięciem wzmianki o UPA. Po tym uzgodnieniu z przywiezionych z "epubliki Ukrainy elementów ustawiono dwa pomniki przy udziale Ukraińców z Polski i Ukrainy, którzy przyjechali z tego powodu kilkoma autokarami. Bez wdawania się w szczegóły techniczne oba pomniki mają kształt typowych pomników nagrobkowych zwieńczonych krzyżami. W Lublińcu Starym na tablicach wmurowanych w pomnik znajdują się imiona i nazwiska dwunastu osób a na tablicy w pobliskim kurhanie czterdziestu siedmiu osób. Napisy są wykonane w języku ukraińskim z czego przy ośmiu nazwiskach widnieje data zgonu 13 grudnia 1918 roku a przy pozostałych od 1944 do 1949/. Tablice są częściowo uszkodzone i nieczytelne. Znajduje się tam też tabliczka z wizerunkiem mężczyzny i napisem "A MOM FRERE". W Nowym Lublińcu na tablicy znajduje się wizerunek mężczyzny z napisem "Tut spocziwaje Mazurik Andrij zakatowanyj w 1946 roku", zaś na pobliskim karhanie ziemnym znajdują się napisy zawierające imiona i nazwiska, oraz o treści "Pomordowani dnia 20 marca 1945 roku mieszkańcy sieła Nowy Lubliniec i "Christ postawleno pamiatii 33 mieszkańcom sieła zamordowanich 10.X.1944 w Rudzie Różanieckiej. Tu pamiatii 25 mieszkańcom sieła zamordowanich w 1944r-1945 odnosielcami". W maju 1993 roku Związek Ukraińców w Polsce zwrócił się do Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa o pozwolenie na ustawienie kolejnej tablicy z tekstem poety Tarasa Szczęzenki i pozwolenia tego nie otrzymał.

W lipcu 1994 roku działający w Związku Ukraińców w Polsce Dymitr Bogusz i Michał Lewczyszyn zwrócili się do rzemieślnika Tadeusza Pałczyńskiego by ten zbudował na cmentarzu kumunialnym w Werchracie będącym pod zarządem Urzędu Gminy w Horyńcu pomnik według przedłożonego przez nich projektu za pieniądze pochodzące od rodzin osób tam pochowanych. Pomnik, który został wybudowany według projektu jest zwieńczony krzyżem ze znakiem tryzubą i znajdują się na nim nazwiska łącznie 39 osób oraz inskrypcje "Y boroty za wizwolenia 13c. Wierchraty zginuli...wiczna pamiat",

Wieczna pamięć poległym w 1944-1946 RR". Dopiero po ukończeniu budowy Dymitr Bogusz zwrócił się do Urzędu Gminy w Horyńcu z wnioskiem o legalizację pomnika.

W uchwale nr 2 z dnia 20 kwietnia 1995 roku Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa stwierdził, że pomniki między innymi w Kalnikowie, Hruszowicach i Werchracie winne być rozebrane.

Pomimo wymogu zasięgnięcia opinii nikt przed rozpoczęciem budowy pomników w Werchracie oraz Starym i Nowym Lublińcu nie zwracał się o to do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i do Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

Wybudowanie powyższych pomników wraz z pojawieniem się licznych artykułów prasowych na ten temat wzbudziło zaniepokojenie miejscowej społeczności przejawiające się między innymi wysyłaniem listów zbiorowych z wyrazami potępienia jak i aprobaty dla tego faktu.

Jednakże istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy musi być spojrzenie na ten problem przez pryzmat obowiązujących przepisów prawa. Szczególnego znaczenia nabiera tu zawarta w Warszawie w dniu 21 marca 1994r umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o ochronie miejsca pamięci i spoczynku ofiar wojny i represji politycznych /Dz.U. Nr 112, poz. 545/, która weszła w życie 29 sierpnia 1994r. Jakkolwiek umowa ma charakter ogólny to w art. 4 ust. 2 nie pozostawia wątpliwości co do możliwości wykorzystania w miejscach upamiętnienia symbolów narodowych i religijnych co było podnoszone przez strony jako jedna z podstaw podejmowanych decyzji o skutkach prawnych. Podnieść należy, że wszystkie pomniki wzniesiono pod rządami starej ustawy z dnia 24 października 1974r prawo budowlane, która straciła moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1995r, kiedy to zastąpiła ją ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy prawo budowlane z 1974r i zgodnie z § 19 ust. 2 obowiązującego rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975r /Dz.U. Nr 8, poz. 48/ postawienie

pomników na cmentarzach nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę, w rozumieniu tejże ustawy - w formie decyzji administracyjnej. Tak więc rozstrzygające o odpowiedzialności karnej z art. 61 ust. 2 starej ustawy prawo budowlane, a obecnie z art. 90 nowej ustawy jest to, czy pomnik lub nagrobek ustawiono na cmentarzu czy też w innym miejscu, w którym wymagane było uzyskanie stosownej decyzji administracyjnej. Wyjątkowa odpowiedzialność karną fakt wybudowania pomnika na cmentarzu i to bez względu na to czy jest to cmentarz komunalny czy też wyznaniowy. Ustawa z dnia 7 lipca 1994r prawo budowlane podtrzymuje ciągłość powyższego stanu prawnego.

W tym miejscu nie sposób nie odnieść się do podnożonych w zawiadomieniach o przestępstwie w dokumentach i publikacjach prasowych faktów naruszenia prawa.

W szczególności wnoszenie pomników na cmentarzach komunalnych powinno być poprzedzone uzyskaniem zgody zarządcy cmentarza, co wprost wynika z art. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku, o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Wydanie takiej zgody jest uzależnione od wydania opinii na ten temat przez Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa co też wynika z ustawy określającej kompetencje Rady. Dodatkowo jak stanowią przepisy ustawy o ochronie dóbr kultury i muzeach wymagana jest równoległa i równie ważna opinia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, gdy cmentarz jest wpisany do rejestru zabytków, lub gdy podlega ochronie konserwatorskiej z innego tytułu.

We wszystkich przypadkach, a więc w Hruszowicach Kalnikowie, Werchracie, Starym i Nowym Lublińcu złamano obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa, choć podejmowano próby konwalidowania tego stanu. Z uwagi na to, że czyny te nie stanowią przestępstwa przywrócenie stanu zgodnego z prawem powinno nastąpić na drodze postępowania administracyjnego.

W toku śledztwa zebrano materiał dowodowy pozwalający

na podjęcie właściwej decyzji merytorycznej. W szczególności przesłuchano w charakterze świadków wszystkie osoby mogące mieć informacje w tej sprawie, zebrano stosowne dokumenty, utrwalono w formie procesowej techniczne aspekty zaistniałej samowoli.

Zebrane dowody jednoznacznie wskazują na to, że przy budowie pomników w Hruszowicach, Kalnikowie, Werchrecie Starym i Nowym Dublińcu nie naruszono norm prawa karnego, w szczególności zawartych w ustawie prawo budowlane, w związku z tym śledztwo w tym zakresie postanowiono umorzyć.

Jednocześnie postępowanie przygotowawcze dostarczyło podstaw do przedstawienia Dymitrowi Boguszowi zarzutu, że w okresie od lipca do sierpnia 1994r w miejscowości Monasterz wybudował pomnik ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii nie posiadając zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych, to jest o przestępstwo zart. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r prawo budowlane. Zważywszy, że pomnik -nagrobek został wybudowany na terenie nie będącym cmentarzem w myśl obowiązujących przepisów, uzyskanie pozwolenia w Urzędzie Rejonowym w Lubaczowie było obowiązkowe, jak i uzyskanie między innymi zgody właściciela gruntu, to jest Nadleśnictwa Lubaczów. W tym też zakresie śledztwo będzie kontynuowane, w związku z czym postanowiono jak na wstępie.

PROKURATOR PROKURATURY
REJONOWEJ

Adam Fida

POUCZENIE:

Podejrzanemu i pokrzywdzonemu przysługuje prawo przejrzenia aktu i zażalenia na powyższe postanowienie do prokuratora nadzornego /art. 280 § 3 kpk/. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie -termin do wniesienia postanowienia wynosi 7 dni od daty otrzymania odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne /art. 107 i 410 kpk/.

ZARZĄDZENIE:

Stosownie do artykułu 91§2 kpk odpis postanowienia doręczyć
podejrzanemu : - Dymitrowi Boguszowi - zem. Przemysł
ul. Batorego 39.

pokrzywdzonym :

1. Wojewódzkiej Radzie Ochrony Pamięci
Walk i Męczeństwa w Przemysłu
2. Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków
w Przemysłu
3. Urzędowi Rejonowemu w Lubaszowie
4. Nadleśnictwu w Lubaszowie
5. Urzędowi Gminy w Horyńcu
6. Urzędowi Gminy Stubnie
7. Urzędowi Gminy w Cieszanowie

Zawiadomić składającego zawiadomienie o przestępstwie:

- Stowarzyszenie Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich
Nacjonalistów - Zarząd Główny we Wrocławiu Plac Teatralny 4.

PROKURATOR PROKURATURY
REJONOWEJ
20.11.1998r
mgr Adam RUDA

Prokuratura Rejonowa

ul. St. Konarskiego 6

41-700 PRZEMYŚL

sygnatura 1Ds 1541/95

Przemyśl, dnia 20.11.1995r

P O S T A N O W I E N I E
o częściowym umorzeniu śledztwa

Adam Fida -prokurator Prokuratury Rejonowej w Przemyślu
w sprawie przeciwko Dymitrowi Boguszowi podejrzanemu
o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r
prawo budowlane /Dz.U. Nr 89 ,poz. 414 z 1994 r/,
działając na podstawie art. 11 pkt.1 kpk

p o s t a n o w i ł :

- powyższe śledztwo umorzyć w części dotyczącej wzniesienia
w latach 1992-1994r w Hruszowicach, Kalnikowie, Werchracie
Starym Lublińcu i Nowym Lublińcu obiektów budowlanych
w postaci pomników upamiętniających czyny Ukraińskiej
Powstańczej Armii bez dopełnienia wymagań określonych
w przepisach ustawy prawo budowlane,
to jest o czyny z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r
prawo budowlane , na zasadzie art. 11 pkt. 1 kpk z uwagi
na brak cech przestępstwa w powyższych czynach.

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 19 stycznia 1995 roku Komenda Rejonowa
Policji w Przemyślu wszczęła dochodzenie w sprawie wybudowa-
nia na cmentarzu w Hruszowicach pomnika ku czci Ukraińskiej
Powstańczej Armii bez wymaganego prawem zezwolenia na
budowę, co zrodziło podejrzenie popełnienia przestępstwa
z art. 61§ 2 ustawy z dnia 24 października 1974r prawo
budowlane.

Wojewoda Przemyski
W P r z e m y ś l u

Zgodnie z art.133 Kodeksu postępowania administracyjnego przesyłam w załączeniu odwołanie Pana Dymitra Bogusza zam.Przemysł ul.Batorego 39, od decyzji z dnia 27.09.1995r. Nr NB-7355/18/95 w sprawie zobowiązania Pana Dymitra Bogusza do rozebrania samowolnie budowanego pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA.

Odwołanie wniesiono w terminie.

Po zapoznaniu się z odwołaniem nie znalazłem podstaw do uchylecia lub zmiany decyzji w myśl art. 132 Kpa, jak również uznałem, że okoliczności określone w odwołaniu nie zasługują na uwzględnienie.

Dnia 19 sierpnia 1994r. ustaliłem, że na górze Monasterz obręb Werchrata gm.Horyniec rozpoczęto wznoszenie pomnika, bez wymaganego przepisami ustawy Prawo budowlane pozwolenia na budowę.

Swoją decyzją NB-7355/32/94 z dnia 16.09.1994r. zobowiązałem Pana Dymitra Bogusza do wstrzymania prowadzonych robót budowlanych oraz złożenia stosownej dokumentacji projektowej celem dalszego rozpatrzenia sprawy. Po upływie określonego w decyzji terminu przypomniałem Panu Boguszowi o nałożonym obowiązku. W odpowiedzi otrzymałem wniosek o odroczenie terminu z uwagi na obiektywne trudności w zebraniu opinii i uzgodnień. Po uzyskaniu potwierdzenia faktów określonych w piśmie Pana Bogusza odroczyłem termin wykonania obowiązku do końca sierpnia bieżącego roku określając jednocześnie ten termin jako ostateczny. Zarówno przed jak i po upływie określonego terminu nie otrzymałem żadnych informacji określających dalsze losy dokumentalizowania przedmiotowego zadania inwestycyjnego, a tym samym nie przedłożono wymaganego planu sytuacyjnego i projektu technicznego.

Ponadto nadmieniam, że pomnik usytuowany jest w strefie objętej ochroną konserwatorską i zgodnie z postanowieniem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków PBOZ-I-4049/13/95 z dnia 22.04.1995r obiekt ten nie odpowiada zabytkowemu otoczeniu.

Nie udokumentowane również jakichkolwiek starań zmierzających do uzyskania od właściciela terenu tj.Nadleśnictwa Lubaczów zgody do dysponowania nieruchomością na cele budowlane (art.29 ust.5 ustawy z dnia 24 października 1974r. - Prawo budowlane).

Wobec powyższych okoliczności, w oparciu o art.36 ust.3 cytowanej wyżej ustawy Prawo budowlane uznałem za właściwe orzec jak w sentencji decyzji.

W załączeniu przekazuję akta sprawy.

Z zastrzeżeniem Urzędu
Główny
10-100-100-100-100-100
10-100-100-100-100-100

Otrzymują do wiadomości:

1. Pan Dymitr Bogusza zam.Przemysł ul.St.Batorego 39
2. Stowarzyszenie Ukraińców Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego ul.Piłsudskiego 6/1 , 75-511 Koszalin
3. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyslu ul.Waygarta 8
4. Nadleśnictwo Lubaczów ul.Słowackiego 20
5. Wójt Gminy Horyniec

Poligonowe Koło Zdobycy Zabytków
Ogólni Wojewodzi
w Przemyślu
Wpłynęło dnia _____
L. dz. _____ Zef. _____

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Przemyślu, ul. Waygarta 8.

Dot. sprawy PSOZ-I-4049/7/94.

Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego w Polsce złożyło w dniu 25.I.94 wniosek o pozwolenie na budowę pomnika na górze Monastyr, gm. Horyniec. O dalszym losie tego podania zostaliśmy poinformowani. W związku z tym, że od tego czasu minęło ponad 6 miesięcy, uwarzaliśmy owo milczenie za cichą zgodą i w sierpniu b.r. rozpoczęliśmy budowę wspomnianego pomnika.

W dniu 19.8.1994 pracownicy Rejonowego Urzędu w Lubaczowie wydali zakaz kontynuowania dalszej budowy.

Uprzejmie prosimy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wydanie zaświadczenia, że na górze Monastyr, gm. Horyniec znajduje się pod ochroną konserwatora cmentarz przykościelny, na którym są groby pochowanych tam oficerów z I wojny światowej, /dowodem tego są pomniki - krzyże z nazwiskami pochowanych tam osób/ oraz iż nie wnosi się zastrzeżeń do postawienia tam pomnika.

Uprzejmie prosimy o pozytywne i pilne załatwienie naszej prośby.

Za Kierownictwo Stowarzyszenia.

D. Bogusz

Bogusz

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 i art. 144 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. -Dz.U. Nr 9, poz. 26 z późn. zm.), art. 29 § 1 i art. 59 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. z 1991 r. Nr 36 poz. 161)

po rozpatrzeniu

zazalenia Pana Dymitra Bogusza, zam. Przemysł, ul. Batorego 39, na postanowienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie z dnia 30 czerwca 1999 r. nr NB-7355/18/95 o odmowie umorzenia postępowania egzekucyjnego w sprawie spełnienia przez Pana Dymitra Bogusza obowiązku nałożonego decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995 r. nr NB-7355/18/95 nakazującego dokonanie rozbiórki samowolnie wybudowanego pomnika poświęconego pamięci członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, na działce nr 708 w oddziale 29a w obrębie ewidencyjnym Werchrata gm. Horyniec, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów

postanawiam

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 września 1995 r. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazał Panu Dymitrowi Boguszowi dokonanie rozbiórki samowolnie wybudowanego, bez uzyskania pozwolenia na budowę, pomnika poległych członków UPA, na działce nr 708 w oddziale 29a w w obrębie ewid. Werchrata, gm. Horyniec w miejscowości Monasterz.

Decyzja ta została utrzymana w mocy decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20 listopada 1995 r. nr UAN-V-4/7352/11/95. Ponieważ zainteresowane strony nie złożyły skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego decyzja ta stała się wykonalna.

W związku z niewykonaniem obowiązku zawartego w w/w decyzji Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie wszczął postępowanie egzekucyjne w celu wyegzekwowania rozbiórki pomnika.

Upomnienie nr NB-7355/18/95 z dn. 25.02.1997 r. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie przesłał w dniu 26.02.1997 r. Postanowienie o nałożeniu grzywny w w celu przymuszenia nr NB-7355/32/94 r. (w wysokości 1500 zł) wraz z tytułem wykonawczym nr NB-7355/18/95 wydano w dniu 12.03.1997 r. Po złożeniu zażalenia przez P. Bogusza zostało wstrzymane wykonanie tego postanowienia do czasu rozpatrzenia przez Naczelną Sąd Administracyjny w Warszawie skargi P. Bogusza na odmowę wznowienia postępowania w sprawie nakazu rozbiórki pomnika.

Ponieważ Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 3 listopada 1998 r. sygn. akt IV.SA.1525/96 oddalił skargę na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego utrzymującą w mocy decyzję Wojewody Przemyskiego o odmowie wznowienia postępowania - decyzja o rozbiórce nadal jest obowiązująca.

Organ I instancji słusznie stwierdził, że nie zachodzą przesłanki wynikające z art. 59 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. z 1991 r. nr 36, poz. 161 z późn. zm.) i odmówił umorzenia postępowania egzekucyjnego, postanowieniem z dnia 30.06.1999 r. nr NB-7355/18/95.

Analizując zarzuty przedstawione w zażaleniu złożonym na to postanowienie stwierdzam, iż nie dotyczą one toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego, ale odnoszą się do rozstrzygnięć merytorycznych decyzji nakazującej rozbiórkę i na tym etapie postępowania nie mogą być brane pod uwagę.

W związku z powyższym postanowiłem, jak w sentencji.

Niniejsze postanowienie jest **ostateczne**.

Postanowienie to może być zaskarżone przez strony do Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodka Zamiejscowego w Rzeszowie, ul. Kraszewskiego 4a, 35-016 Rzeszów, skr. poczt. 117, w razie wykazania jego niezgodności z prawem, w terminie 30-tu dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODZKI INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO
w Rzeszowie
MGR INŻ. ARCH. Stanisław WITEK

Przemysł, 2000-06-30

Dymitr Bogusz
ul. Batorego 59
37-400 Przemysł

Pan

Aleksander Kwaśniewski
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
WARSZAWA

Dot. rozmowy z Panem Prezydentem w Warszawie ewentualnie w Przemyslu
w czasie odwiedzin miasta przez Prezydenta w dniu 7-07-2000r.
w ramach kampanii przedwyborczej.

Niniejszym - o ile to możliwe - bardzo proszę o możliwość
osobistej rozmowy z Panem Prezydentem RP. Ja mam już 76 lat. Rozpocząłem
budowę pomnika 62 żołnierzy UFA poległych w walce z wojskami NKWD, a poch
wanych przez na poklasztorzym terenie wśród lasów w m. Monastera gm. Heszpa
k, Lubachowa woj. podkarpackie. Na pozwolenie budowy czekałem od 21-01-
1994r do dnia 1-08-1994r. Kiedy budowę rozpocząłem - decyzją budowę
wstrzymano, a mnie ukarano grzywną - łącznie z kosztami ściągnięto mi
z emerytury 1627 zł. Teraz dostaję pismo, że jeśli nie rozbię rozpoc
zętej budowy to firma na mój koszt to zrobi. Złożyłem odwołanie, ale
pewnie nie będzie ono uwzględnione. Pozostaje mi jedyna nadzieja, że
Pan Prezydent mnie wspomógł. Wicewojewoda Podkarpacki Pan Kuchciński
- na spotkaniu w którym uczestniczyli przedstawiciele Pana Prezydenta -
obiecywał pomoc i amłowanie grzywny. Pozostało na obietnicach.

Przepraszam, że nawracam głowę Panu Prezydentowi, ale nie mam do
kego wrócić się o pomoc. Pisałem już do Kancelarii Prezydenta RP kilka
pism w tej sprawie, ale pisma przesyłane były do Pana Przewodniczkę, a tam
nie udzielł mi żadnej odpowiedzi.

Wiem, że Pan Prezydent jest na porozumieniu polsko-ukraińskim.
Może pomoże starannu - nad grobem stojącemu - oświeciwskowi?

Z wyrazami szacunku

Bogusz Dymitr

PODKARPACKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w RZESZOWIE

AB-V-73510/10/1/99

Rzeszów, 1999 - 01 - 30

~~Powiatowy Inspektor
Nadzoru Budowlanego
w Lubaczowie~~

Wydział Architektoniczno-Budowlany Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie zwraca przekazane przez GUNB wraz z wyrokiem NSA akta, dotyczące skargi Pana Dymitra Bogusza, zam. Przemysł, ul. Batorego 39.

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

[Signature]
mgr inż. Andrzej Stanisław Woźniak
CIĘŻAROWY WYDZIAŁ
ARCHITEKTURA I NADZOR BUDOWLANEGO
ARCHITEKT WOJEWÓDZKI

Otrzymują:

1. Adresat + komplet akt

2. Dymitr Bogusz

Przemysł, ul. Batorego 39

3. a/a

**KANCELARIA PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

00-902 Warszawa, ul. Wiejska 10
Biuro Listów i Opinii Obywatelskich
fax. (0-22) 695 22 38, e-mail: blo@prezydent.pl

Nr BLO - 060/59367/013/00/WM

Warszawa, *AP.* 06.2000r.

**Naczelnna Rada Ochrony
Pamięci Walk i Męczeństwa**
ul. Wspólna 2
00-926 Warszawa

W ślad za naszymi listami z dnia 12.01.2000r. (Nr BLO - 060/59367/01/00/WM), 15.03.2000r. i 24.05.2000r. (Nr BLO - 060/59367/02/00/WM) Biuro Listów i Opinii Obywatelskich Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przesyła kolejny list Pana Bogusza Dymitra z prośbą o rozpatrzenie i udzielenie zainteresowanemu odpowiedzi.

Będziemy wdzięczni za przesłanie kopii udzielonej odpowiedzi na adres Kancelarii Prezydenta RP.

zał. 1

Starszy Radca
Marta Winiarska

Do wiadomości:

**Pan
Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl**

t.j.o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r
prawo budowlane / Dz.U.Nr 89, poz. 41 z 1994r/

Na zasadzie art. 16 i art. 21§ 1 kpk sprawa
podlega rozpoznaniu przez Sąd Rejonowy w Lubaczowie
w postępowaniu zwyczajnym.

U Z A S A D N I E N I E

Dymitr Bogusz ponownie jest oskarżany przez
Prokuraturę Rejonową w Przemysłu o przestępstwo z art.
90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r prawo budowlane /Dz.U.Nr 89
poz. 41/.Dochodzenie w tej sprawie wszczęła w dniu
19 stycznia 1995 roku Komenda Rejonowa Policji w Przemysłu.
Od dnia 1 lutego 1995 roku postępowanie przygotowawcze
w formie śledstwa prowadziła Prokuratura Rejonowa w
Przemysłu .

W toku postępowania ustalono ,że w miejscowościach
Hruszowice ,Kalników ,Werchrata ,Stary i Nowy Lubliniec
oras w Monasterzu wzniesiono pomniki ku czci członków
Ukraińskiej Powstańczej Armii.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 1995 roku Prokuratura
Rejonowa w Przemysłu umorzyła częściowo śledztwo
w części dotyczącej wzniesienia w latach 1992-1994
w Hruszowicach ,Kalnikowie ,Werchracie ,Starym Lublińcu
i Nowym Lublińcu obiektów budowlanych w postaci pomników
upamiętniających czyny Ukraińskiej Powstańczej Armii bez
dopełnienia wymagań określonych w przepisach ustawy
prawo budowlane, t.j.o czyn z art. 90 ustawy z dnia
7 lipca 1994r prawo budowlane - na zasadzie art. 11pkt.1 kpk
z uwagi na brak cech przestępstwa w powyższych czynach.
Postanowienie to stało się prawomocne.Śledztwo kontynuowano
w związku ze wzniesieniem budowli o podobnym charakterze
w miejscowości Monasterz.

W zakresie tym ustalono następujący stan faktyczny.

W 1993 roku Związek Ukraińskich Więźniów Politycznych

Okresu Stalinowskiego z siedzibą w Koszalinie podjął decyzję o upamiętnieniu w miejscowości Monasterz mogiły członków UPA poległych w dniu 2 marca 1945r w miejscowości Mryglody i Gruska łącznie około 62 osób. Na organizatora budowy wybrano Dymitra Bogusza, który miał brać udział w ekshumacji poległych w 1945 roku i przeniesieniu zwłok do mogiły na wzgórzu poklasztornym w Monasterzu. Dymitr Bogusz był jedyną osobą, której Związek dał pełnomocnictwo do załatwienia wszelkich formalności związanych z rozpoczęciem budowy. Pomnik miał być wybudowany na podstawie projektu, którego autorem był jeden z lwowskich architektów i za pieniądze pochodzące od rodzin osób pochowanych w tej zbiorowej mogile. Pomiędzy 1962 a 1990 r. nieustalone osoby podsypały ziemią zapadniętą mogiłę i ustawiały na niej krzyż żelazny.

Wiosną 1994 roku oskarżony DIMITR Bogusz zwrócił się osobiście do właściciela terenu na którym miał powstać pomnik to jest do sąsiedztwa w Lubaczowie o udzielenie informacji w sprawie trybu uzyskania zezwolenia na budowę. Tam też został prawidłowo pouczony o tym, że przed rozpoczęciem prac budowlanych powinien uzyskać decyzję zezwalającą na ich rozpoczęcie w Urzędzie Rejonowym w Lubaczowie, oraz że taka decyzja jest uzależniona od wydania stosownych opinii przez wojewódzkiego konserwatora zabytków w Przemyślu i Wojewódzką Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu. Poinformowano również oskarżonego, że teren ten został wpisany do rejestru zabytków i że z tego powodu korzysta ze szczególnej ochrony prawnej.

Według zeznań świadka Marka Gosztyły Wojewódzkiego Konserwatora zabytków i Sekretarza Wojewódzkiej Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa oskarżony od lipca 1944 roku nie zwracał się do właściwych organów o wydanie opinii poprzedzających decyzję zezwalającą na rozpoczęcie budowy.

W tym czasie to jest w lipcu 1994 Dymitr BOGUSZ zwrócił się do Michała LEWCZYŻYNA by ten pomógł mu

znaleźć wykonawcę prac budowlanych, ten zaś polecił mu jako fachowca w tych sprawach Tadeusza Pałczyńskiego.

Oskarżony jako inwestor przekazał wykonawcy projekt i pieniądze na zakup niezbędnych materiałów, uzgodnił z nim wysokość wynagrodzenia i wprowadził go w teren osobiście pokazując miejsce rozpoczęcia budowy. Jednocześnie oskarżony nie wprowadzał Tadeusza Pałczyńskiego w aspekty prawne związane z tą budową.

Do dnia 16 września 1994r. kiedy Urząd Rejonowy w Lubaczowie wstrzymał decyzją prace budowlane nad pomnikiem Tadeusz Pałczyński wykonał trzy żelbetonowe płyty stanowiące podstawę dużego tryzuba, pośrodku których stał ustawiony wzniesiony krzyż metalowy. Płyty te zostały otoczone sokołem z kamieni. Na krzyżu znajdował się napis zawierający datę " 17 maja 1945 roku". Budowla ta miała charakter niewątpliwie trwały. Po wstrzymaniu prac budowlanych Tadeusz Pałczyński pozostawił na placu budowy pozostałe elementy betonowe nie wykonując ich dalszego montażu na pomniku.

Po wydaniu decyzji wstrzymującej prace budowlane oskarżony podjął działania zmierzające do wydania decyzji administracyjnej zmierzającej niejako do zalegalizowania tego niewątpliwego faktu samowoli budowlanej, jednakże spotkał się z negatywnym stanowiskiem wszystkich organów decyzyjnych. W tym miejscu podnieść należy, że pomnik w miejscowości Monasterz wzniesiono na terenie nie będącym czynnym cmentarzem w rozumieniu ustawy z dnia 31 stycznia 1959r-oku o cmentarzach i chowaniu zmarłych oraz pod rządami starej ustawy z dnia 24 października 1974 roku prawo budowlane, która straciła moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1995 roku, kiedy to zastąpiła ją ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku. W chwili rozpoczęcia budowy oskarżony jako inwestor zdecydował się na działanie w terenie, który nie był przeznaczony do żadnej zabudowy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego co wtenczas wyczerpywało znamiona czynu opisanego w art. 37 ust. 1 pkt. 1 tejże ustawy. Tym samym wyczerpujące znamiona

przestępstwa z art. 61 ust.2 starej ustawy postępowanie Dymitra Bogusza stało się z mocy przepisów prawa przestępstwem z art. 90 nowej ustawy, przy czym zespolony znamion i sankcja karna pozostały niezmienione.

Stan faktyczny ustalono na podstawie zeznań świadków Stanisława Różyckiego/k 210,452,575./, Zdzisława Urbana /k 215-216, 451/, Macieja Łuszczyszyna /k 218,451-452/ Stanisława Sobczyszyna /k 211-212, 473-474,575/, Romana Żiomka /k 213, 439,573./, Heleny Hrymak /k 217-218,451/, Jana Bałajdy /k 208,438-439,572-573/, Michała Lewczyszyna /k 232,438,572/, Grzegorza Szafrana /k 347-349,439-440,573-574/ Marka Gosztyły /k 350-353,437-438,572/, Tadeusza Pałczyńskiego /k 214,450-451, 574-575,704-707./, Wojciecha Praczyńskiego /k 700-703/ a także na podstawie wyników oględzin miejsca dokonania przestępstwa /k 301-302/, 322-323./ i szkiców pomnika /k 86-87, 158-159/.

W toku postępowania przygotowawczego Dymitr Bogusz przysnał się do zarzucanego mu czynu i słożył obszernie i zasadniczo wiarygodne wyjaśnienia, które co do jednej okoliczności są niewiarygodne. W szczególności czemu przeczy świadek Marek Gosztyła oskarżony twierdził, że w styczniu 1994 roku wystąpił do Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa z wnioskiem o wydanie stosownej opinii. Okoliczność ta nie ma istotnego znaczenia dla oceny prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu. W toku postępowania sądowego oskarżony nie przysnał się do winy.

DYMITR BOGUSZ nie był k a r a n y, w miejscu zamieszkania posiada pozytywną opinię.

Akt oskarżenia w tej sprawie Prokuratura Rejonowa w Przemyślu wniosła do Sądu Rejonowego w Lubaczowie w dniu 27 grudnia 1995r.

Wyrokiem z dnia 13 marca 1996 roku sygn.IIK 23/96 Sąd Rejonowy w Lubaczowie umorzył na zasadzie art.361§1 kpk w zw z art. 11 pkt. 7 kpk postępowanie przeciwko Dymitrowi Boguszowi.

W wyniku apelacji złożonej przez oskarżyciela publicznego Sąd Wojewódzki w Przemyślu wyrokiem z dnia 31 maja 1996 roku, sygn. II Kr 141/96 uchylił zaskarżone orzeczenie przekazując sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd ten rozpatrując ponownie sprawę wyrokiem z dnia 13 grudnia 1996 roku, sygn. IIK 198/96 uniewinnił Dymitra Bogusza od zarzucanego mu czynu na zasadzie art. 1 kk w zw z art. 36§2 kpk i art. 11 pkt.1 kpk.

Od orzeczenia tego ponownie apelację złożył oskarżyciel publiczny. Po jej rozpoznaniu Sąd Wojewódzki w Przemyślu wyrokiem z dnia 17 marca 1997r, sygn. II Ka 53/97 uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę Prokuraturze Rejonowej w Przemyślu celem uzupełnienia postępowania przygotowawczego. Sąd Wojewódzki nie wskazał czynności, które powinien w tej sprawie przeprowadzić prokurator.

Zasadniczym kierunkiem uzupełnienia śledztwa wskazanym przez Sąd było rozważenie możliwości rozszerzenia postępowania na wykonawcę pomnika Tadeusza Pałczyńskiego. Ponadto Sąd wskazał na potrzebę ponownego rozważenia zachowania Dymitra Bogusza w aspekcie przepisów prawa budowlanego zarówno w chwili popełnienia czynu jak i w chwili orzekania. Wykonując zalecenia Sądu przesłuchano w charakterze świadków Wojciecha Pałczyńskiego Inspektora Wojewódzkiego w Wydziale Urbanistyki, Architektury i Nadzoru Budowlanego w Urzędzie Wojewódzkim w Przemyślu oraz ponownie Tadeusza Pałczyńskiego, a także dokonano analizy stanu prawnego.

Konsekwencją tego było częściowe umorzenie śledztwa postanowieniem z dnia 12 maja 1997 roku w sprawie wybudowania przez Tadeusza Pałczyńskiego przedmiotowego pomnika to jest o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r prawo budowlane z uwagi na brak znamion przestępstwa w jego postępowaniu na zasadzie art. 11 pkt. 1 k p k. Powyższe postanowienie jest prawomocne. Dokonując ponownej analizy materiału prawnego ustalono, że przedstawiony w dniu 17 listopada 1995 roku Dymitrowi Boguszowi zarzut

dokonania przestępstwa był prawidłowy zarówno co do opisu jak i kwalifikacji prawnej czynu. W chwili rozpoczęcia budowy oskarżony nie posiadał decyzji administracyjnej zezwalającej na rozpoczęcie prac budowlanych, nie posiadał stosownych opinii poprzedzających wydanie tej decyzji oraz umiejscowił budowę w terenie nie przeznaczonym pod zabudowę zgodnie z przepisami o planowaniu przestrzennym. W sposób oczywisty wyczerpał wtedy znamiona przestępstwa z art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 24 października 1974r prawo budowlane. Po zmianie przepisów obowiązujących w tym zakresie przestępstwem było i jest takie zachowanie z tym związane które polega na rozpoczęciu prac budowlanych bez zezwolenia w postaci decyzji administracyjnej, co wyczerpuje znamiona czynu z art. 90 nowej ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Konsekwencją tego musi być ponowne oskarżenie Dymitra Bogusza o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 7.07.1994r prawo budowlane.

PROKURATOR PROKURATURY
REJONOWEJ

Adam Pida

LISTA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WEZWANIU NA ROZPRAWĘ

O s k a r ż o n y :

k 355-357	tom II	Dymitr Bogusz -zam.Przemysł
k 434-436		ul.Batorego 39
570-571	tom III	

Ś w i a d k o w i e :

k 210	tom II	1. Stanisław Różycki zam.Dachów 234 gm.Ciaszanów
492,575	tom III	
k 215-216	tom II	2. Zdzisław Urban - zam. Horyniec ul. Armii Krajowej 37
451	tom III	

k 214	tom II	3. Tadeusz Pałczyński zam. Werchrata
450-451		3 gm. Horyniec
574-575	tom III	
704-707	tom IV	
k 208	tom II	4. Jan Bałajda zam. Lubaczów ul.
438-439		Norwida 8/26
572-573	tom III	
k 232	tom II	5. Michał Lewczyszyn -zam. Przemyśl
438, 572	tom III	ul. Sikorskiego 5/21
k 218	tom II	6. "aciej Łuszczyszyn -zam. Horyniec
451-452	tom III	ul. Zielona 2A
k 211-212	tom II	7. Stanisław Sobczyszyn -zam. Stary Dzików
473-474		ul. Kościuszki 76
575	tom III	
k 213	tom II	8. Roman Ziomek -zam. Lubaczów
439, 573	tom III	Osiedle Mickiewicza 4/9
k 418, 417	tom II	9. Helena Hrymak -zam. Horyniec
450-451	tom III	ul. Sobieskiego 24/4
k 347-349	tom II	10. Grzegorz Szafran - zam. Nadleśnictwo
439-440		w Lubaczowie
573-574	tom III	
k 350-353	tom II	11. Marek Gosztyła - Urząd Wojewódzki
437-438		w Przemyślu
572	tom III	
k 700-703	tom IV	12. Wojciech Praczyński -zam. Przemyśl
		ul. Glazera 2/8

WYKAZ DOWODÓW DO ODCZYTANIA NA ROZPRAWIE I DO WGLĄDU

k 4 t.I	1. protokół ustnego zawiadomienia o przestępstwie
k 10-13 t.I	2. inwentaryzacja nagrobku
k 58-59 t.I	3. zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa
k 86-87.158-159 t.I	4. szkice pomników
k 296-306.320-332 t.II	5. protokoły oględzin pomników wraz z dokumentacją fotograficzną
k 397 t.II	6. wywiad środowiskowy o oskarżonym
k 398 tmII	7. karta karna dot.od
k 399 t.II	8.zaświadczenie o stanie majątkowym osk.

Na zasadzie art. 296 § 2 kpk w n o s z ę o zapewnienie wezwania świadków i odczytanie na rozprawie ich zeznań:

k 42-43,119-120 t.I	1.Dymitr Kiwer
k 44-45 t.I	2. Tadeusz Zwiarkowski
k 46,98-99 t.I	3. Wacław Sydor
k 47 t.I	4. Mariusz Olbromski
k 48-49 t.I	5. Zbigniew Wudnik
k 118 t.I	6. Andrzej Terlecki
k 121 t.I	7. Jan Kowalów
k 122 t.I	8. Ignacy Jamroz
k 123,133-134 t.I	9. Piotr Sadowy
k 124-125 t.I	10. Michał Jamczyżsyn
k 126 t.I	11. Jan Grabas
k 127 t.I	12. Michał Sadowy
k 128 t.I	13. Stanisław Stecyk
k 129 t.I	14. Bohdan Mielnik
k 130 t.I	15. Piotr Wacków
k 131-132 t.I	16. Roman Kiwer

k 135-136 t.I	17. Piotr Kowalów
k 137 t.I	18. Jan Jaholnik
k 139-140 t.I	19. Henryk Kania
k 141 -142 t.I	20. Józef Myca
k 199-200 t.I	21. Michał Bonar
k 204-205 t.II	22. Stefan Migus
k 209 t.II	23. Jan Kot
k 273-274 t.II	24. Jan Oliwek
k 275 t.II	25. Jan Kowal
k 276 -277 t.II	26. Zdzisław Zadworny
k 282-283 t.II	27. Andrzej Pilar
k 285-287 t.II	28. Jerzy Opala
k 307-308 t.II	29. Paweł Białochowski
k 309-311 t.II	30. Bogusław Gaska
k 312-314 t.II	31. Bazyl Zabrocki
k 316 -318 t.II	32. Stanisław Łótkiewicz
k 338-339 t.II	33. Kazimierz Florek
k 340 t.II	34. Bogdan Stepan
k 341 t.II	35. Barbara Bilas
k 344 t.II	36. Stanisław Gajewski
k 345-346 t.II	37. Michał Opaliński

LISTA UJAWNIONYCH OSÓB POKRZYWIZONYCH

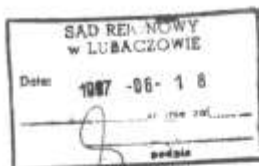
1. Wojewódzka Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu
Plac Dominikański 3
2. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyślu
3. Urząd Rejonowy w Lubaczowie ul. Jasna 1
4. Nadleśnictwo w Lubaczowie ul. Chopina 20

PROKURATOR PROKURATURY
REJONOWEJ

Adam Fida

PROKURATURA REJONOWA
ul. Wąglińska nr 8
37-700-PRZEMYSŁ

Przemyśl, dnia 13 czerwca 1997r
sygn. akt. 1Ds 375/97/S

A K T O S K A R Ż E N I A

|| K 175 / 97

przeciwko

Dymitrowi BOGUSZOWI

o przestępstwo z art.90 ustawy
z dnia 7 lipca 1994r prawo
budowlane / Dz.U.Nr 89, poz. 41
z 1994r/

O S K A R Ż A N I E :

D Y M I T R A B O G U S Z A

s.Stefana i Marii , zd.Łostyszyn ,
ur. 30 marca 1924r w Lubyczy Święcie
zsm. Przemyśl ul.Batorego 59,
obywatelstwa polskiego, o wykształceniu
wyższym, z zawodu ekonomistę ,emeryta
żonatego,ojca dwojga dzieci,w wieku
36 i 37 lat, nie k a r a n e g o,
na wolności, wobec którego nie
zastosowano żadnego środka zapobiegaw-
czego,

o t o, że :

w okresie od lipca do sierpnia 1994r w miejscowości
Monasterz województwa przemyskiego wybudował pomnik ku czci
poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii nie
posiadając zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac
budowlanych,

Przemyśl, dnia 18.05.1995 r.

Szanowna Wysoka Komisjo!

Na wstępie swego wystąpienia pragnę wyjaśnić że w języku ukraińskim nie ma odpowiednika polskiego słowa "nagrobek". Jest ono zastąpione słowem "pomnik" na mogile ojca, matki, brata lub siostry i dlatego w pismach jest używane słowo pomnik, co w ujęciu polskiego słownictwa ma zupełnie inne pojęcie.

Na sam przód przedstawię się. Nazywam się Dymitr Bogusz i jestem członkiem Zarządu Stowarzyszenia Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego - występuję o pomoc w otrzymaniu odwołania zakazu ukończenia renowacji mogiły-nagrobka poległym członkom UPA w Werchracie-Monastyr, gdzie spoczywa około 80 osób.

W stoczony z wojskami NKWD walce w dniu 2.03.1945 w miejscowości Werchrata-Mrzyglody zginęło 62 żołnierzy UPA. Inni zginęli później i też tam ich pochowano.

W owym czasie stała w tym miejscu cerkiew zbudowana w 1678 r., która została rozebrana przez władze komunistyczne w 1952 r. Jest to miejsce, gdzie znajdował się klasztor OO Bazylianów, który został zniszczony przez władze austriackie przy końcu 18 wieku. Znajdują się tam również groby niemieckich oficerów z pierwszej wojny światowej z roku 1915.

W związku z tym cmentarzem wojennym teren ten podlega Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków. Z tej przyczyny wystąpiłem w dniu 25.01.1994 r. do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z podaniem wraz z dokumentacją o wyrażenie zgody na postawienie tam nagrobka.

W krótkim okresie czasu zostałem poinformowany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, że wystąpiono po opinię do Wojewódzkiej Rady Ochrony Walk i Męczeństwa w Przemyślu. Wojewódzka Rada Ochrony Walk i Męczeństwa wysłała owe pismo do Naczelnej Rady Ochrony Walk i Męczeństwa w Warszawie, mnie o tym nie zawiadamiając. O wysyłce tej dowiaduję się ustnie po wielu monitach. Warszawa milczała, odpowiedzi nie dawała.

Wobec tego, że do sierpnia 1994 r. nie było odpowiedzi o zezwoleniu czy odmowie, uważałem owo milczenie za tak zwaną, przyjętą w świecie, "cichą zgodę" i w miesiącu sierpniu rozpocząłem budowę nagrobka. Zabrakło jeszcze tygodnia czasu do zakończenia budowy, jak przyjechali panowie z Lubaczowa z Urzędu Rejonowego w dniu 19.08.1994 r. i zabronili dalszą pracę przy nagrobku.

Rozpoczęły się wezwania na stawienie się w Lubaczowie w sprawie przesłuchania. Ukarano mnie mandatem w kwocie 400000 złotych za samowolne rozpoczęcie budowy nagrobka. Zarządzano ode mnie złożenia dokumentacji takiej jak bym budował taki pomnik tutaj w Przemyślu na Rynku, a mianowicie:

1. Plan sytuacyjny lokalizacji przedmiotowego pomnika (teren podklasztorny - część działki nr 29).
2. Projekt techniczny budowanego pomnika.

3. Od właściciela gruntu dokument stwierdzający prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.
4. Wypis z rejestru gruntów i wyrzys z mapy ewidencji gruntów.
5. Pozytywną opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu.

Rozumie się, zacząłem robić starania.

Otrzymałem zgodę od właściciela gruntu Nadleśnictwa w Lubaczowie. Dostałem odbitki z tego poklasztornego placu. Ale Wojewódzki Konserwator Zabytków nie dał opinii albowiem Wojewódzka Rada Ochrony Walk i Męczeństwa nie wyraziła zgody na ten projekt.

Przedstawiłem makietę pomnika i aż 15.12.1994 r. otrzymałem odpowiedź odmowną.

W uzasadnieniu odmowy piszą:

Przedłożony projekt zawiera rozwiązanie głównej fasady zrobionej z betonu nie odpowiadającej wymogom estetycznym zarówno co do podstawy pomnika jak i drzewostanu na jego tle. Tekst napisu nie odpowiada charakterowi religijnemu jaki winna mieć mogiła.

Komitet uważa że Ukraińcom poległym w walce z NKWD przysługuje prawo do godnej mogiły i napisu z podaniem imion i nazwisk, daty urodzenia i śmierci zmarłych tragicznie.

W tym stanie rzeczy Komitet nie widzi możliwości wydania pozytywnej opinii.

Należy wziąć do uwagi, że wzgórze Monastyr znajduje się w lesie i w promieniu 2 kilometrów naokoło nie ma ani jednego zabudowania, gdyż po wysiedleniu ludności ukraińskiej pola zarosły lasem.

Staralem się przedstawić trudności jakie stawia się nam przy uzyskaniu zezwolenia na budowę nagrobka tylko w jednym miejscu w Monasterzu. Nie mówię już o trudnościach jakie stawia się w miejscach zbrodni dokonanych na bezbronnej i niewinnej ludności ukraińskiej w Małkowicach, Pawłokomie oraz innych miejscowościach.

Reasumując pracę Wojewódzkiej Rady Ochrony Walk i Męczeństwa można porównać ją z pismem "Nowe Drogi" z roku 1958, na którym ci panowie są wychowani, a mianowicie (cytat z "Nowych Dróg"):

Program walki z ruchem ukraińskich mas ludowych lapidarnie ujął dziennik warszawski "Rzeczpospolita" z dnia 2.10.1925 r.

Na naszych kresach wytworzył się fatalny stan. O ile w ciągu kilku lat, nie zajdzie zmiana, będzie powszechne powstanie zbrojne, o ile nie utopimy go we krwi, oderwie ono u nas kilka prowincji.

Odpowiedź na to pytanie jedna - szubienica i nic więcej. Tamtejszą ludność trzeba poddać z góry na dół takiemu terrorowi, aby w niej krew zastężyła w żyłach.

Przechodząc dzisiaj po Przemyślu, patrząc na te przepiękne grafiki na ścianach - napisy "Z Ukraińcami do gazu", szubienice, itp., można to porównać tylko z faszyzmem w początkowym stadium w Niemczech w latach 1931-1933, gdzie malowano gwiazdy na kamienicach żydowskich.

Czyż władza w Przemyślu jest tak bezsilna i nie wie kto to robi? Brak reakcji na te wyczyny może oznaczać aprobatę.

Mas-media również milczą na ten temat, a gdy tylko został postawiony nagrobek w Werchracie, to redaktor "Nowin Rzeszowskich" pan Bożęcki w artykule "Pół pamięci" rozpętał burzę, która ciągnie się do dzisiaj.

To samo działo się po postawieniu pomnika w Hruszowicach. A gdy wspomniałem o Hruszowicach, to nie można się dziwić, że zbudowano nagrobek ten bez zezwolenia. Zresztą na budowę nagrobka na cmentarzach czynnych zezwolenie jest niepotrzebne. Mając gorzkie doświadczenie z odmową wydania zezwolenia w Werchracie-Monasterzu, budowaliśmy bez zezwolenia w Hruszowicach.

I gdyby, tak jak po naradzie u Wojewody w tej sprawie, była zrobiona legalizacja, jak o tym była mowa, to wszystko zostało by uspokojone, a milczenie ze strony władz zostało wykorzystane przez siły dążące do skłócenia obu narodów polskiego i ukraińskiego tutaj na pograniczu. Zrozumiałe, gdzie dwóch się bije, trzeci korzysta, a wszyscy wiemy kto jest tym trzecim.

My Ukraińcy nie chcemy niczego od władzy polskiej, domagamy się tylko traktowania nas na równi z Polakami. Nie jesteśmy jakimiś "zajdami" - nie wiadomo skąd przyszliliśmy, żyliśmy tutaj od wieków razem z Polakami i jesteśmy teraz, i z tym należy pogodzić się, a nie usuwać wszelkie ślady po Ukraińcach, jak na przykład kopułę z byłej katedry. Nie rozumiemy dlaczego Polakom wolno czcić swoich bohaterów, a nam zabrania się nawet po 50 latach.

Jeszcze przed umową pomiędzy Polską i Ukrainą w sprawie mogił, na Ukrainie zezwolono budować pomniki dla żołnierzy 27 dywizji AK, która ma sławę na Wołyniu nie mniejszą od sławy UPA w Polsce. Dzisiaj, pomimo zawartej wyżej wymienionej umowy, nam Ukraińcom robi się trudności, nie mówiąc od razu "nie".

Pomnik w Hruszowicach stał spokojnie pół roku aż w końcu "ochotnicy z Przemyśla" pojechali i zbeczcęcili, cóż wiadomo, pokazali swoją kulturę, a winę zrzucają na nas jakoby zniszczenia dokonali sami Ukraińcy ("Nowiny" nr 73 z dnia 12.04.1995 r. oraz "Życie Przemyskie" nr 14 z dnia 5.04.1995 r.). Domagamy się, by były realizowane postanowienia zawarte w Umowie między Rządem RP i Rządem Ukrainy o ochronie pamięci i miejsc spoczynku ofiar wojny i represji politycznych podpisaną w dniu 21.03.1994 r. w Warszawie, pozycja 545 i 546, Dziennik Urzędowy nr 112.

Uprzejmie proszę Sekretarza Naczelnej Rady Ochrony Walk i Męczeństwa o wyrażenie zgody na zakończenie nagrobka w Monasterze i oznaczenie wszystkich miejsc gdzie pochowani są żołnierze UPA.

Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl

Przemyśl, dnia 10.04.1997 r.

**Sejmowa Komisja
d/s Mniejszości Narodowych
i Etnicznych
Warszawa**

LIST OTWARTY

Ja, niżej podpisany Bogusz Dymitr, zamieszkały w Przemyślu przy ul. Batorego 39 - członek Zarządu Stowarzyszenia Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego pragnę poinformować Szanowną Komisję o następującym problemie.

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o ochronie miejsc pamięci i spoczynku ofiar wojny i represji politycznych z dnia 21.03.1994 r. (Dz. U. Nr 112 poz. 545 i 546 - Załącznik Nr 1), w myśl której zaczęto uporządkowywać mogiły pochowanych tam osób. Na Ukrainie uporządkowano groby poległych tam żołnierzy AK z 27 Dywizji. Miejscowa ludność pomagała przy tej pracy. Jak wygląda realizacja tej umowy w Polsce, oto fakty.

Zimą 1994 roku na posiedzeniu Zarządu Stowarzyszenia Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego była omawiana sprawa uporządkowania mogiły w Monasterzu, gmina Horyniec. Ze względu na to, iż mieszkam w Przemyślu najbliżej tej mogiły, zostałem zobowiązany do zajęcia się tą sprawą. Dowiedziałem się, że teren ten, gdzie znajduje się w/w mogiła, obok której stała zabytkowa cerkiew z XVII w. byłego zakonu oo. Bazylianów, został przekazany Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Przemyślu dnia 02.05.1993 r. ponieważ znajduje się tam cmentarz wojskowy z I Wojny Światowej. I dlatego wystąpiłem z pismem w dniu 25.01.1994 r. o wyrażenie zgody na postawienie pomnika na mogile pochowanych tam 62 żołnierzy UPA, którzy zginęli w walce z wojskami NKWD dnia 02.03.1945 r. w miejscowości Mrzyglody i Graszce przysiółkach wsi Werchrata oddalonych 2-3 km od Monasterza (Załącznik Nr 2).

W w/w piśmie używam słowa pomnik a nie nagrobek, bo w tym czasie sam nie znalazłem tego terminu, albowiem w języku ukraińskim nie ma odpowiednika słowa nagrobek. Do podania tego załączyłem odpowiedni szkic nagrobka, czy jak wówczas nazywałem pomnika (Załącznik Nr 3).

Wojewódzki Konserwator Zabytków pismem z dnia 08.02.1994 r. Nr PSOZ-I-4049/7/94 zawiadomił mnie, że projekt został przesłany do Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci i Męczeństwa do zaopiniowania; a stąd pismo skierowane zostało do Naczelnej Rady Ochrony Walk Męczeństwa w Warszawie. Wielokrotnie ustnie upominałem się w Urzędzie Wojewódzkim (u pracownika, który to pismo odesłał do Warszawy) o odpowiedź. Zawsze mówiono mi: "nie mamy odpowiedzi z Warszawy". Kolejny raz przy mnie połączono się telefonicznie z panem Przewoźnikiem - Sekretarzem Rady Naczelnej OWPiM i proszono w drodze wyjątku nadesłać odpowiedź na pismo. Pan Przewoźnik odpowiedział: "jutro wyjeżdżam do Moskwy w sprawie Katynia, tym zajmować się nie mam czasu".

Do końca lipca 1994 roku odpowiedzi nie było. Owe milczenie uznałem za tzw. "cichą zgodę" i rozpocząłem budowę nagrobka, zgodnie z dokumentacją, którą załączyłem do podania.

W związku z tym, że do tej mogiły nie ma drogi dojazdowej a materiały i wodę można było dowieźć jedynie ciągnikiem i dwukołową, praca przy mogile posuwała się

bardzo powoli. 19.08.1994 roku na miejsce budowy przyszedł urzędnik z Urzędu Rejonowego w Lubaczowie, spytał o zezwolenie na budowę. Ponieważ takiego nie było wstrzymali pracę. Spisali odpowiedni protokół i od tego czasu ciągnie się korespondencja, która obecnie nalicza około 100 stron maszynopisu. Urząd Rejonowy w Lubaczowie wezwał mnie do siebie w dniu 14.09.1994 roku, spisał notatkę służbową i ukarał grzywną w wysokości 400 tys. zł., którą to zapłaciłem. Od dnia wstrzymania pracy 19.08.1994 r. do dnia dzisiejszego przy tym nagrobku nie była wykonywana żadna praca.

W piśmie z dnia 16.09.1994 r. zarządzano ode mnie przedłożenia do dnia 31.10.1994 r. następujących dokumentów:

- planu sytuacyjnego lokalizacji przedmiotowego pomnika;
- projektu technicznego budowanego pomnika;
- dokumentu stwierdzającego prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane od właściciela guntu;
- wypisu z rejestru gruntów i wypisu z mapy ewidencji gruntów;
- pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Słowem, na budowę 5-cio kondygnacyjnego domu więcej załączników nie potrzebowano - a przecież to jest w lesie na nieczynnym cmentarzu oddalonym o 2 km od najbliższego domu.

Poczyniłem starania w sprawie tych dokumentów. Od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dostałem odpowiedź odmowną, wobec tego zaprzestałem dalszych starań o w/w załączniki.

Konkretną pisemną odpowiedź na moje pismo ze stycznia 1994 r. otrzymałem w dniu 15.12.1994 r. Nr KST I-0053/7/94 (Załącznik Nr 5).

Urząd Rejonowy w Lubaczowie pismem z dnia 27.09.1995 r. Nr 7355/18/95 nakazuje mi rozebrać rozpoczętą budowę nagrobka. Odpowiedzią moją na to pismo jest Załącznik Nr 4.

Urząd Rejonowy w Lubaczowie moją odpowiedź wysłał do Wojewody, który podtrzymał decyzję o rozbiórce.

W dniu 18.05.1995 r. Szanowna Wysoka Komisja Sejmowa była na sesji wyjazdowej w Przemyślu przed którą zreferowałem sytuację budowy nagrobka w Werchracie-Monasterzu, wręczyłem na ręce prowadzącego zebranie pismo. Niestety do dnia dzisiejszego nie mam na nie odpowiedzi.

Korespondencję w tej sprawie prowadzi się do dziś. Proszę o zezwolenie na ukończenie budowy nagrobka, a nakazuje się mi go rozbić.

Oprócz korespondencji byłem przez trzy godziny przesłuchiwany na policji w Przemyślu a po jakimś czasie przesłuchiwany w prokuraturze w Przemyślu, gdzie oskarżono mnie za rozpoczęcie budowy nagrobka bez zezwolenia.

W tej sprawie odbyły się trzy rozprawy w Lubaczowie, gdzie uniewinniono mnie. Prokurator założył rewizję i sprawa odbyła się w Przemyślu. Sąd unieważnił wyrok z Lubaczowa i odesłał do ponownego rozpatrzenia w Sądzie w Lubaczowie. Na sprawie w Przemyślu występujący prokurator zarzucił Sądowi w Lubaczowie, że nie wziął pod uwagę perspektywicznego planu zabudowy tego terenu.

Nawet dla laika w tym przedmiocie jest zrozumiałe, że wśród lasów na nieczynnym cmentarzu taki plan perspektywiczny nie istnieje. I znowu trzeba było jeździć dwa razy do Lubaczowa, a przecież ode mnie jest tam 70 km.

Tym razem znowu zostałem uniewinniony. Prokurator ponownie złożył apelację na wyrok sądu. Pomimo tego, iż przyznawałem się do rozpoczęcia budowy prokurator wezwał na rozprawę aż 11 świadków, odrywając ludzi od codziennej pracy. Gdyby

kosztami obciążać nie Skarb Państwa a Pana Prokuratora to nie byłoby w Sądzie takich bezpodstawnych oskarżeń, jak to.

Do rozpatrzenia załączam wyrok Sądu w Lubaczowie, który tak wyraziście został opracowany oraz moje słowo końcowe (Załącznik Nr 6).

W dniu 14.03.1997 r. odbyła się w Przemyślu maja już siódma rozprawa.

Tym razem Sąd wyroku nie odczytał, lecz po naradzie ogłosił, że wyrok będzie ogłoszony w dniu 17.03.1997 o godz. 11. Możliwie dlatego tak zrobiono, że na rozprawie było trzy osoby ze Lwowa. Jeden miał kamerę i pytał sędziego czy można sfilmować rozprawę. Sędzia nie wyraził na to zgody.

W poniedziałek o godz. 12 odczytano wyrok. Sąd uchylił wyrok z Lubaczowa, a akta sprawy odesłał do Prokuratora celem uzupełnienia.

W dniu 15.03.1997 r. otrzymałem z Urzędu Rejonowego w Lubaczowie dwa pisma Nr NB-7355/32/94 i NB-7355/32/95 - pierwsze Postanowienie o nałożenie grzywny w celu przymuszenia do robiórki nagrobka w wysokości 1540 zł., a drugie - Tytuł wykonawczy - rozebrać wybudowany nielegalnie nagrobek w Monasterzu w terminie do 30 dni.

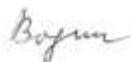
Sprawa nie została zakończona i znajduje się w Naczenym Sądzie Administracyjnym, a kieruje się do mnie w/w pisma. Nie mogę tego inaczej rozumieć jak psychiczne maltretowanie mnie jak Ukraińca, a robi się to celem zastraszenia Ukraińców, ażeby nigdzie nie stawiali krzyży na mogiłach i nie zostawiali śladu, iż mieszkali tutaj kiedyś ich przodkowie.

Pragnę dodać, że w tym trzyletnim sporze nie proponowano mi innego rozwiązania jak rozebranie nagrobka.

Przepraszam bardzo, że moje pismo jest długie, ale sprawa nagrobku w Monasterze ciągnie się już przeszło trzy lata.

Zwracam się do Sejmowej Komisji d/s Mniejszości Narodowych i Etnicznych by położyć kres temu psychicznemu maltretowaniu mnie przez władze państwowe i zezwolić na dokończenie budowy nagrobka na mogile w Monasterzu, a także oznaczenia miejsc innych mogił po całym Zakierzoniu, co będzie zgodne z zawartą Umową między Rzeczypospolitą Polską a Ukrainą w dniu 21.03.1994 r.

Z wyrazami szacunku,

Przemyśl, 18.03.97

Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl

KIEROWNIK URZĘDU REJONOWEGO
W LUBACZOWIE

ZARZUT W SPRAWIE PROWADZENIA POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO

W związku z otrzymaniem z Urzędu Rejonowego w Lubaczowie dwóch pism o sygn. NB-7355/32/94 oraz NB-7355/18/95 w sprawie skierowanej przeciwko mnie egzekucji administracyjnej, na podstawie art. 33 pkt 6 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji podnoszę zarzut wszczęcia i prowadzenia powyższego postępowania bez uprzedniego doręczenia upomnienia wymaganego w myśl art. 15 wspomnianej ustawy.

Oświadczam, iż nie otrzymałem owego upomnienia, gdyż od 13 II 1997 r. przebywałem w szpitalu (stosowne zaświadczenie zostało wysłane wcześniej). Pismo z Urzędu Rejonowego w Lubaczowie o nie znanej mi treści podjął pod koniec lutego mój syn, który jednak wobec faktu mojej nieobecności i braku pełnomocnictw do prowadzenia moich spraw, a zapewne także nie chcąc podczas choroby zaprzętać mojej uwagi sprawami urzędowymi, odesłał wspomniane pismo na adres Urzędu Rejonowego w Lubaczowie (dowód nadania w załączeniu).

Wobec wypełnienia przesłanek art. 33 pkt 6 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, postępowanie egzekucyjne nie może być kontynuowane i winno być na podstawie art. 59 §1 pkt 7 teje ustawy umorzenie, o co wnoszę.

(Załącznik)

Bogusz

Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl

PAN
STANISŁAW BAJDA
WOJEWODA PRZEMYSKI

ZAZALENIE

W związku z otrzymaniem postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia – co jest równoznaczne z wszczęciem przeciwko mnie egzekucji administracyjnej – oświadczam, iż z powodu naruszenia art. 15 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wszczęte przeciwko mnie postępowanie winno być na podstawie art. 59 §1 pkt 7 teże ustawy umorzone. Niedopuszczalne jest tym samym zastosowanie wobec mnie jakiegokolwiek środka egzekucyjnego (w załączniku przesyłam pismo do Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z zarzutem na prowadzenia postępowania egzekucyjnego).

Pragnę przy tym zauważyć, że nawet gdyby postępowanie to nie było wadliwe, zastosowanie w tym konkretnym przypadku grzywny w celu przymuszenia jest nieuzasadnione. Stan faktyczny w powyższej sprawie nie daje podstaw do zastosowanie art. 119 §2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, gdyż założenie, że w sprawie tej nie można zastosować innego środka egzekucyjnego, jest bezpodstawne. Zastosowanie tego środka jest również oczywistym naruszeniem ogólnej dyrektywy postępowania egzekucyjnego dotyczącej stosowania w pierwszej kolejności środków egzekucyjnych zaspokajających. W tej sytuacji nałożenie na mnie grzywny w wysokości 1 500,00 zł nie mogę traktować inaczej, jak kolejnej próby szykanowania mnie urządzenie chrześcijańskiego pochodku osobom poległym w walce z NKWD.

(Załącznik)

Bogusz

POSTANOWIENIE

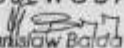
Na podstawie art.14 ust.1 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz.U.Nr 21, poz.123 z późn.zm.) oraz art.23 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j.Dz.U.z 1991 r.Nr36,poz.161 z późn.zm.)

- wstrzymuję wykonanie Postanowienia Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 12.03.1997 r. znak RB-7355/18/95 o nałożeniu na P.Dymitra Bogusza, zam.Przemyśl, ul.Batorego 39 grzywny w celu przymuszenia w wysokości 1 500 .00 zł. do czasu rozpatrzenia przez Naczelny Sąd Administracyjny sprawy ze skargi P.Dymitra Bogusza na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 23 lipca 1996 r., znak PN(053)-K-434/96 utrzymującą w mocy decyzję Wojewody Przemyskiego z dnia 30.05.1996 r. znak UAN-V-4/7355/E/96 odmawiającą uchylenia decyzji ostatecznej z dnia 20 listopada 1995 r.znak UAN-V-4/7352/11/95 utrzymującej w mocy decyzję Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. nakazującą rozbiórkę samowolnie rozpoczętej budowy pomnika ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz na dz.nr 29 obr.Werchrata, gm.Horyniec.

Postanowienie niniejsze jest ostateczne.

Otrzymują :

- 1.Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie
- 2.P.Dymitr Bogusz, zam.37-700 Przemyśl, ul.Batorego 39
- 3.Wójt Gminy w Horyńcu
- 4.Nadleśnictwo Lubaczów, ul.Słowackiego 20
- 5.Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyślu
- 6.Stowarzyszenie Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, ul.Piłsudskiego 6/1, 75-511 Koszalin

WOJEWODA

 Stanisław Bajda

**URZĄD REJONOWY
W LUBACZOWIE**

NB-7355/18/95

Lubaczów 1996.01.18.

Pan
Andrzej Przewoźnik
Sekretarz Generalny
Rada Ochrony Pamięci
Walk i Męczeństwa
W W a r s z a w i e

W związku z wystąpieniem mieszkańców okolicznych wsi miejscowości Monasterz, gm Horyniec w sprawie odwołania decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie NB 7355/18/95 z dnia 27.09.1995r. dot.nakazu rozszkolenia nagrobka oraz wniosku o cyt. ..."wydania pozwolenia na ukończenie budowy nagrobka oraz renowacji mogiły w miejscowości Monasterz"... uprzejmie wyjaśniam co następuje: Na wniosek Wojewody Przemyskiego z dnia 05.07.1994r. dokonałem czynności kontrolnych na górze Monasterz, na działce oznaczonej nr ewid. gruntów 29, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów, obręb Werchrata gm.Horyniec, w pobliżu ruin klasztoru Benedektyńów i cmentarza wojennego z okresu I wojny światowej, w trakcie których ustaliłem, że przy zachodniej krawędzi muru okalającego ruiny, rozpoczęto wznoszenie nie nagrobka lecz pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, bez wymaganego przepisami ustawy Prawo Budowlane pozwolenia na budowę.

Decyzją NB-7355/32/94 z dnia 16.09.1994r. zobowiązałem Pana Dymitra Bogusza do wstrzymania prowadzonych robót budowlanych oraz złożenia stosownej dokumentacji projektowej celem dalszego rozpatrzenia sprawy.

Po upływie określonego w decyzji terminu przypominałem Panu Boguszowi o nałożonym obowiązku. W odpowiedzi otrzymałem wniosek o odroczenie terminu z uwagi na obiektywne trudności w zebraniu stosownych opinii i uzgodnień.

Po uzyskaniu potwierdzenia faktów określonych w piśmie Pana Bogusza odroczyłem termin wykonania obowiązku do końca sierpnia 1995r. określając jednocześnie termin ten jako ostateczny.

Zarówno przed jak i po upływie określonego terminu nie otrzymałem żadnych informacji określających dalsze losy dokumentalizowania przedmiotowego zadania inwestycyjnego, a tym samym nie przedłożono wymaganego planu sytuacyjnego i projektu technicznego wraz z niezbędnymi opiniami i uzgodnieniami.

Ponadto nadmienić należy, że pomnik ten usytuowany jest w strefie objętej ochroną konserwatorską i zgodnie z postanowieniem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków PZOZ-I-4047/13/95 z dnia 22.04.1995r. obiekt ten nie odpowiada zabytkowemu otoczeniu.

Nie udokumentowano również jakichkolwiek starań zmierzających do uzyskania od właściciela terenu zgody do dysponowania nieruchomością

na cele budowlane - art.29 ust.5 ustawy z dnia 24 października 1974r. Prawo budowlane /Dz.U Nr 38 poz 229/.

Pan Bogusz Dymitr powołując się na umowę między Rządem Ukrainy a Rządem Rzeczypospolitej Polskiej o ochronie miejsc pamięci i spoczynku ofiar wojny i represji politycznych, zignorował obowiązujące w Polsce przepisy i samowolnie przystąpił do budowy pomnika.

Pragnę dodać, że w ramach tej umowy umawiające się strony uzgodniły zasady współpracy w zakresie urządzania i utrzymania miejsc pamięci i spoczynku z wzajemnym poszanowaniem obowiązującego w danym kraju prawa.

Zatem należało spełnić wymogi formalne i uzyskać stosowne zezwolenia na wybudowanie omówionego wyżej pomnika, zamiast manifestować jakoby złą wolę i podejmowanie nieprzemyślanych decyzji przez tutejszy urząd którym kieruję.

W świetle powyższych okoliczności złożony wniosek uważam za bezzasadny.

wz. Kierownik Urzędu

inż. Szyk
Z-ca Kierownika Urzędu

Otrzymują:

1. Kancelaria Sejmu RP, Pan Poseł na Sejm RP Jerzy Szteliga - Sejmowa Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych ul. Wiejska 4, 00-902 Warszawa.
2. Kancelaria Sejmu RP, Poseł na Sejm RP Pan Mirosław Czech.
3. Wojewoda Przemyski Pan Stanisław Bajda.
4. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego ul. Piłsudskiego 6/1, 75-511 Koszalin.
5. Ambasada Ukrainy al. Jana Chrystiana Szucha 7, 00 - 580 Warszawa.
6. Pan Bogusz Dymitr zam. Przemyski ul. St. Batorego 39.
7. a/a Oddział Nadzoru Budowlanego.

SS/SS

Lubaczów, dnia 17.11.1994 r.

NRP/4/94

Pan Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
P r z e m y ś l

W nawiązaniu do Pana pisma dotyczącego zgody tut. Nadleśnictwa na modernizację mogiły UPA na Górze Monasterz uprzejmie informuję, że przedmiotowa lokalizacja dotyczy miejsca na cmentarzu, który jest wpisany do rejestru zabytków woj. przemyskiego i dlatego Wasze starania winne być poprzedzone stosowną opinią Państwowej Służby Ochrony Zabytków.

Ze swojej strony nie widzę przeszkód w udostępnieniu mogiły do modernizacji po uzyskaniu przez Wasze Towarzystwo opinii j.w. oraz decyzji organów nadzoru budowlanego i przedstawienie nam formy korzystania z obszaru leśnego bez kolizji z Ustawą "O lasach"

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

Z poważaniem

NADLEŚNICZY

Int. Władysław Domański

Do

**Naczelnego Sądu Administracyjnego
Ośrodek Zamiejscowy w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 4a**

Sygn. WNB-OA-7355/10/22/99

SKARGA

Na postanowienie Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie z dnia 20.07.1999 r. O utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia.

Niniejszym zaskarżam powyższe postanowienie w całości.

Orzeczeniu temu zarzucam:

- obrazę prawa materialnego, mianowicie art. 6 i 7 k.p.a. polegającą na pominięciu faktu, że rozpoczęta budowa nagrobka na mogiłach członków UPA w lesie w pobliżu wsi Monasterz, poległych w walkach z wojskami NKWD nie narusza interesu społecznego, ani interesu obywateli, a obecnie nie ma potrzeby jej rozbierania, gdyż zgodnie z protokołem ustaleń polsko-ukraińskich z dnia 06.03.1999 r. Stanowi on część pomnika wg nowego projektu;
- łamanie zasady celowości, mianowicie nałożona grzywna w kwocie 1.500,00 zł. miała wymusić rozbiórkę postawionej części nagrobka podczas, gdy w rzeczywistości rozbiórka ta jest zbędna.

Ponosząc powyższe wnoszę:

- o uchylenie zaskarżonego postanowienia i wstrzymanie egzekucji grzywny do czasu merytorycznego zakończenia sprawy nagrobka.

UZASADNIENIE:

Zaskarżone postanowienie jest niesłuszne z następujących względów:

Otóż rozpocząłem budowę nagrobka na mogiłach członków UPA w lesie w pobliżu wsi Monasterz na zlecenie Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego (bezsporne). Wystąpiłem o zgodę do odpowiednich władz – przez 6 miesięcy nie było odpowiedzi. Czy to jest zgodne z przepisami k.p.a.? Czy tak postępują władze administracyjne demokratycznego kraju? Pytanie należałoby chyba skierować do Trybunału. Kiedy jednak rozpocząłem budowę nagrobka organy administracji natychmiast rozpoczęły działanie. Wstrzymałem budowę. Ponieważ

odmówilem dokonania rozbiórki nałożono na nie grzywnę w wysokości 1.500,00 zł. Grzywnę tę potrąca się mi z emerytury.

W dniu 06.03.1999 r. Wspólna Komisja Polsko-Ukraińska tj. ROMPWIM oraz ZG ZwP ustaliła formę nagrobka. Obejmuje ona wybudowaną już część, zatem zbędna jest jego rozbiórka. Organy administracji nie przyjmują tego do wiadomości stojąc formalistycznie na stanowisku, że decyzja o rozbiórce jest prawomocna podobnie jak i kara grzywny.

Ponieważ NSA nie jest związany zakresem skargi proszę o wydanie orzeczenia, które w konsekwencji doprowadziłoby do zawieszenia lub umorzenia grzywny. Stanowisko inspektorów nadzoru budowlanego nie służy niczemu dobremu. Sprzeczne jest również z interesem Polski, ponieważ nie służy wzajemnemu pojednaniu ukraińskiej mniejszości narodowej zamieszkałej na obszarze Państwa Polskiego i odbudowie wzajemnego zaufania pomiędzy ukraińską mniejszością narodową i ludnością polską na szczeblu lokalnym. Nagrobka tego nie budowałem we własnym interesie a z polecenia Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, którego jestem członkiem, więc dlaczego kara się mnie osobiście?

Wnoszę więc jak wyżej.

Pozostaję z wyrazami szacunku,

Dymitr Bogusz

Bogusz

Załączniki:

- 1) Protokół Ustaleń
- 2) Ksero projektu nagrobka - 10 szt.
- 3) Ksero projektu nagrobka na mogile w Monasterzu

*Załączniki znajdują się
Tępy pióro z dn. 23.8.99 do
Głównego Zarządu Bud. w N-wie*

NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY
Członek Zarządający w Rzeczonym
20-218 (Kwatera ul. Krakowskiego 44)

Dnia 25. 8. 99.
Bipr. nr: SA/Rz 1028/99

z.c. x-10

Bogusz Dymitr

W Budowego 39

Białystok Przemysł

*WNIS 10m
odpis skargi*

WEZWANIE

Sędz. wywoła do usunięcia w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego pisma
braków skargi na decyzję *Reklamacja Harna Jacek Nadeau Bud. o N-wie*
z dnia *20.04.1999* nr *WNIS-04-7355/1022/99 u.P*
prze: *WISŁAWIE* *Wpisu sądowego w kwart 10.4 na kartę*
maszynowa *odpis skargi z 17.8.1999*

KBP 0/0 Kwasze 10101528-244-223-1

Nie usunięcie braków skargi w tym terminie spowoduje *Zap. Kłopotliwa Sekretariatu*

NSA/Rz wazn. 3
Dzielnica Nr. 1, 20-211 Warszawa, Politechniki 57,
tel. (02) 644-61 70, fax (02) 644-64 07, Zart. 234466

Maria Kuzmar
Stawka

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 113 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego /tekst jednolity Dz.U.Nr 9 poz. 26 z późniejszymi zmianami/

postanawia

- z urzędu sprostować w moim postanowieniu znak: NB-7355/32/95 z dnia 12.03.1997 r.w sprawie nałożenia grzywny w celu przymuszenia bład pisarski :
- na stronie 1 w wierszu 1 i 23 zamiast znak sprawy " NB-7355/32/94" powinno być "NB-7355/18/95".

Uzasadnienie

W trakcie przepisywania przedmiotowej decyzji wystąpił w Nr sprawy bład pisarski polegający na wpisaniu Nr sprawy "NB-7355/32/94" zamiast prawidłowego numeru sprawy "NB-7355/18/95".

W związku z powyższymi okolicznościami, skoro zachodzą okoliczności określone w art.113 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, należało postanowić jak w sentencji niniejszego postanowienia.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienia służy stronom zażalenie do Wojewody Przemyskiego za moim pośrednictwem, w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia. Wnieście zażalenie nie wstrzymuje wykonania postanowienia.

Z op. Kierownika Urzędu

mgr inż. Roman Ziomek
Kierownik Odd. Nadzoru Budowl.

Otrzymują:

1. Pan Dymitr Bogusz zam.37-700 Przemyśl ul.Batorego 39 - do realizacji.
2. Wojewoda Przemyski - do wiadomości.
3. Urząd Wojewódzki-Wydział Urbanistyki,Architektury i Nadzoru Budowlanego w Przemyślu - do wiadomości.
4. Urząd Gminy w Horyńcu - do wiadomości.
5. Nadleśnictwo Lubaczów ul. Słowackiego 20 - do wiadomości.
6. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyślu ul.Waygarta 8 - do wiadomości.
7. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przy Urzędzie Wojewódzkim w Przemyślu - do wiadomości.
8. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego ul.Piłsudskiego 6/1 75-511 Koszalin - do wiadomości.
9. Oddział Księgowności w/m
- 10.a/a Oddział Nadzoru Budowlanego

Mając na uwadze przytoczone powyżej fakty i okoliczności należało uchylić zaskarżony wyrok i zwrócić do Prokuratury Rejonowej w Przemyślu celem uzupełnienia postępowania przygotowawczego we wskazanym kierunku i podjęcia stosownej decyzji w tej sprawie.

Na oryginale własny podpis
Zgodność z oryginałem stwierdzam

sekretarz Sądu

UZASADNIENIE

Dymitr Bogusz był oskarżony o to, że w okresie od lipca do sierpnia 1994 r. w miejscowości Monasterz w woj. przemyskim wybudował pomnik ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii nie posiadając zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych tj. o przest. z art. 90 Ustawy z dnia 7.07.1994 r. prawo budowlane.

Sąd Rejonowy w Lubaczowie wyrokiem z dnia 13 grudnia 1996 r. uniewinnił *Dymitra Bogusza* od zarzucanego mu czynu na zasadzie art. 1 k.k. w zw. z art. 361 § 2 k.p.k. i art. 11 pkt 1 k.p.k., obciążając kosztami Skarb Państwa.

Wyrok powyższy zaskarżył apelacją Prokurator zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 90 Ustawy z dnia 7.07.1994 r. prawo budowlane przez przyjęcie, że czyn oskarżonego nie wyczerpuje znamion przestępstwa z tego przepisu, oraz wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Wojewódzki zważył co następuje :

Apelacja Prokuratora jest uzasadniona o ile wnosi o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że *Dymitr Bogusz* w lipcu 1994 r. udał się do *Tadeusza Pałczyńskiego*, który z zawodu jest murarzem i zapytał go czy nie postawiłby pomnika na górze Monasterz ku czci pamięci członków UPA. Przedstawił przy tym makietę i plan pomnika. Nie posiadał żadnych dokumentów zezwalających na budowę, a jedynie pismo w którym zwracał się z prośbą o zezwolenie na taka budowę. Z powyższego wynika, że *Tadeusz Pałczyński* przynajmniej powinien być

Nie posiadał on bowiem zarówno zezwolenia na budowę z Urzędu Rejonowego w Lubaczowie jak też wymaganych w tym przypadku opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Wojewódzkiej Rady Ochrony Pomników Walk i Męczeństwa w Przemysłu. Teren, na którym stanął pomnik jest wpisany do rejestru zabytków i dlatego na rozpoczęcie jakiegokolwiek budowy konieczna jest zgoda Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Prawny właścicielem tego terenu jest Nadleśnictwo Lubaczów i również jego zgoda była konieczna do wejścia na teren i rozpoczęcia budowy pomnika, a nadto jest to teren, który zgodnie z planem zagospodarowania ujęty jest jako grunt leśny i na wykonanie jakichkolwiek prac potrzebna jest zmiana planu zagospodarowania przestrzennego. Mając na uwadze powyższe należałoby ewentualnie ustalić czy przesłanki określone w art. 61 ust. 2 „starej” ustawy prawo budowlane, mieszczą się w aktualnie w obowiązującej ustawie tj. art. 48, 50 ust. 1 i 2.

Należy też stwierdzić, że Sąd Rejonowy dokonał błędnej interpretacji przepisu art. 90 prawo budowlane, uznając iż przestępstwem jest dopiero kontynuacja prac budowlanych po wydaniu decyzji uprawnionego organu o wstrzymaniu budowy.

Nie ulega wątpliwości, że czynem karalnym jest zarówno budowa bez zezwolenia, jak też kontynuacja budowy po wydaniu decyzji zakazującej.

Stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25.06.1996 r. V KKN 43/96, gdzie stwierdza „art. 90 prawa budowlanego obejmuje kryminalizację, samowolę budowlaną zarówno poprzedzającą decyzję organów nadzoru budowlanego, wydane w myśl art. 48 i 50 ust. 1 lub 2 prawa budowlanego, jak i dalszą w skutek wykonywania robót budowlanych, mimo wydanych decyzji o rozbiórce lub wstrzymaniu tych robót”.

Z uzasadnienia tego wyroku i dokonanej interpretacji przepisu prawa budowlanego wynika w sposób jednoznaczny, że samowola budowlana jest przestępstwem już w momencie jej rozpoczęcia.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 1997 r.

Sąd Wojewódzki w Przemyślu Wydział II Karny w składzie następującym :

Przewodniczący : SSW Marek Byliński
Sędziowie : SSW Marek Zawadzki / spr /
: del. SSR Dariusz Lotycz
Protokolant : apl.prok. Anna Bąk - Wójtowicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Wojewódzkiej Witolda Wrzosa

po rozpoznaniu w dniu 14 i 17 marca 1997 r. *sprawy:*

DYMITRA BOGUSZA - oskarżonego o przest. z art. 90 ustawy z dnia 7.07.1994 r. prawo budowlane / Dz.U.Nr.89 poz. 41 z 1994 r. / na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Przemyślu od wyroku Sądu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 13 grudnia 1996 r. sygn.akt.II.K.198/96

L- Uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Prokuraturze Rejonowej w Przemyślu, celem uzupełnienia postępowania przygotowawczego

Na oryginale własnoręcy podpis
Zgodność z oryginałem stwierdzam

sekretarz Sądu

BOGUSZ DYMİTR
ul. Batorego 39.
37-700, Przemysł

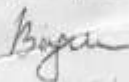
ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	
INSPEKTORAT W PRZEMYSŁU	
REFERAT DO EWIDENCJI I RENT	
Data opłaty	2000-02-17
..... podpis	

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Inspektorat w Przemysłu
ul. Brodzińskiego 6,
37-700, Przemysł.

W nawiązaniu do Waszego pisma Nr E 91972/OI z dnia 2.08.99 w sprawie potrącania z mojej emerytury po 200 złotych miesięcznie proszę o wystawienie rachunku potrąconej kwoty.

Powyższy rachunek proszę przesłać na mój adres: Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
37-700, Przemysł.

Bogusz Dymitr

DECYZJA

Na podstawie art.36 ustawy z dnia 24 października 1974 r. - Prawo budowlane /Dz. U. Nr 38 poz.229 z późniejszymi zmianami/, w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego /tekst jednolity Dz. U. Nr 9 poz.26 z późniejszymi zmianami/, po przeprowadzeniu w dniu 19.08.1994 r. oględzin samowolnie budowanego pomnika poległych członków UPA na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, gm.Horyniec, na działce położonej w obrębie Werchrata nr ewid. gruntów 29, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów

nakazuje

Fanu Dymitrowi Bogusz zam.Przemysł ul.Stefana Batorego 39

1. Wstrzymać roboty budowlane przy budowie pomnika poległych członków UPA, wykonywane bez wymaganego pozwolenia na budowę, na działce o nr ewid.gruntów 29 położonej w obrębie Werchrata,na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz gm.Horyniec.
2. Zabezpieczyć obiekt przed zniszczeniem.
3. W terminie do dnia 31 października 1994 r. przedłożyć do tut. Urzędu dokumentację projektową celem dalszego rozpatrzenia sprawy, t.j.:
  - plan sytuacyjny lokalizacji przedmiotowego pomnika / teren poklasztorny - część działki nr 29 /,
  - projekt techniczny budowanego pomnika,
  - od właściciela gruntu dokument stwierdzający prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane ,
  - wypis z rejestru gruntów i wyrys z mapy ewidencji gruntów/.
  - pozytywną opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Uzasadnienie

W czasie wizji w terenie stwierdziłem, że na terenie poklasztornym znajdującym się na górze Monasterz k.Werchraty rozpoczęto budowę pomnika. Pan Tadeusz Pałczyński wykonujący roboty budowlane wyjaśnił, że roboty te wykonuje na zlecenie Pana Dymitra Bogusz zam. w Przemysłu, a pomnik poświęcony jest pamięci poległych w Monasterskich lasach członków UPA. Nie posiada przy sobie pozwolenia na budowę, a jedynie projekt techniczny opracowany przez ukraińskiego projektanta.

W tych okolicznościach wezwałem Pana Dymitra Bogusza do złożenia wyjaśnień w tej sprawie i ustaliłem, że na budowę omawianego pomnika Pan Bogusz nie posiada stosownego pozwolenia, jak również pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Przepisy art.28 ust.3 cytowanej na wstępie ustawy Prawo budowlane oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r rozdz.4 § 19 ust.1 i 2 (Dz.U.Nr 8 poz.48 z 1975r.),

stanowią, że na wznoszenie w miejscach publicznych pomników, posągów, kapliczek i innych obiektów kultu religijnego wymagane jest uzyskanie pozwolenia na budowę, natomiast przepisy art.28 ust.4 ustawy Prawo budowlane i § 19 ust.2 w/w rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska zwalniają z tego obowiązku jeżeli obiekt jest wznoszony na terenach cmentarzy i terenach przykościelnych. Niemniej jednak zgodnie z art.2 ust.1 i 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U.Nr 47 poz.228 z późniejszymi zmianami), na wznoszenie obiektów o których mowa wyżej wymagana jest zgoda zarządcy cmentarza komunalnego bądź wyznaniowego, a w przypadku gdy cmentarz objęty jest ochroną wynikającą z ustawy z dnia 15.02.1962r. o ochronie dóbr kultury (art.4 ust.1 oraz art.21 ust.1, Dz.U.Nr 10 poz.48) wymagane jest dodatkowo uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wobec powyższych okoliczności i ustaleń, wyczerpując upoważnienie do sprawowania nadzoru urbanistycznego i techniczno-budowlanego, zawarte w cytowanych na wstępie artykułach ustawy Prawo budowlane orzekam jak w sentencji niniejszej decyzji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom odwołanie do Wojewody Przemyskiego, za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

Przy wnoszeniu odwołania obowiązuje opłata skarbową w wysokości 15.000 zł i po 1.500 od załączników.

Otrzymują:

Z up. Kierownika Urzędu

mgr inż. Roman Ziomek
Z up. Kierownika Oddziału
Nadzoru Budowlanego

1. Pan Dymitr Bogusz zam. Przemysł ul. St. Batorego 39	- do realizacji
2. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, ul. Piłsudskiego 6/1 75-511 Koszalin	- do wiadomości
3. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa 37 - 700 Przemysł	- do wiadomości
4. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemysłu ul. Waygarta 8	- do wiadomości
5. Nadleśnictwo Lubaczów ul. Słowackiego 20	- do wiadomości
6. Urząd Gminy w Horyńcu	- do wiadomości

POWIATOWY INSPEKTORAT
NADZORU BUDOWLANEGO
w LUBACZOWIE
ul. Jaina 1

NB-7355/18/98

Lubaczów 16.07.1999 r.

NACZELNIK URZĘDU SKARBOWEGO
w Przemyślu
ul. Lwowska 9a
37-700 Przemyśl

W odpowiedzi na pismo US III/926/111/99 z dnia 23.06.99 r. informuję, że przedmiotowe tytuły wykonawcze są nadal aktualne i wymagalne.

W związku z powyższym - zwracam w/w tytuły wykonawcze do egzekucji. Jednocześnie informuję, że Pan Dymitr Bogusz wystąpił do tutajszego organu o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Po rozpatrzeniu wniosku postanowieniem z dnia 30.06.99 r. znak: NB-7355/18/98 odmówiłem umorzenia postępowania egzekucyjnego.

W załączeniu przesyłam tytuły wykonawcze i kopię w/w postanowienia.

POWIATOWY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO
mgr inż. Stanisław Ryszczak

Otrzymują:

1. Adresat

2. Pan Dymitr Bogusz zam. Przemyśl ul. Batorego 39

3. Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie

4. A/a

(NB 16.07.99)

ODPIS TYTUŁU WYKONAWCZEGO
z dnia 12.03.1997 r. znak: NB-7355/18/95

Więźryciel: Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie

Zobowiązany: Pan Dymitr Bogusz
zam. Przemysł ul. Batorego 39

Na podstawie art.2 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (jednolity tekst Dz. U. z 1991r. Nr 36 , poz. 161 z późn. zm.) podlega egzekucji administracyjnej następujący obowiązek jako wymagalny :

Rozebrać samowolnie wybudowany pomnik, poświęcony pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, obręb Werchrata, gmina Horyniec, na działce o nr ewid. gruntów 29, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów.

Obowiązek ten wynika z decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. znak: NB-7355/18/95 oraz Wojewody Przemyskiego z dnia 20.11.1995 r. znak: UAN-V-4/7352/11/95.

Upomnienie wzywające do wykonania obowiązku doręczono zobowiązanemu w dniu 03.03.1997 r. Koszty upomnienia wynoszą 6,80 zł.

P o u c z a n i a

Stosownie do art. 36 § 3 ustawy z dnia 17.06.1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (jednolity tekst z 1991r. Dz.U. Nr 36, poz.161 z późn. zm.) na zobowiązanym spoczywa obowiązek powiadomienia, w terminie siedmiu dni, o każdej zmianie miejsca swego pobytu, trwającej dłużej niż jeden miesiąc . Zaniedbanie obowiązku powiadomienia, o którym wyżej mowa, może spowodować ukaranie zobowiązanego przez organ egzekucyjny grzywną do wysokości pięciokrotnego najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego przez ministra właściwego do spraw pracy, obowiązującego w dniu nałożenia grzywny (art.37 § 1 powołanej ustawy).

wpł 20 VI 200

Lubaczów, 16.06.2000 r.

POSTANOWIENIE
o wykonaniu zastępczym

Na podstawie art. 127 i art. 128 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 1991r. Nr 36, poz. 161, z późniejszymi zmianami) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 lipca 1990r. w sprawie opłat za czynności egzekucyjne oraz sposobu przeprowadzania publicznej licytacji i trybu postępowania przy przechowywaniu i egzekucyjnej sprzedaży niektórych rodzajów ruchomości (Dz. U. Nr 47, poz. 281 z późn zm.)

postanawia, co następuje:

1. Obowiązek objęty tytułem wykonawczym z dnia 12.03.1997 r. r. znak: NB-7355/18/95 wynikający z decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. znak: NB-7355/18/95, utrzymanej w mocy ostateczną decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20.11.1995 r. znak: UAN-V-4/7352/11/95, nakazującej Panu Dymitrowi Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego 39 rozbiórkę samowolnie wykonanego pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym, w miejscowości Monasterz, obręb Werchrata, gmina Horyniec, na działce nr 29, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów, zostanie w trybie postępowania egzekucyjnego wykonany zastępczo przez Przedsiębiorstwo Wielobranisowe "P.O.S." Spółka z o.o. w Rzeszowie dyr. Jan Słysz ul. Wetlińska 3 a, za zobowiązanego, tj. za Pana Dymitra Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego 39, na jego koszt i niebezpieczeństwo.
2. Wzywam Pana Dymitra Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego 39 do wpłacenia opłaty egzekucyjnej za wydanie niniejszego postanowienia w wysokości 4 zł (czterech złotych), w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszego postanowienia, w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie lub na konto Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie w Banku Spółdzielczym w Lubaczowie na rachunek Nr 91010003-36487-30010-11. W przypadku nieuiszczenia opłaty w terminie zostanie ona ściągnięta w trybie egzekucji administracyjnej; należności pieniężnych.

Uzasadnienie

Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie decyzją z dnia 27.09.1995 r. znak: NB-7355/18/95 nakazał Panu Dymitrowi Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego 39 rozebrać samowolnie wybudowany pomnik, poświęcony pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, obręb Werchrata, gmina Horyniec, na działce nr ewid. 29, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów. Po rozpatrzeniu odwołania Pana Dymitra Bogusz Wojewoda Przemyski decyzją z dnia 20.11.1995 r. znak: UAN-V-4/7352/11/95 utrzymał w mocy zastartą decyzję.

W związku z uchylaniem się zobowiązanego od wykonania obowiązku rozbiórki Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie upomnieniem z dnia 25.02.1997 r. wezwał Pana Dymitra Bogusz do wykonania obowiązku. Ponieważ

w dalszym ciągu obowiązek nie został wykonany wszczął przeciwko zobowiązanemu postępowanie egzekucyjne. W dniu 12.03.1997 r. wystawił tytuł wykonawczy oraz postanowieniem z dnia 12.03.1997 r. znak: NB-7355/18/95 nałożył grzywnę w celu przymuszenia. Pouczył jednocześnie zobowiązanego o treści art.122 ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (jednolity tekst Dz. U. z 1991r. Nr 36 , poz. 161 z późn. zm.) stanowiącego o zagrożeniu, że w razie niewykonania obowiązku w terminie będzie orzeczone wykonanie zastępcze.

Do dnia dzisiejszego obowiązek nie został wykonany. Jedynym środkiem możliwym do zastosowania, gdy zobowiązany nie chce dobrowolnie wykonać nakazanych robót rozbiórkowych jest zlecenie wykonania tych robót innej osobie na koszt i niebezpieczeństwo zobowiązanego.

Wobec powyższego orzekam jak w sentencji.

P o u c z e n i e

Na niniejsze postanowienie o zastosowaniu wykonania zastępczego służy zobowiązanemu prawo wniesienia zażalenia do Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie za moim pośrednictwem w terminie siedmiu dni od daty doręczenia niniejszego postanowienia.

W sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego zobowiązanemu służy prawo zgłoszenia zarzutów do organu egzekucyjnego i wniesienia zażalenia w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia.

Przy wnoszeniu zażalenia obowiązuje opłata skarbową w wysokości 1 zł 50 gr i po 15 gr od załączników.

Wniesienie przez zobowiązanego zarzutu w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego nie wstrzymuje czynności egzekucyjnych. Organ egzekucyjny może jednak z uzasadnionych powodów wstrzymać te czynności.

Wniesienie zażalenia na postanowienie o wykonaniu zastępczym nie wstrzymuje wykonania postanowienia.

Załączniki:

1. Odpis tytułu wykonawczego

POWIATOWY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO

mgr inż. Andrzej Kłoczek

Otrzymują :

1. Pan Bogusz Dymitr zam. Przemysł ul. Batorego 39
2. Wojewoda Podkarpacki
3. Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie
4. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie
5. Wójt Gminy Horcyniec
6. Nadleśnictwo Lubaczów ul. Słowackiego 20
7. Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków z siedziba w Przemysłu ul. Jagiellońska 29
8. Stowarzyszenie Ukraińców- Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego ul. Piłsudskiego 6/1, 75-511 Koszalin
9. Starosta Lubaczowski
10. Księgowość w/m
11. A/a

Przasnysz, 1994. 12. 16

załącznik nr 5.

KST I - 0953/7/94

Fan
Dymitr Bogusz
ul. Stefana Batoroego 39
P r z a s n y ś ł

Działając na podstawie art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 21 stycznia 1994r. o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa /Dz.U. Nr 2 poz. 2/ po rozpatrzeniu Pana wniośku dot. budowy pomnika w miejscowości Monastyr gmina Horyniec oraz po zapoznaniu się z decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego z dnia 16.09. 1994r. wstrzymującą samowolne roboty przy budowie pomnika, niepodpisany projektem pomnika, niepodpisany tekstem napisów w j. polskim i j. ukraińskim - Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przasnysku negatywnie opiniuje przedłożony projekt pomnika.

Uzasadnienie:

Przedłożony projekt zawiera rozwiązanie główniej fasady zrobionej z betonu nieodpowiadającej wymogom estetycznym zarówno co do podstawy pomnika jak i drzewostanu na jego tle. Tekst napisu nie odpowiada charakterowi religijnemu jaki winna mieć mogiła. Komitet uważa, że Ukraińców poległym w walce z NKWD przysługują prawo do godnej mogiły i napisu z podaniem imion i nazwisk, daty urodzenia i śmierci zmarłych tragicznie.
W tym stanie rzeczy Komitet nie widzi możliwości wydania pozytywnej opinii.

PREWOJEWÓDZKI
Wojewódzki Komitet Ochrony
Pamięci Walk i Męczeństwa
w Przasnysku
Wojewódzki Komitet
Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

Otrzymują:

1. Adresat
2. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
Warszawa
3. Stowarzyszenie Ukraińców-Więźniów Politycznych
Okresu Stelinowskiego
4. Nadleśnictwo Lubaczów
5. Urząd Gminy Horyniec
6. s/a

Rzeszów, 1999 - 07 - 15

P a n
Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
37-700 Przemysł

W odpowiedzi na Pana wniosek z dnia 8 czerwca 1999 r. skierowany do Starosty Powiatowego w Lubaczowie dotyczący uchynienia ostatecznej decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995 r. znak: NB-7355/8/95 w sprawie nakazu rozbiórki rozpoczętej budowy pomnika na mogile zbiorowej żołnierzy UPA w Monasterzu oraz wniosek z dnia 5 lipca 1999 r. skierowany do Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie dot. wznowienia postępowania w w/w sprawie informuję, że nie znajdują podstaw do wszczęcia postępowania w przedmiotowej sprawie.

Decyzją z dnia 16 września 1994 r. nr NB-7355/32/94 Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazał Panu:

- 1) wstrzymać roboty budowlane przy budowie pomnika poległych żołnierzy UPA w miejscowości Monasterz
- 2) zabezpieczyć obiekt przed zniszczeniem,
- 3) w terminie do dnia 31 października 1994 r. przedłożyć do Urzędu Rejonowego w Lubaczowie dokumentację projektową, która stanowiłaby podstawę do udzielenia pozwolenia na wznowienie robót budowlanych.

Na Pana prośbę decyzją z dnia 13 kwietnia 1995 r. nr NB-7355/18/95 Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie zmienił termin ostatecznego dostarczenia w/w dokumentacji do dnia 31 sierpnia 1995 r.

Ponieważ w wymaganym terminie nie wykonał Pan zleceń zawartych w w/w decyzji - decyzją z dnia 27 września 1995 roku nr NB-7355/18/95 Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazał w terminie do dnia 30 listopada 1995 r. rozebrać samowolnie wybudowany pomnik.

Wojewoda Przemyski swoją decyzją z dnia 20 listopada 1995 r. nr UAN-V-4/11/95 po rozpatrzeniu Pańskiego odwołania od decyzji I instancji utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję.

Pismem z dnia 3 lutego 1996 r. wystąpił Pan do Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie o wznowienie postępowania w sprawie budowy nagrobku na mogile żołnierzy UPA w m. Monasterz.

W dniu 15 kwietnia 1996 r. postanowieniem nr UAN-V-4/7355/2/96 Wojewoda Przemyski wznowił postępowanie w przedmiotowej sprawie. Decyzją z dnia 30 maja 1996 r. nr UAN-V-4/7352/11/95 odmówił uchylecia decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 20 listopada 1995 r. nr NB-7355/18/95 nakazującej rozbiórkę samowolnie rozpoczętej budowy pomnika ku czci poległych członków UPA na terenie położonym w miejscowości Monasterz, na działce nr ewid. 29 w obrębie Werchra.

W wyniku rozpatrzenia odwołania złożonego przez Pana od tej decyzji Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego swoją decyzją z dnia 29 lipca 1996 r. nr OA-053-K-888/96 utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję Wojewody Przemyskiego. W uzasadnieniu decyzji stwierdzono, że występując z wnioskiem o wznowienie postępowania nie ujawnił Pan żadnych nowych okoliczności w sprawie, ani też nie przedstawił nowych dowodów istniejących w dacie wydania decyzji nakazującej rozbiórkę, a nie znanych organowi, który ją wydał.

Skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie wniesiona przez Pana została oddalona wyrokiem z dnia 3 listopada 1998 r. sygn. akt IV SA1525/96. W wyroku tym NSA stwierdził brak podstaw do uchylecia zaskarżonej decyzji.

Rozpatrując kolejny wniosek Pana o uchylecie decyzji nakazującej rozbiórkę rozpoczętej budowy pomnika stwierdzam, że w dalszym ciągu nie wnosi Pan żadnych nowych okoliczności do sprawy, które mogłyby skutkować uchyleciem decyzji o rozbiórze.

Fakt opracowania nowego projektu budowy pomnika i uzgodnienia go z właściwymi organami nie może wpłynąć na zmianę ostatecznych decyzji wydanych w przedmiotowej sprawie. Wg obowiązującej ustawy - Prawo budowlane należy dokonać rozbiórki samowolnie zbudowanego pomnika i dopiero po stwierdzeniu przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego faktu dokonania rozbiórki może Pan starać się o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę pomnika wg aktualnie opracowanej nowej wersji pomnika (nagrobka).

Biorąc powyższe pod uwagę nie ma podstaw do uwzględnienia złożonego wniosku.

WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO
w Lubaczowie
MGR INŻ. ARCH. Ryszard WTEK

WOJEWODA PRZEMYSKI

Or.I.0717-10-17/98

Przemysł, 1998-07-15

PAN

~~Andrzej PRZEWOŹNIK
Sekretarz Generalny
Rady Ochrony Pamięci
Walk i Męczeństwa~~

W nawiązaniu do Pańskiego pisma z 5 czerwca br. br. (L.dz. R-I-S/252/1708/8) w sprawie projektu upamiętnienia na zbiorowej mogile członków UPA w Monasterzu, uprzejmie informuję, że z dokumentacją tą zapoznałem kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie, wójta gm. Horyniec-Zdrój oraz Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemysłu.

Poniżej przedstawiam ich stanowiska w tej kwestii:

Kierownik UR w Lubaczowie:

Stosownie do art. 33 ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414 z późn. zm.) do wniosku o pozwolenie na budowę należy dołączyć:

- 1/ projekt budowlany wraz z opiniami, uzgodnieniami i pozwoleniami, wymagany przepisami szczególnymi (ROPWiM, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków).*
- 2/ dowód stwierdzający prawo dysponowania nieruchomością na cele budowlane.*
- 3/ decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydaną przez*

wójta gm. Horyniec-Zdrój. Powinno ona uwzględniać wymogi ustawy z 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych - Dz. U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm.).

Projekt budowlany, o którym wspomniano w pkt. 1, powinien spełniać wymogi określone w art. 34 ustawy Prawo budowlane, a więc:

- wymagania zawarte w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- być dostosowany do specyfiki i charakteru obiektu.

Projekt budowlany powinien ponadto zawierać:

- projekt zagospodarowania terenu sporządzony na aktualnej mapie do celów projektowych
- projekt architektoniczno-budowlany,
- wyniki badań podłoża gruntowego.

UR w Lubaczowie zajmie stanowisko w tej sprawie - w drodze decyzji - po przedłożeniu właściwego wniosku o zatwierdzenie projektu budowlanego i udzielenie pozwolenia na budowę. Ponadto UR sygnalizuje, że na terenie, którego dotyczy wspomniany projekt, znajduje się upamiętnienie, wobec którego orzeczono nakaz rozbioru. Złożenie wniosku o wydanie pozwolenia na budowę nowego upamiętnienia - przed rozbioru starego - spowoduje wydanie decyzji o odmowie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę (art. 35 ust. 5 ustawy Prawo budowlane).

Wójt gm. Horyniec-Zdrój:

Wspomniany projekt zaopiniował pozytywnie z następującymi uwagami:

Investor powinien dostosować się do decyzji nakazującej rozbioru dotychczasowego upamiętnienia i dokonać tego zgodnie z ustalonymi terminami (przed wydaniem decyzji zatwierdzającej nowy projekt),

Takie stanowisko wójta podyktowane jest następującymi względami:

- nie wykonanie poprzedniej decyzji (nakazującej rozbioru) w praktyce sankcjonuje samowolę budowlaną.

- wykorzystanie istniejących części obiektu pod nowe upamiętnienie budzi -
oceniając dotychczasowy sposób realizacji, poziom wykonawstwa i jakość
użytych materiałów - poważne wątpliwości co do estetyki obiektu i jego
wartości historycznych.

Ponadto - zdaniem wójta - ze względu na zabytkowy charakter
całego wzgórza, sąsiedztwo pustelni św. Brata Alberta, należy ustalić ściśle
warunki prowadzenia robót przez inwestora (np. jakość stosowanych
materiałów, estetyka wykonania obiektu).

Wojewódzki Konserwator Zabytków:

Wszczął postępowanie administracyjne "w sprawie wydania
decyzji o lokalizacji na terenie zabytkowego cmentarza w miejscowości
Monasterz nagrobka na zbiorowej mogile żołnierzy ukraińskich". Wezwał
inwestora do przedstawienia zgody właściciela terenu na lokalizację nagrobka.

=====

Przedstawiając powyższe uwagi wspomnianych trzech organów
wyrażam nadzieję, że wzięcie ich pod uwagę przez inwestora przyczyni się do
wyeliminowania niepotrzebnych napięć związanych z budową upamiętnienia
w Monasterzu.

Z poważaniem

WOJEWODA

LEŚLEK KISIEL

Do wiadomości:

Pan Miron Kertyczak, Prezes ZG ZUwP

Lubaczów, dnia 15.06.1999r

AB-7353/3/12/99

**Powiatowy Inspektor
Nadzoru Budowlanego
w Lubaczowie**

Na podstawie art. 65 Kodeksu postępowania administracyjnego /tekst jednolity Dz.U. Nr 9 , poz.26 z 1980 roku z późniejszymi zmianami/, w załączeniu przekazuje wniosek Pana Dymitra Bogusza zam. Przemysł ul. Batorego 39, w sprawie uchylecia decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie dot. nakazu rozbiórki rozpoczętej budowy nagrobka na mogile zbiorowej żołnierzy UPA w Monasterzu, do załatwienia zgodnie z kompetencją.

Załączniki:

1. kserokopia 4 zdjęć fotograficznych.

z up. Starosty

mgr inż. Roman Zieliński
NACZELNIK ZASTĘPCA
ARCHITECTONICZNO-BUDOWLANO

Otrzymują :

1. adresat
- ② Pan Dymitr Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego 39
3. a/a

WK-15.06.1999 r.

POLTAX

WYPEŁNIĆ NA MASZYNIE KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYM DRUKOWANYM LITERAŁEM.
CZARNYM LUB NIEBIESZYM KOLOREM

1. Numer identyfikacji Podatkowej wstawiła	2. Nr załącz.	3. Nr dokumentu	4. Status
7 9 3 - 1 4 - 0 5 - 9 8 4			

TYT-1

TYTUŁ WYKONAWCZY
(wkładka)

15 KWI 1999

POWIATOWY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO
w Lubeczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubeczów

5. Numer tytułu wykonawczego	6. Data dzień - miesiąc - rok
1/99	15 04 1999

Wierzyciel wypełnia część od A do F i niniejszego formularza.
Organ egzekucyjny wypełnia część G oraz części od J do R niniejszego formularza.

Podstawa prawna: Art.2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 1961 r. Nr 36, poz. 161 z późn. zm.) zwaną dalej "ustawą" lub przepisy szczególne, powołane w części C.

Sądzący:

Wierzyciel

Miejsce składania: Organ egzekucyjny właściwy według miejsca zamieszkania (siedziby) zobowiązanego lub według miejsca położenia własności zobowiązanego.

A. MIEJSCE SKŁADANIA

7. Organ egzekucyjny, do którego kierowany jest niniejszy tytuł wykonawczy
NACZELNIK URZĘDU SKARBOWEGO W PRZEMYSŁU UL. LŹWOWSKA 9 A

B. DANE ZOBOWIĄZANEGO

B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE * / DANE PERSONALNE **

* - dotyczy zobowiązanego nie będącego osobą fizyczną ** - dotyczy zobowiązanego będącego osobą fizyczną

8. Rodzaj zobowiązanego (zaznaczyć właściwy kwadrant)
 1. Zobowiązany nie będący osobą fizyczną 2. Osoba fizyczna

9. Nazwa pełna ** / Nazwisko, pierwsze imię, drugie imię **

BOGUSZ DYMISTR

10. Nazwa sędziowa ** / Imię ojca, imię matki **

STEFAN MARIA

11. Numer identyfikacji Podatkowej

BRAK DANYCH

12. Identyfikator REGON ** / Numer wydawniczy PESEL **

BRAK DANYCH

13. Rodzaj przedsiębiorstwa, sekcja, zawód, sekcja pracy

BRAK DANYCH

B.2. ADRES SIEDZIBY* / ADRES ZAMIESZKANIA**

14. Kraj	16. Województwo	15. Gmina lub dzielnica-gmina
POLSKA	PODKARPACKIE	
17. Ulica	18. Nr domu	19. Nr lokalu
BATOREGO	39	
20. Miejscowość	21. Kod pocztowy	22. Powiat
PRZEMYSŁ	37-700	PRZEMYSŁ
23. Szyfka pocztowa	24. Telefon	25. Telex
	678 60-71	
26. Faks		

C. DANE DOTYCZĄCE NALEŻNOŚCI I ODSETEK

27. Rok / okres

1997

28. Należność

1540

zł. 00 gr

29. Odsetki za zwłokę od dnia dzień-miesiąc-rok)

30. Rodzaj należności

POSTANOWIENIE O NAŁOŻENIU GRZYWNY

31. Podstawa prawna ART.119 USTAWY z DNIA 17 CZERWCA 1966r. O POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM W ADMINISTRACJI / T.J. DZ. U. Z 1991r. NR 36, POZ. 161 Z PÓŹ. ZMIANAMI

32. Rodzaj odsetek za zwłokę (zaznaczyć właściwy kwadrant)

 1. Od zaległych zobowiązań podatkowych 2. Ustawowe 3. Umowne

33. Stopa procentowa odsetek umownych pobieranych (wpisać w odpowiednim miejscu)

1. Za każdy dzień zwłoki 2. Niezależnie od dnia zwłoki

Wyznaczone w niniejszym tytule wykonawczym zobowiązanie pieniężne jest wymagalne i podlega egzekucji w trybie administracyjnym na podstawie art.2 ustawy lub:

34. Inna podstawa prawna

TYT-1, 1z

D. INFORMACJE DOTYCZĄCE UPOMNIENIA

35. Upomnienie doręczone w dniu (dzień - miesiąc - rok)

36. Kwota należnych kosztów upomnienia

37. Upomnienie nie doręczone wobec braku obowiązku doręczenia (podać podstawę prawną braku obowiązku) §2 ROZP. RADY MINISTRÓW Z DNIA 27.09.1991 /DZ.U.Nr 81, POZ. 354 Z POZ. ZMIANAMI

E. DANE WIERZYCIELA

E.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

38. Nazwa pełna

POWIATOWY INSPEKTOR NADZORU BUDOWLANEGO W LUBACZOWIE UL. JASNA 1

39. Nazwa skrócona

40. Identyfikator REGON

E.2. ADRES SIEDZIBY

41. Kraj

POLSKA

42. Województwo

PODKARPACKIE

43. Gmina lub dzielnica gminy

44. Ulica

JASNA

45. Nr domu

1

46. Nr lokalu

47. Miejscowość

LUBACZÓW

48. Kod pocztowy

37-600

49. Poczta

LUBACZÓW

50. Skrytka pocztowa

51. Telefon

016 632 14 36

52. Telex

53. Faks

E.3. DANE DOTYCZĄCE RACHUNKU BANKOWEGO WIERZYCIELA

54. Pełna nazwa banku (oddziału)

BP PKO S.A. O / LUBACZÓW

55. Pełny numer rachunku

10701496 - 204600-3321-0100

F. WNIOSEK

Na podstawie art. 26 ustawy wnoszę o wszczęcie egzekucji należności wymienionej w niniejszym tytule wykonawczym. Należności tej przysługuje pierwszeństwo zaspokojenia na podstawie:

58. Podstawa prawna

57. Wnoszę o przekazanie egzekucyjnej należności wraz z kosztami upomnienia (zastrzyczyć właściwy środek):

 1. Za pośrednictwem rachunku bankowego wskazanego w poz. 55
  2. Za pośrednictwem poczty
  3. W inny sposób

Dowód doręczenia upomnienia załącza się

59. Data (dzień - miesiąc - rok)

15 04 1999

60. Podpis

POWIATOWY INSPEKTOR

NADZORU BUDOWLANEGO

W LUBACZOWIE

G. POSTANOWIENIE

60. Pieczęć sądownicza

NACZELNIK SĄDU NADZORNEGO
w Pomiechowie

Na podstawie art. 32 ustawy niniejszy tytuł wykonawczy zostaje skierowany do przytoczonego sądu egzekucyjnego w ramach należności wraz z kosztami egzekucyjnymi, które zaspokojenie egzekucji z fakturowości, z rachunkowości, z wynagrodzenia za pracę, za świadczenie i zapłatę emerytalnego oraz z ubezpieczenia społecznego, z rachunku bankowego, z weryfikacji i innych praw majątkowych zobowiązanego, wymienionego w tytule wykonawczym. W sprawie prowadzenia egzekucji przysługują zobowiązaniem, zgodnie z art. 33 powołanej ustawy, prawa wniknięcia sądu do wglądu do akt.

Podstawę sądu może być tylko:

1) wykonanie, umorzenie, przedawnienie, wygaśnięcie albo nieterminowość obowiązku.

2) zmniejszenie terminu wykonania obowiązku albo brak wymagalności obowiązku z innego powodu, a także rozpoznanie nie istoty sprawy należności pieniężnej.

3) świadczenie egzekucyjnego dochodzonego należności z tytułu obowiązku, wynikającego z decyzji organu administracyjnego lub bezprawnego grupowego prawa, a w przypadku określonym w art. 26 §3 wymienionej ustawy - z tytułu prawa sądownego.

4) brak od do czasu zobowiązania.

5) niespłacenie egzekucji administracyjnej lub zastożeniowego tytułu egzekucyjnego, brak uprzedniego doręczenia zobowiązaniem upomnienia, wydanego w myśl art. 15 ustawy.

Jednocześnie informuję się, że zgodnie z art. 26 §3 wymienionej ustawy zobowiązany, przedawca tożsamości podlegającego egzekucji na obowiązek powołania w ciągu jednego dni od dnia egzekucyjnego o każdej godzinie między godziną zbroju, niezawyżając niż jeden miesiąc. Zarządzenie powołania, a którym wycho mowa, jest zgodne z art. 33 powołanej ustawy art. 37 §1 ustawy.

61. Data (dzień - miesiąc - rok)

10. 05. 1999

62. Podpis

63. Pieczęć z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego

Naczelnika Urzędu Nadzoru

TYT-1..

2..

mgr Miriam Ziętek
Kierownik Biura

TUJU 0420 84-23-88

* POLTAX

WYPEŁNIĆ NA MASZYNE KOMPJUTEROWO LUB RĘCZNIE SZYBKO DRUKOWANYMI LITERAMI
CZARNYM LUB NIECIEMNYM KOLOREM

1. Numer identyfikacji Podatkowej wierzyciela 7 9 3 - 1 4 - 0 5 - 9 8 4	2. Miasto LUBACZÓW	3. Nr dokumentu	4. Status
--	-----------------------	-----------------	-----------

TYT-1

TYTUŁ WYKONAWCZY
(wkładka)

18 KWI 1999

POWIATOWY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO
w Lubaczowie
ul. Jasná 1
37-600 Lubaczów

5. Numer tytułu wykonawczego 2/9 9	6. Data złożenia - miesiąc - rok 1 5 0 4 1 9 9 9
---------------------------------------	---

Wierzyciel wypełnia część od A do F i i niniejszego formularza.
Organ egzekucyjny wypełnia część G oraz części od J do R niniejszego formularza.

Podstawa prawna: Art.2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 1991 r. Nr 36, poz. 161 z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą" lub przepisy szczególne, powołane w części C.

Siedzibą: Wierzyciel

Miejsce składania: Organ egzekucyjny właściwy według miejsca zamieszkania (siedziby) zobowiązanego lub według miejsca położenia nieruchomości zobowiązanego.

A. MIEJSCE SKŁADANIA

7. Organ egzekucyjny, do którego kierowany jest niniejszy tytuł wykonawczy
NACZELNIK URZĘDU SKARBOWEGO W PRZEMYSŁU UL. LŹWOWSKA 9 A

B. DANE ZOBOWIĄZANEGO

B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE * / DANE PERSONALNE **

* - dotyczy zobowiązanego nie będącego osobą fizyczną

** - dotyczy zobowiązanego będącego osobą fizyczną

8. Rodzaj zobowiązanego (oznaczyc właściwy kwadrant)

 1. Zobowiązany nie będący osobą fizyczną 2. Osoba fizyczna

9. Nazwa pełna * / Nazwisko, pierwsze imię, drugie imię **

BOGUSZ DYMITR

10. Nazwa obywatela * / Imię ojca, imię matki **

STEFAN MARIA

11. Numer identyfikacji Podatkowej

BRAK DANYCH

12. Identyfikator REGON * / Numer identyfikacyjny PESEL **

BRAK DANYCH

13. Rodzaj przedsiębiorstwa, zajęcia, zawodu, zawieszony przy

BRAK DANYCH

B.2. ADRES SIEDZIBY* / ADRES ZAMIESZKANIA**

14. Kraj POLSKA	16. Województwo PODKARPACKIE	18. Gmina lub dzielnica-gmina
17. Ulica BATOREGO	19. Nr domu 39	19. Nr lokalu
20. Miejscowość PRZEMYSŁ	21. Kod pocztowy 37-700	22. Powiat PRZEMYSŁ
23. Skrytka pocztowa	24. Telefon 678 60-71	25. Telex
		26. Faks

C. DANE DOTYCZĄCE NALEŻNOŚCI I ODSETEK

27. Rok / okres 1997	28. Należność 6 zł 80 gr	29. Odsetki za zwłokę od dnia (miesiąca-rok)
-------------------------	-----------------------------	--

30. Rodzaj należności

UPOMNIENIE

31. Podstawa prawna: ART 5 § 1 USTAWY z DNIA 17 CZERWCA 1966r. O POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM W ADMINISTRACJI / T.J. DZ. U. Z 1991r. NR 36, POZ. 161 Z PÓZ. ZMIANAMI

32. Rodzaj odsetek za zwłokę (oznaczyc właściwy kwadrant)

 1. Od zaległych zobowiązań podatkowych 2. Ustawowe 3. Umowne

33. Stopa procentowa odsetek umownych pobieranych (wpisać w odpowiednim miejscu)

1. Za każdy dzień zwłoki

2. Niezależnie od dnia zwłoki

Wykazane w niniejszym tytule wykonawczym zobowiązanie pieniężne jest wymagane i podlega egzekucji w trybie administracyjnym na podstawie art 2 ustawy lub

34. Inna podstawa prawna

TYT-1., 1a

D. INFORMACJE DOTYCZĄCE UPOMNIENIA

35. Upomnienie doręczone w dniu (dzień - miesiąc - rok)

36. Kwota należnych kosztów upomnienia

37. Upomnienia nie doręczone wobec braku obowiązku doręczenia (podać podługową stronę braku obowiązku) § 2 ROZP. RADY MINISTRÓW Z DNIA 27.08.1991 /DZ.U.Nr 81, POZ.354 Z POŁ.ZMIANAMI

E. DANE WIERZycIELA**E.1. DANE IDENTYFIKACYJNE**

38. Nazwa pacjenta

POWIATOWY INSPEKTOR NADZORU BUDOWLANEGO W LUBACZOWIE UL. JASNA 1

39. Nazwa składowca

40. Identyfikator REGON

E.2. ADRES SIEDZIBY

41. Kraj

POLSKA

42. Województwo

PODKARPACKIE

43. Gmina lub dzielnica-gmina

44. Ulica

JASNA

45. Nr domu

1

46. Nr lokalu

47. Miasteczko

LUBACZÓW

48. Kod pocztowy

37-500

49. Poczta

LUBACZÓW

50. Szybkość poczty

51. Telefon
016 632 14 36

52. Telex

-

53. Faks

-

E.3. DANE DOTYCZĄCE RACHUNKU BANKOWEGO WIERZycIELA

(rachunek bankowy, na który należy wpłacić ściągającą należność z kosztami upomnienia)

54. Pełna nazwa banku (oddziału)

BP PRO s.a. 0 /LUBACZÓW

55. Pełny numer rachunku

10701496 - 204600-2321-0100

F. WNIOSEK

Na podstawie art. 26 ustawy wniosek o wszczęcie egzekucji należności wymienionej w niniejszym tytule wykonawczym. Należności tej przysługuje pierwszeństwo zaspokojenia na podstawie:

56. Podstawa prawna

57. Wniosek o przekazanie egzekwowanej należności wraz z kosztami upomnienia (zamoczyć właściwy białek)

 1. Za pośrednictwem rachunku bankowego wskazanego w poz. 55 2. Za pośrednictwem pacjenta 3. W inny sposób

Dowód doręczenia upomnienia załącza się

58. Data (dzień - miesiąc - rok)

15 04 1999

59. Podpis

POWIATOWY INSPEKTOR NADZORU BUDOWLANEGO

mgr inż. Andrzej Szlachetka

G. POSTANOWIENIE

60. Pacjent nagłokłona

RACJONALNE BIURO SKARPOWEGO
w Przemyślu

Na podstawie art. 32 ustawy niniejszy tytuł wykonawczy został skierowany do przymusowego ściągania wymagalnych w nim należności wraz z kosztami egzekucyjnymi przez przedsiębiorcę agencję z siedzibą, z rachunkiem, z wyprzedzeniem za pracę, za spełnienie z zadaniem emerytalnego oraz z ubezpieczeniem społecznym, z rachunku bankowego, z właściwości i trybu postępowania egzekwacyjnego, wymienionego w tytule wykonawczym. W sprawie prowadzenia egzekucji przysługują wykonawcy, zgodnie z art. 33 powyższej ustawy, prawa własności tytułu w terminie od dnia:

Pacjentowi tytułu może być tylko:

1) wykonanie, umieszczenie, promieniowanie, wglądanie albo niezatrzymanie obowiązku;

2) zmoczenie tytułu wykonania obowiązku albo brak wymagalności obowiązku z innego powodu, o także rozłożenie na raty spłaty należności pieniężnej;

3) odstąpienie egzekwowanego obowiązku na zasadzie z tytułu obowiązku, wynikającego z decyzji organu administracyjnego lub bezpodstawnego prawnego prawa, o w przypadku określonym w art. 26 §1 wymienionej ustawy - z przetrwania sądownego;

4) brak od do ustawy zobowiązania;

5) uchyleniu sądowniczym egzekucji administracyjnej lub bezpodstawnego środka egzekwacyjnego, brak uprzedniego doręczenia zobowiązaniem upomnienia, wymaganego w tytule art. 15 ustawy;

Załącznicznik informację, że zgodnie z art. 36 §1 wymienionej ustawy zobowiązany, przeciwko niemu wniesiono postępowanie egzekucyjne na dowód powołania w jego imieniu do organu egzekwacyjnego z siedzibą przy ul. Jagiellońskiej 10, w Warszawie, w dniu 15 kwietnia 1999 r. Zarządzenie powołania, o którym mowa, jest ściągane wykonaniem przez organ egzekwacyjny tytułu (§§ 37 §1 ustawy)

41. Data (dzień - miesiąc - rok)

15 04 1999

62. Podpis

63. Pieczęć z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego

Z upoważnienia
Naczelnika Urzędu Skarbowego

TYT-1,0

2,0

mgr inż. Andrzej Szlachetka
Racjonalne Biuro Skarpowe
ul. Jagiellońska 10, Warszawa (020) 84-23-86

UAN-V-4/7355/2/96

POSTANOWIENIE

Na podstawie art.145 §1 pkt5, art.147, art.149 §1 i art.150 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. - Kodeks postępowania administracyjnego / tekst jednolity z 1980r. Dz.U.Nr9, poz.26 z późniejszymi zmianami /,

postanawiam

wznowić na żądanie Pana Dymitra Bogusza zam.Przemyśl ul.Batorego Nr39, postępowanie w sprawie rozbiórki samowolnie wykonanego pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym, w miejscowości Monasterz obręb Werchrata, gmina Horyniec, na działce nr ewid.29, zakończoną decyzją ostateczną Wojewody Przemyskiego z dnia 20 - listopada 1995r., znak: UAN-V-4/7352/11/95, utrzymującą w mocy decyzję Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995r. znak: NB-7355/18/95.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 03 lutego 1966r. Pan Dymitr Bogusza wystąpił do Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej decyzją ostateczną Wojewody Przemyskiego z dnia 1995-11-20 znak: UAN-V-4/7352/11/95, utrzymującą w mocy decyzję Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 1995-09-27 znak: NB-7355/18/95, nakazującej w terminie do dnia 1995-11-30 rozebrać samowolnie wykonany pomnik poświęcony pamięci poległych w Monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym w m. Monasterz, obręb Werchrata, gmina Horyniec, na działce nr ewid. gr.29 będącej w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Lubaczów. Uwzględniając właściwość organu do rozpatrzenia sprawy, w myśl art.150 - Kodeksu postępowania administracyjnego, organ I instancji przekazał wniosek strony wraz z całością akt sprawy do Wojewody Przemyskiego.

Po przeanalizowaniu treści wniosku w świetle posiadanych materiałów uznaje, że w sprawie zachodzą okoliczności do zastosowania art.149 Kodeksu postępowania administracyjnego, stanowiącego podstawę do przeprowadzenia postępowania co do przyczyn wznowienia oraz co do rozstrzygnięcia istoty sprawy.

Celem niniejszego postępowania jest dokładne wyjaśnienie stanu faktycznego z uwzględnieniem aspektów podniesionych przez Pana Bogusza.

Zainteresowany stwierdza, że w związku z zamiarem renowacji mogiły na terenie cmentarza przyklasztornego w Monasterzu, zwrócił się do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu o wydanie pozwolenia na budowę pomnika żołnierzy UPA.

W związku z brakiem odpowiedzi na złożony wniosek uznał, że Wojewódzki Konserwator Zabytków nie wnosi zastrzeżeń do przedłożonego projektu i w tej sytuacji rozpoczął realizację nagrobka w terenie.

Jednocześnie zobowiązany decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 94-09-16 podjął starania o uzyskanie wskazanych dokumentów i uzgodnień w tej sprawie.

Pan Bogusz wskazuje również na pozytywne stanowisko Nadleśnictwa w Lubaczowie odnośnie przedmiotowej sprawy, uznając jednocześnie, że Komitet Obrony Pamięci Walk i Męczeństwa uniemożliwia kontynuowanie budowy.

Zdaniem wnioskodawcy decyzja nakazująca rozebranie nagrobka nie ma uzasadnienia prawnego wobec faktu, że :

- sprawa dotyczy nagrobka, a nie pomnika w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego,
- nagrobek będzie usytuowany na terenie cmentarza, na miejscu gdzie spoczywają polegli,
- wydane decyzje mają charakter polityczny i wynikają z dyskryminacyjnej polityki władz wobec społeczności ukraińskiej, sprzecznej z Polsko-Ukraińską umową z dnia 21 marca 1994r.

Uzupełnienie materiału dowodowego o elementy budzące wątpliwości tut.organu w związku z zastrzeżeniami wniesionymi przez Pana D. Bogusz pozwoli na zaistwienie sprawy w zgodności z prawem, mając jednocześnie na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

Wobec powyższego o r z e k a m jak w sentencji postanowienia.

Na postanowienie niniejsze nie służy zażalenie, a strona może je zaskarżyć tylko w odwołaniu od decyzji /art.141 §1 i art.142-K.p.a./.

O t r z y m u j ą :

/ za zwrotnym potwierdzeniem/

1. Pan Dymitr Bogusz
37-700 Przemysł ul. Batorego 39
2. Wojewódzki Komitet Obrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemysłu
3. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemysłu
4. Stowarzyszenie Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego
Koszalin ul. Piłsudskiego 6/1
5. Nadleśnictwo Lubaczów
6. Wójt Gminy Horyniec
7. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie
8. s/a Wydział UAiNB
H.B./J.P.

Z up. Wojewody
mgr inż. arch. Jan Wójcik
Wydział Urbanistyki, Architektury
i Nadzoru Budowlanego

KANCELARIA PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Biuro Listów i Opinii Obywatelskich

Warszawa, 15.03.2000 r.

Nr BLO - 060/59367/02/00/WM

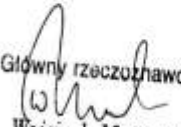
Naczelna Rada Ochrony
Pamięci Walk i Męczeństwa
ul. Wspólna 2
00-926 Warszawa

Uprzejmie przypominamy, że w dniu 12.01.2000 r. wysłaliśmy do Państwa pismo (Nr BLO-060/59367/01/00/WM) wraz z listem Pana Bogusza Dymitra (zam. ul. Batorego 39, 37-700 Przemyśl) z prośbą o rozpatrzenie.

Będziemy wdzięczni za nadesłanie nam kopii odpowiedzi udzielonej Panu Boguszowi Dymitrowi przez Państwa Urząd, zgodnie z naszą prośbą w cytowanym wyżej piśmie.

Do wiadomości:

Pan Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl

Główny rzeczoznawca

Wojciech Marczuk

Koszalin 1998.01.15

~~Kierownik
Urzędu Rejonowego
w Lubaczowie
37-600 Lubaczów~~

Dot: upamiętnienia pochówku
żołnierzy UPA w Monasterzu

Działając w oparciu o porozumienie zawarte pomiędzy Zarządem Głównym Związku Ukraińców w Polsce, a Radą Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w sprawie upamiętniania pochówku żołnierzy UPA, Stowarzyszenie Ukraińców Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego uprzejmie informuje, że poczynając od miesiąca kwietnia 1998 roku przystępuje do zakończenia rozpoczętej budowy mogiły-pomnika żołnierzom UPA w miejscowości Monasterz gmina Horyniec.

Jednocześnie informujemy, że w imieniu Stowarzyszenia sprawy organizacyjne i prace budowlane prowadzić będzie Pan Dymitr Bohusz zam.Przemyśl ul.Stefana Batorskiego 39.

Do wiadomości:

- 1.Zarząd Główny Związku Ukraińców w Polsce
- 2.Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
- 3.Dymitr Bohusz Przemyśl
- 4.A/a

Przewodniczący
Inż Józef Byca

1994. 11. 14.

Nadlesnictwo Lubowicz

Stawamy przed Ukraińcami - wizerunek i polityczny
ekonomiczny statusu w kraju i z zagranicą
o wypracowaniu zgody na modernizacji istniejącej
możliwość (USA) przez gene. Hostenau. gene. Hostenau. ~~Stary~~
Tutaj historia mogła być, być może 28.9
istnieje em. od 1941 roku w który sprangę 62. przed
wicej U.P.A. Modernizacja istniejącej możliwości
można polegać na postawieniu na istniejącym korpusie
bełenowy pływki a upprzeć sobie, przekazać
gdy strukturalny. W moim przedmioty ~~zobacz~~
zobaczcie jak to na który ~~zobacz~~
umierając zobaczcie także z umierającymi pływki

Przeziny a porty wstąpić do do warty pływki

W zakresie pływki

Projekt kabin

Zdajcie istniejącej możliwości

Sobie sytuacja i

Historia pływki wstąpić do do warty pływki

Przeziny Dymiter - ul. Białego 38

Przeziny

37-700

Nadlesnictwo Lubowicz

219-12 Lubowicz

Jednocześnie proszę o wyjaśnienie istoty sprawy
budowy, gdyż w rozumieniu, że teren na którym
jest rozpoczęta budowa jest ewentualnie przy celach
na którym ewentualnie są groby z cmentarza i innych obiektów

Wyjaśnienie otrzymał
Bogdan

Kierujący sprawą
INSPEKTOR
w Odd. Nadzoru Budowlanego
H. Sobczak
Stanisław Sobczak

URZĄD REJONOWY
ul. Józefa 1
37-600 Lubaczów
Mikrofil Nadzoru Budowlanego
tel. 218-11

Lubasz 1996-09-14

BIURO REJONOWE
W LUBASZOWIE

Historia napadów

Dnia 14.09.1994r. do tut. Nadsej przybył Polec
Dyżurny Bogusław Sowa, Bulwary 39, 37-100 Pampul
tel. 60-71, legitymujący się nr. dowodu osobistego
Nr. HB 7030315 wydanym przez Maciecha Jarosława
Nowaka świd. imię 29 września 1946r. i otrzymał wstępny
wyjaśnienie do sprawy budowy pomnika na górze
Kamieńca gm. Horyniec.

Pisowni z dnia 24.01.1994r. wystąpił do Najwyższego
Konsultatora Sabytków w Pampulu z wnioskiem o
wydanie zezwolenia na budowę tego pomnika. Wzrost
o uwzględnienie strzępów dokumentacji projektowej.

Pisowni z dnia 08.02.1994r. Najwyższy Konsultator
Sabytków poinformował mnie, że w sprawie tej wystąpił
do Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pompek Walk
i Inżynierów w Pampulu.

Do wniosku ten nie otrzymałem żadnej odpowiedzi
na cel Konsultatora Sabytków, wobec czego ponownie
interweniowałem ustnie u Konsultatora Sabytków o jego
skierunku w tej sprawie. Pisowni z dnia 08.02.1994r.

Najwyższy Konsultator Sabytków poinformował mnie o
stałym pomaganiu w tej sprawie do Komitetu Ochrony.

Do dnia dzisiejszego nie otrzymałem żadnej odpowiedzi
i przekazałem ten fakt jako śledztwo w budowy
tego pomnika i rozpoczęciem jego budowy.

**KANCELARIA PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

00-932 Warszawa, ul. Węska 10

Biuro Listów i Opinii Obywatelskich

fax (0-22) 695 22 38, e-mail: biu@prezydent.pl

Nr BLO - 060 /59367/04/00/WM/HG

Warszawa, dnia 19 01. 2000 r.

Pan Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
37-700 Przemysł

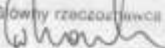
Szanowny Panie

W odpowiedzi na list z dnia 20.06.2000 r., w którym zwraca się Pan o spotkanie z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej Aleksandrem Kwaśniewskim z przykrością informujemy, że liczne, ważne obowiązki państwowe uniemożliwiają Prezydentowi RP udzielanie audyencji wszystkim osobom pragnącym w bezpośredniej rozmowie przedstawić nurtujące je problemy.

Procedura związana ze wzniesieniem obiektu upamiętniającego poległych z UPA w walce z wojskami NKWD w lesie monasterskim została wyjaśniona w odpowiedzi z dnia 15.06.2000 r. udzielonej Panu przez Pana Andrzeja Przewoźnika - Sekretarza Generalnego Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Z powyższego pisma wynika, że strony polska i ukraińska przyjęły ustalenia określające sposób załatwienia przedstawionej sprawy.

Niemniej jednak z przykrością zmuszeni jesteśmy poinformować, że w sprawie wstrzymania wszczętego przez organy nadzoru budowlanego postępowania egzekucyjnego nie mamy możliwości udzielenia pomocy. Kancelaria Prezydenta nie ingeruje w tego rodzaju postępowania i nie umarza kar pieniężnych nakładanych na osoby zobowiązane do wykonania określonego w decyzji administracyjnej obowiązku.

Podając powyższe liczymy na przyjęcie naszych wyjaśnień ze zrozumieniem.

Z poważaniem
Główny rzeczoznawca

Wojciech Marzec

PROKURATURA REJONOWA
ul. Wągartha nr 8
37-700 PRZEMYŚL

Dnia 07 / 05 / 1997
Nr 1Ds 375/97/S

W odpowiedzi należy podać
datę i podpis

9.5.97

Pan DR DIMITR BOGUSZ
w Przemyślu
ul. Batorego nr 39
gm. Przemyśl 700 przemyślskie
Termin dnia 14.05.97

WEZWANIE

Wzywa się Obywatela(kę) do osobistego stawienia się w dniu 16 maja
1997 r. o godz. 5.00 w Prokuraturze Rejonowej
w Przemyślu przy ul. Wągartha nr 8
pokój nr 111 jako podejrzanego, ~~osoby~~ w sprawie
pocznika w M. Monasterz podejrz.) o przestępstwa z art. 30 ust.
prawo budowlane

Obywatel(ka) powinien(na) posiadać przy sobie dowód osobisty lub inny ważny dokument stwierdzający jego (ją) tożsamość.

*) Wyrazy niepotrzebne skreślić.

PROKURATOR
[Podpis]

(zabezpieczenie prokuratury)

Dnia 9 / 05 / 1997
Nr 1Ds 312/97

W odpowiedzi należy podać
datę i podpis

11.5.97 ob. Dimitru Bogusz
w Przemyślu
ul. Batorego nr 39
Gm. Przemyśl wój.
Termin dnia 14.05.97

WEZWANIE

Wzywa się Obywatela(kę) do osobistego stawienia się dnia 14.05
1997 r. o godz. 10.00 w Prokuraturze Rejonowej
w Przemyślu przy ul. Mickiewicza nr 34
pokój nr 3 jako podejrzanego, świadka, ~~osoby~~ w sprawie
przemiana podejrz.) o przestępstwa z art.
k.k.

Obywatel(ka) powinien(na) posiadać przy sobie dowód osobisty lub inny ważny dokument stwierdzający jego (ją) tożsamość.

*) Wyrazy niepotrzebne skreślić.
PO-92 - Wezwania

[Podpis]

- 3) P. dalmatensis Helms - Uj - smradla se budi na dječim -
 postelju pojava ispuštanja vodene ugodne mirisa
- 4) P. Dupont Bogus - strasno, se jest to najpobolj poznata
 podripani op form **42** imala oib poverljivost
 iz knjiga nalko u m **Magistruj polyjeft** D. 111 1765.
 Podravski obliži op 17 hrvatska 1743, a simple obliži
 blizu Starin **podripani** sprany. Z dnuj postelju
 katarsko kraj dromizny. Mijsie rucno u l. 60 tyla
 blaga zapadnyom. H¹ 1. 40 tyla unjpano moji?
 Zilomaj dramazny kauricuzau ber teprany. N 1774.
 nystel do uib z upovazu gady ma rucoragj unjty.
 Nobe krain odpravdz na stnoide u upovazu 1776.
 urozje sprany sa uspodni op **unjty** mystyft dje rucoragj
 rucet **buclatanyja** plovanyje plovnik **kurtili**
 unjpanagj u du. 11. 1774. me uk u kauricuzau
 Star telyaj rucoragj rucoragj plovnik rucet P. Bogus
 u **unjty** stauricuzau rucoragj u rucoragj u rucoragj
 u rucoragj u rucoragj de **Wajudy** P. **unjty**. rucoragj u rucoragj
 rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj.
 plovnik unjty. Na kauricuzau plovnik
 dromizny podripano oib rucoragj dje rucoragj
 rucoragj u rucoragj u l. 50 tyla u rucoragj rucoragj u rucoragj
 rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj
 rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj
 rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj
- 5) P. Belostica Rebricard - Radomirsko Dubariv
 smradla se budi od 1761. popustarom **Fozom de Fozom**
 stauricuzau plovnik unjty ma rucoragj u rucoragj u rucoragj
 u rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj
 unjty (kauricuzau op **unjty**)
- 6) P. G. Sotturica - strasno, se budi jest podripani plovnik
 dromizny rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj
 rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj u rucoragj

- 1) Bogus
- 2)
- 3) **Wach**
- 4) **unjty**
- 5) **unjty**
- 6) **unjty**
- 7) **unjty**
- 8) **unjty**

- Przemysł, dnia 1997.03.14.

Wysoki Sądzie!

Nie miałem zamiaru zabierać głosu na tym procesie. Jestem niewinny. Robiłem ten nagrobek z obowiązku chrześcijanina i szanując Bogu. Jestem jedynym z żyjących, którzy ich chowali i sumienie mi nakazuje ażeby zadbać tą mogiłę, ażeby denuncjacja nie była rozmyta przez czas. Uważam, że budując ten nagrobek, nie wyrządziłem nikomu żadnej szkody. Obecność na procesie, "oskarżycieli posiłkowych" oraz tuzina świadków, którzy nie wnieśli nic nowego, do czego ja przyszanuję się, zmusiło mnie do wypowiedzenia swej myśli.

A więc zapytuję Panów "oskarżycieli posiłkowych" czy ja Wam przeorałem miadę, dlatego przyszedliście domagać się aroższego wyroku? Ciekaw jestem kto Wam swraca koszty podróży, bo emeryci ze swej emerytury nie mają z czego rozszuć się?

W Rzeczypospolitej wszyscy obywatele mają równe prawa, to jak zrozumieć fakt, że w tej samej miejscowości - Werchracie 10 września 1939 r. samoloty niemieckie zbombardowały pociąg z uciekinierami, zginęło tam ponad 100 osób i tam na polu niedaleko stacji kolejowej wybudowano nagrobek bez żadnego zezwolenia na budowę, a na ukraińcach, którzy zginęli dnia 2.03.1945 r. w walce z wojskami BRWD - takich samych wrogów jak ukraińców tak i polaków - Urząd Rejonowy nie zezwolił dokonać nagrobka.

W okresie totalitarnym kierownik Wydziału do spraw Wyznań w Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie pisał w sierpniu 1956 roku cytując:

"Po zjeździe i powołaniu do życia Ukraińskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Warszawie, w niektórych powiatach odeszła się duch nacjonalistyczny i tak np. na terenie Werchraty pow. Lubaczów został odnowiony grób księdza grek-kat., który był członkiem bandy UPA i zginął w czasie akcji. Na grobie w/w księdza postawiono krzyż z napisem w języku ukraińskim "Poleg za wojnę Ukrainę". /koniec cytatu/.

Jaka jest prawda? Któs ten zmarł w wieku około 80 lat w 1938 roku. Nagrobek ten stoi obok cerkwi do dzisiaj i można sprawdzić treść tabliczki. Jaka podobnym jest pismo Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 18 stycznia 1996 r. podpisane przez zastępcę kierownika Urzędu Rejonowego Pana Władysława Szajka skierowanego do Pana Andrzeja Przewoźnika - Sekretarza Generalnego Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, w której, niestety, pisze się, o tutaj: "Na górze Monastyr, na daleko oznaczona; Nr ewid. gruntów 29 ... w pobliżu ruin klasztoru Benedyktynów i cmentarza wojennego z okresu I wojny światowej i t.d./koniec cytatu/. Proszę polecać, że nie ma tam żadnych ruin klasztoru Benedyktynów, a nie jak celowo pisze Benedyktynów. Znajdują się tam trzy jaskinie i sześcianowane przez wandalów piwnice, w której był pochowany św. Onufrego, który również jest rozbity. Jest tam jeszcze ślad po murze parawanym i kilka brzozy z niemieckimi napisami oraz rosła drzewa liściaste, akacje, brzozy i inne. Są tutaj po odebraniu nieprawdziwą informację daje się Władzom Centralnym?

Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków udzielać się zap. ta, gdzie był Konserwator jak w latach 50-tych rozbierano tam w Monasterze XVII wiekiem drewnianą cerkiew? Dać z cmentarza, który jest zapisany w księgach Świątyni, zrobiono Park Narodowy, czyby dlatego aby nie pozwolić wybudowania na mogile nagrobka?

Fakt ten, że dać, poraz siedmy, stoje 73 letni staryc przed obliczem Wysokiego Sądu rozumie tam, jak wszyscy ukraińcy żyjące w Polsce oraz na Ukrainie, że jest to swoisty terror na zastraszenie ukraińców aby nie stawiali krzyży na mogiłach, nie upamiętniali miejsc pochówku swoich najbliższych, którzy w granicach Polski jest ponad setka. Uważam, że prawo jest jednakowe w Lubaczowie i w Przemyslu, lecz Prokurator - wychowanek reżimu totalitarnego pracuje według zasady leninowskiej z 1918 roku, która głosi "dawać ludzi, winę znajdować". Ofiarą tej doktryny został ja. Przechwycono się do mnie sgrzebiałego starostka, jak ślepiec do płotu i włożył się go do Sądu.

W dniu przesłuchań obowiązujących w 1994 roku, zgodnie z wyrokiem Sądu z dnia 12.03.1996, sprawa ta została definitywnie zakończona na zapłaceniu w Urzędzie Rejonowym w Lubaczowie mandatu karowego w wysokości 400,000 zł. W rozmowie z prokuratorem, który byłam przeciwnikiem, to wzbudziłem. Pomocą tego wyroku przeciwko mnie oskarżeni i od tego czasu włożył się do Sądu.

Słowa te kierują do Wysokiego Sądu pod rozległą i prośbą o wyrok wyroku wywołującego na okolicznościach historycznych na mogile 60 żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii, co jest zgodne z Prawem o współpracy między Rzeczpospolitą Polską i Ukrainą zawartej w dniu 21 marca 1994 roku, Dz.U. 1994, Nr 118.

Bożena Kujawa

Sygn.akt SA/Rz 1386/99

ODPIS

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 14 lutego 2001 r.

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie Ośrodek Zamiejscowy w Rzeszowie
w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia NSA Ryszard Bryk (spr.)

Sędziowie NSA

Anna Lechowska

Stanisław Śliwa

Protokolant Aneta Płonka

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2001 r.

na rozprawie

sprawy ze skargi Dymitra Bogusza

na postanowienie Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora
Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie

z dnia 20 lipca 1999r.

Nr WNB-0A-7355/10/22/99

w przedmiocie odmowy umorzenia postępowania egzekucyjnego

skargę o d d a l a

Na trybunale w Rzeszowie
Dnia 14 lutego 2001 r.
Sędziowie

[Handwritten signature]

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 20 lipca 1999 roku, Nr WNB-OA-7355/10/22/99 Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie utrzymał w mocy postanowienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie z dnia 30 czerwca 1999 roku, Nr NB-7355/18/95 o odmowie umorzenia postępowania egzekucyjnego w sprawie spełnienia przez Dymitra Bogusza obowiązku nałożonego decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995r. Nr NB-7355/18/95 nakazującego dokonanie rozbiórki samowolnie wybudowanego pomnika poświęconego pamięci członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, na działce nr 708 w oddziale 29a w obrębie ewidencyjnym Werchrata, gmina Horyniec, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów.

Jako podstawę prawną tego postanowienia przywołał art. 138 § 1 pkt 1 w zw. z art. 144 K.p.a. oraz art. 29 § 1 i art. 59 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst Jednolity Dz.U. z 1991r., NR 36, poz. 161).

W motywach postanowienia przytoczył, że decyzją z dnia 27 września 1995 roku, Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazał Dymitrowi Boguszowi rozebrać samowolnie wybudowany, bez wymaganego pozwolenia na budowę, pomnik poległych członków UPA, umiejscowiony na działce nr 708 w oddziale 29a, w obrębie ewidencyjnym Werchrata, gmina Horyniec w miejscowości Monasterz.

Powyższą decyzję utrzymał w mocy Wojewoda Przemyski decyzją z dnia 20 listopada 1995r., Nr UAN-V-4/7352/11/95. Strony w tej sprawie nie składały skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Obowiązek rozbiórki pomnika nie został wykonany dobrowolnie i w związku z tym Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie wszczął postępowanie egzekucyjne w celu przymusowego

wyegzekwowania tego obowiązku. Organ egzekucyjny upomniennie z dnia 25.02.1997r. do dobrowolnego spełnienia obowiązku przestał do zobowiązanego w dniu 26.02.1997r. Następnie stosownym postanowieniem nałożył na zobowiązanego grzywnę w kwocie 1500zł w celu przymuszenia go do wykonania obowiązku. Na to postanowienie Dymitr Bogusz złożył zażalenie. W tym czasie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie zawisła sprawa ze skargi w/w na odmowę wznowienia postępowania administracyjnego w sprawie nakazu rozbiórki pomnika. W związku z tym do czasu rozpoznania tej skargi wstrzymano wykonanie postanowienia o nałożeniu grzywny przymuszającej do wykonania obowiązku.

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie, wyrokiem z dnia 3 listopada 1998 roku, sygn.akt IV SA 1526/96 oddalił skargę Dymitra Bogusza na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego utrzymującą w mocy decyzję Wojewody Przemyskiego o odmowie wznowienia postępowania administracyjnego w którym orzeczono nakaz rozbiórki pomnika. W takim stanie rzeczy decyzja nakazująca rozbiórkę tego pomnika jest obowiązująca. W takiej sytuacji organ I instancji trafnie przyjął, że nie zachodzą przesłanki z art. 59 ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji implikujące umorzenie postępowania egzekucyjnego.

Zarzuty zamieszczone w zażaleniu, nie wiążą się z postępowaniem egzekucyjnym, lecz odnoszą się do rozstrzygnięć merytorycznych decyzji nakazującej rozbiórkę i na etapie postępowania wykonawczego nie mogą być brane pod uwagę.

W skardze wniesionej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, skarżący Dymitr Bogusz wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i wstrzymanie egzekucji grzywny do czasu merytorycznego zakończenia sprawy nagrobka i wniosek ten zasadzał na zarzucie naruszenia art. 6 i 7 K.p.a. przez pominięcie faktu, że rozpoczęta budowa nagrobka na mogiłach członków UPA w lesie w pobliżu wsi Monasterz, poległych w walkach z wojskami NKWD nie narusza interesu społecznego, ani interesu obywateli, a obecnie nie ma potrzeby rozbie-

rania nagrobka, gdyż zgodnie z protokołem ustaleń polsko-ukraińskich z dnia 6.03.1999r., stanowi on część pomnika według nowego projektu. Zarzucił też iż została złamana zasada celowości, bowiem nałożona grzywna w kwocie 1500 złotych miała wymusić rozbiórkę postawionej części nagrobka podczas, gdy w rzeczywistości rozbiórka ta jest zbędna.

W uzasadnieniu skargi dodatkowo podniósł, że budowę nagrobka na mogiłach członków UPA w lesie w pobliżu wsi Monasterz rozpoczął na zlecenie Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego. Wystąpił o zgodę do odpowiednich władz i przez 6 miesięcy nie otrzymał odpowiedzi. Kiedy jednak rozpoczął budowę nagrobka organy administracji natychmiast rozpoczęły działanie i wstrzymały budowę. Za odmowę dokonania rozbiórki, nałożyły na niego grzywnę w kwocie 1500zł, która potrącają mu z emerytury.

W dniu 6.03.1999r., Wspólna Komisja Polsko-Ukraińska tj. ROMPWIM oraz ZGZuWP ustaliła formę nagrobka. Obejmuje ona wybudowaną już część, zatem zbędna jest jego rozbiórka.

Organy administracji nie przyjmują tego do wiadomości stojąc formalistycznie na stanowisku, że decyzja o rozbiórce jest prawomocną, podobnie jak i orzeczona grzywna. Naczelny Sąd Administracyjny nie jest związany zakresem skargi, zatem prosi o wydanie orzeczenia, które w konsekwencji doprowadzi do zawieszenia lub umorzenia grzywny. Stanowisko inspektorów nadzoru budowlanego nie służy niczemu dobremu.

Sprzeczne jest również z interesem Polski, ponieważ nie służy wzajemnemu pojednaniu ukraińskiej mniejszości narodowej zamieszkałej na obszarze Państwa Polskiego i odbudowie wzajemnego zaufania pomiędzy ukraińską mniejszością narodową i ludnością polską na szczeblu lokalnym. Nagrobka nie budował we własnym interesie, a z polecenia Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, którego jest członkiem, więc dlaczego karze się go o biście?

Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie wniósł o oddalenie skargi i powielił wywody zamieszczone w uzasadnieniu zakarzonego postanowienia.

Dodatkowo nadmienił, że po oddaleniu skargi Dymitra Bogusza przez Naczelną Sąd Administracyjny w Warszawie (wyrok z dnia 3.11.1998r., sygn.akt IV SA 1526/96), złożył kolejny wniosek o wznowienie postępowania administracyjnego od decyzji nakazującej rozbiórkę pomnika i ten wniosek został załatwiony negatywnie decyzją z dnia 15.07.1999r., Nr WNB-OA-7355/10/19/99. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego w Warszawie decyzją z dnia 7.09.1999r., Nr OA/ORZ/4411/768/99 utrzymał w mocy powyższą decyzję Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Warszawie.

Naczelną Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 59 § 2 ustawy z dnia 17.06.1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (jednolity tekst Dz.U. z 1991r., Nr 36, poz. 161 ze zm.), nazwanej dalej skrótem p.e.a., zobowiązany do wykonania obowiązku określonego w tytule wykonawczym może żądać w toku postępowania egzekucyjnego, wydania postanowienia w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego. Z takim właśnie wnioskiem, opatrzonym datą 8.06.1999r. (T.III, K.81 akt administracyjnych) wystąpił zobowiązany Dymitr Bogusz.

Jako przyczynę implikującą jego zdaniem umorzenie postępowania egzekucyjnego wskazał okoliczność, że w dniu 6 marca 1998 roku Komisja Wspólna Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa z jednej strony i - Zarząd Główny Związku Ukraińców w Polsce z drugiej strony ustaliły nowy projekt pomnika na mogile zbiorowej żołnierzy UPA, w miejscowości Monasterz, który wchłoniu wybudowany przez skarżącego pomnik, zatem nie ma potrzeby burzenia pomnika wzniesionego przez skarżącego.

W protokole tym (pkt 1e) zamieszczono passus:

„Skierowanie wniosku będzie równoznaczne z wszczęciem nowego postępowania administracyjnego przez Urząd Rejonowy w Lubaczowie, łącznie z rozbiórką przez wnioskodawców pozostałości dotychczasowego upamiętnienia”.

Oznacza to, iż protokół ustaleń z dnia 6.03.1998 roku nie przewiduje pozostawienia pomnika wybudowanego przez skarżącego.

Z jurydycznego punktu widzenia, umorzenie postępowania egzekucyjnego może nastąpić tylko w przypadku zaistnienia przesłanek enumeratywni wymienionych w art. 59 § 1 p.c.a.

W tej kwestii Sąd podzielił stanowisko organów, iż żadna z przesłanek wymieniona w powyższym przepisie nie zaistniała.

Tytuł wykonawczy z dnia 12.03.1997r., Nr NB-7355/18/95 (T.III K.23 akt administracyjnych) organ egzekucyjny wystawił na podstawie ostatecznej i prawomocnej decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 roku, Nr NB-7355/18/95, utrzymanej w mocy decyzją Wojewody Przemyskiego Nr UAN-V-4/7352/11/95 z dnia 20.11.1995r. (T.II, K.29 i 31 akt administracyjnych).

W powołanej decyzji organu I instancji nakazano Dymitrowi Boguszowi rozebrać samowolnie wybudowany w sierpniu 1994r. pomnik poświęcony pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, obręb Werchrata, gm. Horyniec, na działce oznaczonej nr ewidencyjnym gruntów 29, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwa Lubaczów. Wdrożone na wniosek skarżącego postępowania nadzwyczajne (wskazane w części historycznej uzasadnienia), zmierzające do wzruszenia powyższej decyzji nakładającej obowiązek rozbiórki pomnika, zakończyły się odmową wznowienia postępowania administracyjnego (orzekającego).

Skoro więc skarżący nie wykonał dobrowolnie nałożonego na niego obowiązku, przeto obowiązek ten powinien być wyegzekwowany w postępowaniu

egzekucyjnym (wykonawczym). Treść obowiązku określona w tytule wykonawczym odpowiada treści obowiązku wynikającego z decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995r., Nr NB-7355/18/95. Egzekucja została skierowana do właściwej osoby, wskazanej w postępowaniu orzekającym.

W takiej sytuacji podniesiona w skardze kwestia, iż pomnik wybudował na zlecenie Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, w sprawie egzekucyjnej nie ma żadnego znaczenia, bowiem zgodnie z art. 29 § 1 p.e.a., organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Egzekucja dotyczy wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym (rozbiórka pomnika) i sprawy tego rodzaju należą do właściwości organów administracji rządowej, przeto wedle art. 2 § 1 pkt 3 i art. 3 p.e.a. przedmiotowa egzekucja była dopuszczalna i w tego rodzaju sprawie może być stosowany środek egzekucyjny w postaci grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku (art. 119 p.e.a.).

Postępowanie egzekucyjne w omawianej sprawie zostało wszczęte po uprzednim doręczeniu skarżącemu (zobowiązanemu) upomnienia do dobrowolnego wykonania obowiązku z zagrożeniem sankcją egzekucji w przypadku bezczynności zobowiązanego. Pierwsze upomnienie z dnia 20.12.1995r., doręczono skarżącemu w dniu 22.12.1995r. (dowód doręczenia w aktach administracyjnych T.I).

Drugie upomnienie z dnia 25.02.1997r., doręczono skarżącemu w dniu 27.02.1997r. (T.III K.27 akt administracyjnych). Na zwrotnym potwierdzeniu odbioru widnieje podpis „Bogusz Dymitr”. Na odwrocie tego dowodu doręczyciel podkreślił, iż pismo doręczył adresatowi.

Stosownie do art. 18 p.e.a. w postępowaniu egzekucyjnym przepisy kodeksu postępowania administracyjnego mogą być stosowane tylko wtedy, jeżeli przepisy p.e.a. nie stanowią inaczej.

Skarżący imputował, iż zaskarżone postanowienie narusza art. 6 i 7 K.p.a., gdyż w świetle ustaleń zawartych w protokole Komisji Wspólnej z dnia 6.03.1998r., wybudowany przez skarżącego pomnik nie narusza interesu społecz-

nego i słusznego interesu obywateli. Zdaniem Sądu zasada ogólna K.p.a. uwzględniania z urzędu interesu społecznego oraz słusznego interesu obywateli, związana jest wyłącznie z postępowaniem orzekającym, zatem nie ma zastosowania w postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W postępowaniu egzekucyjnym interes zobowiązanego chroni zasada stosowania środka egzekucyjnego najmniej uciążliwa dla niego, zasada niezbędności postępowania egzekucyjnego, zasada poszanowania minimum egzystencji (art. 7 § 2 i 3, art. 8-10 p.e.a.). Istotę ustaleń w protokole z dnia 6.03.1998r., Sąd zacytował już wcześniej.

W skardze skarżący odwołał się do reguły, że Naczelny Sąd Administracyjny nie jest związany granicami skargi i z tej racji jego zdaniem może zawiesić lub umorzyć grzywnę.

Rzeczywiście art. 51 zd. 1 ustawy z dnia 11 maja 1995 roku o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.), zwanej dalej skrótem ustawa o NSA stanowi, iż Sąd ten nie jest związany granicami skargi, ale jest związany przedmiotem zaskarżonej decyzji.

Oznacza to, że Sąd w granicach przedmiotu sprawy władny jest uwzględnić uchybienia organu, o których nie wspomiano w skardze.

W przedmiotowej sprawie (dot. umorzenia postępowania egzekucyjnego Sąd takich uchybień nie stwierdził, przeto nie mógł objąć kontrolą postanowienia o nałożeniu na skarżącego (zobowiązanego) grzywny w celu przymuszenia go do wykonania obowiązku wynikającego z tytułu wykonawczego.

Trzeba też dodać, iż na tego rodzaju postanowienie przysługiwało skarżącemu zażalenie do organu odwoławczego, a na postanowienie tego ostatniego organu skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Rola Naczelnego Sądu Administracyjnego sprowadza się wyłącznie do kontroli zaskarżonych aktów administracyjnych pod względem zgodności z prawem (art. 21 ustawy o NSA).

Z tego więc względu poruszone w skardze okoliczności dotyczące stosunków ludności narodowości polskiej i ukraińskiej, nie mogą być przedmiotem rozważań Sądu, ponieważ wykraczają poza zasadę legalności.

Na rozprawie sądowej pełnomocnik strony przeciwnej podniósł, że po wydaniu zaskarżonego postanowienia organ egzekucyjny zastosował środek egzekucyjny w postaci wykonania zastępczego, który doprowadził do wykonania przedmiotowego obowiązku. Przytoczona okoliczność zdaniem Sądu nie mogła spowodować kasacji zaskarżonego postanowienia, gdyż przy kontroli sądowej bierze się pod uwagę stan faktyczny i prawny istniejący w dacie wydania zaskarżonego aktu administracyjnego. W dacie wydania zaskarżonego postanowienia (20.07.1999r.) obowiązek nie był wykonany.

Rekapitułując należy więc stwierdzić, że skoro zaskarżone postanowienie prawa nie narusza, przeto Sąd na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o NSA skargę oddalił.

Na trytynaste wstawiwe podpisy
za zgodności z oryginałem
Sekretarz

Wyrok

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 1996 r.

Sąd Rejonowy w Lubaczowie w II-gim Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSR Andrzej Sierpiński

Sędziowie {
Lawnicy {

Protokolant Teresa Pawluk

w obecności Prokuratora Jana Michalczykowskiego

po rozpoznaniu dnia 13 grudnia 1996 r. sprawy karnej:

DYMITRA BOGUSZA urodz. 30.03.1924 r. r. i.

w **Lubyczy-Świącie sam. Przemysł ul. Batorego 39**

syno (~~111~~) **Stefana i Marii** s.d. **Kostyszyn**

nie karany

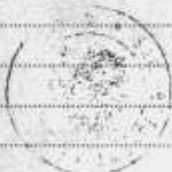
oskarżony **tego** o to, że

w okresie od lipca do sierpnia 1994 roku w miejscowości **Monastera** woj. przemyskiego wybudował pomnik ku czci poległych członków **Ukraińskiej Powstańczej Armii** nie posiadając zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych

tj. o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 17.07. 1994 r. prawo budowlane / Dz. U. Nr 89 poz. 41 z 1994 r. /

I. na zasadzie art. 1 kk w zw. z art 361 i 2 kpk i art 11 pkt 1 kpk u n i e w i n n i a oskarżonego DIMITRA BOGUEZA od czynu naruszonego mu w akcie oskarżenia

II. na zasadzie art 549 § 1 pkt 2 kpk kosztami postępowania o b c i Ń z a Skarb Państwa .

Za zgodności z dyktandem
3.05.2014
19.1.14
[Signature]

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 13 grudnia 1996r.

Oskarżony Dymitr Bogusz pozostawał pod zarzutem popełnienia czynu z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane.

Sąd, w oparciu o zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy ustalił następujący stan faktyczny.

W 1993 roku, jesienią, oskarżony Dymitr Bogusz brał udział w naradzie zorganizowanej przez Związek Ukraiński - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, podczas której zobligowano go do podjęcia czynności mających na celu upamiętnienie mogiły znajdującej się na terenie województwa przemyskiego, w miejscowości Monaster, w dawnym klasztorze bazylianów / wyjaśnienia oskarżonego k. 356/. Decyzją z dnia 2 sierpnia 1993r. obiekt ten został wpisany do rejestru zabytków, toteż na mocy art.21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach wszelkie prace i roboty wykonywane na tym obszarze winny być prowadzone tylko za zezwoleniem właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków / decyzja k. 177, zeznania Marka Gosztyły k. 572/.

W dniu 1994-01-24 oskarżony zwrócił się do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemysłu o wydanie zezwolenia na ... budowę pomnika żołnierzy UPA poległych w walce z wojskami NKWD w dniu 1945-03-02 „ /pismo k. 169/. Pismem z dnia 1994-02-08 Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemysłu zgodnie z procedurą określoną w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 1988-04-25 w sprawie zasad organizacji, trybu działania i zasad finansowania Rady Ochrony Pamięci , Walk i Męczeństwa /Dz. U. Nr 22 poz . 154 oraz komitetów ochrony pamięci, walk i męczeństwa, zwrócił się do właściwego Komitetu w Przemysłu o wydanie opinii w przedmiocie projektu pomnika / pismo k. 170/.

Pomimo braku stosownego zezwolenia, w lipcu 1994 r. , oskarżony przyjechał do Werchraty , gdzie zlecił Tadeuszowi Palczyńskiemu realizację budowy pomnika w miejscowości Monaster i wyposażył w projekt budowli i pieniądze / k.358, zeznania Michała Lewczyszyna k.572, Tadeusza Palczyńskiego k. 574/. Oskarżony oświadczył przy tym, iż pomnik ma być ukończony do dnia 1994-08-28 /k. 356, 574/. Tadeusz Palczyński przystąpił do wykonywania elementów budowli, której wysokość miała sięgać 4m., jednakże w trakcie prac już na terenie klasztoru bazylianów , pojawili się pracownicy Urzędu Rejonowego w Lubaczowie i Urzędu Gminy w Horyńcu Roman Ziomek,

Stanisław Różycki, Maciej Łuczyszyn i Zdzisław Urban, którzy nakazali wstrzymanie prac / zeznania Zdzisława Urbana k. 451, Romana Ziomka k. 573, Macieja Łuczyszyna k. 451-452, Stanisława Różyckiego k. 452/. Decyzją z dnia 1994-09-16 Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazał Dymitrowi Boguszowi wstrzymanie robót budowlanych przy budowie pomnika / decyzja k. 178/. W dniu 1994-11-14 oskarżony został ukarany mandatem karnym w wysokości 40 zł. za popełnienie wykroczenia z art. 61 ust. 1 ustawy prawo budowlane z 1974r. /zeznania Stanisława Sobczykówna k. 473/.

W dniu 12 grudnia 1994r. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci, Walk i Męczeństwa w Przemysłu negatywnie zaopiniował projekt pomnika przedstawiony przez oskarżonego /opinia k.25/. Decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 1995-09-27 oskarżonemu nakazano rozebranie samowolnie rozpoczętej budowli i określono termin przeprowadzenia tej czynności do dnia 30 listopada 1995r./decyzja k. 27/. Decyzję tę Wojewoda Przemyski utrzymał w mocy orzeczeniem z dnia 20 listopada 1995r. W toku prowadzonego postępowania stan zaawansowania robót na obiekcie nie uległ zmianie od momentu wstrzymania prac przy budowl /zeznania Macieja Łuczyszyna k. 575, notatka urzędowa k.8/.

Oskarżony Dymitr Bogusz zamieszkuje w Przemysłu, jest zony, posiada dwoje pełnoletnich dzieci, w miejscu zamieszkania cieszy się pozytywną opinią, nie był dotychczas karany sądownie /wywiad środowiskowy k. 397, zapytanie o karalność k. 398/.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie wyjaśnień oskarżonego k. 335-337, zeznań świadków Marka Gosztyły k. 572, Michała Lewczyszyna k. 572, Romana Ziomka k. 573, Tadeusza Pałczyńskiego k. 574, Zdzisława Urbana k. 451, Macieja Łuczyszyna k.431-432, 575, Stanisława Różyckiego k. 432, Stanisława Sobczykówna k. 473-474, decyzji o wpisaniu do rejestru zabytków k. 177, wniosku o zezwolenie na budowę k. 169, pisma k. 170, notatki urzędowej k. 176, decyzji Urzędu Rejonowego w Lubaczowie o wstrzymaniu robót k. 178, opinii k. 25, decyzji Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazującej rozbiórkę budowli k. 29, decyzji Urzędu Wojewódzkiego w Przemysłu k. 31, zapytania o karalność k. 398, wywiadu środowiskowego k. 397.

Oskarżony Dymitr Bogusz do zarzucanego mu czynu przyznał się częściowo, a w szczególności do wybudowania nagrobka, nie zaś pomnika.

Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego w tym względzie. Z poczynionych w toku postępowania ustaleń wynika jednoznacznie, iż zamiarem Dymitra Bogusza było wybudowanie w miejscowości Monasterz pomnika, a świadczy o tym nie tylko monumentalny charakter budowli i jej rozmiary, ale i to, że oskarżony sam używał takiego terminu, jak choćby w piśmie do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemysłu z dnia 1994-01-24. Również Tadeusz Pałczyński stwierdził, że oskarżony tak, właśnie określał zleconą mu pracę. Wskóńcowym słowie po

zamknięciu przewodu sądowego Dymitr Bogusz wyjaśnił, że pojęcia tego używał omyłkowo, bowiem w języku ukraińskim słowo to ma inne znaczenie. Jest to interpretacja nie do przyjęcia, ponieważ oskarżony mieszka w Polsce od urodzenia, językiem polskim posługiwał się od wielu lat, co czyni nieprawdopodobnym, aby kierując urzędowe pismo miał na myśli coś innego, niż wynikało to z jego treści.

W niniejszej sprawie jest to jednak kwestia drugorzędna, gdyż zasadniczym problemem jest to, że w czasie orzekania obowiązywała ustawa inna niż w czasie popełnienia czynu przez oskarżonego. Zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 2§1 k.k. zasadą jest iż w takich przypadkach należy stosować ustawę nową, chyba, że ustawa obowiązująca poprzednio jest dla sprawy względniejsza. Aby to ustalić niezbędne jest dokonanie analizy stosownych przepisów ustawy z dnia 24 października 1974r. prawo budowlane oraz ustawy prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994r. , przy czym w dalszych rozważaniach, sąd dla większej przejrzystości tekstu będzie się posługiwał terminami ustawa stara lub nowa.

I tak przypomnieć należy, że w starej ustawie samowola budowlana w typie podstawowym była wykroczeniem, a jej art. 61 ust.1 stanowił, iż kto przystępuje do budowy lub zabudował obiekt budowlany bez dopełnienia wymagań określonych ustawą lub przepisami wydanymi na jej podstawie albo zmienia bez zgody właściwego organu administracji państwowej sposób użytkowania obiektu budowlanego podlega karze aresztu do 3 miesięcy albo karze grzywny. Artykuł 61 ust. 2 zawiera opis kwalifikowanej postaci samowoli budowlanej, która polega na przystąpieniu do budowy lub zbudowania obiektu budowlanego bez dopełnienia wymagań określonych ustawą lub przepisami wydanymi na jej podstawie, jeżeli w następstwie tego powstały okoliczności, o których mowa w art. 37 ust.1 tj. obiekt budowlany znajduje się na terenie, który zgodnie z przepisami o planowaniu przestrzennym nie jest przeznaczony pod zabudowę albo przeznaczony pod innego rodzaju zabudowę lub powoduje bądź w razie wybudowania spowodowałby niebezpieczeństwo dla ludzi lub mienia albo niedopuszczalne pogorszenie warunków zdrowotnych lub użytkowych dla otoczenia. Sprawca takiego czynu podlegał karze pozbawienia wolności do 2 lat lub grzywnie albo obydwu tym karom łącznie.

W toku postępowania nikt nie kwestionował tego, iż w miejscowości Monastierz oskarżony mógłby wybudować pomnik, ale oczywiście zgodnie z obowiązującą procedurą, w tym po uzyskaniu opinii Komitetu Ochrony Pamięci, Walk i Męczeństwa w Przemysłu, który miał zastrzeżenia jedynie co do fasady głównej obiektu jak i treści napisu na pomniku. Tym bardziej nie można twierdzić, że budowla ta powodowała jakiegokolwiek niebezpieczeństwo dla ludzi lub mienia albo niedopuszczalne pogorszenie warunków zdrowotnych lub użytkowych. Nie przedstawił też w tym względzie żadnych dowodów oskarżyciel, co łącznie uprawnia do przyjęcia, że Dymitr Bugusz nie dopuścił się występkę

z art. 61 ust.2 cytowanej wyżej ustawy, a jedynie wykroczenia z art. 61 ust. 1, za które zresztą została ukarany mandatem karnym z dnia 1994-11-14 i co z tą chwilą zrodziło sytuację rzeczy osądzonej, a późniejsze postępowanie bezprzedmiotowym.

Zupełnie odmiennie te kwestie reguluje w art. 90 ustawa nowa, która nie rozróżnia postaci kwalifikowanej i podstawowej, stanowiąc, że odpowiedzialności karnej podlega ten kto wykonuje roboty budowlane w sytuacjach określonych w art. 48 i art. 50 ust. 1 pkt 1 i 2. Sytuacje takie to wykonywanie robót budowlanych po wydaniu przez właściwy organ w drodze decyzji nakazu rozbiórki obiektu budowlanego wybudowanego bez wymaganego zezwolenia na budowę albo zgłoszenia, bądź też pomimo wniesienia sprzeciwu przez właściwy organ, lub po wydaniu postanowienia o wstrzymaniu robót budowlanych wykonywanych bez wymaganego pozwolenia albo zgłoszenia, lub w sposób mogący spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia bądź zagrożenia środowiska. Inaczej mówiąc prawo karne znajduje zastosowanie dopiero wtedy kiedy spełnione są dwie przesłanki, po pierwsze wydanie nakazu rozbiórki lub stosownego postanowienia, po drugie prowadzenie robót budowlanych pomimo wydania tych orzeczeń.

Ustawodawca rezygnując z penalizacji samego tylko zaistnienia faktu samowoli budowlanej miał na uwadze odstąpienie po 1989r. od regulowania przez państwo stosunków społecznych bezpośrednio przez prawo karne, które winno wkraczać dopiero wtedy, kiedy nie są respektowane orzeczenia innych upoważnionych organów. Przejście takiej właśnie filozofii państwa prawnego było i jest oczywiste dla uważnych obserwatorów dyskusji prowadzonych jeszcze na etapie prac nad nowym prawem budowlanym, choćby w trakcie posiedzeń sejmowych.

Z tego względu bulwersować więc mogą wywody oskarżyciela publicznego zawarte w apelacji z dnia 1996-04-18, gdzie podnosi, że art. 61 ust. 2 starej ustawy stał się po zmianie przepisów art 90 ustawy nowej, a nadal istotnym znamięm tego przestępstwa jest rozpoczęcie prac budowlanych. Gdzie w art. 90 nowej ustawy to ustawowe znamię czynu zabronionego jest ukryte trudno dociec, bowiem oskarżyciel publiczny tego nie wyjaśnia posilkując się na wazelki wypadek powszechnie stosowaną praktyką. Taka interpretacja norm prawnych musi budzić zdziwienie, skoro nawet w branżowym periodyku Prawo i Prokuratura nr 1, ze stycznia 1996r. Prokurator Prokuratury Wojewódzkiej w Rzeszowie, a więc z tego samego okręgu Prokuratury Apelacyjnej, Bolesław Kurzępa, w artykule „Przestępstwa i wykroczenia w prawie budowlanym” k.68, przedstawia taką samą wykładnię przepisu jak sąd stwierdzając że „ W obu tych przypadkach tj. art. 48 i 50/, prowadzenie dalszych robót budowlanych wtrew postanowieniu, czy decyzji, powoduje odpowiedzialność karą z art. 90 prawa budowlanego”. Nie jest to oczywiście wykładnia obowiązująca, jednakże tak odmiennie stosowanie prawa, w tak nieodległych od siebie prokuraturach powinno zmuszać do refleksji.

W niniejszej sprawie poza sporem jest, iż Dymitr Bogusz wybudował fragment pomnika, nie posiadając zezwoleń przewidzianych przepisami prawa administracyjnego. Jest to fakt na tyle oczywisty, że nie wymaga komentarza. Oczywistym jest jednak i to, że po wydaniu postanowienia z dnia 1994-11-14 o wstrzymaniu robót, jak również i później, na obiekcie nie były wykonywane już żadne prace i w tym stanie pozostaje on do chwili obecnej. Dowodem tego są m. in. zeznania Macieja Łuczyszyna, który dokonywał w następnych miesiącach oględzin miejsca oraz Tadeusza Palczyńskiego, który jako bezpośredni wykonawca po tej dacie nie realizował już zlecenia oskarżonego. W takiej więc sytuacji nie może być mowy o naruszeniu przez Dymitra Bogusza przepisów karnych. W związku z tym sąd nie dopatrzył się w zachowaniu oskarżonego wystąpienia ustawowych znamion występku z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. prawo budowlane i na zasadzie art. 1 k.k. w zw. z art. 361§2 k.p.k. i art. 11 pkt 1 k.p.k. uniewinnił go od czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia.

Reasumując należy stwierdzić, że zarówno w świetle nowego prawa budowlanego jak i starej ustawy Dymitr Bogusz nie może ponosić odpowiedzialności karnej. W oparciu o przepisy prawa budowlanego z dnia 24 października 1974r. został on już ukarany mandatem karnym, co musi skutkować umorzeniem postępowania. W rozumieniu natomiast ustawy z dnia 7 lipca 1994r. w ogóle nie popełnił występku z art. 90 cytowanego aktu prawnego i znalazło to swój wyraz w rozstrzygnięciu uniewinniającym oskarżonego. Mając na uwadze regułę względności określoną w art. 2§ 1 k.k. sąd wybrał właśnie tę drugą możliwość, albowiem jest ona jednoznacznie korzystniejsza dla Dymitra Bogusza.

Za zgodność z oryginałem
Sekretarz Sądu Rejonowego
w Lubońskowie

Naczelny Sąd Administracyjny
ul. Jasna 8
00-013 Warszawa
Wydział IV

49c

Warszawa, dnia 13.07.96r.

Sygn. akt IV SA 1525/96
dot. skargi z dnia 28.07.96r.

Pan/Pani
Dymitr Bogusz
ul. Botarego 39
37-700 Rzeszów

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie zwraca się o nadesłanie w terminie 7 dni
odpisu skargi z dnia 28.07.96r. pod rygorem jej odrzucenia.

W odpowiedzi należy powołać się na numer sprawy IV SA 1525/96.

Kierownik Sekretariatu

Nieruchomi Sekretariusz
WYDZIAŁ IV NSA
Jadwiga Kucharska

ZESPÓŁ ADWOKACKI Nr 1

/O-16/6213271

37-500 JAROSŁAW,

ul. Jana Pawła II Nr 6,

Tel. 0-17/31-39-11

Adres prywatny: 35-302 RZESZÓW, ul. Sobótki 4, Tel. 0-17/391-47

Adwokat dr Piotr BLAJER

Jarosław, dnia 31 lipca 1998r.

Mr. Pan
Dymitr Bogusz

Zawiadamiam Pana, że w dniu dzisiejszym otrzymałem
odpis postanowienia Sądu Wojewódzkiego w Przemysłu z dnia 30
lipca 1998r., które oddaje moje zażalenie oraz zażalenie Prokuro-
ra na postanowienie Sądu Rejonowego w Lubaszowie z dnia 22 sierpnia
1998r. Odpis tego postanowienia Sądu Wojewódzkiego przesyłam
Pana w załączeniu.

Uważam, że od tego postanowienia Sądu Wojewódzkiego
w Przemysłu z dnia 30 lipca 1998r. należy sporządzić i wnieść
kasację do Sądu Najwyższego. Argumenty zawarte w moim zażaleniu
nie zostały rozpoznane. Ponadto uważam, że dobrze będzie jeżeli
w Pana sprawie najnie stacjonarcko Sąd Najwyższy.

Kasację trzeba wnieść w ciągu 30 dni od dnia
31 lipca 1998r. Oczywiście nie można zostawić tego na ostatnią
chwilę gdyż kasacja wymaga opracowania.

Jeżeli Pan uzna, że możemy kasację - proszę Sąd
mi zasłać, w terminie jaknajkrótszym - ponadto proszę o wpłacenie
w kasie Sądu Wojewódzkiego w Przemysłu do sprawy II.Ks.84/98
kwotę 300 zł., jako opłatę kasacyjną i proszę dołączyć mi pokwitow-
wanie, dowód wpłaty, gdyż trzeba załączyć go do kasacji.

Przy wpłacie proszę ~~skazać~~ podać numer sprawy -
II.Ks.84/98 - swoje imię i nazwisko - wskazując, że jest to opłata
od kasacji.

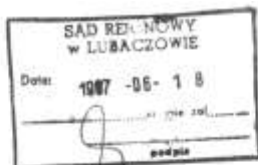
Załącz.
odpis postanowienia SW.

adwokat:

ZESPÓŁ ADWOKACKI Nr 1
W JAROSŁAWIE
37-500 JAROSŁAW
UL. JANA PAWŁA II 6
TEL. 0-17/31-39-11

PROKURATURA REJONOWA
ul. Wągrowa nr 8
37-700 PRZEMYSŁ

Przemysł, dnia 13 czerwca 1997r
sygn. akt. 1Ds 375/97/3

A K T O S K A R Ż E N I A

|| K 175 / 97

przeciwko

Dymitrowi BOGUSZOWI
o przestępstwo z art.90 ustawy
z dnia 7 lipca 1994r prawo
budowlane / Dz.U.Nr 89, poz. 41
z 1994r/

O S K A R Ż A M :

D Y M I T R A   B O G U S Z A

s.Stefana i Marii , wd,Kostyszyn ,
ur. 30 marca 1924r w Lubyczy Święcie
zam. Przemysł ul.Baborego 39,
obywatelstwa polskiego, o wykształceniu
wyższym, z zawodu ekonomistę ,emeryta
żonatego,ojca dwojga dzieci,w wieku
36 i 37 lat, nie k a r a n e g o,
na wolności, wobec którego nie
zastosowano żadnego środka zapobiegaw-
czego,

o t o ,   że   :

w okresie od lipca do sierpnia 1994r w miejscowości
Monasterz województwa przemyskiego wybudował pomnik ku czci
poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii nie
posiadając zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac
budowlanych,

t.j.o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r
prawo budowlane / Dz.U.Nr 89, poz. 41 z 1994r/

Na zasadzie art, 16 i art. 21§ 1 kpk sprawa
podlega rozpoznaniu przez Sąd Rejonowy w Lubaczowie
w postępowaniu swyczajnym.

U Z A S A D N I E N I E

Dymitr Bogusz ponownie jest oskarżany przez
Prokuraturę Rejonową w Przemyślu o przestępstwo z art.
90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r prawo budowlane /Dz.U.Nr 89
poz. 41/.Pochodzenie w tej sprawie wszczęła w dniu
19 stycznia 1995 roku Komenda Rejonowa Policji w Przemyślu.
Od dnia 1 lutego 1995 roku postępowanie przygotowawcze
w formie śledstwa prowadziła Prokuratura Rejonowa w
Przemyślu .

W toku postępowania ustalono ,że w miejscowościach
Hruszowice ,Kaliników ,Werchrata ,Stary i Nowy Lubliniec
oraz w Monasterzu wzniesiono pomniki ku czci członków
Ukraińskiej Powstańczej Armii.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 1995 roku Prokuratura
Rejonowa w Przemyślu umorzyła częściowo śledztwo
w części dotyczącej wzniesienia w latach 1992-1994
w Hruszowicach ,Kalinikowie ,Werchracie ,Starym Lubliniecu
i Nowym Lubliniecu obiektów budowlanych w postaci pomników
upamiętniających czyny Ukraińskiej Powstańczej Armii bez
dopełnienia wymagań określonych w przepisach ustawy
prawo budowlane, t.j.o czyn z art. 90 ustawy z dnia
7 lipca 1994r prawo budowlane - na zasadzie art. 11pkt.1 kpk
z uwagi na brak cech przestępstwa w powyższych czynach.
Postanowienie to stało się prawomocne.Śledztwo kontynuowano
w związku ze wzniesieniem budowli o podobnym charakterze
w miejscowości Monasterz.

W zakresie tym ustalono następujący stan faktyczny.

W 1995 roku Związek Ukraińskich Wjśniów Politycznych

Okresu Staliniowskiego z siedzibą w Koszalinie podjął decyzję o upamiętnieniu w miejscowości Monasterz mogiły członków UPA poległych w dniu 2 marca 1945r w miejscowości Mryglody i Gruszka łącznie około 62 osób. Na organizatora budowy wybrano Dymitra Bogusza, który miał brać udział w ekshumacji poległych w 1945 roku i przeniesieniu zwłok do mogiły na wzgórzu poklasztornym w Monasterzu. Dymitr Bogusz był jedyną osobą, której Związek dał pełnomocnictwo do załatwienia wszelkich formalności związanych z rozpoczęciem budowy. Pomnik miał być wybudowany na podstawie projektu, którego autorem był jeden z lwowskich architektów i za pieniądze pochodzące od rodzin osób pochowanych w tej zbiorowej mogile. Pomiędzy 1962 a 1990 r. nieustalone osoby podsypały ziemią zapadniętą mogiłę i ustawiły na niej krzyż żelazny.

Wiosną 1994 roku oskarżony DYMISTR Bogusz zwrócił się osobiście do właściciela terenu na którym miał powstać pomnik to jest do wadlesnictwa w Lubaczowie o udzielenie informacji w sprawie trybu uzyskania zezwolenia na budowę. Tam też został prawidłowo pouczony o tym, że przed rozpoczęciem prac budowlanych powinien uzyskać decyzję zezwalającą na ich rozpoczęcie w Urzędzie Rejonowym w Lubaczowie, oraz że taka decyzja jest uzależniona od wydania stosownych opinii przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu i Wojewódzką Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu. Poinformowano również oskarżonego, że teren ten został wpisany do rejestru zabytków i że z tego powodu korzysta ze szczególnej ochrony prawnej.

Według zeznań świadka Marka Gosztyły Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Sekretarza Wojewódzkiej Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa oskarżony od lipca 1944 roku nie zwracał się do właściwych organów o wydanie opinii poprzedzających decyzję zezwalającą na rozpoczęcie budowy.

W tym czasie to jest w lipcu 1994 Dymitr BOGUSZ zwrócił się do Michała LEWCZYŹYNA by ten pomógł mu

znaleść wykonawcę prac budowlanych, ten zaś polecił mu jako fachowca w tych sprawach Tadeusza Pałczyńskiego.

Oskarżony jako inwestor przekazał wykonawcy projekt i pieniądze na zakup niezbędnych materiałów, uzgodnił z nim wysokość wynagrodzenia i wprowadził go w teren osobiście pokazując miejsce rozpoczęcia budowy. Jednocześnie oskarżony nie wprowadzał Tadeusza Pałczyńskiego w aspekty prawne związane z tą budową.

Do dnia 16 września 1994r. kiedy Urząd Rejonowy w Lubaczowie wstrzymał decyzją prace budowlane nad pomnikiem Tadeusz Pałczyński wykonał trzy żelbetonowe płyty stanowiące podstawę dużego tryzuba, pośrodku których stał ustawiony wcześniej krzyż metalowy. Płyty te zostały otoczone sokołem z kamieni. Na krzyżu znajdował się napis zawierający datę "17 maja 1945 roku". Budowla ta miała charakter niewątpliwie trwały. Po wstrzymaniu prac budowlanych Tadeusz Pałczyński pozostawił na placu budowy pozostałe elementy betonowe nie wykonując ich dalszego montażu na pomniku.

Po wydaniu decyzji wstrzymującej prace budowlane oskarżony podjął działania zmierzające do wydania decyzji administracyjnej zmierzającej niejako do zalegalizowania tego niewątpliwego faktu samowoli budowlanej, jednakże spotkał się z negatywnym stanowiskiem wszystkich organów decyzyjnych. W tym miejscu podnieść należy, że pomnik w miejscowości Monasterz wzniesiono na terenie nie będącym czynnym cmentarzem w rozumieniu ustawy z dnia 31 stycznia 1959r-oku o cmentarzach i chowaniu zmarłych oraz pod rządami starej ustawy z dnia 24 października 1974 roku prawo budowlane, która straciła moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1995 roku, kiedy to zastąpiła ją ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku. W chwili rozpoczęcia budowy oskarżony jako inwestor zdecydował się na działanie w terenie, który nie był przeznaczony do żadnej zabudowy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego co wtenczas wyczerpywało znamiona czynu opisanego w art. 57 ust. 1 pkt. 1 tejże ustawy. Tym samym wyczerpujące znamiona

przestępstwa z art. 61 ust.2 starej ustawy postępowanie Dymitra Bogusza stało się z mocy przepisów prawa przestępstwem z art. 90 nowej ustawy, przy czym zespół znamion i sankcja karna pozostały niezmienione.

Stan faktyczny ustalono na podstawie zeznań świadków Stanisława Różyckiego/k 210,452,575,/, Zdzisława Urbana /k 215-216, 451/, Macieja Łuszczyszyna /k 218,451-452/ Stanisława Sobczyszyna /k 211-212, 473-474,575/, Romana Ziomka /k 213, 439,573,/, Heleny Hrymak /k 217-218,451/, Jana Pałajdy /k 208,438-439,572-573/, Michała Lewczyszyna /k 232,438,572/, Grzegorza Szafrana /k 347-349,439-440,573-574/ Marka Gosztyły /k 350-353,437-438,572/, Tadeusza Pałczyńskiego /k 214,450-451, 574-575,704-707, /Wojciecha Praczyńskiego /k 700-703/ a także na podstawie wyników oględzin miejsca dokonania przestępstwa /k 301-302/,322-323,/ i szkiców pomnika /k 86-87, 158-159/.

W toku postępowania przygotowawczego Dymitr Bogusz przyznał się do zarzucanego mu czynu i złożył obszernie i zasadniczo wiarygodne wyjaśnienia, które co do jednej okoliczności są niewiarygodne. W szczególności czemu przeczy świadek Marek Gosztyła oskarżony twierdził, że w styczniu 1994 roku wystąpił do Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa z wnioskiem o wydanie stosownej opinii, Okoliczność ta nie ma istotnego znaczenia dla oceny prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu. W toku postępowania sądowego oskarżony nie przyznawał się do winy.

DYMITR BOGUSZ nie był k a r a n y, w miejscu zamieszkania posiada pozytywną opinię.

Akt oskarżenia w tej sprawie Prokuratura Rejonowa w Przemyślu wniosła do Sądu Rejonowego w Lubaczowie w dniu 27 grudnia 1995r.

Wyrokiem z dnia 13 marca 1996 roku sygn.IIK 23/96 Sąd Rejonowy w Lubaczowie umorzył na zasadzie art.361§1 kpk w zw z art. 11 pkt. 7 kpk postępowanie przeciwko Dymitrowi Boguszowi.

W wyniku apelacji złożonej przez oskarżyciela publicznego Sąd Wojewódzki w Przemyślu wyrokiem z dnia 31 maja 1996 roku, sygn. II Kr 141/96 uchylił zaskarżone orzeczenie przekazując sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd ten rozpatrując ponownie sprawę wyrokiem z dnia 13 grudnia 1996 roku, sygn. IIIK 198/96 uniewinnił Dymitra Bogusza od zarzucanego mu czynu na zasadzie art. 1 kk w zw z art. 36§2 kpk i art. 11 pkt.1 kpk.

Od orzeczenia tego ponownie apelację złożył oskarżyciel publiczny. Po jej rozpoznaniu Sąd Wojewódzki w Przemyślu wyrokiem z dnia 17 marca 1997r, sygn. II Ka 53/97 uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę Prokuraturze Rejonowej w Przemyślu celem uzupełnienia postępowania przygotowawczego. Sąd Wojewódzki nie wskazał czynności, które powinien w tej sprawie przeprowadzić prokurator. Zasadniczym kierunkiem uzupełnienia śledztwa wskazanym przez Sąd było rozważenie możliwości rozszerzenia postępowania na wykonawcę pomnika Tadeusza Pałczyńskiego. Ponadto Sąd wskazał na potrzebę ponownego rozważenia zachowania Dymitra Bogusza w aspekcie przepisów prawa budowlanego zarówno w chwili popełnienia czynu jak i w chwili orzekania. Wykonując zalecenia Sądu przesłuchano w charakterze świadków Wojciecha Pałczyńskiego Inspektora Wojewódzkiego w Wydziale Urbanistyki, Architektury i Nadzoru Budowlanego w Urzędzie Wojewódzkim w Przemyślu oraz ponownie Tadeusza Pałczyńskiego, a także dokonano analizy stanu prawnego.

Konsekwencją tego było częściowe umorzenie śledztwa postanowieniem z dnia 12 maja 1997 roku w sprawie wybudowania przez Tadeusza Pałczyńskiego przedmiotowego pomnika to jest o przestępstwo z art.90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r prawo budowlane z uwagi na brak znamion przestępstwa w jego postępowaniu na zasadzie art. 11 pkt. 1 k p k. Powyższe postanowienie jest prawomocne. Dokonując ponownej analizy materiału prawnego ustalono, że przedstawiony w dniu 17 listopada 1995 roku Dymitrowi Boguszowi zarzut

dokonania przestępstwa był prawidłowy zarówno co do opisu jak i kwalifikacji prawnej czynu. W chwili rozpoczęcia budowy oskarżony nie posiadał decyzji administracyjnej zezwalającej na rozpoczęcie prac budowlanych, nie posiadał stosownych opinii poprzedzających wydanie tej decyzji oraz umiejscowił budowę w terenie nie przeznaczonym pod zabudowę zgodnie z przepisami o planowaniu przestrzennym. W sposób oczywisty wyczerpał wtedy znamiona przestępstwa z art. 61 ust.2 ustawy z dnia 24 października 1974r prawo budowlane. Po zmianie przepisów obowiązujących w tym zakresie przestępstwem było i jest takie zachowanie z tym związane które polega na rozpoczęciu prac budowlanych bez zezwolenia w postaci decyzji administracyjnej, co wyczerpuje znamiona czynu z art. 90 nowej ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Konsekwencją tego musi być ponowne oskarżenie Dymitra Bogusza o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 7.07.1994r prawo budowlane.

PROKURATOR PROKURATURY
REJONOWEJ

Adam Fida

LISTA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WEZWANIU NA ROZPRAWĘ

O s k a r ż o n y :

k 355-357 tom II	Dymitr Bogusz -zam.Przemysł
k 434-436 570-571 tom III	ul.Batorego 39

Ś w i a d k o w i e :

k 210 tom II 492,575 tom III	1. Stanisław Różycki zam,Dachów 234 gm.Ciaszanów
k 215-216 tom II 451 tom III	2. Zdzisław Urban - zam. Horyniec ul. Armii Krajowej 37

k 214	tom II	3. Tadeusz Pałczyński zam. Werchrata
450-451		3 gm. Horyniec
574-575	tom III	
704-707	tom IV	
k 208	tom II	4. Jan Bałajda zam. Lubaczów ul.
438-439		Horwida 8/26
572-573	tom III	
k 232	tom II	5. Michał Lewczyszyn - zam. Przemysł
438, 572	tom III	ul. Sikorskiego 5/21
k 218	tom II	6. Maciej Łuszczyszyn - zam. Horyniec
451-452	tom III	ul. Zielona 2A
k 211-212	tom II	7. Stanisław Sobczyszyn - zam. Stary Dzików
473-474		ul. Kościuszki 76
575	tom III	
k 213	tom II	8. Roman Ziomek - zam. Lubaczów
439, 573	tom III	Osiedle Mickiewicza 4/9
k 418, 417	tom II	9. Helena Hrynak - zam. Horyniec
450-451	tom III	ul. Sobieskiego 24/4
k 347-349	tom II	10. Grzegorz Szafran - zam. Nadleśnictwo
439-440		w Lubaczowie
573-574	tom III	
k 350-353	tom II	11. Marek Gosztyła - Urząd Wojewódzki
437-438		w Przemysłu
572	tom III	
k 700-703	tom IV	12. Wojciech Praczyński - zam. Przemysł
		ul. Głazera 2/8

WYKAZ DOWODÓW DO ODCZYTANIA NA ROZPRAWIE I DO WGLĄDU

k 4 t.I	1. protokół ustnego zawiadomienia o przestępstwie
k 10-13 t.I	2. inwentaryzacja nagrobku
k 58-59 t.I	3. zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa
k 86-87.158-159 t.I	4. szkice pomników
k 296-306.320-332 t.II	5. protokoły oględzin pomników wraz z dokumentacją fotograficzną
k 397 t.II	6. wywiad środowiskowy o oskarżonym
k 398 t.II	7. karta karna dot.od
k 399 t.II	8.zaświadczenie o stanie majątkowym osk.

Na zasadzie art. 296 § 2 kpk w n o s z ę o saniechanie wezwania świadków i odczytanie na rozprawie ich zeznań:

k 42-43,119-120 t.I	1.Dymitr Kiwer
k 44-45 t.I	2. Tadeusz Zwiarkowski
k 46,98-99 t.I	3. Wacław Sydor
k 47 t.I	4. Mariusz Olbromski
k 48-49 t.I	5. Zbigniew Kudnik
k 118 t.I	6. Andrzej Terlecki
k 121 t.I	7. Jan Kowalów
k 122 t.I	8. Ignacy Jamroz
k 123, 133-134 t.I	9. Piotr Sadowy
k 124-125 t.I	10. Michał Jamczyzsyn
k 126 t.I	11. Jan Grabas
k 127 t.I	12. Michał Sadowy
k 128 t.I	13. Stanisław Stecyk
k 129 t.I	14. Bohdan Mielnik
k 130 t.I	15. Piotr Macków
k 131-132 t.I	16. Roman Kiwer

k 135-136 t.I	17. Piotr Kowalów
k 137 t.I	18. Jan Jaholnik
k 139-140 t.I	19. Henryk Kania
k 141 -142 t.I	20. Józef Myca
k 199-200 t.I	21. Michał Boner
k 204-205 t.II	22. Stefan Migus
k 209 t.II	23. Jan Kot
k 273-274 t.II	24. Jan Oliwek
k 275 t.II	25. Jan Kowal
k 276 -277 t.II	26. Zdzisław Zadworny
k 282-283 t.II	27. Andrzej Pilar
k 285-287 t.II	28. Jerzy Opala
k 307-308 t.II	29. Paweł Białochowski
k 309-311 t.II	30. Bogumił Gąska
k 312-314 t.II	31. Bazyl Zabrocki
k 316 -318 t.II	32. Stanisław Sółkiewicz
k 338-339 t.II	33. Kazimierz Florek
k 340 t.II	34. Bogdan Stepan
k 341 t.II	35. Barbara Biłas
k 344 t.II	36. Stanisław Gajewski
k 345-346 t.II	37. Michał Gpaliński

LISTA UJAWNIONYCH OSÓB POKRZYWDZONYCH
-----

1. Wojewódzka Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu
Plac Dominikański 5
2. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyślu
3. Urząd Rejonowy w Lubaczowie ul. Jasna 1
4. Nadleśnictwo w Lubaczowie ul. Chopina 20

PROKURATOR / PROKURATURY
REJONOWEJ

Adam *Eida*

Naczelny Sąd Administracyjny
ul. Jasna 6
00-013 Warszawa
Wydział IV

49c

Warszawa, dnia 13.09.96r.

Sygn. akt IV SA 1525/96
dot. skargi z 28.07.96r.

Pan/Pani
Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
37-700 Przemysł

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie zwraca się o nadesłanie w terminie 7 dni
odpisu skargi z dnia 28.07.96r. pod rygorem jej odrzucenia.

W odpowiedzi należy powołać się na numer sprawy IV SA 1525/96

Kierownik Sekretariatu

Kierownik Sekretariatu
WYDZIAŁ IV NSA

Jadwiga Kowalska

27.X.1998 13.10.98

Naczelny Sąd Administracyjny
00-013 Warszawa, ul. Jasna 6
Wydział IV
Opracowanie Sędzi

Dnia 06 / 10 / 19 98
Sygn. akt IV SA 1525/96

W odpowiedzi należy podać
datę i sygn. akt

Wskazać
na
prezesa

Pan
Dymitr BOGUSZ
ul. Batorego 39
37-700 PRZEMYSŁ
Odbiorczy adres

Termin dnia 03.11. 19 98
godz. 13.30, s.D

WEZWANIE

stawiennictwo nieobowiązkowe

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie zawiadamia Obywatela(ke) – jako stronę

~~nieobowiązkową~~ o posiedzeniu Sądu

które odbędzie się dnia 03.11. 19 98 o godz. 13.30 w sali nr. D

w sprawie Dymitra BOGUSZA

przeciwko Gł. Inspektorowi Nadz. Budowl.

o nakaz rozbiórki obiektu

Cel posiedzenia: rozprawa

dot.: PN/053-K-434/96

*) Nieobecność sędzi

Sekretarz

WYROK
POLSKIEJ
W IMIENIU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Data 13 marca 1996 r.

Sąd Rejonowy w Sulechowie w II-ym Wydziale Karnym w składzie
Przewodniczący Sędziów Mariażyna Kosińska

Sędziowie
Laurency

Protokółant Jerzy Pajdak

w obecności Prokuratora Haliny Szuplińskiej
po rozpoznaniu deliktu 20 lut. 1996 r.
z dnia 13 marca 1996 r. sprawy karniej
z dnia 30 marca 1994 r. urodz. 30 marca 1924 r.
Lulczyk - Gajcio

osoba Stefan i Maria z d. 0 stycznia
zab. mieszkał ul. Dąbrego 39
mie. karnego

oskarżona, że :
w okresie od lipca do sierpnia 1994 roku w miejscowości
Monaster woj. przemyskiego wybudował pomnik ku cześci
poległych żołnierzy UAK IM. J. POMBARCZY, J. AKMII nie
posiadając zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie
prac budowlanych

tj. o przestępstwo z art. 90 ustawy z dni. 1
7.07.1994 roku przebiegające /Dz.U. Nr 39,
poz. 41 z 1994 roku/.

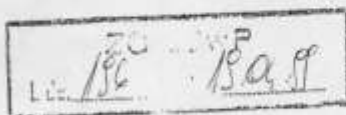
MS S. 490/96 - Wzrost 180 cm (180 cm)
MS S. 490/96 - Wzrost 180 cm (180 cm)
Wyd. Akt. Wzrost 180 cm (180 cm) - 18 01 73

MINISTERSTWO OCHRONY ŚRODOWISKA,
ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA
DEPARTAMENT LEŚNICTWA, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU

00-922 Warszawa, ul. Wawelska 52/54

DLon-024-9/99

Warszawa, 13.04.1999r.

~~Dyrekcja Generalna
Lasów Państwowych~~

Departament Leśnictwa, Ochrony Przyrody i Krajobrazu przesyła w załączeniu pismo Związku Ukraińców w Polsce z dnia 23.03.1999r., skierowane do Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie udostępnienia gruntów zarządzanych przez Lasy Państwowe (wynika to z zał. mapki), celem upamiętnienia miejsca pochówku członków UPA poległych w walce z wojskami NKWD, z uprzejmą prośbą o rozpatrzenie wg. właściwości stosownie do przepisów ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz.U. Nr 101, poz. 444 z późn. zmian.).

Zał. 2

Do wiadomości:

1. Związek Ukraińców w Polsce
ul. Kościeliska 7
03-614 Warszawa

Lubacków, 1995.04.13

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 258 ustawy z dnia 14 czerwca 1965 r. - Akta o postępowaniu administracyjnym (tzw. jednolity D.U. Nr. 9-poz. 28 z 1965 r. z późniejszymi zmianami), po rozpatrzeniu wniosków Pana Dymitra Bogusza zam. Przewyżki ul. St. Batoroego 39, z dnia 7.11.1994 r. i 25.02.1995 r. w sprawie wydalenia terminu przedłożenia dokumentacji budowlanej pomnika za granicą Mumaktarz

P R O S T A W I A M

na zgodę stron zmienić swoją decyzję z dnia 14.09.1994r. znak NS-7355/72/84 zobowiązując Pana Dymitra Bogusza do przedłożenia dokumentacji projektowej budowlanej pomnika podwójnym numerem polegających w gminnych księgach wieczystych UPA, celem dalszego rozpatrzenia sprawy, w szczególności zgodnie z wyrokiem sądu wydanym w sprawie dostarczenia dokumentacji projektowej za dzień 31.08.1995 r.

D o s t a t o c z e n i e

Po sprywie wyznaczonym w mojej decyzji terminu dostarczenia w/w dokumentacji Pan Dymitr Bogusz wystąpił z wnioskiem o wydłużenie terminu wykonania tego obowiązku z uwagi na konieczność uzyskania opinii do projektu od Wojewódzkiego Komisarza Ochrony Zabytków w Przewyżku - jak wynika z dokumentów uzyskanych od Komisarza Zabytków, dokumentację przekazano do Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przewyżku, który wydał negatywną opinię, i następnie sprawę tą przekazał Ministerstwu Obrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie. Z pisma Pana Marka Gościły - sekretarza Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przewyżku wynika, że Sąd Najwyższy stanowiąc po otrzymaniu opinii zespołu historyków i ekspertów zajmujących się tematyką UPA. W świetle powyższych okoliczności uznaniem za właściwe przedłużenie terminu wykonania w/w obowiązku do czasu rozstrzygnięcia sądowniczo wstępnego jakim jest zebranie niezbędnych opinii i uzgodnień.

R o z u m i e

Od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Wojewody Przewyżskiego za pośrednictwem w terminie 14 dni od daty jej otrzymania. Przy wniesieniu odwołania obowiązkiem sądzi sądzioba w wykonaniu 1 z 50 str 1 po 12 gr od załącznika

Z wydziału
p.o. *[Signature]*

O t r z y m u j a:

1. Pan Dymitr Bogusz zam. Przewyżki ul. St. Batoroego 39	- do realizacji.
2. wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przewyżku	- do wiadomości.
3. Wojewódzki Komisarz Ochrony Zabytków w Przewyżku	- do wiadomości.
4. Stowarzyszenie Weteranów - Weterani Policjantów Okręgu Śląskiego ul. Filozofskiego 4/1 Katowice	- do wiadomości.
5. Naczelny Urząd Wschodni	- do wiadomości.
6. Wzrost Osirodków	- do wiadomości.

U z a s a d n i e n i e

wyroku z dnia 13 marca 1996r

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Jesienią 1993r oskarżony Dymitr Bogusz uczestniczył w naradzie organizowanej przez Związek Ukraiński Władniów Politycznych Okręgu Stalinowskiego. Podczas narady ustalono, że należy upamiętnić śmierć członków Ukraińskiej Powstańczej Armii pochowanych w miejscowości Monasterz. Oskarżony Dymitr Bogusz został upoważniony do przeprowadzenia wszelkich kroków zmierzających do upamiętnienia śmierci członków UPA. Na zlecenie oskarżonego został wykonany projekt pomnika przez architekta ze Lwowa.

Pismem z dnia 24 stycznia 1994r oskarżony Dymitr Bogusz zwrócił się do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu o wydanie zezwolenia na budowę pomnika poległych żołnierzy UPA w miejscowości Wercharata- Monasterz/dowódzkierokopia pisma k.169/.

Wojewódzki Konserwator Zabytków zwrócił się pismem z dnia 8 lutego 1994r do Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu o wydanie opinii odnośnie projektu Pomnika poległych członków UPA mającego powstać w miejscowości Monasterz /dowódz -kserokopia pisma k.170/.

Ponieważ oskarżony nie otrzymał żadnej odpowiedzi od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do lata 1994r zdecydował się on na rozpoczęcie budowy pomnika.

Do prac budowlanych oskarżony Dymitr Bogusz zatrudnił Tedeusza Pałozyskiego, który miał wykonać pomnik według otrzymanego projektu. Materiał na pomnik został zakupiony za pieniądze otrzymane od rodzin osób pochowanych w zbiorowej mogile na górze Monasterz.

W dniu 19 sierpnia 1994r na miejsce budowy pomnika przyjechała kontrola składająca się z pracowników Urzędu Rejonowego w Lubaczowie i Urzędu Gminy w Horyńcu. Kontrolujący ustalili, że stawiający pomnik Tedeusz Pałozyski nie posiada zezwolenia na budowę pomnika, a prace wykonuje na zlecenie Dymitra Bogusza.

I na podstawie art. 36 § 1 kpk z zw. z art. 11 pkt 7 kpk
 II z art. 10 § 1 kpk z zw. z art. 90 ustawy z dnia
 7.07.1994 roku prawo budowlane /Dz.U.Nr.89, poz. 414
 z 1994 roku /

II na podstawie art. 54 § 1 pkt 2 kpk kosztami postępowania
 otrzymane przez Państwo .

Za zgodność z orzeczeniem
 Sekretarz Sądu Rejonowego
 w Lubaczowie

W czasie kontroli ustalono, że pomnik jest wybudowany częściowo tzn. została wykonana ława betonowa, na której zostały zamontowane elementy stylizowanego tryzubu, które nie posiadały jednak części wierzchołkowych. Kontrolujący stwierdzili, że pomnik stawiany jest na miejscu ziemnej mogiły, na której wcześniej stał metalowy krzyż.

Ponieważ pomnik był stawiany bez wymaganego pozwolenia pracownicy Urzędu Rejonowego nakazali wstrzymać budowę do czasu wyjaśnienia sprawy. Tadeusz Pałczyński zastosował się do polecenia pracowników i zaprzestał wykonywania jakichkolwiek prac przy pomniku.

W dniu 7 września 1994r pracownicy Urzędu Gminy w Horyńcu na polecenie Urzędu Rejonowego w Lubaczowie przeprowadzili oględziny miejsca budowy pomnika i ustalili, że stan zaawansowania robót na obiekcie nie uległ zmianie /dowód-notatka urzędowa k.176/.

W dniu 14 września 1994r oskarżony Dymitr Bogusz stawił się na wezwanie Urzędu Rejonowego w Lubaczowie, gdzie wyjaśnił, że rozpoczął prace przy budowie pomnika, gdyż brak decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków uznał za cichą zgodę na budowę pomnika /dowód k.173/.

Decyzją z dnia 16 września 1994r Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazał Dymitrowi Boguszowi wstrzymać roboty budowlane przy pomniku oraz zobowiązał do przedłożenia do dnia 31 października 1994 roku dokumentacji projektowej / dowód : decyzja Urzędu Rejonowego w Lubaczowie - k.178 / .

Pismem z dnia 4 listopada 1994 r. oskarżony został ponownie wezwany do złożenia dokumentacji projektowej / dowód : upomnienie Urzędu Rejonowego - k. 182 / .

W dniu 14 listopada 1994 roku oskarżony Dymitr Bogusz zjawił się w Urzędzie Rejonowym w Lubaczowie, gdzie został ukarany mandatem karnym w wysokości 400.000 starych złotych za wybudowanie pomnika bez pozwolenia / dowód: zeznania świadka Stanisława Sobczyżyna k.50, bloczki mandatów /. Mandat został wystawiony przez Stanisława Sobczyżyna upoważnionego do nakładania kary grzywny w drodze mandatu karnego za wykroczenie z art.61 ust.1 ustawy z dnia 24.10.1974 roku Prawo Sądowlane, na podstawie upoważnienia wydanego przez Wojewodę Przemyskiego / dowód : rozporządzenie ministra - szefa urzędu rady ministrów z dnia 15 maja 1991 roku Dz.U.Nr 43 z 1991 roku poz.193 / .

Oskarżony Dymitr Bogusz kilkakrotnie zwracał się do Urzędu Rejonowego w Lubaczowie o przedłużenie terminu do złożenia

stosownej dokumentacji i takie przedłużenie otrzymał.

Decyzją z dnia 27.09.1995 roku Kierownik Urzędu Rejonowego nakaz oskarżonemu rozebrać budynek do dnia 30.11.1995 roku.

Od powyższej decyzji Dymitr Bogusz odwołał się do Wojewody Przemyskiego który decyzją z dnia 20.11.1995 roku utrzymał w mocy decyzję Urzędu Rejonowego.

W dniu 19 grudnia 1995 roku pracownicy Urzędu Rejonowego w Lubaczowie dokonali oględzin miejsca budowy podczas których ustalono, że budowa jest rozpoczęta i nie dokonano rozbiórki wybudowanej części pomnika.

Pismem z dnia 20.12.1995 roku Urząd Rejonowy w Lubaczowie wezwał Dymitra Bogusza do rozebrania samowolnie wybudowanego pomnika w miejscowości Monasterz, dowód: upomnienie wydane przez Urząd Rejonowy w Lubaczowie k.29 /

Powyższy stan faktyczny ustali Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego Dymitra Bogusza / karta : 435-436 /, zeznania świadków Marka Gosatyły / k.437,438 /, Michała Lewszczyżyna / k. 438/2 /, Jana Bzajdy/438,439 - k. /, Tadeusza Pałczyńskiego / k. 440, 441 /, Macieja Łuszczczyżyna / k. 441-442 /, Stanisława Sobczyżyna / k. 450-451 / Romana Ziomek / k.439 / Grzegorza Szafran / k.440 /, Heleny Hypiak / k. 440/2 /, Edmunda Urbana / k. 441/2 /, Stanisława Rótyckiego / k.442./dokumentacja Urzędu Rejonowego w Lubaczowie, innych dowodów zawnioskowanych w akcie oskarżenia do odczytania / k. 451/2 / .

Dymitr Bogusz słuchany w charakterze oskarżonego przyznał się, że był głównym organizatorem prac przy pomniku w miejscowości Monasterz, nie przyznał się jednak do popełnienia zarzucanego mu czynu.

Oskarżony wyjaśnił, że nie zwracał się do Urzędu Rejonowego w Lubaczowie o wydanie pozwolenia budowlanego, ponieważ nie wiedział o takim obowiązku. Wyjaśnił, że wiedział, iż teren, na którym chciał wybudować "nagrobek" jest objęty opieką konserwatorską i dlatego zwrócił się ze stosownym pismem do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyslu o wydanie zezwolenia na budowę pomnika z przekonaniem, że zwraca się do właściciela tego terenu.

Oskarżony Dymitr Bogusz wyjaśnił, że przystąpił do prac budowlanych, ponieważ uznał, że brak jakiegokolwiek decyzji Wojewódzkiego Konserwatora w Przemyslu, należy uznać za cichą zgodę.

Przyznał, że do prac budowlanych wynajął Tadeusza Pałczyńskiego, który zobowiązał się wybudować pomnik według przedstawionego planu.

Dymitr Bogusz wyjaśnił ponadto, że powstrzymanie prac budowlanych przez Urząd Rejonowy w Lubaczowie nie były wykonywane już żadne prace budowlane, a stan budowy nie zmieniał się do dnia

rozprawy. Nie rozebrał zaś do tej pory nagrobka , gdyż nie zezwalają na to warunki pogodowe.

Na swoją obronę oskarżony podniósł , że teren budowy jest omentarzem i z tego tytułu nie trzeba mieć zezwolenia budowlanego przy podjęciu prac budowlanych . Oskarżony stwierdził ponadto , że nie stawiał on pomnika, ale nagrobek.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego w tej części, w której stwierdził on, że po wydaniu decyzji nakazującej wstrzymanie budowy oraz po wydaniu decyzji nakazującej rozbudowę pomnika nie były przy nim wykonywane żadne prace budowlane. Okoliczność ta została potwierdzona w protokołach oględzin miejsca budowy oraz w zeznaniach świadków Michała Lewszczyżyna , Jana Błajdy, Tadeusza Pałczyńskiego , Macieja Łuszczczyżyna , Stanisława Sobczyżyna.

Oceniając wyjaśnienia oskarżonego w pozostałej części Sąd dając im wiarę uznał, że Dymitr Bogusz swoim zachowaniem wykazał często spotykane w społeczeństwie , beztroskie podejście do przepisów prawa. Oskarżony chcąc wybudować pomnik powinien wcześniej zapoznać się ze wszelkimi przepisami obowiązującymi przy wykonywaniu prac budowlanych , a następnie podjąć starania w celu uzyskania wszelkich potrzebnych zezwoleń i po załatwieniu wszelkich formalności przystąpić do prac budowlanych .

Nie można również przyjąć za właściwy pogląd oskarżonego , że brak decyzji właściwych organów oznacza cichą zgodę na rozpoczęcie prac budowlanych .

Rezumując należy stwierdzić, że Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego pomimo zastrzeżeń co do sposobu podejścia , do niektórych przepisów prawnych i dokonanej przez niego interpretacji .

Wyjaśnienia oskarżonego odnośnie poczynionych kroków w celu uzyskania zezwolenia na budowę pomnika poczynionych u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemysłu potwierdził świadek Marek Goszyła , który zeznał , że do jego poprzednika zwrócił się oskarżony celem uzyskania stosownej zgody. Świadek zeznał , że zgodnie z przepisami prośba oskarżonego została przesłana do Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemysłu celem zaopiniowania i po otrzymaniu negatywnej opinii w kwietniu 1995 r. zostało wydane postanowienie wyrażające zgodę na postawienie pomnika . Świadek Marek Goszyła zeznał ponadto , że był na górze Monasterz i w jego ocenie jako Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. budowla stawiana przez oskarżonego była pomnikiem, a wskazuje na to jej monumentalny charakter, oraz fakt stawiania jej pionowo.

Świadkowie Jan Błajda, Maciej Łuszczyszyn, Stanisław Sobczyszyn, Tadeusz Pałczyński, Michał Lewczyszyn zgodnie zeznali, że po wydaniu przez Urząd Rejonowy w Lubaczowie decyzji nakazującej jego rozbiórkę, przy pomniku nie były wykonywane żadne prace budowlane.

Świadek Tadeusz Pałczyński zeznał, że po wstrzymaniu prac budowlanych przez Urząd Rejonowy w Lubaczowie skontaktował się z oskarżonym i ten nakazał zastosować się do decyzji, a sam zobowiązał się załatwić całą sprawę.

Powyższa okoliczność znalazła ponadto potwierdzenie w protokołach oględzin miejsca budowy pomnika, z których jednoznacznie wynika, że prace przy pomniku nie były kontynuowane.

Świadek Stanisław Sobczyszyn zeznał, że osobiście prowadził sprawę związaną z budową przez Dymitra Bogusza pomnika, bez zezwolenia. Świadek zeznał, że na mocy posiadanych uprawnień ukarał oskarżonego mandatem karnym za popełnienie czynu z art. 61 ust. 1 prawa budowlanego po wcześniejszym uprzedzeniu go o możliwości skierowania sprawy do Kolegium do Spraw Wykroczeń przy Sądzie Rejonowym w Lubaczowie. Świadek zeznał ponadto, że w stosunku do oskarżonego toczy się postępowanie egzekucyjne w celu wyegzekwowania decyzji nakazującej rozbiórkę pomnika.

Sąd w pełni dał wiarę zeznaniom powyższych świadków, albowiem są one logiczne, konsekwentne, wzajemnie się potwierdzają i znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym.

W swoich rozważaniach Sąd pominął zeznania świadków Heleny Hypiak, Zdzisława Urbana, Stanisława Różyckiego, Romana Ziomek, Grzegorza Szifrana, albowiem świadkowie ci nie mieli istotnych informacji w sprawie. Powyżsi świadkowie zeznali tylko, że wiedzieli o budowie na górze M_onasterz pomnika, nie znali jednak szczegółów tej sprawy, gdyż nie byli nią bezpośrednio zainteresowani.

Oceniając zachowanie się oskarżonego Dymitra Bogusza Sąd miał na uwadze, że oskarżony kłocił wykonanie pomnika, gdy obowiązywała ustawa Prawo Budowlane z dnia 24 października 1974 roku a sprawa przed Sądem zawisła gdy obowiązywała już nowa ustawa Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994 roku / obowiązująca od dnia 1 stycznia 1995 roku /.

Sąd działając zgodnie z dyspozycją art.2 § 1 kk miał na uwadze że jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się nową ustawę, jednak

należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio jeżeli jest względniejsza dla sprawy.

Zgodnie z brzmieniem starej ustawy czyn zarzucany Dymitrowi Boguszowi, czyli wybudowanie pomnika bez zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych stanowił wykroczenie z art.61 ust1 Prawa Budowlanego i za popełnienie tego czynu oskarżony został ukarany mandatem karnym. Oskarżony stosując się do tego nakazu uiszczył grzywnę w kwocie 40 złotych. Oznacza to, że sprawa została zakończona prawomocnie.

Z treści nowego Prawa Budowlanego wynika, że czyn zarzucany oskarżonemu nie jest czynem karalnym. Zgodnie z dyspozycją art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo Budowlane, odpowiedzialności karnej podlega ten kto w przypadkach określonych w art.48, art.50 ust 1 pkt 1 lub art.50 ust.1 pkt 2 wykonuje roboty budowlane. Znaczy to, że odpowiedzialności karnej odpowiada tylko ten, kto wykonuje roboty budowlane po wydaniu przez właściwy organ w drodze decyzji nakazu rozbioru obiektu budowlanego wybudowanego bez wymaganego zezwolenia na budowę albo zgłoszenie, bądź też pomimo wniesienia sprzeciwu przez właściwy organ lub ten kto wykonuje roboty budowlane, po wydaniu przez właściwy organ postanowienia o wstrzymaniu robót budowlanych wykonywanych bez wymaganego pozwolenia lub zgłoszenia lub w sposób mający spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia bądź zagrożenia środowiska.

Analizując ten przepis należy stwierdzić, że samowymybudowanie pomnika bez zezwolenia zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami nie jest ani wykroczeniem ani występkiem. Osoba samowolnie czyli bez zezwolenia wznosząc pomnik naraża się tylko na to, że organ administracji państwowej bez wnikania w szczegóły sprawy ma prawo wydania decyzji nakazującej rozbioru pomnika, a gdy inwestor nie zastosuje się do powyższej decyzji organ administracji w drodze egzekucji przeprowadzi rozbioru pomnika na koszt inwestora.

Obecnie obowiązujące przepisy Prawa Budowlanego nie przewidują możliwości legalizowania nielegalnie wznoszonej budowli / chyba że upłygnęło 5 lat / i podstawową sankcją jest nakaz rozbioru budowy bez wnikania w stopień zaawansowania budowli i jej charakteru.

Zgodnie z przepisami nowego Prawa Budowlanego występkiem jest dopiero tyki czyn, gdy po wydaniu decyzji nakazującej wstrzymanie budowy albo nakazującej rozbioru budowli inwestor w dalszym ciągu prowadzi prace budowlane. Czyli w przypadku bałkowitzego lekceważenia sobie decyzji organu administracji państwowej i pomimo wydania

stosownych decyzji inwestor w dalszym ciągu wykonuje prace budowlane możemy mówić o czynie zabronionym karnym.

W sprawie budowy pomnika w miejscowości Monasterz nie zaistniały takie okoliczności. Zarówno po wydaniu decyzji nakazującej wstrzymanie prac budowlanych, początkowo ustnie a następnie w formie pisemnej oraz po wydaniu decyzji nakazującej rozbiórkę pomnika, ani oskarżony ani też nikt inny na jego zlecenie nie wykonywał żadnych prac budowlanych przy pomniku. Okoliczność ta znalazła potwierdzenie w zeznaniach świadków; pracowników nadzoru budowlanego Urzędu Rejonowego w Lubaczowie: Stanisława Sobczyszyna, Jana Błajdy, w zeznaniach świadka Macieja Łuszczyszyna i w protokołach oględzin miejsca budowy sporządzonych przez pracowników Urzędu Rejonowego w Lubaczowie i Urzędu Gminy w Horyńcu.

Analizując powyższe okoliczności Sąd uznał, że względniejsza dla oskarżonego jest nowa ustawa Prawo Budowlane zgodnie z którą czyn oskarżonego nie jest czynem karnym i z tego tytułu należałoby oskarżonego uniewinnić, biorąc pod uwagę to, że oskarżony został za popełnienie zarzucanego mu czynu ukarany mandatem karnym przez pracownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie w dniu 14 listopada 1994 roku na podstawie przepisów starej ustawy Prawo Budowlane. należy uznać, że sprawa została prawomocnie zakończona jeszcze w czasie obowiązywania starej ustawy Prawo Budowlane i z tego tytułu Sąd na mocy art.361 § 1 kpk w zw. z art.11 pkt.7 kpk umorzył postępowanie a kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Za zgodność z oryginałem
Sekretariat Sądu Rejonowego
w Lubaczowie

Bogusz Dymitr
1999.08.12
ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl

Przemyśl, 1999-08-12

**Główny Inspektor
Nadzoru Budowlanego
w Warszawie
za pośrednictwem
Podkarpackiego
Wojewódzkiego Inspektora
Nadzoru Budowlanego
w Rzeszowie**

ODWOŁANIE

Od decyzji Nr WNB-OA-7355/10/19/99 z dnia 15.07.1999 r. Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie odmawiającej wszczęcia postępowania w sprawie uchylecia decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 roku znak NB-7355/8/95 dotyczącego nakazu rozbiórki rozpoczętej budowy nagrobka na zbiorowej mogile żołnierzy UPA w Monasterze oraz wznowienia postępowania w podmiotowej sprawie.

UZASADNIENIE:

Decyzją Nr WNB-OA-7455/10/19/99 z dnia 15.07.1999 r. Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie odmówił wszczęcia postępowania w sprawie uchylecia decyzji nakazującej rozbiórkę rozpoczętej budowy nagrobka o wyłączne umorzenie postępowania w poprzedniej sprawie.

Wbrew twierdzeniom Pana Inspektora uważam, że wniosłem nowe okoliczności w sprawie, na tyle istotne, że zasadniczo wpływają na stan sprawy. Otóż, opracowano nowy projekt nagrobka, zgodnie z protokołem ustaleń Komisji Wspólnej Rady Ochrony Miejsc Pamięci Walk i Męczeństwa oraz Zarządu Głównego Związku Ukraińców w Polsce z dnia 06.03.1999 r.

W załączeniu przedkładam kserokopię protokołu oraz kserokopię dokumentacji.

Nowy projekt zawiera wybudowaną część poprzedniego projektu i z tej przyczyny rozbiórka jest zbędna.

Przedłożone w moich wystąpieniach do Pana Starosty Powiatowego w Lubaczowie oraz do Pana Inspektora Nadzoru Budowlanego załączniki-dowody wskazują, iż zaistniały okoliczności sprawy, które uzasadniają podjęcie tego rodzaju

decyzji bez szkody dla mojego interesu osobistego, jak również są w interesie dobra wzajemnego pojednania ukraińskiej mniejszości narodowej zamieszkałej na obszarze Państwa Polskiego i odbudowy wzajemnego zaufania pomiędzy ukraińską mniejszością narodową i ludnością polską na szczeblu lokalnym. Nagrobka tego nie budowałem we własnym interesie, a z polecenia Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, którego jestem członkiem, więc dlaczego kara się mnie osobiście?

Mając powyższe na względzie proszę o pozytywne rozpatrzenie mego odwołania.

Pozostaję z wyrazami szacunku,

Dymitr Bogusz

Do wiadomości:

1. Główny inspektor Nadzoru Budowlanego w Warszawie
2. Stowarzyszenie Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego
ul. Piłsudskiego 6/1
75-511 Koszalin

Załączniki:

- 1) Protokół Ustaleń
- 2) Kserokopie projektu nagrobka – 10 sztuk
- 3) Ksero projektu nagrobka mogiły w Monasterzu

POTWIERDZENIE NADANIA	
na przesyłkę poleconą nr <u>008276</u>	
<u>Podkompania Najewolska</u> <u>Inspektor Nadzoru Budowlanego</u> Adresat (osoba i nazwisko lub nazwa instytucji) <u>TARGOWA 1</u> Adres (osoba i nazwisko lub nazwa instytucji) <u>35-064 KOPARZON</u> nr. kodowy poczta	
Pobranie zł. _____	Usługa _____
opłacone zł. <u>5</u> <u>35</u>	

Patrz uwagi na odwrocie

POTWIERDZENIE NADANIA	
na przesyłkę poleconą nr <u>008276</u>	
<u>Główny Urząd</u> <u>Nadzoru Budowlanego</u> Adresat (osoba i nazwisko lub nazwa instytucji) <u>ul. Kwacza 38/42</u> Adres (osoba i nazwisko lub nazwa instytucji) <u>00-517 HARMONY</u> nr. kodowy poczta	
Pobranie zł. _____	Usługa _____
opłacone zł. <u>5</u> <u>35</u>	

Patrz uwagi na odwrocie

Lubaczów, 12.07.1999 r.

NB-7355/18/95

**Podkarpacki Wojewódzki
Inspektor Nadzoru
Budowlanego w Rzeszowie
35-064 Rzeszów Ul. Targowa 1**

Zgodnie z art. 133 Kodeksu postępowania administracyjnego przesyłam w załączeniu zażalenie Pana Dymitr Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego 39, z dnia 06.07.99 r., na moje postanowienia z dnia 30.06.1999 r. znak: NB-7355/18/95 w sprawie odmowy umorzenia postępowania egzekucyjnego dotyczącego spełnienia przez Pana Dymitra Bogusza obowiązku rozbiórki samowolnie wybudowanego w miesiącu sierpniu 1994 r. pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, obręb Werchrata, gmina Horyniec, na działce o nr ewid. 29 będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów, nałożonego decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. znak: NB-7355/18/95.

Zażalenie wniesiono w terminie.

Po zapoznaniu się z zażaleniem nie znalazłem podstaw do uchylenia lub zmiany postanowienia w myśl art.132 Kpa.

Jednocześnie informuję, że akta sprawy zostały przekazane Wojewódzkiemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie przy moim piśmie z dnia 24.06.99 r. znak: j.w. w sprawie z wniosku Pana Dymitra Bogusz o uchylenie w/w decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazującej rozbiórkę pomnika, utrzymanej w mocy ostateczną decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20.11.1995 r. znak: UAN-V-4/7352/11/95.

POWIAZOWY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO
mgr inż. Stanisław Kozłowski

Otrzymują
otrzymują do wiadomości:

1. Pan Dymitr Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego 39
2. STAROSTA Lubaczowski
3. A/a

(SR-12.07.1999 r.)

Przemysł, 12.06.1996 r.

Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
37-700 Przemysł

Główny Inspektor
Nadzoru Budowlanego
w Warszawie

sekretariat Wiceministrów
objętość: 96.06.18
L. da. _____ podpis: *Szmaj*

Dotyczy: Odwołania od decyzji Wojewody Przemyskiego w sprawie budowy nagrobka
żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii w m. Monasterz.

W imieniu własnym oraz Związku Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu
Stalinowskiego zwracam się do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Warszawie o:

- 1) uchylenie decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 30.05.1996 r.
nr UAN-V-4/7355/2/96
- 2) uchylenie decyzji nakazującej rozbiórkę rozpoczętej budowy nagrobka na terenie
cmentarza w Monasterzu i umorzenie postępowania w tej sprawie
- 3) zalegalizowanie zbudowanego nagrobka i wydanie zgody na dokończenie budowy.

Uzasadnienie.

W 1994 r. Związek Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego w
Polsce postanowił dokonać renowacji mogiły żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii
poległych w boju z oddziałem NKWD w dniu 2.03.1945 r. pod Mryglodami i Gruszką.
Zginęło wówczas 62 żołnierzy UPA, którzy zostali następnie pochowani w zbiorowej
mogile na terenie cmentarza przyklasztornego w Monasterzu. Osobiście uczestniczyłem
w tym pochówku. Na cmentarzu tym od 1915 r. znajdowały się również groby wojskowe -
poległych w I wojnie światowej żołnierzy austro-węgierskich (18 mogił). Mogiła żołnierzy

Z uwagi na stan mogiły, spowodowany upływem czasu i brakiem bieżącej jej pielęgnacji ZU-WPOS w 1993 r. postanowił dokonać jej renowacji przez ustawienie nagrobka z podaniem imion i nazwisk osób poległych oraz dat ich urodzenia i śmierci.

Prace takie zostały podjęte latem 1994 r., jednakże ze względu na odmienną ocenę prawną faktu renowacji mogiły przez Urzędu Rejonowego w Lubaczowie, zostały wkrótce wstrzymane. Jednocześnie podjęto starania o dopełnienie warunków formalnych, postawionych przez Urząd Rejonowy w Lubaczowie, w decyzji NB-7355/32/94 z dnia 16.09.1994 r. Niestety, w staraniach tych spotkałem się najpierw z milczeniem, a następnie z kategoryczną odmową, zarówno Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu, jak i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu (fakty te oraz ich ocenę zawarłem we wniosku do Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 3.02.1996 r. o wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie piśmie, stanowiącym załącznik do niniejszego pisma; w pełni podtrzymuję zawarte w nim twierdzenia).

Nawiązując do zaskarżanej decyzji Wojewody Przemyskiego stwierdzam:

1) Zarzut, iż przystępując do renowacji mogiły naruszyłem prawo budowlane jest chybiony. Wojewoda Przemyski słusznie zauważył, że „Kapliczki i inne podobne obiekty kultu religijnego wymagają uzyskania pozwolenia na budowę”. Jednakże przedmiotem tej sprawy jest zdewastowany grób 62 ludzi, który trudno uznać za „kapliczkę” czy też „inny obiekt kultu religijnego”.

2) Za niedorzeczność uznaję zarzut Wojewody Przemyskiego niedopełnienia wszystkich formalności związanych z tym pochówkiem w sytuacji, gdy będąc równocześnie przewodniczącym Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu najpierw długo zwlekał, a później - jak mam podstawy sądzić - z przyczyn politycznych odmówił swojej zgody na zalegalizowanie grobu.

3) Za niedorzeczność uznaję także przytoczone w Decyzji twierdzenie V-Przewodniczącego Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu: „Jego zdaniem upamiętnienie poległych nosi wyrażenie cechy pomnika i wg. rozszczenia tegoż Komitetu zrealizowany samowolnie pomnik stoi w miejscu gdzie nie ma pochówku”. Jak wynika z powyższego, jest to jedynie subiektywne przekonanie, wynikające - co do tego również mam wszelkie podstawy tak sądzić - ze złej woli wspomnianego V-

Przewodniczącego WKOPWiM. Powtarzam, iż osobiście uczestniczyłem w pochówku spoczywających tam osób. Z oczywistych względów nie należy do moich kompetencji przeprowadzenie w tym miejscu ekshumacji, o której wspomina się w Decyzji.

Pragnę podkreślić, że jak dotąd nie spotkałem się ze strony odpowiednich organów administracji z próbą doprowadzenia do kompromisowego załatwienia tej sprawy, np. w drodze sugestii - jaka forma mogiły mogłaby zostać przez te organy zaakceptowana.

Uważam ponadto, że na organy te nie wykonują zobowiązań wynikające z między państwowej umowy polsko-ukraińskiej z 21.03.1994 r. dotyczącej upamiętnień.

Wobec powyższego wnoszę o uwzględnienie odwołania.

Dymitr Bogusz

Do niniejszego odwołania dołączam pismo z dnia 3.02.1996 skierowane do Urzędu Rejonowego w Lubaczowie.

Do wiadomości:

Związek Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stolinowskiego
75-5II, Koszalin, ul. J. Piłsudskiego 6/I.

POSTANOWIENIE
częściowe
o umorzeniu śledztwa — (dochodzenia')

Dnia 12 maja 1997 r.

Adem Fide -prokurator (Wsp. Zarządca i Stanowisko) Prokuratury Rejonowej
w Przemyślu w sprawie (częściowe) przeciwko

Dymitrowi Boguszowi

podjezr. *) z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r prawo budowlane /Dz.U.Nr 89,poz.414

na podstawie art. 11 pkt. 1 280 § 1 oraz art. 210, 281 § 1, 282 § 1 *) kpk

postanowił

1. umorzyć śledztwo — ~~dochodzenie~~ częściowo s to: w sprawie wybudowania przez Tadeusza Felczyńskiego w okresie od lipca do sierpnia 1994r w miejscowości Monasterz w województwie przemyskim pomnika ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii gdy inwestor Dymitr Bogusz nie posiadał zezwolenia właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych , tj.o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r prawo budowlane /Dz.U.Nr 89, poz. 41 z 1994/ z uwagi na brak znamion przestępstwa w postępowaniu Tadeusza Felczyńskiego , na podstawie art. 11 pkt. 1 kpk
2. uchylić środek zapobiegawczy — zastosowany względem podejrzanego(ej) — postanowieniem z dnia — 1997 r. *)
3. dowody rzeczowe w postaci *) —
4. uchylić postanowienie z dnia — 19 r. w przedmiocie zabezpieczenia majątkowego *)
5. wystąpić do Sądu — w — z wnioskiem o *)

6. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemysłu ul. Waygarta 8 - do wiadomości
7. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przy Urzędzie Wojewódzkim w Przemysłu - do wiadomości
8. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego ul. Piłsudskiego 6/1 75-511 Koszalin - do wiadomości
9. Oddział Księgowości w/m - do wiadomości
10. a/a Oddział Nadzoru Budowlanego

nr 37

Podstawą zarzutu może być jedna z przyczyn wymienionych w art. 33 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a mianowicie:

- 1) wykonanie, umorzenie, przedawnienie, wygaśnięcie albo nieistnienie obowiązku,
- 2) odroczenie terminu wykonania obowiązku albo brak wymagalności obowiązku z innego powodu, a także rozłożenie na raty spłaty należności pieniężnej,
- 3) określenie treści egzekwowanego obowiązku niezgodnie z treścią obowiązku wynikającego z decyzji organu administracyjnego lub bezpośrednio z przepisów prawa, a w przypadku określonym w art. 76 § 3 wymienionej ustawy - z orzeczenia sądowego,
- 4) błąd co do osoby zobowiązanego,
- 5) niewykonalność obowiązku,
- 6) niedopuszczalność egzekucji administracyjnej lub zastosowanego środka egzekucyjnego, brak przedniego doręczenia zobowiązanemu upomnienia wymagalnego w myśl art. 15 § 1 powołanej wyżej ustawy,

Wniesienie przez zobowiązanego zarzutu w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego nie wstrzymuje czynności egzekucyjnych. Organ egzekucyjny może jednak z uzasadnionych powodów wstrzymać te czynności.

Nie uiszczoną w terminie grzywna w celu przymuszenia podlega ściągnięciu w trybie egzekucji należności pieniężnych.

Wniesienie zażalenia na postanowienie o nałożeniu grzywny do organu stopnia wyższego nie wstrzymuje wykonania postanowienia, to znaczy grzywna podlega ściągnięciu mimo wniesienia zażalenia.

W razie wykonania obowiązku określonego w tytule wykonawczym nałożone, a nie uiszczone lub nie ściągnięte grzywny w celu przymuszenia podlegają umorzeniu. Postanowienie o umorzeniu organ egzekucyjny wydaje na wniosek zobowiązanego.

W uzasadnionych przypadkach już uiszczone lub ściągnięte grzywny mogą być zobowiązanemu na jego wniosek zwrócone w całości lub w części, jeżeli wykonał on obowiązek. O zwrocie grzywny postanawia organ egzekucyjny za zgodą jednostki nadrzędnej.

6. na podstawie art. 223 kpk utrzymać tymczasowe aresztowanie zastosowane względem podejrzano-
nego(s) .....

..... postanowieniem z dnia ..... 199... r.

do czasu zakończenia postępowania w przedmiocie środka zabezpieczającego.

Uzasadnienie:

W dniu 19 stycznia 1995 roku po licznych sygnałach prasowych pochodzących od różnych grup i środowisk obywateli wyrażających zaniepokojenie budową na terenie województwa przemyskiego wielu pomników ku czci Ukraińskiej Powstańczej Armii Komenda Rejonowa Policji w Przemysłu wszczęła dochodzenie w tej sprawie, w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z art. 61§2 ustawy z dnia 24 października 1974r prawo budowlane / Dz.U.Nr 38,poz. 229 w późniejszymi zmianami/. Od dnia 1 lutego 1995 roku postępowanie przygotowawcze prowadziła Prokuratura Rejonowa w Przemysłu w formie śledztwa o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r prawo budowlane / Dz.U.Nr 89,poz.414/.

Po wnikliwym zbadaniu sprawy postanowieniem z dnia 20 listopada 1995 roku ,sygn. 1 Ds 1541/95, Prokuratura umorzyła śledztwo w części dotyczącej wzniesienia w latach 1992-1994 w Hruszowicach, Kalnikowie, Werchracie, Sterym Lublińcu i Nowym Lublińcu obiektów budowlanych w postaci pomników upamiętniających czyny UPA bez dopełnienia wymogów określonych w przepisach ustawy prawo budowlane, to jest o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r Prawo Budowlane, na sesyjce art. 11 pkt. 1 kpk z uwagi na brak cech przestępstwa w powyższych czynach. Postanowienie to stało się prawomocne.

J.dnocześnie Prokuratura skierowała w dniu 27 grudnia 1995 roku do Sądu Rejonowego w Lubaczowie akt oskarżenia w sprawie p-ko Dymitrowi Boguszowi o to, że w okresie od lipca do sierpnia 1994 r w miejscowości Monasterz w woj. przemyskim wybudował pomnik ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii nie posiadając zezwolenia

Podęzranemu i pokrzywdzonemu przysługuje prawo przejżenia akt i żażalenia na powyższe postanowienie do prokuratora nadzędnego (art. 280 § 3 kpk), na rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych żażalenie przysługuje również osobie od której odebrano przedmioty lub która zgłosiła do nich rozszczenie (art. 281 § 2 kpk). Żażalenie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie.

Termin do wniesienia żażalenia wynosi 7 dni od daty otrzymania odpisu postanowienia i jest żawity. Żażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 107 i 410 kpk).

Zarządzenie

1. Stosownie do art. 91 § 2 kpk odpis postanowienia doręczyć:

podęzranemu *) **Dymitrowi Boguszowi zam. Przemysł ul. 4-torego 39**

obrońcy adwokowski **Piotrowi Bajerowi -Zespół Adwokacki Nr 1**
pokrzywdzonemu **ul. Jana Pawła II 6 w Jarosławiu,**

1. **Wojewódzkiej Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa**
w Przemysłu, 2. **Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków**
w Przemysłu, 3. **Urząd Rejonowy w Lubeczowie ul. smna 1**
2. **Rejonowe sądownictwo** 4. **Sąd Rejonowy w Lubeczowie ul. Chopina 20**
1. **Zarząd Główny Stowarzyszenia "pamiętnie Ofiar Zbrodni**
Ukraińskich Nacjonalistów we Wrocławiu -Plac Teatralny 4
2. **Pan Prezes Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej**
3. **Obszaru "wowskiego im. Orłat**
Lwowskich ,Kreków ul. Senatorska
15,

4. Re-upoważnieniu się postępowaniu:

— na wydziale 14 kpk zawiadomienie o umorzeniu śledztwa — dochodzenie —

— zawiadomienie o uchyleniu postanowienia o zabezpieczeniu

którema przekazano te postanowienia do wykonania *)

5. Zawiadomienie składającego sprawozdanie o przestępstwie jeżeli osoba ta nie jest pokrzywdzona.

PROKURATOR PROKURATURY
REJONOWEJ

Adam F i d a

12 maja 1997r

(Data Podpisu)

właściwego organu na rozpoczęcie prac budowlanych, to jest o przestępstwo z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r Prawo budowlane. W obu wskazanych wyżej decyzjach prokuratora wskazano wyczerpująco stan faktyczny i prawny stanowiący ich uzasadnienie.

Wyrokiem z dnia 13 marca 1996r, sygnatura IIK 23/96 Sąd Rejonowy w Lubczowie umorzył na zasadzie art. 361 § 1 kpk w związku z art. 11 pkt. 7 kpk postępowanie przeciwko DIMITROWI BOGUSZOWI i obciążył kosztami postępowania Skarb Państwa.

W wyniku apelacji złożonej przez oskarżyciela publicznego Sąd Wojewódzki w Przemyślu wyrokiem z dnia 31 maja 1996r sygnatura IIKr 141/96 uchylił zaskarżone orzeczenie przekazując sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Rejonowy w Lubczowie rozstrzygając ponownie tę sprawę wyrokiem z dnia 13 grudnia 1996r, sygnatura IIK 198/96 uniewinnił Dymitra Bogusza od zarzucanego mu czynu na zasadzie art. 1 kk w zw z art. 36 § 2 kpk i art. 11 pkt. 1 kpk, obciążając kosztami postępowania Skarb Państwa.

Od orzeczenia tego ponownie apelację złożył oskarżyciel publiczny. Po jej rozpatrzeniu Sąd Wojewódzki w Przemyślu wyrokiem z dnia 17 marca 1997 roku, sygnatura IIKa 53/97 uchylił zaskarżone orzeczenie, i przekazał sprawę Prokuraturze Rejonowej w Przemyślu, celem uzupełnienia postępowania przygotowawczego. Zasadniczym kierunkiem uzupełnienia śledztwa wskazanym przez Sąd było rozważenie możliwości rozszerzenia postępowania na wykonawcę pomnika Tadeusza Falczyńskiego. Ponadto Sąd wskazał na potrzebę ponownego rozważenia zachowania Dymitra Bogusza w aspekcie przepisów prawa budowlanego zarówno w chwili popeinienia czynu jak i w chwili orzeczenia. Tym samym Sąd nie wskazał konkretnych czynności procesowych mających przyczynić się do rozwiania wątpliwości organu orzekającego w tym zakresie. Uzupełniając postępowanie przygotowawcze w zakresie wskazanym przez Sąd, przesłuchano w charakterze świadków: Wojciecha Preczyńskiego- Inspektora Wojewódzkiego w Wydziale Urbanistyki, Architektury i Nadzoru Budowlanego w Urzędzie Wojewódzkim w Przemyślu, oraz ponownie Tadeusza Falczyńskiego, a także dokonano analizy stanu prawnego.

Na tej podstawie jednoznacznie przyjęto, że zebrany materiał dowodowy nie dostarczył żadnych podstaw do przedstawienia Tadeuszowi Pałozynskiemu zarzutu dokonania przestępstwa z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r Prawo budowlane.

W szczególności nie budzi wątpliwości fakt, że Tadeusz Pałozynski w okresie od lipca do sierpnia 1994r działając na zlecenie Dymitra Bogusza jako inwestora rozpoczął w miejscowości Monasterz budowę pomnika ku czci członków UPA, którą przerwał po interwencji pracowników Urzędu Rejonowego w Lubaszowie. Podstawą zlecenia były decyzje z 1993 Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego z siedzibą w Koszalinie o upamiętnieniu mogił członków UPA pochowanych w miejscowości Monasterz. Związek na inwestora wybrał Dymitra Bogusza, któremu udzielono pełnomocnictwa do załatwienia wszelkich formalności związanych z rozpoczęciem budowy. Pomnik miał być wybudowany na podstawie projektu jednego z lwowskich architektów i za pieniądze pochodzące od rodzin pochowanych w tej mogile osób Pomiędzy 1962 a 1990 rokiem nieustalone osoby podępały mogiłę ziemią i ustawili na niej żelazny krzyż. Wiosną 1994 roku Dymitr Bogusz zwrócił się do właściciela terenu, na którym miał powstać pomnik to jest do Nadleśnicztwa w Lubaszowie o udzielenie informacji w sprawie trybu uzyskania zezwolenia na budowę. Tam też został prawidłowo pouczony o tym, że przed rozpoczęciem prac budowlanych powinien uzyskać decyzję zezwalającą na rozpoczęcie budowy w Urzędzie Rejonowym w Lubaszowie, oraz że taka decyzja jest uzależniona od wydania stosownych opinii przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu i przez Wojewódzką Radę Ochrony Pamiątki Walk i Męczeństwa w Przemyślu. Poinformowano również Dymitra Bogusza, że teren ten został wpisany do rejestru zabytków i że z tego powodu korzysta

ze szczególnej ochrony prawnej. Do lipca 1994r Dymitr Bogusz nie wystąpił o wydanie powyższych opinii poprzedzających wydanie merytorycznej decyzji administracyjnej. Pomimo tego zwrócił się do Tadeusza Pałczyńskiego, którego polecił mu jako fachowca Michał Lewoczyszyn, z prośbą o wybudowanie pomnika. Ten spytał czy inwestor posiada decyzję zezwalającą na realizację inwestycji, na co otrzymał odpowiedź, że zwrócił się już do właściwych organów i że decyzję z pewnością otrzyma, gdyż załatwienie sprawy według jego słów było na dobrej drodze. Po wyrażeniu zgody na przyjęcie zlecenia Dymitr Bogusz przekazał Tadeuszowi Pałczyńskiemu projekt i pieniądze na zakup materiałów budowlanych. Dejąc wykonawcy do zrozumienia, że posiada zgodę na wejście z inwestycją w teren, Dymitr Bogusz osobiście wskazał wykonawcy gdzie ma rozpocząć budowę na pokłyszonym wzgórku. Inwestor nie wspomiał przy tym o jakichkolwiek trudnościach związanych z załatwieniem formalności. Niezależnie od wykonawcy by do budowy przystąpił niezwłocznie ponieważ w sierpniu 1994 roku miały się odbyć w tym miejscu uroczystości religijne i inwestycja miała być ukończona. W ciągu tygodnia czasu Tadeusz Pałczyński zakupił za otrzymane pieniądze materiały budowlane, a po tym czasie będąc w przeświadczeniu załatwienia przez inwestora formalności przystąpił do budowy. Gdy na budowie zjawili się urzędnicy z Urzędu Rejonowego w Lubeczowie i nakazali wstrzymanie prac, Tadeusz Pałczyński odstąpił od budowy informując o zaistniałej sytuacji inwestora.

Do czasu wstrzymania inwestycji realizując zlecenie wykonawca wybudował trzy żelbetonowe płyty stenowiące podstawę dużego trójżubu / tryzuba/, po środku których stał ustawiony wcześniej krzyż metalowy i otoczył to miejsce cokołem z kamieni, tworząc budowlę niewątpliwie o charakterze trwałym. Budowlę tą wzniesiono na miejscu nie będącym czynnym cmentarzem w rozumieniu ustawy z dnia 31 stycznia 1959r o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

Realizacja budowy nastąpiła pod rządami starej ustawy z dnia 24 października 1974r Prawo budowlane, która straciła moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1995 roku, kiedy to zastąpiła ją ustawa nowa z dnia 7 lipca 1994r . Wyczerpujące zmiany przestępstwa z art. 61 ust.2 starej ustawy postępowanie Dymitra Bogusze stało się z mocy prawa przestępstwem z art. 90 nowej ustawy ,przy czym zespół zmian i sankcje pozostały niezmienione. W kontekście tych samych przepisów rozpatrzono również czyn Tadeusza Pełczyńskiego.

Zebrany materiał dowodowy jasno obrazuje wszystkie podjęte przez niego czynności przy budowie pomnika, jednako podlegałby odpowiedzialności karnej jako współsprawca z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994r Prawo budowlane wyłącznie w sytuacji, gdyby wykazano mu związaną z tym winą umyślną w zamierze bezpośrednim albo choćby ewentualnym. Byłoby to sytuacja ,w której Tadeusz Pełczyński chciałby wybudować pomnik w pełnym przekonaniu , że czyni to bez zezwolenia właściwego organu albo przewidując możliwość nie wydanie stosownego zezwolenia przystąpiłby do budowy godząc się na to / art. 7§ 1 kk/.

Tadeusz Pełczyński jest z zawodu murzrem ale od lat pracuje zawodowo na Stacji PKP w Werchrebie na stanowisku nastawniczego. W przeszłości zatrudniał się dorywczo jako pracownik fizyczny do prac murarskich. Przyjmując zlecenia koncentrował się na fachowym ich wykonaniu , pozostawiając zleciłodawcom -inwestorom załatwianie spraw formalnych , a w tym uzyskanie stosownych decyzji przewidzianych prawem.

Zarówno pod rządami starej i nowej ustawy prawo budowlane nie ciążył na nim jako na wykonawcy obowiązek załatwienia formalności lub kontroli inwestora w zakresie realizacji przez niego przynależnych z mocy prawa obowiązków.

Tym samym Tadeusz Pałczyński nie był prawnie związany obowiązkiem kontroli poczynił Dymitr BOGUSZA w zakresie uzyskania decyzji Urzędu Rejonowego w Lubaczowie oraz zgody właściciela terenu to jest Nadleśnictwa w Lubaczowie. W tym ostatnim przypadku zgodnie z przepisami prawa i przyjętymi zwyczajami odpowiedzialność za tak zwane wprowadzenie w teren ponosi inwestor wskazując wykonawcy miejsce realizacji inwestycji.

Z zeznań Tadeusza Pałczyńskiego i wyjaśnień Dymitra Bogusza wynika, czemu nie przeczą inne dowody, że wykonawca działał w uzasadnionych okolicznościach przeświadczeniu o wywiązaniu się inwestora ze wszystkich obowiązków prawnych, choć powinien i obiektywnie mógł błędu tego uniknąć, zważywszy jego pewne w tym zakresie doświadczenie.

Wyklucza to zgodnie z uregulowaniem art. 7, 2 kk możliwość przyjęcia po stronie Tadeusza Pałczyńskiego winy uświadomej a tym samym przypisanie mu dokonania przestępstwa z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994 Prawo budowlane.

Dlatego też w przeciwieństwie do Dymitra Bogusza czyn Tadeusza Pałczyńskiego nie stanowi przestępstwa, w związku z czym postanowiono jak na wstępie.

Z uwagi na charakter sprawy, po uprawnieniu się powyższego postanowienia uzasadnionym będzie ponowne skierowanie do Sądu aktu oskarżenia przeciwko DYMITROWI BOGUSZOWI.

PROKURATOR PROKURATURY
REJONOWEJ

Adem / Fide

TYTUŁ WYKONAWCZY

Wierzyciel: *Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie*

Zobowiązany: *Pan Dymitr Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego 39*

Na podstawie art.2 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji /jednolity tekst Dz.U. z 1991 r. Nr 36, poz.161 z późniejszymi zmianami/ podlegają egzekucji administracyjnej następujące obowiązki jako wymagalne:

Dokonać rozbiórki samowolnie wykonanego pomnika, poświęcony pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA na działce o nr ewid. gruntów: 29 położonej w obrębie Werchranta będącej w zarządzie Administracji Lasów Państwowych Nadleśnictwo Lubaczów.

Obowiązek ten wynika z decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995r. znak: NB-7355/18/95 oraz Wojewody Przemyskiego Nr UAN-V-4/7352/11/95 z dn.28.11.1995 r.

Upomnienie wzywające do wykonania obowiązków wykazanych w niniejszym tytule wykonawczym doręczono zobowiązanemu w dniu 27 lutego 1997 r. Koszty upomnienia wynoszą 6.80 zł. (sześć złotych 80/100)

Pouczenie

Stosownie do art.36 § 3 ustawy z dnia 17.06.1966 r o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (jedn. tekst z 1991 r Dz.U.Nr36, poz.161 z późn. zmianami) na zobowiązanym spoczywa obowiązek zawiadomienia w terminie siedmiu dni, o każdej zmianie miejsca swojego pobytu, trwającej dłużej niż jeden miesiąc. Zaniedbanie obowiązku powiadomienia, o którym wyżej mowa, jest zagrożenie ukaraniem przez organ egzekucyjny grzywną(art.37 § 1 powołanej ustawy).

mas

Z uz. Kierownika Urzędu
mgr inż. Stanisław Różycki
Kierownik Urzędu

KLAUZULA
O SKIEROWANIU TYTUŁU WYKONAWCZEGO
DO EGZEKUCJI ADMINISTRACYJNEJ

Kierownik Urzędu Rejonowego
w Lubaczowie

Na podstawie art.32 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 1991 r. Nr.36, poz. 161 z późniejszymi zmianami), niniejszy tytuł wykonawczy zostaje skierowany do egzekucji administracyjnej.

W sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego zobowiązanemu służy w terminie siedmiu dni prawo zgłoszenia do organu egzekucyjnego zarzutów, wyłącznie z przyczyn określonych w art.31 wymienionej ustawy.

Lubaczów, dnia 12.03.1997 r.

POUCZENIE

W sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego służy zobowiązanemu, zgodnie z art. 32 § 1 i art. 33 powołanej wyżej ustawy, prawo wniesienia do organu egzekucyjnego zarzutu. Podstawą zarzutu może być tylko jedna z przyczyn wymienionych w powołanym artykule, a mianowicie:

- 1) wykonanie, umorzenie, przedawnienie, wygaśnięcie albo nieistnienie obowiązku,
- 2) odroczenie terminu wykonania obowiązku albo brak wymagalności obowiązku z innego powodu
- 3) określenie treści egzekwowanego obowiązku niezgodnie z treścią obowiązku wynikającego z decyzji organu administracyjnego lub bezpośrednio z przepisów prawa,
- 4) błąd co do osoby zobowiązanego,
- 5) niewykonalność obowiązku,
- 6) niedopuszczalność egzekucji administracyjnej lub zastosowanego środka egzekucyjnego, brak uprzedniego doręczenia zobowiązanemu upomnienia wymagalnego w myśl art. 15 § 1 powołanej wyżej ustawy,
- 7) zastosowanie zbyt uciążliwego środka egzekucyjnego.

Wniesienie przez zobowiązanego zarzutu w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego nie wstrzymuje czynności egzekucyjnych. Organ egzekucyjny może jednak z uzasadnionych powodów wstrzymać te czynności (art. 35 § 1 powołanej wyżej ustawy).

ZESPÓŁ ADWOKACKI Nr 1

37-500 JAROSŁAW, UL. JANA PAWŁA II Nr 6, TEL.(0-16) 6213271
ADWOKAT dr PIOTR BLAJER

Jarosław, dnia 10 marca 2003r.

Sz.Pan
Dymitr Bogues

W odpowiedzi na list Pana z dnia 5 marca 2003r. uprzejmie
wskazuję:

w dniu 30 czerwca 1997r., Sąd Rejonowy w Lubaszowie wydał
postanowienie o warunkowym umorzeniu postępowania przeciwko
Panu, w sprawie Pana, która wtedy miała sygn. akt 175/97.

Przeciwko temu postanowieniu złożyłem sprzeciw, który
spowodował, że postanowienie zostało uchylone a co zatem idzie
zawarte w tym postanowieniu obowiązki - zapłaty na Dom Dziecka
w Lubaszowie oraz koszty sądowe.

Postanowienie Sądu Rejonowego w Lubaszowie z dnia 30
czerwca 1997r., po moim sprzeciwie straciło moc prawną, prosto
tego postanowienia nie ma. Zatem nie ma żadnych obowiązków ze
strony Pana wynikających z tego postanowienia.

adwokat:
ZESPÓŁ ADWOKACKI Nr 1
w JAROSŁAWIE
ul. Jana Pawła II
ADWOKAT
dr PIOTR BLAJER

Warszawa, 12.01.2000 r.

KANCELARIA PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Biuro Listów i Opinii Obywatelskich

Nr BLO - 060/59367/01/99/WM

Pan Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl

Szanowny Panie

Potwierdzamy wpływ Pana listu z dnia 20.12.1999 r. skierowanego do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a przekazanego do Biura Listów i Opinii Obywatelskich celem udzielenia odpowiedzi.

Uprzejmie informujemy, że zasady działania organów administracji państwowej w sprawach projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych określa ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414 z późniejszymi zmianami).

Jak wynika z treści listu opisana sprawa była rozpatrywana przez właściwe organy nadzoru budowlanego oraz Naczelny Sąd Administracyjny.

Kancelaria Prezydenta RP nie zmienia prawomocnych rozstrzygnięć podejmowanych w kwestiach budowlanego i nie ingeruje w prowadzone w tym zakresie postępowanie egzekucyjne.

Jednocześnie informujemy, że Pana list przestaliśmy do Naczelnej Rady Ochrony Walk i Męczeństwa (00-926 Warszawa, ul. Wspólna 2) z prośbą o rozpatrzenie możliwości udzielenia pomocy w rozwiązaniu opisanego konfliktu i powiadomienie Pana oraz Biura o wyniku.

Z poważaniem

31.01.2000
31.01.2000
Wojciech Marczak

Wojciech Marczak

Bogusz Dyzirt
ul. Batorego 39.
37-700. Przewyżl.

Przewyżl. dnia 1995.10.11.

Urząd Rejonowy
w Lubaszowie.

* nawiązaniu do Waszego pisma - decyzji nr-7373/18/95 z dnia
1995.09.27 uprzejmie informuję następująco:

1. Przy Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie jest powołana Komisja Niszanowa, która będzie decydowała o budowie pomników dla członków PIA i pomordowanych ludzi. Komisja ta ma zebrać się jeszcze w tym tygodniu. Czekając na jej decyzję.
2. Uprzejmie proszę o przyjęcie do wiadomości, że żadna sfera nie musi mieć do rozstrzygnięcia pomniki na poległych tam żołnierzach AK.

Wyszukanie ustów i przepisów, na które powołuje się Pan, nie jest nowością. Lenin już w 1933 roku wyprzedził słowa: "ślawajcie ludzi, a wieńcami ich nie wieszajcie", tak i Pan szuka paragrafów działając wbrew logice i umowie międzynarodowej zawartej w dniu 1994.05.21 między Polską a Ukrainą.

Decyzja taka sprzyja niszczeniu dobrych stosunków współpracy sąsiedzkiego całego siebie także tyższy strona trzecia.

Uprzejmie proszę o rozważenie podejmowania decyzji.

Otrzymuje:

- 1 x adresat
- 1 x Wojewoda Przewyżski
- 1 x Stowarzyszenie Ukraińców Władzistów
Politycznych Okręgu Stalinowskiego w Koszalinie.
- 1 x s/a.

Bogusz Dyzirt

Bogusz

sekretariat Wicesojuznogo
funkcja data 25.10.12
L. dr. podpis: *CHM*

Przełaj, dnia 1995.10.11.

Bogusł Dymitr
ul. Batorskiego 39.
37-700, Przełaj.

11-1391
Kancelaria Urzędu Rejonowego
w Lubaszowie
W związku do Waszego pisma - decyzji z nr-7355/18/95 z dnia 1995.09.27 uprzejmie informuję następująco:

Urząd Rejonowy
w Lubaszowie.

1. Przy Radzie Głównej Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie jest powołana Komisja Mierni, która będzie decydowała o budowie pomników dla członków Urz. i pomordowanych ludzi. Komisja ta ma zebrać się jeszcze w tym tygodniu. Czekają na jej decyzję.
2. Uprzejmie proszę o przyjęcie do wiadomości, że żadna strona nie musi znać do rozstrzygnięcia pomnika. Kosztów może ponieść wówczas jakakolwiek strona zostaną rozstrzygnięte pomniki na poległych tam żołnierzach AK.

Wyszukiwanie ustaw i przepisów, na które powołuje się Pan, nie jest nowością. Lenin już w 1923 roku wypowiedział słowa: "Zdawajcie ludzi, a winę znajdziecie", tak i Pan szuka paragrafów działając wbrew logice i umowie międzynarodowej zawartej w dniu 1994.03.21 między Polską a Ukrainą.

Decyzja taka sprzyja niszczeniu dobrych stosunków sąsiedzkiego naszego sobie życzę stron trzecia.

Uprzejmie proszę o rozważenie podejmowania decyzji.

Otrzymują:

- I x adresat
- I x Wojewoda Przemyski
- I x Stowarzyszenie Ukraińców Więźniów Politycznych Okręgu Stalinowskiego w Koszalinie.
- I x sygn.

Bogusł Dymitr

Bogusł

sekretariat Wicewojewody
dopięto dnia 95.10.12
L. Os. podpis - RM

na Dymitr
strona 39.
100.Pracowal.

Pracowal. dnia 1995.10.11.

Urząd Rejonowy
w Lubaszowie.

W nawiązaniu do Waszego pisma - decyzji nr 7555/18/95 z dnia 1995.09.27 przekazuję informację następującą:

1. Przy Radzie Głównej Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie jest powołana Komisja Miernostwa, która będzie decydowała o budowie pomników dla ofiarów WZ i pomordowanych ludzi. Komisja ta ma zebrać się jeszcze w tym tygodniu. Oczekuję na jej decyzję.
2. Upraszam prozę o przyjęcie do wiadomości, że sadna siła nie musi znać do rozstrzelenia pomnika, konkluzja może nastąpić wówczas jak do rozstrzelenia pomnika na poległych tam żołnierzach AK.

Wykazanie ustów i przepisów, na które powołuje się Pan, nie jest nowością. Lenin już w 1920 roku wypowiedział słowa: "Słowajcie ludzi, a winę znajdziecie", tak i ten artykuł paragrafów działając wbrew logice i usowie między państwem i swartej w dniu 1994.03.21 między Polką, a Ukrainą.

Decyzja taka sprzyja niszczeniu dobrych stosunków współpracy między państwami, a nie budowaniu dobrego i sprawnego stosunku między stronami trzecimi.

Upraszam prozę o rozważenie podejmowania decyzji.

Otrzymuję:

1 x adresat

1 x wojewoda lubuski

1 x Stowarzyszenie Ukraińców Włóknicy

Politycznych Okręgu Stalnowskiego w Koszalinie.

1 x n/a.

Bogusław Dymirt

Bogusław Dymirt

sekretariat wicewojewody
wpłynęła data 95.10.14
l. dz. podpis 11.11.95

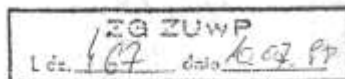
RADA OCHRONY PAMIĘCI WALK I MĘCZENSTWA

00-926 Warszawa, ul. Wspólna 2, tel. 628-45-04, fax 628-03-75

SEKRETARZ GENERALNY

Warszawa, dn. 5.06.1998 r.

L.dz. R-I-S/252/1708/98

Pan

LESZEK KISIEL

Wojewoda Przemyski

Szanowny Panie Wojewodo,

W załączeniu przesyłam do rozpatrzenia i uzgodnienia z właściwymi urzędami i służbami, projekt upamiętnienia na zbiorowej mogile poległych z UPA zlokalizowanej w Monasterze, złożony przez Zarząd Główny Związku Ukraińców w Polsce. Projekt nowego upamiętnienia został przygotowany stosownie do uzgodnień Komisji Wspólnej Rady OPWiM i ZUP w dniu 6 marca br.

Będę zobowiązany Panu Wojewodzie za podjęcie stosownych działań mających na celu realizację uzgodnionego wcześniej trybu postępowania i przesłanie projektu po uzgodnieniach celem przekazania Związkowi Ukraińców w Polsce do realizacji.

Równocześnie uprzejmie informuje, iż Rada OPWiM pozytywnie opiniuje przedstawioną formę upamiętnienia nagrobnego, jednak nie akceptuje przedłożonej treści napisów inskrypcyjnych. Rada OPWiM stoi na stanowisku, iż treść napisu inskrypcyjnego w wersji dwujęzycznej (z wyłączeniem nazwisk poległych) winna być tożsama z tekstem uzgodnionym w czasie posiedzenia Komisji Wspólnej Rady OPWiM i ZUP w dniu 6 marca br. (treść protokołu uzgodnień w załączeniu).

Zał. projekt

Z wyrazami szacunku

Otrzymuje:
✓ Pan Miron KERTYCZAK
Prezes Zarządu Głównego
Związku Ukraińców w Polsce

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 10 maja 1997 r.

Komisja
Mniejszości Narodowych
i Etnicznych

MNE-157- 479-97

Pan
Dymitr BOGUSZ

Szanowny Panie Dymitrze,

Proszę wybaczyć zwłokę w odpowiedzi na Pański list, ale miałem nadzieję, że będę mógł zawiadomić Pana o konkretnym, pozytywnym załatwieniu Pańskiej sprawy. Niestety, wciąż się ona przewleka.

Trwają rozmowy z udziałem Związku Ukraińców w Polsce na temat sposobu upamiętnienia Ukraińców poległych w latach 1944-1949. Niestety, umowa międzyrządowa, z 21 marca 1994 r., o której wspomina Pan w swoim liście jest zbyt ogólna, aby uporać się z rozlicznymi konfliktami, jakie ta sprawa wywołuje.

Rozumiem Pańskie rozżalenie, ale rany, jakie pozostawiła wojna bratobójcza trudno się zablźniają.

W chwili obecnej mam podsiawę wierzyć, że stosowna decyzja zostanie podjęta do końca maja br. Zobowiszuje się, że wtedy natychmiast o jej wyniku Pana powiadomię.

Łączę wyrazy szacunku

Przewodniczący Komisji

Jacek Kuroń
(Jacek Kuroń)

Stefan Kostyk
Chiyogaoka 5 Ban S702
Chikusa-ku, Nagoya
Japan

**Лист з Японії до публичного відчитання на
панахиді на могилі воїнів УПА в Монастирі,
28 серпня, 1999 року.**

Слава Україні!

Дорогі брати і сестри Українці.

Минуло вже понад 50 літ від моменту коли наші брати українці воїни УПА, над яких могилою тепер стоїте, звели бій з ворожими силами окупантів які нищили наш народ. Ці воїни УПА - молодий і чудесний цвіт нашого українського народу, похоронені в цій могилі, **боротьбою доводили, кров'ю і смертю запечат** али свідчення свого українського родо

На жаль і до сьогодні ворожі українському наро дові сили в Польщі не хочуть зрозуміти за що боролись і за що гинули ці молоді хлопці УПА похоронені в цій могилі. Є і такі як пан Анджей Пжевозьнік в Варшаві, які **використовують стілець урядовий на яким він сидить до реалізації своїх польських націоналістичних і скрайних думок!** Він не є заінтересований в зближенню двох наро дів: українського і польського, а навпаки, його безмисльні рішення ще більше роблять злого як доброго!!!

І ось, брати і сестри українці, стоїте тепер і далі ще перед не закінченим пам'ятником. Стойте і далі дивитесь **на результат сваволі пана Анджея Пжевозьніка-- не закінченого пам'ятника!!!**

Тобто питаю і Вас, і себе; як довго ще ми будемо дозволяти на це щоб ямайсь там пан Анджей Пжевозьнік нами диригував так як це йому подобається!!? Як довго ще будемо мовчати!!? Чому нас українців не стати на відвагу щоб зробити все що є в нашій зусиллі щоб довести праці при цім пам'ятнику

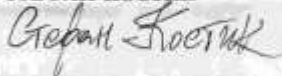
до кінця!!? Чому нас українців не стави на відвагу щоб
скидати пану Пажевозьнікові просто в очі словами римського
реторика і політика Макркус Тулюсь Ціцера / який жив 21
століть тому/:

**"ЯК ДОВГ ОЩЕ БУДЕШ, ПАНЕ ПЖЕВОЗЬНІК,
НАДУ ЖИВАТИ НАШУ ТЕРПІЛИВІСТЬ!!!"**

БРАТИ І СЕСТРИ УКРАЇНЦІ, вже пора!!! щоб ми всі
витягнули наші голови з піску, бо ми не є австралійські струсі!!!
Чи не ганьба нам всім що сьогодні і далі стоїте над не
закінченим нам'ятником?!!! Мусимо зробити все що є в нас і
змоєи щоб на другій рік-2000 стали ми всі разом над готовим
уже нам'ятником!!! В нашій єдності - наша сила і наша
перемога!!!

**ГЕРО'ЯМ СЛАВА!!! І СЛАВА ВАМ ВІРНІ СИНИ
УКРАЇНИ ЯКІ Є ПОХОРОНЕНІ В ЦІЙ МОГИЛІ. МИ ПРО
ВАС НЕ ЗАБУЛИ І НЕ ЗАБУДЕМО!!!**

СТЕФАН КОСТИК

ЯПОНІЯ. 9 СЕРПНЯ, 1999 РІК.

PAŃSTWA SIEDEŁ OGRODY ZABYTKÓW
Oddział Wojewódzki w Przemyślu
Woj. Konserwator Zabytków
ul. Wesołowa 8, tel. 04-44
P 02-40 Przemyska

Przemysł, 1994-05-08

Wojewódzki Komitet Ochrony
Pamięci Walk i Męczeństwa
37-700 P R Z E M Y Ś Ł

W związku z faktem, że nie otrzymaliśmy Waszej opinii na temat budowy pomnika poległych członków UPA na terenie poklasztornym w m. Monastyr, gm. Horyniec, o którą zwracaliśmy się pismem z dnia 8 lutego br., znak: P50Z-I-4049/7/94 uprzejmie prosimy o przesłanie nam stanowiska Komitetu Ochrony w tej sprawie. O opinie taką zwracaliśmy się zgodnie z Ustawą o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa z dnia 21 stycznia 1988r. (Dz.U.Nr 2, poz. 2, art. 3, pkt. 5 oraz art. 4) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 1988r. w sprawie organizacji, trybu działania i zasad finansowania Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa oraz komitetu ochrony pamięci walk i męczeństwa (Dz.U.Nr 22, poz. 154). Brak stanowiska Komitetu Ochrony w tej sprawie nie pozwala na podjęcie dalszych działań w sprawie budowy pomnika.

Wojewódzki Konserwator Zabytków

mgr Paweł Kozioł

Otrzymują:

1. Adresat
2. Stowarzyszenie Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego - Pan Dymitt Bogusz zam. Przemysł, ul. Batorskiego 39
3. a/a

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
INSPEKTORAT W PRZEMYSŁU
Krajowy Naczelny Emerytalny i Rent
ul. Brodzińskiego 6
37-700 Przemysł

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Oddział w Przeworsku
Inspektorat w Przemysłu
ul. Brodzińskiego 6
37-700 Przemysł
tel. (0-16) 6704994 fax 6706994

Przemysł, dn. 02 SIE 1999

Wzrost skarbony
w. Wiktoria 44
37-700 Przemysł

Wasz znak: U.S. W. 9212/63/PP
Nasz znak: 2-9192/01

W odpowiedzi na zjęcie świadczenia emerytalno - rentowego J.W.
z dnia 26.05.99, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w Przemysłu
informuje, że od miesiąca 08/99 z emerytury - renty J.W.

Pana(i) Bogusław Dymitr
zam. Przemysł w. Baboiego 3P
będzie realizowane zadłużenie 1.626,50 zł i przekazywane w ratach
miesięcznych tj. po 200,50 zł. na konto:
034 SA. O/P. 1 10501546-120254651P.

Pozostała do wypłaty kwota świadczenia jest wolna od potrąceń i nie podlega
egzekucji.

Do wiadomości:

- 1) Bogusław Dymitr
w. Baboiego 3P
37-700 Przemysł
- 2) a/a.

Wojciech
Przemysł

Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39.
37-700, Przemysł

Przemysł, 1999.06.08.

Pan Starosta
Powiatu Lubaczów.

Wniosek

o uchylenie ostatecznej decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. znak NB 7355/8/95 w sprawie nakazu rozbiórki rozpoczętej budowy nagrobka na mogile zbiorowej żołnierzy UPA w Monasterzu, gmina Horyniec, którzy zginęli w dniu 02.03.1945 r. w walce z wojskami NKWD, oraz o spowodowanie umorzenia postępowania egzekucyjnego wszczętego przez Urząd Skarbowy w Przemysłu na podstawie tytułu wykonawczego Nr I/99 z dnia 15.04.1999 r. dotyczącego grzywny, ze względu na inteś res społeczny i słuszny interes strony.

Opracowane również nowy projekt upamiętnienia w formie nagrobka, który został zaakceptowany przez Sekretarza Rady Ochrony Walk i Męczeństwa Pana Andrzeja Przewoźnika.

Nowy projekt nagrobka wchłania wybudowaną część i z tej przyczyny nie ma potrzeby dokonywania rozbiórki.

Dowód: kserokopia starego dotychczas wybudowanego i nowego nagrobka.

Mając powyższe na uwadze uprzejmie proszę o pozytywne załatwienie mego wniosku.

Dymitr Bogusz.

Bogusz

Przemyski Urząd Województwa

04401 Włocławek, ul.
37-700 Przemysł
ul. Wolności 6, tel. 61-93

Przemyski, dnia 8 lutego 1994 r.

PSOZ-I-4049/7/94

~~Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci
Walk i Męczeństwa
w Przemysku~~

Powołując się na Ustawę o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa z dnia 21 stycznia 1988 r. (Dz.U.Nr 2, poz. 2, art. 3, pkt. 5 oraz art. 4) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 1988 r. w sprawie organizacji, trybu działania i zasad finansowania Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa oraz komitetów ochrony pamięci walk i męczeństwa (Dz.U. Nr 22, poz. 154) prosimy o wydanie opinii odnośnie projektu pomnika poległych członków UPA mającego powstać w miejscowości Monastyr gm. Horyniec przysyłanym przy piśmie Stowarzyszenia Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego z siedzibą w Koszalinie, z dnia 26 stycznia br. Teren ten jest własnością Nadleśnictwa Lubeczów, wpisany jest do rejestru zabytków pod nr A-615. W chwili obecnej istnieją tam już mogiła słenna z żelaznym krzyżem upamiętniającym poległych członków UPA, usypana latem 1993 r. (w załączeniu odbitka kserograficzna zdjęcia).

Nie jest znane stanowisko właściciela terenu czyli Nadleśnictwa Lubeczów.

Ponadto w związku z coraz większą liczbą powstających na terenie województwa przemyskiego pomników upamiętniających poległych członków UPA prosimy o informację, czy stan ten zgodny jest z ogólnymi wytycznymi Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w tym zakresie.

Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

ul. Wolności 6, tel. 61-93

Otrzymują:

1. Adresat
2. Stowarzyszenie Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, ul. Piłsudskiego-6/1, 75-511 Koszalin
3. Pan Bogusz Dymitr, ul. Batorego 39, 37-700 Przemyski
4. Urząd Gminy w Horyńcu
5. Nadleśnictwo Lubeczów, ul. Słowackiego 20
6. Teczka obiektu
7. a/a

12/LB

Wojewódzki Urząd Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

ul. Wolności 1
37-700 Przemysław
ul. Wolności 1, tel. 61-81

PSOZ-I-4049/7/94

Przemysław, dnia 8 lutego 1994 r.

~~Stowarzyszenie Ukraińców-Nieźniów
Politycznych Okresu Stalinowskiego~~

~~ul. Piłsudskiego 6/1~~

~~75-511 KOSZALIN~~

W związku z otrzymanym pismem z dnia 24 stycznia 1994 r. dot. wydania zezwolenia na budowę pomnika poległych żołnierzy UPA w miejscowości Monastyr gm. Horyniec informujemy, że projekt został przesłany do Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemysławie - do zaopiniowania.

Wojewoda

61/94

zał. 1

Otrzymują:

1. Adresat

2. Pan Dymitr Bogusz, ul. Batorego 39, 37-700 Przemysław

3. s/a

IZ/EB

Hruszowice - 1 - XI - 1994 10a

Szanowny Pan
Wojewoda Przenyski
Zygmunt Ciupiński

W związku z odsłonięciem pomnika poświęconego Ukraińskiej Powstańczej Armii na cmentarzu we wsi Hruszowice i kontrowersjami wokół jego postawienia głównie w Brodowiakach spoza wsi gminy Stubno, my niżej podpisani, mieszkańcy Hruszowic i Gajów, zwracamy się z uprzejmą prośbą do władz, by zalegalizować istniejący stan rzeczy.

Współżycie pomiędzy Polakami i Ukraińcami w Gajach i Hruszowicach układało się w minionych latach bardzo dobrze. Korzystaliśmy ze wspólnego cmentarza niezależnie od wiary czy narodowości, szanowaliśmy swoją kulturę i tradycje - tak polskie, jak i ukraińskie. Postawienie pomnika poświęconego poległym członkom Ukraińskiej Powstańczej Armii przyjęliśmy ze spokojem i akceptacją. Każdy naród ma prawo do szacunku i hołdu dla tych, którzy w walce o jego wolność oddali życie. Z chwilą waleszania się w nasze sprawy ludzi z zewnątrz, np. niektórych przedstawicieli prasy i różnych organizacji społeczno-politycznych, zrodziły się w nas obawy, że obca ingerencja w dobrociąlskie jak do tej pory stosunki między Polakami i Ukraińcami zamieszkującymi nasze wale może im tylko i wyłącznie zaszkodzić. Do niedawna sami rozwiązywaliśmy swoje problemy i nie chcieli, by teraz ktoś rozwiązywał je za nas. Nie oznacza to, że nie będziemy się liczyć ze stanowiskiem władz. Uważamy jednak, że podejmując jakiegokolwiek decyzje dotyczące pomnika, należy się liczyć również i z naszym zdaniem. Mamy nadzieję, że nie zostanie uznane nic, co mogłoby skomplikować i pogorszyć współżycie Polaków i Ukraińców we wsi Hruszowice oraz w sąsiednich

Schlesische Woiwodschaft.

Wpłynęło do: 1994-11-10
- do: [signature]

Mieszkańcy Gajów i Hruszowic

[signature]

**Główny Inspektor
Nadzoru Budowlanego**

OA/ORZ/4411/768/99

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jednolity ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Dz. U. Nr 9 poz. 26 z dnia 28 marca 1980r. z póź. zm.) po rozpatrzeniu odwołania z dnia 12 sierpnia 1999r. Pana Dymitra Bogusza od pisma Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie znak: WNB-OA-7355/10/99 z dnia 15 lipca 1999r., noszącego znamiona decyzji administracyjnej

- utrzymuję w mocy zaskarżone wyżej wymienione pismo Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego, uznane za decyzję administracyjną.

UZASADNIENIE

Pismami z 8 czerwca i 5 lipca 1999r. Pan Dymitr Bogusz zwrócił się do organów nadzoru budowlanego w Lubaczowie oraz Rzeszowie o wzruszenie decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie znak: NB-7355/18/95 z dnia 27 września nakazującej rozbiórkę samowolnie rozpoczętej budowy pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz (obręb Werchrata, gmina Horyniec) - utrzymanej w mocy decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20 listopada 1995r. znak: UAN-V-4/7352/11/95.

Z akt sprawy wynika, iż Pan Bogusz wcześniej tj. 3 lutego 1996r. złożył wniosek o wznowienie postępowania w w/w sprawie. Wszczęte w tym zakresie postępowanie zakończyło się decyzją Wojewody Przemyskiego odmawiającą uchylecia decyzji o rozbiórce, a następnie wydaną w trybie odwoławczym przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego decyzją z dnia 29 lipca 1996r. utrzymującą w mocy decyzję I-ej instancji.

Skarga do NSA w Warszawie wniesiona przez Pana Dymitra Bogusza została oddalona wyrokiem z 3 listopada 1998r. sygn. akt IV S.A. /1525/96 w którym sąd stwierdził brak przesłanek do uchylecia zaskarżonej decyzji.

Analizując kolejny wniosek zainteresowanego o uchylenie decyzji orzekającej o rozbiórce rozpoczętej budowy pomnika - Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie w rozpatrywanym piśmie znak: WNB-OA-7355/10/19/99 z dnia 15 lipca 1999r. poinformował go, że nie znajduje podstaw do wszczęcia postępowania w przedmiotowej sprawie, z uwagi na brak nowych okoliczności, które mogłyby skutkować uchyleciem decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995r. Wnioskodawca potraktował pismo- odpowiedź organu

stopnia wojewódzkiego jako niekorzystne dla siebie rozstrzygnięcie (decyzję) i wniósł od niego odwołanie.

W tej sytuacji należy ocenić, czy kwestionowane pismo Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego zawiera cechy decyzji administracyjnej, która rozstrzyga sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończy sprawę w danej instancji (art. 104 § 2 Kpa). Części składowe decyzji zostały wymienione przez ustawodawcę w art. 107 § 1 Kpa.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa NSA, pismo organu administracyjnego jest także decyzją, gdy zawiera minimum niezbędnych elementów : oznaczenie organu i strony, treść rozstrzygnięcia i podpis osoby upoważnionej do podjęcia decyzji (wyrok NSA z dnia 20 lipca 1981r., S.A. 1163/81, OSPIKA 1982, nr 9-10, poz. 169)

W świetle powyższego należy uznać decyzyjny charakter pisma Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego znak: WNB-OA-7355/10/19/99 z dnia 15 lipca 1999r. i w konsekwencji rozpatrzyć wniesione przez Pana Dymitra Bogusza odwołanie.

Analizując materiał dowodowy organ odwoławczy stwierdza, że w/w skarga nie jest zasadna, bowiem wznowienie postępowania może nastąpić wyłącznie w ściśle określonych w art. 145 § 1 Kpa przypadkach. Prawidłowa jest ocena Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie, iż w rozpoznawanej sprawie nie zostały ujawnione okoliczności wypełniające treść wymienionego przepisu. Przytaczane przez pana Bogusza we wniosku o wznowienie postępowania jak również w odwołaniu okoliczności, nie mogą być uznane za okoliczności uzasadniające wznowienie postępowania. Nowy projekt budowy pomnika, na który to fakt powołuje się skarżący, opracowany został po wydaniu decyzji o rozbiórce wykonanej części obiektu i wobec tego nie może być uznany jako nowy dowód, nie znany organom, istniejący w dacie wydania decyzji, ponieważ dowód ten powstał po wydaniu decyzji.

Ponadto zgodnie z orzeczeniem NSA, brak jest przesłanek do wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 § 1 Kpa w sprawie zakończonej decyzją ostateczną organu administracji państwowej, gdy skarga na tę decyzję została oddalona przez Naczelny Sąd Administracyjny, a jako przesłanki wznowienia podano okoliczności, które temu sądowi były znane.

(wyrok NSA z dnia 17 lutego 1988r., I S.A. 891/87, ONSA 1988, nr 1, poz. 38)

W zaistniałej sytuacji - należało orzec jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancji.

Może ona zostać zaskarżona bezpośrednio do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie , przy ul. Jasnej 6 , w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia .

Otrzymują:

- 1) Pan Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39 ; 37-700 Przemysł
2. Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie
ul. Targowa 1 ; 35-064 Rzeszów
3. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego
ul. Jasna 1 ; 37-600 Lubaczów
4. a / a ; DST

GÓDNEGO REPUBLIKI POLSKI
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR NADZORU BUDOWLANEGO
DYREKTOR DEPARTAMENTU
SZCZEGÓLNYCH ADMINISTRACYJNYCH

Zbigniew Skóra

Warszawa, 1999 - 06 - 17

DYREKCJA GENERALNA
LASÓW PAŃSTWOWYCH

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
ZS-B-2125/14/99

Związek Ukraińców w Polsce
ul. Kościeliska 7
03-614 WARSZAWA

Odpowiadając na pismo Związku z dnia 23 marca 1999 r. Ldz. 145/99, adresowane do Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, przekazane nam do załatwienia, w sprawie udostępnienia części działki nr 29 w obrębie 207 na wzniesieniu Monasterz w celu uzyskania pozwolenia na budowę nagrobka - Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych uprzejmie informuje, że wymieniony wniosek nie może być załatwiony pozytywnie z następujących powodów:

1. W/w działka w powszechnej ewidencji gruntów posiada numer 708 w obrębie ewidencyjnym Werchrata i opisana jest jako las /Ls/. Stanowi ona własność Skarbu Państwa i pozostaje w zarządzie Nadleśnictwa Lubaczów.

W celu budowy nagrobka /pomnika/ część w/w działki powinna być przeznaczona na ten cel w planie zagospodarowania przestrzennego gminy Horyniec. Przeznaczenie gruntów leśnych Skarbu Państwa na cele nierolnicze i nieleśne w planie zagospodarowania przestrzennego wymaga wcześniejszej zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na wniosek Zarządu Gminy, złożony w trybie przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych /Dz.U. Nr 16, poz. 78 z późn. zm./.

Po przeznaczeniu gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, mogą być one udostępnione osobie zainteresowanej na zasadach określonych w przepisach rozdziału 6a ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach /Dz.U. Nr 101, poz. 444 z późn. zm./.

2. Z informacji uzyskanych od Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie wynika, że sprawa pozwolenia na budowę wymienionego nagrobka /pomnika/ była przedmiotem decyzji administracyjnych właściwych organów, włącznie ze skargą do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Do wiadomości:

1. Regionalna Dyrekcja LP
w Krośnie d/s ZS-2125-3/99,
2. Nadleśnictwo Lubaczów.

URZĄD REJONOWY
W LUBACZOWIE

Lubaczów , dnia 07.02.1996 r.

NB-7355/18/96

Pan Wojewoda Przemyski

37-700 Przemysł

Na podstawie art. 65 § 1 oraz w związku z art. 150 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku - Kodeks postępowania administracyjnego /tekst jednolity Dz.U. Nr 9 z 1980 roku , poz. 26 z późniejszymi zmianami / , przesyłam wg właściwości pismo Pana Dymitra Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego nr 39 z dnia 03.02.1996 roku dotyczące **wznowienia postępowania w sprawie budowy nagrobka na mogile żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii w m. Monasterz .**

Otrzymują :

1. adresat
2. Pan Dymitr Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego nr 39
3. a/a Oddział Nadzoru Budowlanego

Z. W. Kł...
Kł...
Kł...
Kł...

Warszawa.1999.I.07

**GLÓWNY URZĄD
NADZORU BUDOWLANEGO**

PN/EPR/ORZ/395/98

**URZĄD WOJEWÓDZKI
WYDZIAŁ URBANISTYKI, ARCHITEKTURY
I NADZORU BUDOWLANEGO
PL.GRUNWALDZKA 15
35-959 RZESZÓW**

Departament Postępowań Nadzwyczajnych i Spraw Sądowych przesyła w załączeniu kserokopię wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 3 listopada 1998 r. sygn. akt IV.S.A.1525/96 oddalającego skargę Pana Dymitra Bogusza na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 23 lutego 1996 r. znak OA/053-12-888/96 w przedmiocie nakazu rozbiórki obiektu budowlanego.

W załączeniu: akta sprawy wraz z załączoną kserokopią wyroku.

Do wiadomości:

Dyrektor
Departamentu Postępowań Nadzwyczajnych
i Spraw Sądowych
mgr Janina Hozna, Koszalin

1. Pan Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl
2. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk
i Męczeństwa w Przemyślu
3. Stowarzyszenie Ukraińców-Więźniów Politycznych
Okresu Stalinowskiego
ul. Piłsudskiego 6/1
75-643 Koszalin
4. Nadleśnictwo Lubaczów
5. Wojewódzki Konserwator Zabytków
ul. Waygarta
37-254 Przemyśl
6. Wójt Gminy Horyniec
7. a/a

Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl

Przemyśl, 2000.07.06

**Państwowy Inspektorat
Nadzoru Budowlanego
w Lubaczowie
ul. Jasna 1**

W odpowiedzi na Pańskie pismo Nr NB-7355/18/95 z dnia 04.07.2000 zawiadamiam, że w określonej sprawie złożyłem odwołanie do Wojewody (patrz Wasze pismo z dnia 26.06.2000) a zatem decyzja ta nie jest prawomocna.

W przypadku nie wstrzymania rozbiórki nieukończonego nagrobka w Monasterzu nie będę zobowiązany do zwrotu kosztów powyższej rozbiórki.

Z wyrazami szacunku,

wg rozdzielnika

Działając na podstawie art.79 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. - Kodeks postępowania administracyjnego /tekst jednolity z 1980r. - Dz.U.nr 9,poz.26 z późn.zm./, w związku z wznowionym, na żądanie P.Dymitra Bogusz zam. Przemyśl ul.Batorego nr 39, postępowaniem administracyjnym na mocy postanowienia Wojewody Przemyskiego z dnia 15 kwietnia 1996 r. zn.UAN-V-4/7355/2/96, - w sprawie rozbiórki samowolnie wykonanego pomnika na terenie poklasztornym O.Bazylianów w m.Monasterz, informuję, że w dniu 14 maja 1996 r. o godz.10.00, z wykorzystaniem w tym dniu obecności na terenie b.klasztoru w m.Monasterz uczestników komisji konserwatorskiej powołanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu, odbędzie się jednocześnie wizja z ramienia organu nadzoru budowlanego. Zainteressowane strony wyszczególnione w rozdzielniku niniejszego pisma proszone są o udział w oględzinach.

Otrzymują: /za zwrotnym potw./

1. P.Dymitr BOGUSZ
37-700 Przemyśl ul.Batorego 39
2. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci
Walk i Męczeństwa w Przemyślu
3. Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Przemyślu
4. Stowarzyszenie Ukraińców-Więźniów
Politycznych Okresu Stalinowskiego
75-911 Koszalin ul.Piłsudskiego 6/1
5. Nadleśnictwo Lu-baczów ul.Słowackiego 20
6. Wójt Gminy Horyniec
7. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie
8. a/a WUA1NB UW hb/hb

z up. Wojewody

mgr inż. Edward OSTULA
Poczt. 102
Wydział Urbanistyczny i Architektury
i Nadzoru Budowlanego

URZĄD REJONOWY
w LUBACZOWIE

NB-7355/18/95

Lubaczów 1996.01.18.

Pan
Andrzej Przewoźnik
Sekretarz Generalny
Rada Ochrony Pamięci
Walk i Męczeństwa
w Warszawie

W związku z wystąpieniem mieszkańców okolicznych wsi miejscowości Monasterz, gm Horyniec w sprawie odwołania decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie NB 7355/18/95 z dnia 27.09.1995r. dot.nakazu rozebrania nagrobka oraz wniosku o cyt. ..."wydania pozwolenia na ukończenie budowy nagrobka oraz renowacji mogiły w miejscowości Monasterz"..., uprzejmie wyjaśniam co następuje: Na wniosek Wojewody Przemyskiego z dnia 05.07.1994r. dokonałem czynności kontrolnych na górze Monasterz, na działce oznaczonej nr ewid. gruntów 29, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów, obręb Wershrata gm.Horyniec, w pobliżu ruin Klasztoru Benedektyńów i cmentarza wojennego z okresu I wojny światowej, w trakcie których ustaliłem, że przy zachodniej krawędzi muru okalającego ruiny, rozpoczęto wznoszenie nie nagrobka lecz pomnika poświęconego pamięci poległych w monasterskich lasach członków UPA, bez wymaganego przepisami ustawy Prawo budowlane pozwolenia na budowę.

Decyzją NB-7355/32/94 z dnia 16.09.1994r. zobowiązałem Pana Dymitra Bogusza do wstrzymania prowadzonych robót budowlanych oraz złożenia stosownej dokumentacji projektowej celem dalszego rozpatrzenia sprawy.

Po upływie określonego w decyzji terminu przypominałem Panu Boguszowi o nałożonym obowiązku. W odpowiedzi otrzymałem wniosek o odroczenie terminu z uwagi na obiektywne trudności w zebraniu stosownych opinii i uzgodnień.

Po uzyskaniu potwierdzenia faktów określonych w piśmie Pana Bogusza odroczyłem termin wykonania obowiązku do końca sierpnia 1995r. określając jednocześnie termin ten jako ostateczny.

Zarówno przed jak i po upływie określonego terminu nie otrzymałem żadnych informacji określających dalsze losy dokumentalizowania przedmiotowego zadania inwestycyjnego, a tym samym nie przedłożono wymaganego planu sytuacyjnego i projektu technicznego wraz z niezbędnymi opiniami i uzgodnieniami.

Ponadto nadmienić należy, że pomnik ten usytuowany jest w strefie objętej ochroną konserwatorską i zgodnie z postnowieniem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków PSOZ-I-4049/13/95 z dnia 22.04.1995r. obiekt ten nie odpowiada zabytkowemu otoczeniu.

Nie udokumentowano również jakichkolwiek starań zmierzających do uzyskania od właściciela terenu zgody do dysponowania nieruchomością

Przemysł, 3.02.1996 r.

Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
37-700 Przemysł

Podatnia Skatka Rejonowa - Przemysł
Cmentarz Wodny
w Przemyslu
Wpłynęła kwota 06.02.96
L. dr. Zof. 60

Kierownik
Urzędu Rejonowego
w Lubaczowie

Sekretariat Wojewody
Wpłynęła kwota 1996.02.06
S. [signature]
S. [signature]
Sekretariat Wojewody
Wpłynęła kwota 1996.02.06
S. [signature]

Dotyczy: Wznowienia postępowania w sprawie budowy nagrobka na mogile
żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii w m. Monasterz.

W imieniu własnym oraz Związku Ukraińców - Więźniów Politycznych
Okresu Stalinowskiego zwracam się do Kierownika Urzędu Rejonowego
w Lubaczowie o:

- 1) wznowienia postępowania w sprawie zakończonej decyzją Kierownika
Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. nr NB 7355/95 - w I
instancji i decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20.11.1995 r. nr UAN-V-
4/7352/11/95
- 2) uchylenie decyzji nakazującej rozbiórkę rozpoczętej budowy nagrobka
na terenie cmentarza w Monasterzu i umorzenie postępowania w tej sprawie
- 3) zalegalizowanie zbudowanego nagrobka i wydanie zgody na dokończenie
budowy.

Uzasadnienie

W 1994 r. Związek Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu
Stalinowskiego w Polsce (dalej ZU-WPOS) postanowił dokonać renowacji mogiły
żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii poległych w boju z oddziałem NKWD
w dniu 2.03.1945 r. pod Mryglodami i Gruszką.

Zginęło wówczas 62 żołnierzy UPA, którzy zostali pochowani w zbiorowej
mogiłce na terenie cmentarza przyklasztornego w Monasterzu. Osobiście
uczestniczyłem w tym pochówku. Na cmentarzu tym od 1915 r. znajdowały się
również groby wojskowe - poległych w I wojnie światowej żołnierzy austro-
węgierskich (18 mogił).

Mogiła żołnierzy UPA oznaczona była od 1945 r. krzyżem drewnianym,
zamienionym później na krzyż żelazny.

Z uwagi na stan mogiły, spowodowany wpływem czasu i brakiem bieżącej jej
pielęgnacji, ZU-WPOS w 1993 r. postanowił dokonać jej renowacji przez

ustawienie nagrobka z podaniem imion i nazwisk osób poległych, oraz dat ich urodzenia i śmierci. W tej sprawie pismem z dnia 24.01.1994 r. - zgodnie z pouczeniem uzyskanym w gminie Horyniec - zwróciłem się do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z prośbą o "wydanie pozwolenia na budowę pomnika żołnierzy UPA".

Określenie "pomnik" użyte tu zostało w znaczeniu potocznym. Z okoliczności sprawy i przedłożonego projektu jednoznacznie wynikało, że chodzi o nagrobek na mogile, usytuowanej na cmentarzu (nieczynnym).

Wojewódzki Konserwator Zabytków powiadomił mnie, że wystąpiono o opinię do Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa, który z kolei wysłał moje pismo do Warszawy, skąd odpowiedzi nie było.

Wobec tego, że do sierpnia 1994 r. nie było odpowiedzi na złożony przeze mnie wniosek, uznałem iż Wojewódzki Konserwator Zabytków nie wnosi zastrzeżeń do przedłożonego projektu i rozpocząłem budowę nagrobka, zgodnie z przedłożonym projektem.

W dniu 16.09.1994 r. Urząd Rejonowy w Lubaczowie wydał decyzję NB-7355/32/94 na podstawie art. 36 Prawa Budowlanego z 1974 r. nakazującą "wstrzymać roboty budowlane przy budowie pomnika poległych członków UPA, wykonywane bez wymaganego pozwolenia na budowę, na działce o nr ewid. gruntów 29, położonej w obrębie Werchrata, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, gm. Horyniec"

oraz

"w terminie do 31.10.1994 r. przedłożyć do Urzędu dokumentację projektową celem dalszego rozpatrzenia sprawy, tj.

- plan sytuacyjny lokalizacji i przedmiotowego pomnika
- projekt techniczny budowanego pomnika
- od właściciela gruntu - dokument stwierdzający prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane
- wypis z rejestru gruntów i mapy ewidencji gruntów
- pozytywną opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków."

W związku z powyższym rozpocząłem starania o uzyskanie wszystkich tych dokumentów i pozwoleń.

Nadleśnictwo w Lubaczowie pismem z dnia 17.11.1994 r. stwierdziło, iż nie widzi przeszkód w udostępnieniu mogiły do renowacji - po uzyskaniu opinii Państwowej Służby Ochrony Zabytków (z uwagi na to, że lokalizacja dotyczy miejsca na cmentarzu, który jest wpisany do rejestru zabytków woj. przemyskiego) oraz decyzji organów nadzoru budowlanego.

Niestety - Wojewódzki Konserwator Zabytków potwierdzeniem z dnia 22.04.1995 r. nr PSO-7-I-4049/13/95 przedstawiony projekt pomnika zaopiniował

negatywnie, stwierdzając, że "projekt ma zbyt monumentalną formę, nie odpowiadającą zabytkowemu otoczeniu".

Również Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa w Przemyślu, reprezentowany przez Wojewodę Przemyskiego Zygmunta Ciupińskiego, pismem z dnia 15.12.1994 r. nr KST-I-0053/7/94 negatywnie zaopiniował przedłożony projekt pomnika, stwierdzając w uzasadnieniu, że "projekt zawiera rozwiązanie głównej fasady, zrobionej z betonu, nie odpowiadającej wymogom estetycznym zarówno co do podstawy pomnika jak i drzewostanu na jego tle. Tekst napisu nie odpowiada charakterowi religijnemu jaki winna mieć mogiła."

W piśmie tym umieszczono również zdanie: "Komitet uważa, że Ukraińcom poległym w walce z NKWD przysługuje prawo do godnej mogiły i napisu, z podaniem imion i nazwisk, daty urodzenia i śmierci zmarłych tragicznie..."

Komitet Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa prawo to rozumie przez uniemożliwienie postawienia nagrobka spełniającego ten cel. Trudno o bardziej wyrafinowaną formę cynizmu.

Obecnie prace przy postawieniu nagrobka są wstrzymane. Wydano nakaz o rozebraniu nagrobka.

Nakazu tego spełnić nie mogę, z przyczyn religijnych i moralnych. Uważam też, że nie ma on uzasadnienia prawnego.

Jestem osobą, która dokonywała pochówku poległych w walce z NKWD żołnierzy UPA. Uważam za swój moralny, chrześcijański i narodowy obowiązek upamiętnić to miejsce przez postawienie im godnego nagrobka, tak jak prawo do takiego nagrobka mają wszyscy inni zmarli i polegli na terenie Polski.

Odmawia się go jedynie poległym Ukraińcom. W tym celu stwarza się sztuczne administracyjne bariery a nawet - jak w moim przypadku - wszczynają się postępowanie karne (Sygn. akt Sądu Rejonowego w Lubaczowie II K 23/96).

Uważam, że istnieje możliwość właściwego i godnego załatwienia tej sprawy przez uchylene decyzji o wstrzymaniu robót i pozwolenie na dokończenie budowy nagrobka.

Biorąc pod uwagę iż:

- 1) - sprawa dotyczy nagrobka a nie pomnika w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, a zatem zastosowano niewłaściwą podstawę prawną decyzji przez co rażąco naruszono prawo
- 2) - nagrobek ma być usytuowany na terenie cmentarza, na miejscu gdzie spoczywają polegli, zaś sam cmentarz położony jest w lesie i w promieniu 2 km nie ma żadnego zabudowania
- 3) - dotychczasowe przeszkody w postawieniu nagrobka i wydane decyzje miały charakter polityczny i wynikały z dyskryminacyjnej wobec społeczności ukraińskiej praktyki władz

- 4) - praktyka ta jest sprzeczna z etyką i poczuciem szacunku wobec zmarłych a także sprzeczna z polsko-ukraińską umową z 21.03.1994 r. (Dz. U. nr 112 poz. 545)
- 5) - Komisja Wspólna utworzona przez Związek Ukraińców w Polsce i Komitet Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa w Warszawie uzgodniła zasady "upamiętnień ukraińskich"

- zwracam się do Pana Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie o wznowienie postępowań zakończonych wymienionymi na wstępie decyzjami i ich uchylenie oraz umorzenie postępowania w sprawie z tego względu, że postawienie nagrobka na cmentarzu nie wymaga pozwolenia budowlanego, bądź wydanie decyzji zezwalającej na dokończenie nagrobka.

Jednocześnie zwracam się do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemysłu i Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa o zmianę swego stanowiska w sprawie i uwzględnienie okoliczności wskazanych w niniejszym piśmie przez pozytywne zaopiniowanie projektu nagrobka.

Dymitr Bogusz

Załączam:

kopię planu urządzenia gospodarstwa leśnego wydanego przez Nadleśnictwo Lubaczów

Otrzymują:

- 1) Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemysłu
- 2) Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa w Przemysłu
- 3) Wojewoda Przemyski
- 4) Komitet Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa w Warszawie
- 5) Sejm RP - Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych
- 6) Ambasada Ukrainy w Polsce
- 7) Związek Ukraińców w Polsce - Zarząd Główny w Warszawie
- 8) Związek Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego

PAŃSTWOWA SŁUŻBA OCHRONY ZABYTEŁÓW
oddział wojewódzki w Przemyślu
Woj. Konserwator Zabytków
ul. Wajgarty 8, tel. 98-44
37-700 Przemyśl

Przemyśl, dnia 5 października 1994 r.

PSGX-I-4049/7/94

Stowarzyszenie Ukraińców Więźniów
Politycznych Okresu Stalinowskiego

ul. Piłsudskiego 6/1
75-511 Koszałła

W odpowiedzi na pismo 25.01.1994 r. w sprawie budowy pomnika upamiętniającego poległych członków UPA w Monastyrzu informuję, że jak dotąd nie otrzymaliśmy opinii Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu, o którą to zwróciliśmy się pismem z dnia 8 lutego 1994 r. Od tej opinii uzależnione jest dalsze postępowanie w tej sprawie. Ponadto zaświadczam, że projektowany pomnik usytuowany ma być na terenie d. Klasztoru Bazylianów, w obrębie jego muru ogrodzeniowego. Nieopodal, ok. 20 m w kierunku południowym znajduje się niewielki cmentarz wojenny z I wojny światowej o wymiarach 7 x 9 m, na którym znajduje się kilkanaście kamiennych krzyży na grobach żołnierzy austriackich i rosyjskich (ogółem można zidentyfikować ok. 15 pochówków) z ok. 1915 r. Cmentarz jest zamknięty, nieczynny. Cały zespół poklasztorny wpisany jest do rejestru zabytków pod numerem A-615/93.

Wojewódzki Konserwator Zabytków

mgr Paweł Kozłowski

Otrzymują:

- 1 Adresat (za pośrednictwem Pana D. Bogussa, ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl)
2. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Przemyślu
3. a/a

IS/CB

**Wojewódzki Inspektor
Nadzoru Budowlanego
w Rzeszowie
za pośrednictwem
Powiatowego Inspektora
Nadzoru Budowlanego
w Lubaczowie**

ZAŻALENIE

na postępowanie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie z dnia 30.06.1999 r. Nr NB-7355/18/95 odmawiające umorzenia postępowania egzekucyjnego.

Uzasadnienie:

Wydając przedmiotowe postanowienie Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego nie uwzględnił nowych okoliczności w sprawie i nie ustosunkował się do nich merytorycznie. Otóż dnia 6 marca 1998 roku Komisja Wspólnej Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa oraz Zarządu Głównego Ukraińców w Polsce podpisała Protokół Ustaleń, punkt e.

Dowód: kserokopia tego dokumentu.

Przedłożone w moich wystąpieniach załączniki-dowody do Pana Starosty w Lubaczowie oraz do Pana Inspektora wykazują, iż zaistniały okoliczności sprawy, które uzasadniają podjęcie tego rodzaju decyzji bez szkody dla mojego interesu osobistego jak również są w interesie dobra wzajemnego pojednania ukraińskiej mniejszości narodowej zamieszkalej na obszarze Państwa Polskiego i odbudowy wzajemnego zaufania pomiędzy ukraińską mniejszością narodową i ludnością polską na szczeblu lokalnym. Nagrobka tego nie budowałem we własnym interesie, a z polecenia Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, którego jestem członkiem, więc dlaczego kara się mnie osobiście?

Tworzenie konfliktu na tym tle budzi uzasadnione zastrzeżenia; w istocie rzeczy, bowiem, zarówno lokalnej władzy samorządowej jak również image jest wzajemne zrozumienie w kwestii narodowej.

Musimy być jednością w różnorodności, tam gdzie chodzi o pryncypia w poszanowaniu tradycji tego co należy do ukraińskiej mniejszości narodowej i szacunku dla działań władzy lokalnej. Władza nie powinna przeszkadzać w jej pielęgnowaniu.

Nasze niezrozumienie jest tym większe, że pochowani tam żołnierze, nie zginęli w walce z Wojskiem Polskim, a walczyli z wojskami NKWD – wrogiem zarówno Ukraińców tak i Polaków. Więc po cóż władza stwarza trudności w budowie nagrobka na ich zbiorowej mogile ku poszanowaniu ich śmierci?

Wskazując na powyższe proszę o zajęcie właściwego stanowiska w tej sprawie i zaprzestanie w stosunku do mnie represji, które nie przystoją w demokratycznym państwie prawa (art. 2. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Pozostaję z wyrazami szacunku,

Dymitr Bogusz

**Wojewódzki Inspektor
Nadzoru Budowlanego
w Rzeszowie**

Nawiązując do pisma Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie z dnia 24.06.1999 r. Nr NB-7355/18/95 dotyczącego uchylecia decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27.09.1995 r. Składam dodatkowe wyjaśnienia i dowody.

Odwolując się do mojego pisma z dnia 8 czerwca 1999 r. w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego l/99 z dnia 15.04.1999 roku niniejszym uściślam treść mojego podania, w ten sposób, iż jest to w istocie wniosek o wznowienie postępowania i uchylenie decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego z dnia 27.09.1995 r. l.dz. NB-7355/8/95 w sprawie nakazu rozbiórki rozpoczętej budowy nagrobka na mogile żołnierzy UPA, którzy zginęli w walce z wojskami NKWD, a nie z Wojskiem Polskim w dniu 02.03.1945 r. w miejscowościach Mrzyglody i Gruszka, a później przechowanych obok cerkwi w Monasterzu, wieś Werchrata, gmina Horyniec.

Przedłożone w moich wystąpieniach do Pana Starosty Powiatowego w Lubaczowie oraz do Pana Inspektora Nadzoru Budowlanego załączniki-dowody wskazują, iż zaistniały okoliczności sprawy, które uzasadniają podjęcie tego rodzaju decyzji bez szkody dla mojego interesu osobistego, jak również są w interesie dobra wzajemnego pojednania ukraińskiej mniejszości narodowej zamieszkałej na obszarze Państwa Polskiego i odbudowy wzajemnego zaufania pomiędzy ukraińską mniejszością narodową i ludnością polską na szczeblu lokalnym. Nagrobka tego nie budowałem we własnym interesie, a z polecenia Związku Ukraińskich Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, którego jestem członkiem, więc dlaczego kara się mnie osobiście?

Należy nadmienić, że miejscowa ludność nie wносиła żadnych zastrzeżeń co do budowy nagrobka w Monasterzu, a ten nietolerancyjny rozgłos zrobiła rzeszowska gazeta „Nowiny” w swoim artykule „Pół pamięci” z 1994 r.

Tworzenie konfliktu na tym tle budzi uzasadnione zastrzeżenia; w istocie rzeczy, bowiem, zarówno lokalnej władzy samorządowej jak również image jest wzajemne zrozumienie w kwestii narodowej.

Musimy być jednością w różnorodności, tam gdzie chodzi o pryncypia w poszanowaniu tradycji tego co należy do ukraińskiej mniejszości narodowej i szacunku dla działań władzy lokalnej. Władza nie powinna przeszkadzać w jej pielęgnowaniu.

Nasze niezrozumienie jest tym większe, że pochowani tam żołnierze, nie zginęli w walce z Wojskiem Polskim, a walczyli z wojskami NKWD – wrogiem zarówno Ukraińców tak i Polaków. Więc po cóż władza stwarza trudności w budowie nagrobka na ich zbiorowej mogile ku poszanowaniu ich śmierci?

Zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego o położenie kresu mej cztero i pół letniej udreki prowadzonej rozprawami sądowymi a teraz jeszcze nałożoną na mnie grzywną. Proszę o wyrażenie zgody na kontynuację budowy nagrobka według nowego projektu, który został zaakceptowany przez sekretarza Rady Generalnej Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie Pana Andrzeja Przewoźnika.

Serdecznie proszę o pozytywne ustosunkowanie się do mojej prośby.

Pozostaję z wyrazami szacunku,

Dymitr Bogusz

Do wiadomości:

Stowarzyszenie Ukraińskich Więźniów Politycznych

Okresu Stalinowskiego

ul. Piłsudskiego 6/1

75-511 Koszalin

Załączniki:

- 1) Protokół Ustaleń
- 2) Zdjęcia mogił w Monasterzu
- 3) Ksero projektu nagrobka wg nowego wzoru
- 4) Ksero pisma Generalnego Sekretarza RGOPWiM do Wojewody Przemyskiego

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 i art. 144 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. -Dz.U. Nr 9, poz. 26 z późn. zm.), art. 127 i art. 128 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. z 1991 r. Nr 36 poz. 161) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 lipca 1990 r. w sprawie opłat za czynności egzekucyjne oraz sposobu przeprowadzania publicznej licytacji i trybu postępowania przy przechowywaniu i egzekucyjnej sprzedaży niektórych rodzajów nieruchomości (Dz.U. Nr 47, poz. 281 z późn. zm.)

po rozpatrzeniu

zażalenia Pana Dymitra Bogusza, zam. Przemyśl, ul. Batorego 39, na postanowienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie z dnia 16 czerwca 2000 r. nr NB-7355/18/95 o wykonaniu zastępczym obowiązku nałożonego na Pana Dymitra Bogusza, zam. Przemyśl, ul. Batorego 39, decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995 r. nr NB-7355/18/95, tj. dokonania rozbiórki samowolnie wybudowanego pomnika poświęconego pamięci członków UPA, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, na działce nr 708 w oddziale 29a w obrębie ewidencyjnym Werchrata gm. Horyniec, będącej w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Lubaczów. Obowiązek ten zostanie wykonany zastępczo przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „P.O.S.” Spółka z o.o. w Rzeszowie na koszt zobowiązanego tj. Pana Dymitra Bogusza.

postanawiam

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 września 1995 r. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie nakazał Panu Dymitrowi Boguszowi dokonanie rozbiórki samowolnie wybudowanego, bez uzyskania pozwolenia na budowę, pomnika poległych członków UPA, na działce nr 708 w oddziale 29a w w obrębie ewid. Werchrata, gm. Horyniec w miejscowości Monasterz.

Decyzja ta została utrzymana w mocy decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20 listopada 1995 r. nr UAN-V-4/7352/11/95. Ponieważ zainteresowane strony nie złożyły skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego decyzja ta stała się wykonalna.

W związku z niewykonaniem obowiązku zawartego w w/w decyzji Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie wszczął postępowanie egzekucyjne w celu wyegzekwowania rozbiórki pomnika.

Upomnienie nr NB-7355/18/95 z dn. 25.02.1997 r. Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie przesłał w dniu 26.02.1997 r. Postanowienie o nałożeniu grzywny w w celu przymuszenia nr NB-7355/32/94 r. (w wysokości 1500 zł) wraz z tytułem wykonawczym nr NB-7355/18/95 wydano w dniu 12.03.1997 r. Po złożeniu zażalenia przez P. Bogusza zostało wstrzymane wykonanie tego postanowienia do czasu rozpatrzenia przez Naczelną Sąd Administracyjny w Warszawie skargi P. Bogusza na odmowę wznowienia postępowania w sprawie nakazu rozbiórki pomnika.

Ponieważ Naczelną Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 3 listopada 1998 r. sygn. akt IV.SA.1525/96 oddalił skargę na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego utrzymującą w mocy decyzję Wojewody Przemyskiego o odmowie wznowienia postępowania - decyzja o rozbiórce nadal jest obowiązująca.

Organ I instancji słusznie stwierdził, że nie zachodzą przesłanki wynikające z art. 59 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. z 1991 r. nr 36, poz. 161 z późn. zm.) i odmówił umorzenia postępowania egzekucyjnego, postanowieniem z dnia 30.06.1999 r. nr NB-7355/18/95.

Ponieważ w dalszym ciągu obowiązek nie został wykonany, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie w dniu 16 czerwca 2000 r. nr NB-7355/18/95 wydał postanowienie o wykonaniu zastępczym. Jako wykonawcę obowiązku wyznaczył Przedsiębiorstwo Wielobranzowe „P.O.S.” Spółka z o.o. w Rzeszowie, ul. Wetlińska 3a.

Na postanowienie to złożył zażalenie Pan Dymitr Bogusz. Wnosi w nim o uchylenie nakazanego obowiązku, twierdząc, że istniejącą już część pomnika można wykorzystać w trakcie realizacji nowego pomnika.

Informuję, że podniesione przez zażalącego okoliczności nie zasługują na uwzględnienie. Nakaz rozbioru dotyczy całego obiektu budowlanego i przy pozostawieniu niektórych jego elementów nie można uznać, że obowiązek nałożony decyzją został wykonany.

Ponadto, zgodnie z art. 35 ust.5 ustawy - Prawo budowlane organ architektoniczno budowlany nie udzieli pozwolenia na budowę nowego obiektu pomnika z uwagi na znajdujący się na działce obiekt budowlany, w stosunku do którego orzeczono nakaz rozbioru.

Reasumując stwierdzam, że postępowanie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie nie narusza obowiązujących przepisów prawa

W związku z powyższym postanowiłem, jak w sentencji.

Niniejsze postanowienie jest **o s t a t e c z n e**.

Postanowienie to może być zaskarżone przez strony do Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodka Zamiejscowego w Rzeszowie, ul. Kraszewskiego 4a, 35-016 Rzeszów, skr. poczt. 117, w razie wykazania jego niezgodności z prawem w terminie 30-tu dni od daty jego doręczenia.

PODKARPACKI
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO
W RZESZOWIE

Otrzymują :

1. Dymitr Bogusz, zam. Przemyśl, ul. Batorego 39
2. Wojewoda Podkarpacki
3. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
ul. Krucza 36, 00-921 Warszawa
4. Wójt Gminy Horyniec
5. Nadleśnictwo Lubaczów, ul. Słowackiego 20
6. Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków, Przemyśl, ul. Jagiellońska 29
7. Stowarzyszenie Ukraińców - Wigniów Politycznych Okresu Stalimowskiego
75-511 Koszalin, ul. Piłsudskiego 6/1
8. Starosta Lubaczowski
9. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Lubaczowie
ul. Jasna 1
10. n/a

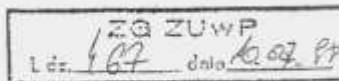
RADA OCHRONY PAMIĘCI WALK I MĘCZENSTWA

00-926 Warszawa, ul. Wspólna 2, tel. 628-45-04, fax 628-05-75

SEKRETARZ GENERALNY

Warszawa, dn. 5.06.1998

L.dz. R-I-S/252/1708/98

Pan

LESZEK KISIEL

Wojewoda Przemyski

Szanowny Panie Wojewodo,

W załączeniu przesyłam do rozpatrzenia i uzgodnienia z właściwymi urzędami i służbami, projekt upamiętnienia na zbiorowej mogile poległych z UPA zlokalizowanej w Monasterze, złożony przez Zarząd Główny Związku Ukraińców w Polsce. Projekt nowego upamiętnienia został przygotowany stosownie do uzgodnień Komisji Wspólnej Rady OPWiM i ZUP w dniu 6 marca br.

Będę zobowiązany Panu Wojewodzie za podjęcie stosownych działań mających na celu realizację uzgodnionego wcześniej trybu postępowania i przesłanie projektu po uzgodnieniach celem przekazania Związkowi Ukraińców w Polsce do realizacji.

Równocześnie uprzejmie informuję, iż Rada OPWiM pozytywnie opiniuje przedstawioną formę upamiętnienia nagrobnego, jednak nie akceptuje przedłożonej treści napisów inskrypcyjnych. Rada OPWiM stoi na stanowisku, iż treść napisu inskrypcyjnego w wersji dwujęzycznej (z wyłączeniem nazwisk poległych) winna być tożsama z tekstem uzgodnionym w czasie posiedzenia Komisji Wspólnej Rady OPWiM i ZUP w dniu 6 marca br. (treść protokołu uzgodnień w załączeniu).

Zał. projekt

Z wyrazami szacunku

Otrzymuje:

✓ Pan Miron KERTYCZAK
Prezes Zarządu Głównego
Związku Ukraińców w Polsce

PROTOKÓŁ USTALEŃ

Komisji Wspólnej
Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
i
Zarządu Głównego Związku Ukraińców w Polsce

Komisja na posiedzeniu w dniu 6 marca 1998 r. po przeanalizowaniu obecnego stanu spraw ustaliła:

- I. W odniesieniu do upamiętnienia w Monasterzu:
  - a) Opracowanie nowego projektu upamiętnienia w formie nagrobka.
  - b) Nowy projekt upamiętnienia zostanie przedstawiony do zaopiniowania przez Zarząd Główny Związku Ukraińców w Polsce Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, która skieruje go do Wojewody Przemyskiego z prośbą o dokonanie niezbędnych uzgodnień z właściwymi służbami i instytucjami – Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Nadleśnictwem w Lubaczowie, Gminą Horyniec – Zdrój.
  - c) Wniosek nowego upamiętnienia zostanie po uzgodnieniach przesłany do Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, która przekaze go Zarządowi Głównemu Związku Ukraińców w Polsce do realizacji.
  - d) Przyjęto treść napisu inskrypcyjnego, która brzmi:

Polegli za wolną Ukrainę

*Tu spoczywają polegli w nocy 2/3 marca 1945 roku
w walce z NKWD w monasterskich lasach*

(nazwiska)

Przechodniu stojący na tej ziemi wspomnij o nich w swojej modlitwie.

Inskrypcja ogólna zostanie wykonana w wersji dwujęzycznej (w językach polskim i ukraińskim), nazwiska poległych w języku ukraińskim.

- e) Skierowanie wniosku będzie równoznaczne z wszczęciem nowego postępowania administracyjnego przez Urząd Rejonowy w Lubaczowie, łącznie z rozbiórką przez wnioskodawców pozostałości dotychczasowego upamiętnienia. Po spełnieniu tego warunku zostanie umorzone dotychczas prowadzone postępowanie administracyjne i egzekucyjne.

2. W odniesieniu do pochówku w Birczy:

- a) Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa wspólnie ze Związkiem Ukraińców w Polsce podejmie działania w sprawie wskazania nowego miejsca pochówku (Bircza, Przemyśl, ul. Wilczańska lub Przemyśl, ul. Kasztanowa),
- b) Uzgodniono, że zostanie przeprowadzona ekshumacja szczątków z dotychczasowego miejsca pochowania na miejsce pochowania docelowego,
- c) Przyjęto projekt nagrobka upamiętniającego. Po określeniu miejsca pochówku zostanie on dostosowany do wymogów tego miejsca.
- d) Przyjęto treść napisu inskrypcyjnego w brzmieniu:

*Tu spoczywają polegli za wolną Ukrainę
w Birczy 7 I 1946 r.*

(imiona, nazwiska, daty i miejsca urodzenia)

Cześć ich pamięci

Inskrypcja ogólna zostanie wykonana w wersji dwujęzycznej (w językach polskim i ukraińskim), nazwiska poległych w języku ukraińskim.

Na tym protokół zakończono i po odczytaniu przyjęto przyjęto do realizacji.

RADA OCHRONY PAMIĘCI WALK I MĘCZENSTWA

00-926 Warszawa, ul. Wspólna 2, tel. 628-45-04, fax 628-03-75

SEKRETARZ GENERALNY

Warszawa, dn. 5.06.1998 r.

L.dz. R-I-S/252/1708/98

ZG ZU w P	
L. cz. 67	dnia 6.07.98

Pan

LESZEK KISIEL

Wojewoda Przemyski

Szanowny Panie Wojewodo,

W załączeniu przesyłam do rozpatrzenia i uzgodnienia z właściwymi urzędami i służbami, projekt upamiętnienia na zbiorowej mogile poległych z UPA zlokalizowanej w Monasterze, złożony przez Zarząd Główny Związku Ukraińców w Polsce. Projekt nowego upamiętnienia został przygotowany stosownie do uzgodnień Komisji Wspólnej Rady OPWiM i ZUP w dniu 6 marca br.

Będę zobowiązany Panu Wojewodzie za podjęcie stosownych działań mających na celu realizację uzgodnionego wcześniej trybu postępowania i przesłanie projektu po uzgodnieniach celem przekazania Związkowi Ukraińców w Polsce do realizacji.

Równocześnie uprzejmie informuje, iż Rada OPWiM pozytywnie opiniuje przedstawioną formę upamiętnienia nagrobnego, jednak nie akceptuje przedłożonej treści napisów inskrypcyjnych. Rada OPWiM stoi na stanowisku, iż treść napisu inskrypcyjnego w wersji dwujęzycznej (z wyłączeniem nazwisk poległych) winna być tożsama z tekstem uzgodnionym w czasie posiedzenia Komisji Wspólnej Rady OPWiM i ZUP w dniu 6 marca br. (treść protokołu uzgodnień w załączeniu).

Zał. projekt

Z wyrazami szacunku

Otrzymuje:
✓ Pan Miron **KERTYCZAK**
Prezes Zarządu Głównego
Związku Ukraińców w Polsce

Bogusz Dynitr
ul. Batorego 39,
37-700, Przemysł

Przemysł, dnia 5 marca 2003.

Bespół Adwokacki Nr I
w Jarosławiu
ul. Jana Pawła II Nr 6,
Adwokat
Dr. Piotr Elajer.

Szanowny Panie Mecenasie, otrzymałem od Pana przesyłkę, serdecznie
dziękuję za nadesłane dokumenty.

Ja zapytywałem Pana o wyrok z rozprawy z dnia 30 czerwca 1997.
Sędzina odczytała mi wyrok Sądu: 300 zł, zapłacić na Dow Dziecka
w Lubaczowie oraz koszty Sądowe około 70 zł /dokładnie nie pamiętam/
gdy zapytałem czy dostanę to na piśmie, odpowiedź była "nie dostanie
pan". Ja tej kary niepłaciłem na piśmenną moją prośbę nie było odpo-
wiedzi, widocznie takiego wyroku w tej sprawie nie było.

Pozostaję z uszanowaniem
Bogusz Dynitr.

**GLÓWNY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO**

Warszawa 1996-11-04

PN/053-K-434/96

sygn.akt IV SA 1525/96

Naczelny Sąd Administracyjny
ul. Jasna 6
00-013 Warszawa

Odpowiedź na skargę

Zgodnie z art.38 ustawy z dnia 11 maja 1995r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U.Nr 74 poz.368) przekazuję odpowiedź na skargę Pana Dymitra Bogusza na moją decyzję z dnia 23 lipca 1996r. znak:OA-053-K-888/96

z wnioskiem o oddalenie skargi.

Decyzją z dnia 23 lipca 1996r. znak.j.w. po rozpatrzeniu odwołania Pana Dymitra Bogusza utrzymałem w mocy decyzję Wojewody Przemyskiego z dnia 30 maja 1996r. znak:UAN-V-4/7355/2/96 odmawiającą uchylenia decyzji ostatecznej z dnia 20 listopada 1995r. znak:UAN-V-4/7352/11/95 utrzymującej w mocy decyzję Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995r. nakazującą rozbiórkę samowolnie rozpoczętej budowy pomnika ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii, na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, na działce nr ewid.gr.29, obręb Werchata.

Merytoryczne i prawne uzasadnienie rozstrzygnięcia zawarłem w skarżonej decyzji.

Istotnym dla przedmiotowej sprawy faktem jest pobudowanie przez skarżącego na terenie objętym ochroną konserwatorską bez wymaganego prawem pozwolenia na budowę pomnika upamiętniającego poległych żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii.

Nie zasadny jest zatem zarzut skarżącego, iż działania organów państwowych mają inne podłoże niż przeprowadzenie postępowania w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi procesu budowlanego.

We wznowionym postępowaniu zakończonym decyzją Wojewody z dnia 30 maja 1996r. strona nie wykazała zaistnienia okoliczności wymienionych w przepisie art.145 §1 Kpa dających podstawę do uchylecia i zmiany przez organ decyzji stosownie do art.151 §1 pkt.2Kpa. Podstaw takich nie znalazł również organ odwoławczy. Podnoszone przez skarżącego fakty nie mogą wpłynąć na treść decyzji, zaś utrzymana w mocy decyzja Wojewody Przemyskiego z dnia 30 maja 1996r. tak pod względem formalnym jak i proceduralnym zgodna jest z obowiązującymi przepisami prawa.

Skarżący w swojej skardze do Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 lipca 1996r. nie powołują nowych istotnych dla sprawy dowodów i faktów.

W związku z powyższym wnoszę o oddalenie skargi.

w załączeniu akta sprawy.

Otrzymują:

- 1) Pan Dymitr Bogusz
ul. Batorego 39
Przemysł
2. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci
Walk i Męczeństwa w Przemysłu
3. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych
Okresu Stalinowskiego
ul. Piłsudskiego 6/1
Koszalin
4. Nadleśnictwo Lubaczów
5. Wojewódzki Konserwator Zabytków
ul. Waygarta
Przemysł
6. Urząd Wojewódzki
Wydział Urbanistyki, Architektury
i Nadzoru Budowlanego
37-700 Przemysł
7. a/a

Z siedzibą w Przemysłu
GŁÓWNEGO URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO
DYREKTORZEM ZASTĘPCĄ
Nadzwyczajnym
mgr Janina Ryzak Kasiowska

Pan Dymitr Bogusz
ul. Stefana Batorego 39
37-700 Przemysł

U P O M N I E N I E

Stosownie do art.15 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 1991 r. Nr 36, poz 161) **wzywam Pana do wykonania w terminie 7 dni** od dnia otrzymania niniejszego upomnienia, następującego obowiązku:

Przedłożyć w tut. Urzędzie dokumentację projektową budowanego pomnika na górze Monastera, gmina Horyniec, celem dalszego rozpatrzenia sprawy t.j.:

- plan sytuacyjny lokalizacji przedmiotowego pomnika /teren podklasztorny - część działki nr 29/,
  - projekt techniczny budowanego pomnika,
  - od właściciela gruntu dokument stwierdzający prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane,
  - wypis z rejestru gruntów i wyrys z mapy ewidencji gruntów,
  - pozytywną opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyslu,
- Obowiązek ten wynika z decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 16.09.1994 r. Znak:NB-7355/32/94.

Obowiązek stał się wymagalny dnia 31 października 1994 r.

Uprzedza się, że w razie niewykonania obowiązku w podanym na wstępie terminie zostanie wszczęte przeciwko zobowiązanemu postępowanie egzekucyjne.

Należność za niniejsze upomnienie w wysokości 36.000 zł /słownie: trzydzieści osiem tysięcy złotych/ należy wpłacić do kasy Urzędu Rejonowego w Lubaczowie lub na konto Urzędu w NBP Przemysł Nr 65009-6572-223-1

W razie nieuiszczenia należności zostanie ściągnięta w trybie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych.

z ur. Kierownik Urzędu Rejonowego
mgr inż. Andrzej Stępiński
Stępiński
Stępiński
Stępiński
Stępiński
Stępiński

Otrzymują:

1. Adresat	- do realizacji.
2. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, ul. Piłsudskiego 6/1, 75-511 Koszalin	- do wiadomości.
3. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa przy Wojewodzie Przemyskim	- do wiadomości.
4. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyslu ul. Wąygarta 8	- do wiadomości
5. Nadleśnictwo Lubaczów ul. Szopena	- do wiadomości.
6. Pan Wojt Gminy Horyniec	- do wiadomości.

Jarosław, dnia 4 lipca 1997r.

adwokat dr Piotr Blajer

Sz.Pan

Dymitr Bogusz

Zgodnie z tym co przekazałem Panu telefonicznie - składam sprzeciw przeciwko postanowieniu Sądu z dnia 30 czerwca 1997r. o warunkowym umorzeniu postępowania przeciwko Panu. Zgodnie z poglądami prawa karnego warunkowe umorzenie jest uznaniem winy, co w Pana sytuacji nie może mieć miejsca, gdyż został Pan już prawomocnie ukarany mandatem karnym. Zatem za ten sam czyn został Pan pociągnięty do odpowiedzialności karnej 2 razy, co jest niezgodne z przepisami prawa.

Odpis sprzeciwu jaki wnoszę w załączeniu przesyłam. Czekamy teraz na stanowisko Sądu.

adwokat:

zał.1.

odpis sprzeciwu

nadano na pocztę dnia 4 lipca 1997r.
proszę nie niszczyć koperty

adwokat dr Piotr Blajer

Do
Sądu Rejonowego
w Lubaczowie
Wydział II Karny

dot.II.K.175/97

S p r z e c i w

wniesiony przez adwokata dra Piotra Blajera, Zespół Adwokacki Nr 1
w Jarosławiu, obrońcy oskarżonego Dymitra Bogusza, upoważnienie do
obrony w aktach,:

przeciwko postanowieniu Sądu Rejonowego w Lubaczowie
Wydział II Karny z dnia 30 czerwca 1997r., w sprawie
II.K.175/97 o warunkowym umorzeniu postępowania.

Na zasadzie art.299 § 3 w zwj z art.288 k.p.k. wnoszę
sprzeciw przeciwko powyższemu postanowieniu o warunkowym
umorzeniu postępowania.

Jednocześnie podtrzymuję wniosek - z dnia 24 czerwca 1997r.
o umorzenie postępowania na zasadzie art.11 pkt.7/. k.p.k.

zał.1.

odpis sprzeciwu

obrońca:

Boguss Dymitr
ul. Batorego 39.
37-700. Przemysł

Przemysł, 1999.06.04.

Pan Macselnik
Urzędu Skarbowego
w Przemysłu.

Dot. Wezwymania egzekucji z emerytury - znak US III/92I/2I63/99.

W związku z doręczeniem mi tytułu wykonawczego nr I/99 z dnia 15.IV.99 oraz zawiadomienie w sprawie zajęcia emerytury z dnia 26.V.99 wnoszę o zawieszenie egzekucji zgodnie z protokółem ustaleń Komisji Wspólnej Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa i Zarządu Głównego Związku Ukraińców w Polsce z dnia 6.III.1998 r.

Postępowanie egzekucji będzie umorzona po uzgodnieniu nowego projektu upamiętania pochówku partyzantów UPA /vide punkt I e protokołu. Wniosk przedmiotowy został opracowany i podjęte zostały odpowiednie kroki do jej realizacji. Zatem prowadzenie egzekucji w tej sprawie jest niecelowe i sprzeczne z uzgodnieniem Umowy jak wyżej.

Załącznik - Protokół uzgodnień.

Dymitr Boguss.

Boguss

Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39.
37-700. Przemysł.

Przemysł, 1999.06.04.

Selnowi Komisja
d/s Mniejszości Narodowych
i Etnicznych
Przewodniczący Komisji
Pan Poseł Jacek Kurek.

Przedłużenie listu otwartego.

W dniu 10.04.1997 wystosowałem pod wskazywanym adresem list otwarty omawiający sprawę budowy nagrobka na mogile żołnierzy UWA w Monasterzu, gmina Horyniec.

Na powyższy list otrzymałem odpowiedź pod znakami ME-157-779-97 z dnia 10.05.1997, której odbitkę dołączam do niniejszego pisma jak załącznik Nr 1.

Od tego czasu przeminęło już przeszło dwa lata. Proszę napisać Szanowną Komisję jak ta sprawa przedstawia się na dzień dzisiejszy. Aby być więcej zrozumiałym załączam odtąd jako załączniki Nr 2 i Nr 3. Proszę je przeczytać, a mam nadzieję, że będę zrozumiałym. Zastanawia mnie fakt, że jak się mówi "Polaka prawa", a tak te prawo mnie potraktowało, ten nie mnie osobiście, ale Biuro Ukraińców Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego w imieniu którego rozpoczęłam budowę nagrobka na mogile w Monasterzu.

Odbyło się z moim udziałem 6 Sądowych rozpraw w Lubaczowie i dwie w Przemysłu w Sądzie Okręgowym i po jednej w Lubaczowie i w Przemysłu już saccznie. Ostery i pół roku ciągnano mnie w Sądach, a jeszcze poprzednio byłem przesłuchiwany na Policji i Prokuraturze w Przemysłu i w Lubaczowie. W końcu wyrzysują werdykt "Umorsyd postępowanie" albowiem stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu oskarżonego jest znikomy". Przewinienie moje samowolnego rozpoczęcia budowy nagrobka ja zapłaćkom grzyw 400 tys. złotych i sprawa definitywnie była zakończona.

Ciąganie takie było potrzebne tylko dla zastraszona nas ukraińców ażeby nigdzie na mogiłach nie stawiali krzyży. I tak się stało, w tym okresie urzędowo odmawiano stawiania krzyży na mogiłach poległych czy pomordowanych ukraińców. Wynutek jest tylko Fredropol, gdzie tam Urząd Gminy jeszcze pomógł upomadać cementu i seswolił na postawienie nagrobka. Lecz prawda jest taka, w Japonii

przebywa człowiek pan Stefan Kostyk z tej miejscowości jest rodem, Interweniował w Polskiej Ambasadzie w Japonii i domagał się zezwolenia budowy tego nagrobka i dla tego tutaj nie robiono przeszkód.

Niedowiary jest, że przez cztery i pół roku nie wyprosić od władz zezwolenia na budowę nagrobka w Monasterze i to w óród lasów. Mamy to rozumieć jak prześladowanie nas jak mniejszości ukraińskiej w Polsce?

Czyżby Pan Andrzej Przewoźnik był wszechwładnym i nie podporządkował się Sejmowej Komisji, a może ta Komisja trzyma rękę z przemysłkami "jastrzębami" i dla tego nie zakończono tego problemu?

W imieniu Związku Ukraińców Więźniów Politycznych Okresu Stalinskowego i własnym uprzejmie proszę Szanowną Sejmową Komisję o położenie kresu temu problemowi i wydać polecenie kompetentnym władzom wydanie zezwolenia na zakończenie budowy tego nagrobka w Monasterze w/g nowego projektu, którego odbitkę załączam jako załącznik Nr 4 i 5.

Należy wziąć pod uwagę, że nowy projekt wchłania część zbudowaną i niema potrzeby jej burzyć.

Kara wymierzona mnie za odmowę zburzenia wskazuje tylko na zemstę i zgnębienie mnie jak ukraińca, inaczej tego nie rozumiem.

Zwracam się z uprzejmą prośbą o pozytywne załatwienie mej prośby uzyskania zezwolenia na ukończenie budowy rozpoczętego nagrobka w Monasterze za co serdecznie dziękuję.

Bogusz Dymitr.

Pijeta 7 dnia 29.9.98
r 29.10.98

ODPIS

Sygn.akt .....

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 1998 r.

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie
w składzie następującym:

Przewodniczący	sędzia NSA Bożena Walentynowicz
Sędziowie NSA	Edward Warzocha /spr./ Bogusław Moraczewski
Protokolant	Helena Pieniążek

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 1998 r.
sprawy ze skargi Dymitra Bogusza
na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego
z dnia 23 lipca 1996 r. Nr OA-053-12-888/96
w przedmiocie nakazu rozbiórki obiektu budowlanego:

- skargę oddala.

U Z A S A D N I E N I E

Kierownik Urzędu Rejonowego w Lubaczowie decyzją z dnia 27 września 1995 r. nakazał rozbiórkę samowolnie rozpoczętej budowy pomnika ku czci poległych członków Ukraińskiej Powstańczej Armii /UPA/ na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz, na działce nr 29. Wojewoda Przemyski decyzją z dnia 20 listopada 1995 r. decyzję organu I instancji utrzymał w mocy. Dymitr Bogusz inwestor opisanego wyżej pomnika złożył w dniu 3 lutego 1996 r. wniosek o wznowienie postępowania w sprawie twierdząc, iż chodzi o budowę nagrobka na mogile 62 członków UPA, poległych w walce z oddziałami NKWD w marcu 1945 r. Określenie nagrobka na mogile jako pomnika jest niewłaściwe, gdyż w rzeczywistości chodzi o wzniesienie odpowiedniego nagrobka na mogile zbiorowej. Skarżący podniósł, iż był jednym z uczestników pochówku poległych członków UPA i ma moralny obowiązek wzniesienia nagrobka na ich mogile. Skarżący uznał, iż decyzje organów administracji w niniejszej sprawie mają charakter tendencyjny, wniósł zatem o wznowienie postępowania w sprawie i uchylenie decyzji nakazującej rozbiórkę wznoszonego obiektu.

Wojewoda Przemyski decyzją z dnia 30 maja 1996 r. odmówił uchylenia uprzednich decyzji wydanych w sprawie stojąc na stanowisku, iż brak jest podstaw do wydania żądanej decyzji, gdyż decyzje te są trafne merytorycznie i wydane zostały po prawidłowo przeprowadzonym postępowaniu. Wojewoda uznał w szczególności za prawidłową ocenę przyjętą, iż wzniesiony cokół o rzucie prostokąta o wymiarach 6,45 m x 3,30 m oraz wznoszony na tym cokole symbol tryzubca o projektowanej wysokości 6 m nie można uznać za nagrobek, a jest to pomnik na wzniesienie którego niezbędne jest pozwolenie na budowę, zwłaszcza, że wznoszony jest na terenie objętym ochroną konserwatorską /teren monasteru/, a Woj.Konserwator Zabytków nie wyraził zgody na budowę takiego obiektu.

Odwolanie od decyzji Wojewody Przemyskiego złożył Dymitr Bogusz wnosząc o jej uchylenie, wydanie decyzji o legalizacji obiektu i wyrażenie zgody na dokończenie budowy. W motywach odwołania Dymitr Bogusz podniósł, iż budowa obiektu kultu religijnego wymaga pozwolenia na budowę, jednakże wznoszony obiekt nie jest kapliczką ani obiektem kultu religijnego a upamiętnieniem miejsca pochówku, zamordowanych ludzi. Odwołujący się uznał za niewłaściwe to, że organy wydające orzeczenia w sprawie żądają dowodów na fakt istnienia masowego grobu w miejscu wznoszonej budowli.

Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego decyzją z dnia 29 lipca 1996 r. /znak:OA-053-K-888/96/ utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję. W uzasadnieniu wskazano, iż we wniosku o wznowienie postępowania nie wskazano żadnych nowych okoliczności faktycznych sprawy, ani nie przedstawiono nowych wniosków dowodowych, podjęto jedynie dyskusję z oceną charakteru budowli, co czyni odwołanie Dymitra Bogusza bezzasadnym. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego podzielił w całości stanowisko Wojewody Przemyskiego.

Skargę na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego złożył Dymitr Bogusz wnosząc o jej uchylenie. Skarżący zarzucił nie wyjaśnienie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności oraz naruszenie przepisów art.145 § 1, 7, 8, 10 § 1 i 27 kpa. W uzasadnieniu skargi skarżący podtrzymuje, że budowla ma charakter nagrobka na miejscu pochówku poległych i to władze administracyjne, jeśli odmawiają zezwolenia na budowę nagrobka, powinny dokonać czynności ustalających czy w tym miejscu znajduje się mogiła. Skarżący zarzuca także, że w trakcie postępowania nikt nie pouczył go, że powinien zgłosić dowody na poparcie jego twierdzeń, w związku z czym zgłasza w skardze świadków, którzy potwierdzają twierdzenia o istnieniu mogiły. Skarżący zarzuca także, że błędnie przyjęto iż obiekt miał mieć 6 m wysokości, podczas gdy faktycznie projektowano wysokość 3,6 m, a rzeczywista wysokość wynosi 1,2 m. Skarżący uważa, że działania organów administracji w niniejszej sprawie mają charakter szykan wobec społeczeństwa ukraińskiego w Polsce.

W odpowiedzi na skargę Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego wniosł o oddalenie skargi podtrzymując dotychczas zajęte stanowisko.

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skargi nie można uznać za zasadną. Przede wszystkim należy wskazać, iż obowiązującą jest decyzja Wojewody Przemyskiego z dnia 20 listopada 1995 r., utrzymująca w mocy decyzję Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie z dnia 27 września 1995 r. nakazująca rozbiórkę obiektu wniesionego przez Dymitra Bogusza. Niniejsze postępowanie dotyczy wniosku o wznowienie postępowania zakończonemu ostateczną i prawomocną decyzją Wojewody Przemyskiego z dnia 20 listopada 1995 r. i ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego podlega rozstrzygnięcie organu administracji tylko o tyle o ile dotyczy to istnienia podstaw do wznowienia postępowania, nie zaś ocena prawidłowości decyzji o nakazie rozbiórki obiektu. W przedmiocie postępowania o wznowienie postępowania administracyjnego nie stwierdzono naruszenia prawa przez orzekające organy. Trafnie wskazano w zaskarżonej decyzji, iż Dymitr Bogusz nie wskazał okoliczności, które byłyby podstawą wznowienia postępowania w rozumieniu art. 145 § 1 kpa, natomiast stanowisko skarżącego sprowadza się do merytorycznej polemiki z decyzjami o nakazie rozbiórki obiektu, a takie podjęcie nie daje podstaw do wznowienia zakończonemu postępowania. W skardze do Naczelnego Sądu Administracyjnego Dymitr Bogusz podnosi również okoliczności, które jego zdaniem wskazują, iż brak było podstaw do orzeczenia nakazu rozbiórki wnoszonego obiektu, a tego rodzaju zarzuty nie mogły być skuteczne w stosunku do decyzji odmawiającej wznowienia postępowania z braku wskazania i wykazania istnienia ustawowych podstaw wznowienia.

Reasumując, Naczelny Sąd Administracyjny stwierdza brak podstaw do uchylenia zaskarżonej decyzji, co skutkuje oddaleniem skargi z mocy art. 27 ust. 1 ustawy o NSA z dnia 11 maja 1995 r. /Dz.U.Nr 74, poz. 368/.

Zo zgodność z oryginałami
No originalis veritate potest

Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39,
37-700 Przemysł.

Przemysł, dnia 7.11.1994.

Kierownik
Urzędu Rejonowego
w Lubaczowie.

Dot.

Prośba o przedłużenie terminu decyzji w sprawie przedłożenia dokumentacji na budowę pomnika w Werchracie-Monasterszu z dnia 16.09.1994. NB-7355/32/94.

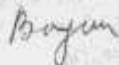
Uprzejmie proszę o przedłużenie terminu w/w Decyzji.

W załączeniu przesyłam odbitki mego pisma w tej sprawie do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz ich odpowiedź, która wstrzymała mnie od dalszego załatwiania sprawy.

Nadmieniam, że jestem emerytem, a powyższą sprawą zajmuję się społecznie.

Uprzejmie proszę o pozytywne ustosunkowanie się do mej prośby.

Dymitr Bogusz.

Bogusz Dymitr
ul. Batorego 39
37-700 Przemyśl

Przemyśl, dnia 01.09.1997 r.

**Sejmowa Komisja
d/s Mniejszości Narodowych
i Etnicznych
Warszawa
Przewodniczący
Pan Jacek Kuroń**

Szanowny Panie Przewodniczący!

Przepraszam za śmiałość, że przypominam się Panu. Pragnę serdecznie podziękować za list z dnia 10.05.1997 roku Nr MNE 157-779/97 skierowany do mnie.

Wobec tego, że kończy się kadencja Sejmu uprzejmię Pana proszę o podjęcie decyzji pozwalającej na ukończenie budowy nagrobka na mogiłach ukraińskich powstańców w miejscowości Monasterz gm. Horyniec. W mogile tej spoczywa 62 osoby, które zginęły z rąk NKWD dnia 2.03.1945 w miejscowości Mrzyglody. Ja jestem jedynym z żyjących świadków ich ekshumacji do tej mogiły.

Bardzo proszę o pozytywne rozpatrzenie mojej prośby, za co serdecznie dziękuję.

Z wyrazami szacunku,

Dymitr Bogusz

**URZĄD REJONOWY
w LUBACZOWIE**

NB-7355/18/95

Lubaczów, dnia 01.04.1997 r.

Wojewoda Przemyski

37-700 Przemysł

Zgodnie z art. 133 Kodeksu postępowania administracyjnego przesyłam w załączeniu zażalenie z dnia 18.03.1997 r. Pan Dymitr Bogusz zam. Przemysł ul. Batorego 39 na postanowienie Kierownika Urzędu Rejonowego w Lubaczowie Nr NB-7355/18/95 z dnia 12.03.1997 r. o nałożenie grzywny w celu przymuszenia wykonania obowiązku zawartego w decyzji z dnia 27.09.1995 r. nr NB-7355/18/95.

Zażalenie wniesiono w terminie.

Po zapoznaniu się z odwołaniem nie znalazłem podstaw do uchylecia lub zmiany zażalenia w myśl art. 132 Kpa.

Jednocześnie wyjaśniam, że upomnienie z dnia 25.02.1997 r. Nr NB-7355/18/95 zostało przesłane Panu Dymitr Bogusz w dn. 26.02.1997 r.

W dniu 27.02.1997 r. zostało doręczone upomnienie Panu Dymitr Bogusz co zostało potwierdzone na zwtotnym potwierdzeniu odbioru czytelnym podpisem oraz potwierdzenie przez doręczyciela, że pismo doręczono adresatowi.

W oparciu o powyższe w dn. 12.03.1997 r. wydałem postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia.

W załączeniu przekazuję akta sprawy 1-12

Otrzymują do wiadomości:

- 1) Pan Dymitr Bogusz zam. 37-700 Przemysł ul. Batorego 39 - do wiadomości
2. Wojewoda Przemyski - do wiadomości.
3. Urząd Wojewódzki-Wydział Urbanistyki, Architektury i Nadzoru Budowlanego w Przemysłu - do wiadomości.
4. Urząd Gminy w Horyńcu - do wiadomości.
5. Nadleśnictwo Lubaczów ul. Słowackiego 20 - do wiadomości.
6. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemysłu ul. Waygarta 8 - do wiadomości.
7. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przy Urzędzie Wojewódzkim w Przemysłu - do wiadomości.
8. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego ul. Piłsudskiego 6/1 75-511 Koszalin - do wiadomości.
9. Oddział Księgowości w/m
10. a/a Oddział Nadzoru Budowlanego

**URZĄD REJONOWY
W LUBACZOWIE**

NS-7355/18/93

Lubaczów 1996.03.01

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Wojewódzki Konserwator Zabytków
W Przemyslu

Niniejszym ponownie informuję że przed tut.organem toczy się postępowanie w sprawie samowolnie rozpoczętej przez Pana Dymitra Bogusza zam.Przemysł ul.Batorego 39, budowy pomnika poświęconego pamięci poległych członków UPA na terenie poklasztornym w miejscowości Monasterz gm.Horyniec.

Do tut.Urzedu wpłynął kolejny wniosek Pana Bogusza o wydłużenie terminu dostarczenia dokumentacji wraz ze stosownymi opiniami. Wniosek sędzi Pan Bogusz uzasadnia tym, że cyt..."sprawa wydania pozwolenia przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków została skomplikowana tym, że Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa nie zaakceptował przedłożonego projektu. Zarząd Stowarzyszenia Ukraińców-Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego przejął tę sprawę i skierował do Głównej Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie i tam złącznie decyzyja ostateczna..."

Wobec powyższego proszę o potwierdzenie wyżej opisanych okoliczności w sprawie w trybie art.106 kpa gdyż od waszego stanowiska uzależnione jest dalsze postępowanie w tej sprawie.

Z-ca Kierownika Urzędu

Inż. Andrzej Szczęśny

Oczytują:

1. Adresat
2. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przy Województwie Przemyskim.
3. Stowarzyszenie Ukraińców - Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego ul. Piłsudskiego 6/1 Koszalin.
4. Nadleśnictwo Lubaczów.
5. Wójt Gminy Horyniec.
6. Pan Dymitr Bogusz zam.Przemysł ul.Batorego 39.

SS/SS

Lubaczów dn. 12.03.1997 r.

POSTANOWIENIE O NAŁOŻENIU GRZYWNY W CELU PRZYMUSZENIA

Na podstawie art.119 § 2, 121 i 122 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz.U. z 1991 r. Nr 36, poz.161, z 1992 r.Nr 20, poz.78, z 1993 r.Nr 28,poz. 127, z 1995 r.Nr 85, poz. 426, z 1996 r. Nr 43, poz.189 i z 1996 r.Nr 146 poz. 680) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 lipca 1990 r. w sprawie opłat za czynności egzekucyjne oraz sposobu przeprowadzania publicznej licytacji i trybu postępowania przy przechowywaniu i egzekucyjnej sprzedaży niektórych rodzajów ruchomości (Dz.U. Nr 47, poz.281 z późniejszymi zmianami),

postanawiam, co następuje:

1. Nakładam na Pana Dymitra Bogusza zam. Przemysł ul.Batorego 39

- grzywnę w kwocie 1 500.00 złotych (jeden tysiąc pięćset złotych 00/100)
- obowiązek wniesienia opłaty egzekucyjnej za wydanie niniejszego postanowienia w wysokości 40.00 zł/słownie czterdzieści złotych/

W przypadku nieuiszczenia grzywny w terminie zostanie ona przymusowo ściągnięta w trybie przewidzianym dla egzekucji świadczeń pieniężnych.

2. Wzywam w/w do :

- wpłacenia powyższej grzywny i opłaty w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszego postanowienia do kasy Urzędu Rejonowego w Lubaczowie lub w NBP Przemysł na rachunek Nr10101498 -8572-223,1.

W razie nieuiszczenia grzywna ta i opłata zostaną ściągnięte w trybie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych,

- wykonania obowiązku wskazanego w Tytule Wykonawczym znak NB-7355/32/94 z dnia 12.03.1997 wystawiony przez Urząd Rejonowy w Lubaczowie w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego postanowienia.

W przypadku niewykonania obowiązku w terminie będzie orzeczone wykonanie zastępcze.

POUCZENIE

Na niniejsze postanowienie służy zażalenie do Wojewody Przemyskiego za moim pośrednictwem, w terminie 7 dni od daty doręczenia.

W sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego obowiązany służy prawo wniesienia zażądania w terminie 7 dni, do organu egzekucyjnego.

Załączniki:

Odpis tytułu wykonawczego.

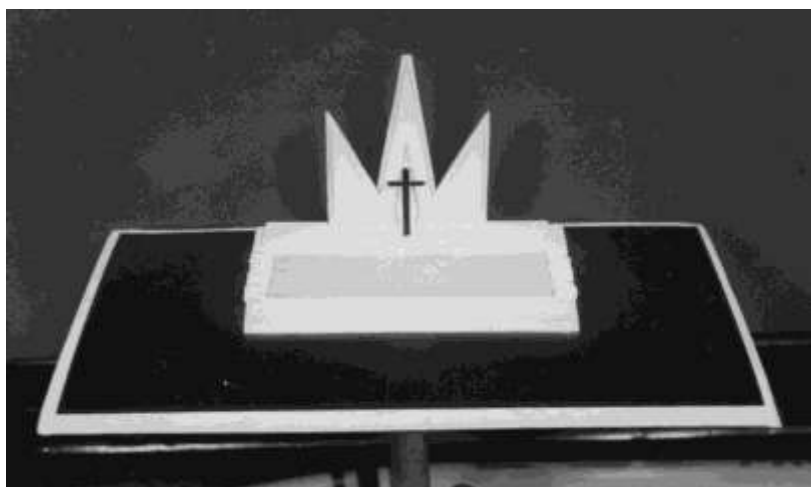
Otrzymują:

1. Pan Dymitr Bogusza zam. 37-700 Przemysł ul.Batorego 39	- do realizacji.
2. Wojewoda Przemyski	- do wiadomości.
3. Urząd Wojewódzki-Wydział Urbanistyki,Architektury i Nadzoru Budowlanego w Przemysku	- do wiadomości.
4. Urząd Gminy w Horyńcu	- do wiadomości.
5. Nadleśnictwo Lubaczów ul. Słowackiego 20	- do wiadomości.

Z us. Kierownika Urzędu

mgr Inż. Stanisław Różycki
ul. Wolności 104
41-500 Lubaczów

skica nr 5.

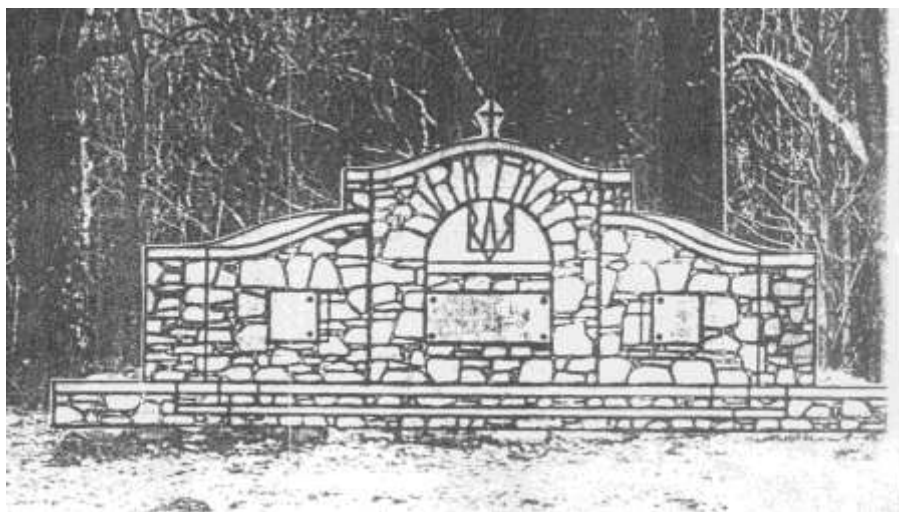
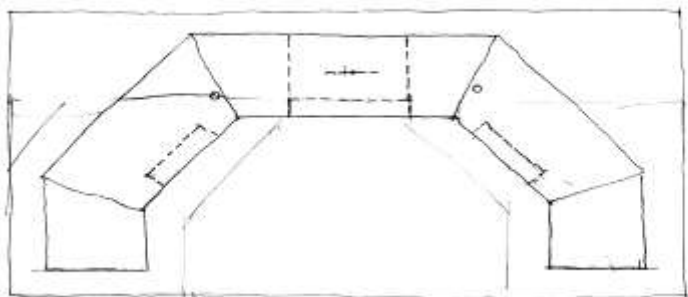
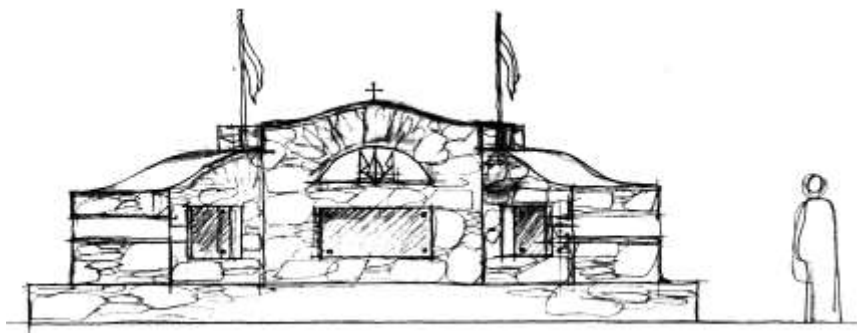

1. Pierwszy wygląd
sągiły-nagrobka
w Szczyrku -
Mniastyr

2. Projekt renowacji
sągiły-nagrobka
w Szczyrku -
Mniastyr

3. Stan sągiły-nagrobka
na po. wstrząsaniu
ziem. 10.09.1994 r.
w Szczyrku -
Mniastyr

ТУТ СПОЧИВАЮТЬ

1. ЗБОГРСЬКИЙ ГРИЦЬ	Р. Н.	1908	17. ГОРБАЧЕВСЬКИЙ ВОЛОДИМ
2. ДМИТРИШИН ВАСИЛЬ	"	1921	18. ГРИНИШИН ВАСИЛЬ
3. МАЗУР ОЛЕКСА	"	1914	19. ГРИНЯК МИХАЙЛО
4. КАРВАЦЬКИЙ СТЕПАН	"	1921	20. ГУТИНЬ МИХАЙЛО
5. КЛАЧКО МИКОЛА	"	1914	21. ДРОБЕЦЬКИЙ ЄФРИМ
6. КОЗАК МАТВІЙ	"	1919	22. ЗІНКО МИКОЛА
7. АРТИМЕЦЬ МИКОЛА	"	1916	23. ІГНАШ ДМИТРО
8. АРТИМОВИЧ ГРИЦЬ	"	1922	24. КАНАР ДМИТРО
9. БІЛИЙ ГРИГОРІЙ	"	1919	25. КНІЖИК ДМИТРО
10. БОРИСЬКО ІЛЬКО	"	1922	26. КОБАК ВАСИЛЬ
11. БОРИВЕЦЬ ІВАН	"	1917	27. КОБРИН ВОЛОДИМИР
12. БУЧКО ІЛЬКО	"	1919	28. КОЗІЙ ГРИГОРІЙ
13. ВАНКЕВИЧ МАРКІЯН	"	1920	29. КОЗІЙ ОЛЕКСА
14. ВОРОНЯК ДМИТРО	"	1923	30. КУЗЬО МИКОЛА
15. ГАВРИЛЯК ГРИГОРІЙ	"	1922	31. КОЛОЧИК МИКОЛА
16. ГАРАСИМОВИЧ МИХАЙЛО	"	1921	

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ !

ТУТ СПОЧИВАЮТЬ

32. ПІП ОЛЕКСА	Р.Н.	1921	48. СКРИЛЬ ОЛЕКСА
33. ПІДДУБЧИШИН ВАСИЛЬ	"	1913	49. СКРИПЕЦЬ ПЕТРО
34. ПУШКАР МИКОЛА	"	1905	50. СТАШКО ІВАН
35. СИДОР МИКОЛА	"	1921	51. СУДЕН ГРИГОРІЙ
36. КУНИК ОЛЕКСА	"	1923	52. ФАХ ДМИТРО
37. КУРАТ ІВАН	"	1922	53. ФЕРЕНЦ МИКОЛА
38. ЛУГІАЧ ОСИП	"	1923	54. ФЕРНІЛА МИХАЙЛО
39. ЛИТВИН МИХАЙЛО	"	1928	55. ФУС ЄВГЕН
40. ЛИХАЧ ДМИТРО	"	1921	56. ХАНАС МИКОЛА
41. МИТКО ДМИТРО	"	1920	57. ХОМИЦЯ МИХАЙЛО
42. МОЛОДІВЕЦЬ СТЕПАН	"	1914	58. ШАВАРА ВОЛОДИМИР
43. МУДРИЙ МИХАЙЛО	"	1922	59. ШМІР ТЕОДОП
44. ЛІПКА ПЕТРО	"	1920	60. ШУМСЬКИЙ АНДРІЙ
45. РОШКО ІВАН	"	1925	61. ЮРЕЙКО ОЛЕКСА
46. САНАЙКО ГРИГОРІЙ	"	1916	62. ЯРЕМА ДМИТРО
47. САВЧУК ВОЛОДИМИР	"	1920	

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ !

Список джерел та використаної літератури:

1. Віктор Ідзьо. До історії однієї могили на Закерзонні. - Перемишль - Львів "Сполом", 2003. - 320с.
2. Звернення Дмитра Богуша до всіх структур польської державної влади, прокуратури, суду. (Архів Дмитра Богуша).
3. Скарги Дмитра Богуша до всіх структур польської державної влади, прокуратури, суду. (Архів Дмитра Богуша).
4. Звернення Дмитра Богуша до державних та громадських організацій Української держави. (Архів Дмитра Богуша).
5. Звернення Дмитра Богуша до польських громадських організацій. (Архів Дмитра Богуша).
6. Обвинувачувальні заключення прокурора. (Архів Дмитра Богуша).
7. Звернення, скарги та судові апеляції адвоката доктора Петра Блаєра. (Архів Дмитра Богуша).
8. Відповіді всіх структур польської державної влади, прокуратури суду Дмитру Богушу. (Архів Дмитра Богуша).
9. Матеріали та рішення судових засідань та вироків судів, постанов, по справі „Побудови пам'ятника полеглим воїнам УПА в Верхраті-Монастирі”. (Архів Дмитра Богуша).
10. Документи матеріальних стягнень по справі Дмитра Богуша. (Архів Дмитра Богуша).
11. Фото-Архів Дмитра Богуша.

12. Статті, коментарі та матеріали по справі „Побудови пам'ятника полеглим воїнам УПА в Верхраті-Монастирі” подані в пресі:

- 1) Наше Слово. № 37. Варшава 11.IX.1994 р.
- 2) Наше Слово. № 48. Варшава 27.XI.1994 р.
- 3) Dzienik Polski. Warszawa. 8.IX.1995 р.
- 4) За Вільну Україну. 10.II.1996 р.
- 5) Наше Слово. № 14. Варшава. 7.III.1996 р.
- 6) За Вільну Україну № 21, 17.II.1996 р.
- 7) Наше Слово. № 7. Варшава 18.II.1996 р.
- 8) Наше Слово. № 8. Варшава 25.II.1996 р.
- 9) За Вільну Україну № 22, 20.II.1996 р.
- 10) За Вільну Україну. № 23, 22.II.1996 р.
- 11) Молода Україна. № 22, 23.II.1996 р.
- 12) Наше Слово. № 8. Варшава 25.II.1996 р.
- 13) Наше Слово Варшава. № 14, 7.III.1996 р.
- 14) За Вільну Україну № 31, 12.III.1996 р.
- 15) Pomniki niezgody. Zycie Przemyskie. 13.III.1996 р.
- 16) Nowy Dziennik (NewYork) 17.IV.1996 р.
- 17) Новий Шлях. Тижневик США, 18.V.1996 р.
- 18) Наше Слово” № 39. Варшава 28.IX.1997 р.
- 19) Rzeczpospolita, 6.VIII.1998 р.
- 20) ”Forma upamiętnienia UPA”.
- 21) Наше Слово, № 46, 15.IX.1998 р.
- 22) Шлях Перемоги, № 32-33, Київ. 18.VIII.1999 р.
- 23) Новий Шлях, Тижневик США, 29.IX.1999 р.
- 24) За Вільну Україну. 14.IV.2000 р.
- 25) Nowiny. 19.IX.2000 р. Jacek Borzęcki, Bartosz Bakal. Muszą Respektować Prawo.

Післямова Дмитра Богуша

Ось і завершилося наукове дослідження історії Могили у Вархраті-Монастирі. Воно пролило світло на досі слабо вивчену проблему діяльності української громади в Перемишлі, Польщі по відновленню могил воїнам УПА і помордованим українським селянам на Закерзонні в 40-50 роках ХХ століття.

Дане дослідження, яке провів доктор історичних наук, професор, академік Академії Наук Вищої Школи України Віктор Ідзьо показує нам, що справа з відновлення пам'яті воїнів УПА на Закерзонні тільки розпочинається. Попереду клопітка праця, за яку українцям в Польщі слід активно взятися...

Складаю щирі подяку пану доктору історичних наук, професору, академіку АНВШ України Віктору Ідзьо за вложений труд в опрацювання всіх матеріалів, які положені в основу цієї монографії.

Складаю також щирі подяку всесвітньовідомим вченим, рецензентам за клопітку вивчення всіх аспектів цих проблем, і надання позитивних рецензій по них.

Складаю щирі подяку Михайлу і Катерині Козакам за попередню консультаційну допомогу.

З повагою до читачів – Дмитро Богуш!

Слава Україні!

Наукове видання

Віктор Ідзьо

**До історії однієї
могили на Закерзонні**

Видання II, 2016р.

Подано до друку 01.02.16 р. Підписано до друку 21.02.16 р.
Формат видання 60/ 84 1/16. Папір офсетний. Умовн.друк.арк.10,25
Зам.55. Тираж 300 шт.

Видавництво «УЛС»

м. Львів, вул. Кривонса, 10

тел. (0342) 378-91-26, 378-91-29

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи серія ДІФ №37 від 27.03.2002 року.

Львів-Перемишль, Видавництво

Університету «Львівський Ставропігон»,

2016р.

ПОЯГМІ ЗА ВІБНУ УКРАЇНУ

ТУТ СПОМІНЮЮТЬ ПОЯГМІ В БОЮ З НКВС
У МОНАСТІРСЬКИХ МІСЦІВНІХ 2 ТА 3 БЕРЕЗНЯ 1945 РОКУ

АСТРАШЕНЬ МИКОЛА	нар.	8 XII 1916 р.	КУРАТ І. АН.	нар.	15 I 1922 р.
АСТРАШЕНЬ ГРИГОРІЙ	нар.	2 IX 1922 р.	ЛІТВИНУКІ СЛАВКА	нар.	20 IX 1928 р.
АСТРАШЕНЬ ІВАН	нар.	2 III 1919 р.	ЛІХАКІ ДМИТРО	нар.	21 X 1921 р.
АСТРАШЕНЬ ОЛЕКС.	нар.	20 IV 1922 р.	ЛІХАКІ ОСИП	нар.	24 XII 1923 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	20 II 1917 р.	МАКУШ ОЛЕКС.	нар.	3 IV 1914 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	1 II 1919 р.	МАТКО ДМИТРО	нар.	22 X 1920 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	18 II 1921 р.	МОСОЛІВЕЦЬ СТЕПАН	нар.	23 XII 1919 р.
БІЛІНКА ДМИТРО	нар.	8 XI 1923 р.	МУДРИЙ МИКОЛАЙ	нар.	23 XII 1922 р.
БІЛІНКА ГРИГОРІЙ	нар.	8 IV 1922 р.	ПАДУКІННИКІЙ ВАСИЛЬ	нар.	23 XII 1913 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	10 X 1922 р.	ПІПКА ПЕТРО	нар.	4 XII 1920 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	2 XI 1907 р.	ПУШКАР МИКОЛА	нар.	15 XII 1905 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	10 XI 1906 р.	РОШКО ІВАН	нар.	25 I 1923 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	IX 1924 р.	САВІНКО ГРИГОРІЙ	нар.	3 III 1916 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	17 IX 1922 р.	САВЧУК ВОЛОДИМИР	нар.	27 VIII 1920 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	11 I 1921 р.	СІДОР МИКОЛА	нар.	22 XI 1923 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	15 I 1922 р.	СКРИП'ЯЦЬ ОЛЕКС.	нар.	12 XI 1923 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	20 IX 1908 р.	СКРИП'ЯЦЬ ПЕТРО	нар.	7 XII 1915 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	23 IV 1920 р.	СТАШКО ІВАН	нар.	18 XII 1914 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	1927 р.	СУДІН ГРИГОРІЙ	нар.	1 I 1910 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	7 XII 1921 р.	ФАХ ДМИТРО	нар.	11 XI 1925 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	5 XI 1914 р.	ФЕРЕНЦ МИКОЛА	нар.	15 XII 1917 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	10 XI 1911 р.	ФЕРЕНЦ МИКОЛАЙ	нар.	22 IX 1922 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	10 XII 1922 р.	ФУС ЄВГЕН	нар.	15 XII 1922 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	17 VIII 1919 р.	ХАНАС МИКОЛА	нар.	5 XI 1920 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	1 II 1923 р.	ХОМІШУК МИКОЛАЙ	нар.	23 IX 1924 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	7 V 1922 р.	ЦІП ОЛЕКС.	нар.	10 XII 1923 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	19 VIII 1922 р.	ШАВАРА ВОЛОДИМИР	нар.	10 XII 1923 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	10 XI 1917 р.	ШМІР ТЕОДОР	нар.	10 XII 1923 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	1900 р.	ШУМАКІЙ АНДРИЙ	нар.	10 XII 1923 р.
БІЛІНКА ІВАН	нар.	5 III 1923 р.	ЮРЕНКО ОЛЕКС.	нар.	10 XII 1923 р.
			ЯРЕМА ДМИТРО	нар.	10 XII 1923 р.